ב) ירושלמי ר"ה פ"א הל"א, ע" כ"ה ז ל. ד) מגילה ו: ירושלמי מגילה פ״א הל״ה. ה) ירושלמי מגילה פ״א הל״א

והל"ג ופ"ב הל"ג, ו) יוסה,

ו) ירושלמי שם פ״א הל״ה.

ה) נ״ל, ע) לקמן פ״ג משנה א,

הלבה א בתני' באחד באדר משמיעין על השקנים. ב"ד שולחין בכל ערי ישראל ומכריזין שיביאו שקליהם ולמה באחד באדר מפרש בגמ': ועל הכלאים. מכריזין שימעטו הרבה א בתני' באחד באחר עד שלא ישאר בו רובע קב לסאה: בע"ו בו קורין אם המגילה בכרכים. המוקפין חומה מימות יהושע בן נון איידי דבעי למתני דבע"ו באחר שלחנות יושבים במדינה תני נמי כל מה שהיו עושין בו ביום ולהכי לא תני שבי"ד קורין את המגילה בשאר עיירות דלא חש למיתני מה שנעשה בכל החדש: ומסקנין את הדרכים ואם הרשמים בשביל עולי רגלים א"נ בשביל הרולחים בשגגה כדכתיב תכין לך הדרך: ואת מקוום המים. אם נתרבה בהם טיע מנתין אותן ואתן הרשובים במשור באחר הרשמים בשביל עולי רגלים א"נ בשביל הרולחים בשביל שליה הדרשה הרשובים באונה בהרשבים במים לך הדרך: ואת מקוום במים. אם נתרבה בהם טיע מנתין אותן

ואם נחסר שיעורן ממשיכין להן מים וממלאין אותן: כל לרכי רבים. מכרש בגמרא: **ומאיינין** אם הקברום. שלא יאהילו עליהם הכהנים ועושי טהרות והציון הוא שממחים סיד ושופכין אותו

באחד

באדר^{© א}משמיעין על השקלים ^בועל הכלאים באדר משמיעין על השקלים בכרכים ינרמשה עשר בו קורין את המגילה בכרכים ומתקנין את הדרכים ואת הרחובות ואת מקוות המים ועושין כל צרכי הרבים ומציינין (על) [את] הקברות רווצאין אף על הכלאים: גמ' ולמה באחר באדר כדי שיביאו ישראל את שקליהן בעונתן ותיתרם תרומת הלשכה מן החדשה בזמנה הבאחד בניםן ומר רבי שמואל בר רב יצחק תרומתי הלשכה (6) כתחלתה דכתיב יויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן. ותני עלה ביום שהוקם המשכן בו ביום נתרמה התרומה (א)רבי מבי רבי יאשיה בשם כהנאי [א]נאמר כאן 2חדשי ונאמר להלן 3 חדשי מה חדשי שנאמר להלן אין מונין אלא מניסן אף חדשי שנאמר כאן אין מונין אלא מניםן 🕫 א״ר יונה שבק רבי מבי ראשה דמתניתא עולת עולת ² בואת בחבר בקור ² האת עולת (ב) חדש בחדשו יכול יהא תורם בכל חדש וחדש ת"ל בחדשו לחדשי (השנה) בחדש אחד הוא תורם לכל חדשי השנה יכול באיזה חדש שירצה [1] נאמר (© כאן חדשי ונאמר להלן חדשי מה חדשי שנאמר להלן אין מונין אלא מניםן אף חדשי שנאמר כאן אין מונין אלא מניםן: מהו חדשי שנאמר כאן אין מונין אלא מניםן: מהו משמיעין. רב הונא אמר מכריזין היך מה דאת אמר יי לויתנו קול ביהודה ובירושלם תמן תנינן אין. בין אדר הראשון לאדר השני אלא מקרא מגילה ומתנות לאביונים (ג)ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי אף שימוע שקלים וכלאים ביניהם [ד]רבים חלבו ורב הונא (ד)רב בשם ר' חייא רבה הכל יוצאין בי"ר שהוא זמן קרייתה א"ר ייוםי ויאות" כלום אמרו משמיעין על השקלים לא כדי שיביאו ישראל את שקליהן בעונתן אם את אמר באדר הראשון עד כדון אָית בְשתא שיתין יומין (ה)כלום אמרו יוצאין אף על הכלאים לא כדי שיהיו הצמחין ניכרין ∞אם אומר את באדר הראשון עד כדון אינון דקיקין רבי חזקיה שאל מעתה בני בבל משמיעין על השקלים מראשו של הו(חודש) חורף [ה](ו) לא כדי שיביאו ישראל שקליהן בעונתן ותיתרם תרומת הלשכה מן החדשה בזמנה באחד בניסן התיב ר' , עולא קומי רבי מנא והא תניגן יבשלשה פרקים בשנה תורמין את הלשכה בפרום הפסח (י) בפרום העצרת בפרום החג אמר ליה (ח) (לא) נימר אילין דקריבין בפרום הפסח אילין דרחוקין בפרום העצרת ואילין דרחוקין מנהון בפרום החג

סביב הקבר ובימות הגשמים היה הסיד נמוח ולריך לחזור ולציינו: גבל **כעונסו**. בזמנן קודם ר"ח ניסן כדי שיכולין לתרום תרומת הלשכה שמתנה לוקחין קרבנות לצרכי השנה הבא מניסן ואילך ולכך משמיעין באחד באדר שלשים יום קודם: מרומת הלשכה. הוא התרומה שתורמין מן הלשכה שנתנו בתוכה כל השקלים כדתנן לקמן פ"ג: ומר ר"ש בר"י. [ואמר] דהיינו טעמא דתורמין הלשכה דוקא בר"ח ניסן: כסחלתה. כמו שהיתה תרומה ראשונה בשנה שהוקם המשכן שהימה בר"ח ניסן כן לדורות נמי מר"ח ניסן מתחילין לתרום מן החדש: נאמר כאן חדשי. זאת עולת חדש בחדשו לחדשי השנה: ונאמר להלן חדשי. ראשון הוא לכם לחדשי השנה ונחמה נסט חושי. רמשון היח לכם לוורטי העוה.
וחמר הסיפה לחוד: הנית ר' שני רישה דברייתה
וחמר הסיפה לחוד: דל כן. ולה לכון לעשות כן
שקילר בתקום שהיה לו להחריך דתסיפה לה שמעי
דתדהורייתה לריך להביה מן החדש: ח"ל בחדשו
לחדשי. דה"מ לתכתב ואת עולת החדש: בחדש
החד כו'. וה"פ ואת עולת החדש בחדשו שיחדש
החד כו'. וה"פ ואת עולת החדש בחדשו שיחדש ויביא מתרומה חדשה לכל חדשי השנה: יכול באיוה ייבים ומתרומה מו שם ככל חושי השנם. יכול פחים חודש שיללם. ימרום לכל מדשי השנה: ויפנו קול ביהודה ובירושלם. להביא להי משאת משה עבד הי והיינו השקלים ש"מ שמכריזין על השקלים: סמן סניען. מגילה פ"ק: אף שימוע שקלים וכלאים איכא. בין אדר ראשון לשני שאין משמיעון אלא איכא. בין אדר ראשון לשני שאין משמיעון אלא בשני: ר' חלבו וכו' עד זמן קרייתה ל"ג: ויאות. שפיר קאמרת דשימוע שקלים וכלאים אינן אלא נחדר הם חי חפשר נהן נהביסן קודם ר"ח מקן וי"ג מראשו של חורף וה"ש לפי דבריך לריכין בני בכל להשמיע בראשו של חורף כדי שיבואו לירושלם בראש חודש ניסן: ופא סנינן, לקמן פ"ג: בפרוס הפסח. היינו ט"ו יום דפרוס לשון מחלה הוא השלשים יום קודם החג שואלין ודורשין: ה"ג א"כ. לפי משמעות משנה זו נאמר דג' זמנים אלו קבעו לפי משמעות משנה זו נאמר דג' זמנים אלו קבעו לתרום משקלי הקרובים לירושלם בפסח והרחוקים קלת בעלרת והרחוקים ביותר בחג נמלא שדי אף לבני בבל בהכרות אדר שעדיין יש פנאי שיביאו

בושבת אליהו באחד ולמה באחד באדר כוי. בבבלי מגילה (יג ב) אמר ר"ל גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה לחור ריל גלוי וידוע לפני מני שלחר וידי השלחר והיה העולם שעמיד החן לשקו שקלים על שראל לפירך הקדים שקליהם לשקלים על שראל לפירך הקדים שקליהם לשקליו והיינו דמנן באחד באדר משמישין על שקלים לעיד באם רשב"ל לפס שקליה והירושלות ש"ק דמנילה ר' לוי בשם רשב"ל לפס הקדים הספון הרשע עמיד לשקול הספו על ישראל אחר מעדימין וקורין פני שקלים. והאי עשתא קאי על ההקדמה דרי אחר שלה באם הריך ובפרשם שקלים בל הדלבה דרי לוי מקדימין וקורין פי שלר בשם לירי לוי מיר לפיר של אדר היי מקדימין וקורין בי ולחל בשם ליר לוי מקדימין וקורין בי ולחל שלה השלח אדר היי מחלים במאל אדר היי מקדימין וקורין כי ומאי להדלבה דרי לוי משלח שלה שלה שלה בא שלה בשם להיים במשלח בל הדל לוי משלח שלה שלה שלה שלה בא שלה שלה בא שלה שלה שלה בא שלה שלה בא משנים בל השלח בל האדר ביון בי שלה שלה שלה שלה שלה באור בלה ביון בעני אלקרוני מהלה בלה לויון משני בלדים להיין טעני בלהים להיין טעני בלהים להיין טעני בירושלותי וכן בבלי על א האדר. בטעמת דרים לכל הפול בלני על א האדר. בטעמת דרים להייל על א האדר. בטעמת דיהול בל הפול בלני על א האדר. בטעמת אדריל על ה

א"ל

ריבב"ן

פירוש רבינו יהודה בן בנימין הרופא זצוק"ל:

משנה א כחחד בחדר משמיעין על השקלים.

לפי שלריך להביא בא' בניסן מתרומה חדשה כדאמר במגילה [דף כט:] זאת עולת חדש בחדשו חדש והבא קרבן מתרומה חדשה תמידין ומוספין הבאין בר"ח ניסן נקנין משקלים חדשים ולמה באחד באדר כדתניא דורשין בהלכות פסח קודם לפסח שלשים יום ואפי׳ לרשב״ג דאמר ב׳ שבתות הואיל ושולחנין יושבים במדינה בט"ו באדר מקדימין מא' באדר: משמיעין. מכריזין כמו ויעבירו קול ביהודה וכן וישמע שאול את העם ומכריזין ועל הכלאיםן לפי שלמחין ניכרין ואעפ"כ לא היו עוקרין ומפקירין לאחר תקנה עד ט"ו באדר שיהא גדול קצת שיוכל לעוקרו : בכרכין. המוקפין חומה מימות יהושע בן נון: ומסקנין אם הדרכי׳. לפי שנתקלקלו מחמת המים : ואת מקוות המים. שמא ירבו הנוטפין על הזוחלין והטובל שם לא עלתה [לו] טבילה כדתניא בספרא אך מעין ובור מקוה מים מעין מטהר בזוחלין ואין המקוה מטהר בזוחלין אלא באשבורן פי' נוטפין מי גשמים כדאמרי בפ' במה אשה נשבת סה.] אבוה דשמואל עביד לבנתיה מקוה ביומי ניסן ומפלי ביומי תשרי. אי נמי לפי שמעיינות מתמעטין בקיץ שותיי או המי גבש המים בחורף לאורך הקין בו כראיתא בתוספתא מו"ק כל מקוה שאין בו ארבעים סאה מושכין לו אמת המים ומשלימין לו ארבעים סאה כדי שיהא כשר להקוות עליו: מליינין על הקברות. בריש מו"ק תנן מתקנין את הדרכים ואת הרחובות ואת מקוות המים ועושין כל לרכי הרבים ומציינין על הקברות ויולאין על הכלאים משמעש שבחולו של מועד היו יולאין קשיא ליון אליון קשיא כלאים אכלאים ליון אליון ל"ק כדמפרש בירושלמי חפתר שירדו גשמים ל"ק כדמפרש בירושלמי חפתר שירדו גשמים אחר שליינוהו בט"ו באדר ושטפו הליון וגם יש להקשות דרכים ורחובות אדרכים ורחובות ויש למרץ שירדו גשמים וחורו וקלקלו כדאתר בפ"ק דר"ה בניסן נמי שכיחי קטרי כלאים אכלאים ל"ק [כדממרץ] בירושלמי כאן בבכיר כאן באפיל ובבבלי עוד מתרלין כאן בורעים כאן בירקות גרסינן במ"ח [דף ו.] ועד כמה הן יולאין כאותה ששנינו כל סחה שיש בה רובע זרע ממין אחר ימעט ובמסכת כלאים היא שנויה:

תקלין חדתין

באחד נאדר. מפרש בגמרא: משמיעין. מפרש בגמ": על השקלים. שיביאו שקליהן בגמ': על השקלים. שיביאו שקליהן לירושלים: ועל הכלאים. שיעקרו הכלאים עד שלא ישייר רובע לבית סאה: **בכרכין.** המוקפות חומה מימות יב"ן והא דלא תני במתניתין בי"ד קורין בכפרים ובעיירות גדולות מפרש בגמי לקמן: **ומסקנין** בכפרים ובעיירות גדונות תפרש בגתי נקתן. **ומסקנין** א**ת הדרכים.** שנתקלקלו מימות הגשמים מתקנין אותן בשביל עולי רגלים א"נ בשביל הגולים לערי

יחומין הף כזר. מפי בנתי? בהי לדי שימיה וצר. מפני שבמחד בניסן היו כירכים הסקרים הקבות הלבור מתכותה חדשה כדלקתון מש״ה היו בידי מקדיתיון להכריז על הסקרים הדמה בלדר דהיינו שלשים יום קודם כדי שיביאו שקליםן: בעונסן. בומנן קודם כ"י שיביאו שקליםן: בעונסן. בומנן קודם כ"יח ניסן: מרומה הלשכה שנאספו בחוכה כל השקלים כדתנן קודם כ"יח ניסן: מרומה הלשכה שנאספו בחוכה מל בניסן דוקא: להקו שהייה בי ביי שביה בל לודשי השנה בל לודשי השנה בללן לחדשי. ראשון הוא לכם לחדשי השנה: שבה ואת עולת חדש במתים דה מומים לחוד לא ידענון מידי: כאמר כאון לחדשי. דהליל בחדשו שנה וע"כ הוה בתישה ההא מסיקה לחוד לא ידענון מידי: כאמר כאון לחדשי. דהליל בחדשו שלה ועיר כחום במתים דהודש אי היה אותר של השנה וע"כ הוה בתישה ההא מסיקה בהחדש אי הה אותר מומים בל הוה מומרה בתחשה אי החל המומים בל הלה מומרה בתחשה אי החל המומים בל הלה מומרה בתחשה אי החל המומים בל הלה מומרה בתחשה אי החל המומים בל הוה מומרה בתחשה אי החל המומים בל החל המומים בל הוה מומרה בתחשה אי החל המומים בל החל החל התומים בל החל החל המומים בל החל המומים בל החל החל התומים בל החל התומים בל החל התומים בל החל הלק התומים בל החל התומים בל התומים בל הול מומים בל החל התומים בל התומים בל הול התומים בל החל התומים בל התומים בל החל התומים בל התומים בל החל התומים בל ידעינן מיניה דבחודש א' יהא מורם לכל השנה דהא כולה ימירא והשחא דכחיב נמו לחדשי ידעינן מיניה דבחודש א' יהא מורם לכל השנה דהא כולה ימירא והשחא דכחיב נמו לחדשי ע"ד לג"ש אחיא: כמה דמימא. כלומר הא דמקנו להכריז אסמכו אקרא דכחיב ויזענו וגוי: ויסנו קול כו'. וסיפא דקרא להביא לה' משאמ משה עבד ה' ואיירי התם בשקלים כדמוכחי קראי דיהואש במלכים (ב ים) דכמיב כסף עובר והיינו שקלים שנא' כל העובר על הפקודים: אלא מקרא מגילה כו'. שאם קראו המגילה באדר א' צריכים לחזור ולקרוחה בשני: השמעם שברי ברור בעיניו ולא שאל אלא אם נכון גם בעיני גני בהמ"ד. **מעסב.** שהטא הבש השמעה השמעה השמעה השמעה השמעה שברי בעיניו ולא שאל אלא אם נכון גם בעיני גני בהמ"ד. מ**עסב. שהטעה ההשמעה** שקלים וכלאים דוקא בשלי מורף בכדי שיהיה להם שהוח להביא שקליהן עד א' בניסן לא"י: מא"י לריכים להשמיע מראשו של חורף בכדי שיהיה להם שהוח להביא שקליהן עד א' בניסן לא"י: צני בבל. בבל רחוק מירושלים הרבה דכתמיב נולרים באים מחלך המתחק עו מדיפון מיי. בפי גבלי רחוק מירושלים הרבה דכתמיב נולרים באים מחלך המתחק (יומיים ז) וכן תכן בפ״ג הל״ר והשלישית לשם בבל ומדי ומדינות הרחוקות : בני פרקים כו' **מורמין את הלשכה.** לשכה גדולה היתה במקדש שבה היו מכניסין מחלה כל השקלים ואח״כ כשהיו רולים ליטול מן הלשכה ליקח במן קרבעות לצור לא היו טעלין ממנה בפעם אי כדי צורך הקרבעות של כל השנה

עין משפמ נר מצוה

א מיי׳ פרק א משקלים 🗙 :סל״ט ב ב מיי׳ פרק ב מכלאים בלנו"ו: ב מיי׳ פרה א ממגילה

הלכה ד טוש"ע או"ח סימן תרפח סעיף א: ד ד מיי׳ פרק ג מכלאים הלט"ו:

ה ה מיי׳ פרק ב משקלים בל"ו:

ו ו מיי׳ שם הל"ה:

>\@(**~** נוסחת הבבלי

(א) ר' טבי כו' גשס כהנא: (ב) ואמר סיפא דלא כו': (ג) רב סימון כו': (ד) ורב בשם כו': (ה) כלום אומרים שיולאין על כו' אלא כדי כו': (ו) מן מיבת לא כו' עד בא' בניסן מוקפין: (ז) בפרום החג בפרום עלרת: (ה) לא נאמר הלין הקרובין:

הגהות הב"ח

(מ) גב׳ כתחילתה שנחמר ויסי בחדש הראשוו. נ"ב תרומת הלשכה היתה ביום שהוקם בו המשכן כדתניא בס"ע ובמס׳ שבת פרק ר"ע אותו יום נטל עשר עטרות ראשון למעשה בראשי ראשון לנשיאים ראשון לכהוני ראשון לעבוד' דהיינו סדר עבודת לבור תמידין שבאין מתרומת הלשכה: (ב) שם אמר רי יונה שבק ר' טבי רישא ואמר סיפא דאמר לא כאן כהדא דתני זאת. נ"ב פי" דנקט סוף המדרש והשמיט תחילתו. לא כאן כמו לה בה"ח: (ג) שם נחמר כחן בחדשו לחדשי השנה ונאמר להלן ראשון לחדשי השנה מה: (ד) שם ויתנו קול ביהוד׳ ובירושלם להביא לה׳ משאת משה עבד אלהי׳ תמן. ונ"ב נראה דל"ג הכי דלא כתיב בהאי קרא לשון שמיע׳ אלא ה"ג ואשר ישמיעו ויעבירו קול בכל עריהם ובירושלם לאמר לאו והביאו עלי זית [נחמיה ט'] וכ' הרא"ש שאין לריך למחוק הגירסא דלא דייק על השמעה שהוא לשון הכחה רק מביא ראיה שנריך לזרו את בני ישראל במצו׳ המוטלין עליה׳ שיביאום מעלמם ע"כ: (ס) שם אם את אמר באדר:

הגהות הגר"א

(א) גפ' נאמר כאן לחדשי וכו' ונאמר להלן לחדשי וכו' מה לחדשי האמור וכו׳ אף לחדשי וכו' כל"ל דהא בקרא כתיב ואת עולת חדש בחדשו לחדשי השנה: [ב] ה"ג לא כן תני: [ג] נאמר כאן לחדשי וכו' מה לחדשי האמור כו' אף לחדשי וכו׳ כל״ל: [ד] ר׳ חלבו וכו׳ עד זמן קרייתה ל"ג וע' בק"ע: [ה] ל"ל כדי שיביאו ישראל וכו׳ ותיבת לא ל"ג:

אלא היו נוטלין 'תן הלשכה בג' פרקים בשנה: בפרום הפסח. דהיינו ט"ו יום קודם הרגל כדלקמן: לא יאמר. בממיה וכי לא יאמר: הלין דקרובין בפרום הפסח כו'. דקס"ד דמש"ה

תורה אור השלם

תקלין חדתין לא היו מורמין בפ"א משום שהרמוקים עדיין לא הביאו שקליהם ופ"ל אין מורמין על העמיד לגבות

ונמצא שהרחוקים לא יהיה להם חלק בתמידי לבור

ונתנת שהרחוקים נת יהיה בים חנק במנהי. כפוד כל השנה לכך היו תורמים בג' פרקים הללו בפרוס הפסח משום הללו דקרובים ובפרוס החג מפני הרחוקים מאד כמו בני בבל שלא הספיקו להביא

שקליהן עד קרוב לחג משעה שהכריזו וקשיא לרי חזקיה דחזינן דגם בני בבל אינם מכריזין אלא באחד

שקניהן עד קרוצ מה נמשנה שהכריזו וקשים לרי

חקיה דחינן דגם בני בצל אינם מכריזו וקשים לרי

באדר א"א מכריזון מראשו של חורף א"כ היו יכולים

גם הם להביא בא' בניסן ולמה היה להם למרום בגי

בריסו בשכב: דולה כאחם בו. כלותר כל שסקלים

בריסו בשכב: דולה כאחם בו. כלותר כל שסקלים

היו נריכים להביא מכל המקומות בפ"א דהייע בא'

אין טורמין על העתי לגצוע ואם הרחוקים לא היי

אין טורמין על העתי לגצוע ואם הרחוקים לא היי

מנימות החג ואילך וזם לא מתסגבר כלל אלא זראי כל

בבל היו לריכים להשמית מראש של חורף בדי שיהי

בדל היו לריכים להשמית מראש של חורף בדי שיהי

בדל ומנים הלל אלא בניסן היא חורמין על כל חדשי ששכה

בדל חול הדילוף לג' זומנים משום דג' ומנים הללו

מומנים הלל אלא בניסן היא חורמים אין החיוב לתרום בג'

בדל חול החלקו שבכל חרומה היו חורמין גם לאם כל

בדלתר לקתן שבכל חרומה היו חורמין גם לאם כל

בדלתר לקתן שבכל חרומה היו חורמין גם לאם כל

בדלתר לקתן שבכל חרומה היו חורמין גם לאם כל

בדלתר לקתן שבכל חרומה היו חורמין גם לאם כל

בדלתר לקתו שבכל חרומה היו חורמין גם לאם כל

בדלתר לקתו שבכל חרומה היו חורמין גם לאם כל

בדלתר לקתו שבכל חרומה היו חורמין גם לאם כל

בדלתר לקתו שבכל חרומה היו חורמין גם לאם בליים ורים

בדלות המוצח שהיו יכולים להפים בפיא אלא דמילקו

ברקים לג' קופות לג' הפרשות והכי אשכתן גב' פייסות

בדתרונות המוצח שהיו יכולים להפים בפיא אלא דמילקו

בדתרונות המוצח שהיו יכולים להפים בפיא אלא דמילקו

בדתי מוצח שות מוצול בדר בריש ביריאלות האי

דתרומת המזבח שהיו יכולים להפיס בפ"א אלא דחילקו לד' פייסות משום פומבי לדבר כמ"ש בירושלמי פ"ק

לדי פייפות משום פותבי לדבר כמ"ש בירושלתי פ"ק דיומא וכן א"ר שם והלא כהן המדשן את המובח הפניתי היה יכול לדשן את המנורה אלא לעשות הפניתי היה יכול לדשן את המנורה אלא לעשות פותבי לדבר היו תלירכין צ' כהנים ובשלהי פ"ק שם פותבי לדבר היו תלירכין צ' כהנים ובשלהי פ"ק שם המקראות הללו ולא יאחונו בעתה וחרדה שתהם אנ למדים כמה גדול כחו של למ"כ: לעוצב. אם היו ישראל לריכים לקבן נדבות לדבר טוב כחיב כל נדיב אם אם אינם נדיבי לב: וינוא ושפרקו כל העים! אף שאינם נדיבי לב: וינוא משפרקו כל העים! השבימו. משא"כ במלוה אמריען זריזין מקדימין לתלות מדכתיב וישכם אברהם בפוקר: אופי. נימוקה: משרים. מיש סוני אר"ב דאתר מה שהיו נותנים יבוא זפב. ר"ח פליג אר"ב דאתר מה שהיו נותנים יבוא זפב. ר"ח פליג אר"ב דאתר מה שהיו נותנים יבוא זפב. ר"ח פליג אר"ב דאתר מה שהיו נותנים ולמשן מיניונים ומנהבם היה לימן לכל אשר ישלאלה

הוא הטבי היים לפיצה וליקן לכל אשר ישאלום לרע ולטוב אלא מדעת עשו כן כדי שיבוא זהב של כפורת ויכפר על מעשה עגל וכן כל מה שנתנו לצורך

המשכן: בפרשה הואם. של ויקחו לי תרומה: פקחו אם סרומהי זו סרומה שקלים. מדכתיב בכל התרומות

תרומה סתם ובהך כתיב תרומתי כלומר תרומה שלי מדייק דקאי אתרומת שקלים שהיו לוקחין ממנו

תדייק דקמי חתרותות שקלים שהי נוקמין מתנו
קרבנות לגבוה: וואת הפרותה שקלים שהי נוקמין זהב נפסף

וגו' סכלם וגו'. ומדהנך תרמי לתרומת שקלים
ומשכן אמיין ע"כ הך ויקמו לי תרומה אמיא לתרומת
מדנים: מה שילו יביאו. אם זהב זהב ואם תכלה
תלת אף הניציאים זהב כל אחד מה שהיה רוצה
יד כולם שה וכן בכל המניש האמורים שם פפספו:

סרומם שקלים לקרבן מה שירלו יציאו. כדמנן לקמן פ"ב שהיו שוקלין דרכונים וסלעים וטבעים כו' אעפ"כ יד כולן שוה וזהו דקאמר נמי הכא אבל יד כולם שוה: העשיר לא ירבה ממחלים

המפני "ד מעפ" יד או כין שזה וזהו הקחות נפוי הכם חבל יד טום שלה. העפיה יח ירבה מחתרים השפק ל סיותם הדינות בשני היח היח בין מה דרבה מחתרים היה מה בה מחתרים היה מה היה וחר ביותף בקדא לה ירבה מחתרים היה וחר ביותף בהיה וחרים בין היה בין מדור בין מדינות בין מדור בין מדינות בין מדינות

אדנים לא היה אלא בימי משה ואו לא היה מטבע אחרת אלא השקל לא שייך למינקט מה שילו יביאו דהא בהדיא כתיי לא ירבה גוי ממחליות השקל וכן נאחר וכסף פקודי העדה מאח שילו יביאו דהא בהדיא כתיי לא ירבה גוי מתחליות השקל וכן נאחר וכסף פקודי הוגי והי מאח ככר וגוי בקע לגלגלת מחליות השקל בשקל הקדש לכל העובר על הפקודים וגוי ויהי מאח ככר הכסף ללקח וגוי וכן עולה לפי חששון מספר ב"י מ"ר אלף מאת ככר לאדנים כדפי" בשיי בחומש ולכן אף דקרא דעשיר לא ירבה וגוי כתייב בין שתי תרומות דהיינו תרומת שקלים בלא ריבוי ומועט לא נחקיים במשמעותו אלא גבי אדנים. וגירסת הספר מה שילו יעשו הוא שיבוש דה עשייה לא היבה פפי לצום קה הבאה בצי תרומות הכ"ל: אף בפרשב זו משום שחומיר קרא דהעשיר לא ירבה האמור בכי חשא קאמר דאף בפ" כי משא נאמרו ג' תרומות: מחלים כל היה די כולם שה משא"כ בתרומת שקלים מחלים המשך לל הקפיד אמחליות ובם לא היה יד כולם שה משא"כ בתרומת שקלים דמפרומת הקול הביה יד כולן שוה אבל לפעמים כולם בשה נותנים יותר מתחליות השקל דבימי משה. אכל בתרומת אדנים הפיד דים למולית השקל דבימי משה. אכל בכרומת אדנים הפיד הים מחלית השקל דבימי משה. אכל בכרומת אדנים הפיד הים מחלים עליו. וה"ג הכי כמוא אכל בתרומת אדנים הפיד קרא מתלית השקל דבימי משה. אכל בתרומת אדנים הפיד קרא מחלית השקל דבימי משה.

מתם

להביא מן הוהב היה מביא ולא היה

לוקחין ממנו

ותשא כל העדה את קולם מעלמן: **אכן השכימו**

השחיתו. כלומר גם הנביא לפניה הוכיחן כיולא בזה

השחתה עשו בהשכמה והטוב לא עשו בהשכמה

שגבי עגל כתיב וישכימו ממחרת וגבי נדבת המשכן כתיב והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר ולא

זו: נמבעין לעגל. כשתבעו מהם זהב לעגל נתנו וכשתבעו למשכן נתנו: הדה מסניסה. פליגה על

רבי בא דלכך נתנו למשכן כדי לכפר על מעשה

עגל: בפרשה ואת. היא פרשת ויקחו לי תרומה:

מה שירלו יעשו. ללרכי המשכן יהיה לחיוה לורך שיהיה וגם כמה שהיו רולים היו יכולים ליתן: מה

שירצו יעשו. לאיזה קרבן שהיו לריכין וכן מבקרי

מומין היו לוקחין שכרן מתרומת הלשכה וכמה שהיו

רולים היו יכולים ליתן ובלבד שיהא יד כולם שוה: תרומת חדנים לחדנים. דוקח ולח לשחר דברים:

אף בפרשה הואת. והיא פרשת כי תשא: הכל

יולאין בי"ד. אפי׳ כרכים שהוא עיקר זמן קריאתה והא דמנן כרכים קורין בט״ו היינו אם רצו משא״כ

עיירות אסורים לקרות בט"ו דכתיב ולא יעבור:

לא בא אלא ללמדך כר. כלומר ולא מיקשי לך א״כ דהכל יולאין בי״ד בזמניהם ל״ל דבבבלי ריש מגילה אמרי״ בזמניהם בא ללמד שזמנו של זה לא כזמנו

של זה וקאמר הש"ם דלרבי חלבו בא ללמד שיכול

לקרותן באחד מהזמנים באדר ראשון או בשני

ובמגילה פ״ק הגירסא לא בא אלא ללמדך שהמלות

נוהגות בשני ואיכא לפרושי דה"ק בזמניהם אתי

ללמד שלא יקראו אלא בזמנם דהיינו באדר שני והא ודאי דלרבי חלבו קשיא מתני׳ דתני בט״ו קורין את

המגילה בכרכים דמשמע מינה דחיובא הוא שיקראו

דוקא בט"ו א"נ הכי קשיא ליה דבמתניתין משמע

שאין קורין אלא באדר שני דומיא דאינך: הוון

יסיבין. והוה קשיא להו מתני׳ לר׳ חלבו: ה"ג לא

מסמבר אלא לשעבר אבל להבא לא. וה"פ הא דר"ח

אינו אלא לשעבר אם קרא בכרכים בי"ד שיצא אבל לכתחלה צריך לקרו' בט"ו ומתניתין איירי בלכתחילה:

ופריך והא פני מקום שנהגו לקרום שני ימים. והיינו

במקום שמסופקים אם הוא כרך או כפר ואס"ד

שהכל יוצאין בי"ד למה קורין שני ימים: א"ל אף אנא סובר כן. שאינו יולא בי"ד: ויאום. בתמיה

יומו שופי כן שתח "לכו ב"ר. ויחום בעתיים ויום שפיר קפריך דקאמת שאף הוא סובר כן. ג"א ויאות ויאות ושפיר קאמת ר"א ואל קשיא מהך בריימא: שמא אין שומעין לו. וכי מוחין בידו: אם אומר את כן שניר שהיא ספק כרך אם קראו בי"ד

שאסורין לקרות בט"ו עקרת זמן הכרכים בידך ולא

ידענו שהוא ספק ובטלח תקנח חכמים שאמרו

שהכרכים יקראו בט"ו לחלוק כבוד לא"י וכיון שאין מוחין בידן לא קשיא לרבי חלבו דלכך קורין שני

ימים אע"פ שינאו בקריאת י"ד כיון דלא אפשר: מצות. הנוהגות באדר שני כגון סדר פרשיות ומקרא

בהשכמה ממש: **אופיא. דע**תם ומנהגם של

ז א מיי' פ"ב ממגילה הלכה טוש"ע או"ח סיי תרנז ס"א: ח ב טוש"ע אה"ע סימן קכו סעיף

נוסחת הבבלי

הנקרא כו': (ב) א"ר כו': (ג) לא כדין אמר ר"ח ור"ה ורב: (ד) ר' יוסי ורבי אחא כו' א"ל ר' יוסי לרבי אחא: (ה) והא מתני' מקום כו': (ו) וחזר וקראה בט"ו: (ז) אתה עוקרת זמן: (ח) ר' ברכיה בשם רב ורב סימון כו': (ט) ר' חגא דליפורי אמר כו': כותבין אדר הראשון (ואדר השני אלא שכותבין אדר הראשון) ראשון ואדר השני סתם דר"מ רי"א כו':

הגהות הב"ח

(ה) גם' נתבעין למשכן ונותנין וביתי יוסי בר' חנינא הוה מתניתא :3"55

הגהות הגר"א

מה שירצו יביאו וכו׳ לקרבן מה שירצו יביאו וכו׳ לקרבן מה שירצו יביאו אבל יד כולם שוה לא ירבה ממחלית תרומת אדנים לאדנים וכו' וגירסת הספרים מה שירצו יעשו הוא שבוש דהעשיה לא היה כפי רצונם רק ההבאה בב׳ תרומות הנ"ל: [ב] ה"ג לא מסתברא לשעבר אלא להבא לא והא תני וכו' א"ר מני ויאות אילו בן ט"ו שקראה בי"ד ולא קראה בט"ו שמא שומעין לו אם אמרת וכו׳. וה״פ הא שותשין בי חם פחנת זכר. והיים הם דאריית הכל יוצאין וכוי לא בא לאשמועיי אאם קרא ביי"ד ועצר יום ט"י שילא בקרא' י"ד דמאי קמ"ל מאי דהום הום אלא דאמא לאשמועינן דלהבא לא שאם קרא בי"ד ועדיין יום ט"ו לפניו נמי לפיך לקרות בט"יו שכבר ילא ב""ד שהוא זמן קריאה. ופריך והא מני מקום שנהגו וכר. אינו בן ט"י שקראה ב""ד ולא קראה וכר כלומר שעשה כן לכמחלה שקרא פי"ד ולא שעשה כן לכמחלה שקרא פי"ד ולא בט"ו שמא שומעין לו א"כ אתה עוקר זמן כרכי' בידך וברייתא אמרה דמקום שנהגו לקרות ב' ימים היינו מספק שמא הוא כרך וגריך לקרות בט"ו ואם כן איך נאמר שלכתחלה יקראו ב"ד תמיד ומעקר זמן כרכים אע"כ דלכתחלה אסו" לבן ט"ו לקרות בי"ד אבל בהסיא דר"ח איירי . דאם קרא פעם אחת באקראי בי"ד שינה דבכה"ג לה מיעקר זמן כרכי: [ג] כותבין אדר ראשון ראשון ואדר שני סתם ר"י אומר וכו׳ כל"ל:

תורה אור השלם 1. וַיָּבֹאַוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים כּל נְדִיב לֵב הַבְיאוּ חָח וְנֶזֶם וְטַבַּעַת ָּוְבוּמָז כָּל כְּלִי זְהָב וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר הַנִיף תנופת זָהָב לִייָ:

שמות לה כב

2. וַיִּתְפָּרְקוּ כָּל הָעָם אֶת נִזְמֵי הַזְּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם וַיָּבִיאוּ אֶל שמות לב ג אהרו: זיוצא משה אֶת הָעָם לְקְרֵאת 3 וּיוֹצֵא משׁה הָאֶלהִים מִן הַמְּחֲנֶה וַיִּתְנִצְבוּ בַּתַחָתִית הָהָר: שמות יט יז וַתִּקְרבוּן אֵלֵי כָּלְכֶם וַתֹּאמָרוּ נְשְׁלְחָה אֲנְשִׁים לְפָנֵינוּ וְיַחְפָּרוּ לְנוּ אֶת הָאָרֶץ וְיָשָׁבוּ אֹתְנוּ דְּבָר אֶת

ז וטוש"ע חושן משפט סימן מג:

>>e<

א) אלא, ב) נבהת, ג) בא, ד) עי׳ ספרי פרשת דברים וש"ר פ' נ"ח, ה) עי' מגילה כט ב, ו) עי׳ הגהות הגר"ח ועיין ש"ק ועיין ברמב"ן פ' חשא. (גליון הש"ס), ז) מגילה פ"ק הל"א וש"נ, ה) ס"א הכל מודין, ע) השני נובנות. י) ח"ח להבח. כ) מנילה ו ב. ל) נדרים פ״ח הל״ו ומגילה פ״א הלכה ה ובבלי נדרים סג א, מ) בס"י הנוסחא אלא שכותבין אדר השני תיניין רי"א אדר השני כותבין תי"ו ודיו, עין משפם נר מצוה

מא"ל כולה כאחת היא באה ולמה אמרו בשלשה פרקים כדי לעשו' פומבי לדבר ר' יהודה בר פזי בשם רבי (א) הן נקרא ולא יונבעת. למובה יכל נדיב לב לרעה 2ויתפרקו כל העם וגו' למובה 3ויוצא משה את העם לרעה 1ותקרבון אלי כלכם. למובה זא ישיר משה ובני ישראל לרעה 1ותשא כל העדה וגו' אמר ר' חייא בר יאבא אכן השכימו השחיתו וכל השחתה שהיו עושין בהשכמה היו עושין אותה ^(ב)א"ר^{7) (ג}אבא בר אחא אין את יכול לעמוד על אופיא של אומה זו נתבעין לעגל ונותנין (ם) נתבעין למשכן ונותנין. תנא ריב"ח הדא מתניתא *ועשית כפורת זהב מהור יבא זהב של כפורת ויכפר על זהב של עגל ר' חגי^ס בשם רשב"ג שלש תרומות נאמרו בפ' זאת תרומת אדנים ותרומת שָקלים ותרומת המשכן "דבר אל בני ישָראל ויקחו לי תרומה וגו' זו תרומת אדנים מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי זו תרומת שקלים 10 וואת התרומה אשר תקחו מאתם זו תרומת המשכן תרומת המשכן למשכן ^[א]מה שירצו יעשו ^ח תרומת שקלים לקרבן מה שירצו יעשו כדי שיהא יד כולן שוה. תרומת אדנים לאדנים יו העשיר לא ירבה והד לא ימעים. אמר רבי אבון אף בפרשה הזאת נאמר בה ג' תרומות 12מחצית השקל תרומה לה' יתן תרומת ה' לתת את תרומת ה': במ"ו קורין את המגילה בכרכים: (ג'לא ') כן אמר רבי חלבו ר"ה רב בשם ר"ח רבה יחכל יוצאין בי"ר שהוא זמן קריאתה (א"ל) לא בא אלא ללמדך שכל המצות הנוהגו' באדר ^טשני אינן נוהגות באדר ראשון ^{(ד}יר' יוסה ור' אחא הוון יתבין א"ר יוסה לר' אחא ^[ב]לא מסתברא אלא לשעבר אבל ^{יז}לבא לא ^(ה)והא תני מקום שנהגו לקרותה שני ימים קורין אותה ימים א"ל אוף אנא סבר כן אמר רבי מנא שני ימים א"ל אוף אנא סבר כן אמר רבי מנא ויאות אילו משקרייא בי"ד (י)חוזר וקרייא בט"ו שמא אין שומעין לו אם את אומר כן נמצאת (י) עוקר זמן כרכים בידך. תניס רשב"ג אומר מצות הנוהגות באדר שני אינן נוהגות בראשון אחוץ מהספר ותענית שהן שווין בזה ובזה (ח)ר' בא רבי ירמיה בשם רב ר' סימון בשם ריב"ל הלכה כרשב"ג (ם) רב הונא רבה דְצפורין אמר הנהיג ר"ח בציפורין כהרא דרשב"ג לא אמר אלא הנהיג (אבל) הא להלכה לא יאבל לענין⁵ שטרות (י)[י]כותבין אדר ראשון ואדר שני[®] סתם ר"י אומר אדר ראשון

שקליהן קודם החג: **כולה כאחם היא באה**. לצורך כל השלשה חרומות היו חורמין בר״ח ניסן ואף שלא היו בה ממקומות הרחוקים לית לן בה שחורמין על הגבוי ועל העמיד

לגבות: **לדי נעשום פומכי לדבר**. לפרסם ולהודיע כי בחג הפסח חובה להביא תרומה ממקום הקרוב לירושלם והרחוק במקצת בעלרת והרחוק ביותר בחג אבל לתוך הקופות לא בא משקלי הרחוקים: הן נקרא ולא נבעם. איך אפשר לקרות פסוקים אלו בלא בעיתה ורעדה: לטובה. לנדבת משכן לא הביאו כולם אלא כל נדיב לב הביאו: לרעה. במעשה

עגל כתיב ויתפרקו כל העם: לטובה. במתן חורה כתיב ויוצא משה את העם ולא יצאו מעצמן: לרעה. בשילות מרגלים ותקרבון אלי מעצמן: או ישיר משה. וע"י התעוררות משה השירו גם בני ישראל: לרעה. בביאת מרגלים

מגילה ומתכות לאביונים: שהן שיון בזה ובזה. שבי"ד ובט"ו שבראשון נמי אסור בהספד ובתענית: לא אמר אלא הנהיג. אבל אין מורין כן: **כוסבין אדר הראשון ואדר השני.** כלומר ולא אמרינן דאדר ראשון שבט מיקרי אלא שניהן הן אדר וכוסבין בשטרות אדר. אלא שבאדר ב' כוסבין אדר חניין: ר"א **כוסבין סי"ו**.

משנת אליהו

נשבת ל"ד א" ד"ה עם חשבה: א"ל כולב לאחם סיסב באם. ו"א לחוף הא דמן במסני באחד ובשבת ל"ד א" ד"ה עם חשבה: א"ל כולב לאחם סיסב באם. ו"א לחוק" הא דמן במסני באחד באד וכן הא האריביל היינו בסתחת לקרונים והיינו לשימו שפרשתי דק"ב שאין חורמין על השיל נשיכה של היינו לשימו של חורף, אל למיד דק"ל חורמין על השיל את מני דידן כסשט" דבכ"ח היי משמישין בא" באדר אף במקומות הרחוקים מא"י אף שלא היי מתי מתני דידן כסשט" דבכ"ח היי מורמין בא" באדר אף במקומות הרחוקים מא"י אף שלא היי מגיים מקליה להל בינו מורמים באי חורמין בא במקום בעל השיל מתרחוקים והא דחורמין בפשב פרקם שאי מאל היי כסשט" משום הרחוקים המניאים שלהים בעלה בעלשו יותייל להקריב בקרבני מבלהם גם על הקרובים וכן הרחוקים מהם החוריון שם כי שלא בשלח בו ב"א לא מד במיד ב"ד באחרם: ב"א לא מססבר חלאום קדרם עלת כמיש לקתן פ"א באות שלשל באורם: ב"א לא מל מסבר לשוצב הקדרם עלת כל היי לא מרי לא היין וו סוגית הירים לא מרישון בפרקל מונה ודרם לא דרישין באר לא הדשין של המי אל המישון אחת היר של המישון האו אחריי מחרין נהנו אוריי לא מורין ואי עוד לא מרישון של און מורי של מורים באל לה איי לא המיש הוא מוריו של המיש הוא באור הוא לא מרישון לא מוריו לא מריש לא חוריי לא מריש לא מריש לא חבריי הא להלבה לא ש"א דהומיה הא למו מובה אחריי מוריו לא מריש שלא הניה לא להלים לא שית דהומיה הא למו מובה הוא כוו מה בדרים סיד בו לם איית דהומיה הא למו מובה אחר בו הי"ל עיקר ואוריי חורין וש" מיש ב"ה בלה בא לא מריש בלה לא מור הוא הוא מובה לא מובה בלום מוליה בלה לא מור הנהיה הא למו מובה אה הוא לה מולה לה לה מובה ב"ל המוביל בלה לא שית דהומיה הא למו מובה אה הר הלאשון כו. מובי בפכל לא מת לאל אנה לא מון מוצי מום הלבה לא שית דהומיה הא מובה לה מובין של המוב לא מום לא מובין של המובה הא מובה בלה לא מת לאל הניה לא מוביל הוא מובה להוא לל מום לא מוביל בלה לא מום להוא לא מום לה הוא לה להלא לא מום לה לה לל מום לה הוא בלל הלון מות בוב לה לת לא מום להוא לה לה להל לא מום להוא לה מום לה בלדרים סיד בון ספק הרתב"ם פ"א מהללי מד למוד של לה לענין שעלה לה לתום מום הלבה א מום להוא לה לת לא מת לאל מום להיי להוו שום המבה א מום מום הבי לה לתום להוו של לה לאל לא לא לאל לאל הלא מום להוו שלה לא מום המבה א להוו לה לה לא מום להוו הוו המום להוו הוו המום המום להוו הו

וע" בקרבן עדה שכחבל לא לחר אלא הנהיג אבל אין מורין כן ואינו מחור: ""ג אבל לענין שטרא הדביק וכין קפיד שהיה יד כולם בשה נחבים וה"ג לה בגדרים ס"ג וכן פסק הרחב"ם פ"י מהלכוח גדרים וטוש"" הלב בתרותח אדנים קפיד קרא מתלית השקל דוק בלי ריבוי ותיעוט עליו. וה"ג הכי רמיאא אדר הראשון פו". במשל הי"ג לה בגדרים ס"ג וכן פסק הרחב"ם פ"י מהלכוח גדרים וטוש" הי"ג לה בגדרים מ"ג ול קמן מה"ג הי"ג ול בעבר על הפקודים כל יוני בשלי הקון מוף אלה הי א חוראי חד אתר כל דעבר בית לוח"א כל דעבר על פקודיא כרי וקאתר שם דפלוגתייהו ש"כא להא דפלינג ריב"ז ובן בוכרי בשקלים. וגם דרש לקנון זה יתנו כתון מוטבע של אש כרי דקאי בשקלים וקרא לה לבת בית ותותה הי ולא נקט מתלית איירי בתרותח המשכן. והעשיר לא ידכב מתחלית ותות היו לא נקט מתלית ותוה לא קפיד ותוא דקפיד אלא ידבה מתחלית ותה לא קפיד ותא דקפיד אלא ידבה מתחלית ותה לא קפיד ותא דקפיד אלא ידבה מתחלית ותה לא קפיד השל ולה ביר מתחלית ותה לא קפיד השל הי"ב ותה בלא הביר בי"ב ותבן שברים שה דקף בל ולמו מדי בית רותות בית הדקף בי"ב ותבן על הפקודים ב"כ ותבן עלה חדים של ב"ר ותבן שברים שה דקלים ולה של מ"ד ולהבי סידר לה בית היות הביר בי"ב ותבן לאל מני על הפקודים ב"כ ותבן עלים ודרים לבד"ב": כרל עלאלן פ"ד שחל או און מור בל הדברים דששיב בתחלים מתני בתוקל בע"ז אף קריאת המגילה דוקא בע"ז וקשל לר"מ: א"ל לא בל ב"ל ולמוים בקריאת התגילה בותם בקריאת התגילה בותם בקריאת התגילה בותם בלה ב"ב ותבן להדי ב"ב ותבן לא התבידה בלה לא מויעות הב"ל הותוש בל הדברים דשלי את התגילה ומעברה השנה קורין אותה באדר ב"ל ותא ב"ר היות שהב"ל להות בשל ה"ד ועדין וה ש"ד ולמויעו ב"ד ולא לא מתיל ב"ל בי"ד ועדין וה ש"ד ולמויעו ב"ד ולא לאתי להבל אה הא להר"מ ב"ד ועדיין והם עול בר"ד ועדיין והם ב"ד ולא בלה ב"ד ועדיין והם ב"ד ולא בלה ב"ד ועדיין והם ב"ד ולהן להיו בה"ד ועדיין והב"ל אות ב"ד שלא ב"ד ועדיין והב"ל המול ב"ד ב"ל לא אלא בלה ב"ד ועדיין והב"ל המול לאשועים ללא ב"ד ועדיין והב"ל הוויל ב"ל הוויל ב"ל ב"ד ועדי ב"ל המול ה"ל לקרות בש"ד בלכת לא ב"ד וע"ל ב"ל הוויל ב"ל הב"ל הוויל ב"ל ב"ל הוויל ב"ל הוויל ב"ל הוויל ב"ל ב"ל הוויל ב"ל הוויל ב"ל הוויל ב"ל ה"ל הוויל

הַנְּרָךְ אֲשֹׁר נָעֵלָה בָּה וְאַת הָעָרִים אֲשֹׁר נָבא אֲלִיהָן: דכּרִים א ככ 💈 אָז יָשִיר מֹשָׁה וּבְנִי יִשְרָאל אָת הַשִּׁירָה הָזֹאת לִייָ וְיאמר לְשׁמֵּר לָאמר אָשִׁירָה לִייְ כִּי נָאה נָאָה סוּס וְרֹבְבוֹ רְמָה בַּיִם: שמות טו א 🤞 וִתְּשָׁא בְּל הָעֵדָה (מו"ה פ"ל הל"ב) (תוספתל שם פ"ב) ועי' בבלי מו"ק יד ב, ב) נ"ח האימום, ג) ל"ל אומו, ד) מו"ה ב א. ה) עיין מוס׳ מו״ק ו. ד״ה ואכלאים. (גליון הש״ס), ו) שם ו א, ו) ירוש׳ סוטה פ"ט הלכה א ומו"ק פ"א הלכה ב ופ״ה ממעשר שני הל״א, ה) מו״ק ה א, ט) מוספתא פ״א, י) ע״ש ו א, כ) תוספי פ"ח, ל) מו"ק ה ב, מ) (מו"ק ו ב), נ) [מו"ק ו:], ם) אם, ע) גיטין לו ב [ירו׳ פחה פרק ה הל״ח] יבמות פט ב, פ) סנהדרין יב א, 3) אבון, ק) ירושלמי שביעית פ"ו הל"ד ונדרים פ"ו הל"ח וסנהדרין פ"ח הל"ב, ר) סנהדרין יב א, ש) שם יג ב, ם) ס״א הדא דאת, א) פיאה פ"ה מ"א,

עין משפם נר מצוה

ש א מיי׳ פ״ן מיו״ט הלי״ל יב ופי"ג מסנהדרין הלכה ה: ב מיי׳ פרק ח מערכין הל״ח: יא ג מיי׳ פרק ח מטומאת מת הלכה ט:

ב ד מיי׳ פרק ב מכלאים הלי״ו: "ג ה מיי׳ פרק ח מטומאת מת הלכה ט:

"ד ו מיי׳ שם הלי״א: מו ז מיי׳ פרק ב מכלאים הלט"ו: מו ח מיי׳ פרק כד מסנהדרין הל"ו טוש"ע חו"מ סי' ב סעיף א :כהג״ה

יו ט מיי׳ פרק ד מקידוש החודש הלכה טו:

'ח י מיי שם הל"ח: מ כ מיי׳ פרה ד ממתנות עניים

>+⊜(< נוסחת הבבלי

(א) ועורפין עגלה ערופה ושורפין את הפרה: (ב) לא סגי ציונו באדר: (ג) ר' יעקב בריה דבת יעקב בשם ר' נחוני' דברת הודן ר' יוסי אמרי לה בשם ר' יעקב ברי' דרב אחא בשם דר׳ נחונים דברת הודן ר״ח ור׳ עזיה ברי׳ דרב נחוניה דברת הודן וטמה כו': (ד) למקום טהרה (אצל טהורים) זיון: (ה) ר' איסטי בר שונים: (ו) היו עוקרין ומשליכין כו׳: (ז) את כל השדה כולה: (ח) מן הכלאים התקינו שיהו משליכין כו': (ט) ר' נתן בר' יצחק ב"א משמע ליה: (י) הוא ניחא בשביעית במולאי שביעית כו':

ציון ירושלים

מפרקין את המנעל מע"ג המים. עי' פי' המשנה להרמב"ם ובש"ק גרים מעל גבי האימום.

הגהות הגר"א

[א] ה"ג מתקנין את הדרכים תמן תנינן משקין בית השלחין וכו׳. והיא בריש מו"ק ומהדר הכא לפרושי מתני׳ דהתם משום ב׳ דברים דקשיא להו מהכא להתם: [ב] מת נתון: [ג] ל"ג תני אין מעברין וכו': [ד] ה"ג היא מולאי שביעית היא שאר שני שבוע וה"פ דלעולם מעברין דלא איכפת להם מה שנארך איסור חדש דבלא״ה אינה ראויה עדיין לאכול:

>>⊜< תורה אור השלם

ו. וְהַצְּרוּעַ אֲשֶׁר בּוֹ הַנֶּגַע בְּגָדִיו יָהִיוּ פָּרְמִים וַרֹאשׁוֹ יִהְיָה פַּרוּע וְעַל שְׁפָם יִעְטָה וְטְמֵא טְמֵא :קֶרָא ויקרא יג מה 2. וְעָבְרוּ הָעֹבְרִים בָּאָרֶץ וְרְאָה עֶצֶם אָדְם וּבָנָה אָצְלוֹ צִיּוּן עַד ברו אתו המקברים אל גיא המון יחזקאל לט טו :גוֹג: 3. וכל אַשֵּׁר לֹא יַבוֹא לִשְׁלשָׁת הַיָּמִים כַּעֲצַת הַשְּׂרִים וְהַזְּקַנִּים יָחֲרֵם כָּל רְבוּשׁוֹ וְהוּא יִבְּדֵל מִקְהַל הַגּוֹלְה: עזראי ח 4. שָׁמוֹר אֶת חֹדֶשׁ הָאָבִיב וִעְשִּׂיתָ פָּסַח ֹלַיִינְ אֱלֹהָיִךְ כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוציאַר יִי אֱלֹהֶיךְ מִמִּצְרַיִם לְיִלָה:

דברים טז א

שהיא ראשי מיבות תניין וסגי בוה: ו**משקין את הסוטות.** בודקין אם ראור לשתות: ו<mark>מפרקין את המנעל מע"ג אימום כו".</mark> לאו לרכי רבים הוא אלא סיומא דתוספתא הוא ובחול המועד איירי דמותר לפרק המנעל מע"ג הדפוס שאין זה מעשה אומן אבל אסור להחזירו שלריך אומן ואסור במועד: **סמן סנינן.** פ"ק דמו"ק: **משקין כים השלחין** ומליינין אם הקברום ויולאין אף על הכלאים במועד: ופריך לא כבר ליינו באדר. כדתנן במתני ולמה לריך מו לציין במועד: ושטפו. לציון הראשון ולריך ציון אחר: לא כבר יצאו באדר. ולמה להו לצאת שנית במועד: ואין הצמחין. של הכלאים היו ניכרין כולן בט"יו באדר: מניין. רמו לציון הקברות מקרא: עומאה קוראה ורו. כלומר עושים

סימנים על הטומאה כדי שיהיה מרגיש ופורש: ועברו העוברים וגו'. בנבוחת יחזקחל כתיב שלעתיד יעשו ישראל ליונים על עלמות הפגרים המושלכיו ופשטיה דקרא הליון הוא שיטלו אותו משם ויקברנו בגיא המון גוג מ"מ רמן הוא שבא הכתוב להזהיר וללמד שיהא אדם עושה ליון שיפרישו מפני הטומאה: עלם. קדריש כולא קרא: על העלמות. אע״פ שנתעכל הבשר דאכתי מטמא באהל ואיירי בשיש בהן רובע הקב אע"פ שאינן לא רוב בנין ולא רוב מנין: על השדרה ועל הגלגולה. אע"פ שאינן אלא עלם אחד: **ע"ג אבן קבועה**. על הקבר לאפוקי אבן המתגלגל דהכי משמע לישנא דקרא ובנה שהוא מחובר בבנין: אף היא הולכת. ומתגלגלת למקום אחר ויאמרו שהטומאה היא שם ומטהרים טמאות ומטמאין טהרות שלא כדין: למקום טהרה. מדלא כתיב ובנה עליו ליון משמע שאפילו על מקום טהרה שחללו מלייניו דחל"כ חינו מרגיש עד שיבוח על הליון וכבר נטמאו הטהרות לכך מרחיקין מקלת כשיבוא על הציון מרגיש בטומאה שלפניו ואינו הולך לשם: מכחן לציון. שעושין סימן: ה"ג סני מצח חבן וכו' חע"פ שחינו רשחי שהרי לריך להרחיק הציון מן הטומאה כל שהוא כדפרישית בסמוך וכשהטומחה תחת החבן הרי כל החבן מטמח בחהל: ה"ג אני אומר מם קמלון והיה נסון סחסיה וכ"ה במו"ק, וה"פ מת שמרגלותיו מונחים אלל ראשו ונקבר שלא כדרכו ולא היה מחזיק מקומו יותר מן האבן הלוה ואפילו האבן קטן: קמצוץ. פי׳ שנקמץ ואינו מחזיק הרבה וחבירו בפסחים פ׳ כילד לולין דף פ"ו: היו שחים. אבנים מלויינות וריוח ביניהן: עליהן טהור. שאני אומר מפני הטומאה שביניהן ליינו עליהן: אם היה חורש בינסיים. המקום שבין שני האבנים היה חרוש: הרי הן כיחידות וביניהן טהור. דמסתמא לא היה שם טומאה שאין חורשין מקום הטמא: ה"ג ומחתיהן טמח: שמה נסערל הכשר. נמלה מטמה טהרות שלא כדיו: ולא נמלא מעמא טהרות למפרע. כל זמן שלא נתעכל והוא לא ידע ויעבור עליו ומפסיד טהרותיו: מוטב שימקלקלו בו לשעה. עד שיתעכל: ואל יסקלקלו בו לעולם. דכשיעשו ליון יסברו לעולם שעדיין הטומאה שם וישרפו עליו קדשים שיעברו

עליו בשוגג או בלילה: הלכה ב מתני' משרנו עוכרי מפרש בגמרה: גבו' שהיו מנכשין

שדוסיהן. דכשנוטלין הכלאים מאליו היה מחנכש: שהיו נהניו מו הכלחים. שמשליכין לפני בהמתן: וכל חשר לח יבח. בעזרה כחיב: מניו שהיה פעורה מן המעשרות. שביד ב"ד להפקיר שדה שתהח פטורה מן המעשרות: לא נשביעית. לפי שמאריכין עליהן איסור עבודת קרקע ויד הכל שולטת על חין ולא ימלאו לקרב העומר ושתי הלחם: ולא במולאי שביעית. בשתינית לפי שכלה הישן ותאריכין עליהן איסור חדש וכדמפרש בסמוך: וחדש אחד. שחכמים מוסיפין בעיבורם בשביעית וכי חינו פוטרים הפירות ממעשרות ואס"ד הפהר ב"ד אינו פוטר ממעשרות למה יהא מעובר אם עיברוהו בשביעית: עד כדון שביעית. הניחה שביעית שחין מעברין משום שתי הלחם והעומר וכדפרישית: מולחי שביעים. מאי טעמא אין מעברין ואיידי דאייתי להך ברייתא פירשה ולקמן מסיק פירכא לראיה זו דמייתי מינה דב"ד מפקירין: עד שלא המיר ר' להביח ירק מחו"ל לחרץ. שחששו שמח יביא עמהן גוש מארץ העמים שמטמא במגע ובמשא ויטמא טהרות של א"י: אבל משהחיר ר' להביא ירק. וכ"ם תבואה: היא שביעית היא של שאר שני שבוע. דלעולם מותר לעבר שהרי לא יאכלו הספיחיו שיוכלו להביח תבוחה מח"ל: שהיו השנים כתיקנן. וישרחל שרוין על אדמתן ובהמ"ק קיים אבל בזמן הזה שאין בהמ"ק קיים והארץ ביד נכרים אין חילוק בין שביעית לשאר שני שבוע דלעולם מעברין בשביעית: אין מן הדא וכו'. אדלעיל קאי דר' יונתן דייק דהפקר ב"ד פוטר מן המעשר וקאמר ר׳ אבון דמהא ליכא למשמע דמדאורייתא מוסיפין חדש העיבור אלא דבשביעי' מדחין אותו ואם עיברוהו עשו כדינא דאורייתא ועברו אחקנת חכמים: **שמרהו**. שיבא החדש הזה בחידושו ולולי הוספת החדש הזה היה

סתם אדר שני תניין: [א]מתקנין את הדרכים ואת הרחובות ואת מקוות המים ועושיו כל צרכי הרבים: אלו לו אהן צרכי הרבים דנין דיני ממונות ודיני נפשות דיני מכות בופודין ערכין וחרמים והקדישות ומשקין את הסומה (א) ושורפין את הפרה ועורפין עגלה ערופה ורוצעין עבד עברי ומטהרין את המצורע ומפרקין את המנעל מעל גבי המים? ואין מחזירים ⁽¹⁾אותן תמן ⁷⁾ תנינן משקין בית השלחין יומציינין על הקברות ⁽²⁾לא כבר ציינו מאדר ותיפתר שירד שמף של יוצאין ושמפו: ויוצאין אף על הכלאים לא י כבר יצאו מאדר תיפתר ישהיתה השנה אפילה ואין הצמחין נכרים מניין" לציון (ג)ר' ברכיה ר' יעקב בר בת יעקב בשם ר' חונייא דברת חוורין ר' יוסה אמרי לה ר' יעקב בר אחא בשם ר' חונייא דברת חוורין ר' חזקי' ר' עוויאל בריה דרב חונייא דבית חוורן בשם ר' חונייא דבית חוורן וממא ממא יקרא כדים שתהא חונייא דבית חוות דום מהמה כן היה כרי שהוה המומאה קוראה לך בפיה ואומרת לך פרוש ר' אילא בשם ר' שמואל בר נחמן "ועברו העוברים בארץ וראה עצם אדם ובנה אצלו ציון עצם מיכן השמציינין על העצמות אדם מיכן שמציינין על העצמות אדם מיכן שמציינין על השדרה והגלגולת ובנה מיכן שמציינין[©] על גבי אבן קבועה אם אומר את ע"ג אבן תלושה אף היא הולכת ומטמא במקום אחר אצלו (ד)למקום מהרה ציון מיכן לציון ומצא" יאבן אחת מצויינת אע"פ שאין מקיימין כן המאהיל עליה ממא אני אומר מת וֹבּומצויין והיה נתון תחתיה היו שתים המאהיל עליהן מהור וביניהן ממא אם היה חורש בינתיים הרי הן כיחידיות ביניהן מהור וסביבותיהן (מהור) ממא תניס אין מציינין על הבשר שמא נֹתעכל הבשר (ה)ר' יוסמא בר שונם בעא קומי ר' מנא ולָא ָנמצא מְשמא שהרָות למפרע א"ל מִושביּ שיתְקלקלו בו לשעה ואל יתקלקלו בו לעולם: הלכה ב מתני' א"ר יהודה" בראשונה היו

יהודה כו': תני אמר ר' יהודה יבראשונה היו ומשליכין לפניהן והיו שמחים שתי עוקריו שמחות אחת שהיו מנכשין שדותיהן וא' שהיו נהנין מן (ח) הכלאים משרבו עוברי עבירה היו משליכין על הדרכים אע"פ כן היו שמחים שהיו מנכשין שדותיהן התקינו שיהו מפקירין סכל השדה כולה. מניין שהפקר בית דין הפקר דכתיב מוכל אשר לא יבא לשלשת הימים בעצת השרים מוכל והזקנים יחרם כל רכושו והוא יבדל מקהל הגולה מניין שהיא פמורה מן המעשרות (מ) רבי יונתן בריה דרב יצחק בר אחא שמע לה מן הרא מאין מעברין את השנה לא בשביעית ולא במוצאי שביעית ואם עיברוה הרי זו מעוברת וחודש א' שהוא מוסיף לא פמור ממעשרות (י) הוא עד כדון שביעית מוצאי שביעית מאי א"ר 6 (אבהו) ר' בון שלא לרבות באיסור חדש ר' זעירא בשם ר' אלעזר (ר' אבהו) הדאף דאת אמר עד שלא התיר רבי להביא ירק מחוצה לארץ לארץ אבל משהתיר רבי להביא ירק מחוצה לארץ לארץ הארץ שביעית היא של שאר שני שבוע: [ג]תני אין מעברין וכו': א"ר מנא הדא דאת אמר בראשונה שהיו השנים כתקנן אבל עכשיו שאין השנים כתקנן היא [ר] שביעית היא שאר שני שבוע תנים של בית רבן גמליאל עיברוה במוצאי שביעית מיד

עוקרין ומשליכין לפניהן משרבו עבירה (י) היו משליכין לדרכים התקינו שיהו מפקירין (י)את כל השדה: גמ' אמר רבי א"ר אבון אין מן הדא לית את ש"מ כלום בשמור

ריבב"ן משנה ב כראשונה היו עוקרין. ומשליכין לפני בהמתן משרבו עוברי עבירה שלא היו נמנעין לזרוע כלאים והיו שמחין שתי שמחות אחת שמנכשין שדותיהן ועוד שמשליכין לפני בהמתן התקינו שיהיו משליכין בדרכים ולא לפני בהמות ועדיין היו שמחין שמחה אחת שמנכשין שדותיהן התקינו שיהיו מפקירין את כל השדה והפקר ב"ד הפקר כדכתיב וכל אשר לא יבא לשלשת הימים יחרם

תקלין חדתין

הקלין ווווגן היא בריש מ״ק ה״ג סמן סנינן. והיא בריש מ״ק הראשון הוא: ומהדר הכא לכ הכא לפרושי מתניי דהתם משום ב׳ ותהדר הכח נפרדם מחני דהחם משום כי בכרים דקשיא להו מהכא להחם: ו**מפרקיו המעל כו'.** בדיני מוה"מ חשיב לה בחוספתא דלפרק המעעל מע"ג הדפוס שאינו לריך אומן שרי משא"כ להחזיר דלריך אומן אסור: **ולא כבר ציינו באדר.** כדתנן במתניר דהכת ומלינינן כרי ולמה לריך חו לליון במוער: ספסר. תריץ: ושטפו. ולריך ליון אחר: אפלה. שנה מאוחרת. כלומר שאיחרו הזרעים לצמוח יופנה של היות ניכרים עוד בט"א באדר: מנין לציון, היכא היכא רמוא בקרא: קוראה לו פרוש. כלותו עושים היכא רמוא בקרא: קוראה לו פרוש. כלותו עושים ליונים על הטומאה לידע להפריש: וראה עצם אדם. האי קרא אלעמיד שיעשו ישראל לוונים על עצמות הפגרים ליעול משם ולקברם בגיא המון גוג מ"מ רמו הוא שלא בא הכתוב אלא להזהיר וללמד שיהא עושה ליון שיפרשו מן הטומאה: מתח לההיר ותנחד שיהם עושה ניון שיפרשו תן הטוחחה: על העצמום. אע"ה שנחעעל הבשר מ"מ מטחות באהר אי אית בהי רוצע הקב: על בשדרה כו". אע"ש שאינן אלא עצם א': ע"ג אבן קבועה. על הקבר דהכי משמע לישנא דקרא ובנה שיהא מחובר כבנין לאפוקי אבן המתגלגל וכדמפרש ואיל: במקום אחר. אשר מתגלגל לשם יאמרו ששם היא הטומאה ויטמאו טהרות שלה כדין: אללו למקום טהרה מדלא כתיד ובנה בלין ש"ג מקום טהרה שללל בלא כדין: אללו למקום טהרה שללל משת הבליון ש"ג מקום טהרה שללל להפסיד הקבר מציינן ובצבלי מ"ק ה": זו מפרש שלל להפסיד את הטהרות שלם היה פליון על הקבר ממש לל היה מרגיש עד שבא פתאום על הליון ויטמאו הטהרות של הליון מרגיש ואינו הולך על הטומאה: אע"ש שאין מקיימין קו. שהרי לדין להרחיק הליון מן הטומאה ואם בשהר הליין על הטומאה ודאי אין שטומאה ואם עשה הליין על הטומאה ודאי אין הטומאה ואם עשה הליין על הטומאה ודאי אין הטומאה ואל של אלא לדין למקון מטעמאל דפרישת והל"ל היימול אל אל אל אל לון אי מלויינו ואלי במקום טהרה עומדת מ"מה ממאהיל עליה טמל: פיי שלש. אבים חציינות תתגלגל לשם יאמרו ששם היא הטומאה ויטמאו טהרות מ"ת המאהיל עליה טמא? היו **שנים.** אבנים מצויינות וריות ביניהן: **המאהיל עליהן טהור.** שאני אומר מפני הטומאה שביניהם ציינו על האבנים והם על מקום טהרה עומדים כדלעיל: אם היה חורש. המקום שבין האבנים חרוש דודאי אין חורשין מקום הטומאה וחיישינן שמא תחת כ״א מהאבנים יש טומאה ולכך ביניהם טהור וע"ג טמא: שמא נחעכל הבשר. עד פחות מכזית ומטמא הרחבה לב עד פחות מכזית וטעמא כדמפרש לה ר' מני: **(מפרע.** דהא כ"ז שלא נתעכל הבשר מטמא באהל נאפרע: יואן פין שנח מופכל הכפל מטנות בחהת ואי ליכא ליון והוא לא ידע ועבר עליו מפסיד טהרותיו: לשעה. עד שיתעכל: ואל יחקלקלו בו טהרוחיו: (שפה, עד שימעכנ: זחנ יסקנקנו בו לעולם. דכשיעשו ליון יסברו לעולם שעדיין הטומאה שם ושרפי במום כל קדשים שיעברו עליהן בשוג. או בלילה וכשאין מניינין אין שורפין עליו אלא מחדש שלא חסר עדיין: בודגר' היו עוקרין. הכלאים ומשלינים לפני בעל השדות כדי שימביישו: משרט ומשלינים לפני בעל השדות כדי שימביישו: משרט ותשניכים נפני בענ השדות הדי שיתביישו: משרבו ע"ע. מפ' בנתרא: גב' שהיו מנכשין שדוחיה! רבשוטלון הכלאים מאליו היה מתנכש: שחי הפנין מן הכלאים. שמשליכין לפני בהתחם: יחרם כל רכושו. הרי שעורא ובית דינו היה בידם להפקיר כל רכוש עובר על דבריהם: מנין שהיא פטורה מן המעשרום. דהפקר גמור שהפקירו בעליו ילפינן לה המפנה זה. משפק המתעשרות ומיבעים ליה אי היו המקרא שהיה פטורה מתמשרות ומיבעים ליה אי היו היו המקר שהיה פסקר ב"ד כמו שהפקירו בעליו להפקיע אף מן המעשרות דאף שכבר למדנו דלענין לוכות בה הוי הפקר ג"ד הפקר ויכול מי שרוצה לזכות בה דלמא להפקיע ממעשרות לא הוה הפקר דדעת ב"ד גופייהו אפשר לא הוי אלא להפקיע זכותא דידיה דהעובר אבל לא להפקיע זכותא דלוים דאינהו מאי עבידתייהו חבל גם נהפקיע זכותם דגרים דחילהו מחי עבידתייהו או דלמא כיון דהפקר ב"ד הוי הפקר לל הרולה אוכות גם שוב לא קרינן בייה כי אין לו חלק ונחלה עמך: לא בשביעים. לפי שמאריכין עלייהו איסור עבודת קרקע ולא ימלאו מאין להביא העומר ושמי הלחם: ולא במ"ש. בסמוך מפרש לה: וחדש א". שנחוסף בעיבורו בשביעית וכי אינם פטורים הפירות שנחוסף בעיבורו בשביעית וכי אינם פטורים הפירות ממעשרות באותו חדש ואס"ד הפקר ב"ד אינו פוטר

מתמשרות בלחות חדש ולים שמר אלים שונור את ש"מ כלום "שביאו בחירושו המשרה מתמשרות למה יהא מעובר אם שיביאו בחירושו המשרה בציעים. אין ארן מן הרא לית את ש"מ כלום למה יהא מעובר בציעים. אין הרצי שומריהו ש"מ שלא לוקט תחתיו כל הוציעים מעובר בארץ הרי הן (זה) של עניים וא"ר אמי והירא את הדע את ש"מ לומני משרה את הוגעות בארץ הרי הן (זה) של עניים וא"ר אמי מעשרות לאלימית לאלימית

הרי הן של עניים. דספק לקט הן: ה"ג דבים שמאי היא ברם רבים הלל עניים מעשרין ואוכלין אמר רבי יוםי שמענו שהוא פטור מן המעשרום ד"ה משום קנם. וה"פ מחני אחים כב"ש דאמר הפקר לעניים הפקר ולפיכך פטורין מן המעשר אבל כבית הלל אין לו דין לקט וחייבין במעשרות ורבי יוסי אמר שמענו שאפילו כבית הלל אחיא מתני דכיון דקנסו רבין והפקירו השבלים שנוגעות בארך הרי הוא כהפקר ב"ד ופטור מן המעשרות:

הלכה ג מתגי" שולמנום. שם לשלמן שלפני השלחני שמקבל עליו וכן קורין החלפני שלחני בכל המשנה: במדינה. בירושלים וי"מ בכל ערי ישראל חוץ לירושלים והיו מחליפין מחלית השקל לכל מי שלריך: ישכו

ריבב"ן

בט"ו בו שולחנות כל רכושו: משנה ג יושבות במדינה. בכל מקומות ישראל להחליף מעותיהם ללורך השקלים: [בר"ה] ישבו במקדש. שבני הכפרין שהיו סמוכין לירושלים מחליפין שם: התחילו. הגבאין: למשכן. ליכנס לביתו וליקח משכון עד שיתן לו חלי השקל שהיו ממנין בכל עיר ועיר גבאין ממונין על כך ושופרות היו במדינה לקבץ שם הכסף כמו שהיו במקדש כדתנן לקמן: לוים וישראלים. אבל כהנים לא כדפרישית לקמן שלא היו רולין ליתן משום שירי העומר: ולא קטנים. משכון לא היו לוקחין אבל לתבוע תובעין ומפ׳ בירושלמי כשהביא ב׳ שערות הקטן אז תובעין ממנו אבל לא ממשכנין וכל קטן שהתחיל אביו לשקול על ידו אע״פ שלא היה מחויב אינו פוסק מעחה וממשכנין עליו: תניא בתוספתה פ"ק נתמשכנו ישראל על שקליהן כדי שיהיו קרבנות לבור מהן. משל למי שעלתה לו נימא ברגלו הרופא כופתו ומחתך בבשרו בשביל לרפאותו כך אמר הקב"ה יתמשכנו ישראל על שקליהן [כדי] שיהא קרבנות לבור קרבין מהן מפני שקרבנות מכפרין ומרלין בין ישראל לאביהן שבשמים שכן מלינו בתרומת שקלים ששקלו ישראל במדבר שנאמר ולקחת את כסף הכפורים: וחין ממשכנין חת הכהנים מפני דרכי שלום. אבל לתבוע תובעין ור' יהודה מפרש למה אין ממשכנין לפי שהיו סבורין שאין חייבין בשקלים שכל כהן שאינו שוקל אינו חוטא וא"ל ריב"ז אם אינו שוקל חוטא אלא שהכהנים דורשין מקרא זה וטועין הם ומפרש בירושלמי אמר ר' טבי בשם רב המנונא משיבין חכמים לר' יהודה חטאת יחיד מתה אין חטאת לבור מתה. מנחת יחיד קריבה כליל ואין מנחת לבור קריבה כליל אע"ג דלרבי יהודה ס"ל חטאת לבור נמי מתה. ובהקומץ רבה פריך ולבן בוכרי כיון דלכתחלה לא מחייב לאתויי כי מייתי חוטא [הוא] דקא מייתי חולין בעזרה וה״ה דיש להקשות והלא אוכל שירי העומר ושתי הלחם ולחם הפנים ומתרץ דמייתי ומסרי להו ללבור ומנחת לבור אינה קריבה כליל ואין כאן חולין לעזרה. ירושלמי כתיב כל העובר על הפקודים ר׳ יודה ור׳ נחמי׳ ח״א כל דעבר בימא יתן וחרנא אמר כל דעבר על פקודיא יתן מ"ד כל דעבר בימא יתן מסייע לריב"ז ומ"ד כל דעבר על פקודיא יתן מסייע לבן בוכרי דכהנים לא נמנו במנין ישראל מבן כ׳ שנה ולמעלה: משנה ד אבל אם שקלו מקבלין מידם. ירושל׳

ואלו הא לתבוע אין תובעין הכא את אמר תובעין והכא את אמר אין תובעין כאן בשהביא ב׳ שערות כאן בשלא הביא ב׳ שערות: הנכרי והכותי ששקלו מקבלין מידן. ירושלמי תיפתר כמאן דאמר כותי כנכרי: ואין מקבלין מידן קני ובום וכו'. ירושלמי וכי יש קני זבין וזבות בנכרים אלא רישא בנכרים וסיפא בכותים. הא דתני אין מקבלין אכותים קאי ואלטריך לאשמעינן משום דכותים עומדין בין ישראל ומקיימין מקלת מן המצות אעפ"כ אין מקבלין מהן ואע"ג דרבנן גזור שיהיו כובין לכל דבריהם כדי שיהיו ישראל פרושין מהן ואין מקבלין מהן אלא דבר הנידר והנידב דכתיב איש איש מלמד שהנכרים נודרים נדרים ונדבות כישראל: לא לכם ולנו. כלומר אין לכם עמנו

תקלין חדתין שנגעות בארץ הן של עניים: דב"ש היא. דאמר הפקר לעניים הפקר ולפיכך יכול להוסיף ופטור מן המעשר אבל לב"ה איך רשאי להוסיף וליתן הנוגעות בארץ לעניים בחורת לקט ולפטור מן המעשר אבל לב"ה שיך בשאים ואוכלים. ואילה זגרםי עניים ועשירים אוכלים. בלומר בתחור ביר ביר מושרת אילוה בירות ב

בשם ר"ש בן לקיש דב"ש⁶ היא דאי כב"ה עניים (א) אוכלים ומעשרין וא"ל ר' יוםי שמענו שהוא פמור ממעשר ד"ה משום קנסא:

הלבה ג מתני' "בחמשה" עשר בו שולחנות היו יושבין במדינה בכ"ה ישבו

במקדש משישבו במקדש התחילו למשכן יאת מי ממשכנין לוים וישראלים וגרים ועבדים משוחררים אבל לא נשים ועבדים וקטנים וכל קטן שהתחיל אביו לשקול על ידו שוב אינו פוסק יאין ממשכנין את הכהנים מפני דרכי שלום אמר² ר' יהודה העיד כָן בוכרי ביבנה כל כהָן ששוקל אינו חומא אמר לו רבן יוחגן בן זכאי לא כי יאלא כל כהן שאינו שוקל חומא אלא שהכהנים דורשים מקרא זה לעצמן 'וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל הואיל ועומר ושתי הלחם ולחם הפנים שלנו (הם) היאך נאכלין: גמ' אין ממשכנין את הקמנים: הא^{ד)} לתבוע תובעין (י)הדא דתימר בשהביא שתי שערות אבל אם לא הביא ב' שערות לא בדא ולמשכן אין ממשכנין [א](עד שיביא שתי שערות) אע"פ שהביא ב' שערות כיני סמתני' אין ממשכנין את הכהנים מפני דרך הכבוד: אמר ר יהודה העיד כו': א"ר ברכיה מעמא דר' יוחנן בן זכאי ב זה יתנו י"ב שבטים יתנו ר' טבי בשם רב המנונא כן משיבין חכמים לר"י חמאת יחיד מתה האין חמאת צבור מתה מנחת היחיד קריבה כַליל ואין מנחת הצבור קריבה כליל וקשיא משיבין לאדם דבר שאינו (ג)מודה בו דתנן שאין חמאת צבור מתה ר' יהודה אומר תמות והוא מותיב לן "זו לא גדבת יחיד היא ואינון מתיבין ליה ^חכיון שנמסרה לצבור כמי שהוא גדבת צבור כתיב ²כל העובר על הפקודים ר' יהודה ור' נחמיה חד אמר כל דעבר בימא יתן וחרנא אמר כל דעבר על פיקודייא יתן מאן דאמר כל דעבר בימא יתן מסייע לריב"ז מ"ך כל דעבר על פיקורייא יתן מסייע לבן בוכרי: הלכה ד מתני' אע"פ שאמרו אין ממשכנין

נשים ועבדים (ד)וקמנים אבל אם שקלו מקבלין מידן יהנכרי והכותי ששקלו אין מקבלין שמהן ואין מקבלין מידם קני זבין וקני זבות וקני יולדות פו וחמאות ואשמותי זה הכלל כל סשנידר ונידב מקבלין מידן כל שאינוט נידר ונידב אין מקבלין מידן וכן ממפורש על ידי עזרא שנאמר 3 לא לכם ולנו לבנות בית לאלהינו

דעבר בימא יסן. דהיינו כהנים ולויים וישראלים שכולן עברו בים סוף: על הפקודים. היינו בין אותן שנמנו לבדן בין אותן שנמנו עם ישראל יתנו תרומת

קרב משל יחיד קמ"ל דאינו חוטא לפי שהוא מוסרו לגיבור לגמרי: **נעלמו**. להנאמן ולא היא דחייבין לשקול אלא שעומר ושתי הלחם לוקחין משקלי ישראל לבדן: גבו׳ הא לסכוע חובעין. מן הנשים ועבדים וקטנים דדוקה אין ממשכנין אותן: הדה דמימר. שתובעין מן הקטנים דוקא כשהביא שתי שערות אע"ג שלא הגיע לכלל שניו: אבל אם לא הביא שםי שערות. ולא הגיע לכלל שניו אפילו תובעין לא: ולמשכן אין ממשכנין עד שיביא שחי **שערות.** ויגדיל שיגיע לכלל שניו ל"א ה"ג ולמשכן אין ממשכנין עד שיהיה בן כ'. ולפ"ז ניחא הכל אף הסוגיא דלקמן (הלכה די): כיני מסניסא. כן לריך לפרש מתני' דדרכי שלום היינו מפני הכבוד שעבודת הקרבנות עליהם וכי היכא דלא ליתי לאנצויי ולי נראה מפני הכבוד היינו שמחוייבים לנהוג בהם כבוד דכתיב וקדשתו ואיסורא ליכא דכיון דתנאי ב"ד הוא על העתיד לגבות הם מחלו להכהנים: י"ב שבטים יחנו. זה בגימטריא שנים עשר והכהנים והלויים בכלל: **כן משיבין הכמים** לר"י. דחכמים סוברים דלריב"ז מותר להביא משקלי הכהנים עומר ושתי הלחם שלא נאמר וכל מנחת כהן אלא במנחת כהן יחיד אבל לא במנחה שיש לו בשותפות עם הלבור: הטאם יחיד מחה

וכו'. כמו דמלינו שיחיד חלוק מלבור שחטאת

יחיד מתה ואין חטאת לבור מתה ה"נ איכא לחלק בין מנחת יחיד למנחת לבור: וקשיא וכו'. הש"ם

לא סיים למילתיה דר' טבי ומקשי עליה א"נ הא

דקאמר בסמוך והוא מותיב לון שינוייא הוא וכאלו

קאמר אלא: שאין חטאת וכו'. מתני' היא בפ"ו

דיומא: והוא משיב להן. וכי שקלים לאו נדבת

יחיד הן ולמה יביא מהן עומר ושתי הלחם: כל

במקדש. לפי שהיה הזמן מתקרב היו יושבין במקדש

החחילו למשכן. ומוליאין העבוט מביחו של מי

שלא הביא שקלו: לוים. לאפוקי ממ"ד כל דעבר על פקודייא: אבל לא נשים. ונמנו איש כופר נפשו

כתיב ולא אשה: ולא עבדים. דילפינן לה לה

מאשה: וקטנים. אפילו הביא שתי שערות והוא

פחות מבן עשרים: שוב אינו פוסק. אביו מלשקול בשבילו שאומרין לו מאחר שנחת עליו בשנה שעברה

והעמדת עליו זאת המלוה תן עליו תמיד עד שיגדל

ולה תפסוק: וחין ממשכנין הת הכהנים. הע"פ

שחייבין במחלית השקל: מפני דרכי שלום. מפרש

בגמ': כל כהן ששוקל אינו חוטא. ואע"ם שאינו

חייב לשקול וסד"א אם שוקל נמצא קרבן לבור

כדי שימהרו להביא ולי"

מ במקדש היינו בירושלים:

ה' והא דכתיב בפרשת ואלה פקודי וכסף פקודי העדה מאת ככר וגו' דשמעינן דהכהנים ולויים לא נתנו היינו בתרומת האדנים אבל בתרומת שקלים לקרבנות לבור הושוו כולן: כל דעבר על פיקודייא. וכהנים ולויים לא עברו במנין לפני משה אלא הוא הלך לפתחי אהליהם ומנה אותן:

הלבה ד בתני קני זכין וזכום. מורים ובני יונה שובין וזכות מניאין ובכוחיים איירי אבל בנכרים אין זבין חבות: כל שסוא נידר ונידב מקבלין מידן.

דכתיב איש איש לרבות נכרים שנודרים נדרים ונדבות כישראל: וכן מפורש ע"י עורא.

משנת אליהו

הלבח ג הא לסבוע כו' ואין ממשכנין עד שיהא בן עשינים. כך היא גירסת מרן הגאון ג"ע ורבח ג הא לסבוע כו' ואין ממשכנין עד שיהא בן עשינים. כך היא גירסת מרן הגאון ג"ע נירס שיטח הרוקח הגדול בסינון (ליצ וריה שיטח הרע"ב. ומדברי הרמב"ם בפירושו נולא דגר" כג" הישנה ועשה מחובעין וממשכנין אלמק ה' וא"א להעמידה דהא מעיקרא דייק הדא דמיימו באחר מבירא ביין וקא על הא דמובעין אומו המינין אלמא ש"ל דבפביא ב"ש וקא על הא דמובעין אומו ביין אלמא ש"ל דבפביא ב"ש וקא על הא דמובעין אומו באון אלמ גירסת מרן הוא העיקר וא"ש עם סוגר דגמ" לקמן הלכה ד' הא למבוע כו' וע" חוי"ט במחניי דגמ" לקמן הלכה ד' הא למבוע כו' וע" חוי"ט במחניי דגמ" לקמן הלכה ד' הא למבוע כו' וע" חוי"ט במחניי דריי מלי כל ב" ב" ה" כל כהן ביי אלדברי הרב כי אבל אל דעתי מי הכריות ולבן כו' הא מכ אלא אין מעשכנין עד בן כ" דריי מכל מסביא ב" שובעין נמי. ומ"ש ולפ" אך מני ובל דדריש גמי ורמו ב" בקלים מפוע עד בן כ" א למר מב הוא מור הוא ב" באולי מבן עשיר בל הרייא פשרם לבל החיל הפנהא ב" אומי הא באולי מבן עשיר בל הרייא פשרם לבל החיל הפנהא בי" אומים היא ונוקו מתקר העקלים א"ל בן כ" ההיא דרשא ל"ק בגמ" אלא אוב שחביר לעל מיוני ב" מרומות ה" בא מתומת הם אמלמא הוא בעלים הוא של בעלים הוא: בל המומו ב" מתומות ובא אסתכתא בעלים אלי בול ביו מרומות ובא אסתכתא בעלים אלב בוכרי כיון שלכתחילה מיחייב לאחיי כ" מייחי מנו חוטא בבבלי מנחות (כ"א בי) הסוגיא בקלה ולבן בוכרי כיון שלכתחילה מיחייב לאחיי כ" מייחי מנו חוטא בבבלי מנחות (כ"א בי) הסוגיא בקלה ולבן בוכרי כיון שלכתחילה מיחייב לאחיי כ" מייחי מנו חוטא

לם"י איתא דב"ש היא וא"ל כ" יוסי כו' משום קנסא וכב"ה עניי' אוכלין ומעשרין, ב) מגילה כט ב, ג) ערכין ד א מנחות כא ב מו ב, ד) עי׳ הלכה ד, ה) ס"א תני, ו) יומא סב א, ז) תו, ה) מכיון, ע) מידן, י) ס"א אבל נידר, ל) לא נידר ולא נידב, מ) הוא.

עין משפם נר מצוה

ב א מיי׳ פרק א משקלים הלכה ט: בא ב מיי׳ שם הל"ז: בב ג מיי׳ שם הל״י:

בג ד מיי׳ שם הל״ו: בב . מ פרק ד מפהמ"ק הל"ח: בד ה מיי פרק ד מפהמ"ק הל"ח: בה ו מיי׳ פרק א משקלים הל"ו: בו ז מיי׳ פרק ג ממעה"ק הל"ב:

נוסחת הבבלי

(א) מעשרין ואוכלין אמר ר״י (ב) הא כן כשהביא כו׳ לא כהדא אין כו': (ג) מודה בו שאין כו': (ד) וקטנים אם וכו':

הגהות הגר"א

משכנין עד אין ממשכנין עד [א] בן עשרים. וכ״ה שיטת הגדול בסימן רל״ב וכ״ה נראה דגרים כגירסא הישנה ועשה מתובעין וממשכנין חלוקה א׳ אפשר להעמידה דהא מעיקרא דייק הדא דתימא בשהביא ב' שערות וקאי על הא דתנן אין ממשכנין אלמא ס"ל דבהביא ב"ש לתבוע הוא דתובעין אותו אבל אין ממשכנין אותו ואיך יחזור בו ויאמר דאין ממשכנין עד שיביא ב"ש ומיהו משיביא ב"ש ממשכנין אלא גי' הגאון ז"ל הוא העיקר וח"ש עם סוגיא דגמ׳ לחמן הא לתבוע כו' ועי' בת"ח כי הוא מאריך עוד ואני כתבתי רק הדברים הנוגעים אל הבנת ג'' הגאון ז"ל:

ציון ירושלים

ובאמת שעיקר כפי' הק"ע וגירסתו שכן מצינו בפ"ק דביצה הלי"ב אמרו בירושלמי תני אין מפרקין המנעל מע"ג האימוס ביו"ט אבל מפרקין בחש"מ ועי שבת קמ"א ע"ב שומטין המנעל מע"ג האימום בשבת. וכ"כ הרמב"ם בפ"ו משבת הי"ב וביאר המרכבת המשנה שם בח"א דמדכתב בהלכוי שבת תיבת בשבת דהוא מיותר הכוונה דוקא בשבת אבל ביו"ט לא עכ"פ בחוה"מ מותר לפרק. ובהג"א בילה פ"ק הביא ג"כ דאין מפרקין ביו"ט אבל בחוה"מ מפרקין והוא מהירושלמי הלו:

(שייך לעמוד הקודם)

שהפקר ב״ד הפקר דכתיב אשר לא יבא. בכבלי ביבמו' דפ"ט וככמה מקומו' הביא ג"כ דברי ר"א שיליף מאלה הנחלות וביש"ש פ"י דיבמות סימן י"ט כתב דהא דר"א עדיף דלא תימא דוקא שיכולים להפקיר ולא להחליט לחבירו קמ"ל דר"א לכך למד ר"א הנחלות ודבר זה היה בהעלם עין מהרב בעל ג"פ סימן קר וש"ב במקו"ח סימן תמ"ח שכתבו דאינו יכול להחליט לאחרי׳ וכל האחרוני׳ הלכו בעקבותיהם ולא ראו דברי היש"ש הלו ובירושלי כחן לח נמלח רק דברי ר"י ול"ע. (ע"כ): הדא דתימר בשהביא שתי שערו׳. עשעה"מ הל' שקלים ובקצוה"ח סימן רל"ה ובאבני מלואים סימן כח ס"ק לג:

גליון הש"ם

[h] עי׳ בק"ע וש"ק הביאו גי׳ עד שיהי׳ בן כ׳ והגר"א ג"כ הגיה כן מ"ש אבל בפי המשניות להרמב"ם מבואר כגירסא הישנה דאין ממשכנין עד שיביא ב"ש וכ"פ הרמב"ן פרשת

כי סשא ועי בחי"ע אמנם לשון הירושלנתי אינו מובן דמעיקרא נקט בהביא ב" שערות חובעין ואין ממשכנין ואח"כ סיים דבהביא ב"ש ממשכנין ווראה דהירושלנתי דהוא ר"י לשיטתו דס"ל בנדה דמ"ו מוך הזמן כואחייז ומעמה י"ל דזהו כונת הירושל: וג' מילוקים יש הדא דמימר בשהביא ב"ש היינו במוך הזמן חובעין כיון דלר"י לאו שומא נינהו (ודלא כש"ק) אבל אם לא הביא ב"ש לא בדא דקטן גמור הוא ולמשכן היינו להוציא ממון מחקתו עד שיביא ב"ש היינו שיביאם אחר י"ג שנה דאו נעשה גדול גמור לכל דבר וזהו שדייק גבי ממשכנין עד שיביא אחייו שיביא אחייו ושיביא אחייו וחו ג"כ כוונת הירושלמי בהל"ה ו"ב ומיושב בוה מה שלא הביא הרמב"ם ז"ל ענין חביעה כלל כיון דקר"ל מוך זמן כלפני זמן ולכך אין כאן רק ב" חילוקים ודו"ק: [ב] ועי׳ בכ"מ ולחם משנה ממעה"ק ה"ב:

א) בילה לט ב בכורו׳ נו ב חולין כשרצו הכותים לסייען ושלחו להם נבנה עמכם כי ככם נדרוש לאלהיכם השיבו להם לא לכם ולנו לבנות בית בשותפות לאלהינו ולכם אין חלק ולדקה וזכרון בירושלים: **קולבו**ן. כלומר כה ב. ב) ירו׳ ברכוח פייו הליית. דבר קל מועט שמוסיפים על מחלית השקל כשרוצין ליקח מן השלחני ב׳ חלאי שקלים בעד שקל שלם: השוקל ע"י אשה וכו' פטור. כגון שהלוה להם דכיון דפטורין קן לא מחייבי ג) תורת כהנים פ"ב, ד) ערכיו ו בקלבון ואי לא הלוה להם אלא שפורע בשבילם אפי^ה שוקל בשביל בר חיובא פטור 'תן הקלבון לדלקמן: ו**אם שקל על ידו וע"י הבירו.** בשהלוהו איירי ושוקל שקל שלם מחלית השקל ה, כ) תוספתה פ"ה ערכין ג., בשבילו ומחצית השקל שמלוה לחבירו חייב קולבון א' דסבר הנותן מחצית השקל הקנוב בחורה פטור מן הקלבון וב' ששקלו שלם אין נותנין אלא קלבון אחד: ר**מ"א** ו) ס״א שאינו, ו) ערכין ה ב, ה) עי׳ ב' קלבונות. דסובר ר"מ השוקל מחלית השקל ריבב"ן

מנחות עג ב, ט) לכלי שרת. עין משפט

נר מצוה בז א מיי׳ פרק ג משקלים :כל״ב

בח ב מיי שם הל"ו ובכ"מ: בנו ג מייי שם הל"ג: ל ד מיי שם הל"ג ד מיי׳ שם הל"ד ופ"ו מבכורות הל"י:

לא ה מיי׳ פרק ג משקלים בל"ז: לב ו מיי׳ פרק ג ממעה״ק

. הל״ד: לג ז מיי׳ פ״ח ממתנו׳ עניים כלכה מ:

לד ח מיי׳ פרק א מערכין :סלי״א לה ט מיי שם הל"ו:

>>⊕< נוסחת הבבלי

(א) א"ר אלעזר כו'. מתני פליגא אר' אלעזר: (ב) מתניתא פליגא על ר"י דתני אין כו": (ג) נידרין עולה לא בשאמר: (ד) ולא הביא עמה נסכי׳ ולא נכ"ש כו":

הגהות הגר"א

[א] מלת אלא מיותר וכך ל"ל רישא בנכרי וכו': [ב] ל"ל כיני רישא וכו': [ג] ה"ג ובלבד שהוא מסוים. פתר לה בתחל' שאפי מעותיו יוליכם לים מתניתין פליגי על רשב"ל וכו׳ ול"ג ורשב"ל אמר וכו'. דכבר נקט ותני ליה לעיל: [ד] ה"ג כשאמר נכרי הרי עלי עולה ושמע ישראל וכו׳. והיינו נידרין . שע"י הנכרים נידר: [ה] ה"ג לא הביא עמה נסכים והביא אח"כ מקבלין הימנו ולא לכלי שרת אינון מותר נסכים נמנא מביא דבר שאינו מסויים. וקשיא לר"ל. והתיב ר"י בר בון והא תנינא מעריכין ונערכין ועורכין וכו'. למרוצי לר"ל. לא לבדק הבית אינון וכו' והוי דבר מסוים ואפ״ה מקבלין אע״כ מאי אית לך למימר כיון דאיהו לא נמכוין לבד"ה אלא לשמים ומאליהן הן באין לבד"ה. ואינו אסור לקבל מהן אלא כשנותן להדיא לבד"ה ה"ג לר"ל:

גליון הש"ם

מי׳ בקרבן אהרן שם ולק״מ ועי׳ ברמב"ם פרק ג' ממעה"ק ה"ה ועיין במהרי"ט ח"ב בחו"מ סימן קכה: [ב] עי׳ תוס׳ ערכין דף ה ע"ב ד"ה אלא ובתו' יו"ט שם ולמסקנת הירושלמי כאן יש ליישב קושיית התוס׳ ברמב"ם פ"ח מערכין הלי"ח נראה שהיה לו פירוש אחר בדברי הירושלמי ומקורו נפתח לו: [ג] עי' בהגר"א שהגיה. ועי בירושלמי נזיר פ"ט הל"א נראה : כגי׳ שלפנינו ע״ש

→⊕(← תורה אור השלם

דבר אל בני ישראל וֹאָמַרתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי יַקְריב מֶבֶם קָרְבֶּן לַיִּיָ מְן הַבְּהַמְה מְן הַבְּקֶר וּמִן הַצֹּאן תַּקְרִיבוּ אֶת . קרבנכם: ויקרא א ב

חייב בקלבון הלכך שנים ששקלו שקל שלם חייב ב׳ קלבנות: **הנוחן סלע.** דהיינו שקל שלם לשלחני של הקדש ונוטל ממנו מחלימו ושקל האמור כאן היינו מחלית השקל: נוסן ב' קלבונום. מפרש בגמ': תחפת השקר. שושן כ קופושה תפים בתי. גבו' הא לסבוע אין סובעין. מדקמני אם שקלו מקבלין מידן משמע אם שקלו מעלמן מקבלין אבל אין תובעין מהן וקשיא הכא אמרינן שאין תובעין וברישה תנן חין ממשכנין נשים ועבדים וקטנים דמשמע אבל תובעין מיהת: כאן. רישא איירי בקטן שהביא שתי שערות ותובעין וסיפא בקטן שלה הביה שתי שערות דאפי׳ תובעין נמי לה: סיפסר. תפרש דמתני׳ אתיא כמ"ד דכותי כנכרים לפיכך אין מקבלין ממנו: דאיתפלגון. דפליגי: מסני' בנכרים. דוקא הוא דאין מקבלין מידן אבל מכותיים מקבלין: ו**סני כן.** ותניא נמי הכי: אדם. כי יקריב מכם קרבן ודרשינן אדם לרבות את הגרים וקשיא ל"ל קרא תיפוק ליה דלא גרע מנכרים דאיתרצו מאיש איש שנודרים נדרים ונדבות אלא לאשמועינן דהא דכתיב מכם למעט מומרים דוקא מומרים מישראל אבל מגרים אפי" ממומרים מקבלין וה"ק מכם בכם חילקתי אבל בגרים לא ואי לא כתיב אדם ה"א בכם חילקתי ולא באומות כדאיתא פרק קמא דחולין והשתא מכותים אע"פ שחזרו לסורם מקבלין מהן וא"ת הא אדם גבי נדבה כחיב וט"כ לוחר דשחלים לנדבה דמיין א"כ למה אין מקבלין מנכרים דהא כתיב איש איש י"ל דכתיב גבייהו דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה: ופריך מתני' פליגה וכו'. כלומר סיפה דמתני׳ קשיה לר״ה: וכי יש קיני ובים בנכרים. הא בני ישראל כתיבי בפרשה אלא ודאי דסיפא בכותיים שהיו גרים וכיון שחזרו לסורם קמ"ל דאין מקבלין מהן וקשיא רישא בעכו"ם וסיפא בכותיים: ומשני והא כיני. כלומר יהי כן רישא בנכרים וסיפא בכותיים: במחלה. בתחלת הבנין אין מקבלין מהן שום דבר דשמא לרפיון המלאכה מתכוונים: ובסוף. לחזק את בדקיו: ה"ג מקבלין מהן דבר שאינו מסויים ואין מקבלין מהם דבר מסוים. וה"פ דבר שאינו מסוים כגון מים ומלח ודבר מסוים דבר שנראה בעין אין מקבלין מהן דגנאי הוא ועוד שמתפארים בו: הקדש נדבה לבדק הכים. ולא מפליג בין תחלה לסוף ובין דבר מסוים לשאינו מסוים: ה"ג וכלבד דבר מסוים. וה"פ ברייתא איירי דוקא בדבר מסוים: מסני'. דפ"ק דערכין קשיא על רשב"ל: **הכל שוין וכו**' ברישה תגן נכרים רמ"ה נערך הבל לה מעריך רי"א מעריך אבל לא נערך זה ווה מודים שנודרין ונידרין ונודרין היינו דמי פלוני עלי ונידרין דמי עצמו עלי או שאמרו אחרים דמי פלוני עלי והכל לבדק הבית שמעינן דמקבלין מהן: **ומשני פחר** לה. הא דנודרין ונידרין היינו עולות אבל לבדק

ובאריליהן הבית לא: ופריך הניאא נודרין. איכא לאוקומי בעולה אלא נידרין ליכא למימר בעולה דאם הישראל מדירו שיתן עולה מי ישמע לו הנכרי: ומשני לא בשאמר הישראל וכו'. וה"ו כאילו הישראל מדירו שהרי בעולה דאם הישראל מדירו שיתן עולה מי ישמע ע"י נדר הישראל הוא מתחייב: ופריך ואינו מביא. הנכרי עם העולה נסכים בחמיה וכיון שלריך להביא נסכים א"א שלא יהיה מותר ותנן לקמן מותר הנסכים לכלי שרת: ומשני נמצא מביא דבר מסוים. כלומר וליטעמך הא אף לר' יוחנן קשיא הרי מביא דבר מסוים דכלי שרת דבר מסוים הן: הסיב ר"י בר בון. לתרולי לרבי יוחנן: וערכין לא לבדק הבים אינון. בתמיה ותקשי לך מתני גופא: היך מה וכר. ע"כ לומר דהתם לא מיקרי דבר מסוים כיון דלבו לשמים כלומר לגבוה ואנן לבדק הבית יהבינן ליה ה"נ במותר הנסכים כיון שהוא נותנן להקריבן לגבוה וממילא ניתותרו ויהבינן

משנת אליהו

הוא דקמעייל חולין לעזרה דמייתי ומסרן לגבור. ודאן האריך בסוגיא בלישנא ימידא וורי הילקוט יומר מחוזר כך משיבין חכמים לר"י מנחת ימיד קריבה כליל ואין מנחק לצור קריצה כליל. ליון שמתסרה לגצור למה שאת דבת בצור ווי לקמן לרדיק ומש"ב" וחיפא בדווים, עיין ברמצים בפיי שכתב אין מקבלין קני זבים כרי ר"ל מיד הסומים אבל הנכרי אינו יודע צחה ואינו סורת לעולם

בכותי הנטפל לנכרים ברישא אבל למיגרע העיקר דהיינו נכרי דאתחיל ביה קשיא: ריני. כלומר אין רישא בנכרי וסיפא בכותי: א"ר יותנן בסחלה. בתחלת הבנין דחיישינן שתא לרפיון הם מתכוונים כדכתיב ויהי עם הארץ מרפים וגר: לכסוף. לחזק את בדק הבית דאין לומר רפיון ידים: דבר מסויים. דבר חשוב שניכר ונכאה בעין אין מקבלין מידם דגנאי הוא עורד שמחפארים בו ובערכין (1º א) מפרש מסויים כגון אמה כליא עורב ושאיט מסויים אפי מים ומלח: אין מקבלין כו' לבד"ה. ס"ד דמיירי בין במחלה בין בסוף: פסר לה בין כו'. כלומר אבע״א הברייחא מיירי בין בחולה בין בסוף ומיירי בדבר המסויים דוקא ואבע״א דמיירי בתחלה ולכך לא מפלגינן בין דבר המסויים לשאינו מסויים שבתחלה אפילו אם החנדב מעות המלח. ול"ג ורשב"ל אמר דכבר נקט ותני ליה לעיל: הכל שוין שנודרין ונידרין. משנה היא בערכין ולענין ערכין בנכרים פליגי החם ר״ח ור״י וקאחר ושיון שחדרן והידרין.
ובכל גווא דאייכים ליים מכרים פליגי החם ר״ח ור״י וקאחר ושיון שודרין ונידרין ונדרין ובכל גווא דאייכי מתני אם בחלה אם בסוף אם בדבר התסויים או אינו מסוףים מ״מ קשיא לר״ל דהא איהו קאחר דאין מקבלין מהן כלל: פסר לה עולה. הא דחק נודרין ונידרין היינו עולות אבל לבד״ה לא ור״ל נמי לבד״ה קאחר דאין מקבלין: נידרין עולה מה. מי מליח היינו עולות אבל בעולה דאם היימול מדירו שיתן עולה מי ישמע לו הנכרי: ה״ג כשאחר נכרי כו' מה שאחר זה עלי. והיינו נידרין שני" הנכרי נידר: ופריך לא הביא עמה נפרים כו' נמלא מביא דבר שאינו מסוים. וקשיא לרי"ל: ולא לכלי שרם. הכי אית ליה לר"ע: הסיב ר"י בר בון. לתרוצי לר"ל: לא לבד"ה אינון. והוי דבר מסויים ואפייה מקבלין אע"כ

מאי אית לך למימר כיון דאיהו לא נתכוין לבדק הבית אלא לשמים ומאליהן הן באין לבד"ה.

אואלו שחייבין בַקּלְבון לוים וישראלים וגרים ועבדים משוחררים אבל לא כהנים ונשים ועבדים וקטנים השוקל ע"י כהן ע"י האשה ע"י עבד ע"י קמן פמור ואם שקל על ידו וע"י חבירו חייב בקלבון א' ור"מ אומר ב' קולבנות הנותן סלע ונוטל שקל חייב שני קולבנות יהשוקל על יד'עני ועל יד שכינו ועל יד בן עירו פְטור ואם הלוון חייב רהאחין שותפין שחייבין בקלבון פמורין ממעשר בהמה וכשחייבין במעשר בהמה פמורין מן הקלבון וכמה הוא קלבון מעה כסף דברי ר"מ וחכ"א החצי מעה: גבו' אע"פ שאמרו כו' הא לתבוע אין תובעין הכא את אמר תובעין והכא את אמר אין תובעין כאן בשהביא ב' שערות וכאז בשלא הביא ב' שערות: הנכרי והכותי כו'. א"ר בא (ביבא) תיפטר כמ"ד כותי כנכרי דאתפלגין כותי כנכרי דברי רבי רשב"ג אומר כותי כישראל לכל דבר (א) אמר ר' לעזר מתני' בנכרים הא בכותים לא ותניג כן יאדם הו לרבות את הגרים מכם ילהוציא את המומרים מתני' פליגי על ר', אלעזר אין מקבלין מידם קני זבין וַזבוְת קני יולדות וכי יש קני זבין וזבות בנכרים [א]אלא רישא בנכרים וסיפא בכותים [ב](והא כיני) כן הוא רִישא בנכרים וִסיפא בכוַתים אמר⁷⁾ ר' יוחנז יבתחלה אין מקבלים מהן לא דבר מסוים ולא דבר שאינו מסוים ובסוף מקבלין מהן דבר שאינו מסוים ואין מקבלין מהן דבר מסוים רשב"ל אמר בין בתחילה בין בסוף אין מקבלין מהן לא דבר מסוים ולא דבר שאינו מסוים (ב)מתני' פליגי על רבי יוחנן אין[©] אין מקבלין מהן הקדש וגרבה לברק הבית פתר לה בין בתחלה בין בסוף ^[2]ובלבר דבר ימסוים (כיי פתר לה במסוים שאפילו מעותיו יוליכם לים המלח). רשב"ל אמר בין בתחלה ובין בסוף אין מקבלין מהם לא דבר מסוים וכו': מתני' פליגי על רשב"ל דתני הכל" שוין "שהן נודרין ונידרין פתר לה עולה ויו ניחא נודרין עולה (בידרין עולה (לא) בוֹאלא בּוֹ כשאמר ישראל הרי (גידרין עולה (לא) עלי עולה ושמע נכרי ואמר מה שאמר זה עלי: (ד)[ה]ואינום מביא עמו נסכים ומותר נסכים לא לכלי שרת אינון נמצא מביא דבר מסויים התיב רבי יוִםי בר רבי בון והא תנינן מנערכין ועורכין לא לבדק הבית אינון היך מה דאת אמר לשמים הוא מתכוין ומאיליהן הן באין יילבדק הבית כן את אמר אף הכא לשמים הוא מתכוין

ופטור מן הקולבון אם היו קטנים פטורים דמגן לעיל על יד הקטן פטור ואם היו גדולים נמי פטור דמגן ע"י שכנו ע"י בן עירו פטור ובנו גדול כבן עירו דמי שלא היה אביו חייב עליו ואע"פ שעד עתה מתפוסת הבית לא פרע מהם אביהם קולבון עכשיו שחלקו חייב אע"פ שחזרו ונשחחפו לא אמרי׳ חזרה לתפוסת הבית כבתחלה. ופטורין ממעשר בהמה דת"ר בבכורות בפ׳ בתרא (דף ט:) יהיה לך ולא של שותפות יכול אפי׳ מתפוסת הבית ת״ל יהיה [פי׳ יכול] אפי׳ מתפוסת הבית יהיו פטורים ממעשר בהמה דכשותפות דמי ת"ל יהיה ופריך התם והא בבכור כתיב אם אינו ענין לבכור דאיתיה בשותפות דכתיב ובכורות בקרכם ולאנכם תנהו לענין מעשר בהמה: אמר ר' ירמיה פעמים שחייבין בזה ובזה ופעמים שפטורין בזה ובזה. פעמים שחייבין בקולבון ופטורים ממעשר ופעמים שחייבין במעשר ופטור מן

הקולבון. חייבין בזה ובזה שחלקו בכספים ולא חלקו בבהמה פטורין בזה ובזה שחלקו בבהמה (פי" שם רש"י וחזרו ונשתתפו) ולא חלקו בכספים חייבין בקלבון ופטור ממעשר בהמה שחלקו בכספים וחלקו בבהמה חייבין במעשר בהמה ופטורין

הקולגון. פי׳ מחפוסת הבית מחייבתן במעשר בהמה (כלומר) [כמו] שלא חלקו כלל אתה פוטרו מקולגון א״ל לא שניא היא שהוא נותן סלע אחת שלמה. משמע מהכא דפטורין

לא לכם ולנו וגוי: גבו' הא לחבוע כו'. מדייק מדקחני אם שקלו הקטנים מקבלין מידם משמע אם מעלמם שקלו מקבלין אבל אין חובעין מהן וקשיא דהכא אמר אין חובעין וברישא דקחני אין ממשכנין את הקטנים משמע הא לחבוע חובעין: כאן וברישא דקתני <mark>פשהכיא כ' שנרוח.</mark> רישא דקחני אין ממשכנין את הקטנים הא לתבוע חופעין איירי כשהביא ב' שערות וסיפא דמשמע דאף למבוע אין חופעין את הקטנים איירי כשלא הציא שתי שערות: כמ"ד רוסי כנכרי. ללומר הא דקתני בכולה מתניי בין בשקלים ובין בקרבות מובה אין מקבלין מידם קאי נמי אכותום אלפילו מכותנים נמי אין מקבלין מידם קאי נמי אכותום אלפילו מכותנים נמי אין מקבלין מידם קאי נמי אכותום אלפילו מכותנים מיפתר דאמים אפילו קרבנות מוכחים חיפת לא להיא מקבלין קרבנות מכותנים מיפתר דאמים אר"א מפני בנכרי בכי האפלל מתני כרבי: את מדם קיני וצים כי לא קאי רכבי: אכיל מכני בנכרים באל מכותנים מקבלין דבשקלים מוכח בהדא מקבלי מידם קיני וצים כי לא קאי מכותים מקבלין מכותנים ואת בילים מיבו אל להיא בע"כ מוכח מסיפא דמתני דכותי כנכרי דהא קמני אין אמת הקבלין מרים ואת מיבי מוכח מסיפא דמתני דכותי כנכרי דהא קמני אין מעום צוורים ונורחנים בו את מקבלין מידם וני און מקבלין וע"כ שא הקתני אין מקבלין מוכחים אורותנים בו אין הקבלין מועם בילי בלותני בכרי והוח ששקלו אין מקבלין מדם חובי ובילי הבותי בכרי והוח ששקלו אין מקבלין מידם חובי והיש ששקלו אין מקבלין מידם ומוקמת לה בכותי לחודא א"א בשלמא דכותים כנכרים וחיפה לה בכתי לחודא א"א בשלמא דסיפא בנכרי וכותי וסיפא בנכרי וכותי וסיפא בנכרי וכותי וסיפא בנכרי וכותי וסיפא בנכרי וחוד וחוד לא מקבי לו הוד אל מקבי לי חוד ולא מיירי הביא שתי שערות: כמ"ד כוסי כנכרי. כלומר הא דקתני בכולה מתני בין בשקלים ובין

פ"ק תני חדא נכרי שהתנדב נדבה לבדק הבית מקבלין אותה ממנו ותניא אידך אין מקבלין אותה ממנו אמר ר' אילא אמר ר' יוחנן ל"ק הא לכתחלה הא לבסוף דאמר ר' אסי אמר רבי יוחנן בתחלה אפילו מים ומלח אין מקבלין מהם פירוש משום רפיון שמא יתכוונו לרפות ידי עושי המלאכה. לבסוף לאחר שנגמר בנין הבית דבר מסויים אין מקבלין מהן דבר שאינו מסויים מקבלין מהן היכי דמי דבר המסויים אמר רב יוסף כגון זו אמה כליא עורב פי' כל דבר הנראה למקדש אין מקבלין מהן לפי שלא יהיה

לבנות בית אלא אנחנו לבד. גרסינן בערכין

להם חלק וזכרון בבית כדכתיב ולכם אין חלק וזכרון בירושלים: אנו הייבים בקלבון לוים וישראלים אכל כהנים לא [השוקל] ע"י העבד ע"י הקטן פטור. הוחיל שהן עלמן פטורין חם חחרים שקלו על ידיהן נמי פטורין אע"פ שבאו מיד אדם המחויב בקלבון לעלמו. על ידו ועל ידי חבירו חייב בקלבון חחד. על עלמו ולא במה שנתן חלי שקל חבירו: ר"מ אומר כ' קולבנין.

ירושלמי אע"פ שאין שקלו תורה קלבנו תורה כלומר אעפ"י שלא נתחייב ליתן השקל על חבירו הואיל שנותן יתן גם הקלבון סבר (כר') [ר"מ] בנותן שקלו שלם שפטור מן הקלבון פי׳ אם נחן שקל שלם ולא נתן בתורת קלבון ההוספה

אפי׳ הכי פטור בקלבון: אמר רבי מאיר כמין מטבע אש הוליא הקדוש ברוך הוא מתחת כסא הכבוד והראהו למשה ואמר זה יתנו כזה יתנו: נתן סלע ליטול שקל חייב כ' קולבנות. ירושלמי אמר ר' אלעזר דר'

מאיר דאמר דאחד שקל שהוא נותן ואחד שקל שהוא נועל רב אמר ד"ה היא. אחד שקל שהוא נוטל ואחד לדבר תורה. הנותן סלע פי׳ בינו ובין חבירו הואיל שחבירו ישלם לו חייב ב׳

קולבנות פ״א נתן סלע להקדש כדי ליטול שקל מן ההקדש: השוקל ע"י עני ע"י שכנו. משלו שנותן לו מתנה פטור מקולבון אעפ"י שלא נירפו (נ"ח שלירפו) עם שקלו ונתן סלע שלם: אבל

אם הלוון לו חייב. דהוי כאילו הוא נתן לפיי יתחייב גם הוא בקולבון להלוות לו. ולת"ק דפליג לעיל על ר"מ אצטריך דאמרי לעיל על ידו וע"י חבירו חייב בקולבון אחד התם נתן לו מתנה

אבל הכא שמלוהו חייב: האחין השותפין שחייבין בקולבון פטורין ממעשר בהמה. אם חלקו ממון אביהם אע"פ שחזרו ונשתתפו חייבין כל אחד

ואחד בקולבון אעפ"י שהיה אביהן שוקל על ידן

בקולבון. (מנאחי שם שלא חלקו לא בזה ולא בזה): שחלקו בכספים ולא חלקו בבסמה. ירושלמי אמר ר' מנא הדא דחימא בשלא היחה בהמה רוב אבל אם היחה בהמה רוב הן הן עיקר נכסיו וחייבין בקולבון פי׳ רוב נכסיו הן בהמה. ר' אבון אמר ר' שמי בעי מפני שעשיחו כאדם אחד אלל מעשר בהמה את פוטרו מן

מסורת הש"ם

להו לבדק הבית לא מיקרי דבר מסוים: **מה עבד לה רשב"ל.** דערכין ומוחר נסכים לדבר שאינו מסוים מיהא דמיין דקאסר רשב"ל: **לכנוס בים וגו'.** דוקא אבנין הבית קפיד קרא א"כ ה"ה ללרכי ירושלם אין מקבלין מהן כדכתיב שאין להם אכלי שרת וה"ה שאר לרכי הבית לא קפיד קרא: **מעסה.** דקאמרת כיון דכתיב לבנוח בית אבנין הבית קפיד קרא א"כ ה"ה ללרכי ירושלם אין מקבלין מהן כדכתיב שאין להם חלק בירושלם: מסני. דמ" אמר כשם ששקלו סורה כך קלבנו סורה סבר מלק בירושלם: מסני. דמנן ואלו שחייבין בקלבון משמע דאין לך מי שחייב בשקל שלא יהא חייב בקלבון אחיא בר"מ ה"ג דר"**מ** אמר כשם ששקלו סורה כך קלבנו סורה סבר ר"מ כנוסן שקנו שלם שהוא חייב בקלבון. וה"פ דרמ"א לעולם חייב בקלבון מן התורה אפי׳ נותן מחלים שקלו: כוה יסנו. שהוא נקי מכל סיג שהרי מאש היה והלכך כל השקלים

[אַ]ומאיליהָן הן באין לבד"ה (לכלי שרת) [בּ]מה עבד

לה רשב"ל פתר לה 'לא לכם ולנו לבנות בית לאלהינו

ר' החוקיה א"ר סימון שאל מעתה "אין מקבלין מהן

לאמת המים ולחומות העיר ומגדלותיה על שם

(שנאמר) בקלבון האק וגו' (אלו חייבין בקלבון

קולבנות מתניתא דר"מ דאמר ר"מ אע"פ שאין

שקלו תורה קלבנו תורה סבר ר"מ במי ששקלו שלם

שהוא פמור מהקלבון ידאמר) מתניתא דר"מ דאמר

ר"מ כשם ששקלו תורה כך קלבנו תורה קסברי ר"מ בנותן שקלו שלם שהוא חייב בקלבון דאמרי

רבי מאיר ויו כמין ממבע של אש הוציא הקב"ה

מתחת כסא כבודו והראהו למשה ואמר לו "זה יתנו

כזה יתנו: (א)נתן סלע ליטול שקל חייב שני קולבונות

א"ר אלעזר דר"מ היא ורן (דר"מ אמר אחד שקל

שהוא נותן ואחד סלע שהוא נוטל) דתניא אלו

חייבין בקלבון וכו' קלבון א' ור"מ אמר ב' קולבנות

יומר רב ד"ה היא דאמר רבי מאיר אחד שקל

שהוא נותן ואחד שקל שהוא נוטל ואחד לדברי

תורה [ה]על דעתיה דרב ג' קולבנות אינון אתא ר'

ירמיה ר' שמואל בר רב יצחק בשם רב שלשה

קולבנות אינון א' שקל שהוא נותן ואחד שקל שהוא נוטל ואחד לדבר תורה: האחין" והשותפין

שחייבין בקלבון ופטורין ממעשר בהמה בשחלקו וחזרו וגשתתפו שחייבין במעשר בהמה ופטורים מן הקלבון בשלא חלקו אמר רבי" לעזר והן

שחלקו גדיים כנגד תיישים ותיישים כנגד גדיים

אבל אם חלקו גדיים כנגד גדיים ותיישים כנגד

תיישים הוא חלקו משעה הראשונה א"ר יוחנן

באפילו חלקו גדיים נגד גדיים ותיישים נגד תיישים (ב)כלקוחות הן ופמורין מן המעשר כההוא דתגינן תמן הלקוח[®] ושניתן לו במתגה פמור ממעשר בהמה. [®]ר' חייא (ר' חזקיה) אמר רבי ירמי' בעי

ולמה לית גן אמרין פעמים שהן חייבין בזה ובזה

פעמים

תני נו אלו חייבין בקלבון אחד ר"מ אומר

מן הקולבון לגמרי דאפי׳ קולבון אחד אינו נותן. אלא מעסה אפילו חלקו וחזרו ונשחחפו שפטורין ממעשר בהמה פטורין מן הקולבון. פי' יפטרו מן הקולבון דהא סלע שלמה נותן ר' בא בשם ר' אבא בר הונא היא שני אחין שירשו את אביהן מכלו כני היסין שירשו את חמיהן פיי הואיל היא שני גיסין שירשו את חמיהן פיי הואיל וחלקו בב' בני אדם שירשו ממון" אדם אחר מעלמא דלא הוי תפוסת הבית חשיבא להו: כמה הוא קולבין מעה. ירושלמי להיכן הקולבין הולכין ר' מאיר אומר לשקלים כלומר יתערבו ר' אלעור אומר לנדבה נדבת קין למובח ר׳ שמעון שזורי אומר ריקועי זהב ליפוי לבית קודש הקדשים בן עואי אומר שולחנין היו נוטלין אותן בשכרן וי"א להולאת דרכים פי' לאותו שהיו מוליכין אותם מעירן למקדש ובתוספתא לינו מביא דברי י"א כלל:

תקלין חדתין ואינו אסור לר"י לקבל מהן אלא כשנותן להדיא לבד"ה ה"י לרשב"ל: **הן באין לר"ש**. ולא קאמר ר"ל דאין מקבלין אלא בשנכרי נותן מעלמו להדיא לבד"ה: רשב"ל פסר. כלומר הוכחתו מפשטא דקרא נכדיה. רשב ל פשר. כנונו היוכנות ונפטעה יקרט דקאמר לא לכם ולנו משמע דקאסר ליה שוחפות כלל בין במחלה ובין בסוף: ר"ח אר"ש שאל. פרישית בריש מכילחין לישנא דשאל: בורגבי' ואלו חייבין בקלבון. כי כל אדם לריך ליחן ממלית השקל והשקל הנזכר בתורה הוא שקורין במשנה סלע שהוא שני חנאי שקלים ולפי שכולם היו נותנים לשקלים החנאים נקראו שקלים וכשהיה א' לריך להחליף סלע על ב' חלאים היו נותנים מטבע קטנה ונקרא קל בין כלומר דבר קל שמוסיפין בעד החילוף: אבל לא כהנים כו׳ כהן כו' והא דלא התני בהדיא ע"י וע"י כהן כו' משום דהוא בפלוגתא דר"מ דלר"מ חייב מ"מ בשביל עלמו כדלקמן והטעם דפטור בשוקל ע"י כהן ואשה ועבד דאינהו פטורים ממחלית השקל ונחינתם אינו אלא מדת חסידות והוי האי מחלית השקל

ופעברים גופיה ריבוי ורווח להקדש ולכן פטורים מקלבון על ידו וע"י חבירו. דהיינו שיש להם שקל א' שלם ביחד ונחנים כן ביחד להקדש חייב בקלבון א' שכל א' היה לריך ליחן חלי שקל ונותנים להקדש הקלבון שהיו לריכים להוסיף בעד החילוף. רמ"א כ' קלגונום. מפרש בגתרא: הנוסן פלע לו'. פליגי אתוראי בגתרא מאן קחני לה: גבו' ה"ג מ"ט דר"מ. דס"ל ב' קלבונות בשוקל ע"י ועי"ח אי מטעמא דחילוף א"ל אלא קלבון א': סבר ר"מ השוקל שקנו שלם שהוא חייב ב' קלבונות. כלומר אלא א' דהא ע"כ פליגא מתני' אתוספתא לדידיה דלר"מ חייב ג' קלבונות בכה"ג ובתוספתא

נו מחור והחום? הקשו עניו מטעם חחר וניינ דטיים בדברי רשיי שם: הדרך עדך באחר באדר לא חשיב לאל ג' בדברי ריית. וסברת רייא לאשויי מתני וחוספתא ההדרי דלחכתים דריים. אינו חייב אלא א' גם בכהייג והיינו משום שהוא נוסע של בדיף משנים ששקלו לדידיה: בותני' השוקל ע"י עני כו'. השוקל סלע שלם ע"י עני ובן עירו פטור מקלבון כיון שאם לא היה נוסן במחליף על ב' חלאי שקל דא"ל אלא א' ולא עדיף משנים ששקלו לדידיה: בותני' השוקל ע"י עני כו'. השוקל סלע שלם ע"י עני ובן עירו פטור מקלבון כיון שאם לא היה נוסן להם גם הם לא השיגה ידם ליתן ונמצא ע"י מרויח ההקדש לכך פטור והא דלא קחני ע"י וע"י עני משום דלר"מ הוה חייב עכ"ש בעד עלמו ובפלוגמא לא קמיירי: האחין השומפין. מפרש בגמ': גבו' לשחלקו וחורו ונשסחפו. אז הם חייבים בקלבון דכשחלקו ונוחנין סלע שלם בשביל שניהם הוה כאילו לוין זה מזה וממעשר בהמה פטורים דעדר של שוחפים פטור ממעשר בהמה דחניא בבכורות (נ"ז) כל פטר שגר בהמה אשר יהיה לך ולא של שוחפות ואע"יג דהאי קרא בבכור הוא דכתיב החם פריך לה ומשני לה: כשלא חלקו. דקיימא במפוסת הבית חייבים במעשר בהמה דאמר התם יכול אפי קנו בתפוסת הבית ח"ל יהיה ופטורים מן הקלבון דר"יו שהן בתפוסת הבית לא חשיב כהלואה: והן שחלקו גדיים ע"ב שום בדמים מגיל ח"ל היהיה ופטורים מן הקלבון דר"יו שהן במפוסת הבית אלו שם תפוסת הבית אלא שם דכשחלקו בטלה מפוסת הבית אלים שם תפוסת הבית אלא שם שותפום: א**כל אם חלקו כו**". דוהו משפט הירושה לכ"א חלק בכל מין ומין אומרים זהו חלקו המגיע דש ברירה ועדיין שם יורשים עליהם וכשחורו ונשמתפו חורה תפוסת הבית למקומה:

לריכין קלבון שיהא הכסף הנקי שבהם מחלית השקל: כ"ג אחד שקל שהוא נוסן ואחד שקל שהוא נוטל. וה"פ הגזבר לריך ליקח ממנו שני קלבונות אחד בשביל השקל שהוא מחזיר לו ואחד בשביל השקל שהוא נוטל ממנו שהיה צריך ליתן להשלחני: דברי הכל היא. אפילו לרבנן לריך ליתן שתי קולבונות אם נתן סלע ונטל שקל קלבון אחד מפני שלא שקל שקל האמור בתורה ואחד מהחלי שקל שמקבל מהגזבר: ה"ג על דעסיה דרב ג' קולבונות אינון אחד שקל שהוא נוסן וכו' ואחד לדבר סורה אתא ר' ירמיה וכו'. וה"פ לרב אליבא דר"מ בנתן סלע ונטל שקל חייב ג' קולבונות אחד לשקל שהוא נותן אילו היה נוטל מהשלחני ואחד לשקל שהוא נוטל שאם מחליפו נותנין לו חלי שקל וקלפון וא' לדבר תורה שהוא לריך להוסיף על חלי שקל של תורה. והרא"פ החליף הגרסאות והאריך בדברים ללא לורך והגירסא שלפנינו עיקר: **והן שחלקו וכו**'. והוא דהוה השותפות שלאחר חלוקת הירושה שותפו׳ להיפטר ממעשר בהמה דוקא שחלקו הירושה לפי שוויה ולא לקח כל אחד המחצה מן הבהמות שהיו בשעת מיתת אביהן דהשתא ליכא למימר דזהו חלקו דודאי בשעת מיתת אביהן היה מגיע לכל א׳ חלי הגדיים וחלי התיישים והשתח קנין הוא שקונה זה מזה והבהמות שישנן בשעת חלוקה פטורין ממעשר מטעם לקוח שהוא פטור והעחידין לבוא פטורין משום שותפות: היא חלקו משעה הראשונה. ושם ירושה עליהן וכשחזרו ונשתתפו הדרא לה שם תפיסת הבית כמעיקרא והבהמות שהיו בשעת חלוקה [חין] פטורין משום לקוח והעתידין לבוח חייבין דלחו כשותפין הן: ללקוחות הן. דאין ברירה והיו מעיקרא לקוחות והשתא שותפין: **כהאי** דתנינן תמן. בבכורות פרק ט: הלקוח. שניתן לו במתנה: ופטורין ממעשר בהמה. איירי בשחלקו וכו׳ וכדפרישית במתני׳: ולמה לית אנן אומרין. ארבעה דינים חלוקים בדבר: בוה ובוה. משנת אליהו

אמרו סיפא בכותים ולפיכך מקבלין מהן חטאות ואשמות כיון שנחכוין לכפרה אולי ישוב אבל הנכרים אין מקבלין מהן חטאות ואשמות לפי שאינו נדר ונדבה. ומ"ש ולפיכך מקבלין כו' כבר כתב התוי"ט דגירסתו במתני' וחטאות

מהן חטאות אשמות לפי שאינו דר רודבה. וחיש ולפיכך תבון הלקוח (חיש ושביתן לא מקום חטאות אשמות לפי שאינו דר רודבה. וחיש ולפיכך הרבוב, טור היא (ר' הז מקום לה הכא סיפא בכוב החיש בירכום במתרי ומטאות הרבים הובת הביר וביר הובת הביר והיא (ר' הז הא לה הכא סיפא בכוחים. ברבים היא בירכו היא לה הכא סיפא בכוחים ודעל קרבן העדה תמה על הרמצים לה הכא סיפא בירכו של היא לחיש בירכו מנועל מון מקבלון והן אינם חישון בפקלים וכן גבי קני זפים כיו אף שאינם חישון היי הרבים הלה לה הכר אינו יוצר ביר ברכים היא שקלי או מקבלון והן אוכם חישון בפקלים וכן גבי קני זפים כיו אף שאינם חישון היי הרק היו דרים או מקבלון מהן אם טומנין ולכן כתב הרמצים אבל הרביל אינו יוצר כיו החתו קיני היו דרים ביר ביר בירכים לביר שלבות ביר בירכים הרמצים לביר היא מקום ביר הרמו קיני מחוס של מקבלון היא ליישב דברי הרמצים לפני הירושלות. נכורם מאל דבריו דרפרשיית בורטות מרוץ שלל שלב בעד מתוספתא ערוכה, והרכוב"ם בפירוש ולא היש בששקלים ביר דו או טומנין לפון אי. הבלכים אם פסור מקלבון בם לריית. וקשא עליה מדמינול בששקלים בירי דו או טומנין לפון או הבלכים ושם פסור מקלבון בם לריית. וקשא עליה מדמינות ביר שלבון ביר בלכים היא מקבלום הליית וביר שלבון היא בלכים ללבון ההל בלפון או הבלכים ושם בסור ביר ביר הביר בירים ללבון ההל ביר ביר ביר היא לולים בללבון ההל בליבות הואלי ביר ביר ביר הביר בירים ללבון ההל בליבות הלבון הוא בלכים בלים ביר ביר בלבון הלון ביר בלכים ושלם מקבלים לליים ולמים ללבון ההל בלבון הלים ללבון הלה בלבים הלים שלבים להים עלהם להים עלהם להים שלבים להים שלהים להים הלבון ביר בלבים בלים בלבון של עלבון ביר בלבים להוא מומנין בלבון של שלם בסור הבלבון של שלם פטרו המלבון של שלם בשורין מתלבון שלה שלה בלבון של שלם בשורין מתלבון שלהם בלהם לאון בר בשלה שלבון בלבון ביר שלה בלבון ביר ביר בטורין מתלבון שלהם בלהם להים הלבון הלבון בלה בלהוא בלהים שלה בלבון בלום בלהוב הוא להום בלבון בלה בלהוב הבלבון ביר ביר הבטורין מתלבון שלהם בלום בלבון בלום ביר שלם בלבום בלה בלבום ביר שלם בלבום בלה בלבום ביר ביר שלו בלבום בלהובים ביר שלבום בלבום בלום בלבום בלום ביר ביר בלבום בלום בלבום בלום ביר בלבום בלום בלבום ביר שלם בלבום בלום בלבום בלב ישנת ומתוגב ומשום שין אומישו אין וחומין הניקו המחץ הנה לפנונים שותניים כי בסיעם אותף המל בה היכום לל למה פירש היי מתנייתה אליבה ארביית ודלה כהלכתה! ולבאורה משמע ההכרות ושום דניחם ליה לפכש פטורון מתלבון שני דפטורין לנמרי לא מספבר טעמא חאי. אבל בסיק ק החולין פירש ב"י שכנו כי וכן נמשך אחרי הרע"ב הי מחוה דא"כ למה פיי אליבה אר"ית ועל משק אחרי הרע"ב הי מחוה דא"כ למה פיי אליבה אר"ית ונמאמי שמתה עליו המיי בסיק דחולין למהי הי אליבה אר"ית ועמא של שלבה ארביית ועלאם שמתה עליו הבשנותיו של של בי היה ראוי למש של אליבה אר"ית וטעמא דפיי פטורין לתקלון היי משליי באב בשוקל שכן היה ראוי לותן שקל שלם בעדם שהוא הנותן לפד אל או מחום היי לא משום היי ליקון למד אל אין מחום בי משליי באב במוקל שכן היה ראוי לותן שקל שלם בעדם שהוא הוא לותן לכך פטורין מקלבון לגמרי. והרמב"ים הסביר דלקלים פטורין למתיר משום שהן לא אחרי מחוביה או היי היה לפסוף להלכה בר"מ מסיל דקלבונות מדילה דשיטת חש"י היה לשול היי של של היי של לא לאחרי די הייל לבקלים אלו יחיי עומעות אפ"ד באב אד היי בי של הלכתה להיי מולים להיי משניות אליביה. דהמל אול בי כל היי ולקלים אין נופלים לשקלים וליען נופלים לשקלים ולען להיילים לשקלים אל או והיים בשל היים להיים של אלו היי" במתל הלביה להיים לאול היים להיים לאול היים להיים להיים להיים להיים להיים להיים לאול היים להיים להיים לאול היים להיים להיים להיים לאול היים להיים להיים להיים לאול היים להיים להיים להיים להיים להיים להיים להול היים להול היים להול היים להיים להיים להול היים להול הליים להול הליים שלו הלב היים להול הליים שלו הלב הכיע ולה לב היים נו חלל הול ביים לל הול ביים לל הול היים לל הלומר היים להיים להיים להול הול היים להול הול היים לל הול היים לל הוול היים ללבו מר"ב למתכבה ארך ביישות שלל חייב שלל חייב שלל חייב קל הייב קלבון הייב קלבון הייב לבוות דעת הירוב"ם לאחרים היה לבלון כתספר קלבן הדרע ש"יה, זכן מלחתי בסת"י, הי" שקנים שדבריו מורים כדפרישית ששטות רש"י הדכבה כרכ"מ דכתב המחלה בססקי הקלבונות דעת הרמב"ם ואח"כ ככד דעת רש"י דלכל חלי שקל חייב קלבון וג' שקל חייב קלבון וג' שקל חייב קלבון וג' שקל חייב קלבון המיב קלבון אינם מובנים שכתב וייז' שכל ונמרי ונמר במישור רש"י בסחל הולין בלה במוך לע"מ מובנים שכתב וייז' שכל יודר במיש המוחו שם ד"ה והמעה קלבון אינם מובנים שכתב וייז' שכל יחיד נדמיא משקל בהכרעה באדר ואם נתו בין שויהם שקל שלם ומותו קלבון אי מעה קעוה יחיד נדמיא מומיש של הכרע אחד ואילו הבאיא נמישם של היה שם כ" הכרעות מפני הכרעה שבשוי אל המנו שניהם אלא הכרע אחד ואלו. הבאיא נמיש לפיכך כ"י אין לפיכך נוחלו המחלי אליבא דר"מ ואח"כ כח"ק ומ"ש לפיכך כ"י אין לו באחר בארד לו ביאור והמום" הקשו עליו מטעם אחר וצ"ל דע"ם בדבר כ"ש" שם: הדרן עלך באחר בארד

א) חלחיה, ב) אמר ר"מ כמין וכו", ג) תוספתא פ"א, ד) במדבר רבה פי"ב, ה) ס"א ורב אמר, ו) בילה לט ב חולין כה ב, ז) בכורות נו, ת) שם נה ב, ע) בס"י אי' כאן פיסקא האחין וכו׳, י) אין הלשון מכוון ואולי דחסר איזה תיבות ול"ל שירשו מחביהן דפטורי מקולבון ה״ה אם ירשו מאדם אחר דעלמא ג"כ תפושת הבית חשיבא,

עין משפם נר מצוה

לו א מיי׳ פרק ח ממתנות עניים הלכה ח: לז ב מיי פרק ו מבכורות

נוסחת הבבלי

(א) הנותן סלע ונוטל שקל: (ב) כלקוחות הן כדתנן הלוקח

הגהות הגר"א

[א] ה"ג ומאליהן הן באין שרת וכו׳. ולא קאמר ר״ל דאין מקבלין אלא כשנכרי נותן מעלמו להדיא לבד"ה: [ב] מלות מה עבד לה נמחק ול"ל רשב"ל פתר לה וכו׳. וה״פ רשב״ל הוכחתו מפשטא דקרא דקאמר לא לכם ולנו משמע דקחסר ליה שותפות כלל בין בתחלה בין בסוף: [ג] מן תני אלו חייבין וכו' עד פטור מהקלבון ל"ג וה"ג מאי טעמא דר"מ סבר ר"מ השוקל שקלו שלם שהוא חייב שני קלבונות דאר"מ כשם ששקלו תורה כך קלבנו תורה דתני רמ"א כמין . מטבע של אש וכו'. ועי' בפי ק"ע: [ד] ה"ג אר"א דר"מ היא אחד שקל שהוא נותן וא׳ לדברי מורה ורב אמר ד"ה היא אחד שקל שהוא נותן ואחד שקל שהוא נונול. ול"ג ואחד לדברי חורה. ועי׳ בספר תקלין חדתין ותמלא פי' מרווח ע"פ ההגה"ה הנ"ל: (ה] ל"ל ע"ד דרב לר"מ וכו". :ועיין בפי׳ ק״ע

ציון ירושלים

והן שחלקו גדיים כנגד תיישים. עי' ש"ס דילן נכורות נו ועט"ל דף כ"ה ע"ב ד"ה אתה חטים שבמקום פלוני ועי׳ בתוס׳ רי"ד קדושין יז ע"ב ודו"ק היטב ועי׳ עלמות יוסף שם:

גליון הש"ם

[ל] עי' תוס' מנחות דף נ"א ד"ה שלשה:

>>®(< תורה אור השלם

1. וַיֹּאמֶר לֶהֶם זְרַבְּבֶל וִיֵשׁוּעַ ושאר ראשי האבות לישראל לא לֶכֶם וְלְנוֹ לִבְנוֹת לַאלהִינוּ כִּי אֲנַחְנוּ יַחַד נְבְנֶה ליי אלהי ישראל כאשר צונו הַמֶּלֶךְ בּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פְּרְס:

2. וְאָשִׁיב אוֹתֶם דְּבֶר וְאוֹמֵר לָהֵם אֵלֹהֵי הַשָּׁמִים הוא יְצְלִיחַ לְנוּ וַאֲנַחְנוּ עֲבְרָיוּ נְקוּם וּבְנִינוּ וְלֶבֶם אֵין חֵלֶק וּצְדְקָה וְזַבְּרוֹן בִּירוּשְׁלֶם: נחמיה ב כ 3. זַה יִהְנוּ בָּל הַעבר עַל הַפְּקָדִים מְחֲצִית בְּשֶׁקֶל הַקָּרֶשׁ עִשְרִים גַּרְה הַשֶּׁקֶל מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְרוּמְה

בקלבון ובמעשר בהמה: **היך עבידא.** כמו היכי דמי: ה"ג חלקו את הנסים ולא חלקו את הבהמה חייבין בזה ובזה חלקו את הבהמה ולא חלקו את הנסים פטורין בזה ובזה. וכ"ה בבסורות פ"ט. והכי פירושו חלקו את הנכסים וחזרו ונשתתפו ולא חלקו בבהמה דגבי קלבון הוו כשאר שותפין וגבי בהמה הוו כתפוסת הבית: **הן הן טיקר נכסיו**. ואט"פ שחלקו את הנכסים ולא חלקו את הבהמה פטורין מתלבון: **רכי שמי**. פריך וכי מפני שעשיתן כאדם אחד אצל מעשר בהמה הואיל ולא חלקו נאמר שיהיו פטורין מן הקלבון אע״פ שלא נתנו שקליהן מן ירושת אביהן ואע"פ שהבהמות הן עיקר הנכסים אין לפטרן. כך למדתי ממגדל עוז בשם הר"מ מקולי ודלא כהרא"פ ודבריו ממוהין: לא שנייא היא. שאני הכא שהוא נותן סלע שליתה מאותן המעות

ריבב"ז

בתני' א' דרכונות. כמו דרכמוני זהב בספר עזרא: מפני משוי הדרך. להקל מעליהן.

ירושלמי ויעשו אותן מרגלית כלומר מכל השקלים יהנו מרגלית ויהלו ממשוחו׳ יותר. ושני שמח חזול המרגלית ונמלא ההקדש מפסיד אבל הדרכונות אין לחוש שמא יוזלו מהן המטבעות היוצאין בירושלים: מתניתא בתקלין חדתין אבל בתקלין עתיקין לא בדא כלומר בתקלין עתיקין מותר לקנות מרגלית ולא חיישינן שמא תזול שאין באין אלא לחומת העיר ומגדלותיה: בני העיר ששלחו את שקליהן אם נפרמה הפרומה. מן הכסף שבלשכה ונתנוהו בקופות דתניה בתוספתה פרק ב' תורמין על המשכון ועל הגבוי ועל העתיד לגבות נמלא שאותן השקלים ברשות הקודש איתינהו ונגנבו או נאבדו נשבעין לגזברין שההפסד לקדש ואם תאמר והתנן בשבועות אין נשבעין על ההקדשות דרעהו אמר רחמנא ולא הקדש אמרי׳ בפרק הזהב אמר שמואל הכא בנושא שכר עסקינן ונשבעיו ליטול שכרן אי הכי נשבעין לגזברין נשבעין לבני העיר מבעי ליה אמר רבא נשבעיו לבני העיר במעמד הגזברין כי היכי דלא ניחשדינהו שלא הפרישו שקלים אי נמי כי היכי דלא ניקרינהו פושעים והא נגנבו או אבדו קתני ושומר שכר חייב בגניבה ואבידה והכא נהי דלא משלמי דשומר שכר פטור לשלם להקדש דכי יתן איש אל רעהו כחיב ולא הקדש אגרייהו מיהא לפסוד אמר רבא נגנבו בלסטים מזוין אבדו שטבעה ספינתו בים דהוי אונס ושומר שכר פטור באונסין ר' יוחנן אמר הא מני ר' שמעון היא דאמר קדשים שחייבין באחריותן נשבע עליהן בפרק מרובה אמר ר' שמעון קדשים שחייבין באחריותן חייב שאינו חייב באחריותן פטור לענין תשלומי כפל ומדחייב הגנב כפל כממונו דמי. הכי נמי לענין שבועה. התינח עד שלח נתרמה התרומה משנתרמה התרומה קדשים שאין חייב באחריותן נינהו דתנן תורמין על האבוד ועל הגבוי כו' אמר ר' אלעזר שבועה זו תקנת חכמים היא שלא יזלולו בהקדשות פי׳

תקלין חדתין היכי דמי: ה"ג חלקו אם הכהמה היך עבידא. היכי דמי: ה"ג חלקו אם הבסמה ולא חלקו אם הנכסים פטורים בזה ובזה. דכיון שחלקו בבהמה וחזרו ונשחחפו ה"ל לענין מעשר בהמה כשותפין ופטורין ממעשר ובנכסים שלא חילקו עדיין שם תפוסת הבית עליהן ופטורין מקלבון והא קמ"ל דסד"א דלא נקל כולי האי דכיון דחלקו בבהמה נזיל לחומרא ונימא גלו אדעתייהו דלמיפלג בנכסים נמי קיימי וליחייבו בקלבון קמ"ל הכי מפרש לכם בבכורות (מי 2) חלקו את הטכסים וחזרו ועשתתפו דלגבי קלבון הו"ל כשותפין וחייבין ובבהמה דלא חלקו הו"ל עדיין שם תפוסת הבית על הבהמות וחייבין בזה ובזה: הדא דאמרת. דבשחלקו הנכסים לחוד דחייבין בקלבון שלא הימה הבהמה שוה יותר מהנכסים: הן הן עיקור נכסיו. ואפי׳ חלקו הנכסים

שלא יולולו בשמירתן נשבעין לבני העיר הואיל

ולא הפרטות פטורים מקלבון דבתר רובא אוליק: ר"ש בעי. אמתניתין פריך דקאמר לא חלקו פטורים מן הקלבון: לא שניא הוא. כלומר וכי לא שניא הוא דכיון דלא חלקו נותן סלע א' שלימה דעדיין קיימא תפוסת הבית ולא חשיב כהלואה: אפילו חלקו ונשסספו. דנותנין נמי סלע א' דעדיין קייתה תפוסת הפים ונם חשיב בהכוחה. חפינו הנקח ונשסספו. זענען נני ענע שד שלמה יהיו פטורין מן הקלבון ומשני ר' ביבי הוא שני אחין הוא שני גיסין כלוחר כיון שחלקו אף שאח"כ נשתתפו הוו כאחרים לענין חיוב קלבון: מח"א לשקלים. ר"א לעעתיה האתר לעיל בסם ששקלו חורה כך קלבונו חורה: שואמין. שגבו השקלים במדינה הן נועלין אותן בשכרן: להואאם דרכים. להביא השקלים לירושלים וי"מ להואאות דרכים של השלחנים אותן בשכרן בלהוא במדינה והולכים אח"כ למקדש: הרדן עלך באחד באחד בארד ברובי מדינה והיו שלך באחד באחד באחר בדינה לדרפונות. בני העיר שקבלו שקליה יכולים להחליפן בדרכונות והוא מחברי של הדי לכל מואוכה מדינה בדרבו אחורת חודה שתפרו לה למולכה נותכונו

מטצע של והב להקל מעליהם משאר הדרך: שלפרוס. מיבוח שפיהן לר למעלה ומרחיב והולך כעין שופר כדי שלא יוכלו ליטול מהם כלום והיו טומדים בעזרה וכל א' מביא שקלו ונותן בו: במקדש. מקדש ממש ומדינה היינו בכל העיירות דבירושלים לא היי צריכין דהשופרות היו קבוץ להוליך למקדש: ששלחו את שקליהן. ביד שליח להוליכם ללשכה: אם נסרמה סרומה. מן הקופות שהיו חורמין לנורך הקרבנות על הגבוי ועל העמד לגבות כדי שיהיה חלק הקרבנות אף לאומו שעדיין לא שקלו: נשבעין השלוחים לגובר. דהואיל ונסרמה הסרומה על המעות הללו קודם שנאבדו הרי נעשו כאילו היו ברשות הגוברים ונתרמה התרומה על המעוח הלנו קודם שנחבדו הרי נעשו כחינו היו ברשת הגוברים משבה שנתרמה וברשתם לגגבו הלכך נשבעים לגברים שבועות השומרים: ואם לאו. שבשעה שנתרמה וברשתם לגגבו הלכך נשבעים לגבי השנית שבשבעה שלבדו עדיין לא נתרמה התרומה ברשות הבעלים אבדו הלכך נשבעים לגני העיר ופטורים: שוקלון אחרים חחסים! ששקלים הראשונים ששקלו לא עלו להן: גבו' ועשו שחסות מרגליות. אידשה פרץ אמאי אין מלרפין למרגליות שחוא קל יותר: חעיו בחלים שליין לפדותם כנון בכור אדם ודומין וקאמת וכולן בלדין וכוי: מסגים; דקמני שחיו שופרות במדינה בלא הבל לתקלין עחיקין דהיינו לשקלים של שה הבאה אבל לתקלין עחיקין דהיינו למקלים של שה הבאה אבל לתקלין עחיקין דהיינו למקלים של שה הבאה אבל לתקלין עחיקין דהיינו למי שלא בעל לשתקד לא היו שופרות במדינה אלא לריך להביאן למקדש דוקא: מסני? דקמני שלא מנו נולבדו שפרים השלוחה שלא הדרב: למותר שלא היו לאון מדיינו לאות ביון אור בד"ץ שלא נולבים ביון לאות ביון אות בדין אות המיום אלא היו היו שלא היות היאות המלים היות היות היות היותר ה אינו נפטר בשבועה אלא חייב בגניבה ואבידה: **בלסטים מזויין.** דהוי אונס ובאונס אפילו ש"ש פטור אם נשבע שנאנסה: אסיא כמ"ד. מתני דמחלק בין נתרמה קודם שנאבדה או לאחר שנאבדה: על הגבוי. שבני העיר גבו ומסרום ליד שליח: לא בדא. דלדידיה אפי נתרמה התרומה קודם שנאבדה כיון דאין תורמין על הגבוי לאו נכנסו המעות הללו לרשות

ופעמים שהם פטורים מזה ומזה היך עבידא (חלקו את הנכסים ואח"כ חלקו את הבהמה חייבין בזה ובזה חלקו את הבהמה ואח"כ חלקו את הנכסים פמורין מזה ומזה) ואוחלקו⁶, יהנכסים ולא חלקו הבהמה חייבין בזה ובזה חלקו הבהמה ולא חלקו את הנכסים פשורים מזה ומזה א"ר מנא הדא דאת אמר בשלא היתה הבהמה רוב אבל אם היתה ר' אבין אמר הבהמה עיקר גיסים ה' אבין אמר הבהמה שמי בעי מפני שעשיתן כאדם אחד אצל מעשר בהמה את פומרו מן הקלבון א"ל לא שניא היא שהוא נותן סלע א' שלימה מעתה אפילו חלקו [-] וחזרו ונשתתפו חייבין במעשר בהמה ופמורים מן הקלבון ותניגן חייבין בקלבון ופטורין ממעשר בהמה: ר' בא בשם אבא בר רב הונא היא שני אחים שירשו את אביהן היא שני גיסין שירשו את חמיהן בלאיכן: היו הקלבנות נופלין ר"מ אומר לשקלים רבי לעזר אומר לנרבה ר"ש שזורי אומר וא) ריקוע זהב וצפוי לבית קודש הקדשים בן עזאי

מפני משוי הדרך כשם שהיו

שופרות במקדש יכך היו שופרות במדינה בניס העיר הששלחו את שקליהן ונגנבו או שאבדו אם נתרמה התרומה נשבעין לגוברין ואם לאו נשבעין לבני העיר ובני העיר שוקלין תחתיהן נמצאו או שהחזירום הגנבים אלו ואלו שקלים ואין עולין להן לשנה הבאה: **גמ'** ויעשו אותן מרגליות שמא תזיל המרגליות ונמצא ההקדש מפסיד כההיא דתנינן תמן וכולןה ינפדין בכסף ובשוה כסף חוץ ימשקלים [ג] ואין פודין בכלים ייוא"ר שמואל בר רב יצחק שמא יזילו הכלים ונמצא ההקדש מפסיד אוף הכא נמי שמא תזיל המרגליות ונמצא ההקדש מפסיד מתניתא בתקלין חדתין אבל בתקלין עתיקין לא בדא ותני כן העתיקין במקדש ואין עתיקין במדינה מתני' בש"ח אבל בשומר שכר לא בדא א"ר אבא מואפילו תימר בש"ש נגנבו" בלסמים מזויין אבדו בים ב"ר סימון בים (ג'א"ר יוסטי ב"ר סימון (ב') כמי שמבעה ספינתו אתיא כמ"ד תורמיז" על הגבוי ועל העתיד לגבות (ד) ברם כמ"ד אין תורמין לא על הגיבוי (ולא על הממושכן) ועל העתיד לגבות לא בדא: [ד]@בני העיר ששלחו את שקליהם כו': א"ר אלעזר דר"ש היא דר"ש אומר קרשים שהוא חייב באחריותן כנכסיו הן א"ר יוחנן ד"ה היא משום שבועת תקנה. ע"ד דרבי יוחגן ניחא נשבעים לגזברים ואם לאו נשבעים לבני העיר ובני העיר שוקלים אחרים

אומר שולחנין היו נומלין אותן בשכרן ויש אומרים

להוצאת דרכים: הדרן עלך פרק באחד באדר הלכה א מתני' ימצרפין" שקלים לדרכונות

תחתיהן ה"נ כיון דחייבין בני העיר לשקול תחתיהן לאו כהקדשות נינהו אבל לחכמים אין כאן שבועה דאין נשבעין על הקדשות: משום שבועה חקנה. מדאורייתא פטור לגמרי ורבנן הוא דתקון לה שלא יזלולו בשמירת ההקדשות: ה"ג ע"ד דר"י ניחא נשבעין לגוברין ואם לאו נשבעין לבני העיר משום שבועת התקנה אלא לר"א נשבעין לבני העיר ובני העיר שוקלין אחרים מחתיהן הדא היא דר"ש אלא נשבעין לגזברין

משנת אליהו

מט ב. ו) אמר, ז) עי׳ ב״מ נח א. ק) כתובות הח א. עין משפמ

מסורת הש"ם

א) בכורות נו ב, ב) תוספתא פרק א' ועי' מנחות קח א, ג) בכורות נא א. ד) ב"מ דנ"ו

ב יומא דס"ה א, ה) בכורות

שהיו מגיעין על חלקו הלכך הרי הוא כאילו לא חילקו: ופריך מעסה. לדבריך שעיקר הטעם

שפטורים לפי שהוא נותן הסלע השלימה ממה שהוא

מגיע על חלקו אפילו חלקו וחזרו ונשתחפו יהיו

פטורין ואטן לא חנן הכי: היא שני אחין וכור. כלותר אין חילוק כל שבא תכח ירושה הרי הוא כתפיסת הבית אע"ג שאינן בירושה דאורייתא ולא

שקל החותן בשבילם ויש פירושים אחרים בשמועה זו וזו הנ"ל לפום פשטא דשמעתתא: שולחנין.

שגבו השחלים במדינה כמ"ש הרמב"ם הן נטלו

אותן בשכרן: להוצאק דרכים. להביא השקלים לירושלם: סליק פרק ראשון

הלכה א מתני' מלרפין שקלים לדרכונום.

בני העיר שקבצו שקליהם יכולין להחליפן מדרכונות והוא מטבע של זהב להקל

מעליהם משאוי הדרך: שופרות. מיבות שפיהן לר למעלה ומרחיב והולך כעין שופר כדי שלא

יוכלו ליטול מהן כלום והיו עומדין בעזרה וכל

אחד מביא שקלו ונותן בו: במדינה. בירושלם ולדברי הרמב"ם בשאר ערי ישראל: ששלחו את

שקליהן. ביד שליח להוליכם ללשכה: אם נסרמה

הסרומה. שהיו רגילים לתרום מהקופות לנורך

הקרבנות והיו תורמין על הגבוי ועל העתיד לגבות כדי שיהיה חלק בקרבנות אף לאותן שעדיין לא

שקלו: נשבעין. שלוחים לגזברים דהוחיל ונתרמה

התרומה על המעות הללו קודם שנאבדו הרי נעשו

כאילו היו ברשות הגזברים משעה שנתרמה התרומה

עליהן וכשנגנבו או אבדו ברשות הגזברים נגנבו או

אבדו הלכך נשבעים השלוחים לגוברים ונפטרים

ואע"ג דאין נשבעין על ההקדשות בגמ' מתרץ לה:

ואם לאו. שבשעה שאבדו עדיין לא נתרמה התרומה

ברשות הבעלים אבדו הלכך נשבעין לאנשי העיר:

גם' ופריך ויעשו אוסן מרגליות. כלומר יקנו מרגליות בעד השקלים ולא ילטרכו להולאת הדרכים:

ומשני שמא פיזול המרגליום. ויפסיד ההקדש: כהאי

דתנינו תמו. בכורות פ"ח: וכולן נפדיו וכו'. כלו"

וכל הנפדין כגון בכור אדם והקדשות נפדין בכסף

ובשוה כסף חוץ מן השקלים שהבא לשקול מחלים השקל לריך שיתן אותו כסף נקי מטבע מלוייר ולא

שוה כסף ותני ושייר דאף מעשר שני והראיון אינן אלא בכסף ולא שוה כסף: ואין פודין. מעשר

שני בכלים: מתניתת. דתנן שהיו שופרות במדינה

דוקא לתקלין חדתין לשקלים של שנה הבאה אבל

לשקלים הישנים מי שלא שקל אשתקד לא היה

שופרות במדינה אלא לריך להביאן למקדש: ותני

כן. ותניא נמי הכי: **עסיקין במקדש.** כדתנן לקמן פ"ו וגירסת הרמב"ם נראה ותני כן עתיקין

במקדש ועתיקין במדינה ולשון קושיא היא וכי

תנן הכי: **מחניחין.** דתנן נגנבו או שאבדו נשבעין

ופטורין מלשלם דוקא בשומר חנם איירי: אבל

הפוזרין מנטנט זדקנו כשונות מנט נדילי מכנ בשומר שכר. אינו בדין זה אלא משלם בגניבה ואבידה ואינו נשבע: ליסטים מזויין. גנב מזויין

דאונס הוא ולשמירה זו לא קבלו עליהם: ברם

למ"ד וכו'. אבל למ"ד אין תורמין על הגבוי אפי׳ נתרמה התרומה נשבעין לבני העיר והן שוקלין

אחרים תחתיהם: דר"ם היא. הא דתנן דהשומרים

נשבעין אתיא כר"ש: דאר"ש. במסכת שבועות

קדשים שהמפקיד חייב באחריותן כדידיה דמיין

נר מצוה לח א מיי׳ פ״ו מהל׳ בכורות הלכה יא ופרק ג משקלים הלכה ה ובהשגות: ב מיי׳ פרק משקלים

ובהשגות: א ג מיי׳ שם פ״ב הלכה ב ד מיי׳ שם הל״ה:

ג ה מיי׳ שם פ"ג הלכה ח : ช ד ו מיי׳ פרק יא מבכורים הלכה ו טוש"ע יו"ד סי

:55 ה ז מיי׳ פרק א משקלים :6"35 ו ח מיי׳ שם פרק ב הל"א . (בהיפוך):

ז ט מיי׳ שם פרק ג הלכה : છ

ח י מיי׳ שם פ״ב הלכה : ช

נוסחת הבבלי

(א) ריהועי פחים ליפוי כו': (ב) במי ששחעה ספינתו כו': (ג) א"ר (ד) ברם אית מאן דאמר אין כו':

>1/91< הגהות הב"ח (א) בני העיר ששלחו את : שקליהן

→)@(< הגהות הגר"א

[א] חלקו הנכסים וכו׳ כל״ל ועיין בק״ע: [ב] ל״ל ונשתתפו חלקו פטורים מן הקלבון והשאר נמחק. וה"פ אפילו חלקו ונשתתפו דנותנין נמי סלע ה' שלימה יהי' פטורין מן הקלבון ומשני ר' ביבי וכו': [ג] ואין פודין בכלים ל"ג: [ד] בני העיר וכו׳ ל"ג לה:

גליון הש"ם עי' בריטב"ה שבועות [ה] :דף י" ע"ב וברש"י שם

הגזבר וברשות בני העיר קיימא ולשבעין לגני העיר ובני העיר שוקלין אחרים תחתיהן: דר"ש היא. הא דמנן במחני דהשומרים נשבעים דר"ש היא דאל"כ הא קי"ל אין נשבעין על ההקדשות: שבועות סקנה. כדי שלא יולולו השומרים בשמירת הקדש אבל מדאורייתא

גוברין מאי עבידסייהו. וה״פ לר״א כיון דאין הגוברין חייבין באחריות שקלים אלו א״כ הקדשות נינהו ואין נשבעין על ההקדשות כאילו לכו״ע: ומשני נשבעים לבני העיר. ליטול שכרן א) עי׳ חולין קלט א, ב) תוספתא פרק א, ג) חנניא, ד) עי' תוספתא מעילה פ"א, ה) לקמן פ"ד הל"ה, ו) לקמן פ"ג הל"ג, ז) לקמן פ"ד הל"ב ובבלי

עין משפם נר מצוה

מ א מיי פ"ג משקלי הלכה ח: ב מיי׳ שם הלט״ו ובהשגות: א ג מיי׳ שם הל״י ופרק ו ממעילה

יב ד מיי׳ שם הלי״ה: יג ה מיי׳ שם פ"ב הל"ו ובכ"מ: יד ו מיי׳ פרק ו מערכין הל״ח:

>⊕(< נוסחת הבבלי

(א) תני רבי אומר הראשונים היו נופלין כו': (ב) שקלו ממעות הקדש מעל מדמי מעשר שני כו': (ב) א"ר אבין כיון שנתנו ב"ד עיניהם למשכן כו': (ד) לא יקדיש אותו: (ה)) בכ"מ שהן מחוללין כו׳ ואותן נתפסין כו':

הגהות הגר"א

ה"ג דתני נשבעיו לבני העיר וכו׳: [ב] נ״ל עוד היא משום תקנה. וה"פ כי היכי דלעיל דשבועת השליח משום תקנה ה"נ תשלומין דבני . העיר נמי משום תקנה כדי הבעלים מהרים בשמירתן: [ג] ה"ג דאר"ש מיד היה מקבל מעותיו ותו לא ומלות והכהני׳ זריזין הן נמחק דהא כאן אין אחריו׳ מזבח עליו רק שיגיע שקלו להקדש וכיון שנתרמה על חבירו הוי דהקדש משא"כ גבי המספק ל"ל דורחין הן כדי שלא יבוא לידי פסול ולכן לחמן גרסינן לה דכהנים זריזין הן: [ד] ל"ג ודוחפו לחוך הקופה. דא"כ לא הוי פריך וחש לומר וכוי. ולקמן על קושיא דוחש לומר שמא לשיריים וכוי. משני עוד היא תפתר וכו׳ דוחפו לקופה. והמפרשים נדחקו בזה מאוד. ועיין בק"ע: [ה] ל"ל עוד היא תפתר וכו': [1] ל"ל שהיה מתכוין ודוחפו לקופה כדפרישית לעיל: [1] ל"ל והראשונים נעשו שקלים דהיינו מה שנתן בראשונה לשקלו נעשה עכשיו שחלים כיון שכבר חללו ונעשו חוליו:

ציון ירושלים

משום שבועת תקנה. ע" ככח מליעא נח וע' בש"ך חו"מ סי' סו ובמרדכי ובחידושי מהר"ם שיף ואני בדרוש הראשון שם בשנת תרי"ז שדרשתי כשנתמניתי לרב דפה דרשתי בענין זה באורך:

גליון הש"ם

[ח] משמע דחף לחחר שנתרמה חייב באחריות וכ"פ הק"ע אמנס קשה דח"כ מה קחמר מתניתח פליגא על רשב"ל הא אף לר"י קשה אמאי נשבעין לגזברין הא בעלים משלמין. ואין לומר כיון דחזינן דאף שקבלו בני העיר לשלם אין הקדש יונא בלא שבועה לר"י משום מקנה ומש״ה נשבעין דאף בלא נתרמה ישבעו לגזברין. ואפשר כיון דקי״ל בלא נתרמה ושקל השליח לעלמו לא מעל וגם הגנב משלם כפל משא"כ בנתרמה התרומה דמעל וגם פטור מכפל כמבואר ברמב"ם הלי"א ובכ"מ דקודם שנתרמה כהדיוט הוא א"כ לכך נשבעין לבני העיר לבד משח"כ אם נתרמה דעיקרו הקדש גמור נשבעין לגזברין אף דהבעלים משלמין משום תקנה ובזה מיושבין דברי הירושלמי דקאמר מתניתא בש"ח אבל בש"ש לא בדא והדבר תמוה הרי אף ש"ש פטור דהקדש

במעמד הגזברין מפני שההפסד על ההקדש: **אע"פ שקיבלו ורו**". אדר" יוחנן קאי דקאמר דשבועה זו מקנת חכמים היא שאין הקדש יוצא בלא שבועה הלכך אפילו קיבלו אנשי העיר עליהן ואמרו הואיל ואנו משלמין אין רצוננו שישבע השליח שהוא נאמן לנו אין שומעין להן שאין הקדש יוצא בלא שבועה: **חייב באחריוחו**. אפילו לאחר שנחרמה החרומה עד שימסרנו לגובר: **הקדש ברשום גבוה בכל מקום שהוא.** ואפילו קודם שנחרמה פטור: ו**צני העיר שוקלין החסיהן.** ואס״ד בי גזא דרחמנא הוא אף קודם שנחרמה יהיו בני העיר קדושין נד א, ה) משל, ט) עי׳ ערכין פטורין: ומשני לא עוד היא משום שבועת התקנה. אף זו מן התקנה שלא יולולו בהקדשות וישלחו אותן

> השליח ושקלו בשביל עלמו: אם נסרמה הסרומה. קודם ששקל בשביל עלמו: מעל.

דמיד שנתרמה התרומה על העתיד לגבות היה זה השקל שנתן לו חבירו לשקול עליו ברשות הקדש וכשנתנו בשביל עלמו נהנה מן ההקדש ובגמרא מפרש מה נהנה: השוקל שקלו מן ההקדש. שהיו בידו מעות שהוקדשו לבדק הבית וכסבור שהן של חולין ושחל מהן שחלו ונתרמה התרומה וחנה בהמה באותה התרומה והקריבוה אז נתחייב השוקל קרבן מעילה אבל לא קודם לפי שאין מעילה אלא במוליא מן ההקדש לחולין אבל המוליא מהקדש להקדש אע"פ שנהנה אינו מועל אלא אחר שעשה מעשה בהקדש השני: יחכל כנגדן. בגמרא מפרש לה: גבו' אנן תנינן. ברישא דמתניתין אם נתרמה התרומה ותנאי דבי רבי תנו אף ברישא וקרבה הבהמה ולא פליגי דתנא דידן סמיך אסיפא שמפרש בה מעילת שניהם (והרא"פ הגיה ללא צורך): ה"ג אר"א דלא כר"ש דר"ש אומר. לקמן ספ"ד: מיד היה מקבל מעוסיו. ר"ש פליג אהא דתנן התם המספק אינו מקבל את מעותיו עד שיהא המובח מרצה ור"ש סובר דמיד היה מקבל את מעותיו ולא חיישינן שמא יארע בהן פסול ונמלא ההקדש נפסד מפני שהכהנים זריזין הן הרי שאפילו לא קרבה הבהמה אלא שקנו אותה כבר יצאו המעות לחולין ומעל: **וקשיה.** המתניתין למה מעל אילו מי שגנב עולתו של חבירו ושחטה סתם ודאי לבעלים הראשוני׳ מכפרת א"כ ה"ג גבי שקלים כשניתנו ללשכה אינו ניכר השקל של מי הוא והוא נתרם סתם לשם מי שהוא וחחר השקל לבעלים הראשונים ולמה יהא חייב קרבן מעילה: במסויים. שניכר וידוע שהוא של שני ואיירי שעשה כמו שעשו של בית רבן גמליאל כדתנן לקמן פ"ג שהיה מתכוין חורקו ופריך וחש לומר וכו'. למה הוא מביא קרבן מעילה דלמא לא נקנה בהמה משקל זה אלא ניתוחר בקופה הגדולה והן שירי הלשכה: וכי יש מעילה בשיריים: בתמיה: אלא כר"מ וכו'. וכי נוקים סתמא דמתניתין כר"מ דסובר יש מעילה בשיריים ולית הלכתא כוותיה אלא כר"י דפליג עליה: ומשני עוד היא במסויים וכו'. כלומר כבר אוקימנא לה במסויים וכבית ר"ג א"כ איכא למימר שידוע שמשקל זה קנו בהמה: מה נהנה. ולמה חנן שמביא קרבן מעילה דמאי דנהנה דקעביד מצוה לאו הנאה היא דמלות לאו ליהנות ניתנו: כמו שנהנה. שהליל עלמו בממון ההקדש ונהנה בשקל הזה: כל שהוא קדש אין קדושה אחרת חלה עליו. הלכך שקל זה ששקל מעות מעשר שני אינו קדוש כלל לשם קרצנות:

ע"י שליח אלא כל אחד יביא שקלו בעלמו לשם דמלוה בו יותר מבשלוחו: **סני הראשונים וכו'.** אנמלאו או שהחזירום הגנבים קאי דהשתא שניהם לפנינו: אלו ששילחו בני העיר מחלה. הן הראשונים: וחורנה אמר. ואידך אמר:

הלכה ב מתני' על ידו. בשבילו

תחתיהן משום שבועת תקנה אלא לרבי לעזר נשבעים לבני העיר הרא היא דר' שמעון נשבעים לגזברים גזברים מאי עבידתייהו נשבעים לבני העיר במעמד גזברים כי היכי דלא לחשדינהו אי נמי דלא נשוו להו פושעים "אע"פ שקבלו בני העיר לשלם אין ההקדש יוצא בלא שבועה: הפריש שקלו ואבד ר' יוחגן שמר חייב באחריותו עד שימסרנו לגובר רבי שמעון בן לקיש אומר הקרש ברשות הגבוה בכל מקום שהוא מתניתא פליגא על ר"ש בן לקיש [א]נשבעין לבני העיר ובני העיר שוֹקלין תחתיהם [ב]לא עוד היא משום שבועת תקנה: (א) תניי בהראשונים נופלים לתקלין חדתין והשניים נופלין לתקלין עתיקין. אלו הן הראשונים ואלו הן השניים רבי פנחם בי ביר' חייא (חנינא) ור'

אבא מרי חד אמר אלו ששלחו בני העיר תחלה וחרנה אמר אלו שהגיעו לידי גזברין תחלה: הלכה ב מתני' יהנותן שקלו לחבירו לשקול

הקבה ב מתני? הנותן שקלו לחבירו לשקול על ידו ושקלו על ידי עצמו אם גתרמה התרומה מעל יהשוקל (ב)שקלו מן התקדש ונתרמה התרומה וקרבה הבהְמה מעל ממעשר שני ומדמי שביעית יאכל כנגדן: גמ' השוקל כו' אגן ^ד) תניגן אם קרבה הבהמה ותני דבי ר' אם נתרמה התרומה (מ-6 אגן תניגן אם נתרמה התרומה ותני דבית רבי אם קרבה הבהמה אמר ר' לעזר מאן תנא אם קרבה הבהמה ר"ש דר"ש אומר מיד וכו") מאן תנא אם נתרמה התרומה רבי שמעון היא דאמרס רבי שמעון נומיד היה מקבל מְעוֹתיו והכהנים זריזים הן וקשיא אילו הגונב עולתו של חבירו ושחטו סתם סתמא לא לשם בעלים הראשונים מכפרת אמר ר' יודן תיפתר במסוים משלי בית רבן גמליאל שהיה מתכוין ^[ה]ודוחפו לתוך הקופה פ וחש לומר שמא לשיריים הן נופלין וכי יש מעילה בשירים אלא כרבי מאיר דרבי מאיר אומר המועלין" בשיריים [ה]עוד היא במסוים ישל בית רבן גמליאל [י] שהיה מתכוין ותורמו לשמו: מה נהנה (י) א"ר אבין בשם רבנן דתמן מכיון שב"ד ראוין למשכן ולא משכנו כמו שנהנה: ממעשר שני וכו דכתיב בבהמה (ד)לא יקריש איש אתו כל^ט שהוא קורש 'אין קרושה חלה [עליו] כיצד הוא עושה מביא סלע של חולין ואומר מעות מעשר שני (ה)בכל מקום שהן יהו מחוללין על סלע זו ואותה סלע נתפס לשם מעשר

[י]והשאר נעשו שקלים:

יחללם במעות אחרים וינהוג בהן קדושת שביעית: תקלין חדתין

שלא נתרמה התרומה וההפסד לבני העיר: אלו

ואלו שקלים. ירושלמי תני הראשונים נופלין

לתקלין חדתין והשניים נופלין לתקלין עתיקין

אלו הן ראשונים אלו הן שניים ר' פינחס ור'

אבא ח"א אלו ששלחו בני העיר תחלה וחרנה

אמר אלו שהגיע ליד הגובר תחלה: ואין עולה

<mark>להן לשנה הבאה</mark>. מפרש ביומא בפר' שני שעירי

טעם לפי שאין חובות שנה זו קרבין לשנה הבאה מתני' דלא כר' יהודה דאמר התם עולין

לשנה הבחה: משנה ב הנותן שקלו לחבירו

לשקול על ידו ושקלו ע"י עלמו מעל. דנהנה מן

ההקדש הואיל שכבר נתרמה התרומה וכל היכא

דאיתינהו בי גוא דרחמנא איתינהו וזה נתכוין

לשקול לנאת חובתו כסבור שלא נתנה לו חבירו

מעל חייב קרבן מעילות כדין הנהנה מן

ההקדש שוגג : מן ההקדש. היו מעות הקדש בידו

ווקסבור] חולין הן ונתנן לשקלו וקרבה בהמה מעל סחמא דלא כר׳ שמעון דתניא בחוספתא

פ״א השוקל שקלי זוזיו מן ההקדש כיון שלקחו

בהמה [מעל] ד"ר שמעון וחכ"א לא מעל עד

שיזרקו הדמים: ממעשר שני יחכל כנגדו. אם נתן השקל ממעות מעשר שני יחללנו על מעות

שבידו ויאכלם בירושלים וכן דמי שביעית

אה"נ דפטורים אלא מקנמא דרבנן היא: אלא לר"א. דמוקי ליה כר"ש דוקא ע"כ דס"ל דשבועה זו יתא הא ניחא בשבועה שנשבעין לבני שפיר מוקמת לה כר"ש דכיון שחייב באחריותן נכסים דידהו נינהו ולא של הקדש אבל נשבעין לגזברין דרישא אפיי אי מוקמת לה כר"ש נמוי מקשה לך דכיון שברשות הגזברים הם דהקדש נינהו ושבועה זו למה הא אין נשבעין על ההקדש ונשאר בקושיא ומה שכתוב בספרים ישנים נשבעין לבני העיר ותה שלחוב בספרים ישנים נשבפין נגדי העיד במעמד גוברין ל"ג הכא ובש"ס דבבלי ב"מ נ"ח גרסף לה אליכה דשמואל המתכך לרומיא דמתני דהכא ודהמם דמיירי בש"ש ונשבעין ליטול שכרן וקשיא לן המם א"ה נשבעין לבני העיר מיבעי ליה וקשיא לן המם א"ה נשבעין לבני העיר מיבעי ליה ואסא משני החם רבה נשבעין לבני העיר במעמד גוברין ולהך מירולא לא ניחא לן לאוקמא מחני כר"ש אלא דאחיא ככ"ע ומאן דמוקי לה החם

העיר נמי משום חקנה כדי שיהא הבעלים נזהרים בשמירתן. ומ״מ כשנמרמה החרומה כיון דקאי לגמרי ברשוח הגזבר לא עבדו רבנן חקנתא ונ״מ לענין שבועה דאפילו קודם שנתרמה דקאי לגמרי ברשוח הגובר לא עבדו רבנן חקנתא וריית לענין שבועה דאפילי קודם שנחרתה אין ול והשליח לישבע אלא שבועה דרפבן ועוד כ"ח דאין משלמין כפל על המעוח הללו לאחר שהופרשו לשקלו אף שעדיין פיד בעלים: הראשונים כו'. אנתלאו או שהחזירום הנגבים קאי דהשתא שניהם לפנינו: ששלחו בני העיר שחלה. הן הראשונים: בותבי' אם נחרמה היה גם על העתיד לגבות נולא היה השקל זה שחלו לו לשקול עלי ברשוח ההקדש ובשקלי בשביל עלמו כיון דהחרותה היה גם על העתיד לגבות נולא היה הפיד ושעל שביל עלמו הרי נהנה מן ההקדש הפיד מעל ול לשקול עלי ברשוח ההקדש. שהיה בידו מעות שהקדיש לבדק הבית וכפרו שהם של חולין ושקל מהן שקלו ונחרמה התרומה וקנה בהמה באחר ותרומה והקרוצה או מחייב השוקל קרבן מעילה אלל קודם לכן לא מעל לפי שאין מעילה אלא החדשה מעשה מעשה במקדש השור והא דלא מעו ההקדש להקדש אנ"פ שנהנה אינו מועל אלא אחר שעשה מעשה בהקדש השנו הוא דלא מני לה ברשא לעו על ידו להוליכה לגבר נותן המרעה המעילה בדבר שאל על בי בנה בה של הכן בל הר מעל מדך לבר מעל מדול הוא שהל לכו מעל מד של ביש בו פנם דמתחלה הוחדש המעשה המעלה הוחדש המעות המעילה הוחדש המעות ההמעלה הוחדש המעות התנולה הוחדש המעות המעלה הוחדש המעות המעלה הוחדש המעות המעלה הוחדש המעות הרבות להוד של הצל הו של הנו להו בל בר מעל הו להוד בתמחלה הוחדש המעות המעלה הוחדש המעות המעלה בדבר של הנו מור של החול בדבר של הוו לבר מל בר מעל הוו לו בשל הוו לבו בל בר מעל מה המעלה הוחדש המעות המעלה הוחדש המעות הרבות המעלה הוחדש המעות הרבות המעלה ברבות של הבר של הוו לבו לבר מעל מדר של היו של בו כום דמתחלה הוודש המעות הרבות המעלה ברות היום המעל היו הבל בל המעלה בדבר של הוו בל בר בל של המעלה בדבר של בו בל בר מעל מיד אבל בל בל המעלה בדבר של הוול בל המוד בל החול בל הוול המתחלה הווים המעלה בדבר של ביו בו בם דמתחלה מוי הבדב של הוול בתול הווד המודה בל הווד המוד בתול הווד אבל בל המעלה בדבר של הווד הבל בל המתחלה בדבר של ביו בל בו בם דמתחלה הווד המוד בהווד המוד בתול ביו בל בו בתול הווד המוד בה בל בל בל המתולה בדבר של הווד בל בל בה בל בל התחתלה בדבר של בו בל בל התחתלה הווד בתול הווד בל בל בל התחתלה בדבר של בל בל בל התחתלה בהבל בה בל בל בל בת המעלה בדבר של בל בל בתול בל בל בתחת בל בל בל בת בל בל בתול בתול בל בל בת בל בל בל בת בל בל בל בת בל בל בל בת בל בת ב והרי נתן לגזבר לכך מעל מיד אבל הכא דהמעילה בדבר שיש בו פגם דמחחלה הוקדש המעות לבדה״ב זה נתן לשקל להקרבה אינו מעל עד שיפגום כדמנן לה במס' מעילה (יימ) כל דבר שיש בו פגם לא מעל עד שיפגום שאין בהם פגם כיון שנהנה מעל כן הוא לשון הגאון החסיד נ״ע: י<mark>אכל כנגדן.</mark> בגמרא מפרש לה: **אנן סנן.** ברישא נחרמה חרומה דמשמע דמעל ירש. ימנד לשהף, בנוחח מפוד להי. מן שקן, פרשח מחומה מחלום המחלה מחומה מחלים מחלים מחלים מחלים מינף אף שלא קרבה מאן שלא לפרמה. דמעל מיד אף בצאא קרבה עדיין: ""ש. בספ"ד מיד היה מקבל מעומיו. המספק קרבנות היה מקבל המעות מיד נמצא מיד באילו למנא חיבף כשנחרמה נעשה קדשי מובח זה השקל שומן לו לשקול ע"י ולפיכך מעל מיד דאילו למנא דמתני דס"ל המספק אינו מקבל מעומיו עד שיהא המובח מרצה אע"פ שנחרמה הרי היא כאיל וא נמנה שיין באינו נותנה

וליטול שכרן להאי אוקיומחא דשיש שפסק פותה. נראה שהוא מפרש דריי דאמת שם בעתרמה הרי היא כאיל ולא נכתנה עדיין דמה לי שסק בלא כה האי דוקש הוא מפרש דריי דאמת שב שנתרמה הרי היא כאיל ולא ותכר עדיין לאורך הקרבנות ולא מעל עד שקרבה: הייג דר"ש אומר שיד היה האים שפקי של דלא מהל לי ההאי דוקש אומר שיד הוחקש שקל ולא מבירו היו דהקדש שקל להקדש שקל להקדש וכיון שתרכתה על מבירו היו דהקדש החל"ב בשלים הראשונים מרפרם. אחתורי פריך אחלי מעל בששקל ע"י עלמו הלא מבירו במחום. שנק המרו מופרו לתרום לשתים: ופריך וחש ביר. שחל לשריים: ופריך וחש ביר. שחל לשריים וכלו ולא הפרים בירו של הצירו במחום של השלין בשירים: אול מבירו של העלין בשירים: אול מבירו של האיל מעל של המרו לשתים וכלו הלא בנהכה מון בירו הלשר בשריים: אלא מר"מ. האחר לקתן מועלין בשיריים: אול הפריא במרו משלה בשלה בשלה האיל שלה האיל און מעילה שלה בנהכה מון הסקדש והכא מאי הולה בירים בשל מעום מעשר שני אינו קרוש בנה אינו קרוש בהירים: מרו בעביר מלום של הדוש אין מעולה שלה בנהכה מון הסקדש והכא מאיר האינו מעשר שני אינו קרוש בל עלמו במתון הקדש ל עלמו בתתון הקדש: כל שהוא קרוש אין קרושה אחרם להיא בשלה מתעות מעשר שני אינו קרוש בתו שלה האיל היא בשלה מתעות מעשר שני אינו האינו שלה ברו שלה האיל היא בשלה מתעות מעשר שני אינו קרוש בתול שלו הנאה היא דמלות לאו ליהנות נתנו: כמי שנהנה. שהביל שלמו במתון הקדש אין קרוש אין קרושה אחרם חלה לאלו נישה עכשיו שקלים כיון שכבר חללו ונעשה חולין:

כילד הוא עושה. אם שקל שקלו ממעשר שני או משביעית: והשאר. מעות הראשונות שנתן לשם מחלית השקל נעשין שקלים שהרי כחולין הן עכשיו:

משנת אליהו

באסריותו מ"מ לאו כנכסיי דמי. ואי פשיא למה השבשים כיין דהוי בהקדש. על זה אמר משום מקור מ"ד דרי" ניחא ושבעין לגוברין וא"ל לבה"ע משום מקור. דס"ל דלא כר"ש ולאו מקור ופריך ע"ד דרי" ניחא ושבעין לגוברין וא"ל לבה"ע משום מקור. דס"ל דלא כר"ש ולאו מכנסיי הן, זגם בסיפא צ"ל משום מקנה ולא ניקט נשבעין לגוברין כוי לבה"ע אלא משום אורמא כנכסיי או במידי שלא משום שובעי לגוברין ביו לביים עלא משום אורמא מדארימיה שמא"ב ברשא משום ששם על לגוברין מה קבסין להו מדבעי לכל לל"ל מיד מקור כ"ד שמעון המשום במעמד במיד מיד מום דחיבין באחריותן נשבעין לגוברין מאי עבידמייהו. ומשני נשבעין לבה"ע במעמד גוברין כי היכי כיו א"י דלא נישוי להו שושים אנו"ש שקבלו בה"ע לשלם אין ההקדש וולא מבמעמד במוכר היכי כיו א"ד ללא נישוי להו שושים אנו"ש שקבלו בה"ע לשלם אין ההקדש וולא מנה הירכיק הדברים בפתיכות ההכנח הבסוף הנכה ז' קידר דינת דני מנה מחלי חוף עד שימסרט לגזבר חים הדברים במולחיים. עד שימסרט לגזבר חים דינת דרי יותנן וסברת הסנויל אואמייב בהלבה יל הסוגיל האמייב בלבה שלחר זה סמיך מ"ש בירושלמי מני הראשונים נופלין לתקלין חדמין כי וידוע דרכו של הרמצ"ם לרמו בסמוסים לעד על שיטמו. ובהלבה טי סידר סוגיל דבבלי והא דלא נקט בדבריו בהלבה טי בססק ההלבה שנשבעין במעמד גזבריו היל של שכר להאי אוקימתא דש"ש שססק כוותה. נראה שהיא מופרש דר "אמור שם בבצלי ה"מ ר"ש היא קאי על אוקימתא דבש"ש עסקיע אך דלא ניחא ליה האי דוחקא דבמעמד גזברין כוי דלא מכר

נממעט מדין שומרין וגם דברי הרמצ"ם הלייט חמוה דלמה מפרש בלפטים מזויין הא אף בגנבה ואבדה פטור אמנם למפ"ש א"ש דבלא נמרמה דינו כהדיוט וחייב לשלם ולריך לאוקמי בלפטים מזויין ואם אף בגבבה ואבדה פטור אמנם למפ"ש א"ש דבלא נמרמה דינו כהדיוט וחייב לשלם ולריך לאוקמי בלפטים מזויין ואם אמאי נשבעין לגוברין גזברין מאי עבידחייהו ומשני נשבעין לבני העיר במעמד גזברין וקשה אמאי נשבעין כלל לבני העיר משנחרמה התרושה וע" ק"ע והמ"ח שלח יד להגיה ולפמ"ש א"ש דגם אחר שנחרמה חייבין בני העיר באחריות לר"י וחייבין לישבע לבני העיר ורק במעמד גוברין דלא ליחשדינהו משא"י בלא נחרמה דהדיוט גמור א"ד מעמד גוברין ובזה יש ליישב קושית החוס" בב"מ דף נח ע"א ד"ה דמנן ודוק היטב: [3] נראה דאסיפא אף מקשה דגעינן קרבה הבהמה דוקא ומקשה דילמא שקלו לשיריים נפל ולא נקרב הבהמה ממנו וכי יש מעילה בשיריים גשלמא ברישא לא בעי׳ קרבה הבהמה וע' ברמב"ם רק שנדע דלשם השני מחרם ולא לבעלים הראשונים שפיר מוקי לה במסוים משא"כ בסיפא קשה ומסיק עוד הוא במסויים וכו' היינו שדחפו לקופה וקנו מן הקופה קרבנות וזה מדוייק בלשון הירושלמי שכתב עוד הוא וכו'. וא"ל לדחוקים של מהרא"פ וק"ע ודוק:

מסורת הש"ם

א) ירושלמי נזיר פ״ה הל״א, ב) נדבה, ג) רשב"ל, ד) לקמן הל"ד. ה) נ"י. ו) את. ז) עי׳ ב"ב ט א, ק) וגו׳, ע) תנחומא וילחוט פ׳ כי תשא. י) וחרנה. כ) עי׳ ב״ר פרשה פד ובמ"ר פרשה ד, () עי כ"מ פ"ג משקלים, **מ**) חסר כאן ול"ל שניה מה את עביד לה אלא רועה הכא מאי עביד לה וכו' כמ"ד לחולין ה"נ לחולין מכאן מוכיח וכו׳, כ) איננו מובן ואולי דל״ל יכול להקדיש יותר מחלי שקל ונמלא שהכל הקדיש דשאני התם דאעפ"כ יד כולן וכו',

עין משפם נר מצוה

מו א מיי׳ פרק ג משקלים בלו"ג: מו ב מיי׳ פרק ה מפהמ״ק . הל״ה:

יז ג מיי׳ פרק א משקלים הלכה ו ובהשגות: יח ד מיי׳ שם פ״ג הלכה יג:

ים ה מיי׳ שם ופ״ה מפהמ״ק :סל״ח ב ו מיי׳ שקלים שם הלי״ב:

בא ז מיי׳ שם ובהשגות וכ״מ: בב ח מיי׳ פרק ה מפהמ״ק :ו"לס

נוסחת הבבלי

עוד (ב) בינרין אר"ש כו': (ב) עוד הוא במכנס כו': (ג) שאינו חייב אלא אחת את השני כו': (ד) לנדבה היאך אתה אומר אלו כון: (ה) מצוה לתת עלינו שלישית וכו': (ו) מיכו שאדם חייב לשלש כו': (ז) ג"פ בשנה (מיכן שאדם לריך בשלישית שקלו ג"פ בשנה) מיכן שאין מטריחין כו': (ח) ר"י ורב נחמן כו': (מ) שחטאו בחלי היום כו': (י) ר"ב בשם רשב"ל כו׳: (ב) ר״פ בן לוי כו׳:

>>••• הגהות הגר"א

[א] ה"ג מה אנן קיימין אם באומר שאביא מהן בכולן מותרן חולין אלא כי אנן קיימין באומר אלו שקלים וכו׳ והשאר שבינתים נמחק. וה"פ אם אומר שאביא מהן בכולן מותרן חולין בין בשקלים ובין בחטאת כדקתני ומה בין דקאמר מתני שמעון באומר אלו ואהא קאר״ש מה בין שקלים דמותרן חולין אליבא דכ"ע ומה בין חטאת דמותרו נדבה אליבא דכ"ע ואא"ב אליבא דרב ביבא דקאמר באומר אלו כ"ע מודים דמותרן חולין שפיר קאמר ר"ש מה בין אלא לר"י מה בין דקאמר ר"ש הא בשחלים נמי מותרו נדבה: ב] ה"ג אותה שניה רועה הכא מאי את עביד ליה כמ"ד אלו לנדבה ה"נ לנדבה כמ"ד לחולין ה"נ לחולין. והשאר שבינתים :נמחק

גליון הש"ם

עי׳ בערוך ערך טבע וערך [h] דנר. ועי' ברמב"ן פ' כי תשה:

תורה אור השלם

ו וָהֶעֶמִדנוּ עָלֵינוּ מִצְוֹת לְתֵת עְלֵינוֹ שְׁלְשִׁית הַשֶּׁקֶל בַּשְׁנָה לַעֲבֹדַת בֵּית אֱלֹהֵינוּ:

נחמיה י לג 2. זֶה יִהְעוּ כָּל הָעֹבֵר עַל הַפְּקָדִים מַחֲצִית בִּשֶּׂקֶל הַקְּרֶשׁ עָשִׁרִים גַּרָה הַשָּׁקֶל מַחֲצִית הַשָּׁקֶל תְּרוּמְה שמות ל יג

הלכה ג מתני המכנם מעום. כונס מעט מעט פרוטה אחר פרוטה לשקלו ואמר כשהחחיל לכנס הרי אלו לשקלי וכשבא לחשוב מה שכנס מצא שהוחירו על שקלו: מוסרן נדבה. יפלו לשופרות שבמקדש שעומדין להקריב בדמיהן עולת קיץ למובח וב"ש לטעמייהו דסברי הקדש בטעות שמיה הקדש: **מוסרן חולין.** שלא נתכוין זה אלא עד כדי שקלו: שוין שה<mark>מוסר חולין.</mark> דהוי כאומר בפירוש אם אכניס יותר משקל אביא מהן שקל והמותר יהיה חולין: אלו ל**מטאסי**. אם כנס מעות ואמר הרי אלו למטאסי מודו ב"ה שהמותר נדבה: **מה בין שקלים לחטאם.** מ"ש שקלים אם אמר על ידו מליאה מעות הרי אלו לשקלי שמותרן חולין ומ"ש חטאת דמותרן נדבה: **שקלים יש להן קלבה.** דכתיב העשיר

לא ירבה והדל לא ימעיט ובודאי לא היתה כוונתו אלא לשקל אבל חטאת אין קובה אם ירוה יביא בדמים מרובים ונתפסו הדמים אפילו הן מרובין ומותרן נדבה: דרכונות. מטבע של זהב ממדי ושויה סלע ומחלה שאז היו לריכין הרבה לעבודת הבית ושקלו הרבה: חורו לשקול סלעים. כמשמעו סלע שלס: טבעין. חלי סלע: דינרין. רביעית סלע: ולה קבלו מהן. דרשחין להוסיף על שקל דאורייתא כפי הצורך ולא לפחות ממנו: אעפ"כ יד כולם שוה. עני ועשיר שוקלין בשוה כפי אשר קבלו עליהן לשקול אבל חטאת לעולם אינו שוה שזה מביא בסלע חה בשתים חה בשלש: גמ' מה פליגין. כי פליגי: במכנס פרוטרוט. פרוטה פרוטה וכדפרישית במתני': אבל. אם נטל ידו מליאה מעות ואמר אלו לשקלי ויש בו מותר ד"ה מודים שהמותר נדבה: מה בין וכו'. וקס"ד דר"ש לכ"ע קאמר למלחיה: מה אנן קיימין. רבי שמעון אהי קאי דקאמר מה בין וכו': מה עביד וכו'. כלומר ור"י במאי מוקים מתניתין: פתר לה. למתני׳ דר״ש אמכנס פרוטרוט אליבא דב״ה קאי מ"ט קאמר מותרן חולין: ופריך והא סנינן בסוף פרקין מותר שקלים חולין. וקס"ד דמתניתין אתיא ככ"ע: נשמעינה מן הדה. כמו תה שמע: ה"ג אוסה השניה רועה. עד שיסתאב ויפלו דמיה לנדבה: ה"ג אלו לנדבה. יפלו המותר מהן: היאך אתה אומר אנו. סתמא דש"ם פריך איך קאמרת דהשני לנדבה לא יהא אלא כנוטל הרבה מעות ואמר הרי אלו לשקלי דתנן לב"ה מותרן חולין ולר׳ ביבי אפילו לב״ש מותרן חולין כ״ש הכא שאמר בטעות הרי אלו לשקלי שמותרן חולין: כשמוען. כמשמען סלעים: קרטין. רביעית סלע: מן הדת. הת דחמרינן שבימי עזרת שקלו דרכון שלם שמעינן מהך קרא: ג' פעמים נשנה. ודרכון הוא סלע וחלי שהן שלשה שקלים: מכאן שאין מטריחין. נדבות על הלבור יותר מג' פעמים בשנה: מכאן לג' סאין וכו'. דתנן בפרק ג' בג' קופות של ג' סאין היו תורמין את הלשכה ג' פעמים בשנה ילפינן מדאמר עזרא לשלש השקל ג"פ בשנה: לפי שחטאו. בעגל במחלית היום: וחרנה אמר. ואידך אמר: גרמסין. שם מטבע שהיתה בימי משה: שעברו על י' הדברום. כשחטאו בעגל: בעשרים כסף. היינו דינרין דסלע ד' דינרין ופדיון בכור חמש סלעים: טבע הן שני דינרין חלי הסלע דבנימין לא היה עמהן:

משנת אליהו

במתני ולהכי מוקי כר"ש דכנסקיו דמי ושייכא שבועה דנאמסן בכדי שיפטרו לשלם בנגיבה ואבידה בדינא דש"ש
ופריך המינא כו אבל נחרמה כי ולא שייכא השבועה
בכה"ב דמהינה וע" משי במסקוא אלא אר"א כי ר"ל
בכש"ב בקיינו ולא פנעמד הוצרין וליטול שכרן ולא כר"ה
דר"ש הוא אלא שבועה זו מקנת חכמים ולא כרש"ש שמפרש
דר"ש הוא אלא שבועה זו מקנת חכמים ולא כרש"ש שמפרש
בדר"א לאיירי בש"ח שלא החכר כלל בסוגיא שו הסוכיר בדרים, דמייר בשים שנה החורר בני המוציח וה החורי היה להם לעשות שהרי מסרו לש"ש כי לרמו הסברא דהלכה ה" וגם דבצלי אינו חולק עם הירושלני דמדאוקי בש"ש מוכח הא בש"ת ששעו בה"ע ובהלכה ט" לא מוכר הא דאס ראו בה"ע למחול השבועה כי משום דבאמת בכה"ג דלא תרמה דמשלמין מדינא והשבועה לבה"ע אם אומרין נשלם ולא ישבעו שומעין להם ולכן לא הוזכר זה בבבלי דכל עיקר הקושיא הי' על נתרמה דנשבעין להקדש היכא מיתוק' וקאמר ע"ז שבועת תקנה משא"כ בסיפא. ונתתי פנים בזה הספרים לשיטת הרמב"ם: ה"ג במסויים כהדה של לגיי הספרים לשיטת הרמנדים: ה"ג במסויים הדה של
בים ר"ג שה" מספלין וחורמין לשמי". פיי כמו בבת ר"ג
שה" שוקלו בין לצבעותיו וכוי ה"י נחייר במסויים ותמרין
למרום לשמיי ול"ג דומפן לקופה דא"ם לא היו פרין וחש
שמט עוד היא מפחר כוי דומפן לקופה דא"ם לא היו פרין וחש
שמט עוד היא מפחר כוי דומפן לקופה, והמפרשים נדמקו
משט עוד היא מפחר כוי דומפן לקופה, והמפרשים נדמקו
בזה מאד. עו" בקוצ"ם בפירשו של הדהלי
בדה מאד. עו" בקוצ"ם בפירשו של הבלים והקרש
ובק"ע נדמק בני הישנה: בקשו לשקול דינרים. מכוון
ובק"ע נדמק בני הישנה: בקשו לשקול דינרים. מכוון
ובק"ע נדמק בני הישנה ברמנ"ם שפירשמי צמפול
לשון ממניתן בקשו לשטר במונה ו"ש שור בי וושבעים
ושו נכנו על המטופע שרי המנה ו"ש שור ביו וושבעים ן נתנו חלי המטבע שהי' בומנה וז"ש חזרו כו' וטבעיה א פלגי סלע ומאז לא נשתנה המטבע אלא שרצו להקל לעלמם וליתן חלי המטבע דטבעין כמו שנחנו בכל פעם שנשתנה המטבע חלי גם שהי יותר ממחלית השקל כן יחנו

הלבה ג מתני' המכנם מעות ואמר הרי אלו

לשקלי בית שמאי אומרין מותרן גדבה "וָבית הלל אומרים מותרן חולין שאביא מהן שקלי שוין שהמותר חולין אלו לחמאתי שוין שהמותר נדבה בשאביא מהן חמאתי שוין שהמותר חולין אמר רבי שמעון מה בין שקלים לחמאת אלא של שקלים יש להן קצבה ולחמאת אין לה קצבה ר' יהודה אומר אף לשקלים אין להן קצבה ישכשעלו ישראל מן הגולה היו שוקלין דרכונות חזרו לשקול סלעים חזרו לשקול מבעין בקשו לשקול (א) דינרין ולא קבלו מהן א"ר שמעון אע"פ כן יד כולן שוה אבל חמאת זה מביא בסלע וזה מביא בשתים וזה מביא בשלש: גבו' המכנם וכו' ר'6) יוםי בשם ר' לעזר מה פליגין במכנם פרוטרום אבל באומר אלו לשקלי כל עמא מודיי שהמותרן נדבה רבי חייא (חזקיה) ור' ביבא בשם ר' לעזר מה פליגין במכנם פרומרומ האבל באומר אלו לשקלי כ"ע מודיי שהמותרן חולין א"ר חייא (חזקיה) מתניתא מסייעא לר' ביבי דתנן אמר ר"ש מה בין שקלים לחמאת אלא שהשקלים יש להן קצבה ולחמאת אין לה קצבה ואומה אנן קיימין אם באומר שאביא מהן שקלי כל עמא מודיי שהמותרן חולין אם באומר שאביא מהן חמאתי כל עמא מודיי שהמותר יחולין אלא כן אגן קיימין באומר אלו לשקלי שקלים על ידי שקצבתן מן התורה מותרן חולין חמאת ע"ִי שאין קצבתן מן התורה מותרן נדבה מה עבד לה יוכי יוסי בשם רבי אליעזר פתר לה במכנם פרומרומ וכבית הלל והא תנינן ^המותר שקלים חולין ^(ב)פתר לה במכנם פרוטרוט וכבית הלל ^ה(והא תנינן מותר עשירית האיפה חולין עוד הוא פְתר לה במכנם פרומרום וכב"ה) המפריש שקלו וסבר שהוא חייב ונמצא שאינו חייב ילא קדש יהמפריש שנים וסבר שהוא חייב שנים ונמצא (ג) שאינו חייב אלא אחד אותו השני מה יעביד ליה נשמענה מז הדא ההפריש חמאתו וסבר שהוא חייב ונמצא שאינו חייב לא קדשה הפריש שתִים וסבר שהוא חייב שתים ונמצא שאינו חייב אלא אחת [ב]אותה שניה מה את עבד לה אלא רועה הכי נמי אלו (ד) לנדבה וכא היאך אומר אתה אלו: רבי יודא אומר כו': יו דרכונות דינרין חזרו לשקול סלעין כשמוען חזרו לשָקול מבעין פַלגי סלעין בקשו לשקול דינרין קרטין ולא קבלו עליהן מן הדא והעמדנו עלינו (ה)מצות לתת שלישית השקל בשנה לעבודת בית אלהינו ֶר׳ חלקיה בשם ר׳ אחא (י)מכאן" שצריך אדם לשלש שקלו ג' פעמים בשנה מכאן שאין ממריחין על הציבור יותר (י) מג"פ בשנה אמר ר' אבין מכאן לג' מאין מכאן לשלש קופות מכאן לג' הפרשות כתיב 2 זה יתנו כל העובר על הפקודים (ח) ר'ט יהודה ור' נחמיה חד אמר לפי שחמאו במחצית היום יתנו מחצית השקל יוחד אמר לפי (בי) שחמאו בשש שעות ביום יתנו מחצית השקל דעבד שיתא גרמסין ר' יהושע בי ר' נחמיה בשם ריב"ז לפי שעברו על עשרת הדברות יהיה נותן כל אחד ואחד עשרה גרה (י)ר' ברכיה ר' לוי בשם ר"ש בן לקיש לפיס שמכרו בכורה של רחל בעשרים כסף יהיה כאו"א פודה את בנו בכורו בעשרים כסף (כ)ר' פנחם בשם ר' לוי לפי שמכרו בכורה של רחל בעשרים כסף ונפל לכל אחד ואחד ריבב"ן

מתני' המכנם מעות. בפרוטרוט מותרן נדבה לקין המובח. אם אמר שאביא מהן שקלי לא הקדיש אלא מה שלריך לשקלו. ירושל' לטעם דב"ה המפריש שקלו סבור שהוא חייב ונמלא שאינו חייב לא קידש המפריש שנים סבור שהוא חייב שנים ונמצא שאינו חייב אלא אחד אותו השני מה את עבד ליה נישמעיניה מן הדא המפריש תטאתו כסבור שהוא חייב ונמלא שאינו חייב מ" מיכן מוכיח שאם פסק ליתן נדקה כסבור שלא נתן ונמצא שנתן אפי" אם נתנן ליד הגבאי יכול ליקחם וה״ה אם סבור שנדר ב׳ זוזין והפרישן ואמרו לו שלא נדר אלא אחד יכול ליקחם מיד הגבאי: מה בין שקלים לחטאם. דבשקלים אמרו בית הלל מותרן חולין ובחטאת מודו דמותרן נדבה שקלים שלהם קלבה ולא הקדיש אלא מה שנריך לשקלו אבל חטאת אין לה קנבה בדמיה ודעתו היה בבהמה שמינה אפי׳ אם היו לו ה׳ בהמות הכל הקדיש: אף לשקלים אין להם קלבה. כדמפרש: משעלו בני ישראל מן הגולה. מהדר לפרש שהשקלים אין להם קלבה שכשעלו שקלו לרכונות לפי שהעם מועט לא היה די חצי שקל ליקח מהן תמידין וכל דברים הבאים מתרומת הלשכה על כן שקלו דרכונות חזרו לאחר שנתרבה העם ושקלו סלע ועוד חזרו אחר שהעם רב יותר שקלו טבעים ומפרש בירושלמי פלגי סלעא בקשו לשקול דינרין לאחר שהעם רב מאד ולא קבלו מהן משום דכתיב והעמדנו עלינו מלוה לתת שלישית השקל ר' חלקיה בשם ר' אחא מכאן שאדם לריך לשלש שקלו ג' פעמים בשנה שאין מטריחין על הלבור יותר משלש פעמים בשנה מדהביאו תחלה דרכונות" יכול להקדיש כבתחלה ונמלא שהכל הקדיש אעפ"כ יד כולן שוה ולא הקדיש יותר משאר העם:

תקלין חדתין

בותבי' המכנם. כוכם מעט מעט מעות ובשעה שהתחיל לכנס אמר הרי אלו לשקלי וכשבא לחשוב מה שכנס מצא שהוחירו על שקלו: מוחרן נדבה. יפלו לשופרות שבמקדש שעומדין להקריב בדמיהן עולת קיץ למזבח דסברי הקדש בטעות שמיה הקדש עותם קין נתובה דפברי הקדש בפעות שתייה הקדש: מוסרן חולין. שלא מתכוין זה אלא כדי שקלו: שון שמוסר חולין. דהוה כאילו אתר בפירוש אם אכנים יותר משקל שיקח מהן לשקלו והמותר יהא חולין: גבו' מה פליגין. כי פליגי: במהכם פרוטרוע. כדפרישית במתני הוא דפיל לצ"ה דמותרן חולין כדפרישית במתני הוא דפיל לצ"ה דמותרן חולין דהוה בטעות: אבל באומר אלו לשקלי. אם נטל ידו מלאה מעות ואמר אלו לשקלי ויש בו מותר יזר ונות מודה ביים המידה להוא מודה ביים מוחד. מודה ביים דמוחר נדבה שאין כאן טעוח דהא ידע כמה הן אייכ נחסוין לחלן שיהו לשקלים אלא שאין רשאי להרבוח למחלים השקל לכך המוחר נדבה: ד**מוחרן חולין.** הואיל ואין כאן טעוח שיוכל לומר ימושל, וחיר, החרה היון כמן שחוב שירכו לחתו בשקלים המוחר חולין: אר"ש מה בין כוי. וקס"ד דר"ש אליכה דרשיע קאתר לה: כמה אנן קיימין. ר"ש קאתר תה בין אהיי מקוב: כמול מוסך חולים: בין בשקלים ובין בחטאת כדקסני מחניי ומה בין דקאתר: באומר אנו. ואהם קאתר ר"ש מה בין דקאתר: באומר אנו. ואהם קאתר ר"ש מה בין שקלים דמותרן חולין אליכה דכ"ע ומה בין חטאת דמותרן נדבה אליכה דכ"ע ואא"ב אליכה דר' ביבא דקאמר באומר אלו כ"ע מודים דמותרן חולין שפיר קאמר ר"ש מה בין אלה לר"י מה בין דקאמר ר"ש הא בשקלים נמי מותרן נדבה: כב"ה. וטעמא דכ"ה הא בשקלים נמי מותרן נדבה: כב"ה. וטעמא דכ"ה מפרש ר"ש: מוחרן חולין. וקס"ד דמתני' אחיא ככ"ע ובאומר אלו: נמלא שאינו חייב לא קדיש. ככ"ע ובחותה חנו: נמנה שחינו חייב נה קדים.
כיון דמם שקל אינו חלה כלל פשיטא לן דלא קדשי
כיון דמש שקל אינו חלה כלל פשיטא לן דלא קדשי
כי קמבעיא לן היכא דהפריש שנים ונמולא שאינו
חייב אלא אי כיון דע"כ שם שקל חלה על אחת
מהן: מהגב" שקלים יש להם קצבה. דכחיב העשיר
לא ירבה וגן אמרי דודאי לא היחה כוונמו אלא
לא ירבה וגן אמרי דודאי לא היחה כוונמו אלא עד כדי שקלו אבל חטאת אין קלבה אם רלה יביא בדמים מרובים ונתפסו הדמים אפי׳ הן מרובין

הצרחים מרוצים ומספו הדמים חפיי הן מרוצין בחשב במרוצים ומותרן נדבה: דרכונום. בימי מלכות מדי היה ומותרן נדבה במרוצים לא והב ולפי שא הי לריכים הרבה לעבודת הבית ולפיכך שקלו מטבעות גדולות: חזרו לשקול סלעים. שנחבטלה המטבע של דרכון והיה המטבע היוצא מטבעות גדולות: חזרו לשקול סלעים. שנחבטלה המטבע של דרכון והיה המטבע היוצא בפואלה סלעים שקלו למחלית השקל חלי סלע: לשקול עבעין, מפרש בנתרא שהוא חלי סלע שגם הסלע נתבטל והיה יוצאה בהוצאה חצי סלע שלם והביאו לשקליהן אותו החצי סלע

סלע שהם הסלע הפצעל היה יואח בהחלאה הלי סעם שלם והפיאו לשקליהן אוחו החלי הי של החלי ההשל שהשת הוא המשפשות שהוא שהוא מחלית השקל החלי הדרון המה של החלית החלים השקל החלית הוא המשפשות ובשוח לל המשפשה החלים השל החלית החלים השל החלית החלים השל החלית החלים הח

מהם מבעה לפיכך יהיה כאו"א נותן שקלו מבעה:

הלבה ד בותני' מוסר שקלים חולין. אם היתה ידו מלאה מעות ואמר אלו לשקלי מותרן חולין: עשירים האיפה. מפרש בגמ': מוסר עולה עולה אם הפריש מעות לקנות עולה ונחותרו יביא באותן המעות עולה אחרת: מותר פסח שלמים. מפרש בגמרא: מותר נוירים. אם גבו מעות לקרבנות נזירים ונחותרו ישמרום עד שיקחו מהם קרבנות לנזירים אחרים ואם נזיר אחד הפריש מעות לקרבנותיו ונחותרו המותר לנדבה לקיץ המזבח: גבו' עד דא**וא חמן.** כשהייתי בבבל שמעתי ששאל ר"י לשמואל: הפריש שקלו ומם. מה יעשה בו: מוחר עשירים האיפה שלו. של כהן גדול שניחותרו מה יעשה בו: יוליכם לים המלח. לא נהנין ולא מועלין בו: מה עביד לה ר"י. איך מתרץ

מתני' מוחר שקלים חולין. סתמא כב"ה א"נ שאמר שאביא מהן שקלי דלדברי הכל מותרן חולין : מותר עשירים החיפה. של מנחת חוטא ישראל דל הרי כשאר מותרי חטאת דאזלי לנדבה אבל מותר עשירית האיפה של כהן [גדול] שמביא כל יום ויום אע"פ שבנדבה מביאה גם היא נקראת חטאת כדאמר בפ׳ ואלו מגלחין [דף טו] יקריב חטאתו זה עשירית האיפה שלו פליגי בירושלמי ר' יוחנן . אמר ילכו לים המלח ור׳ אלעזר אמר יפלו לנדבה. וקשה דבפרק בתרא דמנחות [דף קח.] פליגי ר' יוחנן אמר יפלו לנדבה ור׳ אלעזר אמר תרקב: כל שהוא משום העא ומשום אשמה. המחוייב חטאת או אשם והפריש מעות לחטאתו וניתותרו מהן או הפריש אשמו ונאבד והביא אחר ונמלא האבוד ירעה ויפלו דמיו לנדבה לגבי אשם לא תוכל לפרש שהפריש מעות וניתותרו שדמיו ב׳ שקלים ואם יוזלו האילים אין לו תקנה דבעי ר' אלעזר בסוף כריתות החלו טלאים בעולם מהו מבחר נדריך בעינן והאיכא או דלמא שתי שקלים בעינן וליכא ופשטו דאמר ר' יוחנן משום ר"ש בן יוחאי מפני מה לא נתנה תורה קלבה במחוסרי כפרה שמא יוזלו טלאים ואין להם תקנה לאכול בקדשים אלמא מחוייבי אשם שאינן מחוסרי כפרה כגון אשם גזלות אשם מעילו׳ אשם תלוי אשם שפחה חרופה אינן מתכפרים בפחות מב' שקלים: מותר עולה. אם הפריש מעות לעולתו וניתותרו אם הן שיכול לקנות מהן תור או בן יונה לעולה יקנה ואם לאו יהו בידו עד שיביא עולה אחרת וילרף המותר ויקנה בהמה שמינה וכן מותר מנחה למנחה מותר הפסח [לשלמים]. ירושלמי דכתיב אם מן הצאן קרבנו לובח שלמים דבר שהוא בא מן הלאן קרב שלמים התיבון הרי עולה באה מן הלאן דבר שאינו אלא מן הנאן ינאת עולה שבאה גם מן הבקר החיצון הרי אשם אמר ר' אבא בר כהנא דבר שבא מכל הנאן ינא אשם שאינו בא אלא מן האילים בכל אחר אח אמר מן

תקלין חדתין חלי סלע שהוא צ' דינרין: בתני' מוסר שקלים. המכנס מעות ואמר הרי אלו לשקלי ומנא שהומירו המותר הוא חולין וסממא כצ"ה: מוסר עשירים המוחד האו חורץ העותה כביים. מוחד שלה לעולה אם האיפה הפרים בנתרא: מוחד עולה לעולה אם הפרים מעות לקנות עולה ונחותרו יביא באותן המעות עולה אחרת: מוחר הפסח לשלמים. מפרש התעות עונה חמרת. מוחד הפסח ושנמים. מפרץ בנחרא: מוחר טוירים. אם גבו מעות לקרבנות נורים ונתוחרו ישתרום עד שיקחו מהם קרבנותי לנזירים אחרים ואם נויר א' הפריש מעות לקרבנותיו ונתוחרו המוחר לנדבה לקין המובח: גב' דאמה סמן, בבבל: כשהייתי בבבל שמעתי ששאל ר"יי לשמוחל: ומת. מה יעשו בשקלו: מותר עשירים האיפה שלו. של כה"ג שניתותרו מה יעשה בו: לים המלח. לא נהנין ולא מועלין בו: מוחר עשירים האיפה. וקס"ד דסתם מתני מיירי גם בשל כהן הרופט. או שראל, די על מנות מייתי בט כפו בהן המובח דבמקום חטאת היא אבל עשירית האיפה של כה"ג לא מיקרי חטאת לענין זה שיהא מותרו נדבה: על דח. על הח דמייתי בסמוך הקשה ליה אבוה דשמואל דחיהו אבא בר אבא כדאמרי' בברכו' (דף יח:): דאינון אמרי. לא גרסיי ליה הכא ולקמן גרסינן ליה והכא ה"ג מנין שהפסח משחנה לשלמים פסח בשאר ימות השנה ששחטו שלא לשמו מנין שהוא משתנה לשלמים ת"ל ואם מן הצאן קרבנו לובח שלמים. משתנה לשלמים ת"ל ואם מן הצאן קרבנו לובח שלמים.

אמר לאו קרא יתירא קא דרים אלא משמעותיה דקרא משמע ליה הכי דהיינו פסח היה קרבנו הרי הוא לזבח שלמים וע"כ שלא בומנו קאמר דאי בומנו ילפיי ליה מקרא דפסול א"נ מיתורא קא דריש ליה ועיין חוס' זבחים ח' ב': **הרי עולה.** דבא ג"כ מן הצאן וקחני במחני' מותר עולה לעולה: **הרי אשם.** דאינו בא נמי אלא מן הצאן וקחני מתני דמותרן נדבה: ה"ג אלא מן הרכשים כלבר. דשני מינין יש בצאן רכשים ועזים כמ"ש ואם מן הצאן וגר מן הרכשים או מן העזים: בכל אחר. בכל מקום אחה אומר מן

משחם בשפיקה ושנה נפחור בסם שחותו בשמיקה הענה שמו הייני שת הנור בנישה לשנו הגם שמו שתה קייר דישר וחע"ג דססה כנ קודם טפס בשמו קאי אפייה אמריי אמי שלא לשמו ומפיק ליי מידי מסתמא דלשמו ה"י אש"ג דאמר בישא לשמו לא שלא לשמו ומפיק ליה וכשר והכי א"ב. כיון דאמרת דל"ש היכא דלאת מהיכא דלא אמר דסתמא בשמיקה היי כמו אמר א"כ ה"י כששמטו לשמו יאתר לשמו ואמר לחוק נמי שלא לשמו יעשה בשמיקה היי כמי אמר האשונה דליהוי כמו שמט כולו בשמיקה חורק באמירה דשלא לשמה דבזה פליג ר"י ור"ל בירושלמי דפסחים פ"ה ועיי חוס' ס' ע"א ד"ה אי בשמי כוי וי"ל כוי: ודחי **מולן בשמיקה דכשר.** בבה"ג דשמיטה כולו בשמיקה מולן דכשר דהמם הוי בשמיטה אמירה דשל"ש משא"כ הכא בשמיטה עבודה שלימה כולו בשמיקה וסממא דפסח לשמו ודאי דשלא לשמו דוריקה לא מהני אח"כ

הלבה ד מתני' ימותר שקלים חולין ימותר עשירית האיפהי ימותר קני

זבין קני זבות וקני יולדות חמאות ואשמות מותרן נדבה זה הכלל כל שהוא בא (א)לשם חמאת ומשום אשמה מותרן נדבה מותר עולה לעולה מותר מנחה למנחה מותר שלמים לשלמים מותר הפסח לשלמים מותר נזירים לנזירים מותר נזיר לנדבה: גמ' א"רי יוםי עד דאנא תמן שמעית קל רב יהודה שאל לשמואל הפריש שקלו ומָת א"ל יפלו לגדבה מותר^{7) ה}עשירית האיפה שלו רבי יוחגן אמר יוליכם לים המלח רבי לעזר אמר יפלו לנדבה מתניתא פליגא על רבי יוחנן מותר שקלים חולין מותר עשירית האיפה מותר קני זבים וקני זבות מותר קני יולדות חמאות ואשמות מותרן נדבה ואומה עבד לה רבי יוחגן פתר לה מותר עשירית האיפה של מנחת חומא ו-ושל כל ישראל רביס יוםי (יוחנן) אמר על דא עליל אבא בר בא [ג]דאינון אמרין מנין ישהפסח משתנה לשם שלמים תלמוד לומר ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים כל שהוא מן הצאן בא שלמים היתיבון הרי עולה מן הצאן דבר שאינו בא אלא מן הצאן יצאת עולה שהיא באה אפי' מן הבקר היתיבון הרי אשם א"ר (ביבא) בון בר כהנא מן הצאן דבר שהוא בא מכל הצאן יצא אשם שאינו בא אלא מן [ד] האילים בלבד (התיב ר' בון) בכל אתר את אמר מן למעם וכאן את מר מן לרבות א"ר מנא (אבין) הכי נמי מן למעם מיעום שאינו בא בן שתי שנים מיעום שאינו בא נקיבה [ה] וגבי אשם נמי מן למעם הוא שאינו בא אלא מן האילים בלבד היתיבון והכתיב ביום מן הצאן קרבנו (ב)מן הכבשים או מן העזים ² לעולה מעתה מותר הפסח בא עולה אמר רבי אבון משנין דבר שהוא לאכילה לדבר שהוא לאכילה ואין משנין דבר שהוא לאכילה לדבר שאינו לאכילה א"ר יוםי בר רבי בון משנין קדשים קלים לשם קדשים קלים ואין משנין קדשים קלים לשם קדשי קדשי' רבי יוחנן אמר (ג')על דא עליל רבי חנינא דאינון אמרין אין הפסח משתנה לשם שלמים אא"כ שחמו לשם שלמים ואני אומר אפילו שחמו לשם עולה א"רי אילא מעמא דרבי יוחנן אם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים כל שהוא זבח בא שלמים ומשתנה למחשבת פסול היך עבידא שחמה לשם עולה על מגת לזרוק דמה למחר מכל מקום פסול הוא אין תימר משתנה למחשבת פסול [י]פיגול אין תימר אין משתנה למחשבת פסול פיגול (פסול): לשמוי לשמו בשאר ימות השנה ושלא ר)רבי בון בר (בשם) חייא בשם שמואל בר אבא [י] מכיון שאין לו שם נעשו כשוחמו לשמו ושלא לשמו בשתיקה והוא (ה)כשר א"ל א"כ הוא אפילו שחמו לשמו ע"מ לזרוק דמו שלא לשמו יעשה משעה הראשונה כשוחמו לשמו [ח] ושלא לשמו בשתיקה ויהא כשר אמר רבי אבא מרי (אחוה דרבי יוסי) (מאן אמר) ^[ש]מה נאמר בשתיקה כשר או נאמר ^{[מ} בשתיקה פסול: מותר נזיר לנדבה רב[®] חסרא

פסח שאינו בא אלא מן הצאן היה קרבנו הרי הוא לזבח השלמי' ועל כרחך שלא בזמנו קאמר דאי בזמנו הא ילפינן לעיל דפסול א"נ מדכתב לעיל אם מן הבקר קרבנו מכלל דהכא בלאן מיירי וא"כ מן הלאן מיומר לדרשא: הסיכון הרי עולה מן הלאן. מנ"ל דקרב דוקא שלמים דלמא קריב נמי עולה א"נ דלמא האי לובח שלמים למותר עולה דקרב שלמים קאתי וזה נראה יותר: ומשני דבר שאינו כח חלח מן הלחן. מן הלחן קדרים: המיבון הרי חשם. דלמה החי מן הנחן במותר חשם כתיב דאשם נמי איל תמים מן הצאן הוא ואינו בא מן הבקר: דבר הבא מכל הלאן. בכבשים ובעזים כגון פסח לאפוקי אשם דאינו בא מן העזים אלא מן האילים בלבד: בכל אחר וכו'. בכ"מ אחה אומר מן למעט כגון מן הבהמה להוליא את הרובע והנרבע מן הבקר להוליא את הנעבד והכא אתה אומר לרבות פסח שהוא דבר הבא מכל הצאן: **ה"ג**. כי מוקמינן ליה בפסח מן להוליא הוא דלא אתי בן שתי שנים ולא אתי נקבה ומיהו הצאן מכל מין צאן משמע בין כבשים בין עזים ומיעוטא דמן לנקבות אתא ואי לאו ה״א דהצאן הוה מוקמינן ליה לאשם

למתניתין: של מנחם חוטא. שמקריב בדלי דלות

מותרו לקין המובח דבמקום חטאת הוא אבל עשירית האיפה של כהן גדול לא מיקרי חטאת

לענין זה שיהא מותרו נדבה: על דא עליל אבא בר

אבא. על הא דמייתי בסמוך הקשה לי אבוה דשמואל דאיהו אבא בר אבא: דאינון אמרין.

שבני בבל חומרים: וחם מן הצחן קרבנו וכו".

לאו קרא יתירא קא דריש אלא משמעותא דקרא

והוה ממעטים ממן שאינו בא אלא מן האילים בלבד: ואין משנין דבר שהוא לאכילה. כגון פסח לדבר שאינו לאכילה כגון עולה שהיא כולה כליל: ואין משניו הדשים הלים. דהיינו פסח לעולה שהיא חדשי קדשים: ה"ג אר"י על דא אמר רבי חנינא: אא"כ. עקרו בשחיטה ששחטו לשם שלמים אבל אם שחטו לשם עולה פסול: ואני אומר. דכל שלא לשמו בפסח כשר ואפילו שחטו לשם עולה: לובה שלמים. קרא יתירא הוא דהוה מצי למכתב לשלמים: כל שהוא ובח. כלומר לכל זבח שיזבחנו לשלמים יהיה: ה"ג משתנה למחשבת פסול או לא. אם שחטו לשם עולה מיבעיה ליה הם הוחה המחשבה הפוחלת בעולה פוסלת גם בו או לא: היאך עבידא. היכי דמי: מ"מ פסול הוא. דאף אם שחט שלמים לזרוק דמו למחר פסול: ה"ג שחטו ע"מ להקטיר מכשרו למחר אין סימר וכו'. וה"פ אם משתנה הוא למחשבת פסול אם חישב על העולה להקטיר בשרו למחר פגול ואם אינו משתנה ה"ל כחישב על בשר שלמים להקטיר מבשרו למחר דפסול הוא ולא פינול: לשמו ושלה לשמו בשהר ימום השנה. מיבעיא ליה פסח ששחטו בשאר ימות השנה לשמו ושלא לשמו כשר הוא או פסול: מכיון שאין לו שם. דלפסח לאו זמניה הוא ולשלמים לא אקדשיה: נעשה כשוחטו. בשתיקה דתרוייהו לא מהני ואם שחטו בסתם כשר: ה"ל וה"כ והפילו שחטו. בשחר ימות השנה לשמו לזרוק דמו שלא לשמו יהא כשר דליהוי משעה ראשונה כשוחט לשמו ושלא לשמו דכשר: מאן אמר בשתיקה כשר וכו'. מעיקרא דדינא קשיא

מנ"ל למימר דשחט בשתיקה כשר או נאמר בעינן

משנת אליהו מהדר לפרושי וטעם הגי על שחורו לשקול טופעין שהוא לפיי הרמצין עשרה גרה ח"ש לפי שעברו על עשרת הדברוח ימנו י. גרה ורשצ"ל (מיתי לה אנב הקחמר ר" פנחם צשם ר"ל לפי שמכרו כרי ונפל לכ"א טופעה יתן כ"א

א) מנחות קח א, ב) חולין, ג) לקמן פ"ז הל"ח וה"ג וירוש' עירובין . פ"ו הל"ח ומיר פ"ד הל"ד. ד) טי מנחו׳ קח א, ה) פסחים פ״ה הל״ב ובבלי ובחים ח ב, ו) ובחים שם, ו) פסחים ס ב, ה) נזיר פ"ד הל"ד,

עין משפם נר מצוה

בג א מיי׳ פרק ג משקלים . הלי"ג:

משמע ליה הכי ואם דבר הבא מן הלאן דהיינו בד ב מיי׳ פרק ה מפהמ״ק :סל״ח

> בה ג מיי׳ שם הל"ט ופ"ט מנזירות הל"א:

בו ד מיי׳ פרק ג משקלים הלי"ב:

בז ה מיי פרק ה מפהמ"ק

:סל״ח

בח ו מיי׳ פרק ד מק״פ הל״ז:

נוסחת הבבלי

(א) לשם חטא ולשם אשמה כו׳ (ב) מן הכשבים כו': (ג) על דא עייל ר"ח כו': (ד) ר' ביבין בשם ר׳ חיים כו׳: (ה) כשר ח״כ הום

>>®< הגהות הגר"א

מה עבד לה נמחק: [ב] של כל ישראל: על ישראל: [ג] דאינון אמרין ל"ג ליה הכא ולקמן גרסי ליה: [ד] ל"ל אלא מן כבשים בלבד. כתב הרב בעל ת"ח וו"ל נראה טעם דמחה רבינו הגדול גירסא הישנה מן האילי׳ הוא ע"פ מ"ש הרמב"ם פ"א מהל' מע"ק הל"י האשם אינו בא אלא מזכרי כבשים בלבד ים אשם כא מגדולי מין זה וים אשם בא מן הקטנים דהיינו אשם נזירות היה כבש בן שנה ואשם מעילוי ואשם תלוי וגזילות בהם כתיב איל והוא בן שתי שנים הלכך ליכא למגרס הכא ואשם אינו בא אלא מן האילים דהא אשם נזיר היה בא כבש בן שנה אלא גרסיי אינו בא אלא מן הכבשים דממעט עזים דכתיב ואם מן הנאן קרבנו מן הכבשים או מן העזים. ובק"ע נדחק בסוגיה זו לפרש מ"ש הרי עולה וכו׳ הרי אשם כו׳ בדרך דחוק בחנס: [ה] מן וגבי אשם עד בלבד ל"ג ליה הכא: [ו] ה"ג א"ת משתנה למחשבת פסול פסול. כלומר נ"מ א"א משתנה למחשבת פסול אינו אלא פסול ולא פגול כדאמרינן במנחות (טו ב) כהרצאת כשר כך הרצאת פסול וכדאמרינו בפסחים ועח א) אם יש פסול אחר בקרבן אינו נקבע בפגול להתחייב כרת על אכילתו וה"ג כשחשב לשום עולה נפסל מהכשירו שוב אינו קובע לפגול: [1] ה"ג מכיון שאמר כשוחנו לשמו נעשה 635 בשתיקה ושלא לשמו והוא כשר והשאר נמחק: [ח] ה"ג ושלא לשמו והוא כשר ומלת בשתיקה נמחק וע' בס' ת"ח פי' על ההג"ה הנ"ל: [מ] ל"ל מנ"ל בשתיקה כשר דילמא בשתיקה פסול:

גליון הש"ם

(h] עי' ק"ע ודבריו תמוהים דחישב על שלמים להקטיר בשר למחר כשר ועיין ברמב"ם פרק י"ד מפהמ"ק הל"ח והעיקר כהגהת הגר"א: [ב] היינו קודם הפסח אבל לאחר הפסח לא בעי עקירה ועי׳ בתוס׳ פסחים דף ס ני"ב:

א) נזיר כה א. ב) מיתות. עיין נזיר כו ב, ד) ותוספתא פ"אן סנהדרין מח א. כ) (סנהדריו מח א) תוספתא פ"א. ו) ב"ר פרשה פב, ז) ברכות פ"ב הלכה א מו"ק פ"ג הל"ו, ח) ליה, ט) יבמות לו ב,

עין משפמ נר מצוה

במ א מיי׳ פרק ט מנזירות הל"ח: ל ב מיי שם הל"ו: לא ג מיי פרק ממעילה הל"ג: לב ד מייי פרק מפהמ"ק הל"ח: לג ה מיי׳ שם: לד ו מיי׳ פרק ט ממ״ע

הלכה יח והל"ז טוש"ע יו"ד סימן רנג סעיף ו וסימן שנו סעיף לה ז מיי שם טור שו"ע

:05 לו ח מיי׳ פרק ד מאבל הלכה ד:

נוסחת הבבלי

(א) אר"י בר ביבין כו': בר ביבין אליבא דר״ח כו': (ג) נסכים שמואל ורב מסדא ור"א שלשתו כו' רב חסדה הדה דהכה שמוחל דאמר רב אסי כו' ר"א :מי מותר דתניא (ד) ואזיל על ר"ח כו' ר' אלעזר כו' שאיל בשלומי כו': (ה) קמי דארורא

הגהות הגר"א

[8] ה"ג הלכה היא בנזיר וכו' ומלת אחת מיותר: וב] מלת מיתות מיותר ול"ל כל שדמי חטאו׳ מעורבין בהן [ג] ה"ג אלו : 1171 לחטאות והשאר לשאר נזירו׳ ומת דמי חטאת ילכו לים המלח והשאר יביאו חליו עולה וחליו שלמים ומועלין בכולן ואין מועלין במקלתן וכ"נ גי׳ הרא״פ: [ד] ה״ג ע״ד דר׳ יוסי בר בון ושמואל ר״ח ור״ה שלשתן המרו דבר א' והשאר שבינתים נמחק: [ה] נ"ל ר"א דאיתמר: [1] נ״ל לא כך :סיה המעשה

ציון ירושלים

ממחין ואיז הפרנסים. עי׳ נמ״י פ״ק דכ"ב וכשו"ת אא"ו ש"א סימן סו: נהגין גבן דזעירא לא שאל בשלמא דרבה. עיין שו״ת פמ"ח ח"ח בהקדמתו ובחיבורי יד שחול סימן רמב בארתי הדברים באורך:

גליון הש"ם

[h] עי' ק"ע ולא דק בלשני' ול"ל יביא בחליו עולה וחליו שלמים וכן הוא בש"ם וברמב"ם בתוס' נזיר דף כה ע"א ד"ה יפלו ודף כו ע"ב ד"ה תניא: [כ] עי' בכ"י יו"ד סימן רנג בשם שו"ת הרא"ש ול"ע. ועיין בבאורי הגר"א ביו"ד שם: [ג] עי תוס' ערובין דף נג ע"ל ד"ה וגשרים ועי' שו"ת :הריב"ש סימן תכא

עקירה משום פסח לכך בשתיקה פסול: והוא שקרבה וכי. אמתניתיון קאי הא דתנן מותר נזיר לנדבה דוקא שקרב החטאת לבסוף שהגזיר מביא ג' בהמות חטאת ועולה ושלמים וכשקרב החטאת לבסוף ה"ל מותר חטאת שהוא לנדבה: ה"ג אלו הן מעום סחומים כל שדמי חטאת. שמתו בעליהן היו מעורבות בהן ואפילו הפרישו הבעלים בחייהן דמי חטאת מחוכן אפ"ה ה"ל כמעות סחומין וכאילו עדיין הן מעורבין בחוכו וילכו לים המלח לא נהנין ולא מועלין והיינו כרבי זעירא: ה"ג אלו למטאת והשאר לשאר נזירות ומם דמי הטאם ילכו לים המלח לא נהנין ולא מועלים והשאר רולה להכיא בהן עולה יכיא שלמים יכיא ומועלין במולן ואין מועלין במקלסן כ"ה בסוספהא פ"ק דמעילה. וה"פ דאין מועלין במקלסן

אמר והוא שקרבה חמאתו בסוף אבל אי קרבו

שלמים בסוף מותרן שלמים א"ר זעירא אפילו קרבו שלמים לבסוף הלכה⁶ (א]אחת היא בנְזיר

שתהיה מותרה נדבה מתניתא מסייעא לדין

ומתניתא מסייעא לדין מתניתא מסייע לרבי זעירא

דלמא דמי שלמים נינהו ואין מועלין בשלמים: ולא אמר אם מת יפלו לנדבה. כמותר חטאת והיינו כרב חסדא: שאין לך לחם וכו'. שלא מלינו שיהא לחם קרב בפני עלמו: שאין לך נזירום באה בלא לחם. דמתחלה כשקיבל נזירות על עלמו נתחייב להביא לחם משל עלמו: לפום כן. כמו לפיכך: סברין מימר. סברוה בני הישיבה לומר היינו מותר לחמו היינו מותר נסכיו דשניהן ירקבו: קדשי קדשים אינון. וקדשי קדשים מותרן נדבה: אהן דאמרן. הא דאמרן דסובר ר״ח דמותר לחם דוקא הוא דירקב אבל מותר נסכים לא דקדשי קדשים הן: יפלו לנדבה. דשקלים לקדשי קדשים באין: ר"א אומר יפלו לנדבה. ועשירים האיפה קדשי קדשים היא דכתיב בה חטאת:

ה מתני' מופר שכוים. אם גכו לדקה לנורך פדיון שבוים וניתותר ישמרום עד שיפדו בהם שבוים אחרים אבל אם

פירשו לשבוי זה זכה אותו השבוי במותר: מותר עני.

אם גבו מעות לקנות לו מלבוש ונתותר נותנין המותר לאותו עני: מותר המתים. אם גבו מעות לצורך קבורת מת סתם המותר לקבורת מתים אחרים אבל למת זה המותר ליורשיו דאחולי אחיל המת זילותיה לגבי יורשיו: יהא מונה עד שיבוא **אליהו.** מספקא ליה אי מחיל המת זילותיה לגבי יורשיו או לא הלכך יהא מונח: בונין לו נפש על קברו. פשיטא ליה לר׳ נתן דלא מחיל הלכך בונים לו מלבה על קברו מאותו מותר שכבר זכה בו המת: גמ' גנו לו. ללרכי המת שסברו שאין לו לרכי קבורה ונמלא שיש לו: מוסר המס ליורשיו. ואף זה למותר המת דמים והרי הום ליורשיו: הגע עלמך. אמור לנפשך דלא דמיין שהנוחנין לא כיונו אלא לזכות להמת וכיון שיש לו לא זכה בו המת מעולם ואיך יזכו יורשיו בו הלכך מחזירין אותו להנותנים אם אפשר או מניחין לגורך מתים אחרים: א"ל. ר' ירמיה בכעם על שהשיב על דבריו הלא אין אתה יודע אלא מה שאמרתי לך ודבר זה לא אמרתי לך ומנא לך להשיב: אין פודין שבוי בשבוי. אם גבו מעות לצורך שבוי זה אסור לשנותו לצורך שבוי אחר ואפילו השני עדיף מהראשון: ואין גובין טלים בטלים. אם גבו מעות לקנות בהן טלית זה אסור לשנותו לקנות בהן טלית אחר: ואין ממחין ביד פרנסין. והן הגבחין לעשות כך לשנות הלדקות למה שלריכין אותן ביותר דמעיקרא אדעתא דהכי ניתנו שאם יצטרכו שישנו אותן הגבאין: **דבריה**ן. שאומרין דבר הלכה משמן זהו זכרונן: ר"י הוה מסמיך. לפי שבעל בשר היה הוצרך להשען על אדם אחר בהליכתו: ה"ג הוה מסמיך ואזיל על ר"ה בר אבא. והוה ר"א רואה ר' יוחנן עובר וטמן עלמו בפניו שלא יראנו: סרסין מילין וכו'. שני דברים רעים עשה ר"א זה שעלה מבבל במאי דטמן עלמו חדא שנראה שאין זה כבודו שישאל בשלומי ועוד גדולה מזו נראה שאינני כדאי לדבר עמו לכך הוא מטמר עלמו: כך. המנהג בבבל שהקטן אינו שואל בשלום הגדול מפני כבודו של הגדול שהן מקיימין הך קרא ראוני נערים ונחבאו וגו': א"ל ר' יעקב מהו למיעבר קמי. ללם ששמו אדורא: א"ל. ר"י מה אתה חולק ליה כבוד שאין אתה רוצה לעבור לפניו בלא תשורה אלא עבור וסמי עיניו: א"ל. רבי יעקב א"כ שפיר עביד ר״א דלא עבר לפניך כיון דנהיגין דאין הקטן שואל בשלום הגדול דין הוא שיטמר מפניו: ועוד עבד וכו'. א"ל רבי יוחנן לר' יעקב ועוד אחת עשה לי ר"א הבבלי הזה שאמר דבר הלכה ששמע ממני ולה המרה משמי: בנגר שיש ברחשו גלוסטרה.

רבי שראשו עב וראוי לשחיקת הסוונים ולשאר השתיש ונחלקו בו אם מותר להשתמש בו בשבת לנעול בו הדלת ר"א אותר ורבי יותי מתיר

משנת אליהו

(אפילו) אלו הן מעות סתומין כל שדמי חמאת [-]מיתות מעורבות בהן ואפי' הפריש דמי חמאתי מתוכה מעות פתומין הן מתניתא מסייעא לרב חסרא [ג]אלו³ לחמאתי ²וחשאר לשאר נזירותי ומת ימועלין בכולן ואין מועלין במקצתן ולא אמר אם מת יפלו לנדבה רב חסדא אמר ימותר לחמו של גזיר יורקב א"ר יוםי ויאות להקריבו בפני עצמו אין את יכול שאין לך לחם קרב לעצמו להקריבו עם גזירות אחרת אין את יכול שאין לך גזירות באה בלא לחם לפום כן צריך מימר מותר לחמו של נזיר יורקב סברין מימר הוא לחמו הוא מותר נסכיו (א) אמר רבי יוסי בר רבי בון מותר נסכיו קרשי קרשים אינון הויפלו לנדבה ודועל דעתיה דרבי יוֹםי (ב)בר רבי בון שמואל אליבא דרב חסדא במותר (ג) נסכים ורבי חייא (חסדא) ורבי אלעזר שלשתן אמרו דבר אחד רבי חייא (חסדא) אלטוי שלשון אבוי דובו אווי דוב דא לוום הא אהן דאמרן שמואל דאמר רבי יוסי עד דאגא תמן שמעית קל רבי יהודה שאיל לשמואל הפריש שקלו ומת א″ל יפלו לנדבָה וּהוֹרבי אלעזר אומָר מותְר עשירית הָאיפה שלוִ רבי יוחנן אָמר יוליכם לים המלח רבי אלעזר אומר 'יפלו לנדבה: הלבה ה מתני' ימותר שבוים לשבוים מותר

שבוי לאותו שבוי מותר עניים לאותו עני מותר 7 המתים לעניים מותר עני למתים מותר המת ליורשיו רמ"א מותר המת יהא מונח עַד שיבא אָליהו רבי נתן אומר מוִתר המת בונין לו נפש על קברו: גמ' ופן גבו לו בחזקת שאין לו ונמצא שיש לו ר' ירמיה סבר מימר מותר המת ליורשיו אמר ליה רבי אידי דחומרא הגע עצמך דלא כוונן אלא ליה אמר ליה אנא לא אמרית את מגן לך תני בשם רבי נתן מותר המת יבנה לו נפש על קברו ויעשה לו זילוף על גבי מטתו תנים אין פודין שבוי בשבוי ואין גובין טלית בטלית יואין ממחין ביד פרנסים לכך תניי רשב"ג אומר (נו האין עושין נפשות לצדיקי דבריהם הן הן זכרונן רביי יוחנן הוה מְסמיך (ד) וְאזֹל עאל ר', חייא בר רביי יוחנן הוה מְסמיך (ד) וְאזֹל עאל ה' אבא והיה רבי אליעזר חמי ליה ומטמר ליה מקמיה ואמר הלין תרתי מלייהו הדין בבלאה עביד ביה חדא דלא שאיל בשלומיה וחדא מיממר א"ל רבי יעקבָ בר אידי כך נהיגין גבהון דזעירא לא שאיל בשלומיה דרבה דאינון נהגון ומקיימין יראוני גערים ונחבאו וישישים קמו עמדן אמר "להו מהו למיעבר (ה) קמי דאדורא צלמי א"ל מה את פליג ליה יקר עבור קמוהי וסמי עינוי א"ל יאות ר' אליעזר עביד הא בבלאה עבר קמך ועוד^{יי} עביד הא בבלאה דלא אמר שמעתא משמיה נכנסו לפניו רבי אמי ור' אסי אמרו לו ר' [י] כך היה מעשה בבית הכנסת של מרסיים בנגר שיש בראשו גלוסמרא שנחלקו ריבב"ן

למעט והכא את אמר מן לרבות אמר ר' מנא הכא נמי מן למעט מיעוט שאינו בא בן ב' שנים מיעוט שאינו בא נקבה וגבי אשם נמי מן למעט הוא שאינו בא אלא מן האילים בלבד. התיבון והא כתיב ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים או מן העזים לעולה מעתה מותר הפסח בא עולה אמר ר' אבין משוין דבר שהוא לאכילה לדבר שהוא לאכילה ואין משוין דבר שהוא לאכילה לדבר שאינו לאכילה אמר ר' יוסי משוין קדשים קלים לשם קדשים קלים ואין משוין קדשים קלים לשם קדשי קדשים ובפ"ק דובחים (דף מ.) אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה מנין למותר הפסח שקרב שלמים שנאמר וזבחת פסח לה' אלהיך לאן ובקר וכי פסח בא מן הבקר אלא מותרו בא לדבר הבא מן הבקר והיינו שלמים : מוחר נוירים. הפריש מעות לצורך נזירין ולא פי׳ למי [מותר לנזירים]: מותר שבוים. ולא פירש למי שיהא המותר לשבוין: [מותר שבוי]. לאותו שבוי דללרכו נדר אפי׳ אם ישארו: מותר המת. לתכריכין ולהולחת קבורתו ליורשיו בפרק נגמר הדין (ד' מח) אביי ורבא פירשו טעמייהו דהני תנאי אביי מתרך לטעמיה דכ"ע הזמנה לאו מלתא היא ת"ק סבר כי מיבזו ליה יורשין אחיל זילותיה גבי יורשין ור"מ מספקא ליה אי מחיל אי לא הלכך יהא מונח עד שיבא אליהו ור׳ נתן פשיטא ליה דלא מחיל הלכך יעשה נפש על קברו נפש פי׳ מלבה על קברו לזכר פלוני. ירושלמי גבו בחזקת שאין לו ונמצא שיש לו סבר ר' ירמיה למימר מותר המת ליורשיו א"ל ר׳ אמי דחוטרי הגע עלמך דלא כווכן אלא ליה ואינו חייב ליתן ופטור מנדרו מיכן הוכיח אם נדר נדקה לאחד ונמנא שהוא רמאי ויש לו אינו חייב ליתן לו:

תקלין חדתין

וגם התם לא השתיקה מכשרת אלא אמירה דשל"ש אבל כל כמה דלא עקר ליה בשחיטה ודאי לשמו קאי כדאמר בפסחים: והוא שקרב מטאשו לבסוף. שהנזיר בהמות חטאת ועולה ושלמים וכשהקריב מכיח ג באנחנו משמת ושוני ושנים ושנים וכסקריב מטחם לבסוף וכיו והוה מותר מטחש הוא דקאמר דמותרו נדבה ואמתני קאי: אפילו קרב שלמים לנסוף. כיון שכולן קרצות נזיר הן והלכה למשה מסיני שקרצות נזיר מותרן נדצה וכן הוא בנזיר כיש ב': ואפילו נפלה דמי מטחש מסוכו. כגון שנפרד כשיעור דמי חטאת: **מעום סחומין הן.** ויפלו לנדבה אלמא אע"ג שכבר הופרש מהן דמי חטאת כיון שהיה דמי מטאת מעורבין בהן כך נתקבלה ההלכה שיהא מותר נזיר נדבה בכל ענין שיהא מותר ה"ג אפילו קרב שלמים לבסוף שדמי חטאת כבר היית ופרש קרב שניים היים אור משחת כבו היו מעורבין בהן שכך היתה ההלכה: והשאר יביא אלי לעולה ביו. אלומא אם הופרש מהן דמי מטאח והשארו דמי שלמים לבסוף מוחרון קרב שלמים והיינו בסרי מאין לך לחם. שלא חלינו שיהא לחם קרב בסני עלמו: שאין לך נוירום בלא לחם. דמתחילה בסני עלמו: שאין לך נוירום בלא לחם. דמתחילה כשקיבל נזירות על עלמו נתחייב להביא לחם משל עלתו: סברין מימר. סברוה בני הישיבה לותר: הוא מוסר נסכים. דשניהן ירקבו: קדשי קדשים אינון. ומוחרן נדבה: ע"ד דרבי יוסי בר ביבין. היים, המימון מופט. עד דרכי יוםי כד פיניין.
דאמר בשם ר"ח דמותר נסכים יפלו לנדבה
האל דקדשי קדשים הן: אמר לים יפלו לנדבה
דשקלים לקדשי קדשים באין: עשיניים האיפה
קדשי קדשים באין: עשיניים האיפה
קדשי קדשים היא דרמיב בה מטאת: מרובר' גםו
דמותר אמו או או בריברי באבר לייניי

יון שר יון של היא דכוני בי מנותו. באות אבו לו בחוקם שאין לו שקברו שאין לו כלל ונמצא שיש לו: ר' ירמיה סברו שאין לו כלל ונמצא שיש לו: ר' ירמיה סבר. למכשט הך בעיין ממתכני דקתני מותר המת ליורשיו דהך נמי למותר המת דמיא: דחשרי. שם מקום: הגע עלתך. כלומר תעיין בזה וממצא דלא דמיין אהדדי: דלא כווע אלא ליה. שהטתנים לא כווע אלא ליה ולא ליורשיו והכא דלא דמיין שיש לו ולא יוקח מהם כלום לצכרו והירושים יעלו הכל אדעתא דהכי ודאי לא התדבו

לפי שיש תורת כלי עליו ומותר לטלטלו: ה"ג ור"י בן קיסמא שמו אמר ססהני אם לא הוה בהכ"ג זה ע"ו. הרי דאין לכעוס על דברים הנעשים בבהמ"ד: וחור ר"י ואמר לפי שים חורת כני עניו ותוחור נטנטרו. ל ג' זו הי בין שנהו שנה יחוד מה היה להם לכעום אבל ר"א חלמידי הוא ומוחר לי לכעום עליו: כן **אוה יהושע.** העיד עליו המקרא שכל מה שעשה מפי משה אפילו מה שאמר סמם שהרי אי אפשר בכל דבר ודבר שאמר יהושע אמר כך אמר משה ואפילו הכי אסהיד קרא דמפי משה הוה אלא שהכל יודעין וכר: מאי כולי האי. דקפיד על ר"א שלא אתר הלכה משמו: ומשני דבעי וכו'. שרלה שיאתרו שמועה משמו אף לאחר מיחמו ואם בחייו לא יאמרו משמו כ"ש

מתני' בשלשה פרקים חורמין את הלשכה. תחלה היו מניחין השקלים בשופרות שהיו במקדש כדתנן בפרקין דלעיל נתמלאו השופרות מניחין כל הכסף בלשכה ובג׳ פרחים הללו תורמין בג׳ קופות וכל קופה מחזקת ג' סאין והיא נקראת תרומה: בפרום הפסח. ירושלמי א"ר אבהו כל הן דתנינן פרס פלגא דהיינו ט"ו יום חודם לפסח שהן חלי מל' יום שדורשין בהלכות פסח קודם לפסח והן גרנות למעשר בהמה שנתחייב לעשרן כתבואה שנתחייבה בגורן בתרומה לאחר שנעשה כרי. ירושלמי א"ר יוחנן מפני שהם פרקי לידה יש מהן שמבכירות סמוך לפסח ויש מהן שמאוחרות אחר פסח ר' אחא ור' תנחום בשם ריב"ל כדי שתהא בהמה מלויה לעולי רגלים והכי איתא בבכורות בפ' בתרא: בן עואי אומר בכ"ט בחדר כו'. במחי הח מפלגי ר"ע סבר חדר סמוך לניסן זמנין חסר זמנין מלא זמנין דמקלע ביום ל' וזמנין דמקלע ביום כ"ט מש"ה לא קבע ליה זמן ובן עואי סבר אדר סמוך לניסן לעולם חסר והלכך קבע ליה בכ"ט שהן ט"ו יום קודם לרגל באחד בסיון איידי דלא נפישי בהמוח לעשר שרובן יולדות באדר ונתעשרו כבר אי אמרת ליקדום ט"ו קודם הרגל אדמטי רגל שלמי: בכ"ט באב. בן עואי לטעמיה דאמר האלולים מתעשרין לעלמן דמספקא ליה אי אחד באלול ר"ה למעשר בהמה אי אחד בחשרי ר"ה למעשר בהמה ופריך ליעשרינהו ביום ל' באב זמנין דמחסרי ליה לאב ובעינן למעבד היכירא לחדש ולישן כדכתיב עשר תעשר את כל תבואת זרעך אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן וכו' שנה שנה כל אחד ואחד בחוך שנתו ר' יל כרשב"ג אלעזר ור"ש אומרים באחד בניסן דס" דחמר שתי שבתות דורשין קודם לרגל בח' בסיון כדאמר בן עואי לעיל. בכ"ט באלול ר' אלעזר ור"ש לטעמיה דאמרי באחד בתשרי ר"ה למעשר בהמה: וא"א לעשר ביו"ט. ופריך וחיפוק ליה דבעינן למיעבד היכרא לחדש ולישן חדא ועוד קאמר חדא דבעינן למיעבד היכרא לחדש ולישן ועוד מפני שהוא יו"ט וא"א לעשר ביו"ט מ"ט [משום] סקרתא שלובע בעשירי בראש הכבש ואסור ללבוע ביו״ט וקשה בלא״ה נמי אין מעשרי׳ ביו"ט דתנן בבילה בפ' בתרא אין מקדישין וכו' ויש לתרץ הואיל דזמנן קבוע הוא מותר לעשר בשבת דאמר ר' יוחנן מקדיש אדם את פסחו בשבת וחגיגתו ביו"ט ומפרש טעם לפי שהבוע

תקלין חדתין "א ור"י אם מותר לטלטלו בשבת שום נחלקו בו ר' סום מתכן בו ל מו אל מום מתכת כלי עליו: **קרעו** לנעול בו את הדלת כיון שיש תורת כלי עליו: **קרעו** משמע בכוונה נקרע משמע ממילא: **בהר"ו זה ע"ו**. משום כל הכועם כאלו עמיין: הדרין בחברי כלותר מה שליכע כך כחברים הוא דאיני. הדרין בחברי כלותר שאני כועס על ר"א שהוא חלמידי: נדנם לפניו ר"י בר"א. ג"כ לפייסן: מאי דולי האי. למה הקפיד בר"א. ג"כ לפייסן: מאי דולי האי. למה הקפיד כ"כ על ר"א שיאמר דבר משמיה ומשני אף דוד בקש עליה רחמים: וכי עלסה ע"ד של דוד שיהא חי בקש פניה רחתים: **וכי ענסה עיד שג דור שיהה חי** וקיים לעולמים. והלא כבר נגזרה מיתה לבני אדם הראשון: בבד²⁷ ובבמ"ד. בבכ"ר יאמרו חבלותיו ותפילותיו ובבהמ"ד יאמרו דבר הלכה משמו והיינו עולמים דתפלה חיי שעה ותורה חיי עולם והם נגד עוה"ז ועוה"ב: רוחשות. שאור התורה היולא מפי האומר מתקשר בהשארת נפשו ולכן רוחשות שמגיע האותות ותוקשר בישתות נפטר זכן ותוחות שתהיע בשורש ששנה מתנו ככותר של ענבים: קו**גרטין:** יין עם דבש: **חמר עסיק. יין** ישן: דסו**ה גכרה** מפסחה. סגי נהור ושמה לה דקדק יפה דכתיב והיו עיניך רואות את מוריך ואמרו בגמ' האי דמחדדנא דחזיתיה לר"מ מאחורי' כו': **חכים רבי**. וכי מכיר אתה אותו: ר"י. שהוא איש אמונים: **אין דור.** איידי דאיירי לעיל מדוד מייתי ליה הכא: **איממי**

בשל על המי מנות מניתי. הדרן עלך פרק מצרפון שקלים בשלשה פרקים סורמין אם הלשכה. שהיו מונחים גה כל השקלים: בפרום. מפרש גנת': והן גרנום למעשר בהמה. שאלו החמנים קבעו חכמים

יוטן גינו מנשפה ליינות להקור באפילה עד שישרו היינות ביטוני. שנער החומים קבעו חנחים אבל קודם הפרק מוחר לאכול אע"פ שלא עשר וטעמא מפרש בגמ": **כן עואי אומר כו**י. אבל קודם הפרק מוחר לאכול אע"פ שלא עשר וטעמא מפרש בגמ": **כן עואי אומר כו**י. מוכל קור המפקד בנתי: גבל פרקי לידה. הככורות יולדות לפני הפסח והתאוחרות קודם פלות ייהו מפרש בנתי: גבל פרקי לידה. הככורות יולדות לפני הפסח והתאוחרות קודם עלרת ויש שאין יולדות עד בין עלרת לחג וכנגדם תקנו חכמים שלשה ומנים למעשר בהתה: לרי שסהא בהמה מלויה לעולי רגלים. דכיון דאין גורן מעשר בהמה עד פרוס הרגלים ומשהי אינשי בהמתן עד אותו זמן דלא לשחטינהו עד שיעשרם בומן הגורן שהוא סמוך לרגל ונמצא שיהיו בהמוח מצויות לעולי רגלים ליקח מהן בין לאכילה בין לקרבנום: בל סאחר.

רבי אליעזר ורבי יוםי עד שקרעו ס"ת בחמתן קרעו ם"ד אלא שנקרע ספר תורה והיה שם זקן א' ורבי יוםי בן קסמא שמו אמר תמיהני אם לא הוה בהכ"נ זה בית ע"ז וחזר ואמר הכדין מחבריה נכנם לפניו רבי יעקב בר אידי א"ל כתיב "כאשר צוה ה' את משה עבדו כן צוה משה את יהושע וגו' וכי כל דיבור ודיבור שהיה יהושע יושב ודורש היה אומר כך אמר משה אלא יהושע יושב ודורש ויודעין הכל שהתורה של משה היא אף אתה אליעזר יושב ודורש והכל יודעין שהתורה שלך היא אמר להן מפני מה אין אתן יודעין לרצות כבן אידי חבירנו ורבי יוחנן מאי כולי האי דבעי דימרון שמעתא משמיה [א] ראף דוד ביקש עליה רחמים שנאמר 2 אגורה באהלך עולמים אחסה בסתר כנפיד סלה וכי עלתה על דעתו של דוד שיהא חי וקים לעולמים אלא כך אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע אזכה שיהו דברי נאמרין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות שמעון בן נזירא בשם ר' יצחק אמר כל תלמיד חכם שאומרים דבר הלכה מפיו בעולם הזה שפתיו רוחשות עמו בקבר שנאמר 3וחכך כיין המוב וגו' דובב שפתי ישנים מהְ כומר של ענבים זה כיון שמניח אדם אצבעו עליו מיד דובב אף שפתותיהם של צדיקים כיון שאומרין דבר הלכה מפיהם של צדיקים שפתותיהן מרחשות עמהן בקבר מה הנאה לו בר נזירא אמר כהדין דשתי קונדימון רבי יצחק אמר כהדין דשתי חמיר עתיק (אע"ג דלית ליה) אע"ג דשתי ליה מעמא בפומא. (א) רב ל גידל אמר האומר שמועה בשם אומרה יראה בעל שמועה כאילו עומד לנגדו שנאמר 4אך בצלם יתהלך איש כתיב ¹רב אדם יקרא איש חסדו זה שאר כל אדם ואיש אמונים מי ימצא זה רבי זעירא בא"ר זעירא יליתנן צריכין חששין לשמעתיה דְרב ששת דהוא גברא מפתחא אמר ליה ר' זעירא לרבי אסי חכים רבי לבר פתייא דאת אמר שמעתא משמיה אמר ליה ר"י אמרה משמיה א"ל ר' זעירא לר' אםי חכים ר' לרב דאת אמר שמעתתא משמיה א"ל ר' ארא בר אהבה אמרה משמיה אין דור שאין בו ליצנין כדורו של דוד מה היו פרוצי הדור עושין היו הולכין אצל חלונותיו של דוד אומרין לו דור דור אימתי יבנה בהמ"ק אימתי בית ה' נלך והיה דוד אומר אע"פ שמתכוונין להכעיםני יבא עלי אם לא הייתי שמח בדבריהם דכתיב "שמחתי באומרים לי בית ה' גלך[ב]: "והיה כי ימלאו ימיך ושכבת את אבותיך אמר⁵⁾ לו הקב"ה לדוד ימים שלמים אני מונה לך ולא ימים חסרים כלום שלמה בנך יבנה בה"מ אלא להקריב [ג] קרבנות ציבור חביבה עלי צדקה ומשפט שאתה עושה יותר מן הקרבן שנא' "עשה צדקה ומשפט נבחר לה' מזבח: הדרן עלך מצרפין שקלים הלכה א מתני "בשלשה פרקים בשנה תורמין

את הלשכה בפרום הפסח

בפרום העצרת בפרום החג יוהםיי גרנות של של מעשר בהמה דברי ר"ע בן עזאי אומר בעשרים ותשעה באדר ובאחד בסיון ובעשרים ותשעה באב ר' לעור ור"ש אומרים בא' בניסן בא' בסיון בכ"ט באלול ולמה אמרו בכ"ט באלול ולא אמרו באחר באלל לכנון אבור בב ב באלל לא היבור באו"ם בתשרי מפני שהוא יו"ם יואי אפשר לעשר ביו"ם לפיכך הקדימוהו בכ"ם באלול: גב' א"ר אבהו כל הן דתנינן פרם פלגא (ב) פלגא דלי יום קודם למועד שדורשים בהלכותיו: והן גרנות וכו': א"ר יוחנן מפני שהן פרקי לידה ר' אחא (יור' תנחום בר מפני שהון פולן לדדר האוא לייה דנהוום בה חייה בשם ריב"ל כדי" "שתהיה הבהמה מצויה לעולי רגלים א"ר יודן שלא יבא לידי בל תאחר א"ר יוםה כל ולו המשהה מבלו (ד) עובר בבל תאחר תמן

> מצרות לעולי רגלים ליקח מהן בין לאכילה בין לקרבנות: **שלא יבא לידי בל מאחר.** שמחוך שהוא תורם סמוך לרגלים לא ישכח מלהקריבן א״י אם לא יעשר כל פעם סמוך לרגל כי אם בפעם אחת יעשר כל בהמוחיו לא יביא כל מעשרוחיו ברגל הראשון לירושלים כי רב ממנו לאכלם ברגל א' ומתוך כך הוא משהה אותן בביתו ויבא לידי בל תאחר: **כל המשהה טבלו עובר**.

משנת אליהו

י"ד סי" רמ"ב סטיף ט"ז כ" דעות. ורבינו הגאון כתב להשות ירושלתי ובבלי והביא מירושלתי ראים להיפך דהא קפיד ר"י וכי לא ידע הברייתא וגם ריב"א לא השיב לו מברייתא אלא א"ל אינון משמע אינון לבד ומצד המנהג ומ"ש בשבת פ"ע כלום יש עבד יש לחלק בין עבד לחלמיד כמ"ש בהגמי"י שם: הדרן עלך שצרפין שקליש

לחחר מותו: שיהח חי וקיים לעולמים. בעה"ו הרי אמר הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא: רוחשות. נעות: דובב שפתי ישנים. רישיה דקרה וחכך כיין הטוב הולך לדודי למישרים: **כומר**. כלי שמניחין בו ענבים עד שמתחממין והיין נוח לנאת: דוכב. היין רוחש ונע ויולא למעלה: קונדיטין. כוס של דבש עם יין ופלפלין: חמר עחיק. ישן: אע"ג. שכבר עבר זמן מה ששתה עדיין טעמו בפיו ובהא פליגי מ"ד כמאן דשתה קונדיטין בעינו נמי שעשה מעשים טובים בעוה"ז כמו שיש בקונדיטין עוד בשמים טובים אבל אמירת הלכה לחוד לא מהני ומ"ד כמאן דשתה חמר עתיק לעולם מהניה ליה המירת ההלכה שיהו שפתותיו דובבות בקבר: ה"ג רב גידל המר החומר שמועה בשם אומרה וכו'. יראה בעל שמועה כאילו עומד לנגדו שע"י כן יגיד הדבר על אופנו דעיקר הלימוד מרבו בראיית פנים דכתיב והיו עיניך רואות את מוריך: אך כללם. שעומד לנגדו והיינו ללם של רבו יתנהג האים האומר השמומה : ה"ג כמיב כב אדם וכו' זה שאר כל אדם. וה"פ רוב בני אדם יקרא איש תורתו ואינו מקפיד לומר בשם האומרו. ל"א הרב שבאדם כלומר מי שהוא גדול בתורה יקרא כל איש ואיש תורת חסד שהיה על לשונו שיאמרו שמועות משמו מפי השמועה בלבד כן פירש ביפה מראה וראשון נראה לי: זה ר"ו. שאינו אומר שמועה בשם אדם אלא א"כ נתאמת לו מי אמרה: **ה"ג דאמר ר"ו** לים אנן לריכין חוששין לשמעתחיה דרב ששת. וכ"ה בפ' קמא דשבת וה"פ אין אנו לריכין לחוש לשמועות שחמר רב ששת בשם הגדולים: דהוח גברה מפסחה. שעיניו סתומות וכמו שקורין לסומה סגי נהור כך קורין אותו מפתחא לשון פתוח וכיון שאינו יכול לראות האנשים ששומע מפיהם ואפשר שמא איניש אחרינא והוא טועה בטביעת קלא כן פירש בי"מ ולי נראה כיון שאינו רואה אינו יכול לכוין הדברים שהרי אי אפשר לו לאמרה כאילו בעל השמועה עומד לנגדו שהרי לא ראה אותו מעולם הלכך אין סומכין עליו בזה: ה"ג חכים ר' לבר פדה דחם חמר שמעסה משמיה. וה"פ וכי מכיר אתה לבר פדה שאתה אומר שמועה משמו שמא המגידים לך משמו משקרים. ל"א שמא בר פדה לא אמרה אלא איניש אחרינא אמרה: א"ל ר"י אמרה משמיה. וחזקתו שאינו משקר: אין דור שהין בו לילנים. משום דבעי מימר שבדורו של דוד היו ליצנים והוא היה שמח במיחחו לכך מייתי ליה הכא: **אימת יבנה בה"מ.** משום דהקב"ה אמר לו רק אתה לא תבנה הבית נמלא חיי דוד מעכבין . בנין בה"מ והיו אומרים מתי ימות ויבנה ביהמ"ק יבה עלי. לשון שבועה הוא יבא עליו כך וכך אם לא שכדבריו כן הוא: שמחסי באומרים לי בים ה' כלד. אע"ג שמיחתו תלויה בו כמו שמלינו במשה במלחמת מדין: והיה כי ימלאו ימיך וכו'. קרא תירא הוא דה"מ למכתב והיה כי תשכב או כי תלך אל אבותיך והיה כי ימלאו ימיך ל"ל: ימים שלמים אני מונה לך. אע"ג שע"י אריכת ימיו מתעכב בנין הבית אני ממלא לך שנותיך מיום ליום שמעשיו

ת מפי נותנמו כן שמתין תמים פיום שתם מביבין לפני הקב״ה מבנין בית המקדש: הדרן עלך מצרפין שקלים

הלכה א מתני' נשלשה פרקים מורמין אם הלשכה. שבה היו נותנין כל השקלים ותורמין ממנה ג' קופות כדתנן בסיפא: בפרום הפסת. ט"ו יום חודם המועד ובגמ' מפרש:

והן גרנות של מעשר בהמה. ג' פרקים אלו הן ג' גרנות של מעשר בהמה שזמנים אלו קבעו חכמים לעשר הבהמה שנולדו וכמו שהגורן קובעת למעשר דגן כך זמנים אלו קובעות לאסור הבהמות שנולדו באכילה עד שיעשר אבל קודם הפרק מותר לאכול אע"פ שלא עישר וטעם שקבעו חכמים ג' זמנים אלו וגם במאי פליגי הני תנאי מפרש בגמ': גבו' כל הן דמנינן. כל היכא דתנן פרס פירושו המחלה וה"נ המחלה משלשים יום שחודם המועד שדורשין בהלכות המועד: מפני שהן פרקי לידה. הא דתנו והן גרנות למעשר בהמה היינו טעמא לפי שבומנים הללו הבהמות יולדות שיש בהמות שמבכירות לילד קודם פסח ויש בהמות שמאחרות עד בין פסח לעלרת ויש שמאחרות עד בין העלרת לחג: כדי שסהא בהמה מלויה לעולי רגלים. דכיון דאין זמן לעשר הבהמות עד פרוס הרגלים משהי אינשי בהמתם עד אותו זמן דלא לישחטינהו עד שיעשרם בזמן הגורן שהוא סמוך לרגל ונמלא שיהו בהמות

א) שבת פ"ק הל"ב וקדושין פ"א הל"ז. ב) למה לי שאני לריכין רחושין, ג) מילת והיה ליתא במקרא, ד) ירושלמי ברכות פ"ב הל"א ור"ה פ"א הל"א ומו"ק פרק ג הל"ז ודברים רבה פ"ה, ה) סוכה מט ב. ו) (בכורות נז ע"ב). ו) שם נח מ.

עין משפמ נר מצוה

א א מיי׳ פרק ב משקלים :סל״ס

ב ב מיי׳ פרק ז מבכורות :סל״ח

ב ב מיני פ"ד מיו"נו הלכה כ"ו ופ"ב מחגיגה הלכה

:0 ד ד מיי׳ פרה ז מבכורות : הל״ח

>>⊛(< נוסחת הבבלי

(א) רב גדיל אמר כו': (ב) פלגא בלי יום כו': (ג) ר' תנחם בר חייא כרי כו׳: (ד) עובר תמו כו׳:

>\@(< הגהות הגר"א

[א] ל"ל לף דוד: [ב] ל"ל מה כתיב והיה כי ימיך ושכבת את אבותיך וכו': [ג] מלת לבור מיותר ול"ל אלא להקריב קרבנות וכו':

ציון ירושלים

כל המשהה טבלו עובו בבל מאחר. טי׳ רמנ״ם פרק יד ממעה"ק ה"ג שכתב סתם מעשרות ולא הזכיר מעשר בהמה. ועי׳ תוס׳ כ״ה דף ד ד״ה למעשרות דה"ה תרומה :וביכורים

גליון הש"ם

[א] עי' בתוס' ר"ה דף ד ע"ל ד"ה ומעשרות ול"ע שלא הביאו דברי הירושל' ובביאור דברי הירוש' עיין ק"ע שפירושו דר"י . דחוק ונראה ליתן טעם אמאי קבעו זמן ט"ו יום קודם החג דלכל הטעמים שנאמרו בזה היה מקום להקדים הזמן או לאחרו איזה ימים. ולזה בא ר"י ליישב דבאמת הדבר קשה הרי הנולדים אחר פרס החג עובר על ב"ת ועכ"פ על עשה ובאת שמה ועי בנו"ם בר"ה דף ד' אמנס הדבר נכון דהרי אמרו בתענית דף י׳ נו"ו יום אחר החג כדי שיגיע אחרון שבישראל לנהר פרת. וא"כ כיון שאותו שיבואו מנהר פרת לירושלים נמשך הליכתן ט"ו יום דהיינו פרס החג ואותן אין עוברין על הנולדים אח"כ כיון שאין יכולין להביאן עמהם ולכך קבעו חז"ל זמן זה שהוא זמן קבוע לכל וכשם שאלו אין עוברין כך כל ישראל אין עוברין משא״כ אם היו מקדימין אז היו עוברין על הנולדי׳ לאח״כ וגם אם יקרבו לא יוכלו להביא הבאים מרחוק ט"ו יום מירושלים וזהו דבא ר' ייסא לומר דבשביל דהמשהה טבלו עובר בב"ת לכך קבעו זמן זה ח"ב:

תהלים לט ז . 5. רָב אַדָם יָקָרָא אִישׁ חַסְדּוֹ וְאִישׁ אַמוּנִים מִי יָמִצָא: משלי כ ו 6. שִׁיר הַפּמֶעלות לְדְוִד שְׁמַתְתִּי בְּאנְתִים לִי בִּית יַי נַלְךְ: תַהְלִים קכב א 7. כּי יִמְלְאוּ יְמֵיךְ וְשְׁבבְתְּ אָת אֲבַתִּיךְ וְהָקִימֹתִי אַת וְרָעֶךְ אָחֵרִיךְ אֲשֶׁר יְצֵא מִמְעֵיךְ וְהַכִּינִתִי אָת מִמְלַכְתוּ: ש״ב ז, יב 2. עשה צְדָקָה וֹמָשְׁפָט נְבָּחֶר לְיִיְ מִוּבָח: משלי כא ג

1. כַּאֲשֶׁר צָוָה יַיָּ אָת מֹשֶׁה עָבִדּוֹ כַּן צוָה מֹשֶׁה אָת יְהוֹשֶׁע וְכֵן עַשֶּׂה יְהוֹשֶׁע לֹא הַסִיר דְּבַר מכל אַשָּר צְוּהְיִי אֶת משָׁה: יהושע א טו 2. אָגוּרְה בְּאָהָלְּךְ עוֹלְמִים אָחֲטָּה בְּסְתַר בְּוּבְּיְרְּ סֶלְה: תהלים סא ה 3. וְחַבֶּךְ בִּיִין הָטוֹב הוֹלְךְ לְרוֹדִי לְמִישְׁרִים דּוֹבְב שְּׁבְּתִי יְשַׁנִים: שיר השירים זי 4. אַךְ בָּצָלָם יִתְהַלְּךָ אִישׁ אַךְ הָבַל יֶהָמִיון יִצְבֹר וְלֹא יַדְע מִי אסִפְּם:

ל) ר"ה ז ב ירושלמי ר"ה פ"ל הל״ה. ב) נ״ה הונה, ג) שם, ד) אינון, ה) ב"ב קנח ב, ו) בכורות נו ב, ז) בון, ח) שם כא ב, ט) היא, י) עי׳ ר״ה ו ב, כ) יומא סב א מגילה כא ב, () יבמות קב ב, מ) ירושלי שבת פ"ח הל"ח ופי"ח הלכה א ופסחים פ"י הל"א. נ) הושעיא, ס) שלש, ע) בירושלמי הגירסא לומר מסתפק מן הראשונה וכו' ואכן גירסת הפ"מ כגי׳ בירושלמי מסתפקים ונראה דהכוונה דאין מסתפקים לגמרי כל הקופה קודם השניה וכמש"כ לקמן בשם הירושלמי,

עין משפם נר מצוה

ה א מיי׳ פרק ז מבכורות : מל״ו

ו ב מיי שם: ז ג מיי׳ שם פרק ו הלכה יד: ח ד מיי׳ שם פרק א הל״ח טוש"ע יו"ד סימן שו סעיף :1

מ ה מיי׳ פרק ג משקלים :סל״ה

ר מיי׳ שם הל״ו: יא ז מיי׳ שם הל"י:

נוסחת הבבלי

(א) אבות העולם משום ר' יונה קמי׳ דר״י כו׳: (ב) אמר רב הונא זאת כו׳ נכנס לדיר להתעשר אמר כו": (ג) שלש קופות כו׳ ר״ז כו׳ שיעורן של

>)⊕(← הגהות הגר"א

[א] ה"ג כשליש עשה אותה ב"ט כדעתיה דאר"ש כו": [ב] ה"ג א"ל את אמרת הדא מילתה ה"ל הין ה"ל הה תמן תנינן וכו": [ג] ה"ג אית לך למימר ב"ע כר"ם הוא אלא כמה דאת אמר על דבן עואי מניחן לשנה הבאה והן מתעשרין עם בני אלולים. כן את אמר על דרבנן מניחן לשנה הבחה והן מתעשרין עם בני שנתן. וה"פ כמו לב"ע לריך אתה לפרש דאותן שנולדו מכ"ב עד כ"ט מתעשריי לשנה הבאה עם בני שנתו ה"נ לרבנו. ותנא לא אתי לפרושי הני מחוסרי זמן דמילתא דפשיטא הוא. וגי שיבושא הוא דעל:

>>⊌(€ ציון ירושלים

כמה הוא שיעורן של קופות. . עיין רמב"ס ועיין תוס' מ"ש בכוונת הרמב"ם אבל באמת אינו מכוון פירושו ועיקר כפירוש הש"ק כאן וכן מנאמי בפיי קדמון שהיה בכתב יד על שקלי ונדפס כעת שכתב כן והשיג על הרמב"ם בפירושו:

→ תורה אור השלם

1. לַבְשׁוּ כַרִים הַצֹאן וַעֲמַקִּים יתרועעו אף יעטפו בר תהלים סה יד ישירו: . 2. כָּל הַבָּכוֹר אֲשֶׁר יְוָלֵד בִּבְקָרְךְּ וּבְצֹאנְךְּ הַזְּכָרְ תַּקְּדִּישׁ לַיִיָּ אֱלֹהָיךְּ לֹא תַעֲבֹד בִּבְכֹר שורף ולא תגו בכור צאנף:

וְנַכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵי יְיָ וְאַחֵר תָּשָׁבוּ וְהִיִּיתֶם נְקִיִּים מֵיִי וֹמִישַׁרָאַל וְהִיתֵה הָאַרִץ הַוֹאת לְכָם לַאֲחָוָה לִפְנֵי יִי: במדבר לב כב

4. ומצא חן ושכל טוב בעיני אַלהִים ואַדָם: משלי ג ד

מפרש דעובר על בל חאחר היינו לפי שהוא משהה טבלו דמיד בפרקי לידה חייב לעשר ואט"ג דקודם הגורן מותר למכור ולשחוט כדחנן בבכורות פרק בסרא מ"מ משהגיע הגורן ויש לו הרבה בהמות ה"ל כטבל מדרבנן א"יג בלשון קושיא קאמר וכי המשהה טבל זה עובר והראשון נראה: **סמן סנינו.** בבכורות פרק מעשר בהמה: ה"**ג ר"א ור"ש אומרים באחד בסשרי בן עואי וכו': האלוליים.** אותן שנולדו באלול אין מתעשרין לא עם בני חשרי ולא עם בני אב וטעמיה מפרש בסמוך: **עד כאן.** עד אלול נמשך שהאחרונות יולדות מן אותן שנחעברו קודם ניסן דבהמה דקה עיבורה חמשה חדשים: **מכאן ואילך**. לאחר אלול הן מאותן שנחעברו לאחר ניסן והוה להו חדשות: **לבשו כרים הלאן**. מקרא הוא בספר

תהלים לבשו כרים הלאן ועמקים יעטפו בר יתרועעו אף ישירו וה״ק לבשו כרים הלאן מתלבשות הכבשים תמן תנינן רִמ"א מחד באלול ר"ה למעשר שמתעברות: אלו הבכירות. שמתעברות מיד: בהמה ר' אלעזר ור"ש אומרים "באחד בתשרי בז ועמקים יעטפו בר. ואיכא נמי לאן שמתעברות עזאי אומר האלוליים (הם) מתעשרין בפני עצמן בזמן שעמקים יעטפו בר והזריעה ניכרת יפה יפה והיינו בניסן ואע"ג דגם באדר ניכר הזריעה מ"מ א"ר יחונה מעמא דר"מ עד כאן הן מתמצות לילד באפלייתא אין הזריעה ניכרת יפה אלא בניסן: אנו מן הישנות מכאן ואילך הן מתחילות לילד מן ואלו נכנסין לדיר להתעשר. דמפרש יתרועעו לשון החדשות ר' יוסה בר ר' בון בשם רב יחונה מעמא רעים וישירו כאילו כתיב יעשירו וקאמר דנעשו רר"א ור"ש 'לבשו כרים הצאן אלו הבכירות ועמקי' ריעים ויעשירו אלו עם אלו: הואיל ואלו אומרין יעטפו בר אלו האפילות יתרועעו אף ישירו אלו כד וכו'. רמ"א באחד באלול ור"א ור"ש אומרים באחד בתשרי ואין אנו יודעים הלכה כמאן הלכך ואלו נכנסים לדיר להתעשר אמרי בן עואי הואיל ואלו אומרים כך ואלו אומרים כך יהו האלוליים מתעשרין בפני עצמן הא כיצד נולד לו בה' באב יהו החלולים וכו': ה"ג הח כילד נולדו לו חמשה באב וה' באלול או ה' באלול וה' במשרי אין מלטרפין: ה"ג נולדו לו ה' בסשרי וה' באב מלטרפין. וה' באלול וה' בתשרי אין מצמרפין גולד לו בה' וה"פ ה' באב שלאחר חשרי מלטרפין ואף על גב בתשרי וה' באב הרי אלו מצמרפין ובן עזאי מכריע דמפסקי גרנות שתקנו חכמים: ופריד וכן עואי על דברי תלמידיו אתא ר' ירמיה ור' מיישא בשם מכריע על דברי סלמידיו. שהרי ר"מ ור"ש היו ר' שמואל בר ר' יצחק שכן נחלקו עליה אבות העולם ומאן ⁷נינהו (א) אבות עולם תנא ר' יונה קומי לאחר בן עואי: שכן נחלקו עליה אבות העולם. תנאים הראשונים: ר"י ור"ע. ועליהם אמר בן עזאי הואיל ואלו וכו' ומכריע דבריהם: זאם אומרם. ר' ירמיה ר' ישמעאל ור"ע ואת אומרת בן עואי שבן עואי חלמיד חבר היה לר"ע: אין סימר שר"ע חבר ותְלמיד היה דר"ע אין תימר רביה אית בר גש היה רבו של כן עואי וכי אדם אומר על דברי רבו אמר לרביה הואיל ואלו אמרו כך ואלו אמרו כך רבי אבון בשם ר' שמואל בר רב יצחק שמע לה מן הדא א"ל" בן עזאי על החלוקין אנו מצמערין אלא שבאת לחלוק עלינו את השווין זאת אומרת אלא שבאת לחלוק עלינו א" הואיל ואלו כו'. ומכריע דבריו: שמע לה מן הדא. שתלמיד חבר היה לר"ע: אמר לו בן עואי וכו'. מתני׳ בב"ב פרק מי שמת: אלא שבאת. ולא קאמר שבא: **סמן סנינן.** בבכורות פרק מעשר בהמה: כל הנולדים בחחד בחשרי. חתחן לר"ח בן עזאי חבר ותלמיד הוה לר"ע אין תימר רביה ור"ש דאמרו באחד בתשרי ר"ה למעשר בהמה: אית בר נש אמר לרביה אלא שבאת לחלוק עלינו את מצטרפין. לכנסן לדיר אחד: לפני הגורן. מאלו השווין: תמן" תנינן כל הנולדין מאחד בתשרי עד כ"ם באלול הרי אלו מצטרפין חמשה לפני ראש שלש גרנות שחין הגורן מפסיק: לה כחנט. לה כאילנות דאולינן בהו לענין מעשר בתר חנטה כל שחנטו פירותיו קודם ט"ו שבט מתעשר לשנה השנה וה' לאחר ראש השנה אין מצמרפין ה' לפני שעברה: ולא כשליש. כתבואה וזיתים דאזלינן בהו הגורן וה' לאחר הגורן הרי אלו מצמַרפין אמר רבי בתר שליש והיינו כשעת גמרן דמשהביאו שליש יוםה הדא אומרת מעשר בהמה לא עשו אותה ראוין לאכילה ע"י הדחק: אין סימר כחנט. דאולינן לא כחגם ולא כשליש אין תימר כחגם ליתני כל בהו בתר חנטה ה"ל למתני כל המעוברין מכ"ט המעוברים מאחד בתשרי עד עשרים ותשעה באלול ואילך הן החדשות: אין חימר כשליש. א"כ אף במעשר בהמה אולינן בתר גמרן שהן באלול אין תימר כשליש ליתני כל הנולדים עד עשרים ושנים באלול רבי שמאי בשם רבי "ביבי ראוין להקרבה: ניסני כל הנולדים עד כ"ב בו. דהיינו הנולדים שבעה ימים קודם ר״ה אבל ברבי חייא [א]כשליש עשו אותה כרבי שמעון דאמר הנולדים אח"כ אינן ראוין להקרבה בשנה זו דהא ר"ש מחוםר חומן נכנם לדיר להתעשר קם רבי כתיב מיום השמיני והלחה תתנו לי: כשליש עשו מנא עם רבי שמאי [ב]א"ל את אמרת חדא מילתא אוסו. ודקשיא לך ליתני עד כ"ב בו מתניתין ר"ש תמן תנינן בן עזאי אומר האלוליים מתעשרין לעצמן לא אפי' נולד עד עשרים ותשעה באלול היא דסובר מחוסר זמן דהיינו קודם שבעה נכנס לדיר להתעשר: אם אמר הדא מילחא. דמתניתין [4] אית לך מימר בן עזאי כרבי שמעון ולא יכרבגן[©] כמה דאת אמר על דרבגן מגיחן לשנה הבאה והן ר"ם היה: החלוליים מסעשרות בפני עלמו. מהי לאו הנולדים עד כ"ט באלול מיקרי אלוליים וכי אפשר לך לומר דבן עואי סובר כר"ש ולא כרבנן מתעשרין עם בני שנתן כן את אמר על דבן עזאי דפליגי על ר״ש וסברי דמחוסר זמן אינו נכנס לדיר מניחן לגורן הבא והן מתעשרין עם בני אלולים אלא ודאי הכל אזיל בתר לידה וזה גמרו כמו (ב) אמר רבי חייא (חונה) זאת^י אומרת ימים שהבכור מחוסר זמן בהן עולין לו לתוך שנתו אמר תבואה ואע"ג שאינן ראויין להקרבה: כמה דאם אמר וכו'. וכמו דאמרת לרבנן דאותן שטולדו מכ"ב אלול עד ר"ה הן מתעשרין לאחר ר"ה עם אומן שנולדו קודם ר"ה ה"נ לבן עואי דסובר רבי מנא אמר ר' יונה אבא שמע לה מן הדא 2כל הבכור אשר יולד וגו' הזכר תקריש הא כיצר ימשעת לידתו את מונה לו שנה: , דאלוליים מתעשרות בפני עלמן מ"מ גורנן לא הוה עד פסח הבא כיון דלדידיה מספקא ליה דלמא הלכה ב מתני׳ הבשלשי קופות של שלש מחחיל מאלול ואין להם גורן עד פסח מיהו אז מתעשרין עם האלוליים: **ואם אומרס.** מדמלרפינן

שלש םאין תורמין את הלשכה

וכתוב עליהן אל"ף בי"ת גימ"ל רבי ישמעאל אומר יונית כתוב עליהן אלפ"א בית"א גמ"א יאין י התורם נכנם לא בפרגוד חפות ולא במנעל ולא בסנדל ולא בתפילין ולא בקמיע שמא יעני ויאמרו מעון הלשכה העני או שמא יעשיר ויאמרו מתרומת הלשכה העשיר שאדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שהוא צריך לצאת ידי המקום שנאמר 1 מהייתם נקיים מה' ומישראל ואומר 1 ומצא חו ושכל מוב בעיני אלהים ואדם: גכו' (ג'תמן") תנינן מפנין אפילו ד' וחמש קופות ר' זעירא שאל את רבי ייאשיה כמה הוא שיעורן שלי קופות אמר ליה

נלמוד

באהלי שם יפיפיותו של יפת ישכון באהלי שם ואין לך לשון יפה בבני יפת כמו היונית: פרגוד הפות. כשהמלבוש ארוך וכופלין אותו מלמטה אותו הכפל קרוי פרגוד חפות ואין התורם נכנס עם השפה הכפולה ההיא שלא יחשדוהו שנתן בתוכה ממעות הלשכה:

לאו ר"ע הוא י"ל דשיטת רש"י כיון דהיה חכם גדול והיה יודע להבחין אחה טעם יפה וה"ל הוי מצי למיקם גם אפלוגמייהו דר"ע דלא קאמר אלא דר"ע אינו לפניו כקליפת השום אבל היה יכול להבחין וע" רש"י ד"ה חוץ ולכן משני שם מפי חגי זכריה כו' והוא כנבוקה הלכתא בלא טעמא כו' וא"א להכריע : סמן מכנין מפנין אפילו ארכע וחמש קופום וכיר רבי ועידה של החים הנחם בנחם בנת שכניים משל היותר מכניע. מקנין מפנין מפנין מפנין מחם קופות יותר לבי והיותר מהם משנין במם קופות יותר מקום מכין מחם מון הפפודש דמני כו' ור"ל (לכרש) [לפרש] מ"ש בריש פרק מפנין סתם קופות יותר ממתפודש הכא שהן ג' שאין בעל הור היותר של היותר של בין חורין לשקול למוא קתא או לשירים לר"מ אלא אם הקופות דג' פרקים לכמה פאין יעל אאוריי שאין חחרין לשקול למוא קתא או לשירים לר"מ אלא אם שלמו כל הסכום הר"ל כדעופת בלקון צור סם היותר שלא מחלים היותר במעל היותר במול הפירוש במחלי במול המיל המילאה דג' קופות שהאריך הרבה בפירושו במחכי זו ובמחניי שלאחריה. ובמיבורו. בהמלאה דג' קופות

ואחר כן מן הג': יונית כסוב עליהן. היו רגילים ביונית דכתיב יפת אלהים ליפת וישכון

לרבנן כל הנולדים בתוך השנה שעברו אע"ג

דנולדים בסוף השנה והם מחוסרי זמן שמעינן

דאף בבכור מתחילין שנתו מיום הולדו וימים שהוא

מחוסר זמן בהן מלרפינן לשנה: כל הבכור אשר

יולד. מקדים לה׳ אלהיך: הא כילד. שיקדים

בכור הלא ממעי אמו הוא קדוש אלא ללמד מכי יולד

מתחיל למנות קדושתו דשנתו מתחיל מיום שנולד:

הלכה ב מתני' סורמין אם הלשכה.

שתרמו בהן בר"ח ניסן והן היו כל אחת של ט׳

סאין ובכל מועד היו תורמין מאלו קופות מקופות

קטנות של ג' סאין וכתוב על אלו הג' קופות

שמחזקת כל א' מהן ג' סאין א' ב' ג' כדי שיספקו

ממנה לקרבנות לבור עד שתכלה ואח״כ מן השניה

נוטלין הממון מתוך הקופות הגדולו׳

להם זמן בפרק השוחל: מתבי' וכחוב עליהן אל"ף בי"ם גימ"ל. מפרש ביומא בסוף הוליאו לו אמר ר' יוסי למה כתב עליהן אב"ג לידע איזה נתרמה ראשון שמנוה בראשון לקנות ממנה חמידין ומוספין ובחוספתא נמי תניא מפני שמחחילין ומוליחין מן הרחשונה: חלפה ביסא גמ"א. לשון יונית לפי שלאחר שמלך אלכסנדרוס מלך יון על ירושלים הכירו ישראל בלשון יונית וכחבו באותו הלשון שלא יטעו בקופות איזו ראשונה ^{ע)} ואין מסתפקים מן הראשונה קודם השניה ולא שניה קודם שלישית:

תקלין חדתין

שגם על מעשר בהמה עוברים על ב"ת כדדרשינן בר"ה (ה 2) לכך תקנו שיעשר סמוך לרגל ויביא לירושלים בעלותו לרגל: ר"ה. דאותן שיולדו קודם לכן אין נכנסין לדיר להתעשר עם אותן שיולדו מכאן לכן אין נכנסין לדיר להמעשר עם חומן שיולדו מלמן
ואילן משום דהוה חדש וישן: האלולים. אותן שוולדו
באלול אין מתעשרין לא עם בני משרי ולא עם בני אב
כדמפרש טעמא לקמן: ע"כ מסמאום. עד אלול
במשר שיולדות האחרונות מהמעוברות קודם ניסן
דעיבורה של בהמה דקה ה" חדשים: אנו הבכורות.
ממשך שמתעברות באדר: אלו האפנות. דדריש יעטפו
ממשרות מלקבל הדיינו האפלות שמעטיפות
וממאחרות מלקבל דביינו האפלות שמעטיפות
וממאחרות מלקבל דביינו האפלות שמעטיפות
וממאחרות ולאור מוכן שומיבו אלו ואלו מר: דריש יתרועעו לשון רעים וישירו לשון מעשר כמו יעשירו שנעשו רעים לכנום לדיר יחד להתעשר: הוחיל ואלו. ר"מ אומר בא' באלול ור"א ור"ש אומרים בא' בתשרי: אין מצטרפין. האלולין לא עם הנולדים באב דלגבייהו הן חדש ולא עם ה׳ שבתשרי דלגבייהו הן ישן: ה' בחשרי וה' בחב. כלומר בחב שחחר ין יש, חשר בשלה יו ה פוצב מנתות בות פנתרים החבר מתרות בות פנהלים מתרות מתר מתרים בינתרים בינת ואלו אומרים לכך מתמה וכי אפשר לומר שבא להכריע ביניהם והלא הם היו תלמידיו ודאי הוי מלי למיקם אטעמייהו והוה ליה למקבע הלכה כמאן דמסתבר טעמיה ולא להכריע. וכה"ג פריך בבבלי שלהי בכורות ומשני משום שנחלקו בזה אבות העולם ולא הוי מלי למיקם אטעמייהו ועל דבריהם של ר"י ור"ע אמר הואיל ואלו אומרים כך ואלו אומרים כך: דאמר לרביה הואיל ואלו אומרים כך. ולא אמר הואיל ורבי אומר שמע לה מן הדא. שב"ע היה תלמיד וחבר לר"ע שבחם. ולא הזכיר לשון רבי: מאחד בסשרי. אתאן לר"א ור"ש דאמרי באחד בחשרי ר"ה למעשר בהמה: לא כחנט. כפירות האילן דאולינן בתר חנטה לומן מעשר שלהם שאותם שחנטו קודם ט"ו בשבט מתעשר לשעבר: לא כשליש. תבואה וזימים אזלינן בתר גידולם עד בשליש: לי**מני כל המעובריון דעיבור בבחה** החנט באילן וליחני כל המעוברין מאחד במשרי לאפוקי המעוברין קודם: עד כ"ב באלול. דראוי להקרבה המעוברין קודם: עד כ"ב באלול. דראוי להקרבה עד ר״ה שיהיה ח׳ ימים עם יום כ״ב שנולד בו והוי כשליש בחבואה וזימיי שהוא גמרן למעשר ואלו שנולדו בכ״ב בו הוא שימעשרו עם אותן שנולדו מא׳ בחשרי משא"כ אשר יולד אחר כ"ב שאינו ראוי להקרבה עד ר"ה יתעשר לשנה הבאה: **ר"ש כדעסיה**. דס"ל דגם שאינו ראוי להקרבה דהיינו בכה"ג דמחוסר זמן נכנס לדיר להתעשר והוי כשליש עד כ"ע בו: עד כ"ע באלול אים לך כו'. דב"ע סתמא אמר האלולים דמשמע דכל החודש וכאן לא מלי לחרולי הכי דר״ש לשטומיה אזיל בדקאמר ר"ש בדעתיה ול"ג ולא כרבנן דעיקר הפירכא משום דלאו לשיטחיה לא מסתבר לאוקמיה כר"ש כדאמר לר"ש גופיה כדעתיה אבל לא משום שלא יסבור כרבי". שמלינו אוקימתא כיחידאה: ה"ג אלא כמה דאת אמר כו' כן אם אמר על דרבנן ה"ג אלא כמה דאת אמר כו' כן אם אמר על דרבנן לו'. כלומר כמו לב"ע לריך אתה לפרש דאותן שנולדו מכ"ב עד כ"ט מתעשרים לשנה הבאה עם בני שנתן לרבנן. ותנא לא עסיק לפרושי הני מחוסרי זמן דפשיטא הוא. וגירסת הספרים שיבושא דמילמא הוא דעל דההכרח הוא מב"ע לרבנן: ואם אומרם וכו' עולין לו סוך שנסו גרסינן. מדאמר הכא לרבנן עם בני שנתן ולב"ע עם האלולים של שנה הבאה משמע כיון שנשלם שנתו משעה שנולד אזיל ליה שנת מעשרו ונחשבים הימים שהוא מחוסר זמן בחוך השנה ש"מ ומוספים המנים שהות ממוסר ומן במון השפה ש מ בבכור ג״ר חשבינן אלו הימים בחוך שנתו דהיינו מיום הולדו ורבי מני דריש לה מקרא כיון דקדושתו מרחם

ממחיל למנוי שנמו ג"י מיום הולד: ב<mark>ורג"י בג' קופי' דו</mark>. הממון כולו המובא היו מכניסין בלשכה אחת ונוטלין מהן בג' קופות ומוליאין משם בכל מועד מהג' מועדות ואמר כאן כי מה שמוליאין בכל מועד משם היה בשלש קופות כל קופה מחזקת ג' סאין: אב"ג. בגמרא מפרש למה היה כתוב עליהן: יונים כסוב. שהיו רגילין בו: גבו׳ ה"ג סמן סנינן. שבת קכ"ו: כמה הוא שיעורן של

ולא בספילין ולא בקמיע. שלא יאמרו החיר החפר ונתן בחוכן מעות: גב" כמה הוא שיעורן של קופוס. אהא דתנן בפ" מפנין אפילו ד' וה' קופות של תבן וכו' קאי כמה מדות.

ברק ג הלבה א כן שואי מכריע ע"ד סלמדיו. בגבלי בכורות נ"ד א' פריך וליחז טעמא מרק ג הלבה א כן שואי מכריע ע"ד סלמדיו. בגבלי בכורות נ"ד א' פריך וליחז טעמא מכתי ישראל לפני בקליפת השום מקבר וכי תימא לא מלי קאי אטעמייהו והמניא ב"ע אומר כל חכמי ישראל לפני בקליפת השום מן מן הקרה חה אה "די יחוקן מפני השמועה אמרוה מפי חגי זכריה ומלאכי. ולכאורה לשון מלמידיו דקאמר בשוביין אינו מדוקדק דהא גם ריית ור"ש לא חי הו מלמידו אלא מדוקדק דהא גם ריית ור"ש לא חי הו מלמידו אלא חברים שלא אלא חברים בשום אלא המני בדול בי"ב עד שאמר כל חכמי ישראל כרי א"כ למה לרין להכריע וכי לא לקושית הגבלי כון שהיה גדול כ"ב עד שאמר כל חכמי ישראל נשבים לפני ולמנדיבה ושפיר אמרי עוכי לא שכן נחלקו עליה אבות הפולה ומלא ר"ע ברפירש שכן נחלקו עליה אבות הפולה משני בגבלי הכי מוכח דקרת רש" שקרת קאי אר"ע ודלא כמוס' שם ד"ה חון. וא"מ א"כ מדלא משני בגבלי הכי מוכח דקרת

קרבן בשלשה פרקים פרק שלישי שקלים העדה

מהא מכילה הקופה: נל**מד ססום מן המפורש. ד**במתניתן תנן בקופות של ג' ג' סאין היו חורמין ה"ה קופות דמפנין בשל ג' סאין איירי: סני בג' קופות וכו'. על אותן קופות שתרמו בהן בראשונה מן הלשכה קאי וכדפרישית במתניתין וקאמר שהן היו של ט' סאין כל אחת ומהן היו חורמין ג' פעמים ג' קופות של ג' ג' סאין כפירוש הרמב"ם: לומר של יין האיטלף. דלכל ליסספק וכו'. כדפרישית במתניתון: סמן סנינו. בשבת פרק המוליא יין כמה הוא שיעורן של כוסות. כוס המכר במתניתין כמה שיעורו: ישנו בשבת פרק המוליא יין כמה הוא שיעורן של כוסות. כוס סגי ברובע רביעית יין כדי שימוגגו ויעמוד על רביעית דכל חמרא דלא דרי על וחדן חלת מיא לאו חמרא ה"ה כוס דמתניתין בכוס של רובע רביעית איירי: מווג בכמם.

נלמוד סתום מן המפורש (תני) דתניא בשלש

נה בפרגוד הפות. לשון חפת חלוקו מלבוש שיש לו שפה שתא יחשדוהו שתלניע שם מכסף הלשכה : מעון הלשכה. שנהנה מן ההקדש העני : תניא בתוספתא בפ"ב הנכנס לתרום את הלשכה מפשפשין בו בכניסה וביליאה ומדברין עמו משעה שנכנס ועד שעה שיולא ופריך בירושלמי וימלא פומיה מוי פי׳ שלא יוכל להניח כסף בפיו אמר ר' תנחומא מפני הברכה שלריך לברך בשעה שמפריש תרומה בקופות להפריש תרומה ואם היה בפיו מוי לא היה יכול לברך משום שנאמר ימלא פי תהלתך: סני הגוברין היו מפספסין בקלקין. פי׳ היו בודקין בשער ראשו שמא הלניע שם כסף: חני ר"ש אומר קווך לא ימרום מפני החשד. פי׳ קווך מל׳ קוולותיו חלחלים:

תקלין חדתין

קופות. דתמן: מסום. קופות דתמן: מן המפודש. קופות דהכא מפורש שהן של ג' סאין: דסני ג' קופות כו' שהן כ"ו סאין. מפרש כמה עולה סכום כל הג' פרקים לאורויי שכל הסכום לריך לגמור על קרבנות וקודם שיוגמר אינם רשאים לשקול או להחזיר לשירים לר"מ: ולמה כסוב אב"ג. על הג' קופות: אין מסחפק. אינו גומר סיפוקו: קודם לשלישים. ומשלישים גומר כל אשר כה ואח"כ חוזר לשניה ולראשונה כדלקמן: **חמן סנינן.** שבת ע"ו: **המוליא**יין כו'. מייתי לה איידי דמפרש להני סתומים המפורשים: של כום. דתמן: שאמרו. בליל פסח: אחד חי ואחד מווג גרססן. והכי אמר בבבלי פסחים (דף ק״ח:) וטעמא דבליר מרביעית לא חשיב שתיה: ה"ג כמה שיעורן של כוסות. איידי דמזכיר כוסות דפסח מהדר לפרושי סוגיא דכוסות: עורטין. שם מדה ידועה להם שהיא מחזקת רביעית: בכרך א'. בלא הפסק ביניהם אלא שתאן רצופין אי בעינן דוקא הפסק שיהא ניכר ארבעתן כיון שתקנום נגד ד' גאולות או לא: יצא. אם שמע בבהכ"י הלל בליל גאולות או פסח א"ל לומר בביתו ואין דבר מפסיק בין כוס ג' לד' ושותאן רלופין וילא: **בפוסקין**. לשון הפסק. וגירסת הגאונים בכפיסין (כמו בכ"ב) כפיסין ארחי והוא לשון חלי בהפסק מועט בשתיית הכוס. ומשום דאמרינן (סוכה מ"ע ב") כי שבע איניש חמרא מגרוניא שבע ע"י ששומיהו בלגימות גסות וגרון מלא הוא משביע ולא ע"י שתיית מרובה שמכנים יין הרבה במעיו ע"י לגימות דקות ואינו כאוכלין ששובע שלהם בא ממילוי כרס ואכסא דברכתא משום חיבוב מלוה לריך לגמוע דרך שביעה משאיר בהספק: כדי שישפה לא שישסכר. תקנת חכמים רק שישתה ורלו שלא ישתכר כדאמר בשלהי פסחים ירושלמי בין ג' לד' לא ישחה לנחה כדי שלא ישתכר אם שתה בפוסקין אף הוא אינו משחכר: מהו לנאם ביין של שביעים. דיין של שביעית אסור ליהנות בו כשהגיע זמן הביעור אלא לריך להפקירו אך דיש לומר מלוח לאו ליהנות ניתנו והאי מלוה היא דחייבו אף לעני למכור כסותו בשביל ד' כוסות וכן לנשים החמירו בו כמו בעיקרי מלוה: בקונדיטון. אם הוא כמו יין לפי שיש בו בשמים: קונדיטון כיין. לכל מילי: ביין מווג. מיבעי ליה משום דבריש פרק בתרא דפסחים בירושלמי מפרשי טעמא דד' כוסות ולחד מ"ד נגד ד' כוסות דפרעה ואקח את הענבים ואשחט אותם אל ל מסחת לפני שרותף מתר שבכים רושמת הווט חבר כוס פרעה וגרי והחם לאו מזוגין וה"ני שתיקנו נגדם בעינן שלא יהיו מזוגין או דלמא מההאי טעמא דאמר רבנן החם כנגד ד' כוסות כו' קח את כוס היין כו' ודינם כשאר יין שהוא מזוג: בין חיין בין היין בין מווגין. כתרין טעמי טעם נגד חי שהוא חוק ולזימנין אין בו טעם יין: ומראה נגד מזוג שלפעמים מרוב מזיגת המים נשתנה המראה: ביין אדום. כדין

דיולאין במזוג ואיך יפרש שיעורו: ה"ג **מהו ללאם ביין מבושל**. משום דאמרינן בפ"ז דב"ב אין אומרים קידוש היום אלא על היין שראר לנסך ע"ג המובח משא"כ מבושל דאינו ראוי לנסך לב ומרווחת דעתו ע"י שנעשה כמעיין המתגבר ע"י ריוח חידושי התורה ישמע חכם ויוסף לקח ומתענג על ה' בענג החורה היפוך הנגע כידוע: **חוספסא עסיקא**. ישנה ואינה מלויה ושמח עליה כמולא הון רב כי כחיב כל חפלים לא ישוו בה: לוגא דאורייסא. לשער בו רציעית: **ממוכאא עסיקא.** מדה ישנה שמודדין בה מורייס בלפורי והכי אמריין לה בבצלי פסחים (קיש א:) **וחנימנא.** אני זוכר: ה"ג **דביס רבי ינאי** וכן הוא בירושלמי דפסחים פרק בתרא ושבת פרק ח': **דהוו מכילין.** שהיו מודדין בה דבש:

נו לכל החד וחדר כיי עב"ל הינקוט. שמואל סימן ס"ד אות כ"ט): מויגם הרום. ובשבת קו"ל כל המשקון שיעורן ברביעית א"ל מזוג ברביעית. והכא גרסינן לה ולא לעיל מינה דאכתי לא אשמועינן ע"ג המזבח וה"י. אין יוצאין בו. או דלמא הא דממעטינן החם לאו משום גריעותא דהא אמרי" בפ"ב דתרומות רבי החיר לבשל יין של תרומה מפני שמשביחו אלמא דאשתני לעילוי ובנסכים היינו טעמא דבעינן מידי דלא אשתני מברייחו כמו כבש משא"יכ מבושל דאשתני ואם כן מקדשין ויולאין בו: **מן מה דפני מבושל כמסובל.** ומתובל הוא קונדיטון דג"כ נשתנה ותנינא דיולאין בו הואיל וחשוב ה"ל במבושל: **דר"י כד הוה שסי ד' כו**'. משתיית הד' כוסות היה כאיב ר החוקי משלה הייד פנופטת, ידי כל האם שמי די כדר. משתיים אי כנונות הייד כל החוקי משלה בל הייד ישמח לכב הרישיה בדר החו. משתיים בל החוקים החול בל החוקים בל החוקים בל החוקים שלה בל החוקים שלה בל החוקים שלה החול בל החוקים שלה החול בל החוקים שלה החוקים שלה החוקים החוקים לסור לישרות החוקים החוקים לסור לישרות החוקים החוקים

קופות של שלש שלש באין שהן תשעה באין שהן עשרים ושבע סאין תורמין את הלשכה וכתוב עליהן אָל״ף בִי״ת גימ״ל מפני מה כתוב עליהן א' ב' ג' לומר ⁶מסתפק מן הראשונה קודם לשניה ⁵ומן השניה קודם לשלישית תמן תנינן המוציא⁵ יין אכדי מזיגת הכום רבי זעירא שאל את רבי יאשיה (א) כמה שיעורן של כום א"ל נלמד סתום מן המפורש דתני ר' חייא [א] ארבע⁷⁾ כוסות שאמרו בישנן רביעית של יין באיטלקי אמר רבי יוסי בר אבין משום רבי יוחנן דרבי יהודה היא דתני מים? כדי גמיע ר' יהודה אומר כדי לשוף בהן את הקילור יין כדי גמיע (היים הכום) יין כדי גמיע הייס ר' יהודה אומר כדי מזיגת ר' יהודה אומר כדי מזיגת הכום מזוג בכמה נשמעינה מן הדא מים כדי גמיע ר' יהודה אומר כדי לשוף בהן את הקילור (מ״ה ר' יהודה אומר כדי מזיגת הכום) יין כדי גמיע ר' יהודה אומר כדי מזיגת הכום הדא אמרה מזוג כדי מזיגת הכום כמה שיעורן של כום רבי אבין אמר מימרמון ורביע מהו לשתותן בכרך אחד (ב)מדאמר רבי מנא אמר רבי יוםי הלל⁰ יאם שמען בבית הכנסת יצא הדא אמרה אם שתאן בכרך אחד יצא מהו לשתותן *)בפיסקן ^[ב] כלום אמרו שישתה לא כדי שישתה ולא שישתכר אם שתה בפיסקן אף הוא אינו משתכר מהו לצאת ביין של שביעית תני רב אושעיא יוצאין ביין של שביעית מהו לצאת בקונדיטין מדתני בר קפרא קונדיטין כיין יהדא אמרה יוצאין ביין קונדיטין מהו לצאת ביין מזוגין מדתני" רב חייא הארבעה כוסות שאמרו יוצאין בהן בין חיין ובין מזוגין ובלבד שיהא בהן מעם ומראה יין אמר רבי ירמיה מצוה ילצאת ביין אדום שנאמר יאל תרא יין כי יתאדם כי יתן בכום עינו וגו' [נ]תאניט מבושל כמתובל מהו לצאת ביין מבושל אמר רבי יונה 'יוצאין ביין מבושל רבי יונה למעמיה דרבי יונה כד הוה'שתי ארבע כסי דפסחא הוה חזיק רישא עד חגא חמיתיה⁰ חדא מטרוניתא אפוי נהירין אמרה סבא סבא חדא מהני תלת מלין אית כך או דשתוי חמרא את או דמלוי בריבית את או דמגדל חזירי את א"ל תיפח רוחא ָדההיאָ איתתא דחָדא מאלין תלת מיליא לית בי אלא אולפני שכיח לי דהכי כתיב 2חכמת אדם תאיר פניו ר' אבהו אתי למבריא חמוניה תלמידוי דר' יוחגן אפוי נהורין אמרון ⁰תלמידים לרכי יוחגן אשכח רבי אבהו סימא אתא לגביה אמר ליה מאי אורייתא חדתא שמעת א"ל תוספתא עתיקא קרא עליה חכמת אדם תאיר פניו א"ר חנין לוגאס דאורייתא תמונתָא עתיקא דמורייםא דציפורי א"ר יונה וחכמנא לה (רב"ש) דבית רבי ינאי הוה

הישנה *) מהו לשחותן בפוסקין. פוסקין הוא שם כלי המחזיק כמה רביעית וכן הוא בהדיא בילקוט אסתר (בשם מדרש אבא גוריון) על פסוק והשתיה כדת וזיל איר לוי כך היה מכסיס של אנשי פרס היה להם כוס גדול מחזיק ארפעים שמניות והוא נקרא פוסקא והם משקין בו לכל אחד ואחד כרי עכ"ל הילקוט. (עקרי דינים סימן י"ט בשם מקום שמואל סימן ס"ו אות כ"ט):

מכילין בה דבש וֹדוֹתני חצי שמינית מברנית

עשירה שבכולן כו' וכדלקמן אלא דלר"מ כפשטי" דבכל המקומות לא היו משמיעין אלא באחד באדר והוצרכו הג' פרקים כדי שיתרמו בכל פעם שהביאו דמה שהביאו בר"מ ניסן לא היה מספיק על כל והולכו הגי לרקים כד שומרון בכל פעם שהמיאו דמה שהביאו בד"ח ניסן לא היה מספיק על כל השה אל היה מסף על כל השה אל היה מסף לא היה מסף על כל השה אל הוא היה מסף להיך לתרום תרוניה הדשה וכר"ש בריי משום המילהה הדרי עדי וסוגיות הדבלי הדמר הדש והבא קרבן כי משא"ב לדשא דברייתא בחודש א" יהא מורם אל מודה א" הא מורם אל מודה א" הא מורם אל הוה אל הוה מישונה להיד בשנה אל אחר היה מספים מיש שולה כל או ב"ב למיד מורמין כי ולא אחר הני סוגיות לדידה על האיי על כל ישראל ומיפה בקטבלאות מפני שאנשי סוריא באם בדקלים מרס את הראשונה ואור היה מורמין בי מאין מהלשבה וחיפה בלשבה בקטבלאות והמניאין אח"ב נמנין על הקטבלאות את השני של ב"ב מא מוריא בל בל של היה מורמין בל המעבלאות המניאין אח"ב מנמנין על הקטבלאות אות השה של ב"ב בל מא מוריא בל בל משל הוא השל השנים בל בל משל היו מוריא בל בל משל היו מוריא בל בל משל היו מוריץ בל היו מוריץ בל בל משל היו מוריץ בל היו מוריץ היה משל היו מוריץ בל היו מוריץ בל משל היו מוריץ היה משל היו מוריץ היה משל היו מוריץ היה משל היו מוריץ היה משל היו מוריץ רק היה מעביר ביו מוריץ בל היו מוריץ היה משל היו מוריץ הל של היו מוריץ היה משל היו מוריץ הל היו מוריץ היה משל היו מוריץ הל היו מוריץ היה משל היו מוריץ הלכה די מני שמע הקטבלאות ומערבי השל הול בל הול בל בל היו מוריץ הלל היו מוריץ הל מוריץ הלכה ב" מני שמע הקטבלאות ומערבי השל הול בל בלול בנת בפרקון הלכה די מני שמע הקטבלאות ומרבל הוא הוב בל הור בל בל היו מוריץ הוא היה משל היו מוריך אות היה משל היו מוריק הוא היה משל היו מוריק הוא מוריק היה משל היו מוריק הוא היה משל היו מוריק הוא מוריק היה משל היו מוריק היה מוריק היה מוריק היה משל היה משל היו מוריק היה מוריק היה משל היו מוריק היה משל היו מוריק היה מוריק ונתלא תורמין מן הישנה עב"ל וזו התוספתא מובא בקולר בגמי צפרחין הלהה ד" תני שמע הקטבלאות כו׳ תרם בראשונה כו׳ ולשם כל ישראל: **היינו כר"מ דפורמין על הע"ל שיהא לכולם חלק בקרבנום.**

כי תרם בראשונה כי ולשם כל ישיראן: בייעו כר"מ דמוממן על פצ"ץ שימא לכונם חוק פקרבנות. מדישו בר"מ או חופר. זה דרפש שים בראשונה ועיל מן המיו מרדין בי מי מחוש לו בי שלון קום מרבלונות מיש בגנמל מעל מן האשונה טעל מן השני האשונה טעל מן השני האשונה טעל מן השני בראשונה לעיים וחים לא בי בראשונה לעיים וחים לא בי בראשונה שלי ווא שליים במשל של של המי מות בי של בלי בי בי של של בלי המור מתנה קודם לראשונה וכ"ה במוספתא לפיני בי היו של בי בראש המחלין ומויאין מן הם "כר". וט"ס במוספתא לבי בנהי אממילון ומויאין מן הב" כר". וט"ס במוספתא לבי בנהי אממילון ומויאין מן הב"כר". וט"ס במוספתא לבי בנהי למוח ליש"ש של של שלהם הא" כי ואמיש של של בי בושל בי היו המי"ל בלי בי של של המחלים ומויאין מן הב"כר". וט"ס במוספתא לבי מוחש בנהי להוספתא למיים האיש בי בל קופה קטנה או חושל לו במרכל המי"ל אחר ושוקל ובנמרל מדוקדק מחר ושוקל ובמתספתא שלפניט הב"ה בי ומן מוויאין מוויאין מון הב"כר" וש"מ במוספתא להיים להיות המוחש בליים הוה כחוב בלי ואם בליים הלבי בי המוספתא להיים להיות לבי בי בל בלי בל בלים בקטבלא או חוח ושוקל ובנמרל מדוקד מחר ושוקל ובמתספתא למוחש בי"ל המוחש בליים הוה כחוב אב"ל היות הבלה ב"ל היות מוחש בל"ל היות מוחש בל בלי בל בלי בל בלים בקטבלא או חוח ושוקל ובנמרל מוחש של בלי בי"ל היות מוחש בל בלי בל מוחש בל מוחש בל היות ב"ל בלי בל בלי בקטבלא או חוח ושוקל ובנמרל המיד המש שלמה הראשונים קול וכל היות מוחש בל היות בל ב"ל בלי בל בלי בל בלישה של בל"ל הוה מוחש בל בלי בל הלכתב"ב לאוחש בל היות לבלין היים להיות לותם להלוש להוב בל היות להיות להיות לותם להיות להיות לותם להיות להיות לותם להיות להיות לותם להיות לה

יהא חייב מי בעינן רביעית שלם אי סגי בכדי גמיעה (בפחות מזה): מים רי"א כדי מזיגת הכום. והיינו ב' חלקי רביעית ה"נ במזוג שיעורו בכדי גמיעה: (אמר המגיה ובמסכת שבת כתב הבעל קרבן העדה ח"ל הדא אמרה מזוג כדי מזיגת הכוס. וה"פ כדרך בני אדם למזוג והיינו רביעית שלם דאי ס"ד בפחות מרביעית ה"כ ביין סגי בפחות מרובע רביעית שהרי אם ימזגנו עם מים יהיה לו שיעור חשוב אלא ודאי דרביעית שלם בעינן): כמה הוא שיעורן. של כוסות. אנו שאין ידוע לנו שיעורו של רביעית האיטלקי במה נשער כוס של פסח: טיטרטון ורביע. מדה ששמה טיטרטון כולה ועוד רביעית המדה הואת תוסיף עליה ותמלא רביעית של תורה שלם: מהו לשתותן. כל הארבע כוסות בכרך אחד בזה אחר זה בלי הפסק בינתים: **בהלל**. של לילי פסחים אם שמעה בבית הכנסת שכך היה מנהגם לומר הלל בלילי פסחים בבהכ"ג זכר למחדש שאמרו הלל בשעת עשיית הפסח בבה"מ והאר"י אם כוון לבו לנאת בקריאה זו יצא וא"ל לאומרו עוד בביתו: הדה המרה. זהת הומרת שהם שתהן בבת החת יצה שהרי חין דבר מפסיק בין שלישי לרביעי: מהו לשסוסן מפוסקין. פירוש מהו שיהח מותר להפסיק בשתיית כוס אחד כמה פעמים: ה"ג כלום אמרו שישתה לא שישתכר: אם שותה הוא מפוסקין אף הוא אינו משחכר. אבל אם ישתה בפעם אחת דוקא הוא משתכר דיין מגרונו שבע: מהו לצחת ביין של שביעית. כיון דלח קרינן ביה לכם וקס"ד דארבע כוסות בעינן לכם כמו מלה וכי היכי דאין יולאין במלה כן אין יולאין בארבע כוסות או לא: בקונדיטין. יין שיש בו בשמים: מהו לצאם מווגין. יותר מג' חלקים: והוא שיהא בהן טעם יין. משמע דאפילו עד ששה חלקים מים יולאין בו: פ"ג מכושל כדי מפל. לריך שיהא מבושל שיתן בו הבישול טעם כתבלין אבל מכושל יותר מדאי לא: וחזיק רישיה. וכאיב ליה ראשו עד עלרת לכך הכשיר במבושל שאינו מזיק כל כך: המתיה וכו'. ראתה אותו אשה אחת משרי ארמיים שפניו מאירין: חדא מן חלח וכו'. א' מג' דברים אלו בך: או מלוה ברבית. שאין לו דאגת פרנסתו: או מגדל חזירין. שמרויח הרבה: אלא אולפני שכיח לי. תלמודי מלוי בידי. ל"א שמלוי לו לחדש דברים בתורה והן מאירין פניו: **חמוניה**. ראו אותו: **אשכח** רבי אבהו. מציאה לכך פניו להובין: סוספסא עסיקסא. תוספתא ישנה שלא ראה אותה מימיו מלא וראה בה דברים חדשים ושמח בה: לוג דאורייסא. לוג הכתוב בתורה: סמונסא וכו'. מדה הישנה שמודדין בה המוריים בלפורי: חכים אנא לה. מכיר אני המדה הזאת ודבית רבי ינאי מודדין בה דבש ה"ג ודבית רבי ינאי: חלי שמינים.

מדת טבריה הישנה היא רביעית של תורה: משנת אליהו

משנת אריהו

הגדולות שלא החוכרו כלל. ובקן היו מכיסין מתון מהלשכה.

ומהן היו התרומות ע"ש. זהה כל ההכרת שהוכרת להכנס

בה הלתן במיאו לזה סוגיא זו בנוכסת הספרים כמה

שיעורן של ג' קופות זהן מפורשין במתני 'ומה זה דקאמת

שיעורן של ג' קופות זהן מפורשין במתני 'ומה זה דקאמת

ימיערן של ג' קופות זהן מפורשין במתני 'ומה זה דקאמת

ימיד דעליהן בא השלה והמשובה. אל גי ניססת כיבינו

ופימיש דעליהן בל השלה והמשובה. אל גי ניססת כיבינו

מותיה והכי הוא שיטת רש"י ומוס' בקדושין ("ד" א' וכ"ה

שיטת הרע"ב ובירושלמי דשבת ה"ש משין מפוד אר"י

שיטת הרע"ב ובירושלמי דשבת ה"ש משין מפוד אר"י

א) אין, ב) ולא משנייה, ג) שבת עו ב וירושל׳ שבת פ"ח הלכה א, ד) עי' פסחים קח ב, **ה**) תוספי שבת פ״ט, ירושלמי ברכות פ"א הל"ה, 1) פסחי קח ב, **ח**) עי ב"ב לו ב, ט) [נדרים מט א], י) מ״ר קהלת פ׳ מי כהחכם, אמרון קומי ר"י, () פסחי' קט א, ()

עין משפמ נר מצוה יב א מיי׳ פרק יח משבת

. הל״ב: יג ב מיי׳ פ״ז מחמץ הלכה ט טוש"ע או"ח סימן מעב סעיף ט: "ד ג מיי׳ שם פ״ח הל״י ובהשגות והה"מ: שו ד מיי׳ פרק כט משבת הלכה יד ובהשגות והה"מ טור שו"ע שם סעיף יב: מו ה מיי פרק ו מחמך הלכה ט: יו ו טור שו"ע שם סעיף .6, ז טור שו"ע שם סעיף יב וסימן ערב סעיף

נוסחת הבבלי

לא) כמה הוא שיטורו של כום וכו׳ דתנים כ׳ חיים כו׳ רביעית יין האיטלקי הכום מזוג בכמה אר"י בר בון כו' נשמעין מן הדא דתני כו': (ב) מדאמר ב"מ א"ר יוחנן כו":

הגהות הגר"א

[א] ה"ג ארבע כוסו׳ שאמרו ישנן רביעים יין האיטלקי א' חי וא' מזוג כמה שיעורן של כוסות וכו׳ ימן א"ר יוסי וכו' עד ר' אבין אמר טטרטין נמחק. בבבלי ב לייל כלום אמרו אלא בשתה לא שישתכר אם שתה וכו': [ג] ה"ג אל מרא יין כי יתאדם וגו' ושל מזוג בכמה נשמעינה מן הדא המוליא יין כדי מזיגת הכום מהו לנחת ביין מבושל א"ר יונה מן מה דתני מבושל כמתובל יונחין יונה ביין מבושל ר׳ לטעמיה וכו׳. הכא גרסינן שפיר ושל מזוג בכמה ולא לעיל מינה משום דאכתי לא שמענו דיולאין ביין מזוג ואיך יפרש שיעורו: [ד] ה"ג דבית ר' ינאי הוו מכיליו בה דבש ולמה חרי לה עתיקא וכו'. והשאר שבינתים נמחק וכ"ה בירושל׳ דפסחים פ׳ בתרח ושנת פ״ח:

תורה אור השלם

ו. אַל הַרֶּא יַיִּן כִּי יתאַדֶּם כִּי יִתֵּן בַּכּוֹס עֵינוֹ יתְהַלֵּךְ בְּמֵישָׁרִים: משלי כג לא

2. מִי בְּהֶחְכָם וּמִי יוֹדֵעַ פַשֶּׁר דָּבָר חְכְמַת אָדְם תָאִיר פָּנָיו ועז פָּנָיו קהלת ח א :שנא

ל) קדל, ב) אוערת כמה, ג) שבת עו א, ד) מנחו' קג ב ולקמן פ"ח הל"א, ה) ובעט ר"א, ו) ברכו' כד א מנחו' קג, ז) הליוקי, **ח**) שם עדיות פ"ה מ"א, **ט**) מכשירין פ"ו מ״ה, י) מנחות קד א, כ) תוספתא

היינו מפרשין דאמידה גדולה קאמר אבל השתא

דהמדה קטנה שבימיו לא היתה בשוה להמדה

הקטנה שהיתה בראשונה ודאי איכא למטעי דעל

הראשונה הפחותה נאמר עתיקתא לכך קאמר הדא

דידן הוה כלומר דהוות ביומוי קודם ולזו שהיה להן עכשיו וליכא למיטעי: ה"ג סני יבש בכוים

דברי רבי נתן. וה"פ אם הוליא לרה"ר יין יבש

שנקרש כזית חייב דמעיקרא הוי רביעית והא

דבעינן רביעית שלם בקרוש ולא סגי רביעית משום דקרוש לאו בר מויגה הוא: **אפיא דר"נ.**

דאמר אף ביין רביעית בעינן כר״ם דמתניתין

דאמר כולן ברביעית ולית ליה לר"י הא דאמרינן

בסמוך דקרוש לאו בר מזיגה הוא: וטהרו דמה

משום נכילה. שלא היה בו רביעית וכל שאינו

רביעית לכשיקרש לא יהיה בו כזית ואין בו טומאת

נבילה: עד כמה. דם היה בה שטהרו אותו משום נבילה: ולא אשגח ביה. ולא השיב לו ר'

סימון דבר: ה"ג ושחל לריב"ל וח"ל וכו': ה"ג ובחש לר"ח על דלח וכו'. והרע לר"ח על

ר׳ סימון על שלא השיב לו על שאלתו: מחני הדין

עובדת. סיפר המעשה (שחטו) [שמתה] הפרדת

של בית רבי וטהר דמה משום נבילה: א"ל ר"י

בר ביסנא לר' סימון. בדרך שאלה אם עד

רביעית הוא דטיהרו אבל יותר מכאן טמא או אפילו יותר מרביעית טהור: **ובעט ביה.** רבי סימון ודחף אותו בסנדלו. ל"א גער בו: א"ל

פימון ווכוף מונו כפניטו. למ צבר מורה את מינוף ביה בתמיה: א"ל. הא דלא השבתי לו

כהוגן שלא היתה דעתי מיושבת בעת ההיא: זה

שלוקה חטים לשנה. שחין לו קרקע לזרוע והיינו

הבאה: ה"ג סדקי. מוכר תבואה למי שאין לו

חה הלוקח אופה משבת לשבת ולילה ויומס רמז

לשבת שהיום הולך אחר הלילה: זה הלוקה מן

הפלטר. מן הנחתום שאולי לא יהא לו לנחתום

למכור: וחנה חפלטר סמיך. וחין דעתי מיושבת

עלי להשיב לו: ה"ג ומאי כדון. מאי הוי עלה

אם יותר מרביעית טמא או טהור: העיד ריב"ב.

מתניתין היא בפ"ו דעדיות: על דם נכלות שהוא

טהור. וקס"ד טהור לגמרי קאמר אפילו ביותר

מרביעית: ופריך מהו טהור. שהוא טהור להכשיר

הזרעים שאינו מכשיר אלא דם השותת בשעת

שחיטה אבל לטמא מודה ריב"ב שדם נבלות מטמא:

ומשני חמן חנינן. במכשירין פ"ו: ואין לנו כיוצא

בו. וקס"ד שאין לנו דם כיולא שאינו מכשיר

ומטמא ש"מ דם נבלה אפילו טמויי לא מטמא:

ה"ג ואין לנו כיולא בו כשיעור עומאחו וכו'.

וה"פ דקשיא ליה דלמא הא דאינו כיולא בו היינו

לענין שיטתא הדם כבשרו אלא השרץ שדמו נתי מטתא בכעדשה ואפילו הדם ללול אבל דמו של

נבלה מיהו מטמא כשהיא רביעית וטומאתו מדרבנן

דרביעית כשיחרוש יעמוד על כזית ומתחלף בנבלה

ממש: מ"ד טמא. והיינו ריב"ל דלעיל כר"י דאמר

בפ"ד דעדיות שב"ה מטמאין דם נבלה: **ומ"ד**

טהור. דהיינו מתניתין דמכשירין כר"י בן בתירח: ה"ג א"ל רב אבדומי דמן נחומה ויאום. ושפיר

קאמרת דר"י הוא דמטמא דרבי יהודה מורה

הוראות דבי נשיאה הוי שהרי פרדות של בית רבי

היה ור"י הורה דיתר מרביעית טמא כשמעתתיה:

קווד. מי שהוא בעל שיער לא יתרום שמא יביא

בשערו וקווץ הוא מלשון קוולותיו תלתלים ורמב"ם פירש עני ונבהל להון מלשון קלתי בחיי: היו

מפספסין בקילקין. היו משפשפין בשיער התורם

אם היו שערותיו דבוקים מחמת זיעה ולוחה.

ל"ח קילקי הוא חלוק של למר שיש לו נימין וכשהיה התורם לבוש בחלוק כזה היו מפרידין

אותן הנימין שלא יחשדנו שהטמין המעות בתוכו:

מלוחים שחינו יודע חם יהיו לו מעות לשנה

עין משפם נר מצוה

משנת מיים מחנת משנת . הל״ב: ב מיי׳ פרק א מאה"ט

: כל״ד בא ג מיי׳ פרק י מטומאת אוכלין הלכה ג:

כב ד מיי׳ פרק ב משקלים הל"י ובהשגות:

בג ה מיי שם הלכה ה: בד ו מיי שם הל"ו:

נוסחת הבבלי

ר"י בר' ביבין נשם ר' (א) שמוחל: (ב) ושחל ר׳ (ג) בר ביסנא עד כו': (ד) ר"ש בשם ר' נתן בתורה כו': (ה) שאל את ר' יוסי בר ביבי איזהו כו': (ו) ודוחפה לקופה כו': (ז) לא היה מחפה שמא ישכח את התרום ויתרום את דבר התרום כו':

הגהות הגר"א [א] ה"ג ולמה קרי ליה עתיקא

מן בגין דהוה ביומי׳ זעירא ואיזעירת כמ׳ ורבתא דהוה כל"ל: [ב] נ"ב אמר ר' יוחנן הדא דידן היא חלי שמיני׳ טברנית הישנה כי כאן הוא מקומו של ר' יוחנן הנ"ל ולא לעיל מינה. וכ"ה בבבלי שם אר" תמנייתה קדמייתה דהות בטבריה הות יתירה על דה רבעה ובה משערין רביעית של וגירסת הספרים שיבוש: [ג] נ"ל אמיא דר' נתן כר' יוסי ב"ר יהודה כו'. והוא ברייתא מובא בבבלי שבת (עו.) דר' נתן ור"י ב"י אמרו דבר אחד דתני התם דם נבילה ב"ש מטהריו וכו" וב"ה מטמאין א"ר יוסי ב"י אף כשטימאו ב"ה אלא בדם שיש בו רביעית הואיל ויכול לקרוש ולעמוד על כזית שהוא שיעור נבילה לטמא אדם והיינו ד"א שבכזית כשנימוח הוי רביעית אלמא כר"י מתוקמא: [ד] ה"ג מהו כדון תנינא העיד ר׳ יהושע וכו׳: [ה] ה"ג ואין לנו כיולא בו דילמא לשיעור טומאתו שדמו מטמא כבשרו וכו׳. ועיין בק"ע:

ציון ירושלים

מפני הברכה. ע" פי" מהרא"פ ועיין שו"ת ח"ל סי' קכח:

גליון הש"ם

[ל] עי׳ שו״ת אח״ז הח״ל סיתן קכא:

תורה אור השלם

1. וְהָיוּ חַיֶּיךּ תְּלֻאִים לְךּ מִנֶּגֶד ופחדת לילה ויומם ולא תאַמִין בַּחַיִּיף: דברים כח סו ונכבשה הארץ לפני יי וְאַחַר תָּשָׁבוּ וִהְיִיתֶם נְקִיִּים מֵיְיָ ומִישְרָאֵל האַרץ והיתה הַוֹאת לְכֶם לַאֲחָוָה לִפְנֵי יִי: רמדרר לר כר

3. אַל אַלהִים יִי אַל אַלהִים יִי הוא ידע וישראל הוא ידע אָם בִּמֶרֶד וִאָם בִּמֵעֵל בַּיִי אַל ייים היה תושיענו היום הזה:

יהושע כב כב 4. וּמְצָא חֵן וְשַׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אַלהים ואַדָם:

הדא דידן הוום. מדה שהימה לנו מקדמים: ה"ג ולמה לא קרי לה עסיקסא. שהרי בומן ההוא לא הימה המדה ההיא וכבר עברה והל"ל הדא עמיקתא כדאמר ר"ח דאף ר"י היה במקומו של ר"ח: ומשני בגין דהוום ביומוי, אע"ג דכבר עברה מ"מ אין לקרומה ישנה כיון שהימה בימיו: ה"ג אים דאמרי דהוום. וה"פ בא לחרץ ולמה אמר ר"ח עמיקסא משום שנפחתה מרציעים ואח"כ הוסיפו עליה ואוקמוה ארגיעים ואח"כ פחסו אותה ולא פחסו אותה כבראשונה וזה היה בימי ר"י הלכך לא מני למימר עתיקסא דס"ד אמידה הפחותה קאמר ואי הוי הפחת בפעם שני כמו בראשונה שפיר המ"ל עתיקסא דאין לטעות דאמידה שנפחתה קאמר דא"כ הל"ל הא דאית לן השתא היא מדה רביעית וע"כ

> הישנה אמר רבי יוחנן 6 הדין דידן (הות) הוא ולמה קרי ליה עתיקה ואומן בגין דהוה ביומי אית דאמרי דהות זעירא ורבתא ואית דאמרי דאזעירא יולא אזעירא כמה דהות [ב]"כמה הוא שיעור של כום רבי יוםי בשם ר' יוםי בן פזי ור' יוםי בר ביבי בשם ר' שמואל אַצבעיים על אצבעיים על רום אצבע ומחצה ושליש אצבע. ב(תנים יבש כזית דברי רבי נתן) רבנן דקיםרי (א)ורבי יוםי בר ביבי בשם שמואל אתיא דר' נתן (ג'כר"ש כמה דר"ש אמר ברביעית כן אמר ר' נתן ברביעית לכשיקרש ויהא בו כזית רבי סימון בשם ריב"ל מעשה" בפרדת רבי שמתה ומהרו את דמה משום נבילה ושאל (ב) רבי אליעזר את ר' סימון עד כמה ולא אשגח ביה ושאל לריב"ל וא"ל עד רביעית מהור יותר מרביעית ממא סובאש לר"א על (עד) דלא חזר ליה ר' סימון שמועתא רב ביבי הוה יתיב מתני הדין עובדא א"ל רבי יצחק (י)בר (ביסנא) כהנה עד רביעית מהור יותר מכאן ממא ובעם ביה אמר ליה רבי זריקא בגין דשאיל לך את בעם ביה א"ל בגין דלא הות דעתי בי בעיטנא ביה דאמר רבי חנן והיו חייך תלואים לך מנגד זה שלוקח חטים לשנה ופחדתי לילה ויומם זה הלוקח מן "הסדקי ולא תאמין בחייך זה הלוקח מן הפלטור ואנא סמיכנא אפלטור [ר]ומהו כדון העידה ר' יהושע בן פתורה על דם נבילה שהוא מהור מהו מהור מהור מלהכשיר אבל לממות מממא תמן" תנינן גדם השרץ כבשרו מממא ואינו מכשיר ואין לנו [ה]כיוצא בו ושיעור מומאתו שדמו משמא כבשרו אמר רבי יוסי פליגי בה תרין אמוראין חד אמר ממא וחד אמר מהור מאן דאמר ממא כרבי יהודה ומ"ד מהור כר' יהושע בן פתורה (מ"ז רב אבוה דאימן אחתיה דר' יהודה וכו') אמר ליה רב אבדומה דמן נחותה ויאות׳ דרבי יהודה מוריינא דבי נשיאה הוה: שמא יעני ויאמרו כו': תני רבי ישמעאל יקווץ לאָ יתרום מפני החשד תני הגזברין היו מפספסין בקילקין תני[©] מדברין היו עמו משעה שהוא נכנם עד שעה שהוא יוצא וימלא פומיה מוי א"ר תנחומא ווו מפני הברכה (ד)רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן בתורה ובנביאים ובכתובים מצאנו שאדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שהוא צריך לצאת ידי המקום בתורה מנין דכתיב 'והייתם נקים מה' ומישראל בנביאים מנין דכתיב 3אל אלהים ה' וגו' וישראל הוא ידע בכתובים מנין דכתיב 1 ומצא חן ושכל מוב בעיני אלהים ואדם גמליאל זוגא (ה) שאל לרבי, יוםי בר רבי בון איזהו המחוור שבכולם אמר ליה והייתם נקיים מה'

> ומישראל: הלכה ג מתני' של בית רבן גמליאל היה נכנם ושקלו בין אצבעותיו וזרקו לפני

> התורם והתורם מתכוין (י) ודחפו לתוך הקופה האין התורם תורם עד שהוא אומר להם אתרום והן אומרין לו תרום תרום תרום שלש פעמים יתרם את הראשונה וחיפה בקטבליאות השניה וחיפה בקטבליאות השלישית (ו) לא היה מחפה ולמה היה מחפה שמא ישכח ויתרום מן הדבר התרום תרם את הראשונה לשם ארץ ישראל והשניה לשם כרכים המוקפין לה והשלישית לשם בבל ולשם מדי ולשם

מדיגות מדברין היו עם הסורם. כדי שלא יתן דבר בתוך פיו: ופריך וימלא פומיה מוי. היה לו למלאות פיו מים ולא היו לריכין לדבר מדינות עמו: מפני הברכה. שחייב התורם לברך על התרומה כדרך שמברכין על הפרשת תרומת הגורן: איזהו המחוור שבכולן. איזהו מהפסוקים מבורר ומפורש שבכולן שלריך לנקות

עלמו לפני בני אדם: הלבה ג מתני' וזורקו לפני הסורם. מתכוונים היו שיפלו שקליהם לתוך הקופה ויקנו מהם קרבנות לבור ולא יהיו משירי הלשכה: ג' פעמים.

על כל פעם ופעם היה אומר אתרום והם אומרים תרום וכן דרך לשון חכמים להיות משולש: **סרם אם הראשונה**. הקופות הגדולות של ט' סאין שתרם מן הלשכה היו מכוסות במטפחות ואח"כ כשתרם מהן בקופות הקטנות של ג' סאין היה תורם הקופה הקטנה שכתב עליה א' מאחת מקופות הגדולות ומכסה אותה במטפחת ואח"כ מגלה הקופה הגדולה השניה וממלא ממנה קופה הקטנה שכתוב עליה ב' ומכסה אותה וכן בשלישית אלא שלא היה מכסה אותה לסימן שממנה יתחיל בפרוס העלרת: **הראשונה** לשם א"י. שהן שלחו שקליהם תחלה: ושניה לשום כרכים המוקפין. כגון עמון ומואב ומיהו בכל פעם היו חורמין על שם כל ישראל על הגבוי ועל העתיד לגבוח ואל החכיר הסנא חלוקי מקומות הללו אלא להודיען שתקנו ג' פרקים אלו כדי שיחנו מקומות

באה מא"י: כרכים המוקפין. היינו מקומות הסמוכים שהיו מביאין בשניה: לשם בכל כו'

ריבב"ן

מתני' זורקו לפני הסורם. השקלי שלהן והתורם מתכוין ודחפו לקופה שיהא שקלו בתרומה והנחת רוח הוא לפי שלא יהא מתקרב אלא משלהן תחלה : מרם את הראשונה. באחד מן הקופות: וחיפה בקטבלאות. מכסה הקופות בעור לסימן. השלישית לא היה. לריך לכסות שכבר נתרמו האחרות ולמה היה מכסה הראשונה שמא ישכח ויתרום מן הכסף שבקופה ויניח בקופה האחרת אבל אם היה מכוסה אין לחוש. תניא בתוספתא פ"ב תרם את הראשונה לשם ארץ ישראל ועל כל ישראל וחיפה בקטבליות מפני שבני סוריא באין ושוקלין עליה. תרם את השניה ואמר הרי זה לשם עמון ומואב פיי ישראל שדרים בעמון ומואב ומכרכין המוקפין לארץ ישראל וחיפה בקטבליות מפני שאנשי בבל באין ושוקלין עליה. תרם את השלישית ואמר הרי זו מבבל וממדינות הרחוקות ועל כל ישראל ולא היה מחפה וזו היתה

תקלין חדתין ולמה קרי ליה עסיקה. מאחר שווכרה שמדדו בה בימיו: ה"ג מן בגין כו' כמה דהוה. והיינו עחיקה בינתי ז. ען בגן על מנטי החיק פנתקו כמו שהימה קודם קטנה: היג א**מר רצי יוחתו הזה** ידוך כר. והכי אמריי בבצלי שם אר"י ממנייתא קדמייתא דהוות בטבריא הוות ימירא על דא רבעא ובה משערין רביעית של פסח. וגירסת הספרים שיבוש: שיעורן של כום. במדידת האלבעות: ה"ג פני יבש. יין קרוש בכזית משערינן דמעיקרא הוה ביה רביעית ובקרוש רביעית שלמה בעינן דלאו בר מזיגה הוא: ובקרוש לביעית שנמה בעיק זינתו כג עודשה החה. ה"ג אסיא דר' נסן כר"ז בר"ז כו'. זהוא ברייחל מובא בבלי שבת (ש) דרבי נמן ור"י בר"י אמנו דבר אחד דמני התם דם נבילה ב"ש מטהרין. דאינו כבשר לנומא כנבילה בסית ולא תורת משקון כר. בפל מענת המנים בפנים ליחוד להיו למני מנתקים וכו הצ"ה מעותאין אמר רבי יוסי בריי אף כשטימאו ביח הלל לא טימאו אלא בדם שיש בו רביעית הואיל ויכול לקרוש ולעמוד על סזית שהוא שיעור נבילה לטמא אדם והיינו אמכו דבר אחד שבבזית היכש בשנימות היינו אממו דבר אחד שבבזית היכש בשנימות הוי רביעית אלמא כר"י בר"י מיתוקמא: ו**טהרו את** דמה. אמר לה סחם אם עד רביעית או אף ברביעית: ושאל כו' עד כמה ולא אשגח ביה. לא השיבו כלום: עד רביעים טהור כו'. כר"י בר"י והתם לא היה רביעית וטיהרו דמה: וכחים ר"ח. התרעם רבי חלעזר על שלא השיב רבי סימון: **הדין עובדא**. סתם שטיהרו את דמה כמו שסיפרה רבי סימון: עד רביעים טהור לו'. שאל אותו אם כן הדין: ובעיט ביה. דחהו שלא רצה להשיבו ולא נהג בן בכבוד. כמו וביעט דבברכות דשחיל לך. כענין להשיבו כהלכה (f f) פנק כ הא או. זאר קר בעות ביה: דלא הווח דעם: בי שלא היה דעמי מישבת: שלוקה חטים. ואין לו קרקע שחהא אמת מארץ חלמח בזריעתו ולדק משמים נשקף על ידי הגשמים מה שאינו כן כשלוקח על שנה חטים דלשנה הבאה אינו יודע אם יהיה לו במה ליקח ואם יהיה הבאה אינו יודע אם יהיה לו במה ליקח ואם יהיה חטים: **מן הסדקי.** מעט מעט מהמוכר חבואה ומפחד דלמא אדאזיל יזדבן וגם היוקר הוה ע"י מפקיעי שערים יום יום ופחד שלו לילה ויום שלא יהיה לו על סעודותיו הרגילים בערב ובקר: ולא סאמין. וה שלוקה מהפלטר. מהנחתום פת אפויה דלזימנין אין לר פת כשרוצה לאכול: ואנא ממיכנא אפלטר. ואין דעתי מיושבת: מהו כדין. מאי הוי עלה אי יותר מרפיעית טמא וכר"י בר"י או אף יותר מרביעית טהור: **העיד רבי יהושע בן פחורת** כו. שהוא טהור. משמע לגמרי טהור אף יותר מרביעית. ודחי מה טהור מלהכשיר הוא דלגמרי טהור מרביעית. זדחי מה טהור מנהכשיר הוח דנגמרי טהור שאינו מכשיר ואין בו חורת משקה אבל לטמא מטמא יותר מרביעית כשיעור נבילה בכזית וכדלעיל: **ממן סנינן.** במכשירין פ"ו: מטמא ואינו מכשיר ואין לנו כיולא כו. משמע דאמרינן כשאין מכשיר אינו מטמא ומדאמר טהור אם כן מוכח דלגמרי טהור אף מלטמא: דלמה לשיעור טומהחו. שדם השרץ מטמה בכעדשה כבשר השרץ משה"כ דם נבילה הינו כבשר נבילה בכזית אלא ברביעית אבל ברביעית על כל פנים מטמא אע"ג דאינו מכשיר: מאן דאמר טמא כרבי

יהודה. רבי יהודה הוא דאמת שהן יהמת שמה כובי יהודה. רבי יהודה הוא דאמת שהן יהודה. רבי יהודה הוא דאמת בריש פ"ה דעריות
דדס נבילה ב"ה מעמאין ובדפריש ר"י בר"י דדוקא ברביעית וכדאמרינן בבבלי מנחות (ק"ג ב"): ומ"ד טהור כר"י ב"פ. דס"ל טהור לגמרי אף יותר מרביעית. וכדאמרי בבבלי שם דהעיד ריב"ש שהיו עולי רגלים הולכים עד ארכובותיהן בדם הנבלות ולא אמרו להם דבר: ויאום. מה דאמר טמא כר"י: דר"י מורה הוראה דבים נשיא הוה. וכאן פרדת להם דבר: ויאום. מה דאמר טמא כר"י: דר"י מורה הוראה דבים נשיא הוה. וכאן פרדת דבית רבי הוה והורה כשמעתיה דפחות מרביעית הוה שם ולכן טיהרוה: בותבי' בפרגוד חפום. ארוך וכפול פן יחשדוהו שהטמין שם ממעות הלשכה: מעון הלשכה. על ידי שלקח ממנה: גבז' קווץ. בעל שיער וגירסת הרמב"ם קבץ והוא עני שתאב למעות וכן נבהל להון מנותם. גם "קור בעם ישר הדעת האול היה לכך האול על העוצר מפרידין הנימוח כמו קובץ על יד: מפספסין בקלקין. בגדי למר כמו בשבת הקלקים והיו מפרידין הנימוח שלה יושרוץ בפיו: ומלא פומוי מוי. משלה יושרוץ בפיו: יומלא פומוי מוי. משלה פיו מים וג"כ לא יהיה יכול להטמין בפיו: מפני הברכה. שלריך לברך על ההפכשה וכשמשקין בפיו אינו יכול לברך דא"א לסלקן לגד אחר וכ"ש כשפיו מלא מים: המחוור שבמולן. מפורש לווי להיות נקי מהבריות כמו מידי שמים: בותבי" של בית ר"ג כו". פצרון, נופור ש היי באיתו לי המליח וה לושבה בשנה שהוא מוכם והחוכם מתכוין ורותפו שבייו רולין שיגיע דמיקן לקרצנות וזרקו ללשכה בשנה שהוא מוכם והחוכם מתכוין ורותפו מהלשכה לקופה של ג' סאין שחורם בה: ג' פעמים. דרך תכמים הוא כן. כמו מגל זו כי וועוד הרבה: הראשונה. תרומה ראשונה מהלשכה: בקטבלאות. על הנשאר בלשכה כי ועוד הרבה: הראשונה בא הקטבלא: ולמה היה מחפה. בראשונה ושניה: שמא שפה ומכניאין אח"ר נותנין על הקטבלא: ולמה היה מחפה. בראשונה ושניה: שמא שפה ויסרום. מן התרום וכשמחפה נעשו המחופים שירים ותורם ממה שעל הקטבלא רק בשלישית לא היה לריך לחפות שלוקח ממנה עד שגומרה כדלקמן: לשם א"י. שהראשונה היתה

משנת אליהו

בט"מ שבות יעקב סימן כ"ב שהאריך בפירוש אחר בכלי ששמו פוסקין ופירושו דחוק ומ"ש עיקר: על רום אלבע ומחלה ושליש אלבע. עיין חוס' בפסחים ק"ט א' ד"ה רביעית שמיישב לסוגיא זו

הרחוקות על לבן וישלחו שקליהן: גב" ופריך אילו. מי שהיו מונחים לפניו שני כריים של תבואה ותרם מאחד על חבירו מי לא פטר גם השני א"כ ה"נ מאי נפקא להו לדבית ר"ג אם הוא חורם של הלי שקל שלהן או לא: **ומשני הנחס רוח הוא להן.** שיהא הקרבן קרב מממונם ראשונה ולא יהא לשירי הלשכה: שמש אם **הקטבליום.** מכולן נעשה הכל שיריים: אילטלא. בגדים וחמש חליפות שמלות מתרגמין וחמש אילטלון: אע"פ שיש בראשונה נוטל מן השניה. אקופות הגדולות קאי שאינו נוטל מן

הראשונה כל הג' קופות קטנות בפרוס הפסח אלא מכל אחת מהן נטל קופה אחת וכדפירש' במתניתין: **שלמה שלישים.** שהוליאו כל המעות שבקופה שלישית לצורך הקרבנות:

א) מרם את הראשונה כו׳. ב) תוספתא פרק ג) קדושין נד א, ד) סוטה מט א ע"ז כ: וירושלמי שבת פרק א הל"ג, ה) ב"מ קיח א מנחות פ"ד א.

עין משפמ נר מצוה

בסוף כשיכלה כל המעות שבתוך הקופות: וכן

שמא ינטרכו להן בסוף מייתי הא דר"פ שלריך

האדם להיות זהיר וזריז שלא יבא לידי חטא: זריזות. הזריז במצות לעשותן כהוגן ומרחיק

מעלמו כל דבר שיכול לבא ע"י לעבירה מביא את

האדם שהוא נקי בעשיותיו ומעבירות שבידו:

טהרה. שאף עונותיו הראשונים יתלבנו ויוטהר

נשמתו: קדושה. קדושת הלב והמחשבה: לידי

יותר קדוש גם כי יפלס מעגלי לדק של שאר בני

חטה. שחל יחמר חני חלך בשוק של זונות ולח

אחטא וכמו שאמר שלמה המלך ע"ה שכיון שהוא

עניו ויאמר שהוא שפל אנשים יהיה ירא חטא:

לידי **הסידות.** והיינו שיעשה דברים שהם לפנים

משורת הדין כדי שלא יבא לידי שום חטא: לידי

הדין עושין עמו מן השמים דברים שהן חוץ מהטבע

ומודיעין לו רזי התורה: לידי סחיים המסים.

שע"י שישרה רוח קדושה על עלמות יחיו וכמפורש

משמע זריזות מלשון כלוי ומשמע זהירות דהיינו

זריזות וכתיב קרא אחרינא וכפר בעדו ובעד העם

הוא הכפרה הכוללת לכולם אלמא ע"י זריזות בא

הנקיה הגמורה: וכפר עליה הכהן וטהרה. מן

השבועה שנשבעה כשכרעה לילד ואף ששוגגת היא

מרום וקדום אשכון דהיינו שעם היותו מרום

ישכון עם הקדוש והדר קאמר שישכון את דכא

ושפל רוח שהוא העניו משמע דמקדושה יבוא

האיש להיות עניו ולהכי קאמר שיהיה ה' עם

הקדוש ויהיה עם דכא ושפל רוח: ה"ג דכחיב

עקב ענוה. בעבור ובשכר ענוה יבא לידי יראת

ה': או דברם. אין הקב"ה מדבר בחזון אלא

לחסידיו: רוה"ק מביא לידי חחיים המסים. דכתיב

ונתתי רוחי והוא רוה"ק וחייתם אח"כ: ה"ג לידי

אליהו זכור לטוב דכתיב הנה אנכי שולח לכם את

אליה הנביא לפני בא יום ה' הגדול והנורא והשיב

לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם: כל מי

שהוא הבוע וכו'. פי׳ שהוא דר בהביעות בא"י

שהיא מכפרת עון כדכתיב העם היושב בה נשוא

עון: ואוכל פירומיו בטהרה. שגורם טהרת

הגוף: ומדבר בלשון הקודש. שגורם טהרת

הנפש: וקורה ק"ש בבוקר ובערב. שמקיים והגית

בו יומס ולילה שהתורה עיקר טהרת נשמה: מובטח לו שהוא כן עוה"ב. אפילו גופו יודכך

ויזכה לחיים נלחים והם חיי עולם הבא אי נמי

בלח דין ויסורין יזכה לעוה"ב: סליק פרק ג'

בה. מה שנתנו למוך הקופות מה היו עושין בהן: וכל קרבנות הלבור. לאחויי

א מתנר' הסרומה מה היו עושין

שימנעו רגלי בהמה משם ויודיעו לבני אדם שהם לצורך העומר ושתי הלחם שאינן

שומר חנם. ואף אם קנה אותן מן ההפקר כששמרן חנם סבר ר"י דקרבן יחיד משתנה לקרבן זבור: אף אסה אומר וכו'. כלומר אי אתה מודה שאינן באין אלא משל זבור ואם שמרן חנם וזכה בהם נמלא שאינן באין משל לבור ולשיטתם השיבו דסברי

משנת אליהו

סני שלישים היחה עשירה שבכולן שהיה כה אלטלים של והכ ודרכונוס של והכ. וקשיא זהא בריש פ״ב מסיק דאף מרגליות אסור ללרף משקלים שמא מיזל המרגליות ונמלא הקדש מפסיד ואיך אמר אלטלי של זהב שהוא שוה בסף וצ"ל שהביאו לכבוד שהיו הדרכונות של זהב ברוכים בהם לשמירה מדרכם הרחוקה:

הדרן עלך פרק שלישי

אלא מן החדש ומן הארץ ונותנין שכרן מן התרומה דלורך קרבן כקרבן דמי

בה א מיי׳ פרק משקלים הל"ח: בו ב מיי שם הל"ו:

ג מיי׳ פרק ט״ו מטומאת אוכלין הלכה יב:

ד מיי׳ פרה ד משהלים :6"35

ב ה מיי שם הל"ה: ג ו מיי שם הל"ו:

נוסחת הבבלי

(א) של זהב דרכמוני זהב: (ב) נוטל מן הראשונה כו׳ מחר כו' מחר ומורס כו': (ג) ר"מ אומר יחזור לשיריים כו': (ד) לידי אליהו ז"ל דכתיב או תבין יראת ה' ודעת אלהים ·65nn

הגהות הגר"א [א] צ"ל נחם כום וכו":

גליון הש"ם

(מן עי' ק"ע ועיין מוס׳ נד ע״ל קדושין מועלין: [ב] עי׳ ש״ק ועי׳ ברמב"ם פ"ו ממעילה הלי"ג ועי בשעה"מ פ"ב משקלים ול"ע: [ג] עי ירושלמי שבת מ"ש שם על :סגליון

תורה אור השלם

ו. וכלה מכפר את הַקרשׁ וְאֵת אֹהֵל מוֹעֵד וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְהִקְרִיב אֶת השעיר החי:

ויקרא טז כ 2. וְאָם לֹא תִמְצָא יָדָה שה ולקחה תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנְה אָחָד לְעֹלְה וְאָחָד לְחַשָּאת וְבִפֶּר עָלֶיהְ

הלכה

ויקרא יב ח 3. וְהְזָה עְלָיו מִן הַדָּם בָּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פִּעָמִים וְטִהֲרוֹ וְקִדְשׁוֹ מִטְּמְאֹת בני ישראל:

ויקרא טז יט 4. כִּי כֹה אָמֵר רֶם וְנְשָּׂא שׁבֵן עַד וְקְדוֹשׁ שְׁמוֹ מֶרוֹם וִקָּדוֹשׁ אֶשְׁכּוֹן וִאֶת דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים: יַ עֶקֶב עָנֶוְה יִרְאַת יַיָּ.5 עשר וכבוד וחיים: .. משלי כב ד

6. וַחֶּסֶר יַיָּ מֵעוֹלְם וְעַד עוֹלֶם עַל יְרַאָיו וִצְדְקָתוֹ לבני בנים:

תהלים קג יז דברת בחוון M לְחַסִידֶיף וַתֹּאֹמֶר שִׁיִּיתִי עֵזֶר עַל גִּבּוֹר הֲרִימוֹתִי בָחוּר מֵעָם:

וְנֶתַתִּי רוּחִי בְּכֶם וחייתם והנחתי אתכם על אַדמַתכֶם וידעתֶם כִּי אַנִי יַיָּ דְּבַּרְתִּי וְעְשִׂיתִי נאם יי: יחזקאל לז יד 9. הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני יום יַיָּ הַגְּדוֹל ג: מלאכי ג כג והנורא:

אלמוסט לכי הג קופות גדולות מעות לריכין באות שלמס. באלון להנו מעות לריכין באלו שלמס באלון לתקופות גדולות מעות לריכין כל ישראל לשקול מחדש שקלים אחרים שהמעות שנשאר בלשכה ולא נכנס למוך קופות הגדולות הוא שיריים ואינן כשרין שוב ליקח מהן קרבנות: מועלין בשיריים. שנשארו בלשכה שמא ילטרכו להן מועלין בשיריים. שנשארו בלשכה שמא ילטרכו להן מדינות הרחוקות: **גבו'** של בית ר"ג וכו' אילו היו שני כריים ותרם מאחד מהן על חבירו שמא לא פטר חבירו [א] הנחת רוח היא להם שלא יהא קרבן מתקרב, אלא משלהן תחלה. י) תני שמט את היה ר"פ וכו'. אהא דקאמר ר"מ דמועלין בשיריים הקטבליאות נעשו כולן שיריים תנים שלישית היא היתה עשירה שבכולן שהיו בה (איצטלי) אסטריאות (א)של זהוב ודרכונות של זהוב תני אתרם את הראשונ' לשם ארץ ישראל ולשם כל ישראל שניה לשם כרכים המוקפים ולשם כל ישראל והשלישית לשם בבל ומדי ולשם מדינות הרחוקות ולשם כ"י תני (ב) נמל מן הראשונה אע"פ שיש בראשונה נומל ענוה. שכל מי שיש בו רוח קדושה חפץ להיות מן השניה נמל מן השניה אע"פ שיש בשניה נומל יותר קדוש גם כי שנט משגם כין בי ב.... אדם ושאין דרכיו מבוררים כל הצורך וזה הוא יייהר יוויה שמכיר פחיתת ערכו: לידי יראם מן השלישית שלמה שלישית חוזר לשניה שלמה שניה חוזר לראשונה שלמו שלשתן ^[6] חוזר ושוקל (ג)ר"מ² אומר ²חוזר לשיריים שהיה ר"מ אומר פן מועלים בשיריים שמא יצמרכו להז בסוף וכן 7 היה רבי פנחם בן יאיר אומר 🗓 זריזות מביאה לידי נקיות ינקיות מביאה לידי מהרה מהרה מביאה רות הקודש. שכיון שהוא עושה לפנים משורת לידי קרושה קרושה מביאה לידי ענוה ענוה מביאה לידי יראת חטא יראת חטא מביאה לידי חסידות חסידות מביאה לידי רוח הקודש רוח הקודש ביחוקאל: לידי אליהו. שקודם התחיה האחרונה יבא אליהו: וכלה מכפר אם הקדש. ולשון וכלה מביאה לידי תחיית המתים תה"מ מביאה אליהו זכור לטוב. זריזות מביאה לידי נקיות דכתיב וכלה מכפר נקיות מביאה לידי מהרה דכתיב יוכפר עליה הכהן ומהרה מהרה מביאה לידי² קדושה דכתיב ³ומהרו וקדשו קדושה מביאה לידי ענוה דכתיב יכי כה אמר רם ונשא שוכן עד לריכה טהרה: ועהרו וקידשו. לבתר טהרה וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל אתיא קדושה: כי כה אמר כם ונשא. מדכתיב רוח ענוה מביאה לידי יראת חמא דכתיב זעקב

ענוה יראת ה' יראת חמא מביאה לידי חסידות

דבתיב 1חסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו חסידות

מביאה לידי רוח הקדש דכתיב זאז דברת בחזון

לחסידיך רוח הקדש מביאה לידי תחיית המתים דכתיב *ונתתי רותי בכם וחייתם תחיית המתים

מביאה (ד) לידי אליהו זכור למוב דכתיב "הנה

אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בא יום ה'

הגדול והנורא תנא בשם ר"מ (אומר) כל מי שקבוע בארץ ישראל ומדבר בלשון הקודש ואוכל

דלוקחין בה תמידין ומוספין

פירותיו במהרה וקורא ק"ש בבוקר ובערב יהא מבושר שבן עולם הבא הוא: הדרן עלך פרק בשלשה פרקים הלכה א מתני' התרומה מה היו עושין בה

ונסכיהם העומר ושתי לחם ולחם הפנים וכל קרבנו' הציבור השומריה ספיחין בשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה רבי יוםי אומר אף הרוצה מתנדב שומר חגם יאמרו לו אף אתה אומר שאין באין אלא קטרת: ספיחים. תבואה העולה מאליה ממה שנשר בקציר ונותנים שכר לשומרים

נה אוכזר שאין באין אלא דחמרי גנ' פרקים ושלריך להיות נקי מהבריות כמו מידי שמים ושלריך להיות זריו כמושל שיהיה שלהם תחילה מפרש לכולהו מדות דרפב"י: זריוות מביחה לידי נקיות. זריוות הוא היפוך העללות וע"י שאחוז במדת הזריזות מביאתו לידי נקיות הן בכה"ג דנקיים מבריות דאיירינן בשמעתין כשרואין זריזותו בדבר בשלימות לא יחשדוהו. זהן בידי שמים. בשהוא זריז במלוה המלוה מזורות ומלובנת מובובי מות וכן אמרו ח"ח שעבר עביר

כשהם זריו במנוה המנוה מודות ומנוצמת חוברני מות וכן חמנרו מ"ח שעבר עבייה כו" הגוף בטבילה לריך שיהא נקי משום לכלוך חלילה ובלא זה אינו טהור. וכן ע"יי נקיות
הגוף מאבק מטא בא לנהדת השמה שאינה טהורה רק בכלי נקי כנו נפש נקי ולדיק:
שהרה מביחה לדי קדושה. כמו באכילת קדשים וחולין שנעשו על טהרת הקדש וליכנק
עסרה מביחה לדי קדושה. כמו באכילת קדשים וחולין שנעשו על טהרת הקדש וליכנק
לקדש הכל על ידי טהרה וכל הכנסין לעודה לריפין ועבילה. אי נמי כדאמריק בברכות
(כב 4) גדר גדול גדרו גה מעשה בא" שחבע לדבר עבירה א"ל יש לך מ" סאה שאתה
טובל פירש אמרו כ"מי שנאמר בו קדושה הוא פרשת מן העריות כמ"ש קדושים חהיו. וזהו טהרה מביאה לידי קדושה: קדושה מביאה לידי ענוה. ע"י שהולך ומתקדש בדרכי

לפנים משורת הדין וכן ע"י שהוא ירא חטא עושה גדרים כדאמרינן לך אמרי' מזירא סחור סחור והוא לפנים משורת הדין ועיקר החסידות שלא ימצייש מבני אדם במילי דשמיא כמ"ש בריש ברכות ע"פ שמרה נפשי כי חסיד אני לא חסיד אני כו' ולא בושתי כו' ואו כשעולה במדרגה עליזנה לעשות כל מה שמוטל עליז ומה שביכלחו להשיג אז על השאר ה' בעזרו ויערה עליז רוח ממרום וזוכה לרוח הקודש ואמרו בירושלמי שלהי סוכה שמחם בית השואבה שהיו שואפין רוה"ק ושם היו חסידים ואנים מעשה והוא ע"י ששמחים במעשיהם ואין השכינה שורה אלא מחוך שמחה

עשירה שבכולן שהיו בה דרכונות של זהב סתמא כר׳ יהודה דאמר לעיל בפ״ב אף לשקלים אין להם קלבה. ירושלמי נטל את הראשונה אע״פ שיש בראשונה נוטל תו השניה נטל תו השניה אע"פ שיש בשניה נוטל מן השלישית שלמה השלישית חוזר לשניה שלמה שניה חוזר לראשונה שלמו שלשתן חוזר ושוקל ר' מאיר אומר חוזר לשירים פי׳ לוקחין תמידין מכסף הנשאר בלשכה לאחר שתרם בקופות ור׳ מאיר לטעמיה דאמר מועלין משנה א התרומה. שנתרמה בקופות: שומרי היו מופקרין בשביעית ביהודה היו שומרים במקום אחד הספיחין להביא מהן העומר ושתי הלחם ולא היו מביאין לכתחלה אלא ביהודה משום דכתיב כרמל ואם הי׳ מביאין מרחוק היה הרוח מיבשו ולא היה כרמל ואם לא מצא מן הקרוב לירושלים מביאין מן הרחוק ודוקא מא"י דס"ל להאי תנא אין עומר ושמי הלחם באין מחוץ לארץ ודלא כר' יוסי בר יהודה דאמר ממוז למרן וזמו כל יושי בל ימוז דמתר במנחות בפרק כל קרבנות ודף דין עומר בא מחוץ לארץ דמאי טעמא דמאן דאמר אינה באה מחוץ לארץ דכתיב ממושבותיכם ולא מחו"ל, ור' יוסי בר יהודה האי ממושבותיכם דריש ליה בכל מקום שאתם יושבים דחדש נוהג בחו"ל. ועוד אמרינן בפרק כל קרבנות רמי ליה רמי בר חמא לרב חסדא תגן שומרי ספיחים נוטלין שכרן מתרומת הלשכה אלמא עומר בא מהן בשביעית והכתיב והיתה שבת הארץ לכם לאכלה לאכלה ולא לשריפה וקומץ העומר מחירו אמר ליה רחמנא אמר לדורותיכם ואת אמרת

לשירים שמא ילטרכו להם בסוף:

ספיחים בשביעים. לפי שכל השדות

תקלין חדתין הרחוקום. שלא היו מכיאין אלא בפ' הג': גם' אינו היו שני כן' שמא לא פער אם חבירו. בממיה והכי נמי למה לבית ר"ג להדר שיבוא דמיהן לקופה כיון שיתרמו גם על שלהם: ומשני נחם רוח כו' חחלה. זריזות מלוה שיהא משלהן ובתחלה ולא ישאר בשירים: סני. תוספתא פ"ב דשקלים: שמט הקטבלאום נסערבו השירים. והתם תני דמ"מ לא יערבו בשל אשתקד: אלטלים של זהב ודרכונום כו'. שהיו מביאין ממדינות רחוקות והיו מלרפין על דרכונות כדלעיל רפ"ב: נוטל מן הראשונה. מפרש שבג' הקופות שחורם היה כתוב עליהן אב"ג מפני זה וכ"ה בתוספתא בהדיא ובפרקין לעיל למה היה כתוב עליהן כו' ותחלה נוטל מראשונה שמצוה בראשון עריאן כן ותמוסה מער נונ ושונה שתנהה כרספון להסספק ממנה חסלה. אבל אינו מריקה לגמרי שלרך לספק מכל הג' דאסמכוה אקרא לקמן מוהעמדנו עלינו לחת שלישית השקל. ואם היה מסספק מהראשונה מכל וכל לא יצוא קודם עלרם לספק מהשלישית: שלמה שלישים. משום הכי הלריכו השלישית קודם לשניה דבכך לא יטעו לספק מקופה ראשונה מכל וכל קודם לשניה: שוקל. מקלין מדתין והיינו היכא דהיו קרבנות מרובים והוליאו כל הג' קודם הפרק הב' ולא ר"ל ליקח מהשירים שאין דינס כשקלים: <mark>מועלין בשיריים.</mark> ודינן כשקלים: ו**כן היה ר"פ ב"י אומר וריווח**. איידי

פ״ה הל״ד ובבלי מטנים כח

א, ב) עי יומא לה ב ולקמן

הל"ב, ג) ר"ה יט ב,

ד) תענית יב א, ה) מנחות

פג ב. ו) כלים פ"ח מ"ו.

ו ירושלמי שביעית פ"ל (נ

הל"ג, ק) עי׳ תוספתא

מנחות פ"י, ט) ע' מעילה

יד א ב,

עין משפם

נר מצוה

:המקדש הל״ט

ה ב מיי שם פ״ח הל״ז:

ו ג מיי׳ שם פרק ו הלכה

:ช

ז ד מיי׳ פרק ו מאיסורי

מזכח הלכה טו: ח ה מיי׳ שם ופ״ז

מתמידין הל״ה:

ו מיי׳ פרק ח מתמידין

:סל״ב

"ז מיי' פ"ן מבית הבחירה

:סלי״ב

יא ח מיי׳ פרק ז מתמידין

:טל״ו

יב ט מיי׳ פרק י״א

א מיי׳ פ״ו מכלי

קרבן יחיד אינו משחנה לשל לבור: גב*ו' מה ראו וכו'.* אמתני' דפ"ד דמענית קאי דחנן התם זמן עלי הכהנים והעם חשעה וקשיא ליה מה ראו להימנות הא אפי' כל יחיד יכול לנדב עצים כדחנן לקמן פ״ו: אלא בשעה וכו". וקמ״ל שהעצים שלהן קודמין לכל שאר עצים שבלשכה: הנביאים שבוניהן. שהיו באותו הדור כגון חגי זכריה ומלאכי ועזרא ונחמיה: א**לא משלהן.** מעלים שהתנדבו הן: דר"י היא. הא דאמרינן שעלים לקרבלות לצור באים בשל יחיד אחיא כרי יוסי דמחני: דברי הכל היא. ואפילו כרבנן דע"כ לא פליגי רבנן ור"י אלא בגופו של קרבן: אבל במכשירי קרבן. כגון עלים לקרבנות הכל מודים דמשתנה מיחיד ללבור: ד<mark>סונס לכנה.</mark> הכהן לשרת בו בקדש: **לריכה למסור ללבו**ר.

> ריבב"ז מיבטל אמר ליה ומי קאמינא [אנא] מיבטל לימי משל אשתקד בעינא כרמל וליכא שכבר יבש וליתי כרמל משל אשתקד בעינן כרמל בשעת הקרבה וליכא דר׳ יוחנן אמר [כרמל] תקריב ור׳ אלעזר אמר ראשית קלירך ולא סוף קלירך בשעת הבאתה תהא תחלת קלירה שלאותה תבואה שבאתה ולא סוף קלירך [ואם מייתי] מדאשתקד הויא לה שעת הבאתה סוף קלירך כך פירש רבינו שלמה: ר' יוסי אמר אף הרולה מתנדב ושומר חנם אמרו לו אם אתה אומר כן אינן באין משל לבור. בפ' הבית והעליה (דף קיח) מפרש טעמייהו ומסיק דכ"ע הבטה בהפקר לא קני פי' מה שאדם שומר בראייה בעלמא בלא זכייה אחרת או חזקה לא קני והכא בחוששין לבעלי זרועות קמפלגי ת"ק סבר תקינו רבנן ד' זוזי למיתב להו מלשכה כי היכי דלא ליתו בעלי זרועות ולשקלו מינייהו ור' יוסי סבר לא חיישינן לבעלי זרועות ומאי אתה אומר הכי קאמרי ליה מדבריך שאתה אומר מתנדב ושומר חנם לדברינו דחיישי לבעלי זרועות אין תמידין ומוספין באין משל לבור דחחר גם כן יכול לידור תמידין ומוספין א"נ אותן ד' זוזי שהיינו נותנין לשומרין אנו קונין תמידין ונמצא שהן של שומרים:

> תקלין חדתין לצור ולשיטתם השישוחו: גבו' הייג סמן סנינן. בתענית (כיי אי): סשעה, באלו הט' זמנים היו הכהנים והעם מתנדבים להביא עלים והיו מקריבים קרבן אותו היום ואפילו היו עלים הרבה למערכה קיר כן חומה אירו מופסיבים באלו עי זונים: מה היו אלו ממנדבים ומקריבין באלו עי זונים: מה ראו. למה הולרכו לימנות אלו זומים מיוחדים דכל יקוד יכול להביא נדבה עלים כדלקמן פיין: עמדו ולהכי הולרכו לימנות משום דעביד להו הני נביאים כי היכי דלא לידחינהו מאתרייהו: ומסרום ללבור. שיהא של לבור וזהו דאמר והקריבו מהן קרבנות לבור: מלאה עלים. של לבור: משל עלמן. שיהא קרבן נדבתם כדתנן לקמן פ"ו האומר הרי עלי עלים כו': משלהן פחלה. מעלים שהתנדבו ובבבלי שם סמיך לה בקרא דנחמיה שנאמר והגורלות הפלנו על קרבן העלים הכהנים הלוים והעם להביא לבית אלהינו לבית אבותינו לעתים מזומנים שנה בשנה לבער על מזבח ה׳ אלהינו ככתוב בתורה: דר"י היא. הא דאמר שעלים דיחיד קרבים לשל לבור הואיל ומסרי ללבור כדקאמר ומסרום ללבור דאילו לרבנן לא מהני גבי שומר חנם אף שמוסר ללבור: במכשירי קרבו. כגון עלים ובברייתה מוכח להיה קרבן עלים דיחידים

לקרבנות: **פני האשה כו'**. בתוספתא ספ"ק דיומא: ה"ג לשרה ובלבד שממסרנה כו'. ובגמרא דיומא (נים 2), פריך פשיטה ותשני מידי ניסוש שמה לה ימסרנה יפה קמ"ל: ה"ג מתניחה פליגה על רצי החה: אוסן הימים. ברייתה שנויה במגילת תענית והובאה בתענית (מ"ב) ובעירובין (מ"א): נוהגין. בשעת יהורסה במענית (ייה) ובעירוכן (מחים, נודגר), בשעת לך מויע לקרפן עלים: מגני פנואה, הכי גרסי לה החוספתא שם: בן בנימין, משבט זה: והסענינו ולא כר. ובבבלי שם מסיים מפני שוייט שלנו יהיה. והמם רבנן הוא דאמרי לה דפי"ל אף שלא בזמן וראב"ל בשטת רבנן קאמר לה דסי"ל אף שלא בזמן קרבן דסא איהו היה לאחר החורבן מדהופרי צום ט"ב ולרבי אחא הא לא היה לרבנן קרבן יחיד דעלים דאיהו לא מחלק בין מכשירין לגופו של כדקאמר ראב"ל אנו היינו כו׳ כדקאמר ראב"ל אנו היינו כו' החזיקו אותו יום טוב דקרבן עלים דיחידים שלהם ליו"ט: **חמן סנינן**. מנחות פ"ג צ': מסורית. דהית מקלם א"י כ"ש מכל חו"ל ממש: ססן סנינן. פ"ק דכלים: ה"ג דסנן ר"י אומר מה חריש כו". והות בפ"ק דמ"ק ני בי די אי והתמות שיב א פייג בי וויים על הפייק דמייק להיים להם במל היים להם מכו לשבעירו וויים מחוד להיים להיים במל החודבין ולסתתין עד שיו ולאחר הקצירה במולאי שביעית וריים לקרל אשבת ועייב סייל הקלירה במולאי שביעית וריים לקרל אשבת ועייב סייל ומחללין עלידה ומבות כן ומחללין עלידה ומבות כן ומחללי מסור לקנור בשביעים: רוים פול. דסייל אין המייד למיל מווי בשביעים: רוים לבי בון בשם שבואל ופן העותר בא מסוריא ולם הולכו לשמור הספיחים: משל לא ימלאו בסוריא העלידה ומבות כן ומשעה הקפיחין שבאיי שמא לא ימלאו בסוריא בסורים בשביעים: בחוד בשביעים: בחוד למכילה אינו קומן והכל מניי היו השיכים אסורין בשחע בשביעים: ממששה שיריו למכלה אינו קומן והכל מניי היו השיכים אסורין בשחע בשביעים: ממששה דברים כו'. דמנן בפסחים (פייז בי) ועומר וצ' הלחם מיושב שם והסם ודלי אין שיריו דברים כו'. דמנן בפסחים (פייז ב') ועומר וצ' הלחם מיושב שם והסם ודלי אין שיריו הוכלין ואפיי הכי הוי שותר בשר ה"ב הל שפיר מיבעים ולהי כילד הוא עושה. רבי בון בשם שמואל פו כל מה שיתן הן הן דמיה משעה הראשונה:

משל צבור: גמ' [א]מה לו ראה זמן עצי כהנים והעם להימנות אלא בשעה שעלו ישראל מן הגולה ולא מצאו עצים בלשכה יועמדו אלו ונתנדבו עצים משל עצמן ומסרום לצבור וקרבו מהן קרבנות צבור והתנו עמהן נכיאים שביניהן שאפי' מליאה עצים ועמדו אלו ונתנדבו עצים משל עצמן שלא יהא קרבן מתקרב אלא משלהן תחילה אמר רבי אחא דרבי יוסה היא דרבי יוסה אומר אף הרוצה מתגדב שומר חגם ר' יוסי (אסי) בשם רבי אילא דברי הכל היא מה פליגין בגופו של קרבן אבל במכשירי קרבן כל עמא מודיי שהוא משתנה קרבן יחיד לקרבן צבור תני³ יאשה שעשתה כתונת לבנה (צריכה למסור) כשירה ובלבד שתמסרנה לצבור אמר רבי אחא דרבי יוםי היא דרבי יוםי אומר אף הרוצה מתנדב שומר חגם רבי יוםי אומר אף הרוצה מתגדב שומר חגם רבי יוםי (אסי) בשם ר' אילא דברי הכל היא מה פליגין בגופו של קרבן אבל במכשירי קרבן כל עמא מודיי שהוא משתנה קרבן יחיד לקרבן צבור בומתני' פליגי על רבי יוםי אותן²⁾ הימים נוהגין בשעת קרבן ושלא בשעת קרבן רבי יוםי אומר אינן נוהגין אלא בשעת קרבן בלבד ^[ג]ועוד מן הדא דתניא (א)אמר⁷ רבי אליעזר בי רבי צדוק אנו היינו מבני סנאה בן בנימין וחל תשעה באב להיות בשבת ודְחינו אותו למוצאי שבת יוהיינו מתענין ולא משלימין: [ד] העומר ושתי הלחם ולחם הפנים וכל קרבנות הצבור: (מתניתא דר' ישמעאל דר' ישמעאל אמר אין העומר בא מן הסוריא) תמן תנינן יכל קרבנות היחיד והצבור באין מן הארץ . ומן חוצה לארץ מן החדש ומן הישן יחוץ מן העומר ושתי הלחם שאין באין אלא מן החדש ומן הארץ (ב) רב חונה בשם רבי ירמיה דרבי ישמעאל היא דרבי ישמעאל אומר אין העומר בא מַן הסוריא תמני תנינן עשר קדושות הן יארץ ישראל מקודשת מכל הארצות ומה היא קדושתה שמביאין ממנה העומר והביכורים ושתי לחם מה שאין מביאין כן מכל הארצות (ג)ר' חייא (חונה) בשם רבי ירמיה דרבי ישמעאל היא דרבי ישמעאל אמר אין העומר בא מן הסוריא תמן" תנינן ר' ישמעאל אומר מה חריש רשות אף קציר רשות [ה] "יצא קציר העומר שהוא מצוה (ד)ר' ישמעאל כדעתיה דר' ישמעאל דאמר אין העומר בא מן הסוריא כדעתיה דאמר יצא קציר העומר שהוא מצוה מאן תנא שומרי ספיחית בשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה ר' ישמעאל הוא א"ר יוסה דברי הכל היא לא מצאו בסוריא מביאין אותן מספיחין שבארץ ישראל ההן עומר (ה)מהו שיזרע בתחילה ר' חייא בר ארא בעי קומי רבי מנא לא נמצא מכקומץ על השיריים שאינן נאכלין ויו א"ל נעשה כחמשה דברים שהן באין בטומאה ואין נאכלין בטומאה כיצד הוא עושה נוטל מעות מן השולחני יוונותן לקוצרין ולשומרין עד שלא יקרב העומר ומביא מעות מתרומת הלשכה ומחללין עליו (י)ומבות כן (ר' יוםי בשם) רבי אחא בשם רבי בא כלי מה שיתן הן הן דמיו משעה הראשונה תנאט אף בפתחי אבנים כן כיצד הוא עושה (ה) נומל מעות משולחני ונותן לחוצבין ולסתתין עד שלא תינתן על גבי הדימום ומשניתן על הדימום 'מביא מעות מתרומת הלשכה ומחללין עליה ומבות כן ר' יוסי (בשם רבי אחא) בי

מתני ה"ג האשה ששפה לחול לכנה כשירה וכלבד מששפה לחול לכנה כשירה וכלבד שממסרנה לצבור. וכ"ה בתוספתא ספ"ק דיותא מעשה בישמעאל ב"פ שעשתה לו אמו כתונת אה תנה היה עותד ותקריע ע"ד המופה. שו מעשה בלה אמו כתונת אה היה עותד ותקריע ע"ד החוב כו "אשקשה כתונת כו" כשרה ובלבד שתמסרנה לצבור. ומשמע בששיטות דגם לעבודת צבור כשרה כדמוכת מהי עובדי

מיהו אם מסרה מותר לעבוד בו: במכשירי קרבן. כגון כתונת: ה"ג מסני' מסייעא לר' יוסי. וה"פ מהך ברייתא דמגילת תענית מוכח כדאמר ר' יוםי בשם כ" אילא דד"ה היא: בשעם הקרבן. בזמן שבהמ״ק קיים: **רי״א אין נוהגין אלא כשעת הקרכן.** ש״מ דרבנן דפליגי עליה דר״י סוברים דנוהג אפי׳ שלא בשעת הקרבן ופשיטא שמודים שהיו זמנים להבחת העלים וכמתניתין דתענית: והיינו מחענין ולא משלימין. מפני שיו"ט שלהן היה שבני סנאה בן בנימן הקריבו עלים בעשרה באב כדתנן בתענית פ"ד ווה היה ודאי אחר החורבן דבומן הבית אין לום בט׳ באב ואס״ד דלא היו הענים אלו אלא לנורך קרבנות יחיד ודינו כקרבן יחיד למה יהיה להן יו"ט אף שלא בשעת קרבן בשלמא בשעת קרבן ניחא דאף יחיד שמביא קרבן הוה ליה כיו"ט כדאמרינן בריש פרק מקום שנהגו אלא לאחר החורבן מ"ט אלא ודאי דאף לקרבנות לבור התנדבו אלו ונשאר היו"ט לדורו' ומסתמא לא פליגי רבנן דמתני' עליה דראב"ל דקי"ל מעשה רב: מסני'. דתנן שומרי ספיחים בשביעית וכו׳ ש"מ דאין העומר ושתי הלחם באין אלא מארץ וכדפרישית במתני' אתיא כר"י דאמר שאין העומר בא מח"ל דאי כר"י בר' יהודה דאמר העומר בא מח"ל ל"ל שומרי ספיחים תיפוק ליה שאפשר להביאו מח"ל: אין העומר בא מן הסוריא. רבותא קמ"ל דאפילו מן הסוריא דדמיא לא"י במקלת אינו בא וכ"ש מחו"ל ממש: סמן סנינן. מנחות פ"ט: שאין באין אלא מן החדש. דכתיב מנחה חדשה: ומן החרץ. דגבי שתי לחם כתיב ממושבותיכם וגבי עומר כתיב וקלרתם את קלירה ולא קליר של ח"ל: **סמן הנינן.** בפ"ק דכלים: והביכורים. דכתיב ולקחת מרחשית כל פרי החדמה אשר תביא מארלך: סמן סנינן. בפ״ק דשביעית: מה חריש רשות. דכתיב בחריש ובקליר תשבות ודרשינן מה חריש דהוא דוקא רשות שהרי אין לך חרים שיחרום לשם מלוה דאפילו גבי עומר אם מצא חרוש אינו חורש אף קציר נמי שהוא רשות הוא דאסור בשבת אבל קליר של מלוה כגון קליר העומר שמלוה לקלור לשם העומר דוחה שבת: ה"ג ר"י כדעתיה דאמר אין העומר כא מסוריא. וכ״ה במס׳ שביעית וה״פ ר״י לשיטתיה דסובר שאין העומר בא אלא מן הארץ ואפילו בשביעית קולרין אותו בארץ דקליר דידיה דוחה שביעית מפני שהוא מלוה וה"ה דדוחה שבת: ד"ה היא. ומתני׳ איירי בשנת בצורת ולא מצאו תבואה בחו"ל ולריכין להביא מספיחי א"י: ההן עומר וכו'. האי עומר אם אין שם ספיחים מהו שיזרע ללרכו לכתחילה בשביעית: לא נמלא. אם נזרע בשביעית כקומץ על שיריים שאינן נאכלין שהרי השיריים אסורין באכילה וקומץ שאינו ממיר שיריים לאכילה אינו קומץ: נעשה כחמשה דברים וכו'. דמנן בפרק כילד לולין חמשה דברים באין בטומאה ואינן נאכלין בטומאה העומר ושתי הלחם וכו׳ וה״ג עומר שמרע בשביעית אין שיריו נאכל כאילו בא בטומאה: כילד הוא עושה. אמתני׳ קאי דתנן שומרי ספיחין בשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה וקשיא איך הקדש יוצא בלא חילול לכך קאמר שמתחילה לא היו הקולרין והשומרין מקבלין שכר מהלשכה אלא משלחני ממעות חולין ואח״כ קודם הקרבה מחללין ממעות הלשכה: ופריך וטבות כן. וכי טוב הוא לעשות כן הרי כשפודה אותו אינו שוה כל כך כמה שהוליאו עליו לשומרין שהרי לריך לנפותו ומשתייר ממנו הרבה וגם עומר אחד אינו שוה מעות אלו:

כל מה שיתן. הגובר הן הן דמיו משעה הראשונה

יה"ז כאילו הם נתנו מעות השומרין: אף בפחחי

אבנים כן. המסתחין האבנים לצורך בנין הבית לא

היו מקבלין המעוח מן הגוברים מיד: לחולבין. מן

ההר: ולספסין. המרבעין האבנים ומחליקן:

הדימום. שורה של בנין: וטבא היא כן. הא לפעמים מתקלקלין האבנים קודם שנתנו לבנין נמצא האבנים

שנצרכו לבנין אינן שוים כ״כ כמו השכר שנתנו השלחנו׳:

משנת אליהו

. מפה"מ ה"כ: יג י מיי׳ פרק ח ממעילה :סל״ג' ד

נוסחת הבבלי (א) א״ר אלעזר בר לדוק . אנו היינו מבני סנאב כו' לאחר

ודמינוהו והתענינו ולא השלמינו: (ב) רב הונא בשם ר"י דר"י היא דאמר כו': (ג) רב הונא בשם ר"י דר" ישמעאל היא דאמר כו': (ד) ר"י כדעתיה דאמר כו׳ מסורים מחו מנח כו': (ה) מהו לזרוע לכתחילה כו' בעא קדם ר' מני כו': ונותן לקולרין (ולעומרין) ולשומרין עד (ולעומרין) כו׳: (ז) וטבות כן ר׳ יוסי בשם ר' אחא כל כו': מביא מעו' השולחני ונותן לחולבין כו׳ הדימוס אח"כ מביא כו' ר' יוסי בשם ר' אחא כל כו':

הגהות הגר"א

[א] ל"ל תמן תנינן זמן עלי כהנים וכו'. והוא בתענית (כו:): [ב] ה"ג מתני פליגא על ר' אחא: [ג] מלות ועוד מן הדא דתנים ל"ג דהם חדם מתני היא ובק"ע נדחק מאוד בזה: [ד] מן העומר ושתי תמן נמחק: [ה] ה"ג יצא קציר העומר שהוא מצוה מאו תנא שומרי ספיחין וכו'. והשאר שבינתיים וגרם דתנן ר' ישמעאל:

גליון הש"ם

עי ש"ק ועיין תוס׳ [**ה**] מנחות דף פד ע"ח ד"ה שומרי: [3] עי׳ ש״ק ועיין תוס' מעילה דף יד ע"א ד"ה בונין ותוס' ב"ק דף עז ע"ב ד"ה אומר:

הלבה ב מרגי' פרה אדומה ושעיר המשסלה לעואול באין מסרומה הלשרה. אע"ג דפרה אינה נשחטת בעורה באה הלשרה דמטאת קר"א רחמנא ושעיר המשחלה לפי שלריך ליקח שני שעירים ואין ידוע על איזה מהם יעלה הגורל לה': ולשון של וסורים. שני תולעת שמשליכין אל תוך שריפת הפרה וה"ה לעץ ארו ואזוב אלא נקט לשון של זהורית לבד לחלק בין לשון של זהורית זה ללשון של שעיר המשחלת: **כבש פרה**. שהיו עושין שני גשרים זה ע"ג זה מפני קבר התהום מהר הבית להר המשחה ועליהן היו מוציחין את הפרה: וכבש שעיר. שהיו עושין כמין גשר ועליו היה הולך המשלה את השעיר מפיי הבפליים שהיו חולשים בשערו ואומרין

ריבב"ן מתני' ב פרה אדומה ושעיר המשחלה. פרה אדומה על שנקראת חטאת באה מתרומת הלשכה ושעיר המשתלת ממהום שבא שעיר הנעשה בפנים כדתניא בפ׳ שני שעירי (דף סני ולקח את שני השעירים שיהיו שניהן שוין במראה ובקומה [ובדמים] ולקיחתן כאחת: ולשון של זהורים. בעוד שהיה מלבין ונותנין אותו באולם כבא פרה כדאמר ביומא בפ׳ שני שעירי [דף סז] כבש פרה שהיו עושין מירושלים להר המשחה כיפה מול אוטם מפני קבר התהום כדאמר במסכת פרה פ"ג וכבש שעיר המשתלח דתנן ביומא בפ' שני שעירי עזים וכבש היו עושים מפני הבבליים שהיו מתלשין בשערו ואומרים לו טול ולא ולשון שביו הרניו לחחר שמת שמעון הלדיק שרחו שלפעמים היה מלבין ופעם לא היה מלבין התקינו שהיו מניחין בין קרניו ובסלע כל הראוי לפנים ואף פרה אדומה ושעיר המשתלח באין מתרומת הלשכה אבל כבש השעיר אע"פ שהיה בפנים הואיל שלא הולרך לעשותו אלא מפני הבבליים לא היה בא מתרומת הלשכה וכל שהוא לורך חוץ נעשה משירי הלשכה לפי שלא היה בו מעילה לר׳ יהודה אבל לר׳ מאיר יש מעילה גם בשירי הלשכה לפי שלפעמים כשהיה נחסר תרומת הלשכה לקנות קרבנות לבור מביאין לו מן השירים: בותגר' ג שירי לשכה. הכסף שנשאר שם שלא בא בקופות לוקחין בהן יינות כדי להשתכר: אין משתכרין בשל הקדש. מפרש במסכת כתובות בפרק בתרא (דף קו) לפי שאין עניות במקום עשירות ואף לא בשל עניים מפני שפעמים היו לריכין מעות לעניים ואין בידם: מתני' ד מותר. תרומת הכסף שנשאר בקופות : **מוסר פירוח**. ר' ישמעאל לטעמי' דאמר לעיל שהיו לוקחין יינות ושמנים וסלתות להשתכר קין המובח בשעה שהמובח בטל שחין בו מה להקריב לוקחין עולות ומקריבין ונקראין קין המזבח כחדם שחוכל פירות בקינוח סעודה

תקלין חדתין מתני' פרה. פרה אדומה אע"ג דאינה נשחטת בעזרה באה מתרומת הלשכה דחטאת

כלאמרי׳ בשבועות פ״ק [יב] כבנות שבע לאדם:

לכלי שרת. דס"ל להאי תנא מכשירי קרבן כקרבן

לפיכך באין ממקום שהקרבנות באין ובכתובות

פ' בתרא מפרש טעמא דכתיב את שאר הכסף

איזהו כסף שיש בו שירים הוי אומר זו תרומה

ואימא שירים גופייהו כדאמר רבא העולה עולה

ראשונה ה"נ הכסף כסף ראשון: מותר נסכים.

מפרש במנחות פרק שתי מדות ר' חייה בר יוסף

אמר בירולי המדות פי׳ שהיה הגזבר לוקח

סולת ויין ושמן במדה טפופה וגדושה ומחזיר

לקונין ממנו ללורך מזבח במדה מחוקה ר' יוחנן

אמר כאותה ששנינו המספק סלתות מארבע

ועמדו משלש יספק מארבע דמעות קונות דכתב

רחמנא ונתן הכסף וקם לו קיבל משלש ועמדו מארבע יספק מארבע שיד הקדש על העליונה

ולא יהיה כח הדיוט חמור מן ההקדש דהדיוט

כל זמן שלא משך יכול לחזור בו חה חה לא היו

מוכשין בשערו חומרים טור וכו שכת שהם שרומיניו וצמן שפין קריניז. נידע מה הכפין הוכי אינן צורך קרבן לכן אינן באין מתרומת הלשכה ההופכשה לש קרבנית בל אינן באין מתרומת הלשכה ההופלשה לש קרבנית למובר בורות הלשכה: ואמם המים. העוברת בעורה אם לריכה חיקון: וכל לרכי העיר. לחפור בורות שימין ומערות ותקון רחומותיה: בכלי בעל בשלע. שלריך נד בשקל: בד' סלעים. דרמיב והשליך בפלע וחליו בין קריניו: בשקל: דלא בעי חלוקה די בשקל: בב' סלעים. דרמיב והשליך אל מוך שריפת הפרה ובעינן יותר: ואים אל מוך שריפת הפרה ובעינן יותר: ואים אל מוך שריפת הפרה ובעינן יותר: ואים השפקון. לשלא אחרילה: בעשר זוו. חדא שיעורא הוא דהפלע ד' דינרון: מומי קדשים. של קרבנות שנחקדשו. דליטול מכל בהמה בפ"ע אסור דהא חנן הנוטל שכר לראות בכורות אין שוחטין על פיי אבל כשנותנין לו מתרומת הלשכה ש"ד דאין לו חועלת אם תהיה חמימה או בעלת מום: **ספר העורה** גרסיקו. ספר שבעזרה: בפרדם. כגון אותן פרוכת שחחת בנין דהיינו פרכת המבדילין בין היכל לק"ק שהיו במקדש שני במקום אמה טרקסין שעשה

הלכה ב מתני' "פרה ושעיר המשתלח ולשון

של זהורית באין מתרומת הלשכה יכבש פרה וכבש שעיר המשתלח ולשון שבין קרניו ואמת המים וחומות העיר ומגדלותיה צרכי העיר באין משירי הלשכה אבא שאול אומר כבש פרה כהגים גדולים עושין משל עצמן מותר: שירי לשכה מה היו עושין בהן לוקחין בהן יינות שמנים וסלתות והשכר להקדש דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר אין משתכרין בשל החרש יאף לא משל עניים מותר התרומה מה היו עושיו בה רקועי זהב ציפוי לבית קודש הקדשים רבי ישמעאל אומר מותר הפירות קיץ המזבח מותר תרומה לכלי שרת רבי עקיבא אומר רמותר תרומה לקיץ המזבח מותר נסכים לכלי שרת רבי חנניה סגן הכהנים אומר המותר נסכים^{נו} קיץ המזבח מותר התרומה לכלי שרת זה וזה לא היו מודים בפירות: גמ' כבש פרה כו' (א)ר' ישמעאל בר נחמן בשם רבי יונתן (נתן) ג' לשונות הן של^{ד)} שעיר בסלע ישל מצורע בשקל ישל פרה בשתי סלעים (ב)רבי חוניה דברת חוורין רבי בא בר זבדא בשם רבי שמעון בן חלפתא של פרה בשתי סלעים ומחצה ואית דמפקין לישנא בעשרה זוז (מותר שירי לשכה כו') (ג'ר'ס יהודה בשם ר' שמואל התלמידי חכמי' המלמדין את הכהנים הלכות שחימה הלכות קבלה הלכות 'זריקה נוטלין שכרן מתרומת הלישכה (ד) רבי יצחק בר רדיפה בשם רבי אימי מבקרי מומי קדשים נומלין שכרן מתרומת הלישכה רבי אחא ר' תנחום בר חייא בשם ר' שמלאי ממגיהי ספר העזרה [א] נוטלין שכרן מתרומת הלשכה (ה) גידל" בר בנימין בשם ר' אםי שני דייני גזילות נוטלין שכרן מתרומת הלשכה שמואל^ם אמר נשים האורגות בפרוכת נוטלין שכרן מתרומת (י) הלשכה רבי חונה אמר מתרומת בדק הבית מה פליג שמואל ולו עבד לה [ב]כקרבן רב יי הוגא עבד לה כבנין אמר רבי חזקיה תנא ר' יהודה (גרוגרות) גדגדות הקטרת? וכל קרבנות הצבור באין מתרומת הלשכה מזבח הזהב וכל כלי שרת לבאין ממותר נסכים ממבח העולה וההיכל והעזרות נובאין משירי הלשכה חוץ לעזרות באין מלשכת בדק הבית והא תני אבני ודו המזבח ההיכל והעזרות מועלין בהן וכי יש מעילה בשיריים ה]אלא כר"מ דר'ס מאיר אמר מועלין (י) בשיריים א"ר חייא (חיננא) כלום אמר ר"מ אלא בתוך שנתו והכא חוץ לשנתו אנן קיימין א"ר חזקיה (ח)תנא רבי יהודה סגדגניות השלחן והמנורה והמזבחות והפרוכת מעכבים את הקרבנות דברי ר' מאיר וחכמים אומרים [י]אין לך מעכב את הקרבן אלא ים הכיור והכן בלבד ולא כן א"ר "אליעזר ור' יוםי בן חנינה תריהון אמרין כל הן דכתיב נכח מעכב צלע אינו מעכב ואמר רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן ואפילו צלע מעכב (מ)וא"ר אילא בשם

קרבן

טול ולא שלא תשהה עונותינו: ולשון שבין קרניו.

לידע אם הלבין ונתכפרו עונותיהן של ישראל והני אינן לורך קרבן לפיכך אינן באין מתרומה שהופרשה לשם הרבנות אלא ממה שנשתייר בלשכה אחר הפרשת התרומה: ואמת המים. העוברת בעזרה אם לריכין תיקון: וכל לרכי העיר. לחפור בורות שיחין ומערות ותיקון רחובותיה ושווקיה ושמירת העיר: מותר שירי הלשכה. מה שנשאר אחר שנעשה מהן תיקון לרכי העיר: לוקחין מהן יינום שמנים וסלפום. ומוכרין אותן למי שלריך יין לנסכים ושמנים למנחות: אין משסכרין כשל הקדש. שאין עניות במקום עשירות וגנחי הוח להקדש: וחף לח בשל עניים. דלמא מתרמי עני וליכא למיתב ליה: מותר התרומה. היינו מה שנשאר בהופות בר"ח ניסן שאו מביאין הרבנות מתרומה חדשה: לפוי לבים קדשי קדשים. לרלפה ולכוחלים: מותר הפירות. מפרש בגמ': קין למובה. כשהמובח בטל מביאים מהן עולות כמו שדרך בני אדם להעלות מיני מתיקה על השלחן בגמר סעודתם כך אחר שגמרו להביא חובת היום מביאין עולות הללו כשאין נדרים ונדבות והמובח בטל: מוחר חרומה לקין המובח. שלצורך קרבנות הופרשה: מותר הנסרים. מפרש בגמ': מותר נסרים לקיץ המובח. שהנסרים כליל והעולה כליל: זה וזה. ר"ע ור"ח: גמ' של שעיר המשחלת. דבעי חלוקה כדתנן ביומא מה היה עושה חליו קשר בסלע וחליו קשר בקרניו לפיכך היה משקלו סלע: ושל מצורע. דלא לריך חלוקה די לו בשקל: **ושל פרה.** דבעי כובד ליפול אל תוך שריפת הפרה בעיא משחל שני סלעים: ואים דמפקין לישנא. כלומר יש אומרים בלשון אחר של פרה בי' זוזין והיינו הך דסלע ד' זוזין ושני סלעין ומחצה הן י׳ זחין: מבקרי מומי קדשים נוטלין שכרן מתרומת הלשכה. דחילו ליטול שכר מכל בהמה בפני עלמה אסור דתנן הנוטל שכר להיות רואה בכורות אין שוחטין על פיו הלכך נוטל מתרומת הלשכה תהיה הבהמה תמימה או בעלת מום אין לו תועלת: שני דייני גולות. שבירושלם: האורגום בפרכום. שבין היכל לקדשי הקדשים: מה פליג. במחי פליגי: ר"י גרוגרות. כך שמו: מובה הוהב. כלי הוא ולא בנין שאינו מחובר לאדמה ויכולין לטלטלו לפיכך נידון ככלי: ממוחרי הנסכים. לקמן פ״ה מפורש מה מותר נסכים: מובח העולה. שהוא בנין: חוד לעורות. כל מה שהוא חוך לעזרת ישראל כגון עזרת נשים והחיל וחומת העיר ומגדלותיה: מועלין כהן. ואס"ד דמשירי הלשכה הן באין קשיא וכי יש מעילה בשירים: ומשני אלא כר"מ. אתיא הך ברייתא: אמר ר' חיננא. אפי׳ כר"מ לא מלי אתיא: אלא בחוך שנחו. הוא דמועלין בשיריים דשמא ילטרכו לקנות מהן קרבנות לבור וכדאמרינן לעיל פ"ג ה"ד: והכא חוץ לשנחו אנן קיימין. דבחוך שנתו אסור להוליאן ללורך דברים אחרים דשמא ילטרכו לקרבנות לבור: מעכבין אם הקרבן. שאסור להקריב קרבן אם אין אלו במקומן ויותר נראה שאסור להקריב עליהן קרבן כגון לחם הפנים על השולחן ונרות במנורה וקרבנות על המזבחות וזריקת הדם על הפרוכת וריחוץ ידים ורגלים בכיור: כל הן. כל היכא דכתיב נכח כגון במנורה דכתיב ואת המנורה

(תתן) נוכח השלחן: ללע אינו מערב. כגון בשלחן משנת אליהו

ה"ג ספר העורה. וע" רש"י בכתובות ק"ו א" ד"ה מגיהי ספרים של כל אדם ואדם. שאפור להשהות ספר שאינו מוגה משום אל משכן באהלון עולה וראו ב"ד שהיו שאינו מוגה משום אל משכן באהלון עולה וראו ב"ד שהיו

מתעללון בדבר והפקירו חרומת הלשכה לכך. ער"ל. ולשנא דספרים דקאמר שם דייק. ועיי מ"ק י"ח ב' אפיי בספר עזרה שפירש"י שהיה להם ס"ת שממנו מגיהים שאר ס"ת. והריטב"א פי' שם ס"מ שהיה כ"מ. קורא בעורה ביור"ב. ועדי רמצ"ה וד"י שם, וגיי עורא ט"ק כאן דשל עורא ודאי א"ל להגיה שהיה כל התורה עוברת על פיו וכל סדר כתיבת התורה ממנו קבלנו. והרמצ"ה בשקלים נקט לשון סוגיא דבבלי ספרים שבירושלים ודעתו כפי" רש"י ודמי לגוחרי גזירות בסמוך לזה שהיו נוטלים שבכרן מתרומת הלשכה דהטעם כמ״ש החום׳ שם ק״ה א' ד״ה גחרי כרי לפי שכל שעה היו יושבי בדין ולא היו עוסקין בשום מלאכה ולא היה להם במה להתפרנס והיה מוטל על הצבור לפרנסם וה״ <mark>וסהיכל והעזרות באין מבר"ה</mark>. וכ"ה בכבלי שם בברייתא להיוא והרמב"ם בפ"ד דשקלים ה"א כתב על מובח כו' משירי לשכה והוא נגד סוגיא דבבלי דגרס בירושלמי כגי' הישנה ג"כ חמיה וכבר חמה הכ"מ שליו: **חוץ לעורות.** בבצלי הגי' חוץ לחומת העורה ודייק רש"י היסטרה ג"י מומי וככר מתמי הכבר מנחי העל עליו: ניסיל כר, אבל להן דנקט חוץ לטוחת העורה ודייק רש"י דקאי על עזרת ישראל אבל ש"מ ז' הלל כר, אבל להן דנקט חוץ לטורות לא קאי אלא על חומת העיר ומגדלומיה וב"מ במתב"ס שם דלא נקט אלא חומת העיר כר וכן היה מפרש בצבלי דעו"יג בכלל שורה: **ה"ג אלא קרן וכרכוב.** וטעם רבינו הגאון, מסוגיא דובחים ס"ב א' ס"ר קרן כר אלא מעתה כר' וחניא איזהו כרכב רבי

א) כתובות קו ע"ב קדו' נד א, ב) כתובות קו ב, ג) מנחות לא, ד) יומא מב א וירו' שם פ"ד הלכה ב, ה) כתובות קו א, ו) נ"א ספר עזרא, ו) ע"ש קה א, ה) שם קו א, ט) חונה, י) שם ע"ב, כ) לעיל פ"ב. ל) גרוגרות.

עין משפם נר מצוה

יד א מיי׳ פרק ד משקלים הל״ה: מו ב מיי שם הל״ח:

בו ג טור שו"ע יו"ד סימן רנט :סעיף א בהג"ה

יז ד מיי שם הלייט: יח ה מיי פייו מכלי המקדש הלי

. י"ג ובהשגות וכ"מ: ב ו מיי פרק י״א מטומאת לרעת הלכה א:

ב ז מיי׳ פרק ג מפרה הל״ב: בא ח מיי׳ פרק ד משקלים הל״ד:

בב ט מיי שם הל"ו: בג י מיי שם הל"ב:

בד כ מייי שם הל"ח: בה ל מייי שם הל"ב:

נוסחת הבבלי

(א) רב שמואל בר נחמני בשם ר' נתו ג' לשונות כו' שעיר חשחלת בסלע כו': (ב) ר' ביבה בר ובדה בשם ר"ש בר תחליפא של כו": (ג) א"ר הונא בשם ר׳ שמעון ת"ח כו': (ד) ר"י בר רדיפא אמר מבקרי כו׳: (ה) גידול בר מניומי בשם ר׳ אמר שני דייני גזירות כו': (ו) הלשכה רב הונא אמר מתרומת ב"ה כו': (ז) בשיריי' א"ר (היתנא) כלום כו': (ח) תני ר"י גדגדות השלחן כו': (מ) ור' אילא בשם ר' אפי כו׳ שבחוץ א״ר חנין : 12

>>++ הגהות הגר"א

[א] מפר העזרה כל"ל ועי' רש" כתובות (קו.) ד"ה מגיהי ספרים של כל אדם ואדם ועי׳ במ״ק (יח:) אפילו בספר עזרה פירש"י שהיה להם ס"ת שממנו מגיהים שאר ס"ת. והריטב"ה פי׳ שם ס"ת שהיה כ"ג קורא בעזרה ביוה"כ. ועי' רמב"ם יב"י שם. וג" עורא ט"ם הוא דשל טורא ודאי א"ל להגיה שהי' כל התור' עוברת על פיו וכל סדר בתיבת התורה ממנו קבלנו: [ב] נ"ל עבד ליה ככלים. כי כן תנא דבי ר"י כלי שרת באין מתרומת הלשכה ול"ג כקרבן דלכלים מסתבר לדמותן יותר מלקרבן אע"ג דקרבן נמי מתרומת הלשכה: [ג] ה"ג מזבח העולה כו' באין מבדק הבית חוץ לעזרות באין משירי הלשכה. וכ״ה בבבלי שם בברייתא להדיא ועי׳ ברמב"ם פ"ד דשקלים הל"ח מה שתמה הכ"מ עליו: [ד] ה"ג והא תני אבני ירושלים מועלין בהן כו׳ ווה ודמי חוץ לעזרות: [ה] ה"ג כר"מ דר"מ אמר כו׳ ול"ג אלא דמירוצה קמה הוה דקהמר לה וגם דמיפרך ולא אסיק לה הכי: [1] ה"ג אין לך מעכב את הקרבן אלא כרכוב וקרן בלבד. וטעם הגאון הנ"ל בהג"ה זו מסוגיה דובחים (ס"ב.) ת"ר קרן כו' אלא מעתה כו' ותניא איזהו כרכב ר' אומר זה כיור ר"י בר"י אומר זה הסובב. וגבי כרכב כתיב המזבח לעכב ובכרכב נכללים שתיהן אי כמר אי כמר אבל מ"ש בספרים כיור וכנו שבוש הוא דאיך ממעט קרן דכתיב ביה המזבח וגם דכן לא כתי' בי' לעיכובא וניחא למנקט כרכב דלא אתיא בפלוגתא:

גליון הש"ם

[ח] הגר"ח הגיה ועי׳ במדרש חזית ובמ"ר פרשה י"א: [ב] הגר"א הגיה של"ל כרכוב וקרן. ול"ע דהרי ביומא פ"ד הל"ה אמרו ג"כ הכיור והכו מעכבין ושם א"א להגיה ע"ש ועי

א) חנניה, ב) עי' תוספתא פ"ב, ג) עי׳ ב״מ ע א. ד) רבי, ק) עי׳ מנחות ל א. ו) לעיל הלכה א. ו) מנחות עט א, ה) כריתו׳ ו א. ושבוער י ב מעילה יד בן, ט) עי מעילה שם, י) ברסנא,

עין משפם נר מצוה

בו א מיי פרה ד ממלוה ולוה הל' יד טור שו"ע יו"ד סימן

קס סעיף יח: בח ב מיי' פרק ב ממעה"ק בל"ו:

במ ג מיי׳ פרק ז מכלי המקדש הלכה ט והלכה יג: ל ד מיי׳ פרק ב ממעה׳ י"ב מפהמ"ק הלי"ב ופרק

הלכה ו: לא ה מיי׳ פרק ד משקלים :סלי"ב

>>⊕•€ נוסחת הבבלי

(א) גביה מלאי דיתמי כו' גביה דיתמי כתונת מלאי ועכד . לריכה לבנה (≥) שתמסרנה ללבור כו' ואם לאו יפסלו בלינה: (ג) אותה על שכר האומנין ונותנין לאומנין כו' חדשה ואם בא החדש בזמנו לוחחיו אותה מתרומה חדשה ואם לאו מן הישנה: (ד) ר״ש ברבי בסנא כו׳ על הבהמה כו׳ ומחללו עליהן ונותן לאומנין כו':

הגהות הגר"א

עד בר בא עד (און ל"ל בעי ר"ח בר בא עד לבור בירולי [ב] מכאן עד הל"ג נמחק וכך ל"ל דתנינן תמן בירולי לח קודש בירולי יבש חולין. ולמה בירולי לח הודש מפני שמדת הלח נמשח מבפנים. למה בירולי יבש חול מפני שמדת היבש לא נמשח בין מבפני' בין מבחוץ כל בירולי מדות הללו אם יש זבח אחר יקריבו עמו. ואם לנו נפסלו בלינה ואם לאו ימכרו לקין המזבח. וכן הוא בתוספתא בספ"י דמנחות והובאה בקולר במנחות שם (כ:):

ציון ירושלים

אין משתכרין בשל הקדש אף לא בשל עניים. עיין ש״ס דילן כתובות קו ועי׳ שו״ת מוהרי"ט ראשונות סימו המ"ד ועי' מיי' פרק ח ממתנות עניים הל"ד ועי׳ בחיי פ׳ שמיני וגם מהירושלמי כאן קשה מהרי"ט:

גליון הש"ם

[א] היינו משו' דכלי' שבפנים מעכביו זה את זה כמבואר בתוספתה דמנחות פ"ו אבל אין להם שייכות לעכב עבודת חוץ ומש"ה לא חשיב להנך בזבחים דף סב ע"ח: [ב] הק"ע נדחק ונראה שלא יצינו הכהנים העוסקים בפרה מן הכבש ולחוץ היינו בטומאת קבר וינומאו התהום וכעין דאמרו בסוכה דכ"א שמא יוליא ראשו וכו׳. ח"נ: [ג] היינו כי היכי דהתם לא היה תנאי ב"ד שילאו לחולין משום גזרה שמא יאמרו מוליאין מכ"ש לחול עי׳ מנחות דף עט ע"ב כמו כן נתקדשו בירוני לח אע"פ שאין כוונת המודר אלא למה שבכלי שלא יאמר מוציאין מכ"ש לחול משח"כ בבירולי יבש ועי' מנחות דף ל וברש"י שם ד"ה גזירה ועי' במלמ"ל פ"ב ממעה"ק הל"ט:

דכתיב ואת השלחן חתן על ללע צפון אינו מעכב: **ואפילו שימה מעכב**. כגון ארון ופרוכת ומזבחות דכתיב בהו וישם מעכבין וקשיא עלייהו מהא דאמרו רבנן שאינו מעכב אלא הכיור והכן גלבד: **כאן בעבורות שבפנים.** כשבא לעבוד בפנים כולם מעכבין אבל בעבודת חוך אינו מעכב אלא הכיור והכן בלבד: **שחלים. ג**אוה: היו **מולאאין.** בבנין כבש של פרה ואע"פ שהיסה כבש עומדת היו סותרין אותה ובנו חדשה: אים לך מימר וכו'. וכי אפשר לך לומר על שמעון הלדיק משום גאוה מ"ו עשה שני כבשים אלא ודאי שיש איסור בדבר להוציא שניה בכבש שהוציאו בה פרה אחרת: מאי כדון. וטעמא מאי: סלסול. כבוד: זיון וכסלין. היו יוצאין מכבש הפרה כדי שלא יבאו יבאו כהנים ויציצו ויבאו ליגע בעוסקים

בהפרה ויטמאו אותן: אלא אם רצה. לעשות סחורה בשל הקדש ובשל עניים ע"מ שיהיה ההפסד שלו והשכר להקדש מותר: בר ומינה. כך שמו: אספקיד גביה וכו'. הפקידו אנלו אונר ופקדון של יתומים: אסא ושאיל לר' מנא. אם מותר לעשות בו סחורה: אמר ניה. אם אתה רולה שיהא ההפסד לך לבדך והריוח לשניכם שרי דלאו רבית ממש הא אלא אבק רבית ואע"ג דבדיקנני אסור ביתמי לא גזר שלא יכלו מעותיהן וה״ה בשל הקדש לא גזרו: כולה דר' ישמעאל היא ל"ג ליה והוא מראה מקום על המסני׳ א"נ ה"ק גם דברי ר"י אלו כדעתיה ברישא: מותר הפירות. דקאמר ר"י היינו מה שהשכיר ההקדש והוא ממותר שירי הלשכה כדאר"י לעיל: זו **מאה רביעית.** דמנן לקמן בפירקין המקבל עליו לספק סלחו' מד' סאין בסלע ועמדו בשלשה יספק ארבעה ומה שהקדש משתכר בזה הוא הנקרא מותר הנסכים: ברולים. גדושת המדה שהיה ההקדש מקבל בגודש ומוכר במחוק: ופריך ולים ליה לר' חייא בר"י. שהיו ברולי המדות ולדידיה מה היו עושין בהן: מה דנפל לסחה רביעית וכו'. מה שהיו עושין בסחה רביעית היו עושין בברולי המדות דשניהן נקראין מותר הנסכים: ופריך על דעחיה דר"ח ב"י וכו'. בשלמוא לר"ח ב"י דאמר מותר הפירות דקאר"י היינו מותר השכר תני שפיר בסיפא זה וזה לא היו מודים בפירות דסברי אין משתכרין גשל הקדש וכדאמר ר"ע לעיל אלא לר"י קשיא דהא תגן לקמן המקבל עליו לספק מד' יספק מד' ולא פליג ר"ע משמע דכ"ע מודים בה והכא תנן זה וזה ולא היו מודים בפירות: ומשני לא היו מודין בפירות. שיהיו לקיץ המובח אבל מודין הן שהפירות לכלי שרת: עד כדון בירולי לבור. כלומר הניחא בירולי לבור באין לכלי שרת אלא הבירולין שניתותרו מקרבנות היחיד איך אפשר שכלי שרת יהיו נעשין משל יחיד ולתרוייהו פריך בין לר"י ובין לר"ח ב"י: ומשני כדת דתני וכו' לריכה למסור ללבור. ה"נ בירולי יחיד כיון שמסרן לנבור מותר לעשות מהם כלי שרת: עד כדון בירולי הלח. הם קדושים לפי שהבירולין נכנסים לתוך הכלי ונתקדשו בו ושוב נעקרו ממנו כשנפלו לחוץ: **ואפילו בירולי יבש**. מי אמרינן דאף הן קדושים או דילמא כיון דלא נכנסו לתוך הכלי לא נתקדשו והן חול: ופשיע כהאי דתנינן חתן. במנחות פ' התודה: הנסכים שקדשו בכלי. שנתנו בכלי ונמצא הזבח פסול: אם יש שם זבח אחר. שאין לו נסכים יקריב אלו נסכים עמו: ואם לאו. משקדשו בכלי נפסלו בלינה שמעינן מיהת דאם לא נתקדש בכלי אינו מקודש א״כ ה״ה בירולי

יבש אינן קדושים: מתני' מוסר הקטרס. בכל שנה שאין לך שנה שאין בה

מותר שהקטורת היתה שס"ח מנים שס"ה כמנין ימות החמה וג' מנין שמהם מכנים כה"ג מלא חפניו ביוה"כ ולא היו נכנסין כולן בחפניו ועוד בכל שנה פשוטה היה מותר ששנת פשוטה ימיה שנ"ד: מה היו עושין בה. להקטירה לשנה הבאה: מפרישין ממנה. מן הלשכה: שכר האומנין. מפרש בגמ' וחוזרין ולוקחין וכו׳. והכי לניעא מילתא טפי ולא למכרם ולחזו׳ ולקנותם:

אם כא החדש בומנו. שהביאו שקלים חדשים קודם ר"ח ניסן שהוא זוק חרומה החדשה לוקחים מותר הקטורת מתרומה החדשה על ידי חילול: ואם לאו. שלא הביאו שקלים חדשים עדיין לוקחין אותה מתרומה הישנה: גבו' ולא נמצא הקדש מסחלל על הקדש. דקס"ד דמחללין על שכר האומנין שעשו מלאכת הקדש ואותן מעות נמי קדש הן. ל"א ה"ג ולא נמצא ההקדש מתחלל על המלאכה וכ"ה בתוספתא דמעילה וה"פ כיון שאין בה ממש אין מחללין עליה: על הבנין. דקי"ל בונין בחול ואחר כך מקדישין וכשקונין

משנת אליהו

הידה מודים בשירת בין המנה לנת המנה למנה של הידה לבין של המנה המנה למנה של המנה של המנה בירוב בהכי הפקוד לכל ה בהכי הפקוד לפקיד לפקיד למייש ול אם היו עודם היק אלאו הלך המנהם אלא הללישי הכים הפשע להי הופר לא היו מודים במה דאית להו אלא דאינו מודים לרי ישמעאל דלקיך המזבח ובהכי ניחא בסוגיא דבבלי דלא פריך מסייעתא דריי לרחביי וכן להיפוך ועיין שם: ו**לא נמלא הקדש דו**? הגירסא כמו בפנים

ר' שמואל בר נחמן ואפי' שימה מעכב א"ר 6 חנינא אמר שבחוץ שבפני' כאן בעבודות שבחוץ אמר רבי חנינא שחצית גדולה היתה בבני כהנים גדולים שיותר⁵ מששים ככרי זהב (מ״ה כסף) היו מוציאין בה שהיה כבשה של פרה עומד ולא היה אחד מהן מוציא פרתו בכבשו של חבירו אלא סותרו ובונה אותו משלו התיב רבי עולא קומי ר' מנא והא תני שמעון הצדיק שתי פרות עשה לא בכבש יהוד שבעון הצו כן שות פרות עשה לא בכבש שהוציא את זו הוציא את זו אית לך למימר שמעון הצדיק שחץ היה מאי כדון על שם מעלה היא בפרה סלסול היא בפרה תני זיזין וכתלים היו יוצאין מכאן ומכאן כדי נין שלא [יצאו ו]יציצו הכהנים ויממאו: ר' עקיבא אומר, אין משתכרין כו': אלא אם רצה יהי' ההפסד שלו והשכר להקדש מותר כהדא בר זמינא איתפקד (א)גבי' מדל דיתמין אתא ושאל לרבי מנא אמר ליה אין בעית די ההפסדה דידך ואגרה דתרויכון "שרי רבי חייה בר אדא איתפקד גבי' מדל דיתמין ועביד כן: מותר פירות כו': (כולה דר' ישמעאל היא) מתני' דר' ישמעאל היא ידרבי חייה בר יוסף פתר מתניתא מותר^ס פירות שכר להקדש מותר נסכים זו סאה רביעית רבי יוחנן פתר מתניתא מותר פירות זו סאה רביעית מותר נסכים לבירוצין ולית ליה לרבי חייה בר יוסף לבירוצין אמר רבי חזקיה מה דנפל לסאה רביעית ינפל לבירוצין על דעתיה דרבי חייה בר יוסף ניחא אין משתכרין בשל הקדש אף לא בשל עניים לפיכך זה וזה לא היו מודין בפירות על דעתיה דרבי יוחנן קשיא והא תנינן יעמדו מג' יספק מד' ותניגן זה וזה לא היו מודים בפירות לא היו מודים בפירות בקיץ למזבח אבל מודין היו בכלי שרת ^[א]עד כדון בירוצי צבור ואפילו בירוצי יחיד ולא נמצאו כלי שרת באין משל יחיד כהדא דתנינן אשה שעשתה (ב)כתונת לבנה כשרה ובלבד שתמסרנה לציבור עד כדון בירוצי לח ואפילו בירוצי יבש ניו כההיא דתנינן" תמן [ב] הנסכים ^השקדשו בכלי ונמצא הזבח [פסול] אם יש שם זבח אחר יקרבו עמו ואם [לאו] לנו יופסלו בלינה:

הלכה ג מתני' המותרי הקמורת מה היו עושין

בה מפרישין ממנה שכר האומנין ומחללין אותה (ב)על (שכר) מעות האומנין ונותני, אותה לאומנין בשכרן וחוזרין ולוקחין אותה מתרומ' חדשה [ואם בא חדש בזמנו לוקחין אותה מתרומה חדשה] ואם לאו מן הישנה: גכו' ולא נמצא הקדש מתחלל על ההקדש כיצד הוא עושה אָמר $^{\rm (r)}$ רבי שמעון בר יביסנא מביא מעות ומחללן על הבנין ומביא

ריבב"ן

מודין בפירות להשתכר דאין עניות במקום עשירות: מתני' הקטורת. שס"ח מנין היו כדתניא בכריתות פ״ק פיטום הקטורת כילד הלרי והלפורן וכו׳ כל המנין דהנהו סממנין דחשיבי התם הם שס"ח מנין מקטירין כל השנה בין שנים פשוטות ומעוברות חלי מנה בבקר וחלי מנה בערב [משום דכתיב] בבוקר בבוקר בהטיבו את הנרות יקטירנה וכתיב ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה נשחרו שלשה מנין ומהן היה מקטיר כ"ג ביוה"כ לפני ולפנים כדכתיב ומלא חפניו קטרת סמים וכו': מחללין אותה על מעום האומנין. לאומני בית אבטינס היו פורעין אותן ממעות חולין ואח"כ האומנין היו קונין מותר הקטורת מן הגזבר וחוזרין ולוקחין אותה מהן מתרומה חדשה ואם לאו קונין מן הישנה. כדאיתא במס' ר"ה פ"ק מלוה להביא מן החדש ואם הביא מן הישן ילא אלא שחסר מלוה:

תקלין חדתין

שימה. היינו וישם דסוף פרשת ויקהל האמור בארון ומובחות ופרכת ושארי דברים דכולם מעכבים. ואיך פליגי עם חכמים: כאן בעבודת פנים. כולהו מעלכים שיהיו פפנים: **פעצודה חון.** ס"ל כחלתים דאינו מעלכ אלא קרן וכרכוב: שחלים. גסות: מששים ככרי זהב ול"ג כסף. דהכי תניא לה בתוספת^י דשקלים יותר מס' ככרי זהב: שחץ היה. בתמיה: מאי כדין. כלומר אלא מאי טעמא: סלסול. כבוד: שלא יצינו הרהנים. המוליכים הפרה בדברים המביאין אותן לידי טומאה ע"י ראיה: בזרגר" מוסר שירי לשכה. מה שנשאר מהן אחר שנעשה מהן חיקון צרכי העיר: יינוס שמנים. ומוכרים למי שלריך יין לנסכים ושתן למנחות: אין משפכרין כשל הקדש כר. שמא יהיה הפסד: גבו' אין משפכרין בשל הקדש כו'. אלא א"כ רלה יהא ההפסד שלו והשכר להקדש מותר: כהדה בר ומינה. כמו עובדה דחדם מחד ששמו בר זמינה: מלחי דיסמי. חוצר של יחומים אלו: ושאיל לר"מ. אם רשאי לסחור בהן: יהפקרה תוכו. ושמית על על מו שם לשמי לטטות בסן.
די הפסדה דידך כו' דמרוויינון. והכי מסיק בבבלי פ"ה דב"מ (כ" פ"א) מעות של יחומים מוחר להלוותן קרוב לשכר ורחוק מהפסד והיינו כדפירש רש"י שהיו נוטלין היחומים חלק בשכר ואין נוטלין חלק בהססד אבל רבית ממש לא אלא מה שישתכרו חלק בהססד אבל רבית ממש לא אלא מה שישתכרו יחלוקו ואע"ג דבדיקנני אסור לאו רבית ממש הוא אלא אבק רבית הוא ומדרבנן וביתמי לא גזור שלא יכלו מעותיהם פרוטה אחר פרוטה וקאי הכא האי סוגיא אהקדש ועניים דחדא דינא הוא הקדש ויתומים כדאמר ברפ"ד דב"ק: כותנר' מוסר הסרומה. מה שנשאר בקופות בר"ח ניסן שמביאין שמתומה מי מנשור בקופות בר"ח ימן שמביתן מתחומה חדשה: לבים ק"ק, לרלפה ולכתלים: מתחומה השמתו מפרש בנת': קין למובת. בשהמובח בטל מביאין מהן עולות כדרך ב"א להביא מיני מחיקה אחרי גמר פעודתם כן בשננתרו חובות היום מביאין מהול מיני מחיקה שהול מדי מוביאין מהול מדי מוביאין מהול המיל מיני מחיקה שהול המיל מוביאין מהול המיל מוביאין מהול המיל מוביאין מהול המיל מוביאים מוביאין מהול המיל מוביאים מביאין מהול המיל מוביאים מוביאין מוביאים מוביאים מוביאין מוביאים יעולות קרן למוצח כשהוא בטל מנדרים ודרכו : מוסר שלות קרן למוצח כשהוא בטל מנדרים ודרכו : מוסר בסכרים. מוסר מסרים לפינו הוא בסרים לפינו הוא בשהמסים כלל והעולה כלל: זה ווסר ריע ור"ח: גבל "היג כ"ל היא ביוסף פסר לה כו' מוסר פירום שכר "מ"ב ו"ח בר יוסף ב"ל היא ביוסף בכין היא ביוסף בכין היא ביוסף בכין בכן היא בכן היא ביוסף בכין בכן בכן היא ביוסף בכן הי

ל**הקדש.** מה דאמר ר"י מותר פירות היינו מהן שהשכר להקדש כשיטחיה לעיל זהו מותר פירות: **מאה ד'.** כדאמר לקמן בפרקין המקבל עליו לספק סלחות מד' סאין בסלע ועמדו בג' יספק ד' ומה שמשחכר ההקדש סאה ד' נקרא מותר נסכים: מותר נסכים לבירולין. היינו בירולי הגודשין שניתן להקדש וההקדש תוכר בלא גודש זהו מותר נסכים והכי מוקי לה בבצלי מנחות (2 מ"א) והגירקש ההקדש מוכר בלא גודש זהו מותר נסכים והכי מוקי לה בבצלי מנחות (2 מ"א) והגירקש איתלפא שם דר"י לדרחב"י: וליח ליה לנ"ח ב"י לבירולין. פריך עליה משום דהיא חוספתא מפורשת דבירולים לקין המובח: ומשני מה דנפיל כו". מה שנוהג בסאה ד' כן בבירולים מפורשת דבירונים פקין המונח: ומשני מה דנפינ גור. מה שנהג בסחה ז' כן בבירונים רכן דניחא ליה לפרש משנמינו בסאה ז' דהוא מותר נסכים: לפיכך זה זה כו' בפירות דס"ל אין משתכרין בשל הקדש ור"ח נמי ס"ל כר"ע בהא ולכן לית להו מותר פירות דהוא שכר להקדש כדקאמר רחב"י: ע"ד דר"י קשיא הניא עמדו מג' יספק כו'. ועליה לית מאן דפליג והיכא שייך למימר זה זה לא היו מודין בפירות אי פירושא דפירות הוא סאה מוצר. שיהיה לקין המובר א סייל אלא לר"ש: ה"ג בעי ר"ח בר בא עד כדין בירולי לצור. דסתמא נקט לבירולין ולא זו בירולין דצבור ה"ג בעי ר"ח בר בא עד כדין בירולי לצור. דסתמא נקט לבירולין ולא זו בירולין דצבור ה"ג בירולי ברוכיי המרב אל מיאלא בי"א באנו מוכר חברה לר"ש אלאר ה"ב לול חפר דיחיד: ופרוך ולא נמלאו כ"ש בחין כור. דקני מותר נסכים לכ"ש וא"כ כ"ש באין משל יחיד: ומשני כהדא דחני כו'. וה"ל כשנמסר לצבור כמה שהיא של לצור: עד כמין תשכי מידי. משכי הפה דשני לו. היי בשתנסף כנור לנוה שמים של נפרו. עד לדין בינוי לה. לא מיד של היי בתנסף בינור לנה שם של היי בתנסות (ב"מ") שנה לה לה שם שהבירולים וקדש אי משום דנמשלו מבשל"כ מדת היבש אי משום דלח נעקר שהבירולין נכנסן דמוך הכלי ונמקדש בו ושוב נעקרו ממנו בשופלו חוץ לפיכך הן קודש דנכנסן שהבירולין נכנסן דמוך הכלי אינו ענקר? **מינו בינוי יבו.** ג"ל לקיך המובח אף דאמריין הכל בכלי נותקדשו בו והיבש אינו ענקר א**ינו בינוי. אינו בינוי בינוי. מינוי** ב"ל נותקדשות והובאם בקולר המב בינוי יבו חול: או משקם משם, והוא מוספתא בספ"י דנונחות והובאם בקולר בכנותות שם (ב"מ" דמתני דמתני דמתני דמתני דמתני דמתני דמתני דמתני דמתני המב בינותות שם היי בירולי וו משפה שהמב בינותות המב בינותות שם היי בירולי וו משפה שהמב בינותות המב בינות המב בינותות המב בינות המב בינותות המב בינותות המב בינות המב בינותות המב בינות המב בינות המב בינותות המב בינותות המב בינות המב בינות המב בינותות המב בינותות המב בינות המב ומטעמא דר״ע דבלח כיון דנמשחה עכ״פ מבפנים נתקדש בקדושת כלי וגם הבירולין נתקדשו ביחד: בירולי יבש לה נמשחו בין מבחוץ בין מבפנים. הוה בהדיה כמה דחמר ר"ע וחול יפור. פירורי יכם נה משפה כין מפחץ כין מפפיים. הוא בהדים כתה דמתר ד"ים וחור. הוא ותה שבפנים בכלי קדושת פה הוא דמקדש ליה הלכך מה דאלטריך ליה מקדש בירולין דלא לפייך ליה לא מקדש לפייך בירוליהן חול: כל בירולי מרום חו. אפילו דיבש ימכר! לקיך המובח הרי דאפיי דיבש אחי לקיך המובח: בורגנ" מוסר הקטורס. מה שנשאר בכל שנה שאין לך שנה שאין בה מותר שהקטורת היתה שס"ח מנים שס"ה כמנין ימות הסמה שנה שאין לך שנה שאין בה מותר שהקטורת היתה שס"ח מנים שס"ה כמנין ימות הסמה וג' מנים שמהן מכנים כה"ג מלא חפניו ביוה"כ ולא היו מכניסין כולו במפניו וגם בכל שנה פשוטה היה מותר ששנת הפשוטה שנ"ד ימים: **מפרישין ממנה**. כלומר מן מותר הקטורת שכר האומנין: ומחללין אוחה. מה שהפרישו ממותר הקטורת: על מעום האומנין.

בדי שכר הסומפין. ומשיה והי ששיה ונוחות הקשורות. עד משים החומפין.
דלא פריך מסייעסא דרייי לרחבייי וכן להיפורן ונוחות הקשורות של משים החומפין.
דלא פריך מסייעסא דרייי לרחבייי וכן להיפורן ונוחות הקשורות לאומנין דלא פריד מיסן שחוא משוח היינו מותם הקשורות לאומנין במכרן במורן ולוקחין אותה מהן מתייח ואיל מן הישנה: גב'ו ולא נמלא הקדש מסחלל על ההקדש. דקס"ד דמה דקסני על שכר האומנין היינו מה שנועלין מן ההקדש ליתן לאומנין בשכרן הדבה לוקחין אותה מהן מתייח ואיל מן הישנה: מצוח מצוח משוח ומחללן אבנין כרי. דהכי אמריין בצבלי במסכת מעילה (ייד אי) אמר שמואל בונין בחול ואח"ב בר ביסנא מצוח ומחללן אבנין כרי. דהכי אמריין בצבלי במסכת מעילה (ייד אי) אמר שמואל בונין בחול ואח"ב בר ביסנא מצוח ומחללן אבנין כרי. דהכי אמריין בצבלי במסכת מעילה (ייד אי) אמר שמואל בונין בחול ואח"ב בר

קרבו

מן האומנין נוחנין להן בעד הבנין ובעד השבח יחד: או**סן המעוס.** שחיללו בו הקטורת והיה בראשונה לאורך האומנין מה יעשו בהן: ינסנו לבים גרמו וכו'. שמקבלין שכרן מתרומת הלשכה: והן זכר: והוא שיהו חייבין להן לבית גרמו מעות משנה שעברה דאי משנה הבאה אף שכרן באה מתרומה חדשה: בעי. שאל אם לא היו וכר' מה במעות הראשונות: סמן לריכא ליה. מעיקרא מיבעיא ליה והשתא פשיטא ליה דר׳ בא בשם ר׳ חייא בר בא אמר למילחייהו: ומשני הן לריכא ליה. הא דקמבעיא ליה אם הן באין לכלי שרם כשירי הלשכה או דהוו להו כמותר תרומת הלשכה אבל לקיץ המובח ודאי באין דאף מותר תרומת הלשכה לקיץ המובח באה: ד**איספלגון.** דפליגי ר״י

תקלין חדתין

כלומר כשהן בונין בבדק הבית היו קונין כל לרכי הבנין ממעות חולין כוי ולחתר שנגמר היו מקדישין אותו כן שהיו מביחין מעות של הקדש כשיעור דמי כל הבנין והשבח שהשביחו האומנין בבנין האומנין ואמר שתחול קדושה שיש במעות הללו על הבנין ונמלא קדוש והמעות ילאו לחולין ופורעין מהן שכר האומנין כו'. מ"ט מאן דמתנדב מעות מקדש להו דאמר תיחול קדושת מעות אבנין ויהיב לאומנין בשכרן. כיון דמתנדב מעות מקדש להו לאלתר וכיון דמקדש להו שוב א"י לקנות בהן דבר של חולין בהדיא לפי שהמוכר היה מועל בהן דכר של חונין בהיית נפי שהמוכר הייה נוועם נהן לפיכך צריך שיאמר מיחול כו "שיהא מחללן קודם שיבואו לידי המוכר נוימבי מוחר הקטרח מה היו עושין כו' מפרישין ממנה ממוחר הקטרח כנגד שכר האומנין דקס"ד לאלחר כשקטו צרכי הבנין מיד שכל החומרין דקט ד מומנות בסקום על העלים ועל ה החבנים ועל כל זרכי הבנין שקנו ופורעין אבל לא שכר האומנין שבונין בבנין שהכל היה קודש חוץ מן השבח שהיו משביחין בכל יום ובכל יום היה הודש מביא מעות הקדש כשיעור השבח שהשביחו האומנין בבנין באותו יום ומחללן על שבח הבנין שהשביחו באותו יום והיינו טעמא דעושין בכל יום והיינו טעמא כו' משום דאמרו לעיל מאן דמתנדב מעות כר והיה המעות חולין והבנין קודש אבל לא היה הגובר נותן להם המעות לאלתר דשכירות אינו משתלמת אלא לבסוף כשיגמור הבנין כו' ועדיין לא היה שם מותר הקטרת על המעות אבל כשמגיע ניסן שיש שם מותר הקערת שלריכין לנקחו מתרומה חדשה מחללין אותו מותר הקטרת על אותן מעות חולין שיש ביד הגובר שחילל על השבח שהשביחו האומנין שים די הקטרת חול ומעות חזרו לקדושתן בכחולת וחורין ולוקחין כרי ופריך ואמאי ליחליה אבנין. ואס"ד כדאתר שמואל בונין בחול ואח"כ מקדישין ליחליה לקטרת אבנין עצמו ואמאי מפרישין כרי: ליחליה לקטרת אבנין עצמו ואמאי מפרישין כרי: ומשני דליכא בנין שלא בנו אותה כלום. והא על מעות האומנין קתני. אלמא דבנו בנין ומשני דליכא בנין כשיעור מעות. עכ"ל גמרא שם. והכי מתפרשת סוגיין מביא מעות של בדק הבית תתפשעו שוגיץ ותכנין ובעד הבנין וממלל אבין.
היינו לאחר גמר הבנין אומר מיחול קדישת מעות
היינו לאחר גמר הבנין אומר מיחול קדישת מעות
אבנין וכמסקנא דהחם: ו**מביא קטרם.** היינו מותר
הקטרת הנ"ל: ו**מחללן עליהן.** ר"ל על מעות הנ"ל
שילאו לחולין והן ביד הגזבר: ונוסנן לאומנין בשכרן.
שילאו לחולין והן ביד הגזבר: ונוסנן לאומנין בשכרן. היינו המותר הקטרת שחילל על המעות והקטרת יצאו לחולין נותנין לאומנין בשכרן והמעות אזלי לתרומה ישנה כדפירש הרמב"ם ולכן ל"ג הכא אותן

שיקרבו עורות: מעות מה יעשה צהן. דפשיטה דשם מוחר הקטרת עליהן ואזלי לתרומה ישנה: אמר רבי אומר אני יסנו לבים גרמי כו'. כלומר דרבי לא ניחא ליה שיבואו הקטרת ליד אומני הבנין רק דוקא ליד אומני הקטרת וס"ל דמ"ש במתני" על מעות האומנין אע"ג דאמר סתם אומנין יותן ולא חומה הקטרת וה"ק שמפרישין מעום מתרומה ישנה לשכר בית אבטינת כפי שמגיע. לאממני הקטרת וה"ק שמפרישין מעום מתרומה ישנה לשכר בית אבטינת כפי שמגיע. להם בעד מלאכת הקטרת משנה שעברה והי השכר חולין מכף כשמוכה להן הגובר. ואחר כך מביא הגובר מותר הקטרת שנעשו חולין לידי אומני בית אבטינת והמעום יחזרו לתרומה ישנה וחורין ולוקחין כו': זהן שהיו חייבין לידי אומני בית אבטינת והמעום יחזרו לתרומה ישנה וחורין ולוקחין כר': זהן שהיו משנה לא מדי משנה ראשונה. כלומר דוקא כשהיו חייבין לאומני בית אבטינת מעוה משנה ראשונה ושפיר מחללן על הקטרת והמעות יפלו לתרומה ישנה: ה"ג ר"ח בר בא בעי לא היו חייבין להם מעום משפה ראשונה מהו. דכשאין חייבין להן משעה ראשונה אם כן מה היו חייבין להם מעום משפה ראשונה מהו. דכשאין חייבין להן משעה ראשונה אם כן מה שאתר מחללנן על מעות האומנין על כרסך על המעוח שלוקח הגובר מלשכה מתרומה חדשה ואם כן כשמחללן על מותר הקטרת שהוא מתרומה ישנה ונעשו המעות קודש אותן מעות מה יעשה בהן דלהחזירן לתרומה ישנה לא מסמבר כיון שנטלו מתרומה חדשה וליקח הקטרת מהאומן לריך מתרומה חדשה והן מליפי מותר הקטרת דישנה והא בעי לרבי דלר"ש ב"ב אף שלא היה מגיע לאומני הבנין משעה ראשונה ונותן להם מלשכח ב"ה ממה שיגיע עכשיו שפיר יוכלו מעוח ב"ה הנתפסין במותר הקטרת ליפול לתרומה ישנה כמו אילו הי' מגיע להם משעה ראשונה מב"ה משא"כ לרבי כנ"ל: **אסא ר"ב כו' מקיילין בהן אם המובח**. כיון דהן חליפי מותר רסשונה חב"ה מסח"כ רכבי כרכי במשח ד כד מקיינין כהן את המובח ביין הן חניפי מוחד קטרת שבאה מתרומה ישנה ששיריה לקין המובח לכן מקיינין בהן את המובח: ה"ג **המן פשיטה!**ליה והכא לריכא ליה. ונראה דקאי אסוגיא דלעיל גבי בירולי יבש דקאמר שם בעי ר"ח בר
בא עד כדין בירולי לה אפיי בירולי יבש כו'. יפלו לקין המובח דפשיטא ליה שם בבירולי יבש אף
על גב שהן חול דאחי לקין המובח והכא מספקא ליה. ומשני הא דפשיטא ליה בכלי שרת דשם
על גב שהן חול דאחי לקין המובח והכא מספקא ליה. ומשני הא דפשיטא ליה בכלי שרת דשם
גביר ביידין קודש להם דאם יש צחם רי ונפסלו בלינה ולהכי לקין המוצח משא"כ הכא לחד מ"ד"
המשל היא אלהו מחברה אירו ומה הצרובא ליה מונה ביצרובא ליה שרבת בתינה בחול בחלום פסולה היא ולכן מספקא ליה ומה דלריכא ליה. היינו בכה"ג שנחפטמו הקטרת בחול דפליני בזה אי כשרה אי פסולה ומספקא ליה בדמים אי אתי לקיץ המזבח או לא: ד**אספלגון פיטמה** בחל בכלי חול: קודש היא. הווייתה בקודש. ממיבת היא דריש לה שיהיה בכלי קודש וא"ל פסולה והכי דריש לה בבבלי בפ"ק דכרימות: מסרומת הלשכה. אבל פיטמה בחול כשירה: דמנינה בסיפה דמחני' ראוים לקרבנות לבור. ר"י אמר קטרת היינו הראוים לקרבנות בינת הפטינט מוח וגם החור כי מוח אחרות בינה אמנה מחורה כינו מפרים חברי ב בינתל חברת החור החור ל לחורון תם הם קט ביניו או חורו בפנין כי כלני שם לקודם. אלמה דוקא כ"ש בעינן ובחול פסולה: דבר שקדש בכ"ש נפדה. פריך אי איירי בנתפטמה בכ"ש היאך נפדה שיגיעו לאומנין ע"י החילול: ולאו דשמואל היא. דהוא מרא דשמעמון וס"ל דהקילו במותר נפדה שיגיעו נחומנין ע"י החיכונ: ומ**חו השמחנו הייו.** דהוח מרח דשתעתין וס"יג דהקינו במוחר. לענין פדיון: **הוסירו סמידו**י. הובא הבבלי פ"ק דשבועות ו^{ה עייב}ו. והיינו משום דתן בערכין (ייבו. אין פוחתין מששה טלאים המנחקרין בלשכת הטלאים ובשתניע ר"מ ניסן לא היו מקריבין שוב קרבנות לצור ממעות התרומה של אשתקד כדאמר במסכת ר"ה חדש והבא קרבן מת"מ ונמלאו בכל שנה ארבע טלאים בלשכת הטלאים ממעות התרומה ישנה והיינו לא הוצרכו לזבור להקריב בשנה שעברה והותירו: **נפרין סמימים.** להכשירן בשנה זו מחללין אותן על מעות חולין ואותן המעות ילכו למותר התרומה ישנה שעושין מהן ריקועי פחים ציפוי לבית ענ משוח חומן המעוח יכט נמוחד הסרומה ישנה שטושין מהן דיקוטי פיים ניפים ניפים ניפים מיפי נכית. מיץ כדלעי וכיון שליא וחירים ולוקחים אותם מחום כדקי"ל (ממוש ק"א) מואם כל בהמה טמאה דאמר מר בבעלי מומין שנפדו הכחוב מדבד אילו של לצדר נפדין בדמפרש בגמי משום דלב ב"ד מתנה עליהן אם הולרכו וא"ל יהיו לדמיהן ובלא חולין א"א לפדותן ממעות ח"ח שאין הקדש מתחלל על הקדש: **נפדון כפחוני המוקדשין.** וירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה: **הוסירו שעירים.** שעירי חטאות שנקנו מתרומת הלשכה של שנה זו ונימותרו כגון שעיר של ר"ח אדר שאבד ונמלא בניסן: אם **שולה נפדים.** אע"ג דבשולה גם אם היו רועין עד

ומביא קמורת ומחלל עליהן ונותנים אותה לאומנין בשכרן [א]אותן המעות מה יעשה בהן רבי אומר אומר אני ינתנו לבית גרמו ולבית אבמינם שהיו בקיאין בפימום הקמורת ובמעשה לחם הפנים א"ר שמואל בר רב יצחק והן שיהו חייבין [ב]להן מעות משעה ראשונה (א)רבי חייה בר בא בעי לא היו להן מעות משעה הראשונה נואתא רבי (ביבי) בא בשם ר' חייה בשם ר' יוסי (יוחנן) י. אמקייצין בהן את המזבח ר' בא בר כהז בעי קומי ר' יוסה מחלפא שימתי' דר' חייא בר בא ^{וֹדּן}תמן צריכה ליה וכה פשימא ליה הא דצריכה ליה בכל שרת הא דפשִימא ליה בקיץ למזבח דאיתפלגון פיממה⁶ בחולין (ב)ר' יוםי בי רבי חנינה אמר פמולה רבי יהושע בן לוי אמר כשירה⁶ מה מעמא דרבי יוסי בי רבי חנינה קודש היא שתהא הווייתה בקודש מה מעמא דרבי יהושע בן לוי קודש היא שתהא באה מתרומת הלשכה (נ)אמר רבי יוסי בי רבי בון אתיא דרבי יוסי בן חנינה כשמואל ודרבי יהושע בן לוי כר' יוחנן דתניגן י המקדיש נכסיו והיו בהן דברים ראוין לקרבנות צבור רבי יוחנן אמר קטורת אמר רבי הושעיה תיפתר באומן משל בית אבטינם שהיה נומל בשכרו קטורת ודרבי יוםי בי ר' חנינה כשמואל דאמר רב הונא בשם שמואל מכתשת? עשו אותה ככלי שרת לקדש א"ר יוםי בי רבי בון אמרה (ר' זעירא קמיה) רבי חונא קומי רבי יוסי דבר שקדש בכלי שרת נפדה א"ל ולא דשמואל היא דשמואל אמר קל הוא במותר דאיתפלגון הותירו[©] תמימים שמואל אמר ^{*}נפדין כתמימים ורבי יוחגן אמר נפדין כפסולי המוקדשים הותירוי שעירים על דעתיה דשמואל אם עולה (ר) נפדית לא כ"ש חמאת על דעתיה דר' יוחנן א"ר זעירא ירעו אמר רבי שמואל בר רב יצחק מקייצין בהן את המובח וקשיא יש חמאת שקריבה עולה אמר ר' יוסה ויו שנייא" היא שאין קרבנות צבור

נקבעין אלא בשחימה אמר רבי חייא (חנינה) תנאי

שיפת היה דר"י מילין לקין המוצח שהן עילות אפ"ה ס"ל דנפדית להקריע עלמה "שם מטאה שלה אל קרך ממוצח דהיא עולה דרהי מעולה דר"ל בפדית להקריע עלמה ב"ש מטאה שלה אלה בדר"י בוני אלה להיד דפ"ל דנפדית להקריע עלמה: ע"ד דר"י כו' ירעו. השעירים כמו בעולות ואין מקיילין בגופו אלא בדמיו לכשירעה ויומם יקחו בדמיו עולה לקיך המוצח: אר"ש בכ"י מקיילין כו'. בגופן: וקשיא יש חטאם קריעה עלמה: ע"ד דר"י כו' ירעו. השעירים לצור נקבעין אלא בשחיעה. דקודם השמיטה מלויין ועומדין דאע"ם שהן מטאות אם ירצו להקריב זבח אחר רשאין: אר"ח מטאי ב"ד על המוסרום. אפילו עולה. דקיך הן עולות: שאיז קרבנוס לצור נקבעין אלא בשחיעה. דקודם השמיטה מלויין ועומדין דאע"ם שהן מטאות אם ירצו להתריב ובח אחר רשאין: אר"ח מטאי ב"ד על המוסרום. אפילו

ב"ד הוא על המותר שיקרבו עולות:

לבור לשנותן למה שירלו: מנאי ב"ד על המוסרות. אפילו חטאת שיקריבו עולות אבל שאר חטאות של לבור אין משתנין להיות עולות: נוסחת רביע הגאון נ"ע. ולדפרישית מה דמהפרך בגירסחו ממן פשיטא ליה דקאי אדלעיל ולהכי גרים לעיל בעי ר"ח בר א ועיין בשבועות "א א" אלא מעתה מפסל בלינה כיו ובמנחות ל" ע"ב גרים לעיל בעי ר"ח בר א ועיין בשבועות "א א" ד"ה מכל מקום מר: ה"ג מפסר באומן שהיה נועל בשכרו והם לנו כיו בסלים והכי מחכרן לה נמי במסכת כריום ו"ג ע"א אמר רבי אושעיא באוחה הימתה קטורס. ורדפרישית והכי מחכרן לה נמי במסכת כריום ו" ע"א אמר רבי אושעיא באוחה הימתה וליועי בש ד"ה המקדיש נכסיו דקאמר ובגמרא מפרש באומן ביח אבטיום כיו וע"ן מעילה ועיין בש" שם ד"ה המקדיש נכסיו דקאמר ובגמרא מפרש באומן ביח אבטיום כיו וע"ן מעילה "ד וברש" שם דאיה לאומני הבנין כולה סוגיא ודברי רש"י בשבועות " ע"ד ד"ה מפרשין מה לא ביו אומני הבנין כולה סוגיא ודברי רש"י בשבועות " ע"ד ד"ה מפרשין בארו מאומן בשכרן ועד מוספות אם ד"ה מקרישות ה" ו"ל האומנין דכל דבר שראו למונג אומנין בשכרן וכיו לא מרי מוספות לה בל לא מוני באור מוני הור בל בל הוא מוכות להוד בל בל האומני בשכרו מותרות בפרך הא בכולהו מתרות מיו מחריון ווהכא לא מני ואמני בעיון נמיתה הפערת לא מני מחריון ולהקאון והכא לא מני ואמנים לא איי יוסף כר ש"מ ללימא לאומנן ונ"ש א"י בוסף מ"ר בשכר שמום אומנים לא מוני מותרות אורים אומנים לא מני המוכיו לא מנים הור באומן הבא לא מני מותריון לוקחון והכא לא מני המסכת העותר היום לברי היו המדבים שם בסוף ה" בקלים נקט מהם אומנים הכא מיירי בשכר שיטה של בה בא מהיים בל הוא מובים שם בסוף ה" בקלים נקט מהם אומנים הכל מייר בעלים מונים אומנים העותר השל הלא מה בל המוכיה בל היו בל ביה מוכיה בל היו בל היו בל היו מולים להיו אלין נפיה ביה להייל לא מרי בל הלא ברשל היו לה בל הלא מה בל הוא לא מרי בל הלא מה בל הוא לא מרי בל האום הוא להביי להם בל השוע הוא מה בל הוא לא מרי בל המוב לה בא לא מרי להבי הבע לה בא לא מרי בל הבי לה בל הוא לה ביי לה לב לא הביי לא מה ביה להני לא מרי בל הוא לה ביי של הבל בל הוא לה בל הוא לה בל הוא להני כל הוא לה ביי של הלוב לה אל הבי ושל הבל הוא לה ביי של הלוב לה אל הלוב ביו לה בל הואל להות ביו לא מה בל הוא לה בהי מול הלוב הוא לה בל הוא לה בל הוא לה לה ביי לה בל הואל לה הוא לה בל הוא לה לה הלי הלה בל הוא לה בה לה הואל הלות ביו לא בה היו הלוב הלו הוא הוא הוא הוא הוא הביי להיו הלל הל היו של היו הלה בל הלא לה ה משנת אליהו

א) ירושלמי יומא פ״ה הל״א. ב) כריתות ו א, ג) לקמן הל"ד, ד) עי שבועות יא א, בי בישות י ב. ו) ע"ש יב א, ו) שם ע"ב,

עין משפם נר מצוה

לב א מיי׳ פרק משקלים הלי"ב: לג ב מיי׳ פרק ב מכלי המקדש הלכה ו: לד ג מיי׳ פרק ד משקלים

נוסחת הבבלי

(א) ר' חיים כו' לתם כ' ביבא ור' חייא בשם ר' יוחנן מקיינין כו׳ בר כהן שאיל לר' יוסי מחלפתא כו': (ב) ר"י בר׳ חנינא כו׳ כשירה הוא דעתיה דר' יוסי רדי קודש היא חנינה הוייתה בקדש שמכל לריב"ל דעתיה (שעשוי) הלשכה היא כו׳ קלש אמיא דר' יוסי בר' חנינא אתיא דריב"ל כשמואל בר"י דהא תנינא המקדים כו': (ג) א"ר יוסי דר' אבין אמר' ר' זעירא אבין זעירא קמיה דרב הונא דבר שהוא קדוש בכ"ש נפדה כו': (ד) נפדית כל שכן חטאת כו' שמואל בר יצחק כו' א"ר חנינא תנאי : 10

הגהות הגר"א

[א] מלות אותן המעות יעשה בהן וה"פ ומבים הטרת ומחלל עליהו ונותנים לאומניו היינו מותר הקטרת שחילל על המעות והקטרת יצא לחולין נותנין לאומנין נשכרן והמעות לתרומה הרמב"ם ולכן ל"ג הכא אותן המעות מה יעשה בהן דפשיטה דשם הקטורת עליהן ואזלי לתרומה ישנה: [ב] ל"ל שהיו חייבין עליהן וכו': חייבין [ג] ה"ג לא היו להן מעות משעה ראשונה מחללין על מעות האומנין מעות מה יעשה . אומן בהן אתא ר' ביבי וכו'. ואם תרלה לידע כוונת הגאון הנ"ל בגי' זו עי בספר תקלין חדתין ותמלא טעם מספיק כי כאן קלרה היריעה להכיל את כל דכריו: [ד] ה"ג משינות ליה וכה לריכת ליה הא דפשיטא ליה בכלי שרת והא דלריכא ליה בחול. נראה דקאי אסוגיא דלעיל גבי בירולי יבש דקאמר שם בעי ר"ח בר עד כדין בירולי לח אפילו בירולי יבש וכו׳ יפלו לקין המובח דפשיטא ליה שם

גליון הש"ם

עי' תוס' שבוער' [ה] יב ע"ב ד"ה ואף דהוא מטעם דלב ב"ד מתנה עליהם. ומכאן לא נראה כן

ב"ח ור"י ב"ל: פיטמה. לקטורת בכלי חול: קדש היא. קדש תהיה לכם: שסהא הווייסה בקדש. שכל מעשיה לא יהיו אלא בקדש: שתהא באה מתרומת הלשכה. אבל אין לריך לעשותה בקודש: דתנינן. בסיפה: המקדים נכסיו. וקי"ל סתם הקדשות לבדק הבית: והיו בהן דברים ראוין לקרבנות לבדק הבית: והיו בהן דברים ראוין לקרבנות לבור. וכל המקדיש דבר הראוי למזבת אינו יולא מידי מזבח לעולם והראוי לקרבן יחיד מוכרין אותו ליחיד והראוי לקרבן לבור שאי אפשר להקריבו כך דלריך לקנות מקופת הלשכה הלכך נותנין אותן לאומנין בשכרן: רבי יוחנן אמר. הא דתנן והיו בהן דברים ראוין לקרבנות לבור היינו קטורת דאי בהמה הא תני לה בסיפא והיא ראויה ליחיד כמו ללבור ואי יינות ושמנים וסלתות הא תני להו אלא קטרת דאינה ראויה אלא ללבור אלמא עושין קטורת מחולין ובחוץ וקשיא לר"י ב"ח: באומן של בים אבעינם. שהיה נוטל בשכרו מותר הקטרת שניתותר אלא שהיו לוקחין ממנו אחר כך ולא הספיקו ליקח עד שהוקדשה ולעולם בקדש נעשית וכר"י ב"ח: מכמשת. ששחקו בה הקטרת היתה כלי שרת לקדש דכל מעשיה בקדש: דבר שקדש בכלי שרם נפדה. בתמיה ואנן תנן נותנין לאומנין בשכרן: א"ל ולאו שמואל היא. מאן אמרה להך שמעתתא שמואל ושמואל הוא דאמר שהקילו במותר קדשים: דאיתפלגון. דפליגי שמואל ור"י: הוסירו סמידין. שלקחו ממעות לבור מתרומת הלשכה דתנן בערכין אין פוחתין מששה טלאים מבוקרין בלשכת הטלאים וכשמגיע ר"ח ניסן לא היו מקריבין שוב קרבנות לבור ממעות התרומה של אשתקד שנאמר חדש בחדשו חדש והבא קרבנות מתרומה חדשה ונמצא בכל שנה ושנה ד' טלאים בלשכת הטלאים ממעות התרומה הישנה והיינו שהותירו שלא הולרכו להקריבו בשנה שעברה: שמואל אמר נפדין כחמימין. להכשירן בשנה זו ומחללין אותן על מעות חולין ואותן המעות ילכו למותר התרומה הישנה וכיון שינאו לחולין חוזרין ולוקחין אותן מתרומה חדשה ויקרבו בשנה זו ואע"ג שאין בהמת קדשי יחיד מתחללת בלא מום כדקי"ל מואם כל בהמה טמאה דאמר מר בבעלי מומין שנפדו הכחוב מדבר אילו של לבור נפדין דלב ב"ד מתנה עליהן ובלא חולין אי אפשר לפדותן ממעות תרומה חדשה שאין הקדש מתחלל על הקדש: נפדין כפסולי המוקדשין. וירעו

עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה דקדושת הגוף שבהן להיכן הלכה ואינן מתחללין בלא מום: **הוסירו שעירים.** שקנו הצבור מתרומת הישנה כגון שעיר של ר"ח אדר שנאבד ונמצא בניסן: אם **עולה נפדים.** להקריבה עולה ואע"ג שאם מניחין אותה לרעות עד שיסתאב נמי דמיה נופלין לקיך המזבח להקריב עולה אפ"ה נפדית להקריבה עלמה עולה: לא כ"ש העאם. שאם מניחין אותה שאינה קריבה אלא עולה: ר"ו אומר ירעו. השעירים כמו העולות: מקיילין בהן. בשעירים שנתותרו משנה לשנה את המובח כשהמובח בטל מקריבין אותן לנדבות לבור: **וקשיא יש** <mark>מטאם קריבה עולה. דשעירי הצבור חטאם הן וקין המזבח עולות הן: שנייא היא. שאני</mark> קרבנות לבור שאינן נקבעין לשם מה שיהיו אלא בשחיטתן וכל זמן שהן חיים רשות ביד

דכסף מסיק שמין קרבטח נכור נקבעין חכה שבחיסה. חידה אחד השיני כרב היותו השמחות מקל הוא שהיקל בנותר שהו היותו בינ קל הוא שהיקל בנותרות והיות בכל של היותו בשנירים לשמואל נפדים ג"כ מחמח טעם הנ"ל דהקילו היהיה דמיה לקיץ המזבח לעולה, ובהוסירו שעירים לשמואל נפדים ג"כ מחמח טעם הנ"ל דהקילו במוחרות וסכין מושכחן כרי, וליידי יותנו, ורו"ש בר"י ש"ל לר"י דמקיילין בהן כי דוליל ל מתחבר בכר"י קאי היולות מילה דרבי יותן ולדידיה גם במחירין לנייי תקילין בהן כי דוליא לו מתחברה למימר דבשעירים מקיילים ד"ם בממדין, ומקשה וש מטאח כר אר"י שנייא כר' שאין קרבטת לבור נקבעין אלא בשחיטה ולפ"א לא

א) כריתות ו ע"א, ב) אותן, ג) ב"ב קנא א זבחים קג א תמורה כ א ודף לא ב, ד) ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו וכו׳, ה) ב"ב שם (זבחים שם), ו) כריתות ו א ולעיל הל"ג. ז) תמורה לא ב, ת) שם, ע) חולין קל א, י) הדבר צ"ע דלר"א דס"ל ד אדם חולק הקדישו א״כ ע״כ דלא ס״ל מדם מוכן אקר שו מי בע בי דכו כן כ הך סברא דלא שביק איניש וכו' ואולי ז"ל ולא אמרינן דלא שביק וכו', כ) הדבר ל"ע דהא בהדיא תנו דמביא בדמיהן עולות ואולי דטעות סופר הוא ול"ל ויביא בדמיהן עולות ועור הזכרים

עין משפם גר מצוה

וכו',

לה א מייי פרק ה מערכין הל"י: לו ב מייי שם הל"י: לו ג מייי שם הל"ח: לח ד מייי שם הל"ח ופ"ו הל"ח: למ ה מייי שם פ"ו הלכה ה: ב ו מיי׳ פרק ה ממעילה הל״ו: בא ז מיי׳ פרק ה מערכין הל״ו:

נוסחת הבבלי

(א) השוה את מדתו כו' שמעתי כדברי שניהן כו': (ב) המקדיש נכסים כו' ר' אלעזר כו': (ג) קטורת יהושע אמר כו׳ לבד״ה וחליו על הכל כו' אמר ר' חנינא דר' אליעזר כו' ר' אליעזר כו' ימכרו לזבחי שלמים כו': (ד) כבר נאמר כו' במה אנן קיימין במקדים את נכסיו מיכאן כו' רב הונא כו' אבל המקדיש עדרו כו׳ כ׳ בא כ׳ הונא כו׳: (ה) על דעתיה דר׳ יוחנן לא שניא כו׳ ר״א בשם ר׳ אבהו בשם ר׳ אחא קדשי : יוכ

הגהות הגר"א

בבירולי יבש אע"ג שהן חול דאתי לקיץ המובח והכא מספקא ליה. ומשני הא דפשיטא ליה בכלי דשם בירולי יבש עכ״פ הן בכלי שרת. ומה שבפנים הדשו רה דבירוליו ס"ל לר״ע דלא קדיש להו וֹג״כ דין קודש להם דאם יש זבח וכו׳ ונפסלו בלינה ולהכי לחיד המזבח משא"כ הכא לחד מ"ד פסולה היא ולכן מספקא לי" ומה דלריכא לי׳ היינו בכה"ג שנתפטמו הקטרת בחול דפליגי בזה פסולה ומספקא ליה בדמים אי אתי לקיץ המובח או לא. ולהכי גרים לעיל בעי ר"ח בר בא. ועי׳ שבועו׳ (יא.) ד״ה אלא מעתה וכר'. ובמנחר' (ג':) ואם לנו נפסלו כר': [א] ה"ג אלא במה אנן קיימין במקדים את נכסיו קדש לה׳ הקדשות לבדק הבית. כל"ל. דהא הקדש סתמא כתיב והכל לה' ומקדש לה' הוא דקמוכח לה: [ב] ה"ג ע"ד דרבי בא קשיא בהמה לא למובח היא המקדים בהמ׳ למובח אומר למובח ולמה סמם האיש הזה וכו' כנ"ל:

גליון הש"ם

היינו מדלא פי׳ לעולה לשלמים ע"כ דלא לקרבן מכוין אלא לבד"ה ועיין מהרא"פ ודלא כק"ע שנדחק ולפ"ו אם לא היו אלא זכרי דסתמא הם עולות שהם כליל גם ר"א מודה דהם עלמן יקרבו עולות כיון דלא הי' לריך וכדעת רב אדא בר אהבה בתמורה שם לל"ק לפרש ובזה א"ש דברי הרמב"ם בפ"ה ממעה"ק הלכ"א שכתב וכן המקדיש נכסים והיו בהם זכרים שדינן שיקרבו עולות אף שפסק בפ״ה מערכין כר״א ועי׳ בלח"מ שהניח בל"ע דשם דמיירי בזכרים לבד בזה גם ר"א מודה וכר" אבא שם משא"כ בזכרים ונקבות יחד פסק כר"א והכריע כל"ק משום דבירושלמי תפס כן כדרכו ז"ל ולו"ק:

הלכה ד בותגי' המקדיש נכסיו. וסתם הקדש לבדק הבית: והיו כהם דכרים הראוים לקרכנום לבור. היינו קטורת: ינסנו לאומנין בשכרן. ויולאין לחולין אע"פ שאין דכר אחר נכנס תחתיו דקסבר הקדש מתחלל על המלאכה דכתיב ועשו לי מקדש שחהיה המלאכה נעשית מן ההקדש: אינה מן המדה. כלומר אין מדה זו שאתה אומר כמדה האמורה לעיל בקטורת ואין ראוי אלא שמשוה מדותיך הלכך מפרישין מהן שכר האומנין וכו׳ כדאמרינן לעיל גבי מותר הקטורת שאין הקדש מתחלל על המלאכה: וד**מיה**ן יפלו וכו׳ לבדק הבים. דסבר סמם הקדש לבדק הבית ואפי׳ במידי דחזי למובח אבל הראוי למובח אינו יולא מידי מובח שהמקדיש חמימים לבדק הבית אין נפדים אלא למובח והדמים יפלו לבד״ה: ויביא בדמיהן עולות. קסבר מידי

הלבה ד מתני' המקדיש לנכסיו והיו בהן

דחזי למובח מסתמא למובח אקדישנהו הלכך זכרים עלמן יקרבו עולות אבל נקבות אין קרבות שלמים דדעתיה דמקדים שיהיו כולן לגבוה הלכך ימכרו לצרכי זבחי שלמי׳ דכיון דראויו׳ למובח חלה עלייהו קדושת המזבח ויביא בדמיהן עולות: **המקדיש בפי**' מאמר בהמה ונכסי להקדש דכיון שהפרישן והבדילן זו מזו ואעפ"כ לא אמר בהמה למזבח ונכסי לבדק הבית שמעינן שדעתו שהכל ילך אל מקום א' לבדק הבית אבל המקדיש סתם כל נכסיו אמרינן שדעתו להקדים כל דבר למה שהוא ראוי: יינום שמנים וסלחות. שהן ראויין למנחות ולנסכים: ועופות. תורים ובני יונה: ר' ליעור ורו'. טעמו מפרש בגמ': גמ' קטורת. היינו דברים הראוין לקרבנות לבור דבהמה ויינות ושמנים וסלתות כבר תני להו וקסבר יחיד מתנדב קטורת ור' הושעיא פליג כדפי' לעיל: חמן חנינן. בתמורה פ"ו: ומועלין בגידוליהן. שהמקדיש בהמה לבדק הבית מועלין בחלבה: ואין **בהן הנאה לכהנים.** משא"כ בקדשי מובח הבשר או העור לכהנים: דר"א היא. הא דתנן סתם הקדשות לבד"ה דמשמע אפילו על בהמה אתיא יא: מה אנן קיימין. במאי איירי הך קרא אם במקדים בית ממש: ה"ג כי פליגי במקדים נכסיו. וה"פ דוקא במקדים נכסיו הוא דאר"א שאף דמי הבהמות יפלו לבדק הבית שאין אדם חולק נדרו ומדשאר נכסיו לבדק הבית אף בהמה נמי: אבל במקדים עדרו. כלומר במקדים בהמות לחוד אף ר"ח מודה שהן למובח כיון שראויין למובח: כל עמא מודיי. אפי׳ ר״י מודה שהוא לבדק הבית שאין אדם חולק נדרו: בהמה לא למובח היא. בתמיה וכיון דבהמה למזבח נימא הכל למזבח אפי׳ שאר נכסיו שאין אדם חולק נדרו וספיקא לחומרא: ומשני בהמה. ודאי למובח היא אלא הכא אולינן לקולא ואמרינן לבדק הבית הוא מדסתם המקדיש הזה ולא פי׳ שמקדיש בהמות אלא אמר נכסיו ה״ל כאומר בפירוש שיהו לבדק הבית: לא שנייא וכו'. ל"ש המקדיש נכסיו ול"ש המקדיש עדר בתרוייהו פליגי ר"ח ור"י: **שפודין המימים.** כגון שעבר והקדיש תמימי לבדק הבית כשהן נפדין בעוד שהן ויאקרים נגמנים לפנין אפינו פפוץ פפוץ בפוץ תמימים יולאין לחולין: *)(**מהני'.** דחולין פ' הזרוע נמי דייקא): **מסניסא אמרה כן.** בתמיה הא לא תנן אלא ולדן וחלבן של בעל מום שנפדו של בעל מום קבוע הוא דמותרין לאחר פדיונן אבל של *) כ"ה בכל דפוסים הקודמין והוא נעתק מפירוש

:סייעתא. ודוק משנת אליהו

מהרא"פ כי לפירוש הק"ע האי

ומשני. ה"ג **המקדיש בהמה למובה כו'**. מפרש שהוא למובח ומדסתם האיש הזה ש"מ שכוונתו

מתני' הוא קושיא ולא

משנת אדיהו פלעה מידיה פלעה מידיה פליגל ה"ש ב"" יהכא אחה דבבל ימיל בשם ה"ש בה"י להיש קאתר הבל על המוחרות שיקרבו לה ורבי חנינא קאתר מליבל דר"י לר"ש קאתר שיקרבו היר איל בידי של המוחרות שיקרבו של היר ש בשם רבי יוסי קדשי בד"ה חמימין שפדאן יצאו לחולין כו' ואין להאריך:

ראויין לקרבנות דברים הצבור "ינתנו לאומנין בשכרן דברי ר"ע אמר לו בן עזאי אינה היא המדה אלא מפרישין מהן בן עואי אינו היי היי היי שכר האומנים שכר האומנים ומחללין אותן על מעות האומנין ונותנים אותן לאומנין בשכרן וחוזרין ולוקחים יאותה מתרומה חדשה המקדישי נכסיו והיה בהן בהמה ראויה על גבי מזבח זכרים ונקבות רבי אליעזר אומר בזכרים ימכרו ללצרכי עולות ונקבות מכרו לצרכי זבחי שלמים ודמיהן יפלו עם שאר נכסיו לבדק הבית רבי יהושע אומר זכרים עצמן יקרבו עולות ונקבות ימכרו לצרכי זבחי שלמים ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו לבדק הבית אמר ר"ע רואה אני את דברי ר' אליעזר מדברי רבי יהושע שר' אליעזר (א) השוה את מדותיו ור' הושע חלק א"ר פפיים שמעתי את דברי שניהן המקדיש בפירוש כדברי ר' אליעזר והמקדיש סתם כדברי ר' יהושע (ב) המקדישה נכסיו והיו בהן דברים ראוים לגבי מזבח יינות ושמנים ועופות ר' אליעזר אומר ימכרו לצרכי אותו המין ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו לבדק הבית: גמ' המקדיש וכו' לקרבנות צבור: ר'י יוחנן אמר (ב) קמורת אמר רבי הושעיה תיפתר באומן משל בית אבטינם שהיה נוטל בשכרו קטורת מה מעָמא דבָן עזאי שאין ההקדש מתחלל על המלאכה אלא על המעות: תמן" תנינן יש בקדשי בדק הבית ישמתם הקדשות לבדק הבית הקדש בדק הבית החל על הכל יומועלין בגידוליהן ואין בהן הנייה לכהנים אמר רבי חגניה דר' ליעזר היא דתנינן המקריש נכסיו והיתה בהן בהמה ראויה ע"ג מזבח זכרים ונקבות רבי ליעזר אומר זכרים ימכרו לצרכי עולות ונקיבות ימכרו לצרכי זבחי שלמים ודמיהן יפלו עם שאר נכסים לבדק הבית אמר רבי יוחנן מעמא דרבי ליעזר יואיש כי את ביתו קודש לה' במה אגן קיימין אם בבית דירה (ד)כבר כתיב 2ואם המקדיש יגאל את ביתו אלא כי אגן קיימין במקדיש נכסיו ואומכן שסתם הקדשות לבדק הְבית אמר^ס רבי זעירא, רב חונה בשם רב במה פליגין במקדיש נכסיו אבל במקדיש עדרו כל עמא מודיי שהוא למזבח רבי בא רב חונה בשם רב מה פליגין במקדיש עדרו אבל במקדיש נכסיו כל עמא מודיי שהוא לבד"ה (ה)על דעתיה דרבי זעירא ניחא וקשיא על דרבי בא בהמה לא למובח היא [ב]בהמה למובח היא ווו ולמה סתם האיש הזה שהוא כאומר לא יהיה אלא לבד"ה רבי יוחנן אמר לא שנייא היָא המקדיש נכסיו 'היא המקריש עדרו היא המחלוקת (רבי אבא בשם רבי אבהו כשם ר' אחא) רב חונה כשם רב רבי אבהו כש' רבי יוחנן קדשי בד"ה שפודאן תמימין יצאו לחולין מתני⁽²⁾ אמרה כן ולדן וחלבן מותר לאחר פדיונן

ריבב"ן לכור. לקרבנות ראויין מתני' בירושלמי

מפרש לאומנין קטורת ינתנו לאומני בית אבטינס בן עואי לא ליה ליתן הקטורת לאומנין וטעמא מפרש בתוספתה ובירושלמי לפי שחין ההקדש מתחלל על המלאכה ומתני׳ דלעיל סתמא כבן עואי: מתבי' המקדים נכסיו. סתם וכרים ימכרו ללרכי עולות אע"פ שאין פודין תמימין דוקא קדשי מזבח אבל קדשי בדק הביח נפדין תמימין דקי"ל בתמורה המתפים תמימים לבדק הבית כשהן נפדין אינן נפדין אלא למזבח שכל הראוי למזבח אינו יוצא מידי מזבח לעולם וכן מפרש בירושלמי ר' חזקיה בשם ר' יוסי קדשי בדק הבית נפדין תמימין יצאו לחולין אין תימר לא יצאו לחולין היאך קדשי מזבח חלין על קדשי בדק הבית דס"ל לר" אליעזר דסתם הקדשות לבדק הבית ואין אדם חולק הקדשו לקדשי מזבח ולקדשי בדק הבית והכי מוכח בזבחים בפרק טבול יום דר׳ אליעזר סבר אין אדם חולק הקדשו" דלא שביק אינש קדשי מזבח ועביד קדשי בדק הבית: ירושלמי אמר ר' יוחנן מ"ט דר' אליעזר ואיש כי יקדיש את ביתו קדש לה' מה אנן קיימין אם בבית דירה כבר כתב אם המקדיש יגאל את ביתו אלא כך אנן קיימין במקדיש נכסיו (כל עמא מודו) [מכאן שסתם הקדשות] שהוא לבדק הבית ר' ועירא בשם רב מה פליגן במקדיש נכסיו אבל במקדיש עדרו כל עמא מודו דלמזבח ר' בא בר הוגא בשם רב מה פליגן במקדיש עדרו אבל במקדיש נכסיו כל עמא מודו לבדק הבית ר' יוחנן אמר היא המקדיש נכסיו היא המקדיש עדרו היא המחלוקת: בותבי' נקבות ימכרו ללרכי זבח שלמי'. טעמא דר' יהושע לפי (שאין אדם) [שהאדם] חולק הקדשו ולא שביק קדשי מזבח ועביד קדשי בדק הבית להכי זכרים הן עלמן יקרבו עולות אבל נקבות אינו יכול הוא להקריבן שיאכל הבשר והעור שלו כשאר שלמים שהכל הקדש לפיכך ימכרו והם יקריבום (ודמיהן לבד"ה) עור הזכרים שהן עולות לבד"ה והכי מסיק בפ׳ טבול יום הנ"מ בשר דלא תפים לקדשי בדק הבית אבל עור תפים אע"ג דאמר ר' יהושע אדם חולק הקדשו מה שראוי למזבח ושאינו ראוי למזבח לבדק הבית לא שיהו כשאר קדשי מוצח שעורותיהן לכהנים דמודה הוא שהעור לבדק הבית כשאר נכסים אפי׳ עור העולה וכך פירש רבינו שלמה זל"ל: ירושלמי חמר ריש לקיש טעמא דר׳ יהושע דכתיב דבר אל אהרן ואל בניו וגו׳ אשר יקריב לה׳ לעולה הכל קרב עולה. לרלונכם תמים זכר מנין אפילו נקבות ת"ל בבקר לרבות את הנקבות ובתמורה פ"ג [דף כ] א"ל ר׳ חייא בר אבא לר׳ יוחנן לר׳ יהושע דאמר זכרים עלמן יקרבו עולות ש"מ דקדושת הגוף אקדשינהו נקבות היכי קרבי שלמים הני מכח קדושה דחויים אתיין פי׳ דהם אינו ראוי להקריבן הוא אלא דמיהן נבעי רעייא א"ל ר'

יהושע פ"ל כר" שמעון דאמר כל מילי דלא חזו להקרבה לא נחתא קדושה לגופיה דתנן החם המפריש נקבה לאשם תרעה עד שתסתאב ותמכר ויביא בדמיה אשם אם קרב אשמו יפלו דמיו לנדבה ר"ש אומר חמכר שלא במום אלמא לא קדוש אלא דמים: שתגי' השווה את מדחו. הכל לבדק הבית ואינו חולק הקדישו ור' [יהושע] חלק הקדישו לקדשי מזבח ולבדק הבית: בפירוש. שפירש לבדק הבית: סרתבי' ר' אלישור אומר ימכרו ללרכי אוסו המין ויכיא בדמיהן טולות. ירושלמי אמר ר' אבהו בשם ריש לקיש טעמא דר׳ אליעזר דכתיב דבר אל אהרן ואל בניו וגו׳ אשר יקריב לה׳ לעולה. הכל קרב לעולה בבקר ולא עופות פי׳ אין מקריבין הן עצמן. להקריבו אין את יכול דכתיג בבקר ולא בעופות לפדותו אין את יכול שאין לעוף פדיון לפום כן זריך למינור לא קדשה אלא קדושת דמים ועוף דאין לו פדיון מנא לן דמניא בפרק המנחות והנסכים העופות והעלים והלבונה וכלי שרת אין להם פדיון שלא נאמר אלא בבהמה כדכתיב אם בבהמה הטמאה ופדה בערכך ובבהמה בעלת מום משחעי קרא:

תקלי מומרי מטאות שיקרבו עולות אבל עיקר הקרבן אינו משתנה: בותבי' המקדיש נכסיו. וסמם הקדש לבד"ה: לקרבנות לבור. מפרש בנתי: ינסנו לאומנין נשכרן. ויולאין לחולין אע"פ דאין דבר אחר נכנס תחתיו דקסבר הקדש מתחלל על המלאכה דכתיב ועשו לי מקדש שמהיה המלאכה נעשית מן ההקדש: אינה מו המדם. לאו חדה שוה הוא אחרות ב אט"ם דאין דבר אחר נכנס תחמיד דקסבר הקדש מחחלל על המלאכה דכמיב ועשו לי מקדש שחייה המלאכה נעשית מן ההקדש: אינה מן מהדה. לאו מדה שזה היא לדתונית לעיל אלא שחייה המלאכה נעשית מן ההקדש: אינה מן מהדה. לאו מדה שזה היא לדתונית לעיל אלא מפרישין כי רמו גבי קטולת דלמעלה: גביל המקדש כו' ר"א קערם. היינו ראיין לקרבנות נעל דברה הא אחר הקדשה ובבבלי במסכת כריחות ו' ע"א פריך עלה למה לא מני כדי וחזר ולוקחין כר אע"ר דהכל מירי בסממני קטורת שעדיין לא נחפטמה כלל: בחבר להמקדש כו' ודמיםן יפלו כו' לבד"ה. דסבר סחם הקדשות לבד"ה חלים" במידי דחזי בחבר להמדה למוב חליו ואל מידי מוגם שהמקדש תמנימים לבד"ה אינן נפדין אלא למובה בחדמים יפלו לבדק הבית: וזביא בדמים שולים למיד האין לריבות שלמים דדעתיה דמקדים הקדשונה חלק דשמיה דעתיה דעתיה דמקדים אקדיבינה הלכך ומכרו לצוכן ימכרו לצרכן ובח שלמים דכיון באמים חלום עליים קדושת שובת אל בהדש הכיון בראויות למובח חלם עליים וקדושת שהפריש המכר להחדש דכיון שהפרישו שהפריש מובח וכסי להחדש דכיון שהפרישו מוכח להחדש דכיון שהפרישו מובח ולכדי להחדש דכיון שהפרישו מובח וכסי להחדש דכיון שהפרישו מובח וכסי להחדש דכיון שהפרישו מובח של החדש דכיון שהפרישו מובח ולהחדש דכיון שהפרישו מובח להחדש דכיון שהפרישו מובח ולכדי להחדש דכיון שהפרישו מובח ולכדי להחדש דכיון שהפרישו מובח ולכדי להחדש דכיון שהפרישו בירוש בתחדים מתובח ויבל בדמה וכסי להחדש דכיון שהפרישו בירוש בתחדים מחלם מובח בלחד ברוש בתחדים המובח בתחדים החדש בתחדים המובח בלחד בלוח בתובה בלחד בתחדים בלוח בלום בתחדים מוזכח ויביאי שכן עבנהי הכפן יונכרי וכרי פנהי מניים היים להיים להיים להקדים ביים להקדים דכיון שהפריש בפירוש. שאחר בהמה ולהיים שהפרי לה אל מקום והבדילן זו מזו ואשפייכ לא אמר בהמה למוזכח ונכסי לבדייה שמעיי שדעחו שהכל ילך אל מקום אחד לבדייה אבל המקדיש ססם כל נכסיו אמרינן דעסו להקדיש כ״ד למה שהוא ראוי: גבו' שמן מניגן. במסכת תנוניה (ב-2 הי). שספה ההקדשות. היכא שלא פירש כשהקדים כדלתנון בגידוליהן. תרנגולת בבילתה ובחתה בחלבה נקרא גידוליהן: לההנים. דבקדשי מובח הבשר או העור לכהנים: דר"א. הא דתני שסתם הקדשות לבד"ה אתי כר"א דס"ל הכי: טעמא דר"א. דס"ל הכי: מה אנן קיימין. היכא איירי האי קרא: במקדיש אם נכסיו. דהיינו בכה"ג

דרתין במחל דר"א: ה"ג קודש לה" שמסם הקדשות לבד"ה. דהקדש סתמת כתוב והכל לה" ומקדש להכיל דר"א: ה"א בקובו לה"ל מסתים הליג ר"א ומק"ל אחי הבהמות לבד"ה כמו שאר נכסוי שהן לבד"ה: עדרו. שהן בהמות לאויות למובח אף ר"א מודה שהן למדכה: מדרו. שהן בהמות לאויות למובח אף ר"א מודה שהן למדכה: אבל מקדיש נכסוי בו"ל לבד הבים. לפי שאין אדם חולק נדרו. ולדידיה ל"ל דלא חני עם שאר נכסים במתניתין דהאי מוקי בכה"ג דליכא שאר נכסים פליני וחבי מתכין לה במתורה שם: ע"ד דר"ב לא קשיא. למח פליני ר"א במתורה שם: ע"ד דר"ב לא קשיא. למח פלינו ר"א במקדיש עדר שיהיה לבד"ה והא בהמה שיירי לתובח ווהמות האים המוש שהם שהי שה שהום איות שכונות!

ומשני. ה"ג המקריש בהמה למובה כו". מפרש שהוא למובח ומדסתם האיש הזה ש"מ שכוונתו לבד"ה: ר"י ל"ש בו". דבשמיהן פליוגי במקדיש נכסיו ודאף ניתא כדלעיל ובמקדיש עדרו טעמא דר"א מדסתם כו כוונתו לבד"ה ור"י פליוג: הקדש בד"ה שהדאן ממימים. איירי בהקדש כגון בכה"ג דמתני: ממני אמרה כן זולרן ומלכן מוהר אחר פריען, מתניתין היא במה למולין (ק"ל א) ובבכורות (ק"ד א), וקשיא טובא דהא החם איירי בקדם מום קבוע להקדשן כדתני שם בהיא כל שביד בבכורות (ק"ד א), וקשיא טובא דהא החם איירי בקדם מום קבוע להקדשן כדתני שם בהיא כל שביד בבכורות שם מהדר גמרא לפרשה מה דמני במתניי, וש לפרש דבכבורות שם מהדר גמרא לפרשה להחב אחר המקדש בד"ה שאחר של המקדש ומחלה אלא למריק והיא אותר במיחה של או מפדו אותר שו בד"ה אחר קדשי בד"ה אחריך בניום ועבודה (ופי רש"י שם) והני כקדשי בד"ה דמני דהם עלתם לא חוקדשו מתחלה אלא לדמיהן. ועדודה (ופי רש"י שם) והני כקדשי בד"ה דמני דהם עלתם לקדות הגוף למוצה גורו רבנן אלא קדשי דרים כא אחרי לא קדושת דמים הוא דקומת הגוף למוצה גורו רבנן אלא קדשי דריה לא. (שם) לא תפייעיה מהכא דקדושת דמים למוצה הוא דהוקדשו לשם כן שיהיו הדמים קריבים למוצה ולכן אפור בגיזה ועבודה מובה המוף למוצה ולכן אפור בגיזה ועבודה משום דמחלפא בקדושת הגוף למוצה הוא למובח לובחל להמיהן בר"ב למוצה ולכן אפור בגיזה ועבודה משום דמהלם להמיהן כר. חזינן דלמסקתא דגמרא ד"ה כל כו") לאו בקדשי בד"ה איריר אלא בהקדשן למוצה לדמיהן כר. חזינן דלמסקתא דגמרא תורה אור השלם

ממימים אפילו לאחר פדיונן אסור: סיפסר. הא דקאמר ר' יומנן שפודין ממימין ואח"כ הוממו יוצאין לחולין וקמ"ל אע"ג דבשעם פדיון ממימין היו יוצאין לחולין ופי הרא"פ בזה אינו מחוור כלל: מסניסא. דפ"ז דממורה אמרה כן דמנן החם יש בקדשי מזבח וולדן וחלבן אפור לאחר פדיונן משא"כ בקדשי בדק הביח והיינו בשקדם הקדשן למומן ה"נ אם נפדו ממימים והוממו יוצאין לחולין: אין סיסר וכר'. דאם נאמר לא יצאו לחולין א"כ לעולם בקדושת בדק הבית קיימין איך מגן במחני' לר"א זכרים שהוקדשו לבד"ה ימכרו לצרכי ובחי עולות: **געלי מומין.** המקדיש בעלי מומין למובח אע"ג שהוא עובר משום חמשה שמות מ"מ קדושת מובח חל עליהן: ליידה מילה. לאיזה דבר חל עליהן קדושת המובח:

תקלין חדתין שם דבעלי מומין דמובח חמירי מתמימין דבד״ה ומה דאסר בבעלי מומין דמובח בלא פדיון בבד״ה שרי בתמימין אף בלא פדיון ומינה מוכח הא דקחני במחני' שם גבי קדשי בעלי מומין דמזבח לאחר פדייה דוולדן וחלבן מותר. ה"נ בקדשי בד"ה אף תמימין שרי עכ"פ לאחר פדיון ומביא סתם מתני וולדן וחלבן מותר לאחר פדייה משום דבעלי מומין דקדשי מובח בעלי מומין שוין עם תמימים דבד״ה ודאי ולא חמיר בע"מ דקדשי מזבח מתמימין דבד' ודחי סייעתיה. וה"ג **ספחר שהוממו ופדאן.** כלומר גם שתשווה קדשי בד"ה למתני' הנ"ל היינו באותן שקודם פדייה עכ"פ הוממו ונהי דבבעלי מומין דקדשי מזבח בעינן שקדם מום קבוע להקדשן אבל הוממו קודם פדייה אסורין אף לאחר פדייה כדתני בסיפא הכא בבד"ה אף שהוממו קודם פדייה מותרין לאחר פדייה בוולדן וחלבן אבל לא בנפדין חמימים: ה"ג מסני' אמרה כן וולדן וחלבן אסור לאחר פדיוכן. משא"כ בבד"ה והוא מתני בתמורה (ל"א ב"): ור' יוסי בשם רב חסדא. מביא סייעתא דבהוממו ופדאן בקדשי בד"ה יולאין לחולין כדאמר רבי חוקיה בשם ר' אחא תפתר כו' מדקתני התם וולדן וחלבן כו' והתם בהוממו ופדאן איירי כדקתני בהדיא בגמרא דמתני׳ דבכורות שם כל שקדם הקדשן מומן ועלה קתני משא"כ בבד"ה הרי דבבד"ה הוממו ופדאן יוצאין לחולין: היאך קדשי מזבח חל על קדשי ב"ה. דקחני בתחניתין ימכרו ללרכי עולות אם גם אחר פדיונן אינם יולאין לחולין היאך יחול עליהן קדשי מובח לאחר מכירתן הא קי"ל בחמורה אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית אין משנין אותן מקדושה לקדושה: ודחי בעלי מומין קדושה מוכח חלה עליהן. כשהקדיש בע"מ לבד"ה ופדאן קדושת מוצח חל עליהן: ליידה מילה. כלותר לחיזה דבר מוצח חל עליהן: ליידה מילה. כלותר לחיזה דבר מוצח מוצח עליהן הא חינן ראוין למוצח: ספחר לגיוה ועצודה. דאסורין קדשי מוצח בגיזה ועצודה: הפריש נקבה כו'. חיידי דתוי במתמתיון ועצודה: הפריש נקבה כו'. חיידי דתוי במתמתיון חילוקא דוכרים ונקבות סידר הכא פלוגתייהו בזה לעולחו לפסחו כו'. שחלו כולן זכרים דוקח: טעמה דר"ש. דחמר לעולתו עושה תמורה: שכן מלינו נקבה כשירה בעוף לעולה. דקיי"ל תמות חכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות ולכן חל שם עולה עליה לעשות תמורה: **טעמא דר"ש בן יהודה.** דס"ל אין עושה תמורה: אם מין עם מינו כו' היינו באשם גופיה כדמפרש לה: **דסנן.** בתוספתא פ"ק דובחים והובאה בש"ס דמנחות תמורה (י"מ פי קי זוכרים השובנהם כם כן דונמות מנחרם היים: ב": ה"ג אשם בן שנה כו'. אשם בן ב" שנים אשם גזילות ומעילות ושפחה חרופה דכתיב בהו איל. אם בן שנה אשם נזיר ומלורע דכתיב בהו כבש: ר"ם אומר כל עלמן אינן קדשים. כל עיקר אינן קדושים וזהו מין עם מינו דשניהם זכרים רק שחלוקין בזמן וס"ל דאינן קדושים כ"ש מין עם שאינו ורשב"י משום ר"ש אמר לה: ר' יהושע. ינה דעם: "משום בין מתו מה היה המשבה דממניתין דאתר נקבות יתכרו לצרכי זבחי שלמים ויביא בדמוניתין דאתר נקבות יתכרו לצרכי זבחי בקאמר נקבות ימכרו לצרכי שלמים ואי הוי קדיש בקדושת נקבות ימכרו לצרכי שלמים ואי הוי קדיש בקדושת הגוף הוי בעי רעיה עד שיסתאב. וזהו דאמר אין קדשה קדושת הגוף הל"ל ירעו עד שיפול מום בר ויקנה בדמיהן שלמים וס"ל כרשב"י אליבא ש דאף בעולה אינו עושה חמורה דסבר כל מידי וימכר

דלא חזיא ליה לגופיה לא נחתא ליה קדושת הגוף והכי מוקי לה בתמורה (כי ש"ב) דר' יהושע ס"ל אין אני רואה כו' שמותר פסח בא שלמים. ٦"% אליבא דר"ש: ה"ג א"ר המוצר הואיל ושייכי שלמים כפסח ושלמים באים נקבה ואשייג דהך לא קרבה נקבה אפילו בלומר הואיל ושייכי שלמים כפסח ושלמים באים נקבה ואשייג דהך לא קרבה נקבה אפילו שלמים לאחר ססח כמ"ש בממורה י"ח נשחיירה לאחר הפסח תרעה מיהו שם שלמים עלה ל והוא שלמים נקבה ונחתא לה קדושת הגוף: ה"ג ולימא אין אני רואה דר"ש באשם שמוחר אשם בא עולה. וכ"ה בתמורה שם כלומר וכיון שמוחר אשם בא עולה אשתכח דהך נקבה דאשם עולה היא ותקדיש קדושת הגוף בעולת נקבה דהא מלינו עולת נקבה בעוף ודמי ר' פון, אם הקדיש פסח כוי גופיה קרב שלמים ושם שלמים עליה משא"יב לאש כדוף. גופו קרב עולה אלא ירעה עד שיסטאב ודמיו יפלו לנדבה לקין המובח ולכן לא חל קדושת הגוף עליה: ה"ג מה פליגי. כלומר באיוה סברא פליגי ר"ש ורבי דאמר אין אני רואה וקאי אדסמיך ליה דמסיק דשפיר לא שייך פלוגתא דרבי אלא אפסח ומפרש פלוגתייהו בהד

כנר. משחל הדיין מניא. על מימרא דרש"י בשם ר"ש דאינו ששה ממורה: מה ש"ל שמאה דלהרות דיוא דבהמת טמאה הא כמוב למיסה ואם בבמה הטמאה ופדה בערכך בנר בנר בל שלה לואם ובל שלה לואם ובל שלה ואם ופסח וכמיב ביה והעמיד והעריך דלא חלה עליה קדושת הגוף ואינו עושה ממורה: לא אמר כן, מזה הכחוב דייק להיפוך הסתמא דעושה ממורה ומסיפיה דקרא קמדייק דכמיב אשר לא יקריבו ממוה קרבו לה לא יקריבו להי אלא דה"ק כל שאינה ראויה ליקרב במום מקום ועושין ממורה בדמינו שושין ממורה במינו בשוף במוד שושין ממורה בדמינו ועושין ממורה בדמינו ועושין ממורה בדמינו לוש בבדמיו ולכן הקשו לו והשיבם במוספתא פ"ק דממורה להדיא: א"ל אף כו". דס"ד דר"ז קאי על חברייא דס"ל פירושא דעמאה כוומייהו וטעמא דר"ש סממא מפרש ולהכי נקיט עולה בדבריו ולכן הקשו לו והשיבם ועושין ממורה בדמינו לוש היי בל מול הייד במול במול במול הייד במול הייד במול במול הייד במול במול הייד בבריו ומוספת הייד ב"ו בבלה מתול הייד במול הייד במול הייד במול הייד בבריית ומוספתות בכולא מלמוד העריך דה במת השתה בל הייד של בבריית ומוספתות בכולא מלמוד הבמול במחלה ופדה בערכך וגו" אלא בבלי מומין כר ובמיה שלה בבל בה מום בדיים בל בדיש לכל ודריהם שופל בהן מום יקרבו להי דלה בל היינו אלא בבברי מומה בעול. במול היינו במקדיש נסטי וקרים לעולה: היל קרב שלה. דרים להיו אלא בבל הרש להוב בל בל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקרבו להי דיה עולה והפיק בעול המול בעלי מומין במשר המים לעולה: הלו מיש להדביל בניה למור ולה בשלי מומי ליפות מומות ולפות מומות לוליות שניה מהים להדביל בבהר למות הם המים להדבר למות הלו למיצול המיים. הם מוקים במול המול המים להדבר מה הלו בעלי מומין שלא הדרים לעולה: הלו בעלים מוקום: מה היליה ש בינים. מה מילה ש בינים. מה מילה ש בינים. מה הליה של הדרים לעולה בכלי מומים להפים: מה בינים. מה מילה ש בינים. מה מילה ש בינים. מה מילה של הדמים לשלה במול המולם במה התים בברת הדש הביבר מהם לה בעלי מומים שבמא הדרים להבלב בבר מהם אם בבלה בלה מה הלה בבלים מהם הלב בל מומים: מה מילה ביים. מה מילה ביש במה בלבר מהם הבובר מהם הבובר בלבר מה בלבר בל הבים הבובר במהם במה בלבר במול המול בלים מומים במול הבים במה במה במה במה במה במה במה במה שינאו הדמים לשלות: מ"ל בפקר. סתמא קקט וקפות בכלל גי"ב: ספינ זפר פו". כלומר כיון דאמרת דבפקר מרכה אף נקבות שיהיה דמיהן לעולות ותפיק ממושוטא הממים: ומה ביניים, מה חילוק יש ביניהם בסברת דרשת הכחוב למדרש בבקר לרבות נקבות ולא בעלי מומין! שבטא דרדדה ביניהם נכבה מזה אף בעל החיבות של החוש בעל החוש בעל החוש ביניהם בסברת דרשת הכיבות יש במא דברך במיש אם עד החושים ליבות של החוש העדב. כלומר הבדל יש ביניהם נכבר ולכן לא פירש. והיינו טעמא דבבקר בחוש בעל מעדב ללומר הבדל יש ביניהם נכבר ולכן לא פירש. והיינו טעמא דבבקר בעלי מומין לא משמע כלל כמו דממעט מן הבקר הוא מקריב אם וכר ואם נקבה תמים יקריבנו וגר' ומרביע בבקר דומיא דקרבן שיהא חמים וראוי לקרבן שלה דומיא לקרבן שלה דומיא להביק ולא משמע בלי בשביה "ל לקרון ונובר בשל ה"ל לקרון ונובר בשל ה"ל לקרון ונובר בשל ה"ל ללל משמע בל הפרט אבל בממים אחר בבקר חזר וכתב כל אשר בו מום לא תקריבו כי לא כללן וגר'. רבי אבם ר"ל ממום על הפרט אבל בממים אחר בבקר חזר וכתב כל אשר בי מום לא תקריבו כי לא כללן וגר'. רבי אבם ר"ל בשל החוש בשל היים לשלה ביש להיים לעולה להיים בשל היים לא מוסף על הפרט אבל בממים אחר בבקר שונה בשם ועלה בקר הייו עממא דר"א בס רבי לקיש והוא טעמא לר"א במה דר"י ולא ס"ל הכל קרב עולה: ממוף הייו טעמיה שכן כשירה נקבה בעף לעולה וא"ב מיש בוש השל הר"א ביו ולא ס"ל הכל חבר שומה ממורה: והבא מורה בייו טעמיה שכן כשירה נקבה בעף לעולה וא"ב מלינו בשם עולה נקבה ולהכי חלה הקדושה ועושה ממורה: והכא שא מחוחה של כשירה בקבה בעף לעולה וא"ב מלינו בשם עולה נקבה ולהכי חלה הקדושה ועושה ממורה: והכא הוא אחר הבין. היינו חבר"י משבה בייו עושה ממורה: והכא שוא המורה: והכא שום המורה: והכא של בשל בייה נקבה בעף לעולה וא"ב בשם עולה נקבה ולהכי חלה הקדושה ועושה ממורה: והכא הוא לבייה נקבה בעף לעולה וא"ב בשל של היב שלה מה בבי המורה: והכא הוא אחר הכין. היים הבר"י מורה: והכא הוא הביים בביה בקבה בשר בשל בתורה בהב"ב ביום בל בשל בתורה: הבל הביו במורה: והבל בתב ביום בל בתורה בהב"ב ביום בל ביום בל בתב ביום בתב"ב ביום בל בתב"ב ביום בתב"ב ביום בתב"ב ביום בל בתב"ב ביום בתב"ב ביום בתב"ב ביום בל בתב ביום בתב"ב ביום בתב"ב בתב"ב ביום בתב"ב ביום בתב"ב בתב"

(א) רב חזקיה בשם רב חסדא תיפתר (א) שפדאן תמימין והוממו רבי יוסה בשם רב חסדא מתני אמרה כן ולדן וחלבן אסור לאחר פדיונין [כ]רבי חזקיה בשם רבי יוסה קדשי בדק הבית שפראון תמימין יצאו לחולין (ב)אין תימר לא יצאו לחולין היאך קרשי מזבח חלין על קרשי ברק הבית בעלי מומין קרשי מזבח חלה עליהן ליירה מילה ויולגיזה ולעבודה הפריש הקבה לעולתו ולפסחו ולאשמו אַעושה תמורה ר"ש אומר לעולתו עושה תמורה לפסחו ולאשמו אינו עושה תמורה רבים שמעון בן יהודה אומר משום ר"ש לעולתו ולפסחו ולאשמו אינו עושה תמורה אמר רבי יוחנן מעמא דר"ש שכן מצינו נקבה בעוף כשירה לבא עולה וא"ר יוחנן מעמא דר"ש בן יהודה אם מין במינו הוא חלוק עליו כ"ש מין בשאינו מינו איזהו מין במינו שהוא חלוק עליו כהרא (ג) דתניג [ד] אשם כן שנה והביא בן שתים (יצא) בן שתים והביא בן שלש לא יצא (רבי שמעון אומר בל עצמן אינן קדושים) א"ר") יוחנן ר"ש ור' יהושע שניהם אמרו דבר אחד כמה דר' יהושע אמר נקבה לעולה לא קידשה אלא הקדש דמים כן ר"ש אמר נקבה לעולה לא קידשה אלא הקדש דמים אין תימר קדשה קדושת הגוף ירעו אמר ר' אני רואה את דברי ר"ש בפסח (שמא הקרש) שהמותר פסח בא שלמים ולימא אין אני רואה רברי ר"ש באשם (שמא הקדש) שהמותר אשם כא עולה אמר רבי אבין אם הקדיש פסח בא שלמים גופו קרב שלמים אם הקדיש אשם בא עולה אין גופו קרב עולה [ה]מהו כדון ההין אמר הקדש דמים (קדוש) הקדיש וההן אמר הקדש גופו (קרוש) הקריש: ויוֹר׳ זעירא בשם ר"ש בן לקיש מעמא דרבי יהושע ידבר אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל ואמרת אליהם איש איש מבית ישראל וגו' אשר יקריב לה' לעולה הכל קרב לעולה לרצונכם תמים זכר מנין אפילו נקבות ת"ל 2בבקר, לרבות את נקבות רבי יצחק בי ר"א שאל כתיב זכר ואת אמרת בבקר לרבות את הנקבות ודכוות' כתיב תמים ואת אמרת בבקר לרבות בעלי מומין מה ביניהון (ד)רב אמר שבמא דכדכדא ביניהן: ר"א אומר ימכרו כו' המין: ר' אבהו בשם ר"ש בן לקיש מעמא דר"א ידבר אל אהרן ואל בניו וגו' אשר יקריבו לה' לעולה הכל קרב עולה לרצונכם תמים זכר יכול אפילו עופות ת"ל יבכקר ולא עופות רבי ירמיה ור' (ה)בון בר חייה הוון יתיבון ואמרין תמן אמר ר' יוחנן מעמא דר' שמעון שכן נקבה שבעוף כשירה לבא עולה וכא אמר

ומשני לגיזה ועבודה. דאילו קדשי בדק הבית מוחרין בגיזה ועבודה וקדשי מזבח אסורין: לעולסו לפסחו ולחשמו. וחלו חיכן בחין חלח זכרים: שכן מלאנו עולם נקבה בעוף כשרה. דאמר מר תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעוף הלכך חל עליה שם עולה שתרעה ותעשה תמורה: וחר"י טעמח דר"ש. אליבא דרשב"י: חם מין במינו הוא חלוק עליו. אפי׳ באיל גופיה שמביא לאשם אם שינה אינו חל עליו שם אשם כדמסיק כ"ש אם מקדיש נקבה לאשם שאינו קדוש: ה"ג הביח בן שחים לח ילח. וכ"ה בבבלי וברמב"ם: כן ר"ש אמר. לשיטת ר"ש בן יהודה דכל מידי דלא חזי ליה לגופיה לא נחתי ליה קדושת הגוף ואפילו עולה הלכך אינן נריכין לרעות אלא ימכרו מיד לנרכי אותו המין ואינן עושין חמורה: ה"ג א"ר אין אני רואה וכו'. וכ"ה בבבלי: שמא הקדש פסח כח שלמים. שכן מותר פסח קרב שלמים ושלמים באין נקבה ואע"ג דהך נקבה לא קרבה שלמים אפיי לאחר הפסח אלא תרעה מיהו שם שלמים עלה ונחתה לה קדושת הגוף: ופריך ולימה ולה הרחה דבריו של ר"ש בחשם. הוחיל ומותר אשם קרב עולה ואישתכח דהך נקבה דאשם עולה היא ותיקדש קדושת הגוף: גופו קרב שלמים. הפסח עלמו לאחר הפסח קרב שלמים הלכך חל עליו שם שלמים: אין גופו קרב עולה. אלא ירעה עד שיסתאב ודמיו יפלו לנדבה לקיין המובח: מאי כדון. במאי פליגי ת"ק ור"ש ודברי הרא"פ בוה אין נראין: ההן אמר וכו'. ת"ק סבר קדושת דמים קדש אפי׳ אינו אלא קדושת דמים עושה תמורה דמגו דנחתא ליה קדושת דמים קדוש נמי קדושת הגוף ור"ש סבר דוקא אם קדש קדושת הגוף מתחילה הוא דקדש לרעיי׳ ולתמורה אבל קדושת דמים לא דלא אמרינן מגו: איש איש מבים ישראל. ומן הגר בישראל אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקריבו לה' לעולה: **הכל קרב לעולה**. כל מה שהם נודרים ומתנדבים מדברים אשר יקריבו לה' אפי' יינות ושמנים וסלתות יהיה לעולה: ואת אמרת בבקר לרבות נקבות. בתמיה לא לכתוב זכר ולא בבקר: ומשני ודכווסה כחיב חמים. דכתיב תמים זכר ואפ"ה קדש לדמי דתנן המקדיש בעלי מומין למזבח אף על פי שהוא עובר בלא תעשה מה שעשה עשוי דכתיב ולנדר לא ירצה רצוי הוא דלא מרצה הא מיקדש קדשי לדמי ה"נ לכתחילה לא יקדיש נקבה מיהו אי מיקדש קדשי לעולה קדשי לדמי: מה ביניהון. מאי איכא בין ר"ע לרבי פפיים: שיבטא דכדכדה ביניהון. וכדכד היינו עץ שיש לחורגים שראשו חד ומעבירו על השתי כשהוא מתוח לפניו ושובט בו החוטין ומקרב המבדילין בין שני חוטין העליונים ותחתונים ומיד נוחים להתפרה ונפתח שער לירות בו חוט הערב וקאמר רב שיש הפרש גדול ביניהם דהא דקאמר ר' פפיים שהמקדיש בפירוש כדברי ר"ח היינו שהקדיש בפירוש לבד"ה אבל הקדיש סתם כר"י ור"ע סובר שסתם

הקדשות לבדק הבית א"נ ה"ק כשם שהכדכד מקרב המבדילין כך קרובים דברי ר״פ ור׳ עקיבא דהמקדיש בפירוש היינו שפירש נכסי ובהמה וכדפרישית במתני' ואפשר לומר דאף ר"ע מודה בזה ורא"פ פי' בענין אחר ודבריו תמוהים ע"ש: הכל קרב עולה. כל מה שנודרים ונודבים מדברים אשר יקריבו לה' אפי יינות ושמנים וסלתות יהיו לעולה: יכול אפי׳ עופות. יקריב בדמיהן או אם הקדיש עוף יקריבנה עולה: **ח"ל בבקר**. הא אינו מקריב בכל מה שמתנדב אלא עולת בהמה בלבד **סמן אר"י וכו'**. אהא דאר"ש המפריש נקבה לעולה עושה תמורה קאר"י דהיינו טעמא לפי שמלינו נקבה בעולת העוף נחתי לה קדושת הגוף ועושה תמורה: והכא הוא אמר הכין. דהמקדים עופות ימכרו שמעינן דלא נחתי להו קדושת הגוף דאל"כ אסורין למכור:

א) תמורה כ א. ב) שם ע"ב. ג) שם יט ב, ד) ע"ש כ א,

עין משפמ נר מצוה

בוב א מיי׳ פרק א מתמורה הלכ"א: כזג ב מיי׳ מפהמ״ק הלכ״ו: מד ג מיי׳ פרק ה מערכין

נוסחת הבבלי

(א) ר"ח בשם ר' אחא תפתר כו': (ב) וא"ת כו' הבית ועוד מן הדא הותירו תמימין ימכרו הותירו תמימין לגבי מזבח וא"ת לא יצאו לחולין היאך קדשי מובח חלין על קדשי בד"ה בעלי קדושת מומין (ג) דתני אשם כו' שתים ינא בן שנה כו' ינא א"ר יוחנן ר"י ור"ש אמרו כו' רואה אני כו׳ בפסח שמא הקדש כו' פסח גא שלמים ואיני רואה את דברי ר"ם בחשם שמח הקדש חשם בא עולה א"ר בון אם הקדש כו' אם הקדש אשם כו' הקדש דמים קדש כו' הקדים גופו קדם ר' זעירא בשם רים לקים כו' ישראל איש איש כו' ר"י בי ר"ח שחל כו': (ד) ר"ח דבר פדח ביניהון: (ה) ור' בון הוו יתבין כו' שאינה ראויה כו' רבי ייבו כו':

הגהות הגר"א

[א] ה"ג ר"ח נשם ר' תיפתר שהוממו 96 ופדאן. וה״פ תשווה קדשי בד"ה למתני הנ"ל היינו באותן שקודם פדיה עכ"פ הוממו ונהי דבבעלי מומין דקדשי מזכח בעינן שקדם מום קבוע להקדשן אבל הוממו קודם פדיה אסורין אף לאחר פדיה כדתני בסיפא הכא בבד"ה אף שהוממו קודם פדיה מותרין לאחר פדיה בוולדן וחלבן אבל לא בנפדין תמימים: [ב] ה"ג מתני' אמרה כן ולדן וחלבן אסור לאחר פדיונן משא"כ בקדשי בד"ה. ר' חוקי' כו'. וכ"ה במשנה תמורה (לא:) ועי׳ בק״ע: [ג] ' ל״ל תיפתר לגיזה ולעבודה כו׳: [ד] ה"ג אשם בן שנה והביה בן שתים בן שתים והביא בן שנה כשר אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה. רש"א כל עצמן אינו קדוש כו': [ה] ל"ל מה פליגי ההו אמר כו' כלומר באיזה סברא פליגי ר"ש ורבי דאמר אין אני רואה וקאי אדסמיך ליה דמסיק דשפיר לא שייך פלוגתא דר׳ אלא אפסח ומפ׳ פלוגתייהו בהדים: מימרא המתחלת [1] חבריים בשם ר' יוחנן עד וקשיא בדא כתיב והעמיד והעריך הכתובה דף יג ע"א שייכא כאן כל"ל:

תורה אור השלם

1. דַּבַּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנֶיו וִאֶל כָּל בִּנֵי יִשְׁרָאֵל ואמרת אלהם איש איש מבית ישראל ומן הגר בישראל יַקְרִיב אָשֶׁר קרבנו לְכָל נִדְרֵיהֶם וּלְכָל נִדְבוֹתָם אֲשֶׁר יַקָרִיבוּ לַיִּיָ לְעלָה:

ל א, ב) לעיל פ״ב הל״ב, ג) מנחות סה א, ד) יומא כג

> 313 אימא

ו) ירושלמי יומא פ"ג הלכה

ט. ז) עי׳ בתוספתה בפ״ב

דליתא שם כהך לישנא ונראה

שחסר כאן בהעתקת לשון

התוספתא וע"ש היטב,

המלבוש.

קיימסיה. טעמא דר"א דמתני׳ כדר׳ שמואל: לא היא. עצמה: ולא דמיה. ע"י פדיון כשנפל בה מום: אלא הקדש דמים. דהיינו קדושת בדק הבית: ואמרס יאום. ושפיר קלמנתם שעופת לבדיה: לפקריבו. לעולה לקיין המוצח א"א דכתיב בבקר: שאין לעוף פדיון. אף שכל בו מום כדאיתא בחייר: לפוס כן ובו'. לפיכך לריך לומר דעופות לא קדש מתחילה אלא קדושת דמים: טעמא דהין פניא. טעמו דהך תנא דאמר אליבא דר"ש המפריש נקבה לעולה ולאשם ולפסח אינו עושה תמורה: אלא אפי' טמאה באופו השם. שלא קרא עליו שם קרבן הראוי לו: **וקשיא ברא כסיב והעמיד והעריך.** בממיה וכי קרבן כזה שהוא מם בעי העמדה והערכה דהא בסיפא דהך קרא כמיב והעמיד והעריך וכאן ממ"ג לא בעי העמדה והערכה או

> משערין את הלשכה. לפרוע את חובת ההקדש כדתניה בתוספתה אחת לל' יום משערין את הלשכה. כל מי שמכר

> להן יינות ושמנים וסלחות ואמר תנו לי מעותי אין שומעין לו¹⁾ אלא הולך אצל גובר וגובר מעמידו אלל שולחני: שיד ההקדש על העליונה. אם נתיקרו אינו מפסיד ההקדש שהמעות קונות כדכתיב ונתן הכסף וקם לו. החלו אין ההפסד להקדש לפי שאין כח הדיוט חמור מן ההקדש שאינה קונה אלא במשיכה: החליעה סולת התליעה לו. למוכר ואסור למזבח דתנו רבנן במנחות בפרק כל קרבנות סולת שהתליעה רובה פסולה חטין שהתליעו רובן פסולות. וכן אם נשפך היין נשפך למוכר כדתניא בתוספתא פ"ב אינו מקבל את מעותיו עד שיהא המובח מרצה. ירושלמי תני ר' שמעון אומר מיד

> היה מקבל מעותיו והכהנים זריזין הן: בתני' אלו הן הממונים. ירושלמי חזקיה ורבנן חד אמר כשירי כל

> דור ודור בא למנות וחרנא אמר מי שהיה באותו הדור מנה מה שבדורו. על החותמות שהיה נותן חותם למי שרולה סולת ויין ושמן מן הגובר דדמיהן ידועין לכל ומי שבא לקנות מן ההקדש נותן מעות ליוחנן והוא נותן לו חותם והיה כתוב בו דמי נסכי כבש או איל או פר כדמפרש לקמן וכתב בו שם היום ושם המשמר ואחיה היה נותן לו הסולת והיין והשמן: על הפייסות. כדמפרש ביומא פ"ב כשהיו באין להפיס זקן ויושב במערבה בלשכה חליה בנויה בקודש וחציה בנויה בחול ומלמד להם דרך הפייס א"נ הוא היה נוטל מלנפת מראשו של א' מהן וממנו היה מתחיל המנין כדמפרש התם: פחחיה זה מרדכי בלשן ולמה נקרא שמו פחחיה שהיה פותח דברים ודורשן ויודע בשבעים לשון. היכי דמי פותח דברים ודורשן כדאמר במנחות בפרק ר' ישמעאל (דף סד:) מעשה שבא העומר מגגות לריפין ושתי הלחם מבקעת עין סוכר מטא עומר לא הוו ידעי מהיכא אייתויי אכרוז אתא ההוא חרשא אותיב חדא ידיה אאיגרא וחדא ידיה אלריפא אמר להו מרדכי מי איכא דוכחה דשמיה גגות לריפין או לריפין גגות בדוק ואשכח מטא לאתויי שתי הלחם לא הוו ידעי מהיכא אייתויי מפרש בירושלמי לפי שכל התבואות נשדפו באותה שנה בארן ישראל אכרוז אתא ההוא חרשא אותיב חדא ידיה אעיניה וחדא ידיה אסכרא אמר להו מרדכי מי איכא דוכתיה דשמיה עין סוכר או סוכר עין בדוק ואשכח הנהו ג' נשים דאחיין ג' קנין חדא אמרה לזיבתי וחדא אמרה לימתי וחדא אמרה לעינתי. סבור זיבתי זיבה ממש לימתי ששפעה כים לעינתי שופעת כמעין דכלהו חדה לחטאת וחדא לעולה אמר להו מרדכי שמא בזוב סיכנה בים סיכנה בעינא סיכנה וכולן עולות דבנדר הביאום בדוק ואשכח היינו דתנן פתחיה על הקנין שהיה עומד לפרש כילד מביאות

א״ר יוםי קיימתיה כהא דא״ר שמואל בשם ר׳ זעירא כל שאינה יכולה ליקרב לא היא ולא דמיה לא קדשה אלא הקדש דמים ואת אמרת יאות להקריבו אין את יכול דכתיב בבקר ולא עופות לפדותו אין את יכול "שאין לעוף פדיון לפום כן צריך מימר לא קדשה אלא קדושת דמים חברייא בשם רבי יוחנן ר' אייבו בר נגרי אמר קומי רבי אילא בשם רבי יוחנן מעמא דהין תניא יואם כל בהמה ממאה אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה' מה ת"ל ממאה אלא אפילו ממאה באותו השם וקשיא בדא כתיב והעמיד והעריך ר' זעירא בשם ר"א לא אמר כן אלא ואם כל בחמה ממאה אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה' כל שאינה ראוי ליקרב לא כאן ולא במקום אחר אינו עושה תמורה יצאת נקבה (שבעוף) לעולה אע"פ שאינה ראויה ליקרב כאן ראוי ליקרב במקום אחר (א)רבי אבון ורבי בון בעון קומי רבי זעירא הרי בהרובע והנרבע שאינן ראוין ליקרב לא כאן ולא במקום אחר והרי הן עושין תמורה אמר לון אף אני לא אמרתי אלא ממאה ממש (מ״ה ממום) וקשיא בדא כתיב

והעמיד יוהעריך: הלכה ה מתני אחת לל יום משערין את הלשכה כל המקבל עליו

לספק סלתות מארבע עמדו משלש יספק מד' משלש ועמדו מד' יספק מד' שיד הקדש על העליונ' אם התליעה סולת התליעה לו ואם החמיץ יין החמיץ לו אינו מקבל מעותיו עד שיהא המזבח מרצה: גמ' תניי בשם ר"ש מיד היו מקבלין את מעותיהן והכהנים זריזין הן:

הדרן עלך פרק התרומה הלכה א מתני יאלו הן הממונים שהיו

במקדש יוחגן בן פנחם על החותמות אחייה על הנסכים (ב)מתיה בן שמואל על הפייסות פתחיהי על הקנין פתחיה זהו מרדכי ולמה נקרא שמו פתחיה שהיה פותח דברים ודורשן ויודע בשבעים לשון. בן אחייה על חולי, מעיים נחוניה חופר שיחין גביני כרוז בן גבר על נעילת שערים בן⁷ בבי ממונה על הפקיע בן ארזא על הצלצל הוגרם בן לוי על השיר בית גרמו על מעשה לחם הפנים בית אבטינם על מעשה הקטורת ואלעזר על הפרוכת ופנחם המלבישה: גמ' ר'יי חזקיה, א"ר סימון ורבגן חד אמר כשירי דור ודור בא למנות עליהן וחרנה אמר מי שהיה באותו דור מנה מה שבדורו [א] (מאן דאמר כשירי כל דור ודור בא למנות על כולן הוא אומר 3זכר צדיק לברכה מאן דאמר מי שהיה באותו דור מנה מה שבדורו על כולן הוא אומר ושם רשעים ירקב ועל מי נאמר זכר צדיק לברכה על בן קטין וחביריו)

אמר הנשים קניהם: בותני' על חולי מעיים. ירושלמי על ידי שהכהנים הולכין יחפין

אבטינס היו כשרים שהרי מנה החנא אותם כאן ושם רשטים ירקב אבן קחצר לחודיה קאי: על **רולו הוא אומר שם רשטים ירקב**. אפילו על בית גרמו: על ב<mark>ו קטין וחביריו</mark>.

א, ה) בש"ס בבלי דפו"ר שאינו קדוש כלל או שהוא עלמו קרב למזבח: ה"ג יצחה נקבה שבעולה. וה"פ אם הקדיש נקבה לעולה הרי היא ראויה למובח לשם שלמים: הרי הרובע והנרבע. דתני בתוספתא פ"ק דתמורה

דעושין תמורה ואינה ראויה להקרבה כלל: אלא.

דומיא דטמאה ממש שאין במינה קרבן לאפוקי

אי השפני נענפים יום יוסיסקרון נמהם הגדוביין נמה שלריכין באוחו סכום שפסקו ואם נחייקר המקח אין מוסיפין דמים ואם החל לוקחין לפי הזול:

המקבל עליו לספק סלחות. בימות קליר חטים

ובלירת ענבים ומסיקת זתים היו הגוברים מקדימין

מעות לחנוני והיה החנוני מקבל עליו לספק יינות

ושמנים וסלתות כל השנה ואם היו אז נמכרים ד'

סאין בסלע והוקרו ועמדו ג' סאין לריך ליתן ד'

סאין דהקדש קונה בכסף דכתיב ונתן הכסף וקם

לו ואם קיבל לספק ג' סאין בסלע והחלו ועמדו ד'

בסלע נותן ד' בסלע דלא גרע מהדיוט דלא קני

אלא במשיכה: החליעה לו. ואפילו משך הגזבר ונתן מעות אחריותם על החנוני: אינו מקבל

מעותיו. כלומר אינן נחשבין מעותיו של חנוני ולא

זכה בהם אע"פ שקבלום מהגובר: עד שיהיה המובח מרלה. שיעלה לרלון על המובח הלכך אם

התליעה הסולת או שהחמין היין אחריותם על החנוני: גבו' מיד היו מקבלין אם מעוסיהן. דלא

חייטינן שיפסלו שהכהנים זריזין הן: הדרן עלך פרק התרומה ז א מתני' על החומחם.

על הפייסות. להורות סדר הגורל מי יזכה בעבודה

זו ומי בזו כמפורש במס׳ יומא: על הקינים.

מחוסרי כפרה כגון זב וזבה ויולדת שמביאין

קני חובה דהיינו תורים ובני יונה נותנים מעותיהם

לשופרות שבמקדש והממונים על השופרות לוקחים

המעות ומביאין בהן הקנים והיה לריך שיתמנה על זה חכם גדול ובקי כדאמרינן במסכת אבות

קנים ופתחי נדה הן הן גופי הלכות: שהיה פותח דברים וכו'. והוא מרדכי בלשן שעלה מן

הגולה ונקרא כן שהיה בולל לשונות הרבה כדמפרש בגמרא: על חולי מעיים. מפרש בגמרא: חופר

שיחין. היה בקי בחפירות שיחין כדמפרש בגמרא והיה ממונה לחפור שיחין כדי שיהיו מים מלויין לעולי רגלים: גביני. כך שמו של החיק המכריו לעולי רגלים: אביני. כך שמו של החיק

כדמפרש בגמרא: על נעילת שערים. לנעול השערים

בערב ולפתחן בבקר: על הפקיע. מפרש בגמ':

אללל. כלי שיר שיש לו קול גדול לשון חצלינה אזניו

לימבל"ו בלע"ז וכשהיו שומעין קולו היו הלוים

מתחילין בשיר: על השיר. להתחיל את השיר

וכשהיה מסיים היו כולן מסיימין: בים גרמו וכו'.

כולה מפרש בגמרא: גב" כשירי דור ודור בא

למנום. שאי אפשר שאלו הנזכרים היו ממונים

בכל זמן הבית דבכל דור דור היו משתנים הממונים

לכן פירש דאותן הכשרים שבכל מינוי ומינוי מנה התנא במשנתנו: מי שהיה באוחו הדור. כשעלו

הסלתות כדמפרש לקמן במתני':

עולת נקבה שיש במינה קרבן: ה"ג בהדא כסיב עין משפמ והעמיד והעריך. סיומא דתירולא דר"ז הוא כיון דקרא איירי בטמאה ממש לריכה העמדה והערכה: נר מצוה הלבה ה מתני' משערין אם הלשכה. נותנין מה א מיי׳ פרק שיעור ליינות ושמנים וסלתות שיעמיד מאיסורי זה השער לשלשים יום ולוקחין מהם הגיוברין מה

הלכה ד: מיי׳ פרק א מתמורה הלי"ח: בז ג מיי פ"ז מכלי המקדש ובסשנות: :מיי שם הל"ח:

נוסחת הבבלי

(א) רבין ורבי בון כו׳ והנרצע הרי אינן ראויין כו': (ב) מתתיה שמואל כו':

הגהות הגר"א

[א] ה"ג תמן תנינן על הרחשונים נחמר זכר לדיק לברכה ועל אלו נאמר שם רשעי' ירקב מ"ד כשירי דור ודור בא למנות עליהו הוא אומר זל"ל מ"ד מי שהיה באותו דור מנה מה שבדורו על מי נאמר זל"ל על בן קטין וחביריו כל"ל. והוא ביומא פ"ג וגי" הספרים משובשת ועי' בס' מ"ח טעם מרווח ועייו בק"ע שהביא הגמרא דיומא שם:

ציון ירושלים

הוגרם בז לוי על השיר. עי׳ תוספות יו״ט מ״ש בזה ועי׳ שו"ת (א) אא"ו סיתן טו בהגהת בנו הרב שם:

תורה אור השלם

1. וִאָם כַּל בָּהֵמָה טִמֵּאָה אַשֵּׁר לֹא יַקְרִיבוּ מְמֵנָה קרבן לַיִּי וֹהֶעֵמִיד אֶת הַבְּהַמָּה לִפְנֵי הַכּהַן: ויקרא כז יא

2. וָהֶעֶרִיךְ הַכַּהֵן אֹתָה בֵּין טוֹב וּבֵין רְע כְּעֶרְכְּךָּ

ויקרא כז יב 3. זֶבֶר צַדִּיק לְבָרְכָה ושם רשעים ירקב:

יומנו גופיה דדריש טמאה לאומו השם שאינה ראויה לעולה. ורמי דידיה אדידיה דכיון הלמר סברא דיליה שכן כשרה כו' א"ב אינה טומאה לאומו השם ואיך מפרש טעמיה דרשב"י מטעם זה ולהכי גרסינן למימרא דקברייא סמוך לעיל מינה וגירסת הספרים שיבוש דרשב"י מטעם זה ולהכי גרסינן למימרא דקברייא סמוך לעיל מינה וגירסת הספרים שיבוש הוא דאיך פריך מרי יותנן אדרייל וגם דכל שקלא וטריא שיכא לעיל דעסקינים בטעמיים. דרייש: א"ר יוסא קיימסיה כההיא דאמר שמואל כל שאינה קריבה כוי. רבי יוסא אמר שהוא קיים דבריו דלא ליסתור כל כך דמה שאמר טמאה מאומו השם היינו דבהקדיש סחם כמו תקרים נכסיו והיו בהן עופות אינה קדשה לא היא ולא דמיה היינו בין תניותה דהא התקרים נכסיו והיו בהן שניותה דהא בבקר כתיב ולא עופות. ודמיה היינו כשנפלה בה מום ג"כ לא קדשה שאין לעוף פדיון אף צנפל גד מום בדתנית בספרת ולכן נקרא טמאה לאותו השם דאינה ראויה ברולה שם עולה ולכן דריש לה בקרא הכי טמאה באותו השם וכו׳ והעמיד לאורויי דאינו עושה מתורה ולעיל. גדי טעמא דר"ש הכי פריש לה הואיל ופעם בהקדיש עוף תמימה בפירוש לעעלה קדשה קדושת הגוף ולהכי חלה הכא גדי נקבה קדושת הגוף לענין לעשות תמורה ולהכי נטר בסדר השקלא וטריא ומירולי דר"י אדר"י עד דאמר טעמא דר"א דמפורש בבקר ולא עופות : בורגר^י **משערין את הלשכה**. קובעין שער ליינות ושמנים כר על ל' יום והגזברין לוקחין מהם מה שלריכין באומו הזמן ואם נחייקר המקח אין מוסיפין דמים ואם הוזל לוקחים כפי הזול: **המקבל כו**'. בימות הקציר והבציר היו לוקחים מעות אצל הגזברין והיו מקבלין שליהם להספיק סלתות ושמנים כל השנה ואם היה או נמכרים ? האין בפלע והיוקרו עד עליהם להספיק סלתות ושמנים כל השנה ואם היה או נמכרים ?? האין בפלע לריכים ליתן ד' דהקדש קונה בכסף דכתיב ונתן הכסף וקם לו וכן אם החולו נותן כשער שהחל דלא גרע מהדיוט שאינו קונה אלא במשיכה: הפליעה לו. ואפי משך הגובר ונתן מעות אחריותם על החנוני: אינו מקבל מעופיו. אינם נחשבים מעותיו משך הגובר ונתן מעות אחריותם על החנוני: אינו מקבל מעופיו. של חנוני ולא זכה בהם אע"פ שקבלם מהגובר: **עד שיהיה המובח מרלה.** שיעלה לרצון על המובח הלכך אם החליעה הסולח או שהחמין היין אחריותם על החטוני: **גב' סני בשם**

ישראל מן הגולה מנה אותן שהיו בדורו ולא כל הממונים שהיו בזמן הבית: על כולן הוא אומר וכו'. אהא דתנן בפ"ג דיומא בית גרמו לא רצו ללמד על מעשה לחם הפנים בית אבטינס לא המשים קליםם. ברוצי שני אורי משיים. ירושנתי של ידי שהכנהים הוכין יושיק רצו ללמד וברי הוגרס בין אוי היה יודע שרק בשיר ולא רצה ללמד בן קמצר לא רצה ללמד על מעשה הכמב על הראשונים הוא אומר זכר לדיק לברכה ועל האחרונים הוא אומר שם רשעים ירקב וקאמר דלמ״ד דכשרים מנה הפנא א״כ ע״כ לומר דאף בים גרמו ובים "י גול הדרומה פרק הרומה שרספלו שהכהנים זריזון הן: הדרן עלך התרומה פרק רביעי בותר אנו הל הנה הממונים כו'. לשון רפינו הנאון. כולם נקראו ע"ש הראשון וכן במלכים בותבי' אנו הן הממונים כו'. לשון רפינו הנאון. כולם נקראו ע"ש הראשון וכן במלכים פרעה ואפימלך ומלכי לדק וכמ"ש במנחות במרדכי. ובירושלמי בפנחם המלביש: הפייסום. להורות סדר הגורלות מי יוכה בעבודה זו ומי באחרם: הקנים. כגון זב וזבה ויולדת שמניאין קני חובה נותרים מעמיהם לשופרות שבמקדש והממונים על השופרות לוקחים שמניאין קני חובה נותרים מעומיהם לשופרות שבמקדש והממונים על השופרות לוקחים המעות ומביאין בהן קנין והיה לריך שיממנה על זה חכם גדול ובקי כדמנן קנין ופחחי נדה הן הן גופי הלכות: ויודע בשבעים לשון. הוא סיימא דמילתא דלהכי מינוהו לזה נדה הן הן גופי הלכות: ויודע בשבעים לשון. הוא סיימא לשונותם ומשובש ג"ר והוא היה פני שכל הישים שתכיקין הקינים נשום משורים לחדמהם לכשומתם ומשוכש גייר והח היה
מבין כל ע' לשון וממילא הבין כל שיבושי אותן הלשומות וכמפרש בגמרא על אחת שאמרה
לויבמי ופירש הוא כוומה שבא זאב ליטול את בנה: על חולי מעים. מפרש בגמרא:
חופר שיחין. כדי שיהא מים מלויין לעולי רגלים: גביני. שם אדם המכריז: לללל.
לימב"ל בלע"ז וכשהיו שומעין קולו היו ממחילין הלוים בשיר: בן לוי. משבט לוי על
השיר להמחיל ובסיומו היו כולן מסיימין: גב"ל שבי כל דור ודור. של מנה רק הכשרים
השיר להמחיל ובסיומו היו כולן מסיימין: גב"ל שבי כל דור ודור. של מנה רק הכשרים הצמר מהתחר ובסוחות היה של מנייתר, גבל של מיל הרות אחרים מתונים אחרים לא מנונים אחרים לא מנה מהתחדים. ולכן מנה אלו בלבד אשים שהיו עוד בדורות אחרים מתונים אחרים לא מנה אלא המעולים כמיש אהיה בדורב כל ולא דוקא משום שהן כשרי כל דור אלא המונה מנה אלו שהיה בדורו: ה"ג ממן שניקן. ביותא פרק ג': עליהן הוא אומר זיכר כל. דור אלא היו של שכל המנויין כאן היו כשרים וא"כ ביותא פרק ביותא של ביותא על הראשונים נאמר ז"על על כולם גם אבית גרמי ובית אבעינם אף שתוביה שובה לגבריהם וב"ם. אבעינם אף שתובירים שם במשנה לגנאי. אך דבברייתא אמרו שמלאו תשובה לדבריהם וב"ה

בסוגיין ולכן נאמר גם עליהם זל"ל ועל בן קמלר שלא מצא תשובה לדבריו נאמר ושם רשעים

כו׳: **מ"ד מי שהיה כו**׳. ול״ד כשרים א״כ מתני׳ דיומא כפשטיה דעל הראשונים קאי על בן קטין וחבריו דחשיב שם ברישא דמתני׳ דמזכירן לשבח עליהן קאי מ״ש זכ״ל וגירסת הספרים

שמנה כל האותיות שבתורה שבכתב ועשה המסורת:

כך היה סופר בדברי חלמים. למנות ההלכות:

הרחשונים חרשו כו'. איידי דמייתי שהרחשונים

עשו ספורות להקל על המעיינים מייתי נמי הא דר׳

חגי: ואנו אין לנו מה לאכול. כלומר אף על פי

שהראשונים עשו. כל הפעולות להקל עלינו עדיין

קשה עלינו להבין ד"ת על בוריין: אין הוון וכו'.

אם היו הראשונים מלאכים אנו בני אדם אבל אם

היו הן בני אדם אנחנו כחמורים לרוב פחיתותינו:

ה"ר מנה. באותה שעה אמרו אפי׳ לחמורו של

ר"פ בן יאיר לא דמיין: **חמרתא דר"פ בן יאיר.**

גנבוה לסטים בלילה והיתה טמונה אצלם שלשה

ימים ולא טעמה כלום: בחר שלשה ימים. נמלכו

להחזירה אמרו הוליאוה מכאן שלא תמות אללינו

ויהיה ניכר הגניבה: אפקונה. הוליאו אותה

והלכה מעצמה ועמדה על פתח ביתו של ר"פ

והתחילה ללעוק: א"ל ר' פנחם. פתחו הדלח

לעניה זו דהא שלשה ימים שלא אכלה כלום: פחחן

לה. ונכנסה: אמר להן. ר"פ תנו לה לאכול ונתנו לפניה שעורים ולא רלתה לאכול: אמר לון. ר"פ

וכי מתוקנים הם השעורים שאין בהם פסולת:

וארימסון דמיין. הפרשתן מהם דמאי: אמרון

ליה. לא כך למדתנו רבינו הלוקח פירות מעם הארץ לזרע או להאכילן לבהמה פטורין מן הדמאי

דכיון דרוב עמי הארץ מעשרין הן לא גזרו באלו

כיון שאינו אוכל מהן בעצמו: קמח לעורת. לעבדן ושמן לכר פטור מן הדמאי וזו נמי למה אינה

אוכלת: אמר לון. ר"פ מה נעשה לעניה זו שהיא

מחמרת על עלמה הרבה והפרישו דמאי ואכלה:

שיודעין לדבר. בשבעים לשון וכו׳ ראויין לשמוע

שהן מבינין שבעים לשון אע"פ שאינן יודעין להשיב:

ה"ז ראויין לסנהדרין. וכשרה על לד הדוחק: שלשה.

שיודעיו לדבר: ארבעה. שידעום לדבר ה"ו מעולה: יכשה

העומר: שלא ירדו הגשמים ולא ידעו מאין להביא העומר:

והוה סמו. שם: מד אלם. שאינו שומנו ואינו מדבר:

לריפין. הוא סוכה שאין לה גג אלא חדה מלמעלה

ועשויה מערבה: אייסוני' וכו'. הביאוהו לפני

פתחיה להבין ממנו באיזה מקום הוא: א"ל. מי

איכא מקום בא"י ששמו גגות לריפין או לריפין גגות

והלכו לשם ומלאו: נשדף. נלקה בשדפון: סוכרא.

חור שבמזוחת הדלת שבו תוחבים הבריח לנעול:

שופעת דמים כמעיין. ומביאה קן אחד חובה א׳

מטאת ואחד עולה כדין זבה: בעינה סיכנה. וזו קן נדבה וכולן עולות: בים סכנה. בעברה תוך

הים היתה בסכנה וזו לנדרה ועולות הן: **זאב בא**

ליטול את בנה. ונדרה קן אחד להצלת בנה: ע"י

שהיו הכהנים וכו' והיו באין לידי חולי מעיים.

לכך היו לריכין לרופא לרפאותן והלכך אף הוא

נחשב מהממונים שהיו במקדש שאף הוא נטל

שכרו מתרומת הלשכה דלרכי קרבן הוא שיאכלו

הכהנים בשר קרבנות השמנים ולא יבוא לידי נותר:

ושותין מים. שאסורים לשתות יין בעזרה:

לעלרן ואיזה יין טוב לרפואתן שע"י הלינה המעיים

מתרפאין או מתעלרים יותר מדאי: והוה ידע.

איזה סלע מוליא מים לוננים ואיזהו מים חמים

משנת אליהו

מנחות ס"ה א' ד"ה ויודעים בשבעים לשון כוי: אתם אומרם לעינחי כו'. בבבלי מנחות ס"ד ב' מובא זו הסוגיא וכתוב בגמ' וחדא אמרה לעונתי סבור מינה

תי זבה ממש לימתי ממש לעונתי לעונתה ממש ופרש"י שם

זיינה זה החנוש מיוחה יותוש בעותה ייתוחה ותחושרם, "שם על מתח ששהם על מחוש בקבן זיכה! ליום מ' שלה והיינו משום דהגר' לעותה ולפי סוגיא ליום מ' שלה והיינו משום דהגר' לעותה ולפי סוגיא שירושלות הגירסא לעותה ואפשר דכן פ"ל בבבלי וס"ל שופעת כמעין כמ"ש בירושלות דלפ"ז היי א"ש טפי מה שופעת כמעין כמ"ש בירושלתי לא גרסינן לעותה לא משתמע על עינה. ועל מ"ש שם שמא פור פיכנה פירש משתמע על עינה. ועל מ"ש שם שמא פור פיכנה פירש

רש"י ג"כ שהיתה שופעת דם יותר ונסתכנה למות ונדבה לקונה להביא כו'. ובירושל' מפור' זאב בא ליטול את בנה והיה

לריך להגיה בבבלי שם שמא בואב סיכנה וממש כירושלמי דעובדא חדא הוי ולא מסתבר שיפלוגו בזה התלמודים:

שנים שיודעין לדבר. עיין סנהדרין י״ד ועיין

ידע. בן אחיה איזה יין יפה למעיים

השנויים שם ברישא דמתני׳: לכן אחלק לו ברבים ואם עלומים יחלק שלל מחח אשר הערה נפשו למוח: שהחקין מדרש וכו'. שדורשין אותן ברבים ואף זה שמוסר נפשו להי יהיה לו חלק בחורת ה׳ כר״ע: ה״ג ואם עלומים אלו אנשי כנסם הגדולם שהתקינו כללין ופרטין בחורה: מה ה״ל סופרים. מאי רבוחייהו דשבחיהו קראי בהכי: ספורום ספורום. שקבנו בחכמתן כל החלוקות שבדינין ושמו להן מספר ככל הנך דמייתי: חמשה לא יסרומו. בריש מסכת תרומות: ה' דברים חייבין בחלה. ריש פ"ק דחלה: ע"ו נשים. רפ"ק דיבמות: ל"ו כריסום. ריש כריסות: י"ג דבר וכו". ריש טהרות: ד' אבום נויקין. ריש בכא קמא: ל"ט אבום מלאכום. שבת פרק כלל גדול: מה' ס"ל סופר. דכחיב לעורא הכהן סופר: סופר דברי מלות ה' וסופר בתרא ל"ל: אלא כשם שהיה סופר בדברי סורה.

על הרלפה ואוכלין בשר ושותין מים שאסורין לשתות יין כדכתיב יין ושכר אל תשת וכו' הוו באין לידי חולי מעיים והוו ידע הידין חמר טב למעיה: נחוניה חופר שיחין שיהיו מלויין מים לעולי רגלים. גביני כרוז היה משכים ואומר עמדו הכהנים לעבודתכם כו' כדאיתא ביומא פרק א' (דף כ:) ממונה על הפקיע. ירושלמי שהיה מזויג את הפתילות כדתנן מבלאי מכנסי כהנים ומהמיניהן היו מפקיעין ובהן היו מדליקין לשמחת בית השואבה וקשה דבבבלי ביומא [דף כג] מפרש מאי פקיע אמר רב יהודה^{ו)} מרעתרא מאי מרעתרא אמר רב פפא דתירהא דטייעי דפסיק רישיה כדתניא ולא עוד אלא שלוקה מן הממונה בפקיע: הצלצל. מלשון בצלצלי שמע כלי שיר על השיר נעימה יתירה היה יודע אמרו עליו על הוגרום בן לוי שהיה מנעים את הולו בזמר וכשהיה נועץ גודלו לחוך פיו היה מוליא כמה מיני זמר והיו אחיו הכהנים נזקרין בבת ראש: על מעשה לחם הפנים. שאין אדם יודע לרדות כמותם כדחמר ביומח פ"ג: ובית הבטינם על מעשה הקטורת. שאין אדם יודע כמותן שיהא מתמר ועולה כמקל. על הפרוכת שהיה ממונה על אורגי פרוכת. פינחס המלביש שהיה מלביש בגדי כהונה גדולה לכהן גדול בשעת עבודה. ירושלמי מעשה בכהן אחד שהלביש לסרדיוט אחד ונתן לו ח' זהובים ותיקנו שיהיה נאמן ממונה עליהן שלא יהא כהן רשאי להלבישן לאחר ויש מפרשים שהיה מלבישן לכהן גדול ומתקנן :שיעמדו נאין לו ואינו נ״ל

תקלין חדתין מסרה ומשובשת: מר"י לסיב לו'. איידי דנקט מעלות המוזכרין לשבח וגם מעלת החכמים שמנו הכל נקט לה הכא: אחלק לו ברבים. זה ר"ע. היו תלמידיו כמ"ש בריש מגילה וכולהו סתימתאי אליבא דר"ע ואמרינן בגמ' והיה העולם שמם עד שבא ר"ע אלל רבותינו כו'. והעמיד שנוט עו שנו ג'יע הענ רבוחינו כרו. הטעחיד חלמידים הרבה ולכן דריש עליו אחלק לו ברבים חלק עולם הבא לו וחלמידיו וסיפיה דקרא אאת עלומים קאי לפ"ו על הרוגי לוד שנחעלמו למסור נפשם על קידוש ה'. יחלק שלל שלל האדיבים כמ"ש מחם רבי עקיבא וחביריו מה הן מדילון כו' וזהו שואחר מחם אשר הערה למום נמשו שמחר נמשו למוכר ביתו שארה ביל יותר ביר שמסר נפשו למיתה וכמו שאמר בכל יום היה מלטער לקיים ואהבת כו' בכל נפשך וזה שאמר נפשו וזהו לישנא דקאמר והערה שעורר עליו שהיה מקהיל קהלות ואת פושעים נמנה. כמ"ש אוי לי כו' כמחללי שבחות כו': אנשי כנה"ג סיקנו. שהמשנה והמדרש היה מקובל מידם מימי אנשי כה"ג שהתסכה והמדרש היה מתקוב מדים כלנים כמו כלל כמ"ש הגאונים: כללים ופרטים. כללים כמו כלל אר"ע וכלהו סחינתאי כללי הלכות ופרטות שהיה דורש על כל קוץ וקוץ חלי חלים של הלכות שהיה אחיותו מחגין דאורייתא מענין שהיה בן גרים: אחיותו מחגין דאורייתא מענין שהיה בן גרים: מה מ"ל סופרים. דכבר נקט משפחתו מפורש וכולי קרא לדרשא: סופרים כו' ספורום. כדי שיהיו נגד עיני העוסקים בה זכור ושמור: המשה לא יתרמו לו. והא דלא חשיב אלא הני דברים לחודיהו ואי משום סמנא בעלמא ליחשבו ב' או ג' אלא דהוא כולל כל הש"ם ומתחיל בסדר הראשון ונקט כסדר המספר אלא דסמיך קדשים לטהרות ואבות לאבות: לעורא הכהן הסופר מה ס"ל סופר. דכתיב שם אשר נתן המלך ארתחשסתא לעזרא הכהן הסופר סופר מן המנו בדבר מלות סי וחקיו וכיון דכתיב הסופר קמת מת ת"ל סופר בתרה! כשם שהיה סופר בדברי מורה כך היה סופר בדברי מורה כך היה סופר בדברי הרמים. וסיפה דקרה דברי מלות ה׳. הוא תורה שבכתב כמש״ש והוא סופר מהיר בחורת ה'. וחקיו על ישראל. זהו תורת שבע"פ. שתורה שבכתב גם לאומות נכתבה באר היטב בשבעים לשון וכמ"ש לעתיד מביא הקדוש ברוך הוא ספר חורה בחיקו כרי כלום יש בכם מגיד ואת דקאי על חורה שבעל פה: הראשונים. אגב שזכר מעלת הראשונים הזכיר החילוק ביניהם לבינינו: **חדשו כו**ר. חשיב ט"ר מנאסרות הפת לפי שהתורה נקראת לחם כמ"ש לכו לחמו בלחמי ועיין בחידושי על אגדות ענין הט"ו מלאכות בארוכה:

אמר רבי יונה כתיב ¹לכן אחלק לו ברבים ואת עצומִים יחלק שלל (א)זה ר"ע שָהתקין מדרש ההלכות והגדות ויש אומרים אלו אנשי כנסת הגדולה תיקנו אלא מה תיקן זה כללות ופרטות אמר ר' אבהו (ב)כתיב ²משפחת סופרים יושבי יעבץ מה ת"ל סופרים אלא שעשו את התורה ם ספורות ספורות חמשה לא יתרומו תרומה ה' דברים חייבין בחלה חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן שלשים ושש כריתות בתורה שלש עשרה דבר נאמרו בנבלת העוף המהור ד' אבות נזיקין אבות מלאכות ארבעים חסר אחת אמר רבי (אחא) אליעזר כתיב 3לעזרא הכהן הסופר מה ת"ל סופר אלא כשם שהיה סופר בדברי תורה כך היה סופר בדברי חכמים ר' חגי בשם ר' שמואל בר נחמן . הראשונים חרשו וזרעו ניכשו כיסחו עדרו קצרו עמרו דשו זרו בררו מחנו הרקידו לשו קימפו ואפו ואנו אין לנו [א]מה לאכול ר' אבא בר (יונה) זמינא בשם ר' זעירא אין 6 הוון קדמאין מלאכין אגן בני אנש ואין הוון בני אנש אנן חמרין א"ר מנא בההיא שעתא אמרין אפילו כחמרתיה דר' פנחם בן יאיר לא אידמינון חמרתיהס דר"פ בן יאיר גנבתה ליסטאי בליליא עבדת ממירא גבון תלתא יומין יומין אימלכון ולא מעמא (ג)כלום בתר תלתא מחזרתה אמרי אפקינון מן הכא דלא תימות גבן אפקונה אזלת וקמת לה על תרעא דמרה שריית מנהקת אמר לון פתחון להרא עלובתא דאית לה תלת יומין דלא מעמא כלום פתחין לה ועלת לה אמר לון יהבו לה כלום תיכול יהבון קומה שעורין ולא בעית למיכל אמרין ליה רבי לא בעית למיכל אמר לון מתקנין אינון אמרו ליה אין אמר לון הבון לון בוולוגן אינון אבון ליה לא כן אלפון רבי ארימתון דמיין אמרון ליה לא כן אלפון רבי אהלוקח[©] זרע לבהמה קמח לעורות שמן לאור פמור מן הרמאי אמר לון ^[2] מה נעבד לה להרא עלובתא דהיא מחמָרה על גרמה סגין וארימן דמיין ואכלת: פתחיה על הקינין: (ד)בא וראה מה גדול הוא כחו של אותו האיש פותח דברים ודורשן: יודע בע' לשון: תניס בסנהדרין שיש בה שנים שיכולין לדבר וכולן ראוין לשמוע הרי זו ראויה לסנהדרין ג' הרי זו בינונית ד' הרי זו חכמה וביבנה היו בה ד' בן עזאי ובן זומא ובן חכינאי ור"א בן מתיה (מיה חנניה בן חנילא) א"ר" חסדא פעם אחת יבשה א"י ולא ידעו מהיכן להביא עומר והוה תמן חד אלם דהוה יהיב חד ידיה על גגות וחד ידיה על צריפים אייתוניה קמיה דפתחיה אמר להו אית אתר דמתקריא גגות צריפין או צריפין גגות אזלין לתמן ואשכחן א"ר יוסה (ביבן) בי רבי בון פעם אחת 🗓 נשדף כל העולם כולו ולא היו יודעין מהיכן להביא העומר והוה תמן חד אילם דהוה יהיב ידיה על עיניה וידיה על סוכרא אייתוניה לגבי פתחיה אמר לון אית אתר דמיתקריא עין סוכר או סוכר עין ואזלון תמן ואשכחון (ה)ג' נשים הביאו קיניהן אחת אומרת לעינתי ואחת אומרת לימתי ואחת אומרת לזיבתי זו שאומרת לעינתי סברין מימר שופעת כמעין אמר לון בעיינא סכנת זו שאומרת לימתי סברין מימר שופעת כים אמר לון בימה סכנת זו שאומרת לזיבתי סברין מימר זבה ממש אמר, לון זאב בא לימול את בנה: בן אחייה וכו': 'על יד' שהיו הכהגים מהלכין יחפים על הרצפה והיו אוכלין בשר ושותין מים היו באין לידי חולי המעים והוה ידע האי דין חמר מב למעייא

והאי דין חמר סמם למעייא: נחוניא חופר שיחין: רשהיה חופר שיחין ומערות והוה ידע

אין לנו פה לאכול. כמ"ש בפ"ה דערובין לחת האבן אם משים אדם לחייו כאבן הזה שאינה נמחית וכמ"ש פתח פותך קרי כו' חני כו' שנאמר כי חיים הם למוצאיהם למוציאיהם בפה. עבידת היהה אלנם ג' ימים ולא טעמה כנום: מחודפה. שנמכו להחזירה: אפקנה. נולילה מכהן שלה תמור: חדשה. שער של רפצ"י: מחקנין אינון. בלה פסוכה: ארימחן.
אם נחתם דמאי: לא כן אלפן. וכי לא למדתנו רצינו שהלוחת לבהתה פטור מדמאי לפי שרוב עמי הארץ מעשרין הן ולא גזרו כשאינו אוכל בעלמו: מחחדה על נפשה. שיקחו דמאי: בזא וראה כול. לפי שמינויו היו על הקינין שהן גופי חורה ונותן טעם למה שנקרא פתחיה שהיה פותח דברים הנסתרים ופגורים: שיודעין לדבר. בשבעים לשון: שמועה להבין אניי בשמיני היו חותם ואינו מדבר: לריפין. היא סוכה שלון לה גג וחדה מלמעלה: גגוח לריפין. לפי שהינו חות שלום חלינו מדבר: לריפין. היא סוכה שלון לה גג וחדה מלמעלה: גגוח לריפין לפי שהינו חות שלום הציו חותבים הבריח לנעול: עין סוכר כו'. כדפרישית: שופעם כמעיין. דמים וחביאה בי קנין א' חטאת וא' עולה כדין זכה: בעינא. לריפין: סוכרא. חור שבמוחות הדלת שבו חותבים הבריח לנעול: עין סוכר כו'. כדפרישית: שופעם כמעיין. דמים וחביאה הלין דבר זה ואחר היה נכשל בזה מים. בימא. והן לנדרה ועולות הן: ואב ב' אליה ליוור באומים העול מותר ומדאמר מחלה דין חמר טב למעיא משמע דמתסמם רע למעיים ולא ישם ממנו ומדאמר מחלה דין חמר טב למעיא משמע דמתסמם רע למעיים ולא בים

א) שבת קיב ב וירו׳ דמאי פ״א הל"ג, ב) ירושלמי שם וב"ר פ' ס' ועי׳ חולין ז ב, ג) דמאי פ״א מ״ג, ד) עי׳ סנהדרין יז ב, ה) מנחות סד ב. ו) לפנינו ביומא שם איתא א"ר מדרא מאי מדרא אמר רב פפא מטרקי דטייעי וכו׳,

עין משפם נר מצוה

ב א מיי׳ פרק י״ג ממעשר : הלי״ד

ג ב מיי׳ פרק א מסנהדרין :מל״ו

ד ג מיי׳ פ״ז מכלי המקדש :סלי״ד

ה ד מיי׳ שם הלט״ו:

→®(< נוסחת הבבלי

וה ר"ע שהתקין משנה (א) ומדרש והלכות וכו': (ב) כתיב ומשפחות סופרים כו' סופרים שעשו כו' אמר רב אחא כתיב כו' סופר כשם כו' ר"ש בר נחמני כו' ר"א בר מונה בשם כו': (ג) כלום אמרו אפקנא מהכא כו׳ דמרה שרים מיחחנתם חמר ליה ר' פנחם בן יאיר פתחו לה לעלובה כו' ועיילה יהבן קמה שעורין ולא אכלת אמרו לי׳ לא בעית למיכל אמר להון מתקנון אינון אמר ליה אין ארומתון דמאי א"ל לא כדין . אלפינן הנותן זרע לבהמה פטור מן הדמאי אמר מה ניעבד לה דהיא מחמרא על נפשה ארומה דמאי ואכלת: (ד) תני פתחיה זה מרדכי בא וראה כמה גדול כחו של אותו האיש שפותח בדברים כו' סנהדרין שהיו בה שנים יודעין לדבר כו' זומא ור' אליעור בן מתתיה וחנניה בן חנילאי פ"א כו' ולא היו יודעין להביא כו' א"ר יוסי בר ביבין . פ"א נשדפה א"י ולא ידעו כו' יהיב חדא ידיה כו' וחדא על סוכרא אייתיניה קמיה דפתחיה אמר להו אית כו': (ה) ג' נשים הביאו שלש קינין כו':

הגהות הגר"א

[א] צ"ל אנו אין לנו פה לאכול. וכ״ה בעירובין פ״ה לחות החבן אם משים אדם לחייו כאבן הזה שאינו נימח וכמ"ש פתח פומך קרי וכו'. תני וכו'. שנא' כי חיים הם למולאיהם למוליאיהם בפה ואנחנו מתעללים בזה:

גליון הש"ם

(מ) עי׳ תוספות קדושין ל ע״א ד"ה נקראו: [כ] עיין תום׳ חולין דף ו ע"ב ד"ה הא: [ג] עי׳ תוס׳ מנחות דף סד ע״ב ד"ה ועל ותוס' ב"ק דף פב ע"ב ב"ה ונול:

>>⊌(< תורה אור השלם

 לְבֵן אֲחַלֶּק לוֹ בְרַבִּים וְאֶת עֲצוּמִים יְחַלֵּק שְׁלֶל חַחַת אשר הערה למות נפשו ואת פשעים נמנה והוא חטא רבים נשא ולפשעים יפגיע:

ישעיהו נג יב 2. וּמִשְׁפְּחוֹת ספְרִים ישְׁבֵי

יַעבץ תרעתים שמעתים שוּכְתִּים הַמָּה הַקִּינִים הַבְּאִים מחמת אבי בית רכב: דברי הימים א ב נה

3. וְזֶה פַּרְשֶׁגֶן הַנָּשְׁתְּוָן אֲשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ אַרְתַּחְשַּׁסְתָּא לְעָזָרָא הַבּּהַן הַטּפֵר ספר דִּבְרִי מְצְוֹת יֵיְ וְחָקְיו עַל יִשְׂרָאֵל:

שיתרגם קרא התרנגול שהוא נקרא גבר: אית לך

מימר בר סרנגולה. בתמיה אלא שם אדם ששמו

גבר ה"נ קריאת הגבר אאדם קאי: ה"ג שהיה מזווג את הפתילות. וכ"ה ביומא וה"פ שגדלן

וקלען: בעי וכו'. רלה למנות עליהן פרנסים ולא

רצו לקבל על עלמן להיות פרנסים על הלבור שחין

וה כבודן: זכה להימנות עם גדולי הדור. עם

הממונין החשובין שבישראל: כהאי דפנינן סמן.

תמיד פ' בתרח: נוקרין לו ככת רחש. נרתעין

מהברת קול: **וברדייסו**. ולרדות' מן התנור:

היו מסיקין מבפנים. בתוך התנור ורודה מבחוץ

לדפום שהיה בתנור שכך שנינו במנחות ג' דפוסין

היו שם נותנו לדפום ועדיין הוא בלק כמין דפום

היה לה בתנור וכו׳ והיה הלחם דבוק מבחוץ לדפום

והיה נאפה יפה שחום התנור שולט בו: ואנו.

אנשי אלכסנדריא לא היו בקיאין לרדותה מן התנור

אם הוא דבוק חוץ לדפוס והיו דובקין אותן בחוך הדפוס ולא היה נאפה כל לרכו מפני שעובי הדפוס

מפסיק בין הבלק לתנור ונתעפש: למענהו. לכבודו

שלה יהה לחם שולחנו מנוול בעיפוש: י"ב מנה

היו נוטלים. כל יום מתרומת הלשכה: שלא יהיו

אומרים ממעשה וכו'. וכתיב והייתם נקיים מה'

ומישראל: היסה מסמרם ועולה. היה העשן עולה

זקוף כתמר ומתפשט בשמי קורה ואח"כ יורד:

היתה. מתפשטת מיד למטה בתחילת עליית העשן:

ממקום אחר. שלא ידעה מנהגם: היה פוסק עמה

שלה מתנשם. דהמדיר את אשתו שלא תתחשט

בא׳ מכל המינין יוליא ויתן כתובה לכך התנו עמה

קודם הנישוחין: לרבות לבודם. בחורבן הבית:

וכבוד שמים נתרבה. שאמרו העשרת שבטים הא

אלהינו הא קשוט דאפי׳ לביתיה לא נסיב אפיה וגם

האומות אמרו כן: על הכבוד המחוקן ללדיקים.

בבנין דלעתיד: הרי מעלה עשן לנגדי. ונזכרתי

ע"י כן חורבן הבית וגם בכבוד הלדיקים שנאמר

בישעיה ועל כל מקראיה ענן יומס ועשן וגו׳ ועשן

זה ע"כ היה כמעלה עשן דאל"כ האיך ישבו בחופה

מפני העשן אלא ודאי שהיה העשן מתפשט למעלה

משנת אליהו

א"ל אפשר הוה מכבד בוראו. עיין מה שפירשתי בקונטרס ובזה מחורן קושיית חוס' ב"ק דהא גבי נחוניא מת בנו בנמא דהתם היה לו איזה נדנוד חטא

שנענש עבורו כמו דמיימי עלה בסוגיא מ"ד רחממא ותרן כו' והקב"ה מדקדק עם הלדיקים כחוט השערה וכ"מ בסוגיא דב"ק שם וכאן ה"ק אפשר הוה מכבד בוראו הכל

בכבוד בלי פגם בההוא חקידא ויקפתנו צמים אלא בודאי תנצל ע"י נס וכן הוה: **אגריפם המלך שמע קולו ברחוק ח' פרסה רו'**. עמ"ש ולא סתרא הא לדתנן

ברחוק ח' פרסה כרו. עמיש ולם סתרה הה לדתנן ממתי שקול היה שומעין הנייחו במתחים החל כן רק ממתי שקול היה שומעין הייחו במתחים החל כן רק לה לבד נפלה ומתן לו מתטות אבל סוגיה דבלי יותה לו לבד נפלה ומתן לו מתטות אבל סוגיה דבלים יותה ממיד לה יותר וכן מלאתי במ"ד דיותה שם שדחו בזה מירך הרב יחסף בר"ש ונה סירך החוסף דחו ע"ש ומתסקי מיו ע"ש ומתסקי מיו ע"ש ומתסקי מיו, רק של העם דותק רב ומימה שלה אוכר כ"ג רק של העם דותק רב ומימה שלה אוכר כלל לדבני "

התוספות דיומה:

פ"ג הל"ח ותענית פ"ב הל"ח, ב) ב"ק דף נ א יבמות קכא ב

וירושלמי דמאי פ״א הל״ג. ג) יומא

כ ב. ד) יומה כ ב וירושל׳ סוכה

ועד היכו מגיע חמימוסיה: ווסרו. לעבור על כל פשעם: יסווסרון בני מעוי. יווסרו השרי בני מעיו וילאו במחלואים. ל"א יהיו לו בני מעים יסירים שהוא מורה לבריות לחוטא שסומכין שימחול להם המקום ואינו כן אלא כל דרכיו משפט: אלא. שמאריך אפו וגובה חובו אע"ג שאינו גובה אוחו מיד: וסניביו. לדקים הנדבקים בו: נשערה מאור. לשון חוט השערה: ונורא על כל סביביו. מטיל אימת משפטיו עליהם יותר מן הרחוקים: והוון כל עמא. והיה כל העם וכנסין אצל החסיד לנחמו ולא רצה לקבל מנחומין: אמר. להן זהו חסידכם בממיה הרי בועט במידח הדין: והוא מקפחו במים. בתמיה וקיפוח הוא לשון חיתוך וקינור: מיד נפלה. קול בעיר: בסוכסא איסערים. בענף

> היכן החמימות מגיע: **ומה בנו בלמא**. כי במדה שאדם זהיר בה מאוד אם הוא פוגם קלת בזה נענש עלין ביותר כדמלינו בפ"ז דב"מ פ"ד ב' בר"א בר"ש עלין ביותר המלינו בפ"ז דב"מ פ"ד ב' בר"א בר"ש עניו ביותר כדתנינו בפייז דב"ת פ"ד ב" בר"ח בר"ם יותל חד חואי דקא נפיק ריחשא מאוניה חלש דעתאי כיו א"ל יותל חד שמעי בזילוחא דלורכא מרבנן ולא מחאי כדבעי ליה כו'. והיינו לפי שהיה נזהר הרבה בזה כדאמרינן במסכת מכות כ"ד א" אוטם אזנו משמעו דמים כגון לאב״ש דלא שמיע ליה בזילותא דרבנן ושמיק וכדפיי רש״י שם ולכן אמר הכא בב״מ ולא מחאי כדאבעי לי והכא נמי שהיה הכא בב״מ ולא מחאי כדאבעי לי והכא נמי שהיה אוחז במדה טובה זו להמניא מים לרבים וכשאירע חוחו במדה טובה זו ההתניח חנים לרבים ובסחינת לו דלא נזהר כמה דבעי נענש בזה הענין גופיה: מ"ד רחמלה ווחלן. מווחר על עבירות דלא איכפת ליה: יסווסרן בני מעיא. דאמרינן בפ"ג דחולין ליה: יסווסרן בני מעיא. דאמרינן בפ"ג דחולין ע"פ הוא עשך ויכונגך מלמד שעשה הקב"ה כונניות באדם שאם נהפך א' מהם אינו יכול לחיות והוא לחדם שחם נהפך ח' מהם חינו יכונ נחיות והום בני המעיים כמ"ש הערוך מלשון הדורא דכנחא וראיה לדבריו דסמיך לה כסוגיא עודדא דההוא גברא דנפל מאיגרא ונפיק מעייניה כוי וכמו שכל עיקר סיות האדם מלוי במעיו בדקאמת שאם נהפך עיקר סיות האדם מלוי במעיו בדקאמת שאם נהפך כו כל העולמות חלוים במעשי ב"ח לבנותם או להרסם וו"ש שמי שאומר שמוותר הש"י על עבירה יתוחמרן כמו ויתר לבי כר: שלא ישמש פעולתו אז היה נחרב העולם הקטן: מאמירן רוחים. פעולתו אז היה נחרב העולם הקטן: מאמירן רוחים. הן מלאכיו כמ"ש עושה מלאכיו רוחות ממיני הפורעניות והם רלים אך והוא רמום יכפר וגר והרב להשיב אפו מלאך האף: וגבי דיליה. כמ"ש והרכה הסיב חפר מנחך החף: **וגני דיניה.** כמיש לור ילדך חשי שמחישין כח פתוליא של מעלה שהאדם נכנה מכולם כמיש כי בצלם אלהים עשה וגרי ובו לדבר יחבל לו בכל כח פוגם שרשו וכל אחד גבי דיליה: כחוע השערה. כי יעקב איש חלק ועשו איש שעיר ולדיקים הם יסודי עולם כוללים הרכה איש שעיר ולדיקים הם יסודי עולם כוללים הרכה ופגם קטן שלהן עושה רושם והן נשפטין במדת אמת ראים לדיקים הראשונים שמא יגרום החטא אף חטא כל דהו ומדקדק עמהם בעוה"ז כדי שלא יכנסו כלל לפתח חטאת רובץ: **לעוברים ושבים**. לוכות הרבים: ולא מקבל עליה תנחומין. שעל המת נגזר להשתכח מן הלב משא"יכ על החי כמ"ש וימאן להתנחם והיא היתה בחיים: אפשר הוה מכבד וימאן להתנחם והיא היתה בחיים: אפשר הוה מכבד דיתותן הטתנוט והיתי היחה בחים. מפפר הוה מדביר בוראו במים. אם היה מכבד הכל בזהירות וכבוד אם שמים ואם פגם כלל והוא מקפחו במים בתמיה אלא ודאי מעלה: עלפה. שנודמן לה כס שאחה בענף אחד ועלתה: אגריפס המלך שמע קולו בשמנה בפנין יותר שניהו יותר של כ"ג היו שומעין עשרה פכסאות כמ"ש היריות היו שומעין קולו של גביני כרוא (ממיד ל ע"" היו שומעין קולו של גביני כרוא (ממיד ל ע"" ה" ההיא עובדא הוה בסמוך פרוז המחיד ליפים, ונית הטיע עוכנט היה פנותן שמנה פרסאות ושמע המלך שהיה שם או: קדה גברא. היה מפרש מ"ש בפ"ק דיומא ואל היתה קריאת הגבר מגעת כו'. היינו שקרא גברא ואכריז כרוא האריך בלשונו דלא ליטעי שכוונתו תרנגולא וגם הטמין כוומו לכאיה מדאמר גביני כרוז מה היה אומר וז"ש אכריז כרוזא ובבצלי מסייע ליה מוה: א"ל קרא סרנגולא. משום דמלא בריימא היוצא לדרך קודם קריאת הגבר כוי בתרענול ביינוי כוי כדאמר ביימא (כיא): והסגן בן גבר על כר. אית לך למימר כוי אלא ע"כ גבר שניהם במשמע ואינו ראיה מה שנמצא פעם גבר על תרנגול ואידך ע"כ ס"ל דהכא ליכא למיטעי אבל התם אי הוי שם אדם ה"ל למינקט מפורש דלא ליטעי בתרנגולא אלא ש"מ קריאת הגבר באמת תרנגולא ועובדא דגביני בירון מולח אחרימי ומה דאמר ולפרט היה קריאה הגבר מגעת קאי על תרנגול ונ״ת בזמן: מוווג. רואה שיהא שיין משום הידור: ולא קבלון מינים. משום ושנא את הרבנות. ורצו לברוח מן הכבוד א"נ חרדו שלא יכשלו במ"ש פרנס המטיל אימה כו' חיי נפשות עחכ"ו. שדוחה הכל והמלוה רבה ורחוי להכנים א"ע בזה: דתנינן חמן. פרק בתרא דתמיד: נוקרין. נרתעין מהכרעת הקול: של אלו. של אלכסנדריא: ה"ג מבחוץ ואופין מבחוץ. וכ"ה בבבלי שם ופי׳ רש"י הללו שבאו מאלכסנדריא לפי שלא היו יודעים לרדות מן התנור שלא יהא נשבר לפי שהוא שלים לשנו תיבה פרולה כמין ספינה והיו יריאים עשו כמין חיבה פרולה כמין ספינה והיו יריאים לדבקם מבפנים לתנור ואופין אותו מבחן, ובגירסת הספרים משובש במוספתא והכא נמי האי שבשתא כיון דעל על: ש**דפלו להן.** מתרומת הלשכה: כיון דענ ענ: שפפנו נסן, מתרומת הכפה:
> בפטום. לכחוש הסממנין ולערכם יסה כמו שאמר
> מתולת: ובמעלה עשן, שלא היו מכירין בעשב
> שהוא מעלה עשן, ושלא היו מכירין בעשב
> שהוא מעלה עשן ווקף ומתחת כמקל: לשוק. כלותר
> שלא היו מחבסמין כלל ובצבלי אמר לא ילאה כלה
> מבושמת מבחיהן, והכא נמי קאמר ולא עוד כוי:
> א"ר ישמעאל גרסיון: ונסרבה כבור שמים. ובצבלי
> א"ר ישמעאל גרסיון: ונסרבה כבור שמים. ובצבלי יות ישתמות מטקן, ומנופט בבודן: המסוקן אחר כבוד המקום במקומו ומיעט כבודן: המסוקן לדיקים לע"ל. והיעו שעמיד הקב"ה להחזיר לנו: לע"ל ובבבלי הלשון שעמיד הקב"ה להחזיר לנו: מעלה עשן עומד לנגדי. עשב שמעלה עומד כנגדי וראיתיו ונזכרתי: **הראהו לי**. לי בלבדי שאני בודאי אהיה זהיר שלא יגיע לע"ז וליכא טעמא שמא יעשה

לע"ז: מסורס ביר: ובבלי שצועה: לביה. לשום אדם משום גדר בדבר: רבי יותן. ובבלי גרסינן ר"י בן נורי ורבי ישמעאל בן לוגא במקום שמעון ב"ל לעיל:

תקלין חדתין מפרשים ממסמס ג"כ לטובה לרפומן: כיף. סלע: **מקרר.** מוליא מים קרים: **שרברוב**. קמימות ועד אחד אחזה עלמה ועלתה: קרא גברא. הא דתנן בפ״ק דיומא בכל יום תורמין את המזבח בקריאת האי דין כיף מקורר מיא והאי דין כיף אית ביה הגבר מהו קריאת הגבר שהכריז הכרזה והיינו שקרא גביני כרוו: אמרון ליה. דבית ר' שילא

שרברובי ועד היכן שרברובותיה ממי א"ר אליעזר (אחא) ומת בנו בצמא אמר^{d)} רבי חנינא מאז דאמר רחמנא וותרן יתוותרן בני מעויי אלא מאריך רוחיה וגבי דידיה א"ר אחא כתיב ווסביביו נשערה מאוד מדקדק עמהן כחום השערה א"ר יוםי (בר אבין) לא ממעם הזה אלא מן מה דכתיב ²ונורא הוא על כל סביביו מוראו על הקרובים יותר מן הרחוקים רבי חגיי בשם רבי שמואל בר נחמן מעשה^ס בחסיד אחד שהיה חופר בורות שיחין ומערות לעוברים ושבים פעם אחת היתה בתו עוברת להנשא ושמפה נהר והוון כל עמא עללין לגבי, בעון מנחמתיה ולא קיבל עלוי מתנחמא עאל רבי פנחם בן יאיר לגביה בעי מנחמתיה ולא קיבל עלוי מתנחמא אמר לון דין הוא חסידכון אמרו ליה רבי כך וכך היה עושה כך וכך אירע ליה אמר אפשר שהיה מכבד את בוראו במים והוא מקפחו במים מיד נפלה הברה בעיר באת בתו של אותו האיש אית דאמרי בסוכתא איתערית ואית דאמרי מלאך ירד כדמות ר' פנחם בן יאיר והצילה: גביני כרוז: שהיהי מכריז בבית המקדש "מה היה אומר עמדו הכהנים לעבודה ולויים לדוכגן וישראל למעמדן אגריפס המלך שמע קולו עד ח' פרסאות ונתן לו מתנות הרבה: בן גבר על נעילת שערים: תירגם? רב קומי דבית ר' שילא קרא גברא אכריז כרוזא אמר ליה אמור קרא תרנגולא א"ל יה יה יה אינו ליו אמור בר תרנגולא: "בן בר על הפקיע: ו⁶ שהיה (מזווג) מזייג פתילות בי על הפקיע: ו⁶ שהיה (מזווג) מזייג פתילות ר'¹ יוםי (אםי) עאל לכופרה בעו ממנייא עלייהון פרנסים ולא קיבלון מינהן (א) עאל ואמר קומיהון פרנסים ולא קיבלון מינהן (א) עאל ואמר קומיהון בן בבי על הפקיע ומה אם זה שנתמנה על הפתילות זכה להימנות עם גדולי הדור אתם שאתם נתמנין על חיי נפשות לכ"ש: כן ארזה על הצלצל: כי הא דתנינן " תמן יהניף הסגן בסודרין והקיש בן ארזה על הצלצל: הוגרם בן לוי על השיר: (ב) אמר ® ר' אחא נעימה יתירה היה יודע ואמרו עליו על הוגרם בן לוי שהיה מנעים את קולו בזמר וכשהיה נועץ גודלו בתוך פיו היה מוציא כמה מיני זמר והיו כל אחיו הכהנים נוקרין לו בבת ראש: בית [©] גרמו על מעשה לחם הפנים: בית גרמו היו בקיאין במעשה לחם הפנים וברדייתו ולא רצו ללמד שלחו חכמים והביאו אומנים (ג'מאלכסנדריאה שהיו בקיאין במעשה לחם הפנים וברדייתו לא היו בקיאין בית (ר)גרמו [א] היו מסיקין מבפנים ורודין מבחוץ ולא היתה מתעפשת ואלו היו מסיקין מבפנים ורודין מבפנים והיתה מתעפשת כיון שידעו חכמים בדבר הזה אמרו כל מה שברא הקב"ה

לכבודו ברא שנאמר 3כל פעל ה' למענהו שלחו

(מלקט הייתי עשבים אני ווקן א') פגע בי זקן א' משל בית אבטינס ומגילת סמנים בידו אמר לי רבי לשעבר היו בית אבא צגועין והיו

אחריהם ולא רצו לבא עד שכפלו להם שכרן י"ב מִנה היו נוטלים ונתנו להם כ"ד ר' יהודה אומר כ"ד היו נוטלים ונתנו להן מ"ח אמרו להן מפני מה אין אתם רוצים ללמד אמרו להן מסורת היא בידינו מאבותינו שהבית הזה עתיד ליחרב שלא ילמדו אחרים ויעשו לפני ע"ז שלהן בדברים הללו מזכירין אותן לשבח שלא יצא ביד בניהם פת נקיה מעולם שלא יהו אומרים ממעשה לחם הפנים הן אוכלים: בית אבטינס על מעשה הקמורת: של בית אבטינס היו בקיאין על מעשי פיטום הקטורת ובמעלה העשן ולא רצו ללמד (ה) שלחו והביאו אומנין מאלכסנדריאה של מצרים והיו בקיאין בפיטום הקטורת ובמעלה עשן לא היו בקיאין של בית אבטינם היתה מתמרת ועולה כמקל ופוסָה ויורדת ושל אלו היתה, פוסה מיד כיון שִידעו חכמים בדבר אַמרו כלְ מה שברא הקב"ה לכבודו ברא שנאמר 1כל הנקרא בשמי לכבודי בראתיו וגו' (נ״ה כל מה שפעל הקב"ה לא פעל אלא למענהו שנאמר כל פעל ה' למענהו) שלחו אחריהם ולא רצו לבא עד שכפלו להן שכרן י"ב מנה היו נומלין ונתנו להן כ"ד רבי יהודה אומר כ"ד היו נומלין ונתנו להן מ"ח אמרו להן מפני מה אין אתם רוצין ללמד אמרו להן מסורת היא בידינו מאבותינו שהבית הזה עתיד ליחרב שלא ילמדו אחרים ויהיו עושין כן לפני ע"ז שלהן בדברים הללו מזכירין אותן לשבח שלא יצאת אשה משל אחד מהן מבושמת מעולם ולא עוד אלא כשהיה אחד מהן נושא אשה ממקום אחר היה פוסק עמה ע"מ שלא תתבשם שלא יהו אומרים ממעשה פימום הקמורת הן מתבשמות לקיים מה שנאמר 15הייתם נקיים שלא יהו אומרים ממעשה פימום הקמורת הן מתבשמות לקיים מה שנאמו בוחיינם נקיים מה' ומישראל [2]א"ר יוסי פעם אחת הייתי עומד בירושלם ומצאתי תינוק אחד משל בית אבטינם אמרתי לו בני מאיזו משפחה את אמר לי ממשפחת פלוני אמרתי לו בני מאיזו משפחה את אמר לי ממשפחת פלוני אמרתי לו בני מאיזו וכבוד שמים לפי שנתכוונו לרבות כבוד, ולמעט כבוד שמים לפיכך כבודם נתמעט וכבוד שמים נתרבה אמר ר"ע שח לי שמעון בן לוגא מלקט הייתי עשבים אני ותינוק אחד משל בית גבטינם וראיתי אותו שבכה וראיתי אותו ששחק אמרתי לו בני למה בכיתה אמר לי על כבוד של בית אבא שנתמעט ולמה שחקתה אמר לי על הכבוד המתוקן לצדיקים לעתיד כבוד של בית אבא שנתמעט ולמה שחקתה אמר לי על הכבוד המתוקן לצדיקים לעתיד מורים ביתור ביתור מורים ביתור ביתור מורים ביתור מורים ביתור מורים ביתור ביתור מורים ביתור ביתור ביתור מורים ביתור מורים ביתור ביתו לבא ומה ראית מעלה עשן לנגדי נומיתי לו בני הראהו לי אמר לי רבי מסורת בידי מאבותי שלא להראותו לברייהו א"ר יוחנן בן נורי

פ״ה הל״ה, ה) אמרון, ו) ירושלמי יומה פ"ב הל"ב ירושלמי פחה פ"ח הלכה ו, ז) תמיד פרק ז, ק) יומא לח ב. ע) יומא לח א ויכו׳ שם פ"ג הל"ט.

עין משפמ גר מצוה א מיי׳ פ״ז מכלי המקדש : מל״ב

ז ב שם הלכה ז ובהשגות וכ"מ: ח ג מיי׳ שם הל"ח ופ"ו מתמידין הל"ו:

נוסחת הבבלי

(א) פתח ואמר קמיהון כו׳ ומה זה שלא נתמנה אלא על הפתילו׳ זכה למנו׳ כו׳: (ב) א״ר אחיא נעימה יחירה היתה לו אמרו כו' מקרין בבת ראש: (ג) מאלכסנדריא של מלרים שהיו כו׳ ורדייתן לא היו כו׳: (ד) בית גרמו היו מסיקין את התנור מבפנים כו' כיון ששמעו חכמי כו׳ ולא רלו לחזור כו׳ לשבח אמרו לא נמנאת מעולם פת נקיה ביד בניהן כדי שלא יאמרו מלחם הפנים היו אוכלין: (ה) שלחו חכמים והביאו כו' כיון ששמעו חכמי' כו' ולא רלו לחזור עד כו׳ מעולם לא יצתה אשה מהם כשהיתה מתבסמת לשוק ולא עוד אלא כשהיו נושאין ממקום אחר פוסקיו עמה ע"מ שלא תתבסס כדי שלא יהו אומרין כו' תינוק א' וממשפחת פלוני) ואמרתי לו בני של מי אתה א"ל ממשפחת של בית אבטינס אני אמרתי לו ע"י שאבותיך בקשו להרבות בכבודם ולמעט בכבודו של מקום עכשיו נתמעט כבודם ונתרבה כבוד שמים אר"ע כו":

הגהות הגר"א

[א] ה"ג היו מסיקין את התנור מבפנים ואופין מבפנים ולא היתה מתעפשת של אלו היו מסיקין מבחוץ ואופין מבחוץ מתעפשת כנ"ל וכ"ה בבבלי שם ופי׳ רש״י הללו שבאו מאלכסנדריא לפי שלא היו יודעים לרדות מן התנור שלא יהא נשבר לפי שהיא עשויה כמין תיבה פרולה כמין ספינה והיו ריאים לדבקם מבפני׳ ואופין אותו מבחוץ. וגירסת הספרים משובש בתוספתה והכה נמי האי שבשתא כיון דעל על: :ב] אמר ר׳ ישמעאל גרסינן

גליון הש"ם

ואן עי׳ מוהרא״פ ומדברי התוס' מנחו' דף פט ע"א ד"ה ושיערו מוכח כפי׳ הק״ע דקאי על עובי הפתילה ודקות' ועי' ירושלמי יומא ועי' בת"י יומא טו ד״ה תן ובריטב״ה שם:

תורה אור השלם

ו. יָבֹא אֱלֹהֵינוּ וְאַל יֶחֱרָשׁ אֲשׁ לפניו תאבל וסביביו נשערה :מאד 2. אַל נַעָרָץ בְּסוֹד קְדֹשִׁים.

רַבָּה וְנוֹרָא עַל כַּל סְבִיבָיו

3 כל פעל יי למענהו וגם רְשָׁע לְיוֹם רְעָה: משלי טז ד 4. כל הנקרא בשמי ולכבודי בָרָאתִיו יְצַרְתִּיו אַף עֲשִׁיתִיו: ישעיהו מג ז

5. ונכבשה הארץ לפני יי ואַחַר תָשָׁבוּ וִהִיִּיתֶם נִקִּיִּים מֵיִי ומישראל וָהַיִּתָה הַזֹאת לָכֵם לְאַחְזָה לְפָנֵי יִי: במדבר לב כב

חוץ לסכך: **המגילה הואת.** שבחודים בה סמני הקטורת איך להכירם וסדר פיטומו: **מעחה.** אין להזכירם לגגאי שהרי ניכר שכוונתם היתה לשמים שהרי עכשיו מסרה להגון אט"פ שאינו ממשפחתו: שהיה מלביש כגדי כ"ג. שיהיו נאין ומהודרין: לאיסטרטיאוס. שר משרי החיילות:

הלבה ב בתני' גוברים. הם שממון הקדש תחת ידם והם פודין ערכין וחרמין וכל מנאדת ההקדש נעשה על ידם: א**מרכליו.** למעלה מן הגוברים והוא נוטריקון אמר על כלו ובגמ' יליף לה הממונים אלו מקרא: גב' לסיליקין. והוא שררה למעלה מן האמרכל: גוברין. אע"ג דבקרא לא כמיב גוברין מסברא ידעינן שהיו גוברין

ריבב"ן

מתני' מו' מרכולין. תניה בתוספתה פ"ב גוברין מה הן עושין פודין את

הערכין ואת החרמין ואת ההקדשות וכל מלאכות הקדש בידן מרכולין מה הן עושין ז' מפתחות עזרה בידן רצה אחד מהן לפתוח אינו יכול עד שיכנסו כולן מרכולין פותחין וגוברין נכנסין ויולאין ולפי כבוד הנכנסין היו יולאין אמר ר' יהודה למה נקרא שמו מרכול מפני שהוא מר על הכל פי׳ מר אדון לשון מרות ירושלמי תנא אין פוחתין מב׳ כתילקין הדא הוא דכתיב ויחיאל ועוזיהו ונחת גוברין ועשהאל וירימות ויוזבד ואליאל ויסמכיהו ומחת ובניהו מרכולין פקידים מיד כנניהו ושמעי אחיו כחילקין כשהוא חותם הגזבר נותנו לאמרכול מרכול חותם ונותנו לקתלקום וקתלקום לכ"ג וכ"ג למלך ואין עושין שררה פחות משנים מפורש בבבא בתרא פרק א' דכתיב והם יקחו את הוהב:

ד' חוחמות וכחוב עליהן זכר גדי חוטת. מפרש וחזיל למה

הולרכו לפי שנסכיהן חלוקין זה מזה : ארמית. לפי שמלומדין בלשון כשדים בגלות בבל: חוטא דל וחוטה עשיר מלורע עני מלורע עשיר ותנן בערכין על ז' דברים הנגעים באין לפיכך נקרא חוטא. עני מביא תורין או בני יונה אחד לעולה ואחד לחטאת ואשם זה הכבש שהיה לריך לנסכים אבל מצורע עשיר מביא ג' בהמות חטאת ועולה ואשם ואין חטאת ואשם טעונין נסכים אלא חטאתו ואשמו של מצורע לפי שאינן באין על חטא דבנגעיה איכפר ליה חטאיה והקרבנות אינן באין אלא להכשירו בקדשים: גדולים וקטנים. שחין חילוק בנסכים בין עגל לשור ולמה היה חותם לאשם ולחטאת של מצורע והלא נסכיהן כשאר כבשין שבאין נדבה דשניהן היו כבשים שאשם מלורע כבש הוא אלא לפי שאשם מלורע טעון לוג שמן ליתן לבהונות לבד שמן שבא מן הנסכים:

מתני' לערב בחין זה חלל זה. יוחנן חלל אחיה וכנגד החותמות שקיבל אחיה נותן [לו] יוחנן מעות אם פחתו פחתו ליוחנן

אם הותירו הותירו להקדש: בותני' מי שחבד חוחמו ממחינין לו עד הערב. שיבוח יוחנן אצל אחיה ויראה אם מצאו מעות יתירין כדי חותמו של זה שאבד נותן לו הנסכים ושם של היום פי׳ שם של היום היה כתוב ביום פ׳ נעשה חותם זה: מפני הרמאין. שמא ימלאנו אדם אחר זמן וילך אלל אחיה ויתן לו סולת: ירושלמי הגע עלמך שזיוג אותו היום שם המשמר היה כתוב עליו הגע עלמך שזיוג אותו המשמר שם היום שם שבת שם חדש כתוב עליהן:

תקלין חדתין נאמנין כו' אנו נאטו. ולא היה כא ליד אחר שאינו הגון: שאינן נאמנין. וירא אנכי שלא יגיע ליד אדם שחינו הגון: הא לך. שחתה נחמן ותיוהר במינוסן, שהרי עטמה אחת שעבשיו שהיה לריך למסור מסר. ובבבלי כ"ז שהיו בית אבל קיימין כר: מסר. ובבבלי כ"ז שהיו בית אבל קיימין כר: מרתבי' אין פוחסין וכו'. גזברין הן שממון הקדש בידם והם פודין ערכין וחרמין וכל מלאכות הקודש בידם והם פודין ערכין וחרמין וכל מלאכות הקודש על ידם: אמרכלין. למעלה מהגוברין אמר על כולא: ואין עושין שררה כו'. לשון הגאון דכל הממונים היו עמהן אחרים דמתני' חשב ראש הממונים לבד אלו השנים שהיו יחידים: גבו' מנא ברייתא מוספת שאין פוחתין מב' ממונים למעלה מן האמרכלין: הדה הוה דכתיב. מסמיך בכתוב: ויחיחל וגו'. שם מיירי בתרומת הלשכה וקדשים כו׳ וזה יחיאל ועוזיהו נמירי במורותנו הטבט וקנוטים כר ווהי מחמר מורים ונחת אלו ג' גוברין שעסקו בערכין וחרמין שלריכי ודאי ג' וחמיים חשיב ז' אמרכלין מן ועשהאל וגר' עד ובניהו וכנניהו ושמעי אחיו נקראו פקידים והן ב' כחלקין: במפקד כר' המלך וכ"ג שנגיד בית ב' כחלקין: במפקד כר' המלך וכ"ג שנגיד בית

אלהים הוא כ"ג: **כשהוא חומם.** כשרולה לחתום לידי חשד שהרי דורו של משה דיברו עליו כ"ש על הממון בלשכה: והם יקחו. לשון רבים ואין פחות משנים: אר"ח מפסולה כו'. מייתי לה הכא להטעים דלריכים שנים שלא יבואו התנחן בנסטר. הם קחור בנון רבים רחץ פוחות מסים, חל א מעשומם אז להינה להם המים הפקים. השוקים בעום שלה יצרון הידי שלה שלה מיוני. הלואי שיובר לראות מחור בלדיקת מרוב בלדות הלהידי אורה בלדיקת מונו שלה שלה בלדיקת מונו שלה שלה בלדיקת מונו שלה שלה בלדיקת מונו שלה שלה בלדיקת מונו בלדיקת מונו שלה שלה בלדיקת מונו בלדיקת מונו בלדיקת מונו בלדיקת מונו בלדיקת מונו בלדיקת מונו בלדי מונו הוא נספיו בל מצור בשמן שלישית ההין ויהג' גדי לנספי כבש בן שנתו והן עשרון סלת בלול בשמן שלישית ההין שלו והג לבלך בלדים המון והדי חוטא והם נספיו של מצורע עשיר שמביא ג' בהמות ולריך יי לוגים שמן טי לג' כבשים וא' למתן מנוך ובהונות וקרי ליה חוטא משום דאמרינן בערכן על ז' דברים נגעים באים: תמשה סיו. ב' חותמות היו למצורע: חוטא דל כו'. בגמ' מפרש במאי פליגי: וארמים. שכן היה רוב דיבורם: וברים ונקבום. בין לנסכי עולות שאינן באות אלא זכרים בין לנסכי שלמים שבאים זכרים או נקבות ועילות ושלמים הן שטעונין נסכים כדכמיב עולה או זכת ולשון הרע"ב) חסר עוד קלת מפי" המתני": גב' ה"ג ולבן עואי הוטא דל למה. כלומר דלמה לריך לבן עואי חוטא דל חותם בפ"ע ולא למ"ק: מפני שמביא לוגו עמו. דהכי חוטא דל למה. כלומר דלמה לריך לבן עואי חוטא דל חוטא דל למה שמביא לוגו עמו ונכאה דפליגי בהא דח"ק ס"ל דחוטא עשיר הוא שהביא הלוג יחידי לבהונות עם כל קרבנו אבל חוטא דל לא היה חוטא היה מביא לוגו עמו חוטא דל כדברי בן עואי היה מביא לוגו עמו ונכאה דפליגי בהא דח"ק ס"ל דחוטא עשיר הוא שהביא הלוג יחידי לבהונות עם כל קרבנו אבל חוטא דל לא היה מביא הלוג עם העשרון שלו וטעם אפשר דמ"ק ס"ל כיון דחוטא עשיר צריך ליקח מהממונה ג' עשרוטת ושמן לזה ט' לוג אזי יקח עוד לוג עד עשר כיון שלוקח כל כך משא"כ מצורע עני שא"ץ אלא עשרון א' בלול בשמן. א"כ הלוג לבהוטת אינו לוקח אצל הממונה להביא עם העשרון ולימן ליד הקדש כשער היוקר דיד הקדש על העליונה אלא מביא בעצמו מביחו משא"כ שח"ר מנת שברון ח' בנו בשתן. ח"ה הנוג נבהונות חינו נוקח חנכ התמונה נהביח עם העשרון וניתן כד הקדש בשער היוקר דד הקדש עג העניונה חלת חביר מבשיח לה בעשיח לה מסתבר שיקחן מחשר בששיח לאל התמונה ובדו חליא פלוגחתם דכיון דב"ע ח"ל שמביא גם החוטא דל לוג יחידי עם העשרון העשיר לא מתחובה משום גד': ברם כרכנן מביא גדי. חוטא דל דהלוג מביא בעשיר לא חנה בש"ע ולא סגי בחוסת גד בש הרי לריך לוג שמן משא"ר בחוש ביד. חוטא דל דברי ופי החוספות יום טוב והמפרשים שדמקו מאד: נסכי רחל בכמם. כמה יין היא לכיכה ואם יש הפרש בין זכר לנקבה מביא משום והוא דלא בני ופי החוספות יום טוב והמפרשים שדמקו מאד: נסכי רחל בכמם. כמה יין היא לכיכה ואם יש הפרש בין וכר לנקבה ע"ה בין רחלה לבשה: הד"א כו'. שמאחתו חוסם שכחוב עליו גדי היינו לוקחין נסכים לקרבן לאן בין גדולים בין קטנים בין זכרים ונקבות דהיינו נמי לכבשה ורחלה דכולן ע"א בין רחלה לכבשה: הד"א כו'. שמאחתו חוסם שכחוב עליו גדי היינו לוקחין נסכים לקרבן לאן בין גדולים בין קטנים בין המשח לאלים שלא היי נועלין משם לצורך נסכי אילים שאין נסכיהן שיון דנסכי כבש רביעית ההין לעשרון א' משא"ר לאיל: דכחיב בר' שול הבר להוח להיו בדין מוך משל אלים שלא היו נטלין משם לצורך נסכי אילים שאין נסכיהן שיון דנוכל לאם לאו והלא כבר נאמר שם והקריב על בן הבקר מנחה וגר: מגיד שלא כו'. רבויא לקרא אמי לאשמועין שלא נחלא כבר נאמר שם והקריב על בן הבקר מנחה וגר: מגיד שלא כו'. רבויא לקרא אמי לאשמועין שלא נחלא כבר נאמר שם והקריב על בן הבקר מנחה וגר: מגיד שלא ברי לאמועים שלא נחלא כבר נאמר שם והקריב על בן הבקר מנחה וגר: מגיד שלא בין ביל המא

מוסרין את המגילה הזאת אלו לאלו ועכשיו שאינן בית אבא (א)נאמנים הילך את המגילה והוהר בה וכשבאתי והרציתי הדברים לפני ר"ע זלגו עיניו דמעות ואמר מעתה אין אנו צריכין (רשאין) להזכירן לגנאי: אלעזר על הפרוכת: "שהיה ממונה על אורגי פרוכת: יפנחם המלביש: שהיה מלביש בגדי כהונה גדולה מעשה בכהן א' שהלביש לאיספרטיות א' ונתן לו שמונה זהובים ואית דאמרין תרי עשרי יהב ליה: הלכה ב מתני' אין 6' פוחתין ימשבעה אמרכולין ושלשה גזברין

רואין י עושין שררה על (ב) הצבור פחות משנים חוץ מבן אחיה שעל חולי מעיים ואלעזר שעל הפרוכת שאותן קיבלו רוב הצבור עליהן: גכז' אין פוחתין מג' גזברין ומז' אמרכולין תני "משני כתליקין הדא הוא דכתיב יויחיאל ועוזיהו ונחת גזברין ועשאל וירימות ויזבד ואליאל ויסמכיהו ומחת ובניהו אמרכולין פקידים מיד כונניהו ושמעי אחיו קתיליקין במפקד יחזקיהו המלך ועזריהו נגיד בית אלהים המלך וכ"ג כשהוא חותם הגזבר חותם ונותנו (ג'לאמרכול אמרכל חותם ונותנו לקתליקון קתלִיקון חותם ונותנו לכהן גדול כ"ג חותם ונותנו למלך וכשהוא מתיר המלך רואה חותמו ומתיר כ"ג רואה חותמו ומתיר קתליקין רואה חותמו ומתיר אמרכל רואה חותמו ומתיר גזבר רואה חותמו ומתיר: אין עושין שררה על הצבור בממון פחות משנים: רב'י נחמן בשם רבי מנא על שם יוהם יקחו את הזהב ואת התכלת ואת הארגמן² אמר ר' (נחמיה) חמא בי רבי חנינא מפסולת של לוחות העשיר משה הרא הוא דכתיב ³פסל לך שני לוחות אבנים פסל" לך שתהא הפסולת שְלך אמרס ר' חנין מחצב של אבנים מובות ומרגליות (גילה) ברא לו הקב"ה מתוך אהלו וממנו העשיִר

ושתי מן דיהודאי כל מדליה מן דיהודאי ומ"ד לשבח מחמי צדיקיא ומזכי טוביא דוכת למיחמי יתיה: הלכה ג מתני' יד' חותמות היו במקדש וכתוב עליהן עגל זכר גדי וחומא בן

משה כתיב ⁴והבימו אחרי משה עד בואו האוְהלה

תריויי אמוראין ח"א לגנאי וח"א לשבח מ"ד לגנאי

חמון שקין חמון כרעין (ד) חמון קופר אכיל מן דיהודאי

עזאי אומר ה' היו וארמית כתוב עליהן עגל דכר גדי חומא דל וחומא עשיר עגל" משמש עם נסכי בקר גדולים וקטנים זכרים ונקבות גדי משמש עם נסכי הצאן גדולים וקטנים זכרים ונקבות חוץ משל אילים איל משמש עם נסכי אילים בלבד חומא משמש עם נסכי שלש בהמות של מצורע ימי שהוא מבקש נסכים הולך לו אצל יוחנן שהוא ממונה על החותמות ונותן לו מעות ומקבל ממנו חותם בא לו אצל אחייה שהוא ממונה על הנסכים ונותן לו חותם ומקבל ממנו נסכים לערב באין זה אצל זה ואחיי' מוציא את החותמות ומקבל כנגדן מעות האם פחתו פחתו לו וישלם יוחגן מביתו ואם הותירו הותירו להקדש שיד הקדש על העליונה מִי שאבד חותמו ממתינין לו עד הערב ואם מצאו לו כדי חותמו נותנין לו ואם לאו לא היו נותנין לו ושם היום כתוב עליהן מפני הרמאין:

גמ' ואוכבן עואי חומא דל למה היה מביא לוגו עמו ברם כרבנן מביא גדי נסכי רחל מה מן מה דתנינן גדי משמש "נסכי צאן גדולים וקטנים זכרים ונקבות הדא אמרי נסכי רחל כנסכי גדי דכתיב ⁵ככה יעשה לשור האחד או לאיל האחד או לשה בכבשים או בעזים לשור 🗈 האחד למה נאמר מגיד שלא חלק בין נסכי עגל לנסכי שור שהיה בדין בן הצאן מעון נסכים ובן הבקר מעון נסכים אם מצאנו שחלק בין נסכי כבש לנסכי איל

ג' דהא פסקו שכר ולדקות ופדויית ערכין וחרמי לריכין ג' דהיינו דין וכיון דקרא ממטה למעלה קחשיב ש"מ שהרחשונים מן הגוברין שהן למטה מהאמרכלין והא דקחשיב בקרא כה"ג לסוף אע"ג דהמלך גדול ממנו היינו כדי לסיים נגיד בית האלהים שיהיה השם בתר כולם שהוא למעלה על כל: כשהוא חומם. הלשכה שהמעות בתוכו דהאי קרא בשמירת האולרות איירי וילפינן מיניה דלכך כתיבי כולהו ללמד דכולם חותמין האולרות וכדמסיק: והם יקחו אם הוהב. מיעוט רבים שנים: שתהת הפסולת שלך. והלוחות של סנפירינון היו: מחלב. מקום שחולבין ממנו: חמון שקין וכו'. ראו השוקים ראו הכרעיים ראו בשרו וכל זה ממה שהוא אוכל ושותה מו היהודים וכל רכושו מו היהודים: מיחמי לדיקא וכו'. כדי לזכות בראיית הלדיק הביטו אחריו דזכות גדול הוא שזכה לראותו: הלכה ג מתני' ד' חוסמוס היו נמקדש.

קרבן

ג' לג' נסכים חלוקין של בהמוח חותם ראשון לנסכי בקר והן ג' עשרונים סולת בלול בחצי הין שמן ויין לנסך חצי ההין וחותמו עגל והב׳ זכר לנסכי איל שתרגום איל דכרא ונסכיו שתי עשרונים סולת בלול בשמן שלישית ההין ויין לנסך שלישית ההין והג' גדי לנסכי כבש בן שנתו והן עשרון סולת בלול ברביעית ההין שמן ויין לנסך רביעית ההין והד' חוטא והם נסכיו של מלורע עשיר שמביא ג' בהמוח ולריך עשרה לוגין שמן תשעה לשלשה כבשים ואחד למתן תנוך ובהונות וקרי ליה חוטא משום דעל שבע עבירות נגעים באיו: כ' כיו. ב' חותמות היו למצורע: חוטא דל וחוטא עשיר. לפי שמלורע עני אינו מביא אלא בהמה אחת ואם לא היה למצורע אלא חותם אחד היו נותנים למצורע עני עשר לוגין ות"ק סבר למצורע עני נותנין חותם גדי ולוג רביעית היה מביח מביתו: וחרמים כסוב עליהן. שרוב דבורם היה בלשון ארמי: **וכרים ונקבות.** בין לנסכי עולות שאינן באות אלא זכרים בין נסכי שלמים שבאין זכרים ונקבות ועולה ושלמים טעונין נסכים דכתיב עולה או זבח: נותן לו מעות. כפי הנסכים שהוא לריך: בא לו אלל אחיה. שהיה ממונה לקנות יינות ושמנים וסלתות שלא יהא כל מביא קרבן לריך לחזור אחר נסכים העשויין על טהרת הקדש: ואם הופירו הופירו להקדש. ולא אמרינן שמא מעותיו של יוחנו הם שנתערבו במעות של נחכים: ממתינים לו עד הערב. שיזדוונו יחד יוחנו ואחיה אם נמלאו מעות יתירים ביד יוחנו כנגד החותם שאמר זה שנאבד ממנו נותנים לו: ושם היום כחוב. על החותם יום פלוני בשבת: מפני הרמחין. שמא מלא חותם שנפל מחבירו מאחיה או מיוחנן ובא עכשיו ליקח וביום שמוליאו אינו רשאי להוליאו שהאובד מחזר אחריו ועוד יש לחוש שמא לקח חותם בשער הזול והלניעו עד שער היוקר: גבו' ופריך ולכן עואי חוטא דל למה ליה. חותם בפני עלמו היה לו להביא חותם גדי: ומשני היה מביא לוגו עמו. כדי שיביא גם לוג שמן שלריך המצורע למתן תנוך ובהונות והמותר נאכל לכהנים כדין קדשי הקדשים ולריך שיהיה על טהרת הקדש לפיכך נתנו לו חותם בפני עלמו שהוא נסכי גדי וד' לוג שמן: ברס כרבנן. אבל לרבנן לא היו נותנין לחוטא דל אלא חותם של גדי ולוג שמן למתן בהונותיו היה מביא מביתו קשיא א"כ אף לחוטא עשיר לא היו לריכין לחקן חותם בפני עלמו שיכולין ליתן לו ג' חותמות גדי: נסכי רחל. בכמה שאינן נזכרים במתני': ומשני מן מה דתני במתני' גדי משמש וכו'. שמעינן דנסכי רחל כנסכי גדי: שהיה בדין. שיהא חילוק בין נסכי עגל לנסכי שור:

א) תמיד כו ב, ב) בבא בתרא ח ב, ג) שם, ד) נדרים לח א ה) ויקרא רבה פ׳ לב, ו) בבלי קדושין לג ב ירושלמי בכורים פ"ג הל"ג ועי ש"ר פ' נח, ז) מנחות לב א, ק) מנחות ,5 65

עין משפם נר מצוה

א מיי׳ פ״ז מכלי המקדש הלט"ו: י ב מיי׳ שם הל"כ: יא ג מיי׳ שם פ"ד הלכה

ב ד מיי׳ פרק ט ממ״ע הלכה ה:

יג ה מיי׳ פ״ד מכלי המקדש הלי"ו:

יד ו מיי פ"ו שם הלי"ח: מו ז מיי׳ שם הל"ו: מו ח מיי שם הלי"ב ובהשגות:

ט מיי׳ פרק ממעה"ק הל"ד:

נוסחת הבבלי

(א) נאמנין הא לך זו כו׳ מעתה אין אנו רשאין לספר בגנותן של חלו: (ב) שררה על הלבור בממון פחות מב׳ כו׳ ואלעזר שעל הפרוכת כו": (ג) למלך המלך רואה כו': (ד) חמו קופריה אכיל לשבח הלואי מחמי לדיקא כו':

הגהות הגר"א

[א] ל"ל ולבן עואי חוטא דל למה מפני שמביא לוגו עמו ברס כרבגן וכו'. ועי' בק"ע שמפרש גם כן על דרך הגה"ה זו:

תורה אור השלם

1. וִיחִיאֵל וַעֲזַוְיָהוּ וְנַחַת וטשהאל וירימות ויוורד ואליאל ויסמכיהו ומחת פִקידים ובניהו כָּונַנְיָהוּ (כָּנַנְיָהוּ) וְשִׁמְעִי אחיו במפקד יחזקיהו הַבֶּּלֶךְ וַעַזַרְיָהוּ נְגִיד בֵּית

דררי הימיח ר לא יג 2 וָהַם יָקָחוּ אֵת הַזָּהָב 2 התבלת הָאַרגָמֶן וְאֶת תוֹלַעַת השָׁנִי וְאֵת הַשֵּׁשׁ:

שמות כח ה 3. וַיּאמֶר יִיָּ אֶל מֹשֶׁה פְּסָל לְךְּ שְׁנֵי לְחֹת אֲבָנִים בְּרָאשׁנִים וְכָתַבְתִּי עַל הַלָּחת אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוֹ עַל הַלְחת הָרְאשׁנִים אַשֶּׁר שָׁבַּרְתָּ:

שמות לד א 4 והיה כצאת משה אל הָאֹהֶל יָקוּמוּ כָּל הָעָם ונצבו איש פתח אהלו וִהְבִּיטוּ אַחֲרֵי מֹשֶׁה עַד

שמות לג ח בְּכָה יַעְשָׂה לִשׁוֹר
 הָאֶחְד אוֹ לְאַיִּל הָאֶחְד אוֹ לַשָּׁה בַּכְּבְשִׁים אוֹ במדבר טו יא בעזים:

ל) ירושלי פאה פ״ח הל״ח,נ) ויק״ר פ׳ לד, ג) עי׳ כתובו' סו ב, ד) תעני' כא א. ה) יהבון, ו) נראה דחסר כאן ול"ל ומשני כיני מתניתין לצורד בדה הבית כלומר בשעה שהקדשו וכו׳ כנ״ל ור"ל דהירושלמי משני דמתני" מיירי דעיקר קדושתן היה לבה"ב,

עין משפמ נר מצוה

"א מיי" פרק ב מערכין הלי"ב ופ"י ממ"ע :6"35

ים ב טוש"ע יו"ל סי :מט סט"ו

>>®<€ נוסחת הבבלי

(א) הגע עלמך (ששירות אותו היום ממש) כו': (ב) נמכרין בדמיהן ונופלין ללשכת בדק הבית: (ג) דר׳ אושעיא (זיני) דינר כו' הוו מלעיזין כו' דל"ל למינסב והוא כו׳ דדמך אשכחיה דהוה יהיב מן דליה לאחרנין כו' אר"י אשרי משכיל אל דל אשרי נותן כו׳ זה המשתכל בנדקה כו׳ נסיב יהיב ליה במתנה א"ר חייא בר אבא כו' למימר גבן (ד) טומיתה תיזיל ותיכול קופר אכל קופר ומית כו׳ זכה עמי א"ל כו' עינים דלא חמין לך יסתמון כו׳ סליק ר"ע לבקרו ליה א"ל כו׳ אורחיו לא סליק לגביה לרמשא כו' חמי תיפיים מן דחמא ולא מיתחמי אמר ליה כו':

הגהות הגר"א

ואן ויש גורסיו רשותא גבו ועוד חלופי גרסאות ועי ביפ"מ סוף מס' פאה:

תורה אור השלם

 בְּכָה יַעְשֶׂה לַשׁוֹר
 הָאֶחָד אוֹ לְאַיִל הָאֶחָד אוֹ לַשַּׁה בַּכָּבָשִים אוֹ 2. לא תַסִּיג גְבוּל רֵעֲךְ 2. לא תַּפִּיג גְּבוּיִל בְּןּ אֲשֶׁר גָּבְלוּ רִאשׁנִים בָּנַחֲלְתְרָּ אֲשֶׁר תִּנְחַל בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יַיִּי אֱלֹהָיף נֹתֵן לָךְּ לְרִשְׁתָּה:

דברים יט יד 3 מַתָּן בַּסֵתֶר יִכְפָּה אָף וְשֹׁחֵד בַּחֵק חַמֶּה עַזְה:

משלי כא יד 4. אַשְׁרֵי מַשְׂבִּיל אֶל דְּל בִּיוֹם רָעָה יִמֵּלְטֵהוֹ יִיָּ: בין נסכי כבש. שהוא בן שנה לנסכי איל שהוא בן שתי שנה: מ"ל ככה יעשה לשור האחד. כל נסכי שור אחד הן ושור בן יומו קרוי שור ורש"י במנחות פי׳ דמיתורא דלשון קדריש שכבר כחיב והקריב על בן הבקר מנחה וכן דריש בכולן והראשון נ"ל: מ"ל או לאיל הא". כיון שהוא איל כל נסכיו אחד הן בין זקן או שהוא בין י"ג חדש: מ"ל או לשם בכבשים. כל שה שבכבשים שות הם בנסליהם: בין נסכי גדי. קטן לתיש גדול: הגע עלמך. ופריך הגע עלמך שהלניעו עד שיבוא היום ההוא בשבת הבאה ומאי מהני שכתוב עליו שם היום: ומשני שם משמר. של אותו שבת נמי היה כתוב עליו: ופריך הגע עלמך. שימתין חלי שנה עד שיבוא זמן המשמר שנית: ומשני שם היום. כמה ימים בשבת: שם השבם. כמה שבת

בחודש: שם החדש היה לחוב עליהן. וגם שם המשמר שאינו מלוי שיודמן שיהיו כולם ביום א׳ מכוון אלא להרבה שנים

הערה

הלבה ד מתני' (שלת חשמים. על שם

שהנותנין בתוכה נותנין בסתר והמתפרנסים ממנה נוטלין בסתר: **ללשכת בדק** הבית. ללשכה שנותנים בה כל קדשי בדק הבית: גבו׳ הוון פרנסין. היו גבאי לדקה: והוה יהיב **ליה**. לאחרים שהיו העניים מתביישים לקבל מהגבאי: מליזין עליו. מדברין בו ואמרו שאינו לריך ליטול לדקה ונוטל: מן דדמך. כשמת בדקו ומנאו שלא נהנה ממה שקיבל אלא היה נותן לאחרים: הוה מפליג וכו'. היה מחלק לדקה בלילה ומוליכה אלל העניים שלא לביישן: חד זמן. פעם אחת פגע בו שר של רוחות וא"ל לא כן למדתנו רבינו לא תסיג גבול רעך ולילה גבול של רוחות לילך וחין לבני אדם לנאת או: מתן בסתר יכפה אף. ויציאתו זו כדי ליתן לדקה בסתר ראוי הוא שיסתיר עלמו מפניו: והוה. הרוח מתיירא ממנו שלא יכפהו וברח מלפניו: זהו שמסחכל במצות. הלדקה היאך לעשותה שלא יתבייש העני: טול ואחה פורע. כשתקבל ירושתך: ה"ג א"ל יהא לך במסנה אר"ח בר אדם וכור. והים והוה איל אם לא יהיה לך לשלם הרי הוא לך במתנה כי היה חושש אולי יתאמץ העני לפרוע לו כשיראה שלא נפלה לו ירושה או כדי שלא יהיה לעני כגול לפי דעתו: אים הוה סבין וכו'. היו זקנים בימינו כל מה שהיו נותנין להם מר"ה עד יוה"כ היו מקבלין ומשם ואילך לא היו מקבלין: אמרי דשתן גבן. מה שאנו לריכין לכל השנה כבר הוא אצלנו שהיו נותנין להם בימים אלו די פרנסתן לכל השנה כך נ"ל והיפה מראה פי' בזה פירושים דחוקים: זכה עמי. עשה עמי לדקה ותן לי תרנגולא חדא: ה"ג א"ל הא לך טימיסא וויל ובין קופר. וה"פ הא לך מטבע זו וקנה לך בשר: ואכל. בשר שור ומת: להרוגו של נחמיה. שחילו נתן לו בשר תרנגולת שהיה רגיל בו היה חי: א"ל מיחוור. כשיחזור יתן לו לאכול: אמר. לנגד המת עיניו שראו אותו ולא קבלוהו יהיו סתומין: ידים. דלא פשטו עלמן ליתן לעני יתקטעון: רגלים. שלא רצו לקראתך ליתן לך ישברו: ומטחיה כן. ועלתה לו כך בעיניו וידיו ורגליו: א"ל. רבי עקיבא מה אתה מקללני: א"ל. נחום ולמה אתה מבעט ביסורין דקאמרת אוי לי: הוה רביה דבריה. מלמד של בנו היה סגי נהור והיה רגיל לאכול עם רבי הושעיא בכל יום: חד זמן וכו'. פעם אחת היה לו לר"ה אורחים ולא קרא לסגי נהור שיאכל עמו: ברמשא. לערב: א"ל. ר"ה לא יכעום אדוני עלי שלא זמנתיך שתאכל עמי היום לפי שהיו אורחין אצלי ואמרתי שלא לזלול בכבודך שיביישוך הלכך לא אכלתי עמך יום הזה: א"ל אפה פייסת. למי שנראה ואינו רואה אומו שרואה ואינו נראה והוא הקב"ה יקבל פיוסך ותפלתך: א"ל. מנ"ל הא לברך כן: **מראב"י**. מעובדה דרחב"י: דרחב"י. נכנס סגי נהור לעירו ישב ראב"י למטה ממנו שיאמרו הבריות אילו לא היה סגי נהור זה גברא רבא לא הוה ראב"י יושב למטה ממנו ועשו לו פרנסה ולדקה יקרה: אמר להון. הסגי נהור מהו זה שנותנין כל כך: וללי עלוי. והתפלל סגי נהור זה על ראב"י האי תפלה: דלמא. מעשה: הוון מטיילין. בבתי כנסיות שבלוד: כמה ממון שיקעו אבוחי בכאו. שהם בנו בתי כנסיות אלה משלהם: כמה נפשות שיקעו בבנין הזה. וכי לא היו בני אדם שיעסקו בתורה והיה ראוי להוליא ממון זה עליהם

לפרנסתם ונראה שהיה ידוע לר' הושעיא שהיו

עניים בני תורה בזמן ההוא שביטלו תורתם מדוחק

הפרנסה והיה ראוי לאבותיו של ר' חמא לפרנסם

ולא יקפידו על הציור של בנין בהכ"נ: עבד. אלו

לכך נחלוק בין נסכי עגל לנסכי שור ת"ל ככה יעשה לשור האחד מגיד שלא חלק בין נסכי עגל לנסכי שור או לאיל למה נאמר שהיה בדין אם לנסכי בן מצאנו שחלק בין נסכי בן שנה שנתיים לכָך נִחלוק בין נסכי שנתיים לנסכי שלש ת"ל יאו לאיל האחר או לשה בכבשים למה נאמר שהיה בדין אם מצאנו שחלק בין ניסכי כבש לנסכי איל לכך נחלוק בין נסכי כשבה לנסכי רחל ת"ל או לשה בכבשים או בעזים למה נאמר שהיה ברין אם מצאנו שחלק בין ניסכי כבש לנסכי איל לכך נחלוק בין נסכי גדי לנסכי תיש ת"ל או בעזים הקיש קטן שבעזים לגדול שבתישים מה זה בשלשת לוגין אף זה בשלשת לוגין: ושם היום כתוב כו': (א) הגע בעצמך שזייג אותו היום שם משמר היה כתוב עליו הגע בעצמך שזייג אותו המשמר שם היום שם שבת שם חודש היה כתוב עליהן אפילו

רוצה לזייג אין מצוי לזייג: הלכה ד מתני' "שתי לשכות היו במקדש אחת לשכת חשאין ואחת

לשכת הכלים לשכת חשאין יראי חמא נותנין לתוכה בחשאי ועניים בני מובים מתפרנסין מתוכה בחשאי לשכת הכלים כל מי שהוא מתגדב כלי זורקו לתוכה ואחת לשלשים יום הגזברין פותחין אותה וכל כלי שמצאו בו צורך לבדק הבית מניחין אותו והשאר (ב) נמכרין ודמיהן נופלין (ללשכת) לברק הבית: גמ' ר'⁶⁾ יעקב בר אידי ור' יצחק בר נחמן הוון פרנסים והוון יהבין לר' חמא אבוי (ג)דר' יהושעיה דינר והוא יהיב ליה לחורנין רבי זכריה חתניה דר' לוי היו הכל מליזין עליו אמרין דלא צריך והוא נסב מן דדמך בדקין ואשכחין דהוה מפליג ליה לחורנין רבי חיננא בר פפא הוה מפליג מצוה בליליא חד זמן פגע ביה רבהון דרוחייא א"ל לא כן אלפן ר' בלא תמיג גבול רעך דרוחייא א"ל לא כן אלפן ר' בלא א"ל ולא כן כתיב 3מתן בסתר יכפה אף והוה מסתפי מיניה וערק מן קומוי אמרי רבי יונה אשרי נותן לדל אין כתיב כאן אלא יאשרי משכיל אל דל זה שהוא מסתכל במצוה היאך לעשותה כיצד היה רבי (יוחגן) יונה עושה כשהיה רואה עני בן מובים שירד מנכסיו היה אומר לו בני בשביל ששמעתי שנפלה לך ירושה ממקום אחר מול ואת פורע מן דהוה נסיב הוה א"ל מתנה היא לך חייא בר אדא אית הוה סבין ביומינון מאן דהוה היב להון מבין ריש שתא לצומא רבא הוון נסבין מן בתר כן לא הוון נסבין אמרין ^[א]דשתן גבן נחמיה^ם איש שיחין פגע בו ירושלמי א' א"ל זכה עמי חדא תרנגולתא א"ל הא לך (ר)מומיתיה דקופד וזבין קופד ואכיל ומית והיה צווח ואמר בואו וספדו להרוגו של נחמיה נחום? איש גם זו היה מוליך דורון לבית חמיו פגע בו מוכה שחין א' א"ל זכה עמי ממה דאית גבך אמר ליה מיחזור חזר ואשכחיה מית והוה אמר לקיבליה עינייא דחמינך ולא [®]יסבון לך ִיסתמיִין ידיה דלָא פשטן מיתן לך יתקטעון רגלייא דלא רחטן למיתן לך יתברון ומטתיה כן סליק לגביה ר' עקיבא אמר ליה אי לי שאני רואה אותך בכך אמר ליה אי לי שאין אני רואה אותך בכך אמר ליה מה את מקללני אמר ליה

ומה את מבעם ביסורין רבי הושעיה רבה הוה רביה דבריה חד סגי נהורא והוה יליף אכול עימיה בכל יום חד זמן הוה ליה אורחין ולא מטא מיכול עימיה ברמשא סליק לגביה א"ל לא יכעוס מרי עלי בגין דהוה לי אורחין יומא דין דאמרית דלא ליבזוי ביקרא דמרי יומא דין בגין כן לא אכלית עם מרי יומא דין א"ל אתה פייםתה למאן דמתחמי ולא חמי דין דחמי ולא מתחמיים יקבל פיוסך א"ל הדא מגא לך א"ל מר"א בן יעקב דְרִ"א בן יעקב עאל חד דְסִגי נהורִא לקרתיה יתב ליְה ר"א בן עקב לרע מיניה דיימרון דאילולי דהוה בר נשא רבא לא יתב ליה ר"א בן יעקב לרע מיניה עבדין ליה פרנסה דאיקר אמר לון מהו הכין אמרון ליה ר"א בן יעקב יתב לרע מינך וצלוי עלוי הדא צלותא אתה גמלתה חסד למאן דמתחמי ולא חמי דין דחמי ולא מתְחמי יגמול יתך חסד: (דלמא) רבי חמא בר חנינה ורבי הושעיא (רבה) הוו מטיילין באילין כנישתא דלוד א"ר חמא בר חנינא לר' הושעיא כמה ממון שיקעו אבותי כאן אמר ליה כמה נפשות שיקעו אבותיך כאן ילא הוה אית בני גש דילעון באורייתא רבי אבון עבד אילין תרעייה ריבב"ן הדרים. חשאים על שם לשכום שעניים בני טובים מתפרנסין ממנה

מתני'

בחשאי בלנעא שלא יתביישו: כלי שמלאו בו לורך בדק הכים מניחין אוסו. לבד"ה: ירושלמי תני קדשי מזבח מוליחין את הראוי להן מקדשי בדק הבית [ואין קדשי בה"ב] מוליאין את הראוי להן מקדשי מזבח. והתנינן כלי שמלאו בו לורך בין מין של מוסח: האמין של עונמו כו כורך לבדק הבית מניחין אותו והשלי (מכרין ודמיהן נופלין ללבכת בדק הבית ס"ד אותן שהקדישו לקדשי מזבח הקדישו וקתני ודמיהן נופלין ללשכת בד"ה" (בותר בשור בשור בד"ה" בשריבים לותר בדור בדור בד"בותר בדור בדור בדור בדור בדור בדיים בד כלומר בשעה שהקדישו עיקר קדושתן לב"ה:

תקלין חדתין הכתוב כו' דכבש עשרון א' ואיל ב' עשרונים:

ס"ל ככה יעשה לשור החחד. דבין גדול בין קטן נסכיו שוין א"נ מהכא דשור בן יומו קרוי שור כדכתיב שור או כשב או עז כי יולד: או לאיל למה נאמר. והלא כבר נאמר או לאיל מעשה מנחה: בן שנה. הוא כבש בן שנתים הוא איל: לבן שלש. שיהיה נסכיו יותר: ס"ל או לאיל. מריבויא אשמועינן, א"כ מעת שקרוי איל הכל אחד בן שנתים ובן ג': או לשה בכבשים למה נאמר כו'. והלא כבר נאמר או לובח לכבש האחד: כבשה. נקבה דכבשים: רחלה. נקבה דעזים: מ"ל או גו'. מריבויא: או בעזים. והלא עזים בכלל כבשים הם: גדי. היינו בחור: סים, זקן: כג' לוגין, הוא רביעית ההין שההין י"ב לוג וכ"ה הסוגיא בבלי (מנשות לא ב לב 6): הגע עלמך כו'. אמתניתין מהדר כלומר מה בכך שהיה כתוב עליו שם היום יכול הרמחי להמתין בשבוע האחרת שיגיע יום זה הכתוב בחותם: שם משמר. ומשני שהיה כתוב שם המשמר ובשבוע האחרת משמר אחר ולא יהיה יכול לרמאות: ופריך הרי יכול להמתיו עד שיחזור חלילה זה המשמר וזה היום: ומשני שם יום ושבת וחדש כתוב. שלא שייך שימתין זמן הרבה עד שיארע כך: **מתגי' לשכם חשאים.** על שם שנותנין לתוכה בסתר והמתפרנסים מתנה נוטלים בסתר: ללשכם בד"ה. ללשכה שנותנין בתוכה כל בד"ה: גבו' לאוחרנין. מפני שהיו מתביישים לקבל מיד הגבאי ונתן להם מה שלקח שהוא לא היה מוכל מירי שהפתר ומון פשם מירים מפליג. ממה שהיה נוטל: מלוה. לדקה: בלילה. משום מתן בסתר שלה נוטל: מלוה. לדקה: בלילה. משום מתן בסתר שלה לפייש המקבלים וכמ״ש טב דלא יהביה כר׳: לא ססיג. ובלילה זמן הרוחות ואמרו אל ילא מ״ח יחידי בלילה: מסן בססר. וזה כל כוונתי בהליכתי בלילה ושלוחי מלוה אינן ניזוקין ובפרט שכופה אף: שהוא מסתכל במלוה. בהשכל וחכמה שלא יהיה בה איזה פחיתות: שנפלה לך ירושה ממקום אחר. דכתיב בית והון נחלת אבות. וכשנפסק זה כגון זה שירד מנכסיו ירושתו ממקום אחר להתפרנם מאחרים המשפיעים לזה כאבותיו שהשפיעו לו: טול ואתה פורע. כדאמרי׳ בשבת (קום ב) כי אתא עניא אקדים ליה ריפתא כי היכי דליקדמו לבניך כו׳ גלגל הוא שחוזר בעולם כו׳ שאם הוא לא בא בא בנו או בן בנו ואמרו במ"ר ההב"ה עושה סולמות מוריש לזה ומעשיר לזה וז"ש ואתה פורע בזימנא אחריתי: מן דהוה נסיב כו'. כדי שלא יסבור כפשוטו שהוא בע"ח וילטער כמ"ש ברים ע"ז בע"ח עלב כו': אים הוי סבין ביומינו. בימינו היו זקנים: מבין ריש שחא כו'. דגירסת הירושל׳ כל מזונותיו של אדם קצובין מר״ה ועד יוה״כ. והיה דעתם בזה שמר"ה ועד יוה"כ הוא קלבת מזונם לכל השנה ולכן עד יוה"כ היו נוטלין שעדיין לא נקלב להם במרום ורשות בידם ליטול משא"כ אחר יו"כ שכבר נקלב להם פרנסתם על כל השנה מהסיבה שהיה בידם ולא היו רולים ליטול וזהו דשתא גבן של כל השנה אללנו כבר: זכה עמי. עשה עמי לדקה והוא כמ"ש יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני העני עושה עם בעל הבית שנאמר ושם האיש אשר עשיתי וגו': הא לך. מטבע זו וקנה לך חילופה בשר: ואכל. בשר שור ומת: להרוגו של נחמיה. שאילו נתן לו בשר תרנגולת כהרגלו היה חי: נחום איש גם זו. סוגיא זו איתמרא בבבלי במס' תענית (כם 6) וכחן יותר מדוקדקת: גם זו. שהיה חומר על כ"ד גם זו לטובה: דורון. בבבלי מפורש משח ג' חמורים מאכל ומשחה ומגדים: **מוכה שחין א'.** שהיה נראה לעין חולה גדול וחלש: **זכה עמי.** לא אמר כמוכרח לזה מאד אלא שחזכה עמי בנחינתך לי ולא הפליג בקשתו כההיא דאתיא לקמיה דבנימין הלדיק וא"ל הרי הם מוטלים בסכנת מיתה שבודאי היה מודרו לימן מכף ועתה חשב בחזירתו ימן לו ומשום כבוד חמיו היה אך לדרכו וז"ש לבית חמיו: אשכחיה. בחזירתו דמית: קאים כו'. עמד לנגדו: עיני' דלח חמון כו'. החשים עלמו על שלח הביט גודל חוליו וחלישותו וה"ל להזדרז: דלח פשטן. כמ"ש פתוח תפתח את ידך וגו": לך. שהיית נראה חולה גדול ופניו העידו בו: דלח רהטין. בחחילה וגם אילו היה רץ יותר בחזירתו מיראתו ודאגתו על העני היה מולאו עדיין חי והיה מלילו: רביה דבריה.

העני היה מונחו עדיין חי והיה מניני: רביה דבריה.
בכל יום מהולם של בין היו היה מניני: רביה דבריה.
בכל יום משום כברו: או זמן מו. פיא היו לר אושעיא אורחין ולא אכל עמו: לא יפעום. לא יתרעם אדוני עלי: דלא ליבוו. שלא יבוו כבודך שאינם מכירים אותף: מנא לך.
בל גרכתא שהוא דרך מכמה: דראב"י. בא חד סגי נהור למקומו וישב ר"א למטה הימנו כדי שיאמרו אילו לא היה סגי נהור זה גברא רבא לא היה ימיב רבי אלעור בן יעקב
הלמטה הימנו ועשו לו פרנסה בכבוד: מהו הדין. שראה שהפריזו על המדה כפי ערכו שהיו רגילים בני אדם לימן לו: א"ל. רבי אלעור בן יעקב יושב למטה הימנו ששחן המחלב ביו שבל משה הימנו ועשו לו פרנסה בכבוד: מהו הכין. שראה שהפריזו על המדה כפי ערכו שהיו רגילים בני אדם לימן לו: לא היו בני אדם שיפרנסו אותם שיעסקו בחורה:
התפלל הסגי נהור עליו: גמלם חסד. שישב למטה הימנו: שקעו אבוסי. שבנו בתי כנסיות אלו: כמה נפשות כר: לא היו בני אדם שיפרנסו אותם שיעסקו בחורה:

מו:

ריבב"ן מתני' י"ג שופרות י"ג שולחנות. כלהו מפרש

מקום שהיו העלים ללורך המזבח : ששם הארון נגנו.

שגנזו יאשיהו המלך כדאיתא ביומא (פ"ד) [פ"ה]

(ד' נג) דכתיב (דה"ב לה) ויאמר ללוים המבינים

לכל ישראל הקדושים לה׳ תנו את ארון הקודש בבית

אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל אין לכם משא

בכתף. ירושלמי אמר להם אם גולה הוא עמכם

לבבל אין עוד אתם מחזירין אותו למקומו אלא

עבדו את ה׳ אלהיכם ואת עמו ישראל. תניא

בתוספתא ר' יהודה אומר י"ג השתחויות כנגד

י"ג פרלות. ירושלמי מתני' אבא יוסי בר חנין היא

דאמר [אבא] יוסי בר חנין כנגד י"ג שערים ברם

לרבנן ז' שערים הם בעזרה. על דעתיהון דרבנן

היכן היו השתחויות הללו כהדא דתנינן י"ג פרצות

היו בו שפרלום מלכי יון וחזרו וגדרום וכנגדן

גזרו י"ג השתחויות: מתבי' שהיה מפעסק.

מפרש ביומא פ' הוליאו לו (ד' נד) מאי הוה עביד

אמר ר' חלבו מתעסק בקרדומו הוה. תנא דר"י

כהנים בעלי מומין היו מתליעין בעלים ונשמטה

קרדומו של א' מהן ויצאתה האש ואכלתו ותנן במס'

מדות (פ"ב מ"ה) ואיתא בפ"א דיומא (דף מו) ופ"

כל קרבנות (דף פה) כל עץ שנמלא בו תולעת פסול

ומפרש (שם) בפ׳ כל קרבנות ל״ש אלא לח אבל יבש

נורדו וכשר: משונה מחברותי'. שהיחה נבוהה

אותה טבלא של שיש שהיתה ברלפה והארון מחתיה ומת לפי שלא היה לו להראותו מקום

הארון שמא ירגישו האומות: ביחוד. בבירור

כדאיי בבילה פ"ב גבי אין אופין פת עבה ביו"ט:

למאי אלטריכו: כנגד דיר העלים.

מי תמורה לב א. ב) מדות פ"ב מ"ג, ג) יומא נד א, ד) תוספתא ספ"ב ויומא נג ב, ה) שם נד א, ו) ירושלמי סוטה פ״ח הלכה ג ותוספתא סוטה פ"ז ה"ט, ז) ספרי פ' בהעלותך,

עין משפמ נר מצוה

א מיי׳ פרק ב מערכין הלכה יג ובהשגות ופרק ד משקלים הל"י ובכ"מ ולח"מ:

ב מיי׳ פרק ב משקלים הל״ב: ב ג מיי שם הל"ח: ב מיי׳ פ״ד מבית הבחירה הל״א:

נוסחת הבבלי

(א) מקדשי בד"ה (א"ר חייא כן הוא מתניתא קדשי מזבח מוליאין את הראוי להן לקדשי בד"ה) אין קדשי בדה״ב כו׳: (ב) הבדים מן הקודש על פני הדביר כו' מסייע ליה לר"י בר אילעאי כו":

הגהות הגר"א

מונח מתם קדשי מוכח [א] ה"ג תנן התם מוליאין את הראוי להם מקדשי בד"ה אין קדשי בדה"ב מוליאין את הראוי להן מקדשי מזבח ולא קדשי בדק הבית מקדשי בד"ה והא תנינן כלי שמלאו בו וכו'. א"ר חזקיה כיני מתני' ללשכת בדה"ב כל"ל וכ"ה במתני' תמורה (לב.) א' קדשי מזכח ואחד קדשי בדה"ב אין משנין אותן מקדושה לקדושה ופירשה הרמב"ם מקרושה לקרושה ול החדש מובח ז"ל כמו שאין משנין בקדשי מובח גופיה משלמי לעולה וכן להיפוך כן אין משנין בבדה"ב מקדושה לקדושה. ופריך והא תנינא וכו" והשאר נמכרין ודמיהן נופלין לבדק הבית הרי דמשנין בבדה"ב שנמכרין ולוקחין לבדה"ב מזה ומשני כיני ללשכת בדה"ב וה"ק והשאר מה שחין לורך למה שהוקדשה כעת נמכרין ודמיהן נופלין ללשכת בדה"ב ומ"ש ולא קדשי בדה"ב מקדשי בדה"ב היינו דומיא דאינך שישנה מוה לבדק הבית אבל ללשכי הוא אח"כ כמו דבר חדש כיון שאין נורך בזה כלל לבדה הבית. וגי׳ הספרים חסרה ומשובשת: [ב] ה״ג ויאריכו הבדים וגו' ולא יראו החולה וכתיב ויהיו שם עד היום הזה. וכ"ה בתוספתה ועי׳ בפירוש מהרה״פ: [ג] ה"ג אחד שהיו לוחות נתונות לתוכו ואחד שהיו שברי לוחות נתונות לתוכו זה שהיו לוחות וכו' זה שהיו שברי לוחות נתונות לתוכו היה נכנס ויולא עמהן ע"כ. ולא גרסינן ופעמי שהיי מתרחה עמהן ועי' בק"ע. ח"ל הרב בעל תקלין חדתין בתוספתח פ"ז דסוטה הגירסא א' שהיתה התורה נתונה בתוכה כמו בספרים שלנו. ונראה הא דלא גרם רבינו הגדול מהר"א ווילנא זל"ל כמו בתוספתה משום דלקמן בסוגיה דלר"י לא היה ס"ת מונח כלל בארון אלא מלד הארון וסתם ר"י הוא ר" ב"ח בר פלוגתיה דר"מ וט"ס בתוספתא ר"י בן לקיש ועי' תוס' לסוטה (מב.) שכתב בזה שילא למלחמה ושברי לוחות וכו׳ ומ״ש שם ר"ל ט"ס ול"ל ר"י ב"ח ועי' תוס׳ יומא (נג:) ד"ה תנן וכו' ומוכח מדבריהם דגירסתם ר"י ב"א דהוא סתם ר"י וכולה סוגיא במדת הלוחות הכל מייתי דלוחות ושברי לוחות מונחין בו וכו'. ועי' במס' שקלים עם פי' תקלין חדתין הנדפם מקרוב

גליון הש"ם

ותמנא דבריו ביתר ביאור:

עי' תשובת מהר"ס מרוטנבורג סימן תרלב: [ב] עי׳ תוספות עירובין דף סג ע"ב ד"ה כל וסוטה . דף מב ע"ב ד"ה מפני:

הפתחים של בהמ״ד הגדול: **חמי מה דעבדית.** היה משבח עלמו ראה מה שעשיתי: וישכח ישראל וכו'. טוב הוא ליתן לעניי תורה שעושין מלוח בכל עת משיבנו בנינים והיכלות: **מוליאין את הראוי להן מקדשי בדק הבים.** כגון אם הקדיש בהמה או אבנים לבדק הבית ולריכין אותן למובח נוטלין אותן למובח אבל הקדיש בהמה אפר בעלי מומים או אבנים למובח אין מוליאין אותן לבדק הבית אלא ימכרו ודמיהן נופלין לבדק הבית: כלי שמלאו בו צורך לבד״ה מניחין אותו. הא ראוי למובח מוכרין אותו שמשינן דקדשי בדק הבית אף ע"פ שראוין למובח אין מוליאין מקדשי בדק הבית: כיני מסנים: כן היא משנחנו כלי שמלאו בו לורך והיינו ללורך המובח או לבד"ה ללשכת בד"ה מניחין אותו ומשם נוטלין אותו למה שלריכין אותו: הדרן עלך פרק אלו הן הממונין

הלכה א מתני' שלשה עשר שופרות. תיבות לרות מלמעלה ורחבות

מלמטה עקומות כעין שופר מפני הרמאים שלא יתנו ידן לתוכן להראות כאילו נותנין לתוכו ויטלו מתוכן ולקמן מפרש למה י"ג שופרות וי"ג שולחנות ובאיזה מקום מונחין: י"ג השתחויות. לקמן מפרש היכן היו: כנגד דיר העלים. לשכה שבה היו נותנין כל עלי המערכה והיא היתה במהלוע מזרחית לפונית של עזרת נשים: ששם ארון נגנו. ע"י יאשיהו כדמפרש בגמרא: שהיה מחעסה. במלאכתו מתליע את העלים שאין לבעלי מומין מלאכה במקדש כי אם להכין עלים למערכה דכל ען שנמלא בו תולעת פסול למזבח: שהיא משונה. שלא היתה האבן שוה לשאר אבני הרלפה והבין שנסתלק משם והוחזרה: ביחוד. בבירור: גבו' ה"ג אלא הדברות שבתוכו: ולא יראו החולה. סיפא דקרא ויהיו שם עד היום הזה: **כפיב.** ברישא ויראו וכתיב בסיפא ולא יראו וקשיא אהדדי: בולטין. ודוחקין בפרוכת ונראין כשני דדי אשה שבולטין מתחת חלוקה: ומפלע. ומבקע: ביחוד. בבירור: הקיש עליה בקורנם. על המקום ההוא וילה הש ושרפו: התורה. ולוחות שניות מונחים בתוכו: **לא משו וכו'**. ואס"ד דהארון ההוא הוא שהיה הולך לפניהם במלחמה מסתמא גם המעפילים היו נוטלים אותו עמהם במלחמה: היה נכנם ויוצה עמהו. כשנסעו במדבר נסע לפניהם כדכתיב וארון ברית ה' נוסע לפניהם: ה"ג ופעמים הוא מסראה עמהן במלחמה. וי"ם דל"ג ליה והוא הנכון וכן הוא במס' סוטה: מילה דלא חמון וכו'. דבר שלא ראו מימיהם ואס"ד שהיה יולא עמהן תמיד במלחמה מאי יום מיומיים שהיו מתייראין עתה: והלא ארון בקרים יערים היה. עד שבא דוד והעלוהו משם: ומשני הגישה אלי **הליץ.** והארון הזה לאו ארון ברים ה' אלא הארון שהיה בו החשן והאפוד והאורים והתומים וזכר הלין לפי שאסור לשאול באורים כי אם בלבישת

בידן

בפיירטו דרגה כב"י שם מנח דפיירטו בפסטת מנו בקדש: מדוגה מדיה וניתו מוגבת מקדשים בידה וונית מוגבת מוגבת מדיה וניתי מוגבת מוגבת

דסדרא רבא אתא ר' מנא לגביה אמר ליה חמי מאי עבדית א"ל יוישכח ישראל את עושהו ויבן היכלות לא הוה בני נש ווו דילעון באורייתא (אותני אקדשי המזבח מוציאין את הראוי להן מקדשי (א)בדק הבית אין קדשו בדק הבית מוציאין את הראוי להן מקרשי מזבח והא תנינן כלי שמצאו בו צורך לבדק הבית מניחין אותו והשאר נמכרין ודמיהן נופלין לבדק הבית א"ר חזקיה כיני מתני' (לצורך) ללשכת בדק הבית:

הדרן עלך פרק אלו הן הממונין

הלכה א מתני' ישלשה עשר שופרות שלשה עשר שולחנות שלשט עשרה השתחוויות היו במקדש של בית ר"ג ושל בית רבי חנניה סגן הכהנים היו משתחוים בארבע עשרה והיכן היתה יתירה כנגד דיר העצים שכן מסורת מאבותיהן ששם הארון נגנז מעשהי בכהן א' שהיה מתעסק וראה את הרצפה שהיא משונה מחברותיה בא ואמר לחבירו לא הספיק לגמור את הדבר עד שיצתה נשמתו וידעו בייחוד ששם הארון גנוז: גב" תני יהשופרות הללו עקומות היו צרות מלמעלן ורחבות מלממה מפני הרמאין תנידי בשם ר"א הארון גלה עמהן לבבל מ"ם בלא יותר דבר אמר ה' אין דבר אלא שהדיברות לתוכו וכן הוא אומר 3ולתשובת השנה שלח המלך נבוכדנצר ויביאהו בבלה עם כלי חמדת בית ה'י איזהו כלי חמדת בית ה' זה הארון (תני ר"י בר אילעי) דרבי שמעון בן לקיש אומר במקומו היה הארון נגנז הדא הוא דכתיב 1ייאריכו הבדים ויראו

תקלין חדתין **סרעייהו.** שערי בהמ"ד הגדול: חמי מחי עבדים. מה עשיתי זה השער והיה משבח עלמו: ה"ג סני **קדשי מובח כו'**. מוליאין את הראוי להן מקדשי בד"ה. ראשי (ב) הבדים אל הקדש אל פני הדביר ולא כמ"ש בפרק ד' המקדיש נכסיו והיו בהן דברים הראוים למובח כו' יקרבו עולות אע"ג דסתם הקדשות יראו החוצה [ב]כתיבס ויראו ואת אמרת ולא יראו אלא נראין ולא נראין בולטין ויוצאין כשני דדי לבדק הבית ותנינא בתוספתא פ"ק דתמורה המקדיש ממימים לבד"ה אין פודין אותן אלא למזבח וו"ש את האשה ורבנן אמרי בלשכת דיר העצים היה הארון הראוי להן: אין קדשי בד"ה מוליאין אם הראוי להן גנוז מעשה בכהן אחר בעל מום שהיה עומר ומפצל עצים בלשכת דיר העצים וראה את הרצפה שהיא משתנה מחברותיה בא ואמר לחבירו בא וראה את הרצפה הזאת שהיא משתנה מחברותיה לא הספיק קרש בתכנים זייל כמו שאין משנין בקדשי מוחה גופיה משלמים לעולה וכן להיפך כן אין משנין בגדק הבית מקדושה לקדושה. ופריך והא סנינן כו' והשאר מסרין ודמיהן טופלין לבד"ה. הרי דמשנין בבד"ה לגמור את הדבר עד שיצתה נשמתו וידעו בייחוד ששם הארון גנוז: תני (משום) ר' הושעיא הקיש עליה בקורנם ויצאת אש ושרפתו תניי רבי יהודה (בר אילעי) בן לקיש אמר 🗈 ב' ארונות היו מהלכין שנמכרין ולוקחין לבד״ה מזה: ומשני ליני **מסני** ללשכם בד״ה. וה״ק והשאר מה שאין לורך למה שהוקדשה כעת נמכרין ודמיהן נופלין ללשכת בד״ה עם ישראל במדבר [נ]אחד שהיתה התורה נתונה בתוכו ואחר שהיו שברי לוחות נתונין בתוכו זה ומ"ש ולא קדשי בד"ה מקדשי בד"ה היינו דומיא דאינך שישנה מזה לבדק הבית אבל ללשכה הוא אחר כך שהיתה התורה נתונה בתוכו היה מונח באהל מועד הדא הוא דכתיב זוארון ברית ה' ומשה לא משו כמו דבר חדש כיון שאין לורך בזה כלל לבדק הבית וגירסת הספרים חסרה ומשובשת: מקרב המחנה זה" שהיו שברי לוחות נתונין בתוכו היה נכנם ויוצא עמהן ופעמים שהיה מתראה עמהן

הדרו עלד פרק אלו הו הממוניו

שלשה עשר שופרות. תיבות לרות מלמעלה ורחבות מלמטה ועקומות. כשופר וכדמפרש בגמ':

י"ג השתחויות. ומפרש בגמרא היכן היו: כנגד דיר העלים. לשכה שבה היו נותנין כל עלי המערכה והיא היתה במקלוע מזרחית לפונית של עזרת נשים: ששם ארון נגנו. על ידי יאשיהו כדמפרש בגמרא: שהיה מחעסק. בקרדומות במלאכתו מתליע את העלים: שהיא משונה. שהיה גבוה אבן אחת משאר אבני הרלפה והבין שנסתלקה משם והוחזרה: ביחוד. בבירור: גבז' מפני הרמאים. שלא יהיו הרמאים עושים את עלמם כמטילים לתוכם ויקחו מהם בנחת:

סני בשם ר"א וכר לר. דהא מחלה נאמר כל אשר בביתך והכל בכלל ולמה ליה למימר ולא יוחר דבר אלא דקאי על הארון: ו**גן פוא** אומר ולספובת וגו' בכלה. במוספתא שם נקט לה בשם ר"ש בפ"ע והכל מביא לתחיה דמקרא קמא אפשר לומר דנתבטלה הגזירה מרעה לטובה במ"ש שאני גוור גזירה ולדיק דמקרת קמח חפשר נומר דמבפטה הגודרה מרשה נטובה כמי"ש שחני גודר גזירה ודיק מבעלה ודקרת חפשר מחלי גודר במיכה ולדיק מבעלה ודקרת מכשלה ודקרת מכשלה ודקרת מכשלה ודקרת מכשלה ודקרת מכשלה ודקרת במיכה במיכח במושבת במיכה ב והבין שמילקוה מאחר שנשדרה שם: **בקורנם.** בבצלי הגירסא ממעסק בקרדומו: באובל מועד. ול"ג שנאמר וארון וגו' דוה הפסוק במעפילים כמיב שלא רלה ה' בהליכחם. ה"ג ויולא עמהן, ול"ג ופעמים היה מחראה כו' דנקנס כו' משמע כל זמן שהיו במלחמה: דלא אמון כר. שלא ראו מימיהם ופעם אחד זה בלבד הוא שילא וכרבנן: **בקרים יערים.** היה אז עד שהעלוהו דוד משם ומאי הגישה דמשמע שהיה שם אע״כ ב' ארוטות היו ועל ארון שהיה עמהם במלחמה אמר הגישה: מאי עבדו ליה רבנן הגישה אלי הליך. יש מפרשים

ורבגן אמרי ארון א' היה ופעם אחת יצא בימי

עלי ונשבה קרייא מסייע להו לרבגן יאוי לנו מי

יצילנו מיד האלהים האדירים האלה מילה דלא

חמון מן יומיהון קרייא מסייע לר' יודה בן לקיש זואמר שאול לאחיה הגישה ארון האלהים והלא

ארון בקרית יערים היה מה עבדון ליה רבנן הגישה

אלי הציץ קרייא מסייע לר' יודא (בר אילעי) בן לקיש °הארון וישראל ויהודה יושבין בסוכות

ראש הָהָר וַאָרוֹן בֶּרִית יְיִ וּמֹשָׁה לֹא מָשׁוּ מִּקְרֵב הַמַּחָבָה: במדבר יד מד 6. אוֹי לְנוּ מִיּ יַצִּילְנוּ מִיִּד הָאָלִהים הָאִדִּירִים הָאָלָה אַלָּה הַם הָאֵלֹהים הַמַּכִּים אָת מִצְרִים בְּכָּלְ מִּכְּה בַּמִּדְבָּר: ש״א ד ח 7. וַיֹּאמֶר שְׁאוּל לַאֲחִיָּה הַגִּישְׁה אֲרוֹן הָאֶלֹהִים כִּי הְיָה אֲרוֹן הְאֶלֹהִים בִּיוֹם הָהוּא וּבְנִי יִשְׂרָאֵל: ש״א יד יח 8 וּיֹאמֵר אוּרְיָה אֶל דְּוִד הָאָרוֹן וְיִשְׂרָאֵל וְיהוּרְה ישׁבִּים בַּסְּכּוֹת וִאַדנִי יוֹאָב וְעָבִדי אָדנִי על פּנִי הְשִׁדָּה חֹנִים וְאַנִי אַבוֹא אַל בִּיתִי לְאַבל וְלִשְׁתוֹת וְלִשְׁכַב עִם אִשְׁתִי חַיֶּךְ וְחֵי נִפְשֶׁךְ אִם אֶעֲשֶׁה אֶת הַדְּבֶר הַזֶּה: שמואל ב יא יא

ו. וַיִּשְׁבָּח יִשְׂרָאֵל אֶת עֹשַׂהוּ וַיִּבֶן הֵיכְלוֹת וִיהוּדָה הִרְבָּה עָרִים בְּצָרוֹת וְשִׁלַחְתִּי אֵשׁ בְּעָרְיו 2. הַנֵּה יָמִים בָּאִים וִנִשָּׂא כָּל אֲשֶׁר בָּבֵיתֶךְ וַאֲשֶׁר אָצְרוּ ואָכִלָה אַרְמִנֹתֶיהָ: הושע ח יד אָבֹתֶיף עַד הַיּוֹם הַזֶּה בָּבֶל לֹא יַוְתֵר דְּבָר אָמֵר יִי: מ״ב כ יז ֹ 3. וְלִתְשׁוּבַת הַשְּׁנֶה שְׁלַח הַמֶּלֶךְ נְבוּבְּדְנָצֶר הַבְּאַהוֹ בְּבָלָה עִם בְּלִי חָמֶּדְת בִּית יְיִ הַימֶּלְךְ אֶת צֵדְקִיהוּ אָחִיוֹ על יְהוּרְה הַירִים הַימִים בּ לוֹ י 4. הַאָרָבוֹ הַבְּדִים וַיְרָאוֹ רָאשִׁי הַבִּדִּים מוְ הַקְּדָשׁ עַל פְּנֵי הַדְּבִיר וְלֹא יֵרְאוּ הַחוּצָה וַיִּהִיוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה: מלכים א ח ח 5 וַיַּעפָּלוּ לָעַלוֹת אֶל

השמונה בגדים והליך הוא החשוב שבהן: **והלא הארון בליון היה.** בימי דוד ואיך קאמר והארון יושב בסוכות אלא ודאי דעל הארון השני שיולא עמהם למלחמה קאמר: **סרך שהוא** השתנה בגדים והכין הוח המשוד עבה). והנה החדן בניקן היה. ביתי דרו תוך קחתר והחדן יושב בשרנח מנח דתם יושב שינת עתהם ב<mark>קירו.</mark> שהיה יושב באוהל שעדיין לא נבנה בכית ולכך קורא אותו סוכה לשון סכך בעלתא והואיל והארון לא היה מיושב וישראל במלחתה החמיר אוריה עלנו שלא לשמש המעה: **גנו עמו נולנת המ**ן. דכמיב בארון אשר אועד לך שתה ורחיב בנצלנת התן ותן שתה מלא העומר תן ויליף שתה שתה גזירה שוה: ו**ללוחים שתן המשחה. ד**כתיב בו שתן משחת קודש יהיה זה לי לדורומיכם וכמיב גבי לנלנת למשמרת לדורומיכם ויליף דורות דורות: **ומקנו של אהרן.** דכמי למשמרת לפני מרי ובצנצנת כמיב למשמרת לדורומיכם ויליף דורות דורות: **ומקנו של אהרן.** דכמי למשמרת לפני מרי ובצנצנת כמיב למשמרת וארבו שהושיבו **פגשמים אשם נאלבי** ישראל. דכתיב תשימו בארגז מלידו אלמא גבי

תקלין חדתין דמרון קאי על ארון שהליץ מונח בו: בליון היה. ואיך אמר והארון יושב בסוכות אע"ר דב" ארונות היו ואארון דבמלחמה קאמר: שלא בקירוי גרם. שעדיין לא נכנה בה"מ והיה באלה ולפי שעדיין לא והלא ארון בציון היה מה עבדין ליה רבגן סכך שהוא [א] כקירוי שעדיין לא נבנה בית הבחירה שעדיין לא נפנה בח"מ והיה באהל ולפי שעדיין לא כנה בח"מ והיה באהל ולפי בעודיין לא כנה בח"מ והיה באהל ולפי שעדיין לא כנה בח"מ והיה באהל ולפי שעדיין לא כנה בח"מ והיה הארון בבית החמיר אורים על עלמו: גגנו שלה אוד לעלכה. במוספתא שם ויליף מדכתיב בארון ותן שתה מהל העומר לן וויליף גו"ש שמה שתה: וללוחים כו". דרמת דרחיב: ולוחים כו". ליף משמתה דרחיב כי ולידות דרחיב והוב ללגנות מדיב ומשמדת: וארגו כו". במיב השימו בארב נכה כו". שם גמון היו ה"ג ונגנו ב"ג ונגנו ה"ג ונגנו ה"ג ונגנו ה"ג ונגנו ה"ב"ג ונגנו המשחה כיאד כו". וקא אדלעיל המשום של שםן המשחה כיאד כו". וקא אדלעיל המשחה בא אד ביר ווקא אדלעיל המשחה באהל ב"ל ובא של אדלעיל ווקנה בשם מהליחו. ממליחו דמר דרור שמש מלות וקנה בשם ג"ע ר"ן וקדה מ"ק הרי אלף וח"ק: ""ב לנו שו שולקין את העיקרין. הבשתים: ה"ג דברי ונקה בשם מ"ל רבי יוםי והלא לטוך בעיקרין אינה בבל מ"ב לוג ועיקרין שלה היו לאל ""ב לוג ועיקרין מרו ב"ל ב"ל עד עובל מדים להיו מלות של היו ללות "ב"ל וג ועיקרין הוו מהל מות ביל לד עובל העיקרין ושלקה ביל עד הבלות השלחה העיקרין ושלקום במוים שהוו הבילה בילון השלחה העיקרין ושלחם הוו מות הבילו בעוד המות הבילו בעוד הבילון באות הבילון השלחה העיקרין ושלחם הוות הבילות של הצל לד של הוות הבילות הבילות הבילות הבילות הבילות של הבילות בילות של הצל לד שב לוות בילות של הבילות הביל ספק ופי רש" דהם שמן לא הוי אלא "ד לוג ועיקרין הי טובא רילד עוד טובה הביאו העיקרין ושלקום במים הי טובא הביאו העיקרין ושלקום במים שיבלעו המים ולכשיליף עליהן השמן לא יבלעהי והציף עליהן שמן המשחה וקלע את הריח וקפחו וחבירו וקפחו את הרועה ביותא קפחו משה לשמן וחבירו וקפחו את הרועה ביותא קפחו משה לשמן העיקרין ותמו בצלוחית ע"ש וה"י ההל ודריש לה מקרא: רוקח דרך המפעמין. והתם מייתי לה הל מקרא: רוקה הדרך המפעמין. והתם מייתי לה דר' יהודה השיב לר"י וכי גם א' נעשה בשמן המשחה כר': כל שבעם ימי המנואים היו. כדמפרש בנמרא ברל שונה של שונה של שונה של מיום ולא מיום היום אותר של של מיום על אותר היום אותר של מיום אותר מיום אותר של של היום המשחה במרך המשרים שונה של של מיום אותר של של היום אותר של מיום אותר היום אותר של היום אותר היום אותר של היום אותר של היום אותר של היום אותר היום אותר של היום אותר היום אותר של היום אותר היום אותר של היום אום אותר של היום אותר ש כר? כנ שבנם ימי המנוחים כו. כדתפקם בנחרם מפקק קחן דיותו שצעם יוני מעלו זוגי ח'ימקש משיחה לריבוי דכתיב לתשחה בהם ולתלא בם את משיחה לריבוי דכם: מגל או שעון משיחה אכל כ"ג מו". ול"ג מ"ש דכתיב כי זה וגוי דמום דריש לקמן על מכני שכול שלא"ל כלל משקה וב"ה בבבלי שם: כולן שעונין פו", הסם מפרש מדכתיב והכהן המשיח כולן שעונין פו", הסם מפרש מדכתיב והכהן המשיח בי מיינו בי מיינו מו". דונן טעורון דו. החם מפרש מדכתיב והכהן המשיח מחמיו מתמו מביו עליי המסק מתפתים מביו עליי המסך שתחתיי מביו עליי המשח ליה משח ליה ליה למכל משח ליה משח ליה משח ליה משח ליה משח ליה משח ליה משח לע"ל. אין מושחין מלך ביו מלך. בכלי מער, בכלי מען לירך ימים על, בכבלי מפרש מקרא דכתיב למען ילרך ימים על מתככח הוא וצניו כל הימים ירושה היא: אלא על מתלכח הוא וצניו כל הימים ירושה היא: אלא מדי מתוכח היא וביו כל הימים ירושה היא: אלא מדי מתוכח היא וליא מדי מתוכח היא ולא מדי מתוכח היא ולא מדי מתוכח היא ולא מדי מתוכח היא היא אלא מדי מתוכח היא מתוכח היא מדי מתוכח היא מדי מתוכח היא מתוכח על מתלכסו הוא זובניו כל הימנים ירושה היא: אלא מפני מר. גרסינן ול"ג חסלה חפני המחלוקת ובבבלי מפני ב מתלוקת בעי משיחה ואל כל מכני מלל דכי אתי מחלוקת בעי משיחה ואל כל דבעי מלכא מורים ליה מלכותא: לא דרין כהיב כו". קושא היא דפריך על הא דלמר שנמשה יהוא מפני יהורם והא כתיב כי זה וגר דמשמע שאין אחר מתלכי יהורם והא כתיב כי זה וגר דמשמע שאין אחר מתלכי שכתעול בשמן המשחה מפני המחלוקת כמ"ש בגמרא שנמעול בשמן המשחה מפני המחלוקת כמ"ש בגמרא ושל אשיחו גמו לשון המשחה ויהואחו מפני כו" והלא יאשיהו גמו לשמן המשחה ויהואחו היה אחרי והלא יאשיהו גמו לשמן המשחה ויהואחו היה אחרי משחה והחלאחו היה אחרי משחה והחלאחו היה מחלי משחה ובמה ממשח ופניה של שניהם והלא יאשיהו גמז לשמן המשחה ויהואחן היה אחרי יאשיהו ובמה נמשח ופריק בחדא מחחתא על שניהם הד"א באפרסעונא משחו שהם משחו אותם באפרסעונא משחה ומפרש צ' המלכים דסמיך להו להד"א באפרסעונא מופרש צ' המלכים דסמיך להו להדי צברייתא ואחמיא כאוקימתא דבצלי שם: ששבע ישודה. ולא ההנים דאחו מלוי: אר"י הוא יוחנן כו'. מימיתא ללעיל מימיתי לה לפריש דלא מקשי אר"י מברייתא דלעיל בדול אחרי היאך האחר יהואחו הטני יהוקים אחיו בדול ממנו וחשני בדול מלו השל השלי ברו למלכות. ולעולשה היי גדול ממנו וחשני ברו למלכות. ולעולשה היי הייהוית הוה האיש ובצבלי פריך מר"י אברייתא ברייתה בחיר גדול מתנו ומשני בכור לתוכות. ולעולם שהיה גדול מתנו ומשני בכור לתוכות. ולעולם יהוקים הוה קשיש ובבבלי פריך תר"י אברייתא ומשני הכי: השליש לדקים. הוא כמה דפריך בבבלי הושני הכי: חשבי דהיינו שלשי רביעי ותושני שלשי הסביר וחשבי לכנים רביעי לתוכות: לדקים שלידק כו'. שתות השבחם: מתנים ואלו צ' שמות לשבחיו הם: בינועים. כל התתניה ואלו צ' שמות לשבחיו הם: בינועים. כל השל אמה בין של בנין היו נמדדות בבינונית מפני האת משפח ששיש בת חמשה טפחים והיא קרויה בינונית מפני שש בת חמשה טפחים והיא קרויה בינונית מפני שש בת חמשה מתנים ואלו בל ושבחים והיא אתת היסוד הפנית בדאתר בתנותו שם מהא קרות ואתח רובע של מובח הפניתי בדאתר בתנותו שם מהא קרו אלום הדות אלום בפוסף פ"ו צ' אמות היו בשושן הפניה ז' אלבע (חש" שוהה בין מוכה ב' צ' משה חלי אלבע (חש" שוהה ב' צ') כדתניה על של משה חלי המחת היו בשושן הבירה ה' יתילה על של משה חלי אלצע (כשיי טוסה בי ב) ומזבח העולה: ושל כלים. ארון ושלחן ומזבח הזהב. (כשיי בממות צייו א): שלא' אשר שברק ושמחם (רשיי בממות צייו א): וגו'. שישים השברים בארון. והכי איתא במנחות (פיש אי): ה"ג ורותבן שלשה מן רוחבן של לוחום (מכם מ). בי היחום על מעט שן חום פל היחום פל היחום לל מפחים למ"ם. היינו ליקח הס"ת משם דעביה של ס"ת ב" טפחים לפי שיעור ארכה ששה: שלשה טפחים. דד' לוחות רחבן י"ב מאן תנא באמה של ששה מפחים ר' מאיר היא ברנן ^{מי} ר' מאיר אומר יכל האמות היו בבינונית ר'

יהודה אומר אמות הבנין ששה של כלים חמשה על ? דעתיה דר"מ דו אמר באמה של ו' מפחים היה הארון עשוי אורכו של ארון מ"ו מפחים דכתיב ¹² אמתים וחצי ארכו אמתא אשיתא ואמתא אשיתא ופלגות אמתא תלתא וארבעה? לוחות היו בו שנים שלמים ושנים שבורים דכתיב 13 אשר שברת ושמתם בארון הלוחות היו כל אחד וא' ארכו ו' מפחים ₪ רחבו ₪(שלשה) ששה ותן ארכן של לוחות לאורכו של ארון נשתייר שם שלשה מפחים

משנגנול הארון "נגנו עמו צנצנת המן וצלוחית שמן המשחה ומקלו של אהרן ופרחיו ושקדיו וארגז שהשיבו פלשתים אשם לאלהי שראל מי גנוו יאשיהו גנזו כיון שראה שכתוב ¹יולך ה' אותך ואת מלכך אשר תקים עליך אל גוי אשר לא ידעת אתה ואבותיך עמד וגנזו הדא הוא דכתיב יויאמר ללוים המבינים ולכל ישראל הקדושים לה' תנו את ארון הקדש בבית אשר בנה שלמה בן דוד מלְך ישראל אין לכם משא בכתף אמר להם אם גולה הוא עמכם לבבל ולו אין אתם מחזירין אותו עוד למקומו אלא עתה עבדו את ה' אלהיכם ואת עמו ישראל: ו-ופמום שמן המשחה נואתה קח לך וגו' וקידה חמש מאות וגו' שהן אלף וחמש מאות מנים: שמן זית הין שנים עשר לוג שבו שולקין את העיקרין [ג] דברי ר"מ רבי יהודה אומר בשולקן היה במים ונותן שמן על גביהן משהיה קולט את הריח היה מעבירו כדרך שהפממין עושין הרא הוא דכתיב 4שמן משחת קדש וגו' תניג רבי יהודה בי רבי אילעי שמן המשחה שעשה משה במדבר מעשה נסים נעשה בו מתחלה ועד סוף שמתחלה לא היה בו אלא שנים עשר לוג שנאמר שמן זית הין אם לסוך בו את העיקרין לא היה בו ספק על אחת כמה וכמה שהאור בולע והעצים בולעים והיורה בולעת וממנו נמשחו המשכן וכל כליו השולחן וכל כליו המנורה וכל כליה וממנו נמשחו אהרן כהן גדול ובניו כל שבעת ימי המלואי וממנו נמשחו כהנים גדולים ומלכים מלך בתחלה מעון משיחה [ר]מלך בן מלך יאין מעון משיחה מ"ם 5 קום משחחו כי זה הוא זה מעוז משיחה ואיז בים יקום משחחו כי זה הוא זה טעון משיחה ואק בנו טעון משיחה אבל יכ"ג כן כ"ג אפי' עד עשרה דורות טעון משיחה וכולו קיים לעתיד לבא הה"ד •שמן משחת קודש ִיהיה זה לי לדורותיכם: אין? • מושחין המלכים ^האלא ע"ג המעיין שנא' ^זוהרכבתם את שלמה בני על הפרדה אשר לי והורדתם אותו אל גיחון ומשח אותו שם צדוק הכהן ונתן הנביא למלך על ישראל אין מושחין מלך בן מלך אלא [ה] מפני המחלוקת מפני מה נמשח שלמה מפני מחלוקתו של אדוניהו יואש מפני עתליהו יהואחז מפני יהויקים אחיו שהיה גדול ממנו ב' שנים יהוא מפני יורם לא כן כתיב ⁵קום משחחו כי זה הוא זה מעון משיחה ואין מלכי ישראל מעונין משיחה וואלא יהואחז מפני יהויקים אחיו שהיה גדול ממנו שתי שנים ולא יאשיהו גנזו הדא אמרה 'באפרסמון נמשח: אין מושחין המלכים אלא מן הקרן שאול י ויהוא נמשחו מן הפך היתה מלכותן מלכות עוברת דוד ושלמה נמשחו מן הקרן היתה מלכותן מלכות קיימת: 🗈 אין מושחין כהנים מלכים אמר רבי יונה אמר ר' אבי) יודה ענתונדרייא על שם °לא (יונה אמר ה' יסור שבם מיהודה אמר ר' חייא בר אדא "למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל מה כתיב בתריה לא יהיה לכהנים הלוים א"ר" יוחנן הוא יוחנן הוא יהואחז והא כתיב 10 הבכור יוחנן בכור למלכות א"ר יוחנן הוא שלום הוא צדקיהו והכתיב הג' צדקיהו והרביעי שלום ג' לתולדות ד' למלכות צדקיהו שצידק עליו מדת הדין שלום שבימיו שלמה מלכות בית דוד (ריש לקיש אמר) לא שלום הוה שמיה ולא צדקיהו הוה שמיה אלא מתניה הרא הוא דכתיב ייוימלך מלך בכל את מתניה דודו תחתיו ויסב את שמו צדקיהו: א"רי יוחנן ניו באמה של ששה מפחים היה הארון עשוי

א יומא נב ב, ב) כריתות ה א וע"ש, ג) ויק"ר פ"י וירוש' הוריו' פ"ג הל"ב ועי׳ בבלי הוריות יא ב, ד) הוריות יב א. ה) שם יא ב. ו) מגילה יד א, ז) הוריות יא ב, **ח**) ירושלמי סוטה פ״ח הל״ג, ע) כלים פי"ו מ"י, י) ב"ב יד א, כ) מנחות לט א ועי׳ במ״ר פ״ד,

ארון הוה קאי וממילא שמעינן דעמו נגנו: יולך

ה' אוסך וגו'. ודאג שמא יגלה: סנו אם הארון הקודש בבים. הא המם הוה קאי אלא גניוה היא:

אין אתם מחזירין אותו למקומו. שאין מלות בכתף

ישאו נוהגת בלוים או ועוד שיתחלל קדושת הארון

ילו והיאה לבבל: פיעום שמן המשחה וכו'. מדפריך בירידתו לבבל: פיעום שמן המשחה וכו'. מדפריך עלה לקמן מהא דיאשיה גגזו מייתי ליה הכא ודלא כמהרא"פ: שהוא אלף וס"ק מנים. דמפרש קרא

כדכתיב דקנמן בשם וקנה בשם כל אחד לא היה

אלא ר"ן מנה ודקשיא מחליתו דקנמון בשם למאי

אתא י"ל דגזירת הכתוב הוא שיביא ת"ק מנים

וחולהו ולוקח ממנו ר"ן מנים לשמן המשחה וכה"ג

אמרינן במנחוח מביא עשרון שלם וחולהו ומקריב

ומחלה אבד ודלא כמהר"א פולדא: העיקרין.

הן הבשמים: שולקן היה במים. שיבלעו המים

יכשיליף עליהם השתן לא יבלעו אותו העיקרין דשתן

המועט הזה היה נבלע בעיקרין המרובין: וממנו

נמשחו אהרן וכו'. דכחיב שבעת ימים ימלא את ידכם ואיתקש משיחה לריבוי דכתיב למשחה בהם

ולמלא בם את ידם: טעונין משיחה. דכתיב והכהן

המשיח תחתיו מבניו לימא קרא והכהן שתחתיו

מבניו מאי המשיח אלא הא קמ"ל דאפי" מבניו אי נמשח הוה כה"ג ואם לאו לא הוה כה"ג: הה"ד

שמן משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם. דוה

בגימטריא י"ב כלומר אף לדורות יהיה בגימטריא

וה. חנה ע ג מצין. שתנשון נוכרות ופיתוח מילתא היא: גיחון. מעין קטן סמוך לירושלם מאלוקם של אדוניהו. דכתיב למען יאריך ימים וגר׳ בקרב ישראל בזמן ששלום בישראל המלכות

ירושה ולא בעי משיחה אבל אי איכא מחלוקת לאו

כסיב וכו'. ואין מלכי ישראל טעונין משיחה ויורם

מלך ישראל הוה: אלא יהואחז וכו'. כלומר סמי

מכאן יהוא מפני יורם ותני יהואחז מפני יהויקים:

ופריך ולא יאשיהו גנוו. לשמן המשחה כדאמרי לעיל ויהואחו ויהויקים בני יאשיהו היו ואיך

קאמרת דיהואחז נמשח בשמן המשחה: ומשני הדא

אמרה. זאת אומרת שיהואחו בשמן אפרסמון נמשח ולא בשמן המשחה א"נ ה"ק כיון דעכ"ל דבשמן אפרסמון נמשח א"כ אין לריך להגיה דבשמן אפרסמון נמשח א"כ אין לריך להגיה

הברייתה דחף יהוה בשמן הפרסמון נמשח: אין

מושחין כהנים מלכים. ואע"פ שאינו זר אלל שמן

המשחה דהא כבר נמשח כשנעשה כה"ג אפ"ה אין

מושחין אותו למלוכה כמלכי ישראל דאין מושחין אלא מלכי בית דוד: לא יסור שבט מיהודה. וכל

מלכות שאינו לירושה לעולם אין נמשח בשמן

המשחה: וכתיב בתריה לא יהיה לכהנים הלוים.

שאפילו למלך אין ממנים כהן וכ"ש שאינן נמשחים:

הוא יותנן הוא יהואחז. דבדברי הימים כתיב ובני

יאשיהו הבכור יוחנן השני יהויקים השלישי לדקיהו הרביעי שלום ויוחנן הוא יהואחו דיהויקים

ולדקיהו מלינו שמלכו לחחר יהוחחו ש"מ דיהוחחו

הוא יוחנן: ופריך והא כתיב הבכור יוחנן. ולעיל

אמרינן שיהויקים גדול מיהואחז שתי שנים: ומשני

בכור למלכות. שמלך ראשון: רביעי למלכות. שמלך יהואחז ואחריו יהויקים ואחריו יכניה בנו ואחריו לדקיהו: שלידק עליו. נבוכדנלר את הדין

יאמר לו יה ילדיק עליך את הדין אם תמרוד בי ולכך קרא שמו לדקיהו: כל האמום. אפילו של

כלים היו בינונית דהיינו באתה בת ששה טפחים: אממא אשימא. אתה אחת היא ששה טפחים:

אשר שברת ושמתם כארון. דאשר שברת מיותר

ללמדך דאף השבורות ישים בארון וכל לוח רחבו

שלשה: ה"ג ורחבן שלשה. כן הוח בסוטה:

משנת אליהו

משנת אלידהו

בקן אלף וס"ק מנין. הך סוגיא פליגה אסוגיא דבכלי
ריש כריחות (הי א) דסוגיא דילן מיל כספטים
ריש כריחות (הי א) דסוגיא דילן מיל כספטים
הקלה לכתייב קח לך במנים ראש מיל קו קול, פספטים
בשם מחלימו מחלימו דמר דרור שהוא ר"ן וקנה בשם
ר"ן וקדה מ"ק הרי נ"די מאות מתין. וסוגיא דבכלי שם
מחלימו דכתיב בפקנמון בשם ר"ל שיביא בנ" פעמים
מחלימו דכתיב בפקנמון בשם ר"ל שיביא בנ" פעמים
ור"ש בהמנצ"ה בפליק דבלכות פלי המקדש בנתרא דבכלי
ולחוגיא דירושלמי לא קשה מניתא ל"ל דקמ"ל פירושא
מן רושן של לחוח לאורכו של ארון מין. והכי גרסיץ
בירושלמי פרק בתרא דמעיות הלוחות היו אורכן ששם
דילו שה שה ושוב"ן ג' ומפרש ב"" בדר"מ שהיו מונחות
ורחבן שה ושוב"ן ג' ומפרש ב"" בדר"מ שהיו מונחות
ורחבן שה ושוב"ן ג' ומפרש ב"" בדר"מ שהיו מונחות
ורחבן שה ושוב"ן ג' ומפרש רש" בדר"מ שהיו מונחות
ורחבן שה ושוב"ן ג' ומפרש רש" בדר"מ שהיו מונחות
ורחבן שה ושוב"ן ג' ומפרש רש" בדר"מ שהיו מונחות
ורחבן שה ושוב"ן ג' ומפרש היו מונחים מתם הלוחות הלא דשכרי לוחות

ירושה היא ובעי משיחה בתחלה: **ופריך**

אלא ע"ג מעין. שתמשוך מלכותו דסימנה

עין משפם נר מצוה

ד א מיי׳ פ״ד מבית הבחירה :6"35 ה ב מיי׳ פ״א מכלי המקדש :כל״ב

ל ג מיי׳ שם הלי״ה ופ״ה ממלכים הל"ז והלכה יב: ז ד מיי' פ"א מכלי המקדש : מל״ז

ח ה מיי שם הלי״א ופ״א ממלכים הלכה יא: ו מיי׳ שם ופ״א ממלכים :ייל"ו

ז מיי' פ"ב מבית הבחירה הל"ו ופ"ה מתמידיו הל"ט ופ"ג מבית הבחירה הלי"ב:

הגהות הגר"א

(א) שלא בקירוי גרסינן: [ב] ה"ג ונגט פיטום של שמן המשחה כילד וכו׳. פי׳ וחאי אדלעיל דחשיב בהנגמין גם שמן המשחה ומפ' ענין שמן המשחה: [ג] ה"ג דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר וכו' וכ"ה בכריתות שם: [ד] ה"ג מלד בו מלך אינו טעון משיחה אבל כהן גדול בן כ"ג אפילו עד י" דורות וכו". ול"ג מאי טעמא קום משחהו וכו' דמזה דריש לקמן על מלכי ישראל שא"ל כלל משיחה וכ"ה בבבלי : 55 [ה] מלות מפני המחלוקת ל"ג: [1] אלא ל"ג: [1] ה"ג ארכן ששה טפחים ורחבן שלשה תן רחבן של לוחות לארכו של ארון וכו׳. וה״ג בירושלמי פ׳ בתרם דתענית. ובבבלי ב"ב (יד.) הגירסא ארכן ששה ורוחבן ששה ועובין ג' ועיין שם בפירש"י. ועיין בס' ת"ח שהוא מפלפל באריכות בג'י שני התלמודים:

ציון ירושלים

. שאול ויהוא נמשחו מן הפך. עי׳ שו״ת רמ״ע מפאנו סימן ק"ב שכ" ששאול נמשח בשמן המשחה. וכאן נראה מבואר שנמשח מן הפך. ובק"ע מבואר שם דיהות בשתו תפרסתוו נחשת וע"כ דשחול גם כן נמשח בשמן אפרסמון וכן נראה מש"ס כריתות דף ו וכן מנאתי בשמואל א סימן י' על פסוק כי משחך הביא רד"ק ואלשיך מדרש ששאול נמשח באפרסמא דכיא. ועי פרקי ר"ח פט"ז וגם מ"ש שם שאחו נמשח באפרסמא דכיא מבואר כן ג"כ ועי' ב"ש בהוריו' ו א: ע"ש לא יסור שבט מיהודה. עי' רמב"ן על התורה פרשת ויחי ע"פ לא יסור שבט מיהודה ובתשובה בזה כתבתי דבר נחמד על ינאי המלך בקידושין ס"ו שאמרו רב לך כתר מלכות כו' והיינו שבאמת אין מושחין כהנים למלכים ואם כן אם יש לך כתר מלכות הנח כתר כהונה והם רמזו לו שמלבד זאת אינו ראוי לכהונה כי אינו מזרעו של אהרן. וישבתי בה הרבה קושיות ועי׳ במקנה שם:

גליון הש"ם

עי' ק"ע ועי' ברמב"ס [ה] ורמב"ן בספר המלות מלוה לד: ית מכין בספר שתמות מנוש כל. [ב] עי' ק"ע. ועי' ברמב"ן על התורה פ' ויחי: [ג] מכאן יש סמך למה שפסק הרמב"ם כר"מ לגבי ר"י ועי" בכ"מ פ"ה מתמידין שם משום דר' יוחגן סובר כר"מ: [ד] עי' תוספות מנחות דף לט ע"א ד"ה מלמד:

תן תורה אור השלם

יהְיָהָ הַ הִּלְ לְּדְרֹתִיכָם: שמות ל לא 1. וְיאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהֶם קְּחוּ עְמְּכֵם אֶת עַבְּדִי אֲרֹנִיכֶם וְתִּרְבַּבְּתָם אֶת שָׁלֹמֹה בָנִי על הַפְּרְדָה אֲשֶׁר לִי וְהוֹרְרְתָם אתוֹ אֶל גַּחוֹן: מלכים א א לג 8. לא יְסוּר שַׁבָּט מִיהוּדָה וּמְחֹלֵקְק מְבֵּין רְגְלִיו עַד כִּי יְבֹא שִׁילוּ וְלוֹ יְקְהָת עְמִים: בראשית מט י 9. לְבלְתִּי רוֹם לְבָבוֹ מֵאָחָיו וּלְבלְתִי סוּר מוְ הַמִּצְוָה יְמִין וִשְּׁמֹאוֹל לְמַעֵּן יַאֲרִיךְ יָמִים עַל מַמְלַכְתוֹ הוּא וּבָנָיוֹ בְּקֶרֶב יִשְׂרְאֵל: דברים יז כ יוֹתְּבְן הַשְּׁנִי נְהְוֹלְפְתּ הַשְּׁלְבְּיוֹ הְשְׁלְשִׁר הְּרְבִיעִי שַׁלְּוּם: דברי הימים א. טו 11. תַּבְּלְךְ מֶּלְּךְ בְּבֶל אָת מִמִנְיָה דֹּהְוֹלְפִים הַשְׁלִשׁי צִּדְפָּיִה הְרָבִיעִי שַׁלְּוּם: דברי הימים א. טו 11. תַּבְּלְךְ מֶּלְּהְ אָמְתִים וְחַצִּי אָרְכוֹ וְאַמָּה וְחַצִּי רְחָבוֹ וְאַמָּה וְחַצִּי לְמָתוֹ: שמות כהי 13. וְאָבָּתְב עַל הַלְּחֹת אָת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הִיּוֹ עַל הַלְחֹת הָרִאשׁנִים אָשֶׁר שַׁבְּרָת וְשַׂמְּהָם בְּאֶרוֹן: דברים י ב

1. יולך יוְ אתְרְּ וְאֶת מֶלְכְּךְ אֲשֶׁר תָקִים עֶלִיךְ אֶל גוּי אֲשֶׁר לֹא יֶדְעָתְ אַתָּה וְאֲבְתָיְרְ וְעָבְדְתְּ שֶׁם אֲלֹהִים אֲחָרִים עֵץ וְאָבָן: דברים כח לו 2. וַיאמֶר לְלְוִים הַמְּבִינִים לְּבְּל יִשְׂרָאֵל הַקְּרוֹשִׁים לִיִיְ תְּנוּ אָת אֲרוֹן הַקְּדָשׁ בַּנִית אֲשֶׁר בְּנָה שְׁלֹמֹה כָּן דְּיִדְ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אין לְכֶם מֶשְׁא בַּבְּתָף עַתְּה עִבְדוֹ אֶת יְיְ אֱלֹהַיכָם וְאַת עָמוֹ יִשְׁרְאֵל: דברי הימים ב לה ג 3. וְאַתְּה קַח לְּךְ בַּשְׁמִים רֹאָש מֶר דְּרוֹר חֲמֵשׁ מָאוֹת וְקַבְּמָן בְּשָׁם מַחָצִיתוֹ וְתַמִשִׁים וּמָאתִים וּקְנה בשֶּׁם חֲמִשִּׁים וּמְאתִים: וְקְדָּה חֲמֵשׁ מֵאוֹת בְּשֶׁקֶל הַקְּרֶשׁ וְשֶׁמֶן זִיִת הִין: שמות ל כג, כד .4. וְעַשִּׁיתַ אֹתוֹ שֵׁמֵן מִשְׁחַת קֹבֵשׁ רֹקַח מִרְקַחָת מַעֲשֶׁה רֹקַח שֵׁמֵן מִשְׁחַת קֹבשׁ יְהִיָה: שמות לה כ .5. הְיַשְׁלַח הְיָבִיאַהוּ וְהוֹא אָרְבּווֹנְי עם יְפָה עִינִים וְטוֹב רֹאי וְאִמֶּר יְיְ קְּוֹם מְשָׁחָהוּ כִּי זָה הוֹא: שמואל א טו יב .6. וָאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הְנַדְּבַר לְאמר שְׁמָן מִשְׁחָת לְּדֶשׁ

תן מהם חצי מפח לכל כותל נשתייר שני

מפחים לספר תורה רחבו של ארון תשעה

מפחים דכתיב 1אמה וחצי רחבו אמתא אשיתא

ופלגות אמתא תלתא [4]וארבעה לוחות היו בו

שנים שלימים ושנים שבורים דכתיב 2 אשר שברת

ושמתם בארון הלוחות היו כל אחד ואחד ארכן

ששה מפחים ורחבן ששה מפחים [ב]תן רחבן של

לוחות לרוחבו של ארון נשתייר שם שלשה מפחים חצי מפח מכאן לכותל זה וחצי מפח מכאן לכותל

זה ומפחיים לשילום מקום שספר תורה (א)מונח

ר"ש בן לקיש אמר באמה בת חמשה מפחים היה

הארון עשוי מאן תנא באמה בת חמשה מפחים

ר' יהודה דתנינן תמן ר' יהודה אומר אמת הבנין ששה® של הכלים חמשה וההן ארון כלי ְהוא על

דעתיה דרבי יהודה דו אמר באמה של חמשה

מפחים היה אורכו טשוי שנים עשר מפח ומחצה

דכתיב אמתים וחצי ארכו אמתא חמשא ואמתא

ה' ופלגות אמתא תרי ופליג וד' לוחות היו בו שנים

שלימים ושנים שבורים דכתיב אשר שברת

ושמתם בארון והלוחות היה כל אחד ואחד ארכן

ששה מפחים ורחבן [ג] ששה מפחים תן (רחבן)

ארכן של לוחות לארכו של ארון ונשתייר שם

חצי מפח אצבע לכותל מכאן ואצבע לכותל מכאן

רוחבו של ארון שבעה מפחים ומחצה דכתיב אמה

וחצי רחבו אמתא חמשה ופלגות אמתא תרי ופליג

[ד]וד' לוחות היו בו שנים שלימים ושנים שבורים

דכתיב אשר שברת ושמתם בארון הלוחות היה

כל אחד ואחד ארכן ששה מפחים ורחבן ששה

מפחים תן רחבן (ארכן) לרוחבו של ארון ונשתייר שם מפח ומחצה אצבע לכותל מכאן ואצבע לכותל

מכאן חצי מפח מכאן וחצי מפח מכאן לשילום

כיצד⁽¹⁾ עשה בצלאל את הארון [ה]ר"ח (בן גמליאל)

אמר שלש תיבות עשאו שתים של זהב ואחת של

עץ נתן של זהב בשל עץ ושל עץ בשל זהב וציפהו

דכתיב נוצפית אותו זהב מהור מבית ומחוץ מת"ל

תצפנו להביא שפתו העליונה רשב"ל" אמר תיבה

אחת עשאו וציפהו דכתיב וצפית אותו זהב מהור

מבית ומחוץ מת"ל תצפנו א"ר פנחם להביא בין

נסר לנסר (6) כיצד היו הלוחות כתובים (י]ר'ס)

(ב) חנינה (בן אחיה ר' יהודה) בן גמליאל אומר חמשה על לוח זה וחמשה על לוח זה הה"ר ווזיוכתבם עי

שני לוחות אבנים חמשה על לוח זה וחמשה על

לִוח זה ורבגן אמרי עשרה על לוח זה ועשרה על

לוח זה [ה] הה"ד ויגד לכם את בריתו אשר צוה

אתכם לעשות עשרת הדברים עשרה על לוח זה

ועשרה על לוח זה ר"ש בן יוחאי אומר עשרים על לוח זה ועשרים על לוח זה [מ]דכתיב ויכתבם על

זה רבי סימאי אמר ארבעים על לוח זה וארבעים

על לוח זה דכתיב 5מזה ומזה הם כתובים מטרוגה

חנניה בן אחי רבי יהושע אומר בין כל דבור

ודבור דקדוקיה ואותיותיה של תורה דכתיב

*ממולאים בתרשיש כימא רבא ר"ש בן לקיש כד הוה משי הדין קרייה הוה אמר יפה למדני חנניה בן אחִי רבי יהושע מה הים הִזה בין גל גדול לגל גדול

גלים קשנים כך בין כל דבור ודבור דקדוקיה ואותיותיה של תורה אמר ר' תנחומא וואיתקשיית

קומי רבי פנחם אתיא כר' יהודה ולא אתיא כר"מ מ"ט דר' יהודה דכתיב "לקוח את ספר התורה

הזה ושמתם אותו מצד ארון ברית ה' וגו' [כ]על

דעתיה דר' יהודה דו אמר היכן היה ספר תורה

שני לוחות אבנים עשרים על לוח זה ועשרים על

א) טפחים, ב) של ארון, ג) יומא עב ב, ד) מדרש חזית פ' תורי זהב, ה) מדרש חזית פ' ידיו גלילי זהב, ו) שם פ׳ רחשו כמם פו. ז) הדח הוא, ה) מדות פ"ב מ"ו, ע) נראה דל"ל עד שער המים שבו מכניסין ולוחית וכו׳,

נוסחת הבבלי

מונח בתוכה ריש לקיש כו' אנבע (ומחנה) לכתלים ואנבע (ומחלה) לכתלי כו׳ אלבע לכל כותל נשתייר חלי טפח מיכן וחלי טפח מיכן לשלוט מקום שס"ת מונח: (ב) חנניה בו אחי ר' יהושע אומר כו': (ג) ר"פ אמר בשם ר"ש תורה שנתן הקב"ה לו למשה אש לבנה כו׳ היא מאש חלובה נולדת מאש מובללת מאש נתונה מימינו של הקב"ה שנאמר מימינו אש דת למו: (ד) והיכן היו משתחוים כו' י"ג שערי' דרומיים כו':

>>®(**<** הגהות הגר"א

מו וארבעה לוחו׳ עד רוחבן נמחק: [ב] ל"ל תן אורכן של לוחות לרוחבו של ארון וכו': [ג] ל"ל ורחבן שלשה טפחים וכ"ל גירסת הק"ע: [ד] מכאן עד תן רחבן כו' נמחק: [ה] ר"ח בן גמליאל ל"ג. ות ר"ח בן גמליאל ל"ג. ושתבש מסוגיא דלקמן והכא בר פלוגמיה ר"ש ב"ל והוא סמס כיתם: [1] ר"ח בן גמליאל גרסינן דהא כאן בר פלוגמיה רשב"י: [1] ה"ג ויכתוב על הלוחות את דברי הברית עשרת הדברי' כו'. ודריש עשרת על שתיהו יחד ה׳ על זה וה' על זה. ופסוק הכתוב בספרי שבוש הוא: [ח] ה"ג שנאמר ויגד לכם את בריתו וכו׳ ויכתבם על שני לוחות האבנים. כי ממלת ויכתבם הא דריש י' על לוח זה וי' על לוח זה לכן ראוי לכתוב גם סיפי׳ דקרא: [ב] נ״ל שנה' כתובים משני עבריה' כתב על לוח זה וכתב על לוח זה: [י] ה"ג אמר ר' מנחומא אתקשיתא קומי דר' פינחס כר"מ ניחא לר"י קשיא ס"ח היכן מונח על דעתיה דר' יהודה כמין גלוסקי' עשו לו מבחוץ והיה ס"ת מונח בתוכו כל"ל וה"פ דלר"מ יהיה מקום לס"ת כדלעיל אבל לר"י היכן היה הס"ת מונח ומשני כמין גלוסקי כו׳. ובכבלי שם איתא ארגז שהשיבו פלשתי' עליו הי' הק"ת מונח: [ב] מן על דעמי' דר"י עד מ"ט דר"מ ל"ג. כי כבר גרסינן לה לעיל קודם מ"ט דר": [ל] ל"ל ע"ד דר" יהודה. ועי׳ בספר תקלין חדתין ותמלא טעם לשבח לכל הגרסאות הנ"ל: [מ] ה"ג תורה שנתן הקב"ה למשה אש לבנה חרותה באש שחורה מובללת מאש חלובה באש נתונה באש שנאמר מימינו וכו':

גליון הש"ם

ולו עי שו"מ הרדב"ז מ"ג :סימן תקמ"ט

>\@(4 תורה אור השלם

ו. ועשו ארון עצי שטים אַרְכּוֹ וְאַמָּה אַמְתַיִם וְחֵצִי וְחַצִּי רָחְבּוֹ וְאַמְּה קמתו: שמות כה .. 2. וְאֶבְתֹב עַל הַלְּחֹת אֶת הַדְּבֶּרִים אֲשֶׁר הָיוּ עֵּל הַלְּחֹת הָרְאשׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ וְשַּׁמְתָּם בָּאָרוֹן: דברים י ב וַשַּׁמְתָּם בָּאָרוֹן: דברים י ב 3. וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מְבַּיִת ומחוץ תְצַפֶּנוּ וְעָשִׁיתָ עְלָיו זֵר זְהָב סְבִיב:

שמות כה יא 4. וַיַּגֵּד לְכֶם אֶת בְּרִיתוּ אֲשֶׁר צְּוָה אֶתְּכֶּם לַצְשׁוֹת צְשֶׁרֶת הַדְּבְרִים וַיִּכְתְּבֵם עַל שְׁנֵי דברים ד ג לְחוֹת אֲבָנִים:

פן מהם חלי טפח לכל כוחל. שהרי מבחוץ נמדד אמחיים וחלי ארכו: ה"ג פן רחבן של לוחום לרחבו של ארון: ה"ג חלי טפח מראן וחלי טפח מראן לכוחל נשמיירו שני טפחים לשילוט. וה"פ לשילוט שתהא ס"מ נכנסת ויוצאת בריוח לפי שהיתה מונחת אורכה לרוחב הארון דהיינו באותן שני טפחים שנשמיירו באורך הארון וס"ת עביה שני טפחים וארכה ששה טפחים והיתה מונחת בדוחק באותן שני טפחים שבאורך לכך היה הארון רוחב יותר ב"ט לשילוט וליטלה כראונו: וההן ארון, והאי ארון שהי טפחים שבאורך לכך היה הארון רוחב יותר ב"ט לשילוט וליטלה כראונו: וההן ארון. והאי ארון שהי טפחים שבאורך לכך היה הארון רוחב יותר ב"ט לשילוט וליטלה כראונו: וההן ארון. והאי ארון שהי טפחים שבאורך לכך היה הארון רוחב יותר ב"ט לשילוט וליטלה כראונו: וההן ארון נמי כלי הוא שהרי מיטלטל בשעת הנסיעה:

ה"ג ורחבן שלשה הן ארכן של נוחום לארכו של ארון: אלבע לכפלים מכאן. שהטפח ד' אלבעוח: אלי שפח מראן ורו' לשילום. ליטול הליחות מן הארון לעת הלורך: נסן של זהב. הפנימית בשל עך האמלעי ושל עך נחן בשל זהב החילון: להביא שפחו העליונה. של העך שיחפנו בזהב: להביא

בין נסר לנסר. נמי ילפה זהב דקמ"ל קרא בכל היכא דאפשר ללפותו זהב ילפה אבל ליפוי העליון לרשב"ל א"ל ריבוי דלא גרע משאר מהומות: ויכתבם על שני לוחות הבנים. מיעוט לוחות שנים מה ת"ל שני שיהיו שניהם שוים חמשה על לוח זה וחמשה על לוח זה: עשרת הדברים. ויכתבם על שני לוחות אבנים משמע דעשרה על כל אבן כתב דאל"כ עשרת הדברים ל"ל: דכחיב ויכתבם. משמע שיהו כתובים שני פעמים על כל לוח: מזה ומוה הם כחובים. היינו ב' בארכו וב' פעמים על שני צידי רחבו ועל שטח שלמעלה ושלמטה לא היו נכתבים שכל לוח ארכו ו' ורחבו ג' ועביו ג' א"כ השטחיים שלמעלה ושלמטה לא היו כ״א שלשה על שלשה ולא היו ראויין לעשרת הדברים ולכתוב חמשה מכאן וחמשה מכאן אין זה דרך כבוד לחלקם למ"ד שכולן היו נכתבין באורך (ועיין ביפה מראה): טטרוגא. מרובע בלשון יון: בין כל דבור ודבור. היו כתובים דקדוקי התורה: כימא רבא. ששמו תרשיש והוא הים הגדול והוא מלא מיני דגים הרבה: אחקשית וכו'. הקשיתי לפני ר"פ דקראי כר"י דייקי ולא כר"מ: מלד ארון ברים ה'. מלד הוא מונח ולא בחוכו: ע"ד דר"י. דהוא אמר שמלד היתה מונחת היכן היתה מונחת: כמין. תיבה עשה לארון מבחוץ ועליי היתה ס"ת מונחת: ונסת את הכפרת על הארון ואל הארון מסן את העדום אשר אסן אליך. וה"ל למיכמב תחלה ואל הארון תתן את העדות ואח"כ ונתת את הכפורת אלא ודאי דעדות דקרא היינו ס"ת והיא נתונה לתוך הארון בסוף מי שנה שכבר היה הכפורת נתון על הארון: ה"ג ע"ד דר"י דו אמר אין מוקדם ומאוחר בסורה. וה"פ לר"י ל"ק הך קרא דאיכא לשנויי אין מוקדם ומאוחר בתורה אפי׳ בחד ענינא והיינו דקשיא ליה לר׳ תנחומא קרא דר"י לר"מ דקרא דר"מ לר"י ל"ק כדשנינן (ומה מאוד נתלבטו המפרשים בפי' סוגיא זו ועיין בי"מ והנרחה לי כתבתי): אם לבנה. הם האותיות חקוקים ע"ג אש שחורה והיינו כתב ליבונאה א"ל בהיפך והוא ככתב שלנו: היא אש. התורה עלמה אש ובלולה באש: חלובה. אותיותיה באש: ונסונה. מהקב"ה למשה מאש שלמעלה: הלכה ב בתני' והיכן היו משסחוין. שלש עשרה השתחויות דתנן לעיל:

הר הבית היה משופע שער העליון. ממזרח למערב והשער הסמוך למערב הוא שער העליון ואחריו שער הדלק הוא שער של לשכת העלים שהיתה בעזרה ודרך שם מכניסין עלי המערכה שדולקין על המובח: שער הבכורות. שמכניסין שם הבכורות הנשחטים בדרום:

משנת אליהו

משברת אלידהו מישבן שהן כ"ד טפחים וארון גם לר"מ לא הוי אלא ליישבן שהן כ"ד טפחים וארון גם לר"מ לא הוי אלא י"ב ובן פיי בדר"י ויהמום" במנחות (כ"ע א) ד"ה מלמד כתבו גיר" הירושלמי ג"ב ורוחבן ג" וע" במהרש"ל מלמד כתבו גיר" הירושלמי ג"ב ורוחבן ג" וע" במהרש"ל לארכו של ארון הוא כניכח ביעי כאן ודלו החום שהחריים אל ארון הוא כניכח ביעי כאן ודלו החום שהחריים קא לוחות ושברי לוא מחבר שבבי ללא החל ליים מברי להומן נחשב בדבי ללאות ובר"א מהרכ בדבי" ולא לא היחל ולא ולא ולא לא היחל לבנות שברי לוחות וה"א ללדידים קאי המדידה אכולה ואלעיביון מות להו ולכן בדר" מהר רש"י וכתב בד"ה מהר בד"י ומהר בד"י מהר בד"י וכתב בד"ה מהלה השלונת היו מותחן מסתבר ליה לתדוד השברים דכיון דעשברו א"א להעמידן מתחקב להי"א להעמידן שומה בדברי כ"י כמו לר"מ ובדר" מלח החובר כלל שברי לוחות בדברי ר"י כמו לר"מ ובדר" מל החובר כלל אלצע ולובל וה" מלק מותח משכר בפיני ב" מות ליים לאצע קונה דהוויין ששה בעסח ושאר קלת מולה כפינים ר"א בצ"ב שם ד"ה אלצע דל"ג ומחלה הוא הלצע ר"ל אלצע קונה דהוויין ששה בעסח ושאר קלת מולים היום שהם לליות שיום בל לחות הלל לרש" שם ומה לכיות שומים ללוחות הלה לה המים שם ומה לכיות שיום שה בעסח ושאר לליש ה"ע ב"ב ודכר ה"ו שהיה אוכל לחבר ""ב ב"בר ול" מתום בללום מה ב"ב הניים שם ומה לכיית שישום בללום ב"ר בתום לללום ה"ב הניים ומת בל הלוחות הלת לל מות ב"ב הלל הוח היום ב"ה ללוחות דיתם לה להם היום ב"הו תה בל ללוחות דיתבו ה"ב ב"ב ובלפרך בבצל תה היום שההל הביות והוום להוו לחות בלה לרוחות התבו להיום והבו להיום והבנו ברוו להוו לחות בלה לרוות הביו ברוו להוות הדעבו לביות ביום בל הלוות הדעבו לביות ביום בללוחות דיתבו היה ביום בלה לחות היום הלה לוחות הבל הלוות הביום בלה בדור בלה לחודי בהל החוד הביום המות הוות להוות הדעם הביום להוות להבי בלה לחודי ההוות הביום המה להוות הבל הלוות הביום המה בלה לחודי בהוות הביום הוותם להבוות בלה לחוד הביום הוותם להוות הבל הביום הוותם להוות הבל הוות הביום הוותם להוות הבל הוות הביום הוותם להוות הבל הוות הבל הוות הביום הוותם להוות הבל הוות הבל הוות הבל הוות הבל הוות הבל הוות הבל הוות המחלם הבל התבי בהל החודים בהל החוד הבל התבים הוותם הבל התבים התבים הוותם הבל התבים הבל התבים הבל התבים התבים התבים הבל התבים הבל התבים הבל התבים הבל התבים הבל התבים הבל ריוח קצח ללוחות דיתבו "ידב בי"ב וכדפריך בבבלי תרי בתרי היכי יחיב לרבינו תם אף דלא טכר הכא לעמודין ואם כן למה הטפח דהא ריוח קצח יש לשיטתו דמ"מ בעי ריוח יותר קלת:

מיוס יותר קלים: נתון כמין גלוסקיי' עשוי לו מבחוץ והיה ספר תורה נתון בתוכו מ"מ דר"מ דכתיב ³ונתת את הכפורת על הארון מלמעלה ואל הארון תתן את העדות אשר אתן אליך על דעתיה ^{ולו}דר"מ דו אמר אין מוקדם ומאוחר בתורה אלא ואל הארון תתן את העדות אשר אתן אליך ואח"כ ונתת את הכפורת על הארון מלמעלה רבי פנחם (ג)בשם רשב"ל ומוהתורהי שנתן לו הקב"ה למשה נתנה לו אש לבנה חרותה באש שחורה היא אש מוכללת באש חצובה מאש ונתונה מאש "דכתיב ימימינו אש דת למו:

הלכה ב מתני' (ה) היכן היו השתחויות האלו ארבע בצפון וארבע בדרום שלש במזרח וב' במערב כנגד ישלשה עשר שערים דרומיים סמוכים למערב שער העליון

שער הדלק שער הבכורות שער המים ולמה נקרא שמו שער המים שבו מכניסין צלוחית של

שער הסמוך למערב שהוא שער העליון ואחריו שער הדלקה של לשכת העלים שהיתה בעזרה ודרך שם היו מכניסים עלי המערכה שדולקים ע"ג המובח: שער הבכורות. שמכניסים שם הבכורות

מתני' ט (עד ד') ללוחית. שלימה שהיתה

מחזקת ג' לוגין כדחמר בסוכה בפ׳ בתרא שהיו מנסכין בתמיד של שחר בחג בשעת ניסוך היין שהוא רביעית ההין דהיינו ג'

תקלין חדתין טפחים: חלי טפח לכל כוחל. לעובי הכתלים שהרי שפנו של המני שפו למני לותנו. לפ"ח. שכתב משה מבחוץ נמדד אמתים וחלי ארכו: לפ"ח. שכתב משה כמ"ש ויכתוב משה את התורה וגו': אלי טפח. דד' כמייש ויכחוב משה את התורה וגוי: חלי טפח. דדי לוחות לחבו ייצו שילוע. היינו שיהיה ריות קלת לוחות דמבן ייצו לשילעו. היינו שיהיה ריות קלת הילח ייפוב ייצו לשילעו. היינו שיהיה ריות קלת הילח ייפוב יילד כו'. אייני דמנית הדר הלוחות הכלון מפרש למעשה הארון: הייג ר"ח. ול"ג גן בחלל ונשתבש מסוגיה דרש"ו והוא שלש מיונו הכלו הוא בל מלונה הדר"ל והוא סחם ריית: שלש היותו של והב שני בחוב על מחושה מבית בחוך של זהב שני בחוב ומלא מחושה מבית והמחץ: של חב ראשונה בוהב נחלא מחושה מבית המתוך: של מה ב לשון בל ען האל מחושה מבית של מסוג ביותו של עוד השל שן האל את מון מבר לשון בל עד שהיה לאתם: ביו בבר שיהיה כאחם: ביותו מעשיהם הלוחות והארון ומעשיהם הלוחות הארון ומעשיהם החום בתיבת הלוחות והארון ומעשיהם החום בתיבת הלוחות והארון ומעשיהם המחום בתיבת הלוחות הלדין ב"ג גרים. דהם מתכת בתיבת הלוחות כלד: ""ח ב"ג גרים. דהם מפרש כתיבת הלוחות כילד: **ר"ח ב"ג גרים.** דהא כאן בר פלוגמיה רשב"י. ורחב"ג מלינו בנדה פ"ג כתן כל בטוגמים לשב יו אלחב ג מנטים במים בימי א' שהיה בימי ר"מ ואילו חנניה אחי ר"י היה בימי ר"ג כמ"ש בנדה כ"ד ב' וגם דמייתי ליה על מילחא אחריתא: ה"ג ויכחוב על הלוחות עשרת הדברים. ודרים עשרה על שתיהן יחד ה' על זה וה' על זה ופסוק הכתוב בספרים שיבוש הוא: ה"ג דכתיב ויגד וגו' לעשות עשרת הדברים ויכתבם על שני לוחות אבנים. דרים ויכתבם לעשרת הדברים על זה: רשב"י אומר כ' שנאמר רחובים מב' עבריהם. ום"ל רשב"י חומר ר' שנחמר לחובים מב' עברים. וק"ג כרבנן דעל עבר א' היה כחוב עשרה וכן על עבר הב' וכן בשני: מ' על לוח זה. ס"ל כרשב"י שהיו כחובים מנ' עבריהם אך דדרים מזה ומזה שבכל עבר היו כחובים עשר מול עשר: שטרגא. מרובעים: בין כל דיבור כו' שבעשרת הדברות נכלל כל התורה. וביניהם היו כל דקדוקיה ואומיומיה וכמ"ש במדרש ע"פ תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף: **נימא** רבא. כדמפרש ר"ל. וכמ"ש ומלאה הארץ דעה כמים לים מכסים: בין גל גדול לגל גדול גלים קטנים. עשרת הדברות היו כלליות ונקרא גל גדול וציניהן דקדוקי תורה ודברי סופרים והן גלים קטנים וו"ש יפה לינודני כו': ה"ג א"ר סנחומא כו' דרבי פנחם כרבי מאיר ניחא לרבי יהודה קשיא ס"ם היכן מנח. דלר"מ היה מקום לס"ת כדלעיל אבל לרבי יהודה היכן היה הס"ת מונח ומשני: כמין גלוסקום. דפא בסדר העשיה בהקמת המשכן בפרשת פקודי בפדר הטביי ההתקחה המשכן בפרשה פקודי מחנה מינת העדות היינו הלוחות דמס"מ עדיין אל הייתה כמובה ואחר כך נחינת הכפרת. אבל לרבי יהודה דמ"ל דהס"מ אל הייתה מתומה בחוך הארון איר הני קחלי ג'יל הכל בלוחות וחרי קראי לי' ולריך לפרש דקרא במרא לאורויי סדר נחינתן שיהיה חחלה נחינת הלוחות ואחריב נחינת הכפרת אייר הייה הליל אל הלאור מוא את היינות הכפרת אייר הייה הליל אל הלאור מוא את היינות הכפרת אייר הייה הליל ואל הארון מתן את העדות אח"כ ונתת את הכפורת וזהו דאמר על דעתיה דר' יהודה אין מוקדם ומאוחר בתורה אף בחד ענינא וה"ל כאילו כתיבה ואל הארון בנותרה שן בנות עהיכו והייב פנים במיבה חנו החרץ וגר ואח"כ ונסס וגר וכמיש בקדושין ע"ח דאורמיה דקרא הכי הוא כמו דכמיב ונר אלהים טרם יכבה גר' ושמואל שוכב בהיכל ה' וגר'. והמפרשים נמלבטו גרי זמוחלת שוכב בהיכל הי וגרי, והמפרשים מפלבטו בזה באין מבין: רבי פנחם. איירי דאיירי בעניינא לק"מ מפרש מתימה איך הים: הייג אש לבנס. הן רזין דאורייתא כענין לבנח הססיר: מורלנס מאש. כמ"ש זייל ע"ם לדבקה בו וכי אפשר לדבק בהקב"ה והלא שא אוכלה אלא לדבק בחורתו ולומדיה כיר. זהן חלק ההלכות רימחא דאורייתא כמ"ש הלא כה דברי כאש גרי וחסו מוכללת דאיהי כלולה מאש: אובד האייר באייר באורים מולבות בדיים נחשור מילא מאש: והן חלק ההלכות ריתחם דחורייתם כתיש המש שה דברי כאש גו' ווהו מוכללת דאיהי כלולה מאש: **הלוכה כאש.** מלובשת בשרשי טשמות ישראל שהן **הלוכה כאש.** מלובשת בשרשי בשרשי בשרח אהר מחומל לפושין למתלב הסורה שהנשתה חלק אלהי מתע"ל שהן ג' חלקי החורה כידוע: ונסונה באש. בשעת מתן חורה עיקר נחינתה באש היחה: שנאמר. מחן חודה עיקד נמינחה בחם היחה. שמחני ממחני ווא לבנה ימין חסד אש נגד אש שחודה:
דה לפנו. הן אומיות חלמו"ד לדכתב רפיט הגאון נ"ע ולפנו היט שיניש בייט הגאון ווהם כן שמחוברת נ"ע ולפנו הייט שינישנה לנו וגם כן שמחוברת לנשמחינו וזהו לפו ווגם קאי על מימינו שמחוברת משחוים. ""ב השחויות דלעיל: שנר העינו, הוא ששחוים. ""ב השחויות דלעיל: שער העינו, הוא הדרובות

קחות אָבָּרְים: יבייטיי 5. נַיְקוּ וְיַבֶּד מֹשָׁה מוְ הָהֶר 1. נִיקוּ וְיַבֶּד מִשָּׁה מוְ הָהָר וּשְׁנֵי לְחת הָצֶרָת בְּיִדוֹ לְחת בְּתָבִים מִשְּׁנִי עָבְרִיהֶם מָזָה וֹמֵזָה הַם בְּתָבִים: שמות לב טו 6. יְדִיוּ גְּלִילֵי זְהָב מְמֶלְאִים בָּתַרְשִׁישׁ מֵעִיוּ עֻשָּׁתְ שֻׁן מְעֻלְפָת סְפִּירִים: שיר השירים ה יד 7. לְלַחָּ אַת סַפֶּר הַתּוֹרְה הַשְּׁמְתָם אתוֹ מצד אָרוֹן בְּרִית יְיְ אֱלֹהִיכָם וְהָיָה שְׁם בְּרְ לְעֵד: דברים לֹא כו 8. וְּנָתָת אֶת הַבִּפּּרֶת עֻל הָאָרֹן מִלְמְעֵלְה וְאֵל הְמוֹ דברים לֹא ב מִהַר פָּאַך וְאָתָה מַרבְבַת לְדֵשׁ מִימִינוּ אֲשׁ דְּת לְמוֹ: דברים לֹא ב

מ"ג, ד) עי יומא עו ב, ה) עי תוספתא סוכה פ"ג ה"ג, ו) עי ב"ב עד ב. ז) ב"ר פ' כג. ק) ירוש'

מענית פ"א הל"ב, ט) עיין תוספתא שם פ"א, י) עי תענית

פ"ח סה"ב, כ) סנהדרין ה א ע"ש

מנחות נח א, ל) וחורנא, מ) וחורנא

אמר, **ג**) ויקרא רבה פי"ט, **מ**) עי' תענית כט א, **ע**) וחורנא אמר

, ראה,

עין משפם

נר מצוה

א א מיי׳ פרק ה מבית

הבחירה הלכה ד:

יב ב מיי׳ פרק ו מפרה הלכה

יג ג מיי׳ פרק ט ממקואות : כלט״ו

נוסחת הבבלי

כו': (ג) א"ר הונא כו' מאי מי שחו אר"י בר ביבין מיא

כו' ר"ש בר נחמני בשם ר' נתן מבית דוד ויושבי כו' רמ"ח

(ד) ירפאו אלא מקו' היה ושמו לא כו' לחדש ואילן כו'

בכל כו': (ה) שהמלכתי תנו אותו לי ואני אלך לי מכאן

אתון ואמרין ליה ליהויכין כו׳ וח״א יצתה כמין פיסת יד כו׳

כיון (ששמעו) חורי יהודה כן

אף הן עלו כו׳:

הגהות הגר"א

[א] ה"ג ממובח הוהב למפתן

הבית כחוט של שתי ממפתן

הבית לעזרה כחוט של ערב מיכן

ואילד כו' כצ"ל. דהכי כתיב

בקראי והנה מים יולאים מתחת

מפתן הבית ולשם באו מן המובח

כמ"ש שם ומפתו הבית הדי"

לעורה: [ב] ל"ל שנה" ופרש ידיו כו': [ג] נ"ל מאי מי שחו מיא דמתמללין בעלמא כל"ל:

[ד] ל"ל ימא של סיבוכה:

ציון ירושלים

מכאן ואילך מי קטפריסות הן. עיין מהר"א פולדא שמישג הדברים בין לפירוש ר"ת ובין

לפירוש ר"י ובס' נדפס מחדש

על הלכות מקוואות מהגאון מוה׳ מענדיל ס"ב ס"ק ה לא ראה ואת:

שנאמר לחדשיו כו' יבכר

השתחואות

סיבוכא כו':

(א) ומזרו וגדרוס

(ב)

זה ימא

המים מפכים. מפרש בגמ": שער הקרבן. שם מכניסין קדשי קדשים ששחיטתן בלפון: שער הנשים. שבו הנשים נכנסות לסמוך על קרבנן א"נ לעמוד על קרבנן: שער הקרבן. שם מכניסין קדשי קדשים ששחיטתן בלפון: שער המקדש להשתחות וליטול רשות כשהלך לגולה לבבל וילא דרך אותו השער: שער נקנור. מפרש בפרק א"ל הממונה: פשפשין. שערים קטנים בתוך שערים גדולים ואף הם ממנין שלשה עשר שערים ואע"א דגם לשער בית המוקד היה לו פשפש לא חשיב ליה לפי שהיה קטן ביותר: גב*ו מסני.* אמיא כאבא יוסי גן יוחנן דאמר י״ג שערים היו במקדש אבל לרבנן דאמרי שבעה שערים היו במקדש קשיא היכן היו משתחוים דקים להו שהיו משתחוים י״ג השתחויות:

ומשני כהחי דתנינן תמן. במסכת מדות: כקרני כיילי וסיילי. מיני שבלול הם וקרניהם דקים של ניסוך המים בחג רבי אליעזר בן יעקב אומר לוגין: מים מפכין עסידין להיום יולאין מכים בו המים מפכים ועתידין להיות יוצאין מתחת מפתן קדש הקדשים. כדאיתא ביומא פרק בתרא אמר ר' מנחם משום ר' חנא ליפוראה מעין היולא הבית לעומתו בצפון סמוכים במערב שער יכניה מבית קדש הקדשים בתחלה דומה לקרני סלעם עד שמגיע לפתח ההיכל כיון שמגיע לפתח שער הקרבן שער הנשים שער השיר ולמה? נקרא

שמו שער יכניה שבו יצא יכניה בגלותו שבמורח

שער נקנור ושני פשפשין היו לו אחד מימינו ואחד

משמאלו ושנים במערב ולא היה להז שם:

גמ' מתניתין אבא יוסה בן (חנן) יוחנן היא דאמר

כנגד י"ג שערים ברם כרבנן "שבעה שערים היו בעזרה ע"ד דרבגן היכן⁰ היו השתחוואות הללו כי ההיא דתניגן תמן י"ג פרצות היו בו שפרצום

מלכי יון (א)וחזרו וגדרום בני חשמונאי וגזרו כנגדן

י"ג (ב) השתחוואות כתיב ווהיה ביום ההוא יצאו מים

חיים מירושלים וגו' תני" מבית ק"ק עד הפרוכת כקרני סילי וכיליי מן פרוכת עד מזבח הזהב כקרני

חגבים [א]ממזבח הזהב עד עזרות כחום של שתי

מן העזרות עד מפתן הבית כחום של ערב מיכן

ואילך כמפי הפך כתיב יוהנה מים מפכים מן הכתף

הימנית בצאת האיש קדים וקו בידו וימד אלף

באמה ויעבירני במים מי אפסים עד קרסולה "וימר אלף ויעבירני במים מי ברכים עד ברכייה וימד

אלף ויעבירני מי מתנים עד מתנייא מכאן ואילך וימד אלף נחל אשר לא אוכל לעבור אפי' לבירנין

גדולה אינה יכולה לעבור בו מ"ם 1וצי אדיר לא

יעברנו מפני מה כי גאו המים מי שחו מהו מי שחו

מלשום (ג) אמר רב חונה (הונא) באתרין קרו

לשיימא שחונא [2] ופרש ידיו בקרבו כאשר יפרש

השוחה לשחות מהו [4]לשחות אמר רבי יוםי בי ר'

בון (ביבן) מיין דמתמללין בעלמא כתיב °ביום

ההוא יהיה מקור נפתח לבית דויד וליושבי ירושלם לחמאת ולנידה ר' שמואל בר נחמן בשם ר' (נתן)

יונתן מבית דוד ועד יושבי ירושלם כשרים לנדה ולחטאת מכאן ואילך מי תערובות הם כשרים לנדה

בופסולים למי חמאת אר"א (ר"מ אומר) מבית דוד

ועד יושבי ירושלם כשרים לנידה ולחמאת מכאן

ואילך ווו מי קשפריסות הן יפסולין לנדה ולחשאת

כתיב^{ס, ד}ויאמר אלי המים האלה יוצאים אל

הגלילה הקדמונה זהי ים של סמכו (סיבוכא) וירדו אל הערבה זה ים של טבריא ובאו הימה זה ים

המלח אל הימה המוצאים זה הים הגדול ולמה

נקרא שמו מוצאים כנגד שתי פעמים שיצא אחד

בדור אנוש ואחד בדור הפלגה רבי" לעזר בשם רבי חנינה בראשונה יצא עד קלבריאה ובשניה

יצא עד כיפי ברבריאה רבי אחא בשם ר' חנינה

בראשונה יצא עד כיפי ברבריאה ובשניה יצא עד עכו ועד יפו ⁸עד פה תבא ולא תוסיף עד עכו תבא

ולא תוסיף ופה ישית בגאון גליך עד יפו אשית גאון גליך ניחא ימא רבא וימא דמילחא בשביל

למיתקן ימא דמבריא ימא [ד] דממכו לרבות דגתם

דכתיב" ביה 'למינה תהיה דגתם למיני מינים תהיה

דגתם תני אמר רשב"ג מעשה שהלכתי לציידן

והביאו לפני יותר משלש מאות מיני דגים בתמחוי

א' 1וגרפאו המים 10בצאתיו וגבאיו ולא ירפאו למלח

ניתנו כתיב ונרפאו המים ואת אמרת ולא (ד)ירפאו

המים מקום הוא ושמו ולא ירפאו כתיב 11על הנחל המים מקום הוא ושמו ולא ירפאו כתיב 11על הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל לא יבול עלהו ולא יתם פריו לחדשיו יבכר תני® אמר רבי

יחודה לפי שבעולם הזה תבואה עושה לששה

ליחוקאל נחל היוצא מבית קדשי קדשים תחלמו דק מאד והולך וגדל מאד וכל אלף אמה אורך משינא חוץ לירושלים לא היה עמוק: מי אפסים. ל"א שידברו העולם בהן מחמת גדולחן: מנים ל"א שידברו העולם בהן מחמת גדולחן: מנים דוד ועד יושבי ירושלים. קשיא ליה אטו לשאר ישראל אינן כשרים הלכך קאמר מה שהמקור הולך מבים דוד ועד יושבי ירושלים הוא דכשר שבמדינת ברבריאה: עד עלו סבוא. דרים פה כמו כה: ניחא ימא רבא וימא דמלחא. שהולרך יפא מככר. האילן ולחדשיו היינו חדשים דעלמא: חרפיה מליץ עליה. הפירות נראים יותר מן העלין שבאילנות: ופריך וחרף מוונה. לכסיר פה שלמעלן. היינו פה אלמים: פה שלמטן. היינו פה עקרות: אם מולא כשעה שעלה נ"נ. לא"י כדי ליקח את יהויכין אתר שהמליכוהו במקום יהויקים אביו ויעלוהו שרי בבל לסלקו: זרקן. כלפי מעלה ועוד לא ירד ולהראות להם שאינו חפץ בעבודתם: כיון שראו כל חורי יהודה כן. שאין רלון המקום בעבודתם ושנמם

לב המלך בקרבו:

תקלין חרתין
הנשמטים בדרום: המים מפנים. בגת' מפרש:
שער הקרבן. שם מכניסים ק"ק ששחיטתן בלפון:
שער הנשים. שבו נכנסות לסתוך על קרבן: שער
השיר. דרך שם היו מכניסון כלי שיר: שבו ילא
השיר. דרך שם היו מכניסון כלי שיר: שבו ילא
המיל, מלכי המלכים וליטול רשות כשהלך בגולה וילא
המלך מלכי המלכים וליטול רשות כשהלך בגולה וילא
פשפשים. שערים קטנים בתוך שערים גדולים וגם
הם מתניו ""ג שערים ולש"ג דגם לשער ביית המוחש פשפשים. שערים קטנים בחוך שערים גדולים וגם מחמון "ייג שערים ולש"ג דגם לשער ביח החוקד היה לו פשפש לא חשיב לה לפי שהיה קטן ביותר: גבו' מסני דקסני כנגד י"ג שערים. אחיא כאבל מסני דקסני כנגד י"ג שערים. אחיא כאבל מסל מקד"ל הכי בספ"ב דמדות בהדיא: בשערים ע"כ רבנן דמדקאתר אבא יוסי כי כנגד י"ג שערים ע"כ רבנן היו מחמת להמתני דפ"ק דמדות ז' שערים היו סתמת כרבען: היכן היו ההשסחויום. שהיו שבלול "י"ג מרוועות: קדני ביולי ופיעי. מיני שבלול החברונה ביות של או ביותר הרב ווצים ברו שבלול בחור של החברונה ביותר של או ביותר הרב ווצים בל מחוונות בל היותר הרב ווצים הרב ווצים בל החברונה ביותר של או ביותר הרב ווצים בל החברונה ביותר של הוצים הרב החברונה ביותר של הוצים הרב החברונה ביותר של היצום הרב החברונה ביותר של החברונה ביותר ביותר של החברונה ביותר ביותר ביותר של החברונה ביותר של החברונה ביותר ביות שקרניהם דקים ושל חגב עבים מהם וחוט של שחי עב מהם וחוט של ערב עב מהם: ה"ג **ממובה** שקף ייטר קרם של נוג ענים מחס: חייג מחזב מוד בעד מהס: חייג מחזבה הדהכ כתיב בקרם וכי ממפסן הבים לעורה כו'.
דהכי כתיב בקרם והנה מים יומאים מתחת מתחן הדי וכל בעדה: כתיב בקרם וחבר מתחת מתחן הבית ולשם בא מוד הבים לשנה: מתוב המודב והולך: פימנים מד דרום: מי אפסים. שהגיעו המים עד קרסולים: בפיני גדולה שול לייד שם ספינה גדולה: מי בלחרין. במקומינו קורין לשיעה שחווה: ופרש בלחרין. במקומינו קורין לשיעה שחווה: ופרש להחייר כמ"ש לקמן לדכשהו: דמסמלין בעלמה. מרוב פכוןם גדולתן א"ר. כמ"ש לקמן ידיו כו'. מראם בכסום גדולתן א"ר. כמ"ש לקמן בעלמה. מרוב פסום גדולתן א"ר. כמ"ש לקמן היים בם רותניות יותר כמ"ש במדכש מתחלה לה היי קילוסן עולה אלל מן המים כמ"ש נשאו נהרות היי קילוסן עולה אלל מן המים כמ"ש נשאו נכי לשל הפימל דמתחללון בעלמה מים בחלל אים כשרים אות כו לשל הפימלים נקטן קרל המקור שהיל השרוך מבית דוד כו'. דכשטייה נקט קרל המקור שהילן מבית דוד ועד ישבי ירושלים נקט קרל המקור שהילן מבית דוד ועד ישבי ירושלים נקט קרל המקור שהולך מבית דוד ועד ישבי ירושלים קשיח וכי נשחר ישרחני חינם בשרים חנח דפיתנות נעם קרא המקור שהולך מביח דוד ועד יושבי ירושלים בסד לפרה ולעצילת דרות אבל מכאן ואילך תי מערוברי הן ולמי חטאת בעינן מים חיים: מי קעפרסאום. הוא שיפוע הר שמדרונו מחודד הרבה והעברת הוא שיפוע הר שמדרונו מחודד הרבה והעברת הוא שיפוע הר שמדרונו מחודד הכבה והעצרת המים דרך דף הנחון במדרון ופסולין גם לנדה ודריש דמכאן ואהלן לשניהם פסולין ועיין חוספות (ניטין טייז א) ד"ה הנאוק והקטפרס כו": כסיב ויאמר כו". דריש קראי דמוקאל שביא ועניני המים והימים דפביצות ארץ ישראל: אל הגלילה הקדמונה המים הן סובבים לא"י ודריש הגלילה הקדמונה הוא ימה הן סובבים לא"י ודריש הגלילה הקדמונה הוא ימה של פכי בישה ארץ ובל גליל: יש הגדול, הוא הים שעובריו בני שהוא קרוב לגליל: יש הגדול, הוא הים שעובריו בני שאו קרוב בל הדר מוכר לאשובריו בני אליי מהחדינות: בראשונה. בדור אנש של פנכי שחוח קרוב לגליל: ים סגדול. הוא הים
שטוברין בו לא"י מהמדינות: בראשונה. בדור אוט
שטוברין בו לא"י מהמדינות: בראשונה. בדור אוט
מדינת ברבריאה: עד פה סבוא עד עלו סבוא.
לפי שחוא הגבול של א"י וכן יפו: ניחא ימא רבא
וימא דמילחא. שהיה לריך לבוא המים לשם כדי
וימא דמילחא. שהיה לריך לבוא המים לשם כדי
וימא דמילחא מולוחים וסרוחין אבל יותה של עבריא
וימה דסבכי למה לריך למים ההם: להרבוח דגמן.
שעל ידי המים ירבו הדגום. והכי דריש לה בקרא
שעל ידי המים ירבו הדגום. והכי דריש לה בקרא
ווינה החיה ביותה בדות ים רודיל דבר מאלה למינה מהיה דגתם כדגת ים הגדול רבה מאוד ולמינה יתירה הוא אלא דלמיני מינים יתרבו דגתם: ולמינה ימירה הוא אלא דלמיני מינים ימרבו דגמם:
ששמו ולא ירפאו. שם למלמ נימנו שלא יבואו שמה
מים הקדושים הנ"ל: לחדשי יבכר. לב" חדשים
הממים המדושים הנ"ל: לחדשי יבכר. לב" חדשים
הלתכולה אל מפירות כמו בעוה"ז: לע"ו יום.
ואילן כפל מהתבואה: בראשון. ר"ח ניסן ירדו
ואילן כפל מהתבואה: בראשון. ר"ח ניסן ירדו
יום: לחדשי. בכל חדש וחדש דעלמא: ועלה ויים: לחדשי. בכל חדש וחדש דעלמא: ועלה ועור
עמף לשון מזון כמו הטריפני לחם חוקי, ודרש
למרופה לטרפיה ואחר כך מפרש היאך יהיה המות
הואל לשון מזון לפרושי מלת תרופה קאמי: פה של
הואל שון מזון לפרושי מלת תרופה קאמי: פה של
הואל כן פלוגמא דר"ח ורב"ל פירושא אחרילא הואל:
ואם כו פלוגמא דר"ח ורב"ל פירושא אחרילא הואל:
אחרילא מול? ואם כן פלוגמא דריים וריב"ל פירושא אחרינא הוא:
את מולא צו'. הואל והוכיר י"ג פלנות שפלנ מלכי
את מולא צו'. הואל והוכיר י"ג פלנות שפלנ מלכי
יון מציא לדכשא דסורכן. ולפי דמתפיי האבא יוסף
דר"ג השתחיות כנגד י"ג שערים שבתקדש מייתי
לה מחלה אגדמא דאמרי בתקדש. ולרצגן דכנגד
י"ג פרצות מפרש באחרונה מילי דחורבן: בשעם
שלנה צ"ג ליקח את יחורכן שהמליכוהו במקום
יהויקים אביו ויעצוהו שריו לסלקו: ודקן ועוד לא
ירדו. להראות שמן השמים מספימים על זה:
ונעלתן מידו. כמו שאין חסץ צשימושו: כיון שראו

ההיכל נעשה כחוט של שתי עד שמגיע לפתח

האולם נעשה כחוט של ערב עד שמגיע לפתח

העזרה כפי פך קטן היינו דחנן ר' אליעזר בן יעקב

אומר מים מפרין עחידין להיות יולאין מחשת מפתן הבית מפרים לשון פך: בותבר' שער נקנור. על שם נקנור שנעשו נסים לדלחותיו

מאוד וחרני חגבים עבים מהם וחוט של שתי עב מהם וחוט של ערב עב ממנו: מכאן ואילך. מתגבר והולך כמפי הפך: מן הכתף הימנית. מלד דרום: וימד חלף בחמה. המלחך הרחה שהגיעו עד קרסולים: וימד אלף. באמה שנית והעמיקו עד הברכים מכאן ואילך וימד אלף אשר לא יוכל לעבור בו שהיו מימיו רדופים: לבירנין גדולה. לספינה גדולה: מלשוט. דאפיי בדרך שייטא לא יכול לעבור בו דרדיפו מיא: באחרין. במקומנו קורין לשייט שחונא: ופרש ידיו וכו'. מייתי ראיה דלשחות היינו לשוט: מיין דמתמללין בעלמא. שידברו העולם בו ויראו אותו לאפר פרה ולטבול בהן נדות אבל משם ואילך פסול למי חטאת דמי תערובות הם ממי גשמים ולחטאת בעינן מים חיים: מי קטפריסות הן. הר משופע שמדרונו מחודד מחד והעבירו המים דרך דף הנחון במדרון ופסולין גם לנדה לטבול בהן א"נ לנדה היינו זבה: זה ים של סמכו. דשבע ימים סובבים לא"י וד' מהם ים של סמכו ושל טבריא וים המלח וים הגדול ומפרש דגלילה הקדמונה הוא ים של סמכו: ים הגדול. הוא הים ההולך מא"י למדינת איספניא: בראשונה. בדור אנוש ילא עד מדינה ששמה קלבריאה והיא במדינת לרפת ובדור הפלגה ילא עד הסלעים המעין לבא לשם כדי למחקן שמימיהם מלוחים הסתעין לבא לשם כדי למחקן שמימיהם מלוחים וסרוחים אלא ימא דטבריא וימא דסמכו למה באו לשם: ומשני לרבות דגתם. שע"י מים אלו יתברכו מימיהם לגדל דגים הרבה: למינה סהיה דגמם. קרא ימירא הוא דפשיטא דלמינה מהיה אלא ללמד דמיני מינים משונים שלא היו במוכם מקדם יגדלו בהם: מקום הוא ששמו ולא ירפאו. וה"פ בינאתיו וגבאיו ומקום ששמו ולא ירפאו למלח ניתנו ולא יבואו לשם המים הקדושים: מבוחה עושה. פי׳ תבוחה גדילה לששה חדשים: לחדשיו יבכר. החילן יוניה פירותיו לשני חדשים וכיון דמשנים עשר חדשים נעשו שני חדשים ה״ה מה שנעשה בתבוחה בעוה"ז בששה חדשים נעשה לעתיד בחודש א': שהתבואה עשתה בימי יואל לט"ו יום. א"כ אילנות לשלשים יום כפל מהתבואה: בראשון. היינו בר"ח ניסן ירדו הגשמים וכתיב ובני ליון גילו ושמחו בה׳ אלהיכם היינו הקרבת העומר: ומשני בכל חדש וחדש וכי תרף מזון הוא דקאמרת הפירות נראים יותר מן העלין. ל"א דרש תרפיה כמו טרף בטי"ת מלשון מזון וה"ק משעה שפורח עליה מיד נותן מזונו שלא כדרך הטבע שהפרח מתאחר לנוץ אחר יציאת העלים ימים רבים והראשון נ"ל:

גליון הש"ם (ל) עי' ק"ע שכתב א"נ לנדה היינו זבה ועי' בתוס' שבת דף סה ע"ב ד"ה שמח דחין חילוק בין נדה לובה והכי קיי"ל ועי ברמב"ם פרק א ממקואות :סל״ס תורה אור השלם

1. והיה ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלם חצים אל הים הַקַּרְמוֹנִי וְחֶצְיָם אֶל הַיָּם הָאַחֲרוֹן בַּקַּיִץ וּבַחֹרֶף יִהְיֶה:

2. וַיּוֹצְאֵנִי דֶּרֶךְ שַׁעַר צְפּוֹנְה הַחוּץ דֶּרֶךְ הַפּוֹנֶה קְדִים וְהִנֵּה וַיְסִבֵּנִי דֶּרֶךְ הפּוֹנֶה קְדִים וְהִנֵּה ב. זי בּיגִּי זָּוֹן שַׁצֵּי בְּפּוֹנֶה מים מפכים מן הכתף הימנית: בְּצֵאת הָאִישׁ קָדִים וְקָוֹ בְּיָדוֹ וַיָּמָד אֶלֶף בְּאַמָּה וַיַּעַבְרֵנִי במים מי אפסים:

3. וַיֶּמֶד אֶלֶף וַיִּעֲבַרֵנִי בַּמִּים מִים בִּרְכִּיִם וַיָּמֶד אֶלֶף וַיַּעֲבַרֵנִי

ואילן עושה לשני חדשים מ"ם לחדשיו יבכר אמרט רבי יוםי לפי שבעולם הזה התבואה עושה לששה חדשים ואילן עושה לי"ב חדש אבל לעתיד לבא התבואה עושה למ"ו יום ואילן עושה לחדש אחד שכן" מצינו שעשת התבואה בימי יואל לחמשה עשר יום וקרב ממנה העומר מ"מ 12ובני ציון גילו ושמחו בה' אלהיכם כי נתן לכם את המורה לצדקה ויורד לכם גשם מורה ומלקוש בראשון ומה מקיים רבי יוםי לחדשיו יבכר בכל חודש וחודש יהיה מונה זה עותר שלו הוכי של הפלות מהרש הוה מהלקוש בראשון ומה מקיים רבי יוםי לחדשיו יבכר בכל חודש וחודש יהיה מבכר "ועלהו לתרופה רבי יותגן אמר תרפיה מציץ עליה ותרף מזוגה רב" ושמואל חד מבכר להתיר פה שלמטלן וחד" אמר להתיר פה שלמטן ר' חגינה ור' יהושע בן לוי ח"א אמר להתיר פה שלמטן מנגד ייג שערים שנתקדם מיימי להתיר פה עקרות וח"א" להתיר פה אלמים ולעומתן בצפון ובו' את" מוצא בשעה שעלה ייג פלות מפלש במסרונים מילי לחורכן: בשנה בשנת להעומתן בצפון ובו' את" מוצא בשעה שעלה בכינ ניקן ועוד לו הגיע זמן הבית הוה ליחרב אמר להן אותר (ה') שהמלכתי עליכם תגוהו לי ואני הולך באו ואמרו להווע של מון ספרים מספרים על זה: להוויכין מלך יהודה נבוכדנאצר בעי לך כיון ששמע מהן כך נמל" מפתחות של בה"מ עלה יילדו. להלות של מון ספרים מסרים על לד היילו אמר לפניו רבש"ע לשעבר היינו נאמנים לך והיו מפתחותיך מסורין לנו עכשיו שאין אנו נאמנים הרי מפתחותיך מסורין לך תרין אמוראין חד אמר זרקן ועוד לא ירדו וח"א" באה כמין יד ונטלתן מידו כיון שראו כל היינו נאמנים הרי מפתחותיך מסורין לד מוראין חד אמר זרקן ועוד לא ירדו וח"א" באה כמין יד ונטלתן מידו כחורים להיינו שלה היינו נאמנים הרי מפתחותיך מסורין לד מורים בל היינו נאמנים הרי מפתחותיך מסורים להיינו שלה היינו במיינו הוו"א ביינו שלה היינו באמנים לד היינו נאמנים לד היינו נאמנים לד היינו נאמנים לד היינו באמנים לד היינו באמנים לד היינו באמנים לדי ביינו שלה היינו באמנים לדי היינו בליו שלה היינו בל היינו בליו שלה היינו בל היינו בל היינו שלה היינו בל היינו ב

חרשים ואילן עושה לשנים עשר חורש אבל לעתיד לבא התבואה עושה לחדש אחד

חורי

חורי פנים של ביו זקאי האוזאים אין האוזאים בי ואו המים מי שחו נחל אַשֶּר לא יִעָבַר: יחזקאל מז ד, ה 4. כי אם שם אַדיר ייִ לְנוּ מְקוֹם נְהָרִים רְחָבֵי יְדְיִם בַּל תַּלְךְ בוֹ אֲנִי שִׁיטוּ וְצִי אַדִיר לֹא יִעָבָר: יחזקאל מז ד, ה 4. כי אם שם אַדיר ייִ לְנוּ מִקוֹם נְהָרִים רְחָבֵי יְדְיִם בַּל תַּלְךְ בוֹ אֲנִי שִׁיטוּ וְצִי אַדִיר לֹא יִעָבְרָנוּ ישעיהו לג כא 5. פּישם האַ אָדיר יִי, לְנוּ מְקוֹם בְּהָרִם בְּלְשְׁבֵי יְרִשְׁלֶם לְחָטֵאת וְלְנְדָה: זכריה יג א 7. וְיאמר אֵלִי הָמִים הָאֵלָה יוֹצְאִים אֵל הַמְּים הַאָּלָה יוצְאִים אֵל הַמְּים בּנְאוֹ וְלְיִיב: יִירְשְׁלָם לְתָבָר בְּאוֹ הַיְּמָה הָמּרְצִאם בְּנָגת הָיָם בְּדָבְת וְנָרְפּוּ וְנָרְאוֹ וְנָרְפּוּ וְבָּאוֹ וְלְבְּרוּ וּנְאָרוּ וְעָבְרוּ וּעָבְרוּ וּנְאָרוּ וְנָבְרּים יְהִייּן לְעִינְה הַתְּבָּר הָאוֹ הַיְּהָה הָמִרְבְּאוֹ וְנְרְפּוּ הַמְּרוֹ הַרְּהְיִב בְּנָה הָּמִבְּר הַבְּאוֹ הַלְּרְבִים בְּדְּגָת הָיָם בְּדְגָת הָיָם בְּדָגת הָיִם הַדְּבָּר הִיאוֹ וּבְיִים בְּדָב הְיִי בְּעִרְּיִים בְּיִר בְּיִבְּיִים בְּדָּב בְּיִבְר בִּיְבְיִים בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּבְּר בִּבְּי בִּיְבְּי בִּיְרִי בְּבָּר הַיִּי בְּעָרְיִים בְּדָּר בְּר בְּיִב בְּבְּר בְּבְּלְר בְּבְּב בְּבָּת הָיָם בְּבָבְת הָיִם בְּבָּר הִיִּבְ בְּיִבְי בְּישׁרְיוֹ בִייִי בְּיִבְי בְּיִבְּי בְּיִי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּבְּר בְּבְי בְּיִבְּי בְּבְיִי בְּיִבְי בְּבְי בְּבְּבְיִים בְּבִי בְּיִבְי בְּבְי בְּיִבְי בְּיִבְי בְּבְי בְּיִבְי בְּיִבְי בְּי בְּיִם בְּבְנִבְי בִיִי בְּיִב בְּבְיִב בְּבְי בִייִי בְּיִבְי בְּצִבְי בְּיִבְי בְּיִים בְּיִבְי בְּיִים בְּבְיִב בְּבְי בְּיִבְי בְּיִבְים בְּבְיִבְי בִייִי בְּיִבְּי בְּבִים בְּיִבְר בְּיִבְי בְּבִים בְּיִבְי בִיבְיִי בְּיִבְי בִיבְּיִים בְּבְיִבְי בְּבְיִים בְּבְיב בְּבְבְּב בְּבְבְּר בִיבְיִי בְּיִים בְּבְיב בְּבְב בְּבְבְיב בְּבְב בְּבְב בְּבְב בְּבְב בְּבְב בְּבְבְיב בְּיִים בְּבְּב בְּבְבְים בְּבְּב בְּבְב בְּבְיב בְּבְיב בְּבְיב בְּיבְב בְּבְב בְּבְבְב בְּבְב בְּבְב בְּבָב בְּבָב בְּבִיב בְיבְיב בּיבְּב בְּבָב בְּבָּב בְּבָּב בְּבִים בְּבְּבְים בְּבִיב בְיבְב בְּבְיב בּיבְיב בּיבְיב בְּבְב בְּבְבְּיִים בְּבְיב בּבְיבְי בָּל צִץ מַאֶבֶל לֹא יִבּוֹל עֶלְחוֹ (לֹא יִהֹם פַרִיוֹ לְחֶרְשִׁיוֹ יָבָבֶר בִּי מִימְיוֹ מֶׁן הַמַּקְדְּשׁ הַמָּה יוצְאִים וְהָיִן וְוְהָיָה) פַרְיוֹ לְמָאַכָּל וֹאִי יִבוֹל עֶלְחוֹּ (לֹא יִבוֹל עֶלְחוֹּ (לֹא יִהוֹם פַרִיוֹ לְחֶן הַמְּקְדִשׁ הַמָּה יוצְאִים וְהָיָו וְוְהָיָה) פריו לְמָאַכָּל וְאַלָהוּ לֹהְיִם מוֹ בֹ 1.1 בְּנֵי צִיוֹן גִילוֹ וְשְׁמְחוֹ בִּיְיְ אֲלְחִיכִם בִּי נְתַן לְבֶם אָת המוֹרֶה לצדקה ויורד לכם גשם מורה ומלקוש בראשון: יואל ב כג

א) תמיד לא ב מנחות לט ב, ב) עי׳

תמיד לא ב. ג) יומא כא א, ד) עי פסחים סד ב, ה) מנחות לח ב, ו) שם

לט א, ז) שם לח ב, ה) ועיין בתום׳ שם

ע"ב ד"ה אחד דכתבו כן בשם

החונטרם.

עין משפט

נר מצוה

"ד א מיי׳ פ״ה מבית הבחירה

: סלי״ד

יח ה מיי פרק ה מתמידין הלי"ג:

>>@(

נוסחת הבבלי

(א) כסף והיו ר"א כו' לית כו': (ב) ר"י בר' יהודה כו' ד"ר

(אלעזר) ר"א בר"ש כו' ודרום מ"ד

שו ב מיי שם פ"ב הלכה טו: שו ג מיי שם פ"ג הלכה טו:

"ז ד מיי׳ שם הלכה יב:

מסורת הש"ם

הלכה ג מתנ" על של שיש מניחין אם האכרים. אחר הנחוח מסדרין אותן על השלחן עד שיעלום הכהנים ובגמרא מפרש למה לא עשאו של כסף או של זהב: ועל של כסף. כלי שרת שמוציאין בכל בוקר שלשה ותשעים כלי שרת כדתנן בתמיד: נוסנין לחם הפנים בכניססו. אחר שנאפה עד שיסדרוהו על השלחן: ועל של והב ביציאסו. והיה מונח שם עד זמן חילוק: שמעלין בקדש ולא מורידין. דכיון שסלקוהו מעל השלחן של זהב אין מורידין אוחו להניחו בשל כסף: גב' מני על של כסף. אותן של אולם אחד היה של כסף ואחד של זהב על של כסף היו נותנין בכניסתו דאין עניות במקום עשירות: ליח כאן של כסף. לא היה באולם של כסף אלא כדתנן במתני׳ דשל כסף

כדאי׳ ביומא פ״ג (דף ני.) נקנור שם אדם ומזכירין אותו לשבח. פשפשין שערים קטנים שלא היו גבוהין ורחבין כשאר שערי הבית: לא סיה להם שם. מה היה משמש: מתני' י"ג שולחנות. אינו מונה י׳ שולחנות שעשה שלמה כדכתיב במשכן דשלמה במלכים וסדר הנחתן מביא בפ' שתי הלחם במנחות אלא בבית שני עסקינן שלא היו שם אותן שלחנות : אחד של שיש. שמניחין שם האברים: ירושלמי ר' יוסי בשם ר׳ שמואל בר יצחק בשם ר׳ יוחנן לית כאן של כסף מפני שהוא מרתיח יתחממו האברים ויסריחו ולפי שבקרבנות יחיד כהן ח' יכול להוליך כל האברים ומניחן שם כדי לנוח והא דתנן בפ"ב דיומא תמיד הרב בא' עשר וכו' ומונה שם דכך הולכת אברין למובח הא אמרינן התם (דכ"ו:) בד"ח בקרבנות לבור חבל בקרבנו' יחיד כל שרולה להקריב מקריב אפילו אחד: על של שיש נותנין לחם הפנים בכניסתו. כדי לנוח: ועל של זהב ביליחסו. עד שיוקטרו בזיכי לבונה הבחין עם הלחם כך פירש רבינו שלמה בפ׳ שתי הלחם הכא תנו אחד של שיש ובפ׳ שתי הלחם ודניעו תניא ר' יוסי בר יהודה אומר שנים שהיו באולם אחד של כסף ואחד של זהב ופירש רבינו שלמה אותו של כסף על שהוא לבן כשיש נקרא של שיש ולי נראה דתנאי היא דההיא ר' יוסי היא ^{ח)}: שמעלין בקודש. מנלן בפרק שתי הלחם אמר רב אחא בר יעקב אמר קרא את מחתות החטאים האלה בנפשותם ועשו אותם רהועי פחים לפוי למובח בתחלה תשמישי מובח ולבסוף גופו של מזבח: ולא מורידין. מנלן אמר ר' אחי דאמר קרא ויקם משה את המשכן ויתן את אדניו וישם את קרשיו ויתן את בריחיו ויקם את עמודיו רישיה וסיפיה לשון הקמה ולא כתיב ירידה ועוד שלא סייעו אחר אלא הוא עשהו שהוא גדול כך שלמה : פירש רבינו

תקלין חדתין כר. שמן השמים הסכימו: מתני שעליהן מדיחין אם הקרבים. לשון רבינו הגאון וכן הפשט ונימוס היה שם אלא שלוה משמש יותר בקבע שהיו מדיחין עליו ומונח עד הקרבה וע"י תו"ע פ"ה דמדות (מתנ" ב'): על של שיש. אחר

ומגורה הכהנים: ועל של כסף כלי שרם. שהיו מוליאין בכל בקר כדחנן בחמיד: על של שיש נוסנין לחם הפנים בכניססו כו' שמעלין בקדש. לכן ביליאחו של זהב וחחלה על של שיש: גבו' **מני על של כפף.** הא דתני במתניי על של שיש בכניסתו תני בברייתא על של כסף ומכל מקום שפיר הוי מעלין בקדש מכסף לוהב: ה"ג לים כא**ן של שיש מפני שהוא מקרר.** כלומר דמפרש למה לא תני בברייתא של שיש כמו במתניי והיינו לפי שהשיש מקרר כמו כלותר דמפרץ למה לא חני בבדייתא של שיש כמו במחניי והיינו לפי שהשיש מקרר כמו
בסוף פרק קמא דיומא עמוד והפג אחת על הרלפה ולחם הפנים לריך שיהיה חם מכ"ש
לשום לחם חום וגר": ופריך לא כן חני זה א" מן הנסים כו". ואם כן כיון שדרך נס היה
חם כל השבוע אם כן ליכא למיחש לשיתקרר: אין מזכירין מעשה נסים. דמחלת סידורו
אריך שלא יתקרר ואל לסמוך על הים ומתניתון דספירא ליה על של שיש מפרש בבצלי ממוד
(מ"א כי) מפני ששל כסף מרחית ואיכא להנימו שלא יתעפש: לא היה שם לחם מסו והנייח!
לשבם הצאה. צלחם כשר אירי אי רשאי להנימו לשבת הצאה ולא מיספל בלינה אף בנסדר
כהלכחו או דמיסים לצינה בנסדר כהלכתו: ה"יג א"ק ועס על השלחן לחם פנים לפני
סמיר. ואפילו הוא כמה לחת ונו׳ ומינוי לחת הדר לחילו הכי רחני חוד להקו אחינו החיב האיל היו מו כל החיל היו מד היו להנימו על כמה ימים דקרא ודאי אייני בנסדר כהלכתו דכתיב ונתת לחם וגר' והיינו לחם כשר ואפילו הכי כתיב תמיד להורות דרשאי להניחו לכתחלה ולא מיססל בלינה: **עשרה שולחנות כו**'. סוגיא זו במנחות _{(ליים} כי ^{צייט} א) ומסקנא דהכא כסיד דהסם מיחופת: וא"ס די בדרום כור. והאי מימין דפתח וכן משמאל דפתח קאמר ובצבלי שם קאמר בהדיא וא"מ מימין דפתח כר: והלא אין שלחן כר: הפתח היה באמצע ההיכל בכוחל מזרחי ונמצאו ה" שלחנות שבשמאל דרך כניסה כולם בדרום: אלא כו' ה' מימין שלחנו של משה כו'. וכולן בלפון ההיכל וכדמפרש לקמן: רבי יוםי בר"י אומר על כולן כו'. ובבבלי נקט לה בדר"א בן שמוט ורבי יוםי בר"י ס"ל דאין מסדר אלא על של משה כו' ע"ש: ה"ג מורח ומערב כו' דברי רבי. וכן הוא בכולא מלמודא פלוגמיהי: ה"ג מ"ד מורח ומערג ניתא. דסוגיא זו סיל למסקנא כסלקא דעתא דצבלי שם שהיו מסודרים ראשו של זה בלד ראשו של זה ואם כן למאן דאמר מורח ומערג מונחים שפיר היו עומדים בלד לפון עשרה שלחנות ראשו של זה בלד ראשו של זה אנ"ג דאי אפשר שישבו היו עוודים בנד לפון עשרה שנמנות רחשו של זה בנד רחשו של זה מע"ג דחי מפשר שישבו "י שלמות של עשרים אתה הפנימיות אי שלמות מלח של זלאו קלמ חוץ לעשרים אתה הפנימיות אים אלמות של שישבו של זה כולי האי הא דנקט בחוגיין וכולן היו נחונין משליש הבית ולפנים: ה"א איכא למימר לא דק כולי האי הא דנקט בחוגיין וכולן היו נחונין משליש הבית ולפנים: ה"ה **מאן דאמר לפון ודרום נמלא שלהן בדרום**. שאורך העשרה שולמנות עשרים וההיכל מלפונו לדרומו לא היה אלא עשרים מצומלמות ואם כן ה" שלמנות ע"כ יהיו בדרום ובקרא קפיד שיהיו השולמנות דוקא בלפון ונשאר בקושיא ולא חש להאריך בקושיות האחרות שבבבלי וליישבם אליביה דמ"ד לפון ודרום מונחים משום דלית הלכתא כוותיה דראב"ש דהלכה כרבי ממבירו

חורי יהודה כן עלו לראש גגותיהן ונפלו ומתו הדא הוא דכתיב ומשא גיא חזיון מה לך אפוא כי עליֶת כולך לגגות תשואות מלאה עיר הומיה וגו': תייו ביין יבורי 6י"ג שולחנות היו במקדש אח' של שייש בבית המטבחיים

שעליהן מדיחין את הקרביים בוב' במערב הכבש אחר של שייש ואחר של כסף על של שייש נותנין את האברים ועל של כסף כלי שרת יוב' באולם (מבחוץ) מבפנים על פתח הבית א' של שייש וא' של זהב על של שייש נותנין לחם הפנים בכניםתו רועל של זהב ביציאתו שמעלין בקודש ולא מורידין אחר של זהב מִבפנים שעליו לחם הפנים תמיד: גמ' תני על של (א)כסף (ר' אחי ור' מיישא ומטו בשם רב שמואל בר רב יצחק) ר' יוםי בשם ר' שמואל בר רב יצחק ר' חגניה ממי בה בשם ר' יוָחנן [א]לית: כאן של כסף מפני שהוא וּוּוּ מרתיח לא כן תני זהם אחד מן הנסים שנעשו בבית המקדש שכשם שהיו מניחין אותו חום כך היו מוציאין אותו חום שנאמר בלשום לחם חם ביום הלקחו רבי יהושע בן לוי אמר אין? מזכירין מעשה נסים בעון קומי רבי (לוי) אילא לא היה שם לחם המהו להניחו לשבת הבאה אמר לון כתיב 13 מנים לחם פנים לפני תמיד לחם פנים ³ בואפילו פסול עשרהי שלחנות עשה שלמה דכתיב 1יועש שולחנות עשרה וינח בהיכל חמשה מימין וה' משמאל אין תימר חמשה בדרום וה' בצפון והלא אין השלחן כשר אלא בצפון שנאמר ואת השלחן תתן על צלע צפון מה ת"ל חמשה 5 מימיו וחמשה משמאל אלא חמשה מימיו שלחנו של משה וחמשה משמאלו אעפ"כי לא היה מסדר אלא בשל משה בלבד שנאמר "את השלחן אשר עליו לחם הפגים (ב)רבי יוםי בי רבי יהודה אומר על כולן היה מסדר שנאמר זאת השולחנות ועליהם לחם הפנים: תני וו מזרח ומערב היו נתונין דברי רבי ר"א בי רבי שמעון אומר צפון ודרום היו נתוניז מ"ד מזרח ומערב ניחא ויוכולהן ראוין לשירות מ"ד צפון ודרום נמצא שלחן בדרום

בלנים או לא חפסיל ופשיע ליה כי לוח דב בכדר המלכמו רשאי להניסו למחלה דהא קרא דומת על המחיל מחד בשרים אחר של היד בעדר החשר להיד בא החשר של היד במדר המל המר של היד במדר במל המר של היד מות המר להיד כו ליה איז את דעים במות של היד מות משל היד מות מות היד מות

מרתיח ומתחמם הלחם ויש לחוש שיתעפש: ופריך לח כו סני זה חחד מו הנסים וכו'. שהיה נשמר חום הלחם עד שעת סילוקו בשבת הבא א"כ לא היה מתעפש אפי׳ היו מניחין אותו על שלחן של כסף: אין מוכירין מעשה נסים. כלומר אין סומכין על הנס ועושין הכל שלא יתעפש בדרך הטבע: לא היה שם לחם. לסדר בשבת ובתוך ימי השבוע נזדמן להם מהו להניחם מלסדר עד שבת הבאה או דלמא אט"ג שהוא פסול דכל שלא עברה עליו שבעה ימים על השלחן פסול הוא מ"מ לקיים מצות לחם הפנים לפני תמיד אין להניחו בלא לחם א"נ לא היה שם לחם לערוך ביום השבת מהו להניח הלחם הראשון על השלחן שהרי לא יתקלקל גם בשבת הבאה מיהו פסול הוא משום לינה: לפני תמיד. שיהו תמיד לפני ה׳ אע״פ שהן פסולין: עשרה שולחנות עשה שלמה. דכתיב ויעש שולחנות עשרה וגו': איו סימר חמשה בדרום וכו'. ומימיו היינו מימיו הפתח ומשמאל היינו משמאלו של פתח שהפתח היתה באמצע ההיכל בכוחל מזרחי א"נ מימין היינו דרום שנקרא ימין ומדדרום נקרא ימין לפון נקרא שמאל: אלא. של משה באמלע וה׳ מימינו וחמשה משמחלו וכולן בלפון ההיכל: חם לשון יחיד: על כלם היה מסדר. השלחן. פעמים בזה ופעמים בזה: מורח ומערב היו נסונין. השולחנות ראשו אחד למזרח ואחד למערב דהיינו ארכו לאורך הבית: כולהון ראוין לשירום. ואיכא למימר על כולם היה מסדר:

כולו אינו אלא עשרים אם כן חמשה שלחנות משנת אליהו

נמלא שלחן בדרום. וה"פ שלחן ארכו ב' אמו' (ומחלה)

הרי הוא (שלשים) עשרים אמה לעשרה שלחנו' וההיכל

משנת אריהו . בכלי . בכ שתובו היותה וכני הטפונים כי של כסף כי הן רבום מדשי הפתו דגרם של שיש כרו "ובכרייתה שם במנחות דעכשיו מניחו על של שיש כרי ובכרייתה שם במנחות דמני של כסף היא בנייתה דירושה בל כסף. הנחניד שם המלוח פריך ומשני מפני שמרכתיה ולשיטחו האיטוח השיטו אול בירושלמי. ומה שכתב שם ברש"י ד"ה שנים דהה אול בירושלמי. ומה שכתב שם ברש"י ד"ה שנים דהה

הגהות הגר"א מפני ה"ג לית כאן של שיש מפני שהוא מקרר וה"פ שהוא מפרש למה לא תני בברייתא של שיש כמו במתני׳ והיינו לפי שהשיש מקרר בספ"ק דיומא עמוד והפג אחת על הרלפה ולחם הפנים לריך שיהיה חם כמ"ש לשו׳ לחם חום וגו׳. ועי׳ בס׳ ת"ח שמחריך בפלפולו: [ב] ה"ג ואפי׳ הוא כמה ימים וז״ל של הרב בעל תקלין חדתין ול"ל לפי גי' רבינו דהכא איירי בלחם הפנים דנחדר כהלכתו בשבת וקמבעיה לן שחם חין לחם הפנים לשבת הבאה אי רשאי להניחה משבת זה לשבת הבאה אי אמרינו משום שנסדר כהלכתו מפסיל בלינה או לא מפסיל ופשיט ליה ר׳ לוי. דבנסדר כהלכתו רשאי להניחו לכתחלה דהא קרא דונתת על השלחן

מהאי גי': [ג] ל"ל כולהן ללפון ול"ג ראויה לשירות:

ודאי בנסדר כהלכתו משתעי וכחיב תמיד ואפילו כמה ימים ומש״ה מחק

. רבינו תיבת פסול דקרא לא איירי

אלא בכשרי וע' בספר תקלין חדתין

ובמשנת אליהו כי מאריך בפלפולו וכמה הלכמה נברנומה היכה למשמע

גליון הש"ם

[א] עי׳ הגהות הגר״א אבל במפרש בתמיד שם לא נראה כגירסתו וגם בתורי עם כל נינוס לביי טנו דגם החוס' במנחות דף לט ע"ב ד"ה אחד היה להם הג" שלפנינו: [3] עי׳ בתוס׳ מנחות דף לט ע״ח ד"ה תרי שהיה להם גירסא אחרת:

תורה אור השלם

1. מַשָּׂא גֵּיא חִזְּיוֹן מַה לָךְ אַפּוֹא בִּי עַלִית כִּלֶּךְ לַגְּגוֹת:

וַיָּתֶן לוֹ הַכַּהֵן קֹרֶשׁ כִּי לֹא הָיָה שֶׁם לֶּחֶם כִּי אִם לֶחֶם הַפְּנִים הַמּוּסְרִים מִלְפְנֵי יְיִ לְשׁוּם לֶחֶם חם בִּיוֹם הִלְקְחוֹ: שמואל א כא ז 3. וְנָתַתָּ עַל הַשָּׁלְחָן לֶחֶם פָּנִים ממנח רה ל לפני תמיד: ַּרָה וַיַּנֵח שְׁלְחָנוֹת עֲשְׂרָה וַיַּנֵח 4. וַיִּעשׁ שָׁלְחָנוֹת עֲשְׂרָה וַיַּנַח בַּהִיכָל חֲמִשָּה מִיָּמִין וַחֲמִשָּה משְּמֹאול וַיַּעשׁ מִזְרְקֵי זְהָב מֵאָה: דברי הימים ב ד ח

ושמת את השלחו מחוץ לַפָּרֹכֶת וֹאֶת הַמִּנֹרָה נֹכַח הַשָּׁלְחָן עַל צָלַע הַמִּשְׁכָּן תִּימְנָה וְהַשָּׁלְחָן תַתַן עַל צֶלַע צֶפון: שמות כו לה

6. וַיַּעשׁ שָׁלֹמה אַת כָּל הַכֵּלִים אֲשֶׁר בֵּית יִיָּ אַת מִוֹבַּח הַוְהָב וְאֶת הַשְּׁלְחָן אֲשֶׁר עָלְיוּ לֶחֶם הַפְּנִים מלכים אז מח יָּבֶּים 7. וַיַּעשׁ שָׁלֹמה אֵת כָּל הַבֵּלִים אַשֶּׁר בִּית הָאֵלֹהִים וֹאַת מִזְבַּח הַנָּהָב וְאֶת הַשְּׁלְחָנוֹת וְעֵלֵיהֶם לחם הפנים: דברי הימים ב ד יט

בדרום: **ומנורה בלפון.** ל"ג: **משוך מן הכוסל בשסי אמוס כלפי לפון**. שיהיו שני כהנים הנושאים ב' סדרים הולכין זה בלד זה ותוס' גורסין משוך ב' אמוס ומחלה: באמצע הבים. היינו באמצע ההיכל כשלא נחשב בית קדשי קדשים עמו ההיכל ארכו ארבעים ובית קדשי קדשים ארכו עשרים אמה והמובח היה עומד במחלת עשרים אמה של ההיכל המערביים: **משליש הבים.** של לד מזרח: **ולפנים.** ללד מערב והיינו כשנחשב בית קדשי קדשים עמו: הוא **מכלוח הוהב.** פסוק הוא בד"ה וקמפרש מהו מכלות הזהב וקאמר שהן כולו של זהב סגור שהיה לשלמה שהרי עשר מנורות עשה ולכל אחת היה צריך אלף ככר כדמסיק: ל**קיים מה שנאמר**. במנורת משה ככר זהב טהור וגו': **ה"ג מעשה** במנורת המקדש שהיתה יתירה על מנורה שעשה

ריבב"ן

מתני' י"ג שופרום היו במקדש. וכולן פיהן לר כדי שלא יוכל אדם להכנים ידו בפנים ולגנוב מן הכסף וכולהו מפרש למאי אצטריכו. עלים ולבונה גרסי׳ וברוב ספרים כתוב ללבונה וטעות הוא דהא כל אחד ואחד יש לו שופר בפני עלמו ולבונה לבד ועלים לבד כדתני ואזיל. וזהב לכפורת לשון כפורי זהב פי' מזרקים ולמה נקרא שמם כפורי ע"ש שמקנחין ידיהם מן הדם כדאמרי בגיטין [דף נו] בענין ^{מו} נבוזראדן בעי לכפורי ידיה בההוא גברא. ששה לנדבה לקיץ המובח: מתני' קינין. הן חורין גוולי עולה הן בני יונה אבל שופר לקיני חובה לא בעי ר' יהודה והטעם כדאיתא בפ' הוליאו לו (דף נה) דשמא ימות א' מהן נמנאו כל המעות שבשופר הולכות לים המלח כי היכי דאמרינן בחטאת שמתו בעליה דאזלא למיתה הכי נמי מעות שהופרשו לחטאת ומתו בעליהן הולכות לים המלח ופריך החם ונברור ד' זוזי ונשדי במיח והנך לישתרו ר' יהודה לטעמיה דלית ליה ברירה כדאמר בעירובין [דף לז] מדתני איו: וחכ"א קינין הן קיני חובה אחד לעולה ואחד לחטאם ורבנן לא חיישי למיחה. גוזלי עולה בין תורין בין בני יונה כולן עולות נדבה: שני גזירין. מפורש ביומא פ"ב (דף כו) תניא ר"ש בן יוחאי אומר מנין לתמיד של בין הערבים שטעון שני גזרי עלים בשני כהנים שנאמר וערכו עלים על האש וערכו שנים אם אינו ענין לתמיד של שחר שהרי כבר נאמר ובער עליה הכהן עלים בבקר מנהו ענין לתמיד של בין הערבים ואמרינן בפרק בתרא דמנחות (דף קו) ת"ר קרבן מלמד שמתנדבין עלים וכמה שני גזירין וכן הוא אומר והגורלות הפלנו על קרבן העלים ותניא בתוספתא בפרק [ג' דמכילחין] האומר הרי עלי עלים מביא דמי שני גזרין ונותן לשופר והכהנים מקבלין אותן ולוקחין בהן עלים ומקריבין אותן ע"ג המובח ונאוחין בהן ואין מועלין ואם הקריבן בחוץ פטור אבל אם אומר שני גזירין של עלים אלו לגבי מובח הכהנים מקבלין אותן ממנו ומקריבין אותן ע"ג המזבח ואין נאותין בהן ומועלין בהן ואם הקריבן בחוץ חייב דברי ר׳ וחכ״א אם הקריבן בחוץ פטור ואלו ואלו הולכין ללשכת העלים: קומן לבונה. כדתנן בפרק בתרא דמנחות ה' קמלין הן: האומר הרי עלי לבונה לה יפחות מקומן. המתנדב מנחה יביה עמה קומץ לבונה. המעלה את הקומץ בחוץ חייב שני בזיכי לבונה טעונין שני קומלין: זהב לא יפחות מדינר זהב. ופריך בפרק בתרא דמנחות ודלמא נסכא א"ר אלעזר דאמר מטבע ודלמא פריטי פריטי דדהבא לא עבדי אינשי. תניא בתוספתא בפ׳ בתרא [דמכילתין] האומר הרי עלי לבונה מביא דמי מלא קומץ לבונה ונותן לשופר והכהנים מקבלין אותו ולוקחין מהן לבונה ומקריבין אותו ע"ג המובח. האומר הרי עלי

זהב מביא דמי דינר זהב ונותן לשופר והכהנים מקבלין אותו ולוקחין בהן זהב ועושין אותן רקועי פחים לפוי למזבח: ששה לנדבה. מפרש בפרק בתרא דמנחות ששה כנגד מי אמר ר' חזקיה כנגד ששה בתי אבות הכהנים שיהא להם שלום זה עם זה ר' יוחנן אמר מתוך שהנדבה מרובה תקנו להם שופרות מרובין כדי שלא יתעפשו המעות זעירי אמר כנגד פר ועגל ואיל וכבש וגדי כולן הן נדבה ודמיהן

שאמרה הרי עלי קן (י)מביאה דמי קן ונותנתו בשופר

ומנורה בצפון והא תני השלחן היה נתון מחצי הבִית ולפנים משוך (א)מן הכותל ב' אמות ומחצה כלפי הצפון ומנורה כנגדו בדרום מזבח הזהב היה נתון אובאמצע הבית חולק את הבית מחציו ולפנים הו משוך אקימעא כלפי (צפון) חוץ וכולהן היף: נתון משליש הבית ולפנים עשר מנורות עשה שלמה שנאמר ¹ויעש את מגורת הזהב עשר כמשפטו ויתן בהיכל ה' מימין וה' משמאל אין תימר חמש בצפון וחמש בדרום והלא אין המנורה כשירה אלא בדרום שנאמר 2ואת המנורה נוכח השלחן על ירך המשכן תימנה מה ת"ל חמש מימין וחמש משמאל, אלא חמש מימין מנורתו של משה וחמש משמאלה אעפ"כי לא היה מבעיר אלא של משה בלבד שנאמר 3ומנורת הזהב ונרותיה לבער בערב בערב ר' יוסה בי ר' יהודה אומר על כולן היה מבעיר שנא' 14את המנורות ונרותיהם לבערם כמשפט לפני הדביר זהב סגור והפרח והנרות והמלקחים זהב הוא מכלות זהב הן" כילו זהבן של משה תני רב יהודה בשם אםי היה שלמה נומל אלף ככרי זהב ומכניםן לכור ומוציאן עד שהוא מעמידן על א' לקיים מה שנאמר ככר זהב מהור עשה אותה וגו' תניאס אמר רבי יוםי בי רבי יהודה מעשה במנורת זהב שעשה משה במדבר והיתה יתירה דינר זהב והכניסוה לכור שמונים פעם [ב]ולא חסרה כלום ויאות עד דלא יקום על ברריה הוה חסר סגין מן דו קיים על ברריה לא חמר כלום:

הלכה ד מתני' בשלשהי עשר שופרות היו במקדש וכתוב עליהן תקלין

חדתין ותקלין עתיקין קנין וגוזלי עולה עצים לבונה זהב לכפורת ששה" לנדבה תקלין חדתין שבכל שָנה ושנה ועתיקין מי ^(ב)שלא הָביא אשתקר שוקל לשנה הבאה קנין הן תורין וגוזלי עולה הן בני יונה כולו עולות דברי ר' יהודה וחכ"א קנין אחד חמאת וא' עולה גוזלי עולה כולן עולות האומר הרי עלי עצים לא יפחות משני גזירין לבונה לא יפחות מקומץ הות מדינר זהב ששה לנדבה נדבה מה היו עושין בה הלוקחים בה עולות הבשר לשם ועורות לכהנים זה^{ים} מדרש דרש יהוידע כהן גדול אשם הוא אשום אשם לה' זה הכלל כל שהוא בא משום חמאת ומשום אשמה ילקח בהן עולות הבשר לשם והעורות לכהנים נמצאו שני כתובין קיימין אשם לה' ואשם לכהן ואומר "כסף אשם וכסף המאת לא יובא בית ה' לכהנים יהיו: **גבו'** תניא^יי אמר ר' יהודה לא היה שופר של קינין בירושלם מפני התערובות שמא תמות אחתס ונמצאו דמי חשאות מיתות מעורבות בהן והתניא^ל האשה

א) יומא לג ב, ב) מנחות לח ב, ג) שם לט א, ד) שם כט א, ה) עיין מנחות כט א וירושל' יומא פ"ד הלכה ד ומדרש חזית פ׳ עמודיו עשה כסף, ו) יומא נה ב תמורה כג ב, 1) מנחות קד א קז ב תמורה כג ב, ה) מנחות קו ב, ט) זבחים קג א [תמורה כג ב], י) עי׳ יומא נה א, כ) עי׳ עירובין לב א, נ) מהן, מ) לפנינו שם איתא לשון זה גבי נירון דשדריה טיטוס ללור ירושלים ועיין רש"י במנחות ד' ז ע"ב והגהות מהרי"ב ז"ל שם.

משה במדבר דינר זהב והכניסוהו לכור פ׳

פעמים ולא חסר האש ממשקלה: ופריך ויאות.

בתמיה וכי כך הוא והלא עינינו רואות כשנותנין

והב בכור באש הוא נחסר: ומשני עד דלא יקום

וכו'. כשעדיין לא קים הוהב על ברירותיה שלא

נגרף כל נרכו נחסר ממנו אבל בשכבר נגרף כל נרכו לא נחסר ממנו כלום אפי׳ מכניסין אותה

לאש כמה פעמים:

התרומה הגזבר מוליא כל שקלים שבשופר ונותנן

ללשכה כדי שיתרמו מהם והשני כתוב עליו תקלין

עתיקין ומי שלא הביא שקלו בשנה זו מביא בשנה

שאח"כ ונותנו לשופר והגזבר נוטלם ונותנם בשירי

הלשכה והג' כתוב עליו קינין והן תורין גדולים והד' גוזלי עולה והן בני יונה הקטנים וכולן עולות אבל לקני חובה לא היה שופר כדמפרש בגמרא:

עלים. המתנדב עלים למערכה נותן דמיהן לחוכו

לבונה. המתנדב לבונה נותן דמיו לתוכו: זהב.

המתנדב זהב נותנו שם או דמי שויו והוא לכפורת

כלומר לכלי שרת שהמזרקות נקראים כפורי זהב

בעורא ובד"ה לפי שהכהן מקנח בהן אלבעו בין הואה להואה שהשיריים שבאלבעו פסולים: ששה.

שופרות הנותרות הן לנדבה ובגמרא מפרש:

האומר הרי עלי עלים. סתם: לא יפחות משני

גזירין. כאותן שמסדרין על המערכה ושיעורן

מפורש בגמ': לא יפחות מן קומץ. שוהו שיעור

הלבונה הבאה עם המנחה ובגמרא מפרש מנ"ל

ודוחא המתגדב סמס אבל אם רצה להביא אפיי

קורט של לבונה מביא: זהב. המתנדב זהב סתם

לא יפחות מדינר זהב: אשם הוא אשום אשם לה׳.

וקשיא רישא לסיפא דאשם הוא משמע בהווייתו

יהא כהלכתו שהוא נאכל לכהנים ואשם לה׳ משמע

שכולו לה׳ ודרש יהוידע הכהן כל שהוא מותר

חטאת ואשם ילקח באותו המותר עולות נמלא ב'

הכתובים קיימים אשם לה' הבשר ואשם לכהנים העורות והיכן מלינו מדרש זה ביהוידע כסף אשם

וכסף חטאת לא יובא בית ה׳ לכהנים יהיו וא״א

לומר דכסף שקדש לשם חטאת ולשם אשם יהנו בו

הכהנים אלא ה"ק יעשו ממנו דבר שיהנו בו

הכהנים והיינו עולות שהעורות לכהנים: גמ' לא

היה שופר של קיני. חובה כגון זב וזבה ויולדת

שיתנו לתוכו מעות כשם שהיו שופרות לקן נדבה כדתנן במתני': מפני הסערובות. שמא תמות

אחת מאותן שנתנו מעות בשופר וה"ל מעות

חטאת שמתו בעליה מעורבין עם הכשרות והכל

פסולין והולכין לים המלח: ה"ג והחני האשה שיש

עליה לידה או זיבה מביאה דמי קן וכו'. כ״ה

ברמב"ם פ"ק מהל' מחוסרי כפרה: אבל באומרם

הרי עלי קן. שניהם עולות והרח"פ לח הרגיש

בזה: ונוסנסו בשופר. שכתבו עליו קנין ודמי

בושגת אליהו הסוגיות ועי' מוס' שם (די א) ד"ה כל ול"ח ב' ד"ה מורח כו' עי' רמב"ם פ"ג מהל' בית הבחירה הלכה י"ב:

בותני' מקלין חדמין.

נותנין שקלי שנה זו וכשמגיע זמן

עין משפם נר מצוה

ים א מיי׳ פ״א מבית הבחירה :מל״ו

ב מיי׳ פרק ב משקלים הל"ב: בא ג מייי פט"ז ממעה"ק הלי"ג: בב ד מיי׳ פרק ב מערכין הל״ט ובכ״מ:

בג ה מיי׳ פרק ה מפהמ״ק הל״ט:

→((-נוסחת הבבלי

(א) מן הקרן ב' כו' היה באמלע כו' על ללע המשכן כו' לבער בערב ר"י בר"י כו' כילו זהבו של שלמה כו׳ ר״י בשם איסי כו׳ במנורת [מקדש שהיתה יתירה על מנורה שעשה משה במדבר דינר זהב] והכניסוה כו': (ב) שלא שקל אישתקד כו': (ג) מביאה דמיהן ונותנת כו' ר' יוסי בר ביבין א"ר ביבי ב"מ כו' א"ר אליעזר מתני כו' באמה גרומה ר"ח אמר כמין : '15

הגהות הגר"א

[א] ה"ג ומובח הוהב היה נתון באמצע מושך כלפי חוץ וכולן היו נתונים משליש הבית ולפנים כל"ל והשאר שבינתים נמחק. וכ"ה בתוספ' פ"ב דיומא והכי דייקא הסוגיא שם ע"ש וכ"ה ברמב"ם פ"ג מהלכות ב"ה הלי"ז ע"ש. וכ"מ ברש"י ביומא שם שלא הזכיר קמעה וגם לחון משמע חון דשלחן דמשה דנקט שלחן ומנורה ומאלו היה יכול למשוך יותר אבל לא היה משוך משאר השלחנות וגי׳ הספרים חולק את הבית שבוש הוא: [ב] בגמ' דידן הגי' והעמידו על ככר ועי' בס' ת"ח טעם הגון על שלא הגיה הגאון בתוך הסוגיא כגי׳ הכבלי כדרכו בקדש:

גליון הש"ם

[א] היינו ממנורה של משה אבל שאר המנורו' משוכות חוץ מן המזבח ולכך אמרו ביומא דמזבח פגע ברישא היה מבעיר אלא בשל משה ובזה אפשר ליישב דברי הרמב"ם פ"ה ממעה"ק הלי"ד ופ"ד מעיוה"כ מקושית הרשב"א עי' בכ"מ ולח"מ ולו"ק:

תורה אור השלם

בָּמִשָּׁפָּטָם וַיִּתֵן בַּהֵיכָל חָמֵשׁ מִיָּמִין

דברי הימים ב ד ז 2. וְשַׂמְהָּ אֶת הַשָּׁלְּחָן מְחוּץ לַפָּרֹכֶת וְאֶת הַמְּנֹרָה נַבַּח הַשְּׁלְחָן על צַלַע הַמִּשְׁכָּן תֵּימְנָה וְהַשָּׁלְחָן

וּמַקְטָרִים לַיָּיָ עלוֹת בַּבּקֶר בבקר ובערב בערב וקטרת סמים וּמַעֵּרֶכֶת לֶחֶם על הַשָּׁלְחָן הַטְּהוֹר וֹפֶנוֹרֶת בָּיְרֶב וְנֵרֹתֶיהָ לְּבָעֵר בְּעֶרֶב בְּעֶרֶב בִּי שׁמִרִים אֲנַחְנוּ אֶתּ בָּעֶרֶב בְּעֶרֶב בִּי שׁמִרִים אֲנַחְנוּ אֶת משְׁמֶרֶת יַיָּ אֱלֹהֵינוּ וְאַתֶּם עַזְבְתֶּם משְׁמֶרֶת יַיָּ אֱלֹהֵינוּ וְאַתֶּם דברי הימים ב יג יא

4. ואת המנרות ונרתיהם לבערם בַּמִּשְׂפָט לִפְנֵי הַדְּבִיר זְהָב סְגוֹר: וְהַפֶּרַח וְהַנֵּרוֹת וְהַמֶּלְקַחַיִּם זְהָב הוא מכלות והב:

 בּבֶּר זְהָב טְהוֹר עָשְׂה אֹתָה
 וְאֵת בְּל בַּלֶּיהָ: שמות לז כד 6. אָשָׁם הוא אָשׁם אָשַׁם לַיִייָּ: וכדמפרש בנתרמ': לא יפחוש מקומץ. שזהו שיעור לבונה שבאה עם המנחה ובנתרמ' יליף ליה מנ"ל: זה מדרש דרש דר. לשון רבינו הגאון שיהוידע חידש שהעורות לבהנים דקד"א דנדבה היא כולו לגבוה כמו הקדש בד"ה ח"ש ואומר כסף אשם ובסף מטאות דפד"א שיובאו בית ה' ולא למובח משום העור אבל זה לא היה בס"ד כלל שיביא קרבן אחר חטאת ואשם שיאכלו הסהנים מנדבה דאף עולות חידוש הוא :גב" מניא א"ר ישודה לא סים שופר של קינין דו. לקיני חובות כמו זב וזבה ויולדת שימנו למוכו כמו שהיה לקן נדבה: שמא שמום. א מבעלי הקינין שמנו בשופר: משות. שמתו בעליהן וה"ל מעות אומן שמתו בעליהן מעורבות עם הכשרות וכולן ילכו לים המלח בגירסא האשה שיש עליה לידה או זיכה מניאה מעוח וומנת בעיחובין (דיב א) ואם בנתרא הגירסא האשה שיש עליה לידה או זיכה מניאה מעוח וומנת בשורם וונות או הואלה אולה בהדשים לונהר וו"א רח מישראו אמחרה בינו אש אלה ברו או מות ב בשופר וטובלת ואוכלת בקדשים לערב וה"נ הכי פירושו שאמרה היינו ששואלת הרי עלי חיוב קן מלידה או מזיבה ושואלת מה תעשה אי תביא דמיהן וכן באיסור אכילת קדשים: **מביאה דמיהן.**

תקליי וגם סחם מתניתין דמנחות (די א) כוומים דרבי ולאו אורחא דירושלמי להאריך בפלפולא שלא אליכא דהלכתא: ה"ג סני השלחן היה נחון מאלי הבים ולפנים משוך מן הכוחל ב' אמום ומאלם. שהמיכל היה אררו ה' אחר הדרוני ודירה את היה לאום היה אחרים היה אחרים אחרים אחרים אחרים היה אחרים אמות ומחלה. שההיכל היה ארכו ס' אמה כדכתיב והבית אשר בנה שלמה וגו' ומאותן ס' היה עשרים בדביר כדכתיב ולפני הדביר עשרים אמה וגו' וההיכל ארבעים כדכתיב ארבעים באמה היה הבית הוא ההיכל לפנים והשולחנות היו נחונין בעשרים אתה של היכל של לד הדביר והוא מחליו ולפנים חליו דהיכל שהוא מ׳: משוך כו'. מן הכותל לפוני: ב' אמום ומחלה. היאה מתוכיר ומפנים נוביר בייכנ שהוח מד. משון שר. מן המחת ניפורי במחנרי המחנרי המחת כדי שיהיה הכהנים הנושאים בי שדרים יכולין להלך זה בלד זה כדאמרי" במחנרי המחנות שהיה מסדרין בביא ולהילוך בי ב"א בעיקן ב" אמות וממלה כדמלינו גבי בדי ארון במתחות שם: ומנורה כנגדו בדרום. כדכתיב את המנורה נכח השלחן וגם כן היחה משוכה מן הכוחל דרומית ב"א ומחלה כ"ה ביותא שם: ומובה הוהב באמצע משוך כלפי חוץ. ללד חוץ וברייתא דרומית ב"ח ומחכה כ"ה ביומת שם: ותובה הוהב בהמנע משוך כנפי חון. כנד חון וברייתם ולמידה מזרח ומערב מונחים וכדכתבו החום' במנחות שם: וכולן היו נחונין משליש הבים ולפנים. כשנמחו מכי בשליש הבים ולפנים. כשנמשוב כ"ד דדביר גם כן אז הוו שלחנות כולן משליש הבים וכדמוקי בבצלי שם: סילו והבו של שלמה. במנחות (כ"ע א") פריך התם והכתיב וכל כלי כו' אין כסף נחשב בימי שלמה למאומה ומשני זהב סגור קאמרינן: מכיסן לכור כו' על א". לכל מנורה עשה כן וכ"ה במנחות שם והכי ד"יקא קרא זהב טהור אותה: ה"ג במנורש מקדש, וכ"ה במנחות שם והכי ד"יקא קרא זהב טהור אותה: ה"ג במנורש מקדש, וכ"ה במנחות שם וגי הספרים שיבוש ניכר: ולא חסרה כלום. וקאמר שלא תקשי ממה שאמרו שהיה חסר

מות אחת⁹ ונמצאו דמי מוסח כי שי מתנים פייג מאלי מה מכתיכה הלכה ייצב:
בהן והתניא האשה
הדמי קן ונותנתו בשופר
הדמי קן ונותנתו בשופר
הדמי קן ונותנתו בשופר
המספח של החיים המספח של המספח כשנתברר הרבה לא חסרה כלום ונשאר גם הדינר ולכן לא הגיה רבינו בסוגיין כגי׳ הבבלי דמשמע דחילק ידועין פר מביא מנה עגל מביא חמשה סלעים איל מביא ב' סלעים כבש מביא סלע הכי איחא בפרק בחרא דמנחות אבל לגדי ושעיר לא מציא דמיהן ושמא דמיהן כאיל וכבש ור׳ היא דאמר קטן והביא גדול לא יצא אם נדר להביא טגל והביא פר לא יצא להכי אצטריך לכל אחד ואחד שופר בפני עצמו שאם מערבן והביא פרים מכל ו. וַיַּעשׂ אֶת מְנֹרוֹת הַזְּהָב עֶשֶׂר המעות לא יצא ידי נדרו מי שנדר עגל בר פדא אמר כנגד פרים אילים וכבשים ושעירים ומותרות והמעה דהיינו קולבון פרים פר חטאת של לבור שאבדו והפריש אחרים מהחיהן ירעו עד שיסחאבו וימכרו ויפלו דמיו לאוחו שופר אילים אשם גולות ומעילות שעירים שעיר הרגלים כבשים אשם נזיר ואשם מצורע ואהכי לא מערבו עם וְחָמֵשׁ מִשְּׁמֹאול: מותר גזילות ומעילות דאלו בני שנה ואלו בני שתים ואלו באים לכפר ואלו באין להכשיר וכולן אם אבדו והפריש אחרים תחתיהן ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן כל א' א' לשופרו. והמותרות כגון הפריש מעות לכל אלו ונותרו כגון שהואלו הבהמות ושמואל אמר כנגד מותר חטאת ומותר אשם ומותר אשם נזיר ומותר אדרון פעם הרבה דוהו עד דלא קאים על גירורו אבל כשקאים על גירורו לא חסר כלום:
בכל פעם הרבה דוהו עד דלא קאים על גירורו אבל כשקאים על גירורו לא חסר כלום:
בכל פעם הרבה דוהו עד דלא קאים על גירורו אבל התרומה הגובר מוציא כל השקלים
שבשופר ונותנן ללשכה כדי שיתרמו מהם: עסיקין. של אשחקד ומהן ניתנין לשירי לשכה:
סורים. גדולים: בני יונב. קטנים: קינין. כולן עולות אבל לקיני חובה לא היה שופר
סורים גדולים בני יונב. קטנים: קינין. כולן עולות אבל לקיני חובה לא היה שופר
וברמפרש כנתרא ליף מדוש בשום מקומד. שוהו שיעור לבונה שבאה עם המנחה ובגתרא ליף
ליה מניל: זה מדרש דרש כו'. לשון רבינו הגאון שיהוידע חידש שהעורות לכהיני דקו"א תַּתַן עַל צֵלַע צָפוֹן:

הקנין קאובין היו: **ואוכלם בקדשים.** לערב: **ואינה חוששם שמא נסעלל בהן**. דחוקה על ב"ד של כהנים שאינן עומדים משם עד שיכלו כל מעות של אותו שופר כדי שלא יאכלו מחוסרי כפרה בקדשים: ואין הכהן חושש וכו'. ולא פליג ר"י משמע דכ"ע מודים דלא חיישינן שמא מתה אחת מהן: ומשני כי קאמרינן לר"י דחייש לחערובת היינו שיוודע לן שבוודאי מת א' מהנומנין למוך השופר נמצא שהן מעורבות: **ופריך ואי אמרי׳ כו**ל. כלומר אמאי ונברור ד׳ זחי דמי החטאת ונאמר דאלו הן דמי החטאש שמחו בעליהן והשאר יקרבו ודקאמר ד׳ זחי דמי החטאת ונאמר דאלו הן דמי החטאש שמחו בעליהן והשאר יקרבו ודקאמר ד׳ זחי דמי החטאת פשיטי שת' מהן הוא דינר לורי והן דמי פרידה אחת דמנן בו ביום עמדו קנין ברבעמים פי פרידה אחת והרובע הוא חלי דינר לורי שהוא ד' זוזי מדינה א"י אוריה ה"י אורי הדמי ביום עמדו קנין ברבעמים פי פרידה אחת והרובע הוא חלי דינר לורי שהוא ד' זוזי מדינה א"י אוריה ה"י ליים.

ואין הכהן חושש שמא דמי חמאות מיתות

מעורבות בהן כים קאמרינן בחמאות שמתו בעליהן

ודאי ואי אמרינן [ב]נברור ד' זוזי ונישדי בנהרא

ואידך לישתרו הא אמרינן בעלמא ר' יהודה לית

ליה ברירה: רבי יוסה בי ר' בון (ביבא) א"ר

בא בר ממל בעי אמר וּ הרי עלי עץ במביא גיזר

אחד א"ר לעזר מתניתא אמרה כן שזה קרבן בפני

עצמו וזה קרבן בפני עצמו כהאי דתנינן תמן

שנים בידם שני גזרי עצים [ג]קרבן? לרבות את

העצים ריב"ל אמר עוביין אמה גבאמה שוחקת

וארכן באמה גדומה ר' חוני בשם ר' אמי כמין

מורמני א"ר שמואל בר רב יצחק לפיי ישלא היה

מקום המערכה אלא אמה על אמה לפיכך לא היה

בו אלא אמה גדומה ותני כן [ד] אמה היסוד אמה

מובב אמה כרכוב ואמה קרנות ואמה מערכה:

לבונה לא יפחות מקומץ פו נאמר" כאן אזכרה

ונאמר להלן אזכרה מה אזכרה האמור להלן מלא

קומץ אף אזכרה האמור כאן מלא קומץ אי מה

אזכרה האמורה להלן "שני קומצין אף אזכרה

האמורה כאן שני קומצין [ה] אמר רבי אילא כלום

למדו לקומץ (א) אלא (מלחם הפנים) ממנחת חומא

מה להלן קומץ החסר פסול אף כאן קומץ החסר

פסול אמר רבי יוסה מילתא דרבי אילא אמרה

המתנדב (מנחה) לְבונה מביאה בקומצו 🗈 של

[י] כהן (גדול) (ר' אלעי בשם ר"א) רבי חזקיה בשם

רבי ירמיה ואפילו בקומץ הבעלים: זהב לא יפחות

כו': אמרם יר"א והוא שהזכיר צורה אבל אם

לא הזכיר צורה מביא אפי' צינורה: ששה לנרבה.

(ב) (רב אמר) חזקיה^{מ)} אמר כנגד ששה בתי אבות

בר פדיה אמר כנגד שש בהמות פר ועגל ושעיר

איל גדי וטלה שמואלי אמר כנגד ששה קרבנות (קני זבים וקני זבות קני יולדות) ויוחטאות

ואשמות המנחות ועשירית האיפה א"ר יוחנן ע"י

שהנדב' מרובה ריבו לה שופרות הרבה [ח]י כתיבי

וככלותם הביאו לפני המלך ויהוידע וגו' (ג'ר"ש

בר נחמן בשם רבי יונתן אמר שתי נדבות עשה

אשם מלורע ומותר מנחת חוטא ומותר עשירית האיפה של כ"ג שגם היא נקראת חטאת שנאמר יביא חטאתו זו עשירית האיפה. ר' אושעיא אמר כנגד מותר חטאת ומותר אשם ומותר אשם נזיר ומותר אשם מצורע ומותר קינין אלו קיני חובה ומותר מנחת חוטא מכל אלו לוקחין עולות הבשר לשם והעורות לכהנים כשאר עולות שנאמר עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה. כתוב אחד אומר אשם הוא אשום אשם לה׳ וכתיב בפרשת נשא האשם המושב לה׳ לכהן הא כילד כל שהוא בא משום חטא ומשום אשמה שהיה חייב אשם כגון אשם גזלות אשם מעילות אשם תלוי אשם שפחה חרופה אשם מיר אשם מצורע אם הפריש אשמו ונאבד והביא אחר מחתיו ונמצא הראשון ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה. מותר חטאת מי שהפריש מטאתו ואבדה והביא אחרת תחתיה ונמנאת הראשונה לרבנן דפליגי עליה דר' בתמורה פ"ד תרעה עד שתסתאב ויפלו דמיה לנדבה דלא אזלא למיתה אלא אם נמצאת לאחר כפרה ולר׳ דאמר אפילו נמנאת לאחר הפרשה אזלא למיתה משכחת לה כגון שהפריש שתי בהמות לאחריות האחת תרעה. ולר׳ שמעון דאמר כל אבודין מתין אפילו הפרישן לאחריות לא משכחת לה אלא כדאמר ר' אמי הפריש שני לבורי מעות מתכפר באחד מהן והשני יפלו לנדבה ומוקי לה בתמורה פ"ד אליבא דר׳ שמעון. א"נ הפריש מעות לכל אלו ונותרו מותרן נדבה:

תקלין חדתין

כך הוא דינה שתביא דמיהן של שני הסורים ונותנת בשופר שכחוב עליה קינין ששם נותנין מעות קיני חובה: ואוכלם בקדשים. שם גרס וטובלת כדתנן חגיגה (ביא) האוצן והממוסר כיפורים לריכים טבילה (ביא) לקודש: שמא ישעלל בפן. דחוקה כהנים עושין שליחות כדאתרינן בתנחות (כייו בי): ה"ג ואינו חושש שמא דמי חטאות מסות מעורבום. בהן מדאתריי שתטיל בשופר זה ולא פליג עליה רבי יהודה: כי קאמרינן בחטאת שמחו בעליה ודאי. דחיישינן שמא יתוודע בבירור שמתה ח' ונמלח כולן חזלי

ופרות הרבה (נור"טברוב")

אבר ריהודיע וגו' (נור"ש

אבר שתי גדבות עשה

בלילה לו ז' זווי. שיעור דמי לייד אמרין

בלילה לו ז' זווי. שיעור דמי לייד אמרין

בלילה לו ז' זווי. שיעור דמי לייד לייד בליה למיד אבור שתי

בקיינן עמדו קיינן בלבעחים: ר"י ("ל ברירה.

האון לר"י קיימינן: נעי. שאל מה שאתר אם

יסכימו כן כדפרישית בפרק קמא: מביא גזיר א'. דמשיב קרבן בפ"ע שזה קרבן בפ"ע

כ"א מהגחרין: פירם. ביד כל אחד גזיר א'. ש"ת דכל אחד קרבן בפ"ע ואכן היה הסן

לכל אחד: שותקם. רווסת וגדולה. ועוביין של כל אחד וא' כדאמר שכל א' קרבן בפ"ע

ולכן קאי אכ"א בפ"ע דלא כרא"פ: גדומה. פחומה: עורעני. קנה מאזינים ואפר מיד שות משחעות מותחונות בי לודתי מותחונות היו בר לודתי מותחונות היו בר לודתי מותחונות היו ונכן קחי חב"ה בפ"ע דלח כרח"פ: גדומה. פחוחה: טורטני, קנה מחזנים וחפי כ"ש
בעוביה. א"ע שיהיו שיון בהיקש אורכן כעוביין כקנה מאזנים שיון. כך למדמי ממשמעות
בעוביה. א"ע שיהיו שיון בהיקש אורכן כעוביין כקנה מאזנים שיון. כך למדמי ממשמעות
פ"ר הרמב"ם במחני. א"ע כמחק גודש סאה כמ"ש בבבלי ובחים (ח"ב ב"): לפי שלא היה
כו"ר. דבעינן עלים עלי היה מקום שלא ילאו העלים מן המובח לפיכך לא היו העלים אלא אמה
גדומה: ופני כן, של היה מקום העערכה אלא אמה: ה"ג אמה כרכוב את אמה אמה ברוב אלה אמה על היה את שערכה. דאמה שבין הקרטוח ומקום הילוך ממעטין בו אממים לכל לד של יה אמה על
אמה. וזה הביא ראור האמר כאן כו"ר. הכא במתני בלבונה הבאם בפני עלמה אירי וולא אשכחן
לא יפחום מקומץ האמר כאן כו". הכא במתני בלבונה הבאם בפני עלמה אירי וולא אשכחן קומן אחד רק בלבונה הבאה עם המנחה ונכלל עמה לבונה דבפני עצמה בשיעורן ומפני שרוצה לפרש משנחינו התחיל לפרש לבונה הבאה עם המנחה שממנה ימפרש לבונה בפ״ע שרונה נפרש משפתיי החחיי נפרש נפנים הפחה עם המנחה שמתנה ימפרש נפנים בפינה בפיע בחורה במינה מחשר לבוניה גוג אוכרחה לה" המחתה ביתי ואת כל הלפוניה גוג אוכרחה לה" ומשמע להו דאת כל הלפוניה גוג אוכרחה לה" ומשמע להו דאת כל הלפונה דאת הפאר היינו כל שם הקטרת לפונה אף הפאה בפני עלמו ורכדמשמע בצבלי מנחות (קיי ב); ואמה להלן, בלחם הפנים ונחת על המערכת לצונה זכה וגר לאזכרה: מה להלן מלא קומץ, למערכה ורדמן במחני דמנחות (קיי ב) ואם חסר ממלא קומץ בפלים בדאמ: אף כאן אלא קומץ, וחסר פסול: ה"ג א" מה להלן צ" קמלים. בלחם הפנים כמ"ש במתני צ" בזיכין צ" קומלין לכל מערכה קומץ א" ה"ני הכא: כלום למדו כי אילא בא לסתור הרב במחלים במונה ביוני ב"א לאל בא לסתור הרב במחל לאוני שלהם בחור ביוני לאום באוני באונים במונים באונים באונים במונים במונ מה דהתחיל ללמוד מלחם הפנים ואמר כלום למדו לקומץ מלחם הפנים וכי שיעורא דקומץ לבונה הן הבאה עם המנחה הן בפני עלמה למדו מלחם הפנים אלא ממנחה למדו כדאמרינן בכורה הן הבחם עם התנחה הן כפני ענתה נתדו תנחם הפנים חנת חנתחה נתדו בדחתריקן בכנורה מן יש בכורה הן יש במנחה ולחת כל הלבונה מקיש בכנותות וקיד. דכתיב והלת בל הלבונה מקיש הלבונה להרכה דמנחה מנה הרמה דמנחה קותון אף לבונה גי"ק קותון ומינה מה להלן קימון החסר כשר להאי סוגיא ז"ל דרב אילא ס"ל בלבונה הבאה עם החסר כשר אף כאן קימון החסר כשר להאי סוגיא ז"ל דרב אילא ס"ל בלבונה הבאה עם המנחה כר"ש ור״י דאפליגו במנחות (י״א ב׳) גבי מיסר לבונחה וס"ל דכשר וגם ס"ל כחד מהני המנחה כד נמי בלבונה בפני המולח הכי נמי בלבונה בפני המולח הכי נמי בלבונה בפני המנחה הכי נמי בלבונה בפני המולחה הכי מו בלבונה בפני המולחה הכי מולחה הכי מולחה המולחה ה עלמו ס"ל לר"ש ור"י דקומך החסר כשר משא"יכ בקמלין דבויכין דלחם הפנים לדברי הכל חסר פסול כדאמר החס: מילסים דר"א אמרה. מדבריו מוכח: ה"ג המסנדב לבונה מביאם חסר פסות לדמור המס: מינחיה דר"ח ממרה. מדבריו מולח: ה"ג המסגדב נפונם מביחה
בקומלו של כהן. דהואיל דלמד ממנחה ודינו כלבונה הבאה עם המנחה אף לקולא אם כן
לכולא מילחת לשוויה דמשערינן בשיעור קומלו של יד הכהן: אפילו בקומץ בעלים. דמ"מ
לדבה בפני עלמו היא: אורה. מטבע כמ"ש בגמרא אלורתא דוווי: לינורא. מולג קטן:
לנגד ו' בסי כו'. שכל משמר חלוק לו' במי אבות כנגד ו' ימי השבוע זה עובד יומו וזה
לנגד ו' בסי כו', שכל משמר חלוק לו' במי אבות כנגד ו' ימי השבוע זה עובד יומו וזה
יומו ובשבת כולן שוין ולכן תקנו ו' שופרות שלא יטול זה משופרו של זה ולא אחי לאילויה

ירו ולפפנו שלק שלק אל שלשה עשר שופרות בירו אנה אתר המעלים בירות בדלאימה לשר שלק המני שונה מביר שלק היה המעלים בירות ביר

ואוכלת בקדשים "ואינה חוששת שמא נתעצל בהן

ליה ברירה. לא סמכינן אברירה למשרי איסורא: בעי אם אמר הרי על עץ. ולא אמר עלים שלא נתכוין אלא לעץ אחד מהו שיביא א' או שנים: מסניפא אמרה כן. שאף גיור א' הוה קרבן ונדרו נדר: כהחי דתנינן תמן. ביומא פ"ב: ושנים שני כהנים בידם שני גורי עלים. ביד כל א' גיור א' ש"מ שכל א' קרבן בפני עלמו: ה"ג קרבן לרבום את העלים. וה"פ כתיב כי תקריב קרבן מנחה ומצינו לעצים שנקראו קרבן דכתיב והגורלות הפלנו על קרבן העלים: בחמה שוחקם. פי׳ בחמה גדולה: גדומה. פחותה: כמין טורטני. קנה מאונים ול"נ דאעוביו קאי שלא היתה עוביו אלא כטורטני והוא כמחק גודש סאה השנוי בבבלי: אלה אמה על אמה. ואמתא באמתא היכי יתיב וכתיב על העלים אשר על המובח שלא יהו העלים יולאין מן המזבח לפיכך לא היו העלים אלא אמה גדומה: **ותני כו.** ותניא נמי הכי שמחום המערכה לא היה אלא אמה על אמה: נאמר כאן. גבי לבונה דלחם הפנים אזכרה דכתיב ונתת על המערכה לבונה זכה והיתה ללחם לאזכרה: **ונאמר** להלן. גבי מנחה וקמך משם מלא קמצו מסלחה ומשמנה על כל לבונתה והקטיר הכהן את אזכרתה: אף כאן קומץ. לכל מערכה וכי היכי דסתם מנחה מלא קומץ אף סמם נדבת לבונה מלא קומץ: ה"ג אי מה להלן שני קומלין. וה"פ אי מה להלן בלחם הפנים ב' קומלין כדאמרינן לעיל על כל מערכה קומץ אף סחס נדבת לבונה ב' קומלין: כלום למדו לקומך. לבונה אלא מלחם הפנים לנום נמדו נקומן. נכונה לייני הייני והתם בעינן שיהא כל קומץ בפני עלמו מלא ואם חסר ממנה פסול ש"מ אע"ג דבהלטרפות יש שני קומלין כגון שהשני יתר אפ״ה פסול כדילפי׳ ממנחת חוטא ש"מ דכל קומץ קרבן בפני עלמו: מילחה דרבי אילה אמרה. מדברי ר' אילא שמעינן: ה"ג המסנדב לבונה מביאה בקומלו של וה"פ מדיליף לה מלחם הפנים ובפיים נעשה ולא ידעינן הי כהן דמתרמי ולריך שיהיה הרבה שיקמון ממנו גדול שבכהנים: ואפי׳ בקומך הבעלים. ממנחה ילפינן ויכול ליתן אותה לכל כהן שירלה שבאותו משמר: והוא שהוכיר לורה. דאמר מטבע: לינורא. שיעורו מולג קטן: כנגד ששה בתי אבות. הכהנים שתקנו להם חכמים שיהא כל משמר חלוק לששה בתי אבות כנגד ששת ימי השבוע שיעבוד כל אחד ביומו ובשבת כולן שוין שיהא שלום ביניהן שעורות של בהמות הנקחות מן השופרות היו לכהנים שמקריבין

העולות וכל זמן שאין המובח בעל לא היו לוקחין מן השופרות ואם לא היה להם אלא שופר אחד אחי לאנצויי דשמא באוחו יום של בית אב הראשון או השני יביאו נדרים ונדבות הרבה ולא יטול הבית אב מן השופר כלום ובשאר ימות השבוע לא יבואו דרים ודבות הרבה נמצא אותן בתי אבות מקריבין מן השוכר של יהא המובח בטל והוו עורות שלהם ומנצו הרך קמאי בהדי הרך ואמרי יש לכם עורות ואנו אין לנו כלום ואי משום הנך עולות שהביאו יחידים במשתרות שלנו מזלנו גרם א"נ פעמים שמקריבים שלמים והעורות לבעלים הלכך תקינו ששה שופרות שלא יטול זה משופרו של זה וכשהמעו' באות נותנין אותו לו' שופרות: כנגד פר וכו'. שהמתנדב פר ועולה מביא ונותן לשופר שכתוב עליו פר מנה כדאמרי' יביא במנה והמחנדב עגל מביא ה' סלעי' ונותן לשופר שכתוב עליו עגל וכן כולם והכהנים מקריבין מכל שופר קרבן הכתוב עליו ומתני' רבי שכחור עניו ענג וכן פונט השטינים ווקר כן ומיל ביו יורן ביו היינו מותר מותו דשם היא דאמר קטן והביא גדול לא יאל: קני ובים וקני ובום. בחד ניתנו דשם זב אחד הוא: וחטאם ואשמום. בחרין הוו: המנחום. היינו מותר מנחת חוטא דללבור אזיל דאילו מותר מנחת יחיד הוסיף משלו ומביא מנחה אחרת: ועשירים האיפה. שכה"ג מקריב בכל יום ואם הפריש לעשירית האיפה של יום וניתותרו שוב אין יכול ללרפו לשם מחר אלא תפול לנדבת לבור וכדר"א לעיל בפ"ב דף ח' ורש"י במנחות פרק האומר עלי יש לו גירסא אחרת ע"ש: <mark>ריבו לה שופרוס הרבה</mark>. כדי שלא יתעפשו המעות: ה"ג כחיב וככלותם וכו": שתי נדבות עשה. דבמלכים כחיב ויקח יהוידע הכהן ארון אחד ויקוב חור בדלחו ויתן אותו אצל המזבח בימין וגו' ובד"ה כתיב ויאמר המלך ויעשו ארון ויתנהו בשער בית ה' החולה משמע דב' ארונות עשה א' בפנים וא' בחוך

יששו איון ויענטו נשער בית הי החונה משמע דב' ארונות עשה א' בפנים וא' בחוץ בית הי החונה משמע דב' ארונות עשה א' בפנים וא' בחוץ בית הי החונה משמע דב' ארונות עשה א' בפנים וא' בחוץ בית בלחות להתלמודים בהא דמני ר"י בר"י: סני כן אמה כרכוב כו'. מרן לא גרם אמה יסוד ואמה סובב וטענו מסוגיא דובמים פיצ'א) וע"ש ובפי רש"י ו"ש כאן להביא ראים שמקום המערכה אמה באח לאמה לאמה היה כרכוב ואמה קרינות ומוניא רק אמה מערכה וע" מנחות (פ"א ב') בסוגיא בלחר לאחר האו היא בית בית בנון האותר הר על יכר, ודפרשים לעירם בר ושם ("א ב') ד"יה לצינה הראה בלח בית בלח בית בות האותר הראה לאומי דלבונה הבאה בפיא בותר ובדולה מוו אף קומן דלחהים למד בספר אבין מוניה בקומן אי "מחם בר "י" באלה וא למורו בית המותר במותר הראה בין מולין ומלה הקומן למדוה בלחות ומותר לאחרה בלן אומרה וואמרה להלן (במנחם) אזכרה מה אזכרה האותר להלו מלה למותן למדוה בקומן אף כאן מלא קומן דלחדה ב' המותר להלן (במנחם) אזכרה המותר האותר להלו מלא במותר למדור בית המותר הראה בין היותר הראה בין הוא הראה בין היותר הראה בין הוא הראה בין היותר הראה בין הוא הראה בין היותר הראה בין הוא הראה בין הוא הראה בין הוא הראה בין הוא הראה בין היותר הראה בין הוא הראה בין היותר הראה בין היותר הראה בין הוא הראה בין הוא הראה בין הוא הראה בין הרא

א) יומא נה ב, ב) ירושלמי שביעית פ"ט הלכה ה, ג) שם כו ב, ד) עי מנחות הו ב. ל) זבחים סב ב. ו) ע"ש ע"ח, ז) תורת כהנים פ׳ אמור פי"ג ועיין תוספתה מנחות פי"ה ה"ו וש"ס מנחות קו ב, ה) מנחות קו א, ט) שם ע"ב, י) ע"ש קח א, כ) שנאמר, () עי כתובות קו ב,

עין משפם נר מצוה

בד א מיי׳ פרק א ממחוסרי כפרה הלרה ידי

בה ב מיי׳ פרק ט"ז ממעה"ק

בו ג מיי׳ פרק ז מאיסורי מזכח הלכה ג:

בז ד מיי׳ פרק ב מבית הבחירה הלכה יו:

בח ה מיי׳ פרק ה מתמידין הל״ב: ב ו מיי׳ פרק ב מערכין הל״ט י:

נוסחת הבבלי

(א) אלא ממנחת חוטא כו׳ אמרה (הא דתני) המתנדב מנחה מביאה כו׳ בי אלעי בשם ר"א בשם ר"י כו": (ב) רב אמר כנגד כו' ור' חוחיה אמר כנגד כו׳ מרובה לפיכך הרבו לה כו': (ג) ר"ש בר' נחמני בשם ר' נתן כו' ויתנהו בשער בית ה' כו' רב הונא אמר מפני כו' רב הונא בשם ר'

הגהות הגר"א

:א] ל"ל ואין חושש ומלת כהן נמחק [ב] ואי אמרי׳ ברירה נברור ד' זוזי וכו". כל"ל: [ג] מלות קרבן לרבות את העלי ל"ג: [ד] ה"ג אתה כרכוב אמה קרנות אמה מערכה כנ״ל. ח״ל בעל ת״ח מרן לא גרס אמה יסוד ואמה סובב וטעמו מסוגיא דובחים (סב.) וע"ש ובפרש"י וו"ש להביא ראי שמקום המערכה אמה על אמה דאמה היה כרכוב ואמה קרנות וממילא רק אמה מערכה ועיין במנחו' (ט:) בסוגיא: [ה] ה"ג א"ר אילא כלום למדו לקומץ מלחם הפנים אלא ממנחה למדו מה להלן קימוץ החסר כשר אף כאן קימוץ החסר כשר כל"ל. וה"ף אילא בא לחחור מה דהתחיל ללמוד מלחם הפנים ואמר כלום למדו לקומץ מלחם הפנים וכי שיעורה דקומן לבונה הן הבאה עם המנחה הן בפ"ע למדו מלה"פ אלא ממנחה למדו כדאמרינן במנחות (קו:) דכתיב והרים ממנו בקומלו מסלת המנחה ומשמנה ואת כל הלבונה מקיש לבונה להרמה דמנחה מה הרמה דמנחה קומן אף לבונה ג"כ קומן ומינה מה להלן קימוץ כשר אף כאן קימוץ החסר כשר להאי סוגיא ל"ל דר" אילא ס"ל בלבונה הבאה עם המנחה כר"ש ור" דאיפלגו במנחות (יא:) גבי חיסר לבונתה וס"ל דכשר וגם ס"ל כחד מהני אמוראי ר' חמי ור"י נפחא דס"ל כמחלוקת בלבונה הבאה עם המנחה ה"נ בלבונה בפ"ע ס"ל לר"ש ור"י דקומן החסר כשר משא"כ בקמצין דבזיכין דלחה"פ לד"ה חסר פסול כדאמר התם כנ"ל הפירוש בסוגיא זו וג'י הספרים ופירושי המפרשים אין הדעת סובלתן. כ"ז מ״ח ע״ש: [ו] נ״ל הועתק מס׳ מביאה בקומצו של כהן ול"ג כ"ג. ועי' תוספות מנחות (קו:) ד"ה לא יפחות וכו'. והבק"ע לא ראה דברי תוס׳ ונדחק מאוד לפרש כהן גדול שבכהנים ועי׳ בספר ת״ח: [ז] ה״ג חטאות ואשמות ועשירית האיפה כל"ל: [ח] ה"ג כתיב וככלותם הביאו לפני המלך ויהוידע את שאר הכסף יעשהו כלים לבית ה' כלי שרת וכתיב אך לא יעשה בבית ה' וכו'. ר"ש בר נחמני בשם ר' נתן אמר ב' נדבות

גליון הש"ם

[h] ע" מוספות מנחות דף קו ע"ב ד"ה לא: [ב] ע" תוספות מנחות דף יא ע"ב ד"ה קותן: [ג] הגר"א הגיה כשר וע" ברמב"ם פי"א מפהמ"ק הלכה ח פסק דחיסר לבונתה כשר וע" בכ"מ שם ואפשר שסמך על הירושלמי לפי גירסת הגר"א: [ד] עי׳ תוס׳ מנחות דף קו ע"ב ד"ה לא:

ציון ירושלים

חזקיה אמר כנגד ששה בתי אבות. עי רש"י פסחים דף נ"ז ד"ה לערב שכתב שמשמר נתחלק לששה במים אבל במענית דף ט"ז ע"ב ד"ה אנשי כתב לשבעה וכ"כ הריטב"א במענית וברטטרא פ"א ממדות ופ"א מממיד כתב לשבעה וכ"כ הברטנורא פ"ב דתענית מ"ו והארכתי בזה הרבה והראיתי כמה מקומות בש"ס שגם בשבת היו

עשה ותנא דבי ר"י נדבה אחת מאי ככלוחם לאחר שהותירו וקשיא על דר"י כתיב ויקח יהוידע הכהן ארון א' ויקב חור בדלתו ויתן אומו אצל המובח וגר' וכתיב ויאמר המלך יעשו ארון א' ויחנהו בשער בית ה' חולה אמר מפני הטמאר' כצ"ל. והשאר שבינתים עד סוף הפ' נמחק, וה"פ אגב דמזכיר במחני' מדרש יהוידע לא יובא בית ה' דריש להני קראי ורמי קראי אהדדי. וכ"ה בבבלי כחובות (קו:) וער' בס' מ"ח ותמלא טעס:

א) א"ה ערבוב מקראות יש כאן כי רישה דקרה ויחמר המלך ויעשו ארון א' ונו' הוא בד"ה ב' כ"ד ומיפא דהרא ויקב חור בדלתו הוא במלכים ב יב, לעיל פ"ב הל"ד וש"נ, ג) רבי, ד) לקמן הל"ג, ה) ב"מ כו א פסחים ז א, ו) חולין לה א,

אולינו כדכתיב והיתה העיר החרובה

אל החלל: מחלה על מחלה יפלו לנדבה. בגמ' מפרש

טעמא: מחלה על מחלה יפלו ללבונה. דלבונה היא עלמה

קרבן ועלים מכשירי קרבן: מחלה על מחלה יפלו לגוולי עולה. מפרש בגמ': גב' ופריך לא לורכה. לא היה לו

לתנא לשנות אלא מעות שנמלאו בין שקלים לקיני׳ שהרי

שופר של שקלים היה סמוך לקינים כפי סדר השנוי

בפ׳ דלעיל ולא לנדבה שהנדבה בסוף ושקלים בראש:

ומשני כמין כובליים. פי׳ בעיגול סביב היו עומדין

והיו השקלים סמוך לנדבה מלד א': ופריך לא צורכה. לא הל"ל אלא מחלה למחלה יפלו לשקלים

שמביאין מהן קרבנות לבור הקבועים משא"כ נדבה

שאינן אלא לקיך המובח: ומשני אים דבעי וכו'.

יש שרנו לתרך דהיינו טעמה דלה יפלו לשקלים

דלפעמים יתותרו השקלים ושירי שקלים לחומת

העיר ולא לקרבנות באין נמלא שהנדבה חמורה

ממנה: מחצה למחצה. שקלים שנמלאו במחצה

למחצה ה"ל כשקל שמתו בעליו שנופל לנדבה

כדמסיק: עד דאנא תמן. כשהייתי בבבל שמעתי ששאל ר"י לשמואל הפריש שקלו ומת מה יעשה בו:

מותר עשירית החיפה שלו. של כה"ג מה יעשה בו: יוליכם לים המלח לא נהנין ולא מועלין בו.

וחשיא ויש חטאת וכו'. אמתני' פריך דתני בין

קינין וכו׳ מחלה למחלה יפלו לגוזל עולה בשלמח

קרוב לגוזלי עולה כיון דמדאורייתא אזלינן בתר

קורבה הוה כאילו הן ודאי גוולי עולה אלא מחצה

על מחצה דמספיקא שדינן להו לגוזלי עולה חשיא

וכי חטאת יכול להקריב עולה מספק: **ומשני סנאי**

ב"ד הוא על המוחרות שיקרבו עולות. אע"ג דמותרות חטאת הן ה"ג תנאי בית דין הוא

שיקרבו עולות: ופריך האשה הואת שהביאה המעום הלנו כמה מסכפר. כלומר שמא מקיני חובה

נפלו ובמה תתכפר שהרי לא הקריבה חטאתה:

ומשני סנאי ב"ד הוא המספק את הקינין מספק

אם הפסולום. ואף זו מן הפסולות היא ולריך

המספק קינין ליתן קינין כפי המעות הנמלחים

ושוחטן חטאת על הספק דחטאת העוף באה על

הספק ואינה נאכלת: ופריך לא לורכה. וכי לא

היה לריך לתנא לשנות נמי בין קטורת לעלים ובין

לבונה לזהב לכפורת מה דינם: ומשני ותניתה

בסיפה. כבר תנה בסיפה זה הכלל הולכין החר

הקרוב וכו' ומרבינן הכל בזה הכלל ומיהו הנך דתני

אינטריך לאשמעני שום חידוש כדשניקן: הלכה ב בתני' לעולם מעשר. אפיי כל השנה כולה לפי שעולי רגלים אינן

מספיקין להוליא כל מעשר שני שלהם ברגלים

ומניחין אותן לקרוביהם או לאהוביהן בטובת הנאה

והן אוכלין אותן בקדושתן ועיקר אכילת מעות מעשר שלמים היו מביאין מהן הלכך לוקחין מהן בהמות ואע"ג דאיכא למימר שמא מן המוכרין

נפלו ונתחללו כבר כיון דלוקחין הוי רובא שהרי

כמה אנשים לוקחים מתגר א' אמרי דלוקחין הן ולא

מסורת הש"ם

>>⊕(< עין משפם נר מצוה

:א מיי׳ פרה ג משחלים הלי״ד ב ב מיי׳ שם הלט״ו: ב ג מיי׳ פ״ו ממעשר שני הלכה יב: ד ד מיי׳ פרק ג משקלים הלי״ב: ה מיי׳ פרק ה מפהמ״ק הל״ח: ו ר מיי׳ פ״ז מכלי המקדש הל״ט: ז מיי׳ פ״ו ממעשר שני הלכה י: ה ח מיי׳ שם הל״ט: ט מיי׳ פרק י״ט מפהמ״ק : כל״ל

נוסחת הבבלי

(א) לקינין לגחלי כו': (ב) כמין קובליים כו' יפלו לשקלים אית כו' שמת (אביה) א"ר אסי כו' ומת מהו א"ל כו' עולה רבי חזקי אמר בשם ר"ל תנאי ב"ד כו' עולות אם כן האשה כו': (ג) בירושלם בשעת הרגל מעשר ובשאר כל ימו׳ השנה חוליו:

→ הגהות הגר"א

[א] השורה הנסגרת כאן ל"ג לה ועיין בת"ח שהאריך מאוד והביא ראיו׳ נגד בעל ק"ע דל"ג לה: . הפסולות את 3″5 האובדות: [ג] ה"ג ל"ל דלא בין קינין לעצים בין לבונה לזהב לכפורת כצ"ל:

>>⊕< ציון ירושלים

משמרות ועי' יבמות דף ק"ו רש"י שם ד"ה כל שכתב ששה בתי חבות אבל בגמ' שם משמע דגם בשבת היה שמנה דוק ותשכח אבל מנאתי מנחות דק"ו ע"ב שמבואר ג"כ דלא היה רק ששה בתי אבות ובתשובה בארתי נדגרי' נאורן ואכ"מ: תנאי ב"ד הוא המספק את הקינין מספק את הפסולות. עש״ך

גליון הש"ם

[ה] עיין ק"ע אמנס ברע"ב כתב בשם הירושלמי דבית דין הממונים על הקנין לוקחין משל לבור כפי אותן מעות שנמלאו ומקנין אותן לבעל המעות וכו׳ ע"ש נראה שהיה לו גרסא אחרת כאן ובאמת שלפי מה דקי"ל כר"י דהמספק את הקנין מספה את הפסולות שהרי הרע"ב אומר כן לקמן מ"ז קשה אמאי כמב כאן דבא משל לבור ונראה כיון דטעמו דר"י משום דאינו מהבל מעותיו עד שיהה המזכח מרלה כמ"ש הרע"ב שם א"כ זה דוקא בנפסלו אבל כאן במע"מ דיקרבו הקינין לגחלי עולה יש כאן ריצוי מובח אם כן אמאי יפסיד המספק את הקנין ומש"ה תקינו דבא משל לבור ודוק:

תורה אור השלם

ו. וַיֹּאמֵר הַמֵּלֵךְ וַיַּעֲשׁוּ אֲרוֹן אֲחֵד ַוּיִתְנָהוּ בִּשַּער בֵּית ַיִי חוּצָה: דברי הימים ב כד ח

2. וַיִּקַח יְהוֹיָדֶע הַכּּהֵן אֲרוֹן אֶחָד ויקב דור בַדַּלְתוֹ וַיִּתֵן אתוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ מִיָּמִין בְּבוֹא אִישׁ בֵּית יִי ונתנו שמה הכהנים שמרי הסף אָת כָּל הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵית יִיָּ:

מלכים ב יב י 3. אך לא יעשה בית יי ספות בֶּסֶף מִזַּמִּרוֹת מִזְרָקוֹת חֵצִצְרוֹת בָּלֹ בָּלִי זְהָב וּכְלִי כָסֶף מִן הַכֶּסֶף מלכים ב יב יד הַמּוּבָא בֵית יִיָּ:

ומסתמא לשני מינין נדבות עשה אותן: **מפני הטמאין**. לעולם נדבה א' היתה אלא שיהוידע נתנו בפנים אבל המלך אמר שיתנהו בחוך כדי שיוכלו גם הטמאים דהייטו טמאי מת ושרך ליתן לתוכו שהם מותרים לבא במחנה לויה: על שם <mark>וכו</mark>'. כלומר ע"ר לומר דשתי נדבות היו דבמלכים כחיב אך לא יעשה בית ה' ספות מומרות וכו' מן הכסף מת ושרך ניתן נחורו ההם מותרים נכח במתנה מיים. על שם ומו . נטונות עדם מתו זמני של המשם שם מן מו בים בים בים היי המובא בים ה' ובד"ה כמיב וכלותם וגו' את שאר הכסף ויעשוהו כלי שרת אלא ודאי דשתי נדבות היו ותן הכסף המובא בית ה': הדרך עלך פרק שלשה עשר שופרות כלי שרת אבל מנדבה הכתובה בד"ה והיא ניתנה חוץ לבית ה' ממנה עשו כלי שרת: ה"ג ספות כסף ומו". מן כסף המובא בית הי : הדרך עלך פרק שלשה עשר שופרות הלבה א מתני' יפלו לשקלים. דבתר קרוב

> תני דבי ר' ישמעאל נדבה אחת דכתיב וויאמר המלך ויעשו ארון אחד ויתנהו בהיכל בית ה' יויקב חור בדלתו והא דכתיב ויאמר המלך ויעשו ארון אחד ויתנהו בשער בית ה' חוצה אמר רב חונא מפני הטמאים ר"ח בשם ר' יוסף (על שם) אך לא

הדרן עלך פרק י"ג שופרות

לנדבה קרוב לשקלים יפלו

הלכה ב מתני' ימעותה שנמצאו לפני סוחרי בהמה לעולם מעשר ובהר הבית חולין (ג) חובירושלם בשאר כל ימות השנה חולין ובשעת הרגל הכל מעשר "בשר שנמצא בעזרה איברים עולות וחתיכות חמאות ובירושלם זבחי שלמים זה וזה תעובר צורתו ויצא לבית השריפה

באשם אבל חטאת שכיחא טפי מ״מ אכילתן שוה ליום ולילה ודוקא בעזרה איכא לספוקי בחטאת אבל בירושלים לא דאינה נאכלת חוץ לעורה בירושלים בין אברין בין חתיכות ובחי שלמים וה״ה דאיכא לספוקי בתודה ובמעשר בהמה ומידי דשכיחא נקט: זה וזה סעובר לורסו וילא לבים השרפה. ירושלמי אמר ר' יוסי יאות לאוכלו אי את יכול שמא נתקלקלה צורתו פי׳ שמא הוא נותר לשורפו אי את יכול שמא לא נתקלקלה צורתו כלומר שמא עדיין לא בא לידי נותר לפום כן לריך מימר תעובר למחר וילא לבית השרפה ולזבחי שלמים

יעשה בית ה' ספות כסף מזמרות וגו':

הלכה א מתני' "מעות שנמצאו בין השקלים לשקלים לנדבה יפלו לנדבה מחצה למחצה יפלו לנדבה יבין עצים ללבונה קרוב לעצים יפלו לעצים ללבונה יפלו ללבונה מחצה למחצה יפלו ללבונה בין קינין לגוולי עולה קרוב לקנין יפלו (א)לקינין קרוב לגוולי עולה יפלו לגוולי עולה מחצה למחצה יפלו לגוולי עולה יבין חולין למעשר שני קרוב לחולין יפלו לחולין למעשר שני יפלו למעשר שני מחצה למחצה יפלו למעשר שני זה הכלל הולכין אחר הקרוב להקל מחצה למחצה להחמיר: גמ' לא הוצרכה דלא בין שקלים לקינים ר' אבון בשם ר' פנחם (ב)כמין בוכלייאר היו עשוין מחצה למחצה יפלו לנדבה [א] (לא צורכה דלא מחצה למחצה יפלו לשקלים) אית דבעי מימר שמא יפלו לשירי הלשכה אית רבעי מימר מחצה למחצה כמי שמת א"רי יםא עד דאנא תמן שמעית קל רב יהודה שאל לשמואל הפריש שקלו ומת אמר ליה יפלו לגדבה (מותר) עשירית האיפה שלו רבי יוחנן אמר היוליכם לים המלח רבי לעזר אמר יפלו לגדבה וקשיא ויש חמאת קריבה עולה יחזקיה (אחי) בשם רבי שמעון בן לקיש תנאי בית דין הוא על המותרות שיקרבו עולות האשה הזאת במה היא מתכפרת אמר"ז ר' יצחק ויו תנאי ב"ד הוא יהמספק את הקינין הוא מספק את [ב]הפסולות לא צורכה [ג]דלא בין קמורת לעצים ללבונה לוהב לכפורת ותניתה בסופה זה הכלל הולכין אחר הקרוב מחצה למחצה להחמיר:

נמצאי בגבולין אברים נבילות וחתיכות מותרות ובשעת ובשעת נתחללו והכי הן מעשר: בכר הכים חולין. ואפילו ברגל שרוב מעות שביד בני אדם או הן של מעשר אפ״ה הוי חולין דאולינן בתר רובא

דשתא ואימור מקמי רגל נפיל: בירושלם. שלא בשוק הבהמות: בשעת הרגל הכל מעשר. ילא אזלינן בתר רוֹב שתא לפי ששוקי ירושלם עשוי להתכבד בכל יום ואי′ נפל מקודם כבר נמצאו אבל הר הבית לא היה עשוי להתכבד לפי שהוא גבוה והרוח מכבד ומסיר כל האבק וגם אין אדם רשאי ליכנס להר הבית באבק שברגליו לפיכך אין אבק מלוי שם: איברים עולות. כיון שמנותח כדרך הנתוח המפורש בעולות בידוע שהן של עולות: וחסיכות חטאות. לאין אוכלין בעזרה אלא חטאות ואשמות: בירושלם זבחי שלמים. דרוב בשר הנאכל בירושלם הוי שלמים: זה וזה. בין שנמלא בעזרה בין שנמלא בירושלים תעובר לורתן לפי שנפסל בהיסח הדעת אסורין באכילה ואין לזלול בהן ולשרפן עד שיפסלו בודאי הלכך טעונין עיבור לורה והיינו שיפסלו בנותר ועבור לורה דשלמים עד

יום השלישי: נמלאו בגבולין. בערי ישראל: איברים נבינום. שכן דרך שחותכין הנבילות לאיברים ומשליכן ברחובות שיאכלוהו הכלבים: **חסיכום מוסרין.** שאין דרך לחחוך

משנת אליהו

תקלין חדתין רשב"ג ב' נדבות היו ובד"ה מיירי נדבה אחרת היה לח לבד"ה ודריש את שאר הכסף היינו גדבה אחרת ובמלכים דבד״ה הוה : **נדבה אחת מאי ככלוחם.** כלומר הך קרא דככלותם דכתיב ביה ויעשהו כלים לבית ה' : **לאחר שהוחירו**. ודריש שאר הכסף המותר ממה שגבו לבדק הבית עשו כלי שרת דלב ב"ד מתנה עליהן והוא כאוקימתא דבבלי שם: וקשיא על דר"י. דאמר נדבה אחת: בשער בית ה' חולה. משמע דשני ארונות היו אחד עמם בחוץ ואחד בפנים אלמא דשני נדבות היו : ומשני דלעולם א' היתה והשני היה מפני הטמאים שאסורין ליכנס ולכן נמנו להארון חוצה שימנו שם: הדרן עלך שלשה עשר שופרות

לריך אתה לפרש תעובר לורתו עד יום ג׳ שמא היום נשחט ואינו נותר עד יום ג׳

לשחיטתו: מתני' אברין נכלום. והאוכלן לוקה לפי שנתנבלה השליכוה אברין:

הסיכום מותרום. ירושלמי חתיכות מותרות לא ממש מותרות אלא מותרות משום נבילה

בורגני' מעום שמאאו כר: יפלו לשקלים. דבחר קרוב אולינן: לגדבה. מפרש בגמרא: ללבונה. דלבונה עצמה קרבן ועצים מכשירי קרבן: גבו' לא לריכא דלא כרי. קושיא היא דפריך וכי לא היה צריך למיתני בין שקלים לקינין שהיו סמוכין זה לזה כדתנן בפ"ז

מתני׳ ה׳ ושופר נדבה היה בסוף: קובליים. משני דבעיגול היו נתונים והיו השקלים סמוכים לנדבה מלד אי: ה"ג מחלם על מהלה יפלו לודבה אים לו שמא יפלו לשירי נשכה. שמשם לוקחים לחומת העיר ולא לקרבן ולכן יפלו לנדבה אים יבו את מונה קיך המובח עולות: כמי שפתבי שקלו ומו דאף זה הוא בלא בעלים כמו במת דינן דיפלו לנדבה כדמת בסמון: פפרש שקלו מו. פרשלא בפרסך בי: וקשיא יש מעאה בו. אנמולא בין קינין הנינה יהיט בהאי גוואל שולה ביד שלה ביד ווים מחלם ביו. אנמולא בין קינין עולה פריך דקמני במחני יפלו לגוולי עולה והא בקינין הוי אחד מטאת ביו במת בייב ועומריקן דבה הן עולות לקיך המובח: אם כן דתנאי בי"ד על המוסרות. דהיינו כהאי גוואל שנמת בל מנה מתספרת שלדים לכיכה הוא לדיך קינון הוי לה כמותר מטאח דמנן בפייב ועומריקן דבה הן עולות לקיך המובח: אם כן דתנאי בי"ד על המוסרות. דהיינו כהאי גוואל שולה מה שאין כן הכל דאמרינן משם הותרא דספיקה הא לא תמכפר שאין כן הכל דאמרינן משם מותרא דספיקה הא לא תמכפר במולח בי"ד המספק אם הקינין מספק את הפינין מספק את הפינים ובלאומי את במתרי דשופרות לעל את היד בעלמא ובאלו השלשה דחשיב את היל בעתרי לשנה במתרי דשופרות שלא הי"ד בעלמא ובאלו השלשה דחשיב את ביל בותרי בעתר המשם במולח להול ביל ביל הול ביל ביל הול היל ביל הול ביל הול ביל ביל הול הול ביל הול ביל הול הול ביל הול ביל הול ביל הול ביל הול הול ביל הול הול ביל הול ביל הול הול ביל הול ביל הול הול ביל הול הול הול הול מעות משום הול אול הי"ד בשלה בול ומומה להול הולי משת משם הול ול המיד של ומעות משבר אינו מוליא מעות השום בשת הולין במום העיר חולין ובשעת הרגל משם בתה בול אל הותר השל המעבר במשבה במלי בשלה הול הלכלי משת משם הרגל משבר בהמפר שמתה אולין הפים שתה הולין במר הולין ובשת הרגל משבר בתבל וליום בתלו הול הול המות השכר הולין ובשת הרגל משבר בתבל הול מותר הולין השעם הרגל משבר בתלבי הול הול המתר הולין השעם הרגל משבר בתלבי הולים בלבה מות הולין השעם הרגל משבר בתלבי הול הול הול המת הבל המת התלב הול הול המת הבל המת המתלה הול הול המת המת המול הול המת המתר הולי לנדבה מצד א': ה"ג **מחלה על מחלה יפלו לנדבה אים כו' שמא יפלו לשירי לשכה**. שמשם לוקחים לחומת העיר ולא לקרבן ולכן יפלו לנדבה שיביאו ממנה קיץ המובח עולום: כ**מי שמס.**

ריבב"ן

מעות שנמלאו בין שופר שהלים לשופר נדבה. הולכין אחר הקרוב בין להקל בין להחמיר: מחלה על מחלה יפלו לנדבה. דנדבה חמורה דכולה עולה אבל שחלים שיריהן קילי קדושתייהו דניתנין לחומת העיר ומגדלותיה: לבונה. חמירא דלבונה היא עלמה קריבה אבל עלים הן מכשירי קרבן: בין קינין לגוולי עולה יפלו לגוולי עולה. סחמן כרבנן דקיני חובה הן ואחד לעולה וא' לחטאת וחטחת הבשר נחכל לכהנים ומיד שיש לו שעת היתר לכהנים אין בו מעילה והעולה כליל וחמירא טפי: בין הולין למעשר שני. לאו במקדש עסקינן אלא אם היו שני לבורי מעות בתיבתו מחלה למחלה יפלו למע"ש ויאכלם בירושלים כגון שנשתמש בהן כאחד דאי לא הוה אזלינן בתר בתרא כדמוכח בפסחים בפ"ק (דף ז.): מעות שנמלאו לפני סוחרי בהמה ממור' בירושלים לעולם מעשר שני. לפי שרוב מעות מעשר שני לשלמים אולא דאתיא שם שם כתיב הכא ואכלת לפני ה׳ אלהיך מעשר דגנך ותירושך וגו׳ עד ואכלת שם וגו' והתם [כתיב] וזבחת שלמים ואכלת שם ודברים כזן לא שאינו רשאי לאוכלן בתורת חולין כלל אפילו בירושלים דאפילו בהתפסה לשלמים לא תפסי דאמרינן בפרק התודה א"ר אמי המתפים מעות מעשר לשלמים לא קנו שלמים ואם רלה ליקח בהן חטין או דבר אחר רשאי ותניא התם הלוחח חיה לזבחי שלמים ובהמה לבשר תאוה לא יצא העור לחולין כגוז שלהחה ממעות מעשר שני ומפרש דאפילו העור אינו בתורת לנאת העור לחולין כשאר שלמים שהעור לחולין ואפילו של מע"ש דאמרינן בעירובין פ"ג בבקר מלמד שלוקחין בקר אגב עורו דפשיטא שהעור חולין גמור: וכהר הכים חולין. ירושלמי אמר רבא בר חייא בשם ר' יוחנן חזקה שאין כהן מוליא מעות מן הלשכה עד שמתחללת על הבהמה : [ובירושלים] בשחר כל ימות השנה חולין ובשעת הרגל מעשר. מפרש בפסחים פ״ק אמר רב שמעיה בר זירא מ״ט הואיל ושוקי ירושלים עשוין להתכבד בכל יום וקמאי קמאי אזלו להו : מתני׳ דלא כר׳ יוסי דתניא [תוספתא פ"ג] א"ר יוסי אלו דברי בית שמאי אבל ב"ה אומרים לעולם מעשר חוץ מהנמלאין בהר הבית בשחר ימות השנה שהן חולין: מתני' הנרין עולות. ודווקה שמנותחין כמפורש במס׳ יומה פ"ב וחתיכות חטאות וה"ה דאיכא לספוקי

ים:

מעות שנמצאו פרק שביעי שקלים הערה

לחתיכות קטטות אלא הכשרות למכרן או לתת אותן לקדרה: שהבשר מרוגה. ואין חותכין הגשר לחתיכות קטטות אלא מבשלים אותו איברים איברים: גב*ו' ופריך לא אורכה.* לא ה"ל לתנא לתתני אלא בהר הבית קדש דודאי מתרומת הלשכה נפל שהרי אין אדם רשאי לכנוס לשם במעות צרורין בסדינן: **חוקה שאין הכהן.** הגזבר אין מוציא מעות מן הלשכה אלא אם כן נתחלל הלכך כל הנמלא בהר הבית חולין: **הסיע דעם.** היסח הדעת מן הקדשים אט"ג דפסולין טעונין עיבור צורה קודם שריפח: מ**סגיפה אמרה כן.** כלומר מתני נמיקי: ויאום. בתמיה וכי שפיר קאמרת דלמא במתני אין הטעם משום היסח הדעת דכל שהוא בעזרה לא מיקרי היסח הדעת דליכא למיחש לשום טומאה והכא היינו טעמא דפסול שמא כבר נתעברה לורתו לפיכך טעון עיבור לורה ודאי אבל

ריבב"ן

שאין לוקין עליהן אבל אסור באכילה אברין נבילות ולוקין עליהן משום נבילות: ובשעת הרגל שהבשר מרובה אפילו אברין מותרין. ודוקא מותר משום נבילה אבל באכילה אסור ואע"ג דאמרינן ט' חנויות כולן מוכרות בשר שחוטה וא' בשר נבילה ולקס מאחד מהן ואינו יודע איזו לקח ספיקו אסור ובנמלא הלך אחר הרוב ומותר באכילה התם חתיכות ולא הרגיש ומותר בחפינה השם מתיבות ומו השליכות כשנפל אבל אברין שמא נתנגלה והשליכוה ולא נפלה מידו דמחוך כובדה היה מרגיש לפיכך השליכוה לאברין: במה שנמאאת וכו'. בפ"ב דקדושין מייתי להא זכרים עולות ופריך בפ"ב דקדושין מייתי להא וכרים עולות ופריך זכרים עולות הוא דהוו ושלמים לא הוו אמר ר' הושעיא בבא לחוב בדמיה עסקינן וה״ק חיישינן שמא עולות נינהו ור״מ היא דאמר הקדש במזיד

תקלין חדתין מה טעם בשעת הרגל מעשר ולא אמרינן קודם הרגל נפלו כדאמרינן בנמלאין בהר הבית הואיל ושווקי ירושלים עשויין להתכבד בכל יום מפני הטיט ואי נפול קודם הרגל הוי משתכתי בשעת כיבוד אבל הר הבית מתוך שהוא משופע והרוח מכבדתו מעפרו ועוד שאין אדם נכנס כאבק שעל גפי רגליו ואינו עשוי להחכבד: גבו' לא לריכא כו'. פריך על מ"ש בהר הבים לעולם חולין. וכי לא לריכא שלא יהיה בה הבית אלה קודש דמתרומת הלשכה נקחין שם הכת הברת אלה קודש דמתרומת הלשכה נקחין שם המעות והן קודש דמתון לסור להביה שם מעות כדתנית א בתוכים א הצרכות ולא יכנס במעות הלרורין לו בסדינו א"ינ אע"ג דנימא דדוקא דרך בזיון אסור להביא לשם מעות בפרהסיא כמון בסדינו שנראה שהוא דרך גנאי כהולך לסחורה אצל בלנעה שרי מ"מ למה לעולם חולין והלא שם מעות קדש מלויין: ומשני חוקה שאין כו' עד שהוא מחללן על הבהמה מחלה. וכל המעות הנמנאים שם חולין ולפי השני צ"ל אף על גב דברגל אפשר שיובא לשם וכפי השני ג'יק הף על גב דברגג מפשר שיידה כשם מעות מעשר גם כן מכל מקום כיון דמעות דמקות הקולו ומחולה לה בפרהסיה אסור רק בלנטח הי"ל חולין ומחולה לה בפרהסיה אחולין: בותנ" איברים הי"ל חולין ורובא ולכן הכל חולין: בותנ" איברים עולות. שכן דרך העולות שכולן כליל ואין חומכין אומן חתיכות ודי להן לעשותן איברים איברים מה אומן מתיכות ודי להן לעשותן אומרים איברים מה שאין כן מעאות שלאין כן מעלות שלהלין חומכין אותן אחול אחריכות הבריבות בריבות בריבות בריבות המשרה בריבות הבריבות המשרה בריבות הבריבות המשרה בריבות בריבות המשרה בריבות בריבות המשרה בריבו

שאין כן חטאות שואכלין חומכין אותן לחמינות: ב"
שאין כן חטאות שואכלין חומכין אותן לחמינות: בירושלים וגפירן חוששין בבשר הנתואא שם שתא
הוא שלתים ולכן דינן כשלתים: זה ווה. בין שנתוא בעורה בין שנתוא בירושלים: חשובה
לורחן. שיפסלו ודאי בנותר וכדמפרש בגמרא ומה שיש חועלת בין אם יהיה הבשר עולה או
לורחן. שיפסלו ודאי בנותר וכדמפרש בגמרא ומה שיש חועלת בין אם יהיה הבשר עולה או
שלתים. היינו אם עבר אדם ואכלו חמיכות הנתואלות בירושלים או בעורה אם אכלו חייב שם
עולה שכולה כליל: בגבולו, בשאר מקוחות: איברים נגלות. דחישינן שתא גבילה הוא
נותר שכולה כליל: בגבולו, בשאר מקוחות: איברים נגלות דחישין שתא בילה הוא
וחמכו להאכיל לחיות או למכור ואם הוא חשוטה הוא ומותר באכילה והיינו דוקא בעיר
שכולה ישראל אבל בעיר נכרים אסור מחמת בשר שתעלם מן העין: בשעת הרגל שהבשר
שרובה. אצל בני אדם אין צריכין לחתכן חתיכות אלא שמבשלין אותן איברים ולפיכך אף
מרובה. אצל ביי אדם אין צריכין לחתכן חתיכות אלא שמבשלין אותן איברים ולפיכך אף
איברים מותרים: גבל' הייג ר"א בשם רבי הושעיא הישה הרעם פשול ושוען עיבור לורה
איברים מותרים: גבל' הייג ר"א בשם רבי הושעיא הישה הרעם פשול ושטען שיבור לורה
איברים מותרים: גבל' הייג ר"א בשם רבי הושעיא הישה הרעם פשול ושטען שיבור לורה
איברים מותרים: בכל הייג ב"ה פיסה דעם פסל הצוף היי שהוא תעלה בדבוים שכסליו בכר ואפיי איברים מותרים: גבו' ה"ג ר"א בשם רבי הושניא היסח הדעם פסול וטעון שיבור לורם. כלותר דאיראל למיד דמ"ל היסח הדעת פסול הגוף הוי שהוא מעלה בקדשים שנפסלין בכך ואפיי יבוא אליהו ויאמר שלא נטמאו כל אותן הימים שהסיח דעתו מהן אין שומעין לו ולהך מ"ד לה יבוא אליהו ויאמר שלא נטמאו וכיון דלא חזינא ליה שנטמא אלא חששא בעלמא לכן א"א לשרפו טומאה הוי מחשש שמא נטמא וכיון דלא חזינא ליה שנטמא אלא חששא בעלמא לכן א"א לשרפו בלא עיבור לורה שמא לו נטמא והבו דאמר פסול וטעון עיבור לורה: מפני אמרה כן פעובר דל לורח וילא לביח השריפה. ואי ס"ד פסול הגוף הוה ל"ל עיבור לורה: ויאום. מפרש טעמא דמתנימין דמלריך עיבור לורה לשרוף והא בנידון דידן דליכא בהא מילמא אלא פפק טומאה ומתני איירי בעורה וקי"ל בפסחים (ייש ב") דעורה רה"ר לטומאה וכן ירושלים ג"כ קי"ל דהו המ"ר כדאמריון בעירובין וקיא א" וקי"ל דכל ספק ברח"ר טורו ולתה לעורך עיבור טהר ולברפו לדידר ק"ל דפטול טומאה הוי: דלאלו אי אפשר. גם דמחשש טומאה הוי בלאכל אייר מפני חבי שמו שמא בוא נמולה ביי נורה ובשרפו רדידיה דסי"ר דספור כוומחה הרי: דממנט חי מפפד. גם דמשש טומחה הרי
שהור בכה"ג. אבל יש לחוש שמא הוא נותר דהא בנמלא איירי מחניי זוהו שמא ומקלקלה
לורמו לשורפו אי את יכול שמא לא מקלקלה טורמו ולכן אי אפשר כי אם שתשובר לורמו
ויצא לבית השריפה: נמלא בגבולין כי רבי קריספא כו איברי נכלום לוקין כר. דלאו
ויצא לבית השריפה משום חששא אלא דודאי נבילה ולוקין על אכילתה דאיברין מוכיחים
לאיסור אכילה בלחוד משום חששא אלא דודאי נבילה ולוקין על אכילתה דאיברין מוכיחים
דראי גבילה היא ומתכה להאכילן לחיות או למכרן לנכרים או לותכן לאשפה: חסיונות
מוסרות. וכי לא ממש מותרות משום שאין דרך נכילות לחסכן לחשיכות רק לבש שונטה ה"יג
האדברה בילות מחשי מרשינות השוכת השוכת ביונו לא שאי ברו לרבש שונטה ה"ג

בטי

וכשעת הרגל שהכשר מרוכה אף איכרים מותרות: גב" לא צורכה דלא בהר הבית קודש (א)רבי בא ר' חייה בשם רבי יוחנן חזקה שאין הכהן מוציא מן הלשכה מעות עד שהוא מחללן על הבהמה: בשר שנמצא כו': רביל לעזר בשם ר' הושעיא [א] הםיע דעת מעון עיבור צורה א"ר הושעיה ווי מתני' אמרה כן תעובר צורתו ויצא לבית השריפה א"ר [ב]יוסי ויאות לאכלו אין את יכול שמא נתקלקל צורתו לפום כן צריך מימר תעובר צורתו ויצא לבית השריפה: נמצא בגבולין וֹכו׳: רבי קריספא בשם יוסי ברבי הנינה איברים גבילות לוקין עליהן משום נבילה מתניתא אמרה כן איברי עליהן משום נבילה מתניתא אמרה כן איברי גבילות וחתיכות מותרות חתיכות מותרות פו לא ממש ודכוותה איברים נבילות לוקין עליהן משום נבילה רבי קריספא בשם רבי יוסי ברבי חנינה אם י היו מחרוזות מותרות תשע חנויות ם מוכרות בשר נבילה ואחת מוכרת בשר שחומה נתחלפו לו חושש ולנמצאת הולכין אחר הרוב אתשעי חנויות מוכרות בשר שחומה ואחת מוכרת בשר בילה נתחלפו לו חושש ולנמצאת הולכין אחר הרוב א"ר יוחגן הגמצא ביד נכרי כנמצא בפלמיא (ג)רבי לעזר בי רבי חגיי הוה מסמך לר' מנא חמא לחד ארמאי מקטע מן סוסיה ומפיק לברא א"ל (יוחדא היא דאמר רבי יוחנן הנמצאה ביד נכרי כנמצא בפלמיא א"ל כן א"ר יומי ו־ור' יוחן שראו אותו יוצא ממקולין של ישראל חד בר נש באיפורין אזיל בעי מיזבון קופד מן מבחא ולא יהב ליה אמר ליה לחד רומיי ואייתי ליה א"ל לא נסבית על כרחיה א"ל ולאו בשר דנבילה יהבית ליה רבי ירמיה בשם ר' חנינה מעשה^די בא לפני ר' ואמר לא כולא מיניה מיסר מקולין דציפורין רב נחת לתמן חמתון מקילין וחמר עליהן חד בר גש אזיל

כל שנפסל בהיסח הדעת בודאי אפי׳ עיבור לורה אין לריך: לוקין עליה משום נכלה. דודאי נכלה היא: התיכות מותרות לא ממש. דמותרות לאכול ה"נ איברים נבלות נבלות ממש דלוקין עלייהו: אם היו מחרוזות. קשורות זו בזו מותרות דודחי נפלו מיד אדם בשוגג: נסחלפו לו. אינו יודע איזו היא: חשש. ומספיקה אסורות כולן אבל אין לוקין עליו דכל קבוע כמחלה על מחלה דמי: ולנמלאם הולכין אחר הרוב. דכל דפריש מרובא פריש וכודאי טריפה הוא ולוקין עליו וכן אם הרוב כשירות אם פריש מותר אפילו באכילה: הנמלא ביד נכרי. בשר הנמצא ביד נכרי כאילו נמצא ברה"ר אם רוב טבחי ישראל מותר: **הוה מסמך.** היה סמוך על רבי מנא וראה נכרי א' חותך בשר מן הסוס ויולא לחוץ: א"ל הא דאר"י הנמלא ביד נכרי כנמלא ברה"ר. ומותר אמאי ניחוש דלמא מן בהמתו חתך ואפי׳ מקולין וטבחי ישראל נינהו יש לאוסרו: א״ל. הכי אר״י רבי והוא שראו הנכרי יולא מן המקולין של ישראל אז סמכינן להתירו: חד בר גש וכו'. אדם אחד בליפורי הלך ליקח בשר מן הטבח ולא נתן לו: א"ל. לחד נכרי שיקח לו והביא לו: א"ל. הרי בר גש לטבח לא לקחתי בע"ר ממך שהוכרי הביא לי: אמר. הטבח ולאו בשר ובילה מכרתי לנכרי: מעשה זה בא לפני רבי. ושאל לו אם נאמן הטבח לאסרו: **ואמר.** רבי לאו כל כחיניה לאסור מקולין דליפורי וכיון שלא הכריזו טריפה בו ביום הבשר מותר: רב. ירד לבבל ראה אותן שהן מקילין באיסור בשר להניחו ביד נכרי והחמיר עלייהו ואסר כל בשר שנתעלם מן העין וכדמסיק: משנת אליהו

לאידך טעמא: לא לריכא דלא כסר סבים קדש. בפסחים ז' א' במום' ד"ה כסר הבית הקשו בשם ר"י היאך נמנאו שם הא אמר פ' הרואה לא יכנס בהר הבית במעות הצרורין בסדינו ותיכלו דדוקא בסדינו בפרהסיא דגנאי הוא כמו הולך לסחורה אבל בלנעה שרי והמוי"ט הביא הקושי זו דוקא לפיי הא' של הרע"ב בפ' בתרא דברכות דאפונדתו

דוקא לפי הא' של הפע"ב פני במהל דברכות האפונדתו

הוא אור אולול ששמים בו תעות ודבריו מוכיחים דלפי

הוא אור אולול ששמים בו תעות ודבריו מוכיחים דלפי

היב שהוא פיי הרמב"ם שהוא בגד היועה איב ל"ק בל" בל"א ביונדה ביובר

מעות ושגנה היא דהא הרמב"ם גופי בחבור ליין בס ש

מעות ושגנה היא דהא הרמב"ם גופי בחבור ליין הם ש

מעות ושגנה היא דהא הרמב"ם גופי בחבור ליין הסדינו

היא הלכה כ' פוסק דמקור ליכנס במעות לורון במדינו

היא הלכה כ' פוסק דמקור ליכנס במעות לורון במדינו

הוא האפונדת ומולאו נראם שהוא משום דמוספתא ערוכה היא בפ"ז דברכות לא יכנס להר הבית

במעות לורון במדינו רו ולא האפונדבו ההגורה מנהון בלא מעות ג"ל מקור משום ביון בקאמור

הרמב"ם מדלא הקשו ממעם בסדינו כי ור"ה במוס ב"א מיש במני לקאמור ב"א ומשר ב"א המוספתא משוע בדיוך בקאמור משום שלא שונה באום ביין למתות ב"א בסיי ואפשר דלשון התופסחת משמע דלפונדתו החגורה מנחוץ בלת מעות ג"יל אסור משום בזיון בדקלתור משום בלתור כזי ורכ"ג פי מ"ש במחני אפונדתו ושיטת רש"י דמתוספת משמע דשניהם במעות משום שלתור כזי ובסדינו וחד בלפונדתו החגורה מנסון ורגילין לשום בה עושו ולכן פירש גם במתני אייר אלת דוה בסדינו וחד בלפונדתו החגורה מנסון ורגילין לשום בה עושו אלך פירש לה למילתא אחריתא הדי שלה פירשים בל הי מיניקסו ג"י מנסוץ בחוספת ל"ל בדמתני חשיב לה למילתא אחריתא הדי של פירשים בל שלי וליך בו כ"א משום בדיון מנה הפירוש דפליני ש"ן מטוק חתם בגדיו לקבל היועה ואין רגילין לילך בו כ"א משום בדיון ומה הפירוש דפליני בש"ו חוסי עם הרמנ"ם נילה דנותלתן ונפדו שיטחם בסוגי דפסחים במעות הכולאות כו דרש"י פיר דעיקר שעמא דהואל ושוקי ירושלים שטויין להחבד א אף הפסחים במעות הכולאות שקודם הרגל נפול כמו בהר הבית דשם לעולם חולין אש"ב דיש לתלות בירושלים משות שקודם הרגל נפול כמו בהר הבית השיע מעש בשוקי ירושלים עשויין בל מכל לוה ר הבית הבית של עולם חולץ אש"ב להחבר לכל לה כל הבית הבית אם בשעם הרגל נפול כמו בהר הבית חיינו מעשם בשוקי ירושלים עם הרגל נפול כמו בהר הבית חיינול עם עות שלא לה מכל לה כל הבית הבית אף בשעם הרגל נפול לחיו עריכ משום הלאמייני מודם הרגל נפול מכו מעות שלא להר בדיות דוחים הרגל נפול מכו מעות שלא להר בדר בדיו ואודים הרגל נפול מכו מעות שלא בדר בדו ואודים הרגל נפול מכו מעות שלא בדר בדיו ואדים הרגל נפול מכו מעות שלא בדר ביוו אודים הרגל נפול מכו להתכבד אבל לא הר הבית דמשולע והיינו משום ללחילותם בהר הבית היי יכולים לבוא עם מעות שלא מדרכבד אבל לא הר הבית דמשולע והיינו משום הלחילותם בהר הבית היי יכולים לבוא עם מעות שלא שהראל גם מעות חולץ שנית משום הארין קודים הרגל נפול ממה שהביא גם יכושלים דקודם הרגל נפול אתיה הבית שהביא גם יכושלים דקודם הרגל נפול אתייה משום ולהחכבד כו׳. אבל הרמב"ם דשיטתו דלהר הבית אפרי לבוא עם מעות הכל ענוך להדמום המבור וב"ש מהלי ב"ה. ועעמא דבהר הבית חולץ מפרש המרכבים המדים המבור מואלין המבור הבית הואלים וחולץ ולא שום חולץ לא שיטתו בשוגיי דפסחים שם דעעמא דהואיל ושוקי ירושלים לא אמיי דהר הבית הירושלים בדיא דשעת הרגל. כדפירש במתני טעמא דיושלים הרגל משום שכל ישראל יש להם או מעות משב בבואם לעלות לרגל וכן בהר הבית ג"ר מטעמא דירושלי שלאין שם רק ישראל יש להם או מעות מעשר בבואם לעלות לרגל וכן בהר הבית ג"ר מטעמא דירושלים שמסבדין הולץ ולא מפרש דקאי אירושלים ובשאר ימות השהם ואך סמם הרוצ"ם ז"ל בהלכות מ"ש ו"ר פרקן ור הלכה ט" י" מעות התמלאות בירושלים כו הכי אלו חולין ואיאל ושוקי ירושלים מתכבדין מוכל יום כרי בד"א בשאר ימות השהם אל ברגל הכל מעשר מעות הנמלאות לפני סוחרי כרי בללום הברה בית עולם עולם בלעום לנוץ שחתםו מתרומת הלשכם שללום הגוברין על הבבתה. נראין והמנתלאות ברר הבית לעולם הולין שלה בולום הברבית על הבהכה. נראין על הבבתה. נראין וכתללום הברב הבית לעולם הולין שחתםו מתרומת הלשכם שללום הגוברין על הבבתה. נראין וכתללאות ברר הבית לעולם חולין שחתםו מתרומת הלשכם שללום הגוברין על הבבתה. נראין

ל) עי׳ פסחים לד א, ב) תוספתאפ״ג ה״ח, ג) פסחים ע ב וש״ג, ד) עי׳ חוליו לה א.

עיו משפם נר מצוה

"א מיי׳ פרק י״ח ממ״ח הלי״ח טור שו"ע יו"ד סימן קי סעיף

יא ב מיי׳ שם הלכה יב טור בו"ע שם סימן סג:

נוסחת הבבלי

א"ר חייא בשם ר"י (א) ב) ר"י בר חנינא כו' ר"י בר חנינא כו': (ג) ר"א בר' חנינא כו׳ ומפיק לשוקיה א"ל כו׳ מזביו קופר גבי טבחא כו' בר גש נחית משוני בשר איסקופתיה גו נהרא אינשיתא וסליק לי׳ כו׳ בשוקא :'טעין קופר כו

הגהות הגר"א

[א] ה"ג היסח הדעת פסול יטעון עיבור לורה. וה"פ דהא איכא למ"ד דס"ל היסח הדעת פסול הגוף הוי שהוא מעלה בקדשים שנפסלין בכך ואפילו יבוא אליהו ויאמר שלא נטמא כל אותן הימים שהסיח דעתו מהן אין שומעין לו ולהך מ"ד לא בעי עיבור לורה בפסול דהיסח הדעת ור׳ הושעיה ס"ל כחידך מ"ד דהיסח הדעת פסול טומאה הוי מחשש שמא נטמא וכיון דלא חזינה ליה שנטמה אלה חששה בעלמא לכן א״א לשרפו בלא עיבור לורה שמא לא נטמא חהו דאמר פסול וטעון עיבור לורה: [ב] א"ר יוסי ויאות לאכלו אין את יכול כו׳ לשריפה אין את יכול שמח לא נתקלקלי לורתו לפום כן כוי כלייל: [ג] לייל אייל לית הדא היא דא"ר יוחנן כו'. כלומר שנדחו דברי ר' יוחנן שהתיר נמלא ביד נכרי דהא ראינו שנכרי מוליא בשר נבילה: [ד] תיבת ר׳ נמחק:

>>⊛(**~** ציון ירושלים

סי׳ קכח ובתומי׳ וקלות החושן וכשוכב [נתיכות] ודוק היטב: הסיע דעת טעון עיבור צורה. עיין תוס׳ חגיגה דף כא מ״ם בזה בשם רבינו אלחנן ודבריהם תמוהין וכבר האריך בזה בס' שיח ילחק על חגיגה ועי' מל"מ פי"ט מפהמ"ק הל"ד שלא נזכר מדברי הירושלמי הלו ועיין לל"ח פסחים . : דל״ד

גליון הש"ם

(מן עי׳ פסחים דף לד ע״ח ול"ע אמאי מקשה שם מברייתא ולא ממתני׳ דהכא ועי׳ ק"ע ד"ה ויאות וקשה א"כ אמאי בעי עיבור לורה בנמלא בירושלים הא הוי היסח הדעת: [ב] עי' ק"ע ועי׳ בחולין דף לה וברש"י שם מבואר להיפך דלרב החתיכו׳ אסורות באכילה ואיברים נבלות ולקי עלייהו ע"ש וא"כ גם כאן פי׳ מותרות לא ממש היינו שאינן מותרות לגמרי ודכוותה איברים נבלות היינו דאף לוקין עליהן ודוק: [ג] עי׳ כתובות דף טו ע״ה מנ״ל לר״ז וכו׳ התם לחומרא ע"ש ול"ע דמבואר כאן בתשע חנויות מוכרות נבלה דאמרינן כל קבוע כמע"מ אף לקולא. ועי׳ בש"ך ביו"ד סי׳ קי :ס"ק טו

חד בר נש. אדם אחד הלך לרחוץ בשר בנהר ונפל מידו והלך לו חזר ורצה ללקחו מחוך הנהר א"ל רב אסור לך בשר זה שאני אומר הראשון שטפו נהר והביא בשר אחר של גבלה במקומו: **אד כר גש. אדם אחד** הזה מהלך בשוק טעון בדר בא עוף ששנו דיה וחטפו ממנו והשליכו במקום אחר ורצה האדם ההוא לחור לנקחו א"ל רב אסור לך הא שאני אומר בשר נבילה היחה נושאת חרקתו והאי שלקחו ממנו אכלה: ג**ינאי**. נהר ששמו גינאי שטף נודוח של יין של ישראל ומנאוהו אח"כ: י**חכמון ובו**'. יראו שופכי יין אם מכירין שזו היא קשריהן שקושרין הנודות יחד ויש להן סימן בקשרים מותרים: נקוניקה. מין קנקן נמצא בבית הכנסת של עיר ששמה בולי והיה מלא יין: אמר יחכשון וכוי.
יראו רושמי החביות בסיקרי אם יכירו שהוא מרושם

שלהם ה"ל סימן ומותר: באסרטיא דגופסא. ברחוב של עיר ששמה גופתה: משונת הים. מקום שהים מגיע לשם בשעה שהוא סוער: משום שחיטת הנכרי. דאזלינן בתר רוב מהלכי דרכים ובדרך ההוא היו הרוב ישראל: **ואשמכה דבית ר'**. ונתברר אח״כ שהיה הגדי משל בית ר' וכדין התירוהו: עיגול דגובנא. עיגול של גבינה מלאו בפונדק של לוי והיו שם רוב ישראל: ומשום רוב מהלכי דרכים. ולא אסרו משום גבינות הנכרים: ואשתכה מן דר׳ אלעור בר' יוסי. ומלאו שהיה הגבינה של ראבר"י וכדין התירוהו (והר"א פולדא לא דק): **א"ר מנא**. לפני ר' יוסי ואנו רואין שחכמים מכריזין אפילו מוצאין בפלטיא הגדולה ושאר מקומות כיוצא בהן: א"ל. אתה אם היית מוצא דבר לא היית נוטלו לעלמך ורבי יונה אביך לא אמר כן אלא אמר הלואי שאמלא מציאה לפנים מן פיוסרוס והוא מקום שרבים מלויין שם ולא אכריזנה: אפילו כן. סחמא דש"ם קאמר אפ"ה פעם אחרת מנא ר' יונה לפנים

מן פיוסרוס והחמיר על עלמו והכריזו: הלכה ג מתני' זכרים עולות. שאנו מולין שינאו מירושלים ורוב זכרים שבירושלים

הן עולות ורוב נקבות זבחי שלמים: הראוי לפסחים. זכר בן שנה מן הכבשים או מן העזים פסחים והמולאו מותר להקריבו לפסחו: קודם לרגל שלשים יום. משעה שמתחילין לדרוש בהלי פסח ואדם מפרים את פסחו: ממשכניו את מוצאיה. המוצא עולות או שלמים היו ממשכנין אותו עד שיביא נסכיה משלו שלשה עשרונים לפר ושני עשרונים לאיל ועשרון לכבש: מניחין אוסה ובורחין. כדי שלא להתחייב בנסכיה: שבעה קחשיב להו ואזיל: נכרי ששלה עולותו. דברים. לדרשינן איש איש שנכרים נודרים נדרים ונדבות כישראל: שסהא מנחסו. עשירית האיפה שכהן גדול מקריב בכל יום מחליתה בבוקר ומחליתה בערב: קריבה משל לבור. בגמ' מפרש טעמייהו דר"ש ור' יהודה: ושלימה היסה קריבה. כשהיה באה משל לבור לר"ש או משל יורשים לר"י עשרון שלם היתה קריבה ולא חלי עשרון ובגמרא מפרש מנ"ל: שיהיו הכהנים נאומים בהן. דוקא לאכילת קרבנות אבל לאכילת חולין אפילו אותן הנאכלין בעזרה כדי שיאכלו הקרבנות על השובע אין נאותין בהן: שלא יהיו מועלין באפרה. בגמי לה: ועל הקינין הפסולום. המחויבין קינין מביאין מעות ונותנין לשופר וב"ד לוקחין המעות וקונין בהן קינין והבעלים הולכים להם וסומכין על הב"ד שיקריבו קיניהן ואם פרחו הקינים או נמנאו פסולים תנאי ב"ד הוא שיקחו אחרים מתרומת הלשכה ומקנים אותן לבעלים יולאים בהן ידי חובתן: המספק את הקינים. אותן שפסקו עם הגזברים למכור להם כל הקינין הצריכין הוא חייב להחליף כל שימצא בו פסול: גבו' לכח בדמיהן שנו. כלומר חיהי ודחי לח קרצה וה"ק אם בא אדם זה המוצאה לעשות לה תקנה ובא לקבל על עצמו חוב כל דמים שהוא שהוא בספק ולהוליאה לחולין ולהקדיש את דמיה אם זכר הוא נתחייב אף בדמי עולה דחיישינן שמא עולות הן: אומרים לאדם וכו'. דכל בהמות הקדש הראויה למובח אסור לחללן דכתיב אם בהמה טמאה ופדה בערכך ואמר מר בבעלי מומין שיפדו הכחוב מדבר אבל תמימים לא חה שבא לימלך ולחוב בדמיה וכי נאמר לו עמוד וחטא לחללה מזיד

עורות בשביל שחזכה לחקן הקרבחה של בהחה זו: אם רוב זכרים עולות. וה"פ דמתני אם רוב בהחות שנתנאו זכרים כולן עולות ואם רובן נקבות אף זכרים שבהן שלמים: ופריך ואין השלמים באין מן הזכרים. נמי וא"כ אף זכרים ניחוש שמא שלמים הן: ומשני כילד הוא עושה מוליאן לחולין. ע"מ שיחזרו להיות עולות ואין זה חטא דהא עכ"פ מקריבה ע"ג המזבח ויותר נ"ל דאף זה מן הקושיא אף לר"י קשיא כילד הוא עושה וכו׳ אלא שמוליאן לחולין א״כ אף לר׳ אושעיא ל״ק ומשני דתניא ב״ד

משנת אליהו

בעי משיזגה אסקופיתיה בגו נהרא ואינשתה ואזיל ליה חזר בעי מיסבינא אמר ליה רב אסור לך דנָא אמר ההיא שמף נהרא ווו ואייתי חורי דנבילה תחתוי חד⁶ בר נש הוה מהלך בשוְקא מעין קופר (א) אתא דייתא וחטפתיה מיניה וטלקתיה חזר בעי מיסבינא 🗈 א"ל רב אסור לך דנא אמר בשר דנבילה הוות מעינא ומלקתיה ונסבא ההוא אוחרנא גינאי שטף זיקין אתא עוברא קומי ר' יצחק בר"א ואמר יחכמון שפייא קיטרהון נקוניקה אשתכח בכנישתא דבולי אתא עובדא קומי רבי ירמיה אמר יתחכמון סקוריי' עבידתהון גדים צלי אשתכח באסרטי דגופתא והתירוהו משום שני דברים משום מציאה ומשום רוב מהלכי דרכים משום מציאה דתניג אהמציל מיד הארי מיד הגיים משונת הים ומשונת הנהר ומאיסרטיא גדולה ומפלטיא גדולה הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתייאשין מהן משום רוב מהלכי דרכים משום שחימת נכרי ואישתכח מן . דבית רבי עיגול דגובנא אישתכח בפונדקא דלוי והתירוהו משום שני דברים משום מציאה ^בומשום רוב מהלכי דרכים משום מציאה דתני המציל מיד הגיים מיד האָרי משונת הים ומשונת הנהר מאיםרטיא גדולה ומפלטיא גדולה הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתייאשין מהן משום רוב מהלכי דרכים משום גבינת נכרי ואישתכח מן דר"א בר' יוםי א"ר מנא קומי ר' יוםי ואגן חמיין רבגן מכריזין א"ל את אין הוויתה משכח לא נסבת רבי יונה אבוך לא אמר כן אלא אמר הלואי כד נשכח נשכח מן

פיוםא ולגוא אפילו כן אשכח ולא נסיב: הלכה ג מתני' בהמהי שנמצאת מירושלם וער מגדל עדר וכמדתה לכל

רוח זכרים עולות נקבות זבחי שלמים רבי יהודה אומר הראוי לפסחים ויו לפסחים קודם לרגל ל' יום בראשונה היו ממשכנין את מוצאיה עד שהוא (ב)מביא (עמה) נסכיה חזרו להיות מניחין אותה ובורחין התקינו ב"ד שיהו נסכיה באין משל צבור אר"שי ז' דברים התקינו ב"ד וזה אחד מהן ינכרי ששלח עולתו ממדינת הים ושלח עמה נסכים קריבין משלו ואם לאו קריבין משל צבור וכן הגר שמת והניח זבחים אם יש לו נסכים קריבין משלו ואם לאו קריבין משל צבור ותנאי ב"ד הוא על כה"ג שמת שתהא מנחתו קריבה משל צבור רבי אומר ימשל יורשין ושלימה היתה קריבה יעל המלח ועל העצים שיהו הכהנים נאותין בהן "ועל הפרה שלא יהו מועלין באפרה ועל הקינין הפסולות שיהו באות משל צבור "ר' יוםי אומר המספק את הקינין הוא מספק את הפסולות: גמ' [א]ר' הושעיא רבה אמר לבא בדמיהן שנו א"ל רבי יוחנן אומרים לו לאדם צא ומעול בקדשים אלא הילכו בהן אחר הרוב אם רוב זכרים עולות אם רוב נקבות זבחי

ואחר כך רצה ליקחה מהנהר: **ההיא שטף כו**ר. אסיר לו משום חומרא שבשר ההוא שטף הנהר והביא אחר דנבילה: דייסא. חיה ששמה דיה: **וטלקס**א. ו מוכזה מוכזה שבמה ביה: ועלקפת דנבילה דינה ועלקפת הכליכה: מסביניה. רלה האדם ליקח הבשר שהשליכה: בשר דנבילה כו'. שהחיה היתה טעונה אפשר בשר דגפילה והשלכה ולקחה זה הכשר ופלל בק המתינה בלה לאדם צא ומעול בקד הכנים אלה מקילים: גילהי. שם נהר המוזכר הרוב אם רוב זכרים ע בפשק המליק: ניקו. ניקו של יין: ייפנו לו. שלמים ואין השלמים בא מיכר בעליק קשרי הנודות אם שלם הלא הכיל בעליק קשרי בשל מתול מנה הביא אהמה מרציים; מיקוריא. אותן שסקרו בסיקרא לרשום מרציים בא מכר נמייאשו בעליקן: משום מליאה. שסכר נמייאשו בעליקן: משום מליאה. בשקר דגופאא. שם מקום: משום מליאה. שכר נמייאשו בעליקן: שלמים ואין השלמים באין מן הזכרים ומן הנקבות כיצד הוא עושה מוציאן לחולין וחוזר ועושה אותן

משונם הים. הן כיפין הסתוכין לנמל הים: משום שחיטם הנכרים. דרוב מהלכי דרכים שם היו ישראל: דבים רבי. מבית רבי היה הגדי: דגובנא. גבינה: בפונדקא דלוי. שהיו היו ישראל: דבים רבי. מבית רבי היה הגדי: דגובנת. גבינה: בפונדקא דנוי. שהיו שם כו בי שראל: מכריון. אפי בנמלא בסרטיא: אם כו? אילו היית מולא לא היית ביא הביה בכוה: בפיום א ותקם שרבים שם: אפילו כן אשפת. אפילו הכי שהיים רגיל לומר הכי מית פ״א מלא בכה״ג ולא נסיב א״ג דקאי ארבי מנא אמיש שאמרו לו בשם אביו היים היים לו בד שבי אביר אפילו הכי שכם אחת מלא ולא עשה הלכה למעשה להקל לעצוח: בתב" וברוב" וברים עולת. דמליון שמרושלים באו לשם ובנתרא מפרש טעמא: בראו לפסח: לפסחים. זכר בן שנה מן הכשבים או מן העזים והמולאו מותר להקריבו לססח: לי יום. ששאליון ודורשין בהלכות פסח: משפטין את מולאיב. בתמוח שמלאו מירושלים לא והיים או היים שואלאו מרורו שלאו מותר להקריבו לפסח: למגדל עדר שיציאו משלהן נסכיהן: עולחו. שמקבלין מהן נדרים ונדבות דדרשינן איש איש להביא את הנכרים: ר"י אומר משל יורשים. מפרש בגמרא: על המלח כו'

ריבב"ן

חילל. תהי בה ר' יוחנן וכי אומרים לו לאדם חטא

בשביל שתזכה בהקרבתה אלא אמר ר' יוחנן

ממתין לה עד שתומם ומייתי שתי בהמות

אחד לעולה ואחד לשלמים ומסיק דבכל מידי

¹⁾ ליכא לספוקה: ירושלמי אמר ר' יוחנן אומר

לאדם לא ומעול בקדשים אלא אם רוב זכרים

עולות ואם רוב נקבות זבחי שלמים ואין השלמים

באין מן הזכרים ומן הנקבות כילד עושה מוליאן

לחולין ע"י מום וחוזר ועושה חותן עולות ר"

זעירא אמר כמו דאתמר תמן תניי ב"ד על

המותרות שיקרבו עולות כן אומר הכא תניי

בית דין על האובדות שיקרבו עולות אמר ר׳

יוסי לר' יעקב אין זה מזיד בתמיה א"ל מכיון

שהוא תנויי ב"ד אין זה מזיד: הראוי לפסח. כגון

זכר ובן שנה ויש לספק שמא פסח הוא הנמלא

וסמוך לפסח שלשים יום ושמא קנאו לצורך

פסח ועדיין איכא לספוקי באשם נזיר ובאשם מצורע שהן בני שנה אבל לא שכיחן: ממשכנין

את מולאיה. שיביא נסכיה משלו בעל כרחו:

מתני' נכרי ששלח עולחו. דגרסינן בחולין פ"ק איש מה ח"ל איש איש מלחד

שהנכרים נודרים נדרים ונדבות כישראל: על

כהן גדול שמם שתהה מנחתו. דהיינו עשירית

החיפה שלו: קריבה משל לבור. וחמרינן בפרק

התכלת [דף נב] א"ר אבהו ב' תקנות הוו דאורייתא משל לבור כיון דחזו דמידחקא לשכה חקינו דניגבו מיורשין כיון דחזו דקא פשעי בה אוקמוה אדאוריימא: ר' יהודה אומר משל יורשין

באה ושלימה היחה קריבה. ותניא בפ' התכלת

שלימה שחרית ושלימה בין הערבים ובקומץ לבונה

הבא עם החביתין^{ה)} [פליגי אמוראי התם] ועוד

תניא התם כה"ג שמת ולא מינו כה"ג אחר תחתיו

מנין שתהא מנחתו קריבה משל יורשין ת"ל והכהן

המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה יכול יקריבנה

חליין ח"ל אותה אותה שלמה ולא חסרה דברי

ר׳ יהודה ר׳ שמעון אומר חק עולם חקה משל

עולם תהא כלומר משל לבור: מתבי' על

המלח ועל העלים שיהו הכהנים נחותין בהן. חמרי׳

בהקומן רבה [דף כא] אמר שמואל ל"ש אלא לקרבן

אבל לאכילה לא ואסיק [לקרבן] לאכילת קרבנן

ומאי אכילה אכילה דחולין ואע"ג דאמר מר

יאכלו אותה שיאכלו עמה חולין ותרומה כדי

שתהא החטאת נאכלת על השובע ויהא טעם

קדשים בפיו ויאכל חוץ לעזרה חולין ותרומה

תקלין חדתין

בבשר שנחעלם מן העין והחמיר עליהן: משוגי בשר הסקופסיה. רחץ בשר בנהר ונפל לנהר וחול

אשל הפרא חל הנכרים: ד"י אותר מאל יורשים. תפרש בגמרא: על הפנות הואל ורוב כי לבד מהדר הבלים ה הבריש במותרא: על הפנות היו של הפרא במותרא בעליבה הבלים היו היים בבל הפרא במותרא בעליבה הבלים במותרא בעליבה באותר בעליבה בע

עין משפמ נר מצוה

מסורת הש"ם

א) ירושלמי ע"ז פ"ב הל"ח, ב) עי"

ב"מ כד ב, ג) שם ע"א בשם רשב"א ובשחלים הנספח לבבלי רשב"י. ד) קדושין נה א, ה) מנחות ע"ג

ב נא ב וע"ש, ו) עי קדושין נה א ב. ז) דברי רבינו המחבר מעורבביו

. וכנ"ל ומסיק דבכל מידי דאיכא

לספוקה מספקינן כגון אם הוא זכר ובן שנה ויש לספק שמא פסח

הוא וכו׳ עד לא שכיחן ואח״כ

לה"ד ירושלמי וכו' עד מכיון

שהוא תנאי בי"ד איו זה מזיד

ואח״כ לריך לניין על המשנה ממשכנין את מולאיה וכוי, **ח**) ל״ל

אם לריכה שני קמלים או דסגי

בקומן אחד,

ב א מיי׳ פרה ו מגזילה הלכה ב טוש"ע חו"מ סימן רנט :סעיף ו

"ג ב מיי' פרק ד משחיטה הל"ח טוש"ע יו"ד סימן א :סעיף ד

יד ג מיי׳ פרק ו מפחמ״ק הלי״ח: מו ד מיי׳ פרק ג ממעה״ הל"ה ופ"ד משקלים

:סל״ג

מו ה מיי׳ פרק ד משקלים : הל״ד יז ו מיי׳ פרק ג מתמידין

:סלכ״ב יח ז מיי פרק ח ממעילה :ו"ל

ים ח מיי שם פ"ב הלכה ה: ט מיי׳ פ״ז מכלי המקדש :סל״ט

»e(< נוסחת הבבלי

(א) וחטפתה נמייה וטלקתא חזר אול בעי מסבינה כו׳ ההוא מחותיה גינזי שטף כו׳ (כי קה) אישתכח בכנישתה דכולי כו' דתני ר"ש ב"ח כו' ח"ר מונח קומי דר' וחנח חמוי כו': (ב) מביא נסכים כו':

>+⊕+€ הגהות הגר"א

[א] כל הפסקה נדפסת בחלוף גרסאו׳ ומבולבלת מאוד וה"ג ואין השלמים באין מן הזכרים ומן הנקבות ר' הושעיא רבה אמר לבא בדמיהן שנו כילד הוא עושה מולים לחולין וחחר ועושה אותן עולות א"ר אסי לר' יעקב בר אחא ואין זה מזיד א"ל מכיון שתנאי ב"ד הוא אין זה מזיד א"ל ר' יוחנו אומריו לאדם לא ומעל בקדשים אלא הולכין בהן אחר הרוב אם רוב זכרים עולות אם רוב נהבות זבחי שלמים א"ר זעירא כמה דאת אמר תמן תנאי ב"ד על האובדו" שיקרבו עולות כן את אמר אוף הכא תנאי ב"ד על האובדות שיקרבו עולות כצ"ל. ועי׳ בת"ח כי הוא מפ׳ גי׳ בגאוו ז"ל:

ציון ירושלים

ועל הקינן הפסולו׳. תוי"ט ובתוספות שם ובמחכ"ת אישתמיטתיה ש"ס ערוך סוטה דף ח ואמרי דאחון וקיימין אקורבניא וכ"כ

גליון הש"ם

ואן עי׳ תוספות חוליו דף ע"ב ד"ה אסיק ול"ע: [ב] עי תוס' ב"מ דף כד: ד"ה אתא ברשב"א בתה"א בית ד שער ב': [ג] עי' ק"ע והמולאו מותר להקריבו לפסחו כן הוא הרע"ב והיינו לעלמו ועי׳ בתוי"ט ול"ע דהא אין מכר אלא הולאת הדבר מרשות לרשות עי׳ בטו׳ חו״מ סי׳ קפה ושו״ת מהרי״ט ח״ה סי׳ לג נתעורר בזה. ונראה כיון

דבשעת קנין חונה אותה להיות החדש לפסח לא נכנס לרשותו והוי כהונ׳ בשביל אחר ומשיכתו כמשיכת ההחדש ודוח:

ואיירי

לעיל פ"ב הל"ד וש"נ. ב) עי' מנחות

ח א, ג) שם נ ב, ד) תו"כ פ' לו פ"ג,

ב) עי׳ מנחות עם א. ו) תמיד כם א. ו) אדא, ה) לרככה, ע) מנחות נ ב,

י) רכה. ל) נויי. ל) מטגנה ואח"כ אופה, מ) אופה אותה ואח"כ מטגנה,

נ) שם נא ב, ם) כהן, ע) ע"ש,

עין משפם

נר מצוה

בא א מיי׳ פרק ג משקלים הלי״ב:

בב ב מיי׳ פרק ה מפהמ״ק הל״ח:

בג ג מיי׳ פרק י״ג ממעה״ק

:בל״ב

בד ד מיי׳ פרק ג מחמידין הלכ״ה: בה ה מיי׳ פרק א מכלי המקדש

הלכה יט:

בח ח מיי׳ פרק ח מבית הבחירה

הלכה יא: בש ט מיי׳ פרק י״ג ממעה״ק

בל"ג:

מיי׳ פרק ג' מתמידין הלי׳

לא כ מיי פרק ג מתמידין הל"ב:

נוסחת הבבלי

(א) חנאי ב"ד על האובדות כו' א"ר

אסי כו' א"ר אסי כו': (ב) כר"ש

דאמר ר"ש עשרון כו": (ג) האיפה

ושברה כו' ואחת לעבודת היום כו'

חביתין א"ר יוסי לעשות כו' אותה

ר"ח בשם ר"ח כו' רבי אמר תופיני

ריבה ר' דוסא אומר תופיני נויי

אמיון כו' מ"ד תופיני נויי כו': (ד) ר"י ב"ע דברדיליה כו':

(ה) אמר חייא בר אבא כו':

הגהות הגר"א

[א] צ"ל מתניתין פליגא על ר' יוחנן

[ב] גירסת הגאון ז"ל פתר לה כר"ש

יעי׳ מנחו׳ (כו. ושם ל.): [ג] ל״ל

ובתוספתא סוף שקלים כהן הדיוט אין נכנס לעזרה אא"כ הביא עשירית

[ד] ל"ל עבודתו פסולה דעשירית

החיפה מעכבת בכהונת כהנים גם

לדורות וז"ל הרב בעל ת"ח גי"

בתוספ׳ דסוף שקלים ודפ״ב דחגיגה

וכ"ם הרמב"ם פ"ה מהל' כה"מ

אמנם בספרא פ' לו

פסולה ועי' בק"א שם וע"פ אותו הספרא מחק רבינו מלת כשירה

וכתב פסולה וכ״ה בהדיא בירושל׳ ריש יומא ר״י ב״ח אמר עשירית

האיפה ומכנסיים מעכבין וכ"ה

בילקוט פ׳ לו סימן תפו וכן משמע

בש"ם דילן יומא (ה.) ע"ש. ועי' בס'

מ"ח כי הוא נותן טעם לשבח לגי

הגאון ז"ל: [ה] חלוף גרסאות יש

תופיני נאה ר' יוסי רבה אמר תופיני רבה מ"ד תופיני נא כמ"ד מטגנה 'אח"כ אופה מ"ד תופיני נאה כמ"ד אופה אותה ואח"כ מטגנה ועי מנחות (ג:) וברש"י מנחות שם מייתי

עוד לישנה החרינה: [ו] ה"ג לה סוף דבר שמת אפילו נטמא ואפילו נדחה ממום ר' יוסי בן עזי וכו'. ול"ג אלא וו"ל הרב בעל ת"ח נראה טעם דמחק רבינו מלת אלא דכיון דגרס אא"כ מסתמא דסוגיין פשיטא הוא כמו מת ומה מבעיה בנדחה ממום

יהיה נדחה ממום דלא חזי

לעולם עדיף מנטמא דנדחה ונראה אלא דהאבעיא האי אשניה ולא מלא בברייתא אלא נדחה ממום ונטמא נשאר בבעי והרמב"ם דפסק בפ"ג

מהלכות תמידין הל"כ כהן שהקריב מחצה ומת או נטמא או נולד בו מום

121

פשט הבעיא לחומרא ודלא

וה"ג אתי אלין פלגות' כאילין פלגום׳ חופיני חאפנה גא ר׳ אומר

עבודתן

נמלאו וכו׳

הספרי

וכ"נ גי'

בידו. וכ״ה בספרא

משלו ועובדה בידו וכו׳:

כשירה וכ"ה

:סק״ע

בו נ מיי׳ שם פ״ה הלכה נוז:

בז ז מיי שם הלי"ו:

קרבן מעות שנמצאו פרק שביעי שקלים הערה

הוא וכרי ול"ק לר"י: כמה דאם אמר סמן. בריש פרקין: סנאי ב"ד הוא על האובדום שיקריבו עולום הלכך לא חיישיטן דלמא שלמים הן: אין זה מויד. בממיה וכי אין זה כמחלל מזיד שלמים על עולות: **מכיון שהנאי ב"ד הוא**. עקרו לשם שלמים מיניה וכאילו לא נתקדש מעולם לשם שלמים ואין זה מחלל במזיד: עד ד**אנא סמן**. כשהייתי בבבל שמעתי ששאל ר"י לשמואל הפריש שקלו ומת מה יעשה בו: **מוסר עשירים האיפה של כה"ג**. כגון שהפריש מעות לעשירית האיפה של היום וניחותר שאינו ראוי למחר מה יעשה בו: יוליכם לים ה<mark>מלח.</mark> לא נהנין ולא מועלין בו: חולה אוסה ואח"כ מקדשה. אבל הכלי שמודדין בו העשרון לא היה קודש: מקדשה. כל העשרון : ה"ג מקריב מחלה ומחלה אבד. כ"ה במנחות פרק

עולות א"ר זעירא כמה דאת אמר תמן (א)תנאי ב"ד

ריבב'

ריבב"ן דבעזרה אסור דאין יכול להביא חולין בעזרה ואעפ"י שבאכילת חולין לצורך אכילת קדשים הן מלח של הקדש לא יאכל עמהן: ועל הפרה שלא יהיו מועלין באפרה. בפ׳ התכלת פריך וכי מקנה דרבנן היא מדאורייתא היא דכתיב חטאת היא מלמד שמועלין בה. בה מועלין ולא באפרה אמר רב אשי שתי תקנות הוו דאורייתא בה מועלין באפרה אין מועלין כיון דחזו דקא מזלולין וקא עבדי מינה למכתן גזרו בה מעילה כיון דקא חזו דקא פרשו מספק הואה אוקמוה אדאורייתא: ועל הקינין הפסולות. קיני חובה שנפסלו והיא אינה יודעת ואוכלת בקדשים

תקלין חדתין

הוקדשו לשלמים שנקבות ג"כ כשרין ולא לעולות וכולן זבחי שלמים: אמר רבי זעירא כמה דאת אמר כו'. רבי זעירא פריק לה לקושיא קמא דאימא זכרים הוי לשלמים והיאך מקריב עולום. דלא קשיא כלל דהא לעיל גבי קינין החיפה: עשירים החיפה שו כ"ג. שמקריבין בכנ יום והן הנקרחים חביתין כמ"ש ועל מחבת גשמן תעשה ותנן במנחות (כ' פ"ם, חביתי כ"צ. לא היו באין חנאין אלא מביא עשרון שלם וחולהו ומקריב מחלה בבקר ומחלה בין הערבים כו' והטעם דכתי מחליחה בבקר וג' ותחה כין הערכים כר והטעם דכתי מחומה בכקר וגרי מחלה משלם הוא מקריב וס"ל לר" יותון דכשתביה השברון שלם חתילה חולה לחלאון ואחר כך תקדש החלי דבקר כר' וטעמיה שיוקדש חליה כדין: ור"ל אמר מקדשה כו'. דכתיב מנחה מחליתה שקודם שיחלה מקדשה כו'. דכתיב מנחה מחליתה שקודם שיחלה ה בקדושת מנחה: מסניסין פליגה מקריב מחלה כון מת מתניתין במנחות שם בכ"ג שהביא מחלה בבקר ומת ומינו אחר תחתיו לא יביא חלי עשרון בפקר ונער וניט נהוג עמנדי עם בינו של סומלים מבימו וחלי של ראשון אלא מביא עשרון שלם וחלים! מקריב מחלה ומחלה אבד וקשיא לרבי יוחנן דס"ל חולה חחלה א"כ למה מחלה אבד הא לא נתקדש חלי השני: ומשני שכן אפילו מעום כו'. שזה נקרא מותר עשירית האיפה והוא ס"ל לעיל אפרי במעות דמותר עשירית האיפה יוליכם לים המלח: ה"ג מסני' פליגא על ר"י נמלאו ב' חלאין כו'. במתניתין הנ"ל והיינו מחלה שנשאר מכ"ג שמת ומחלה שישאר ממנו וחני עלה שם (נ'ע"ב) תני תנא קמיה דר"נ וכ"ה בתוספתא פ"ז דמנחות: ראשון. שנשאר מכהן ראשון: **לורסן**. פ"ז המנחות: חאשון. שנאאר מהסך ראשון: אורשן.
יפסלו בלינה וקשיא לרכי יוחנן דלרידיה מעיקרא
יפסלו בלינה וקשיא לרכי יוחנן דלרידיה מעיקרא
למיבוד אולי ודינין כדין מוחר עשירית האיפה 'פסר
עיבור אורה וגם מה זה שריפה כדין קדשים: פסר
לנה ז עשרון מקדשו. כלי העשרון ואלם עיבור
נורה ושריפה דע"כ מביא עשרון שלם: כשהכים!
מסקרב בו". כמ"ש זה קרבן אהכן וגוי ציום המשח
אותו עשירית האיפה וגוי והוא לשון הספרא פרשת אי
משר בי מדיג ועובדה בידו כו". והכי גרסינן בספרא
שור עשירית האיפה או בריבור בידוו או ביד לעובר אייבר שם ובתוספתא סוף שקלים כהן הדיוט אין נכנס לעזרה אא"ר הביא עשירית האיפה משלו ועובדה בידו כו':

אחד כהן גדול ואחד כהן הדיוע. דמנים בענית עבירים היידים וחברים ביו כו ... אחד כהן גדול ואחד כהן הדיוע. דמנים בעניתו (מ"ם 2") זה קרבן אהכן ובניו אשר יקריבו לה" אהכן לה" ביום המשח אותו יכול יהיו אהכן ובניו מקריבין קרבן אחד מ"ל אשר יקריבו לה" אהכן בפני עלמו ובניו בפני עלמם בניו אלו כהני הדיוטות: ה"ג עבודהן פחולה. דעשירית החליפה מעכבת בכהונת כהנים גם לדורות: בעי מימר בו ביום נתקרב חולם כו". שנתקרב ראשון לעבודה שלא עבד מימיו כלל ובו ביום נחמנה להיות הםן גדול מביא שנים להקרב להיות בהן גדול מביא שנים אחר בהל להיעכו שנסחנך לבהן גדול ואחד לחוצה היום שלריך בכל יום ומה שאחר בעי מימר משום בהדיא בבבלי מנחות ביים א) שלריך בהםן גדול גם כן לחחלת עבודה ובאמת אינו כן כדמסיק האיפה מורבכח חביאנה חופיני כו׳ דריש חביאנה למטה אחופיני שבשעת הבאה חאפה ולא האיפה מורבכח חביאנה חופיני כו׳ דריש חביאנה למטה אחופיני שבשעת הבאה חאפה ולא החיפה תורככת חביתוה חופיני כרי דריש תביתוה מחום חסופית שבשעת הבחה תחפה וכח בשחרית: **העמידו עושי חביסין.** קודם היום לעשות חביתין וקס"ד לאפוח אלמא דקודם היום נאפו: **נעשום חמין לרבוכה.** אבל לא לאפות: א**ופה אוחה כרי.** אופה במנור תחלה ואחר כך מטגנה במחבם: **חאפינה נא.** בשעת אפייתה בחנור תהא נא כמו אל חאכלו ממנו נא כלומר תהא מבושלת קלמו ואינה מבושלת כל לרכן והיינו טיגון דבהא כ"ע מודו דמרווייהו צעינן כדכתיב על מחפת בשמן וכתיב חופיני אלא דפפירא ליה להך האו דאמר מחילה טיגון ואתר כך אופה: **מאופינה נאה**. בשעת אפייתה בתנור תהא נאה ואם מעוגנה ופשיט ליה מדרפי יוסי בן עזי מברדילה דנדחה ממוס קאמר: מנין לכקן גדול שמח ולא מינו אחר. הא נמר אמחני דמנחות (מ-א בי) קאי ולפרושי טעמא דר"י דקאמר החם לא מינו אחר מחמיו כו' ר"א משל יורשין קאמר הכא מנין להא דר"י ומיימי לה הכא כדי לאסוקי טעמא דר' שמעון ולמרמא דידיה אדידיה: ש"ל מבניו יעשה אוסה. משל יורשים קריבה עד יעמוד אחר: יכול יקריבו ל<mark>חלאין.</mark> כמו שהיה אביהן עשה: כליל בהקטרם. שלא יעשה ממנה שירים לאכילה. עיין שם ברש"י עוד ל"א: ה"ג <mark>סמן אמר משל לבור ד"ח.</mark> היינו

הוא על המותרות (האובדות) שיקרבו עולות כן את מר אוף הכא תנאי ב"ד הוא על האובדות שיקרבו עולות א"ר יוםי לרבי יעקב בר אחא אין זה מזיד א"ל מכיון שהוא תנאי ב"ד אין זה מזיד: א"ר" יסא עד דאנא תמן שמעית קל רב יהודה שאל לשמואל *הפריש שקלו ומת א"ל יפלו לנדבה ימותר עשירית האיפה שלו רבי יוחנן אמר ביוליכם לים המלח ר"א אמר יפלו לנדבה עשירית האיפה של כ"ג רבי יוחנן אמר חוצה אותה ואח"כ מקרשה רשב"ל אמר ימקרשה ואח"כ חוצה אותה מתניתא פליגי על רבי יוחגן מקריבי מחצה ומחצה אבד פתר לה שכן אפי' מעות ילכו לים המלח מתניתא פליגי על ואור"ש בן לקיש נמצאו שני חצאין קריבין ושני חצאין אבודין ותני עלה מחצה ראשון ^רומחצה שני תעובר צורתן ויצאו לבית השריפה פתר לה[4] ו6) (4)כר׳ ישמעאל דאמר העשרון מקדש כשהכהן מתקרב תחילה לעבודה מביא עשירית (ג) האיפה שלו [ג] ועובדה בידו יא' כה"ג ואחד כהן הדיום שעבדו עד שלא הביאו עשירית האיפה שלהם [ד] עבודתן כשירה רביה מנא בעי מימר יבו ביום שנתקרב תחילה לעבודה בו ביום נתמנה להיות כהן גדול מביא שתים אחת לחינוכו ואחת לחובת היום ותופיני 🗈 בשעת הבאה תופיני ואין בשחרית תופיני והא תנינן חהעמידו עושה חביתין לעשות חביתין א"ר חייא בר "אחא לעשות חמין ®לרבוכה תופיני רביש יסא בשם ר' חנינה ממגנה ואח"כ אופה אותה רבי אחא בשם ר' חנינה מאופה אותה ואח"כ ממגנה [ה]תופיני תאפינה נא רבי אומר 'תאפינה 'נאה רבי דוסא אומר תאפינה סריבה אתיין אלין פלגוותא כהינין פלגוותא מ"ר תאפינה נאה כמ"ר ^לאופה ואח"כ ממגנ' ומ"ר תאפינ' נא כמ"ד" מטגנה ואח"כ אופה [י]לא סוף דבר שמת אלא יאפילו נממא ואפילו נדחה ממום תני (ד)(ר' יוםי בן עזי) ר' יהודה בר פזי דבר דליה ואפילו נדחה ממום מנין 0 לכהן גדול שמת ולא מינו ©אחר תחתיו שתהא מנחתו קריבה משל יורשים ת"ל מבניו יעשה אותה יכול יביאנה לחציים ת"ל אותה כולה אמרתי דברי רבי יהודה ר"ש אומר אינה באה אלא משל צבור וי]שנאמר ²חק עולם (ממי שהבריות שלו) מי שהברית כרותה לו כליל תקטר כליל להקמרה: כהן גדול שמת וכו': רבי בא בר ממל, בעי מחלפה" שימתיה, דר"ש [ח]תמן אמר

> שלם מביתו: פ"ל והכהן המשיח החסיו מבניו יעשה אוחה. דמשל יורשים קריבה עד שיעמוד אחר: יכול יקריבו. היורשים לחלאין כמו שהיה אביהן עושה: אוחה כולה. וה"ק כשהאחד מבניו יקריב לאחר שמת אביו יעשה אותה כולה ולא חליה: ממי שהבריום שלו. ממי שהעולם שלו וקס"ד דהיינו מתרומת הלשכה שכבר הקדישו הצבור לשמים: כליל להקטרה. שלא יעשו ממנה שיריים לאכילה. ל"א שיקטירו שלימה ולא לחלאין כל זמן שהיא קריבה משל לבור דקריבה שלימה לא פליגי בה ר"י ור"ש: חמן הוא אומר משל יורשין. במתני' האמר דתנאי ב"ד הוא שיבא משל לבור משמע מדאורייתא באה משל יורשין: **והכא**.

משנת אליהו

במשנת אליהו מוכר יהושע דפ"ד הלכה זי ועי בסוגיא שם: עשורים האיפה של כ"ג. ע" מ"ש בדיהוק עולות וכר יהושע דפ"ד הלכה זי ועי בסוגיא שם: עשורים האיפה של כ"ג. ע" מ"ש בפי יהושל לקבן עוד מרכז בנותא מחלה של בין הערכים ודרמיו תחומים הרושלות ב" ישתעאל וע" מנחות (כ"א א) ושם (ף ע"ש: ב"א בשהם לה ב"א בועסותה היושלות יה ישתעאל וע" מנחות (כ"א א) ושם (ף ע"ש: ב"ג בשהבם מקרב כו' עבודתן פסולה. ווני הספרים כשה הו בהדי בירושלות ירש וותו שקלים ודפ"ב המוגרה חב"פ הרוע"ב מ"ה הל ע"יו ובספרא פי זה בורי פסולה וע" בק"א שם וע"ש אותו בשהיה בי"ב הלוע של יז ס" חפ"יו וכן משמע בש"ח דילן בית אל אותו בית אלור של הוא בית האורל אים מעכבין וכ"ה בילקוע פי זו מי חפ"יו וכן משמע בש"ח דילן בית אל היותו היותו היותו ל"א "א דלמיד כל המעב ב"א דילן בה מוב בקן מעכב לדורות מעכב ולא שתמתים אחור אל שנית מעכב הלדורות מיות ברב ארו" ומ" העב מש"ח היותו השביל הגואל בע"ל היותוב לדורות מיותו ברב ארו" בל הוא בל הועכב לדורות מיות בית אלון בעל משה מעשה אחרן. וכן הוא ביתשלות הסוגיות דלעיל המעפורשות דעשירית האיפה מעבב וגם ראייתו אינה חוף ה"ב היותו הליה אותו היותו היותו היותו היותו השלים האיותו היותו הוא בותו הוארם להותו היותו לצבש הספרים ולדחות הסוגיות דנעיל התפורשות דעשיינית האיפה מעכב וגם ראיימו אינה הוקה כ"כ
הואדכה משם האי רעב" הישר שנים במדפרין במה מתוכן וחולרן לדחות עבדרת ומתכנו אל
היטון אינו מעכב למה לא משני בפשיטות טפי היכא דלא אפשר שאני וכדמתרך בדוכתי טובא בש"מ
אלא ודלא היטוך תעבב ומשום דפשיטא ליי לש"ש אני"ג דבכל השנה עשיית האיפה מעכב לפתימן
מ"מ בייהיד" איל אל לכוב זה משום דתיית הוה קבד ויחי ואיו דוחם וחייב כמ"ש מוכ"
נפ"ח) ומש"ה מתכך הגתי עבודתו מחנכתו אבל היכא אפשר אין דנין משא"א ועשירית האיפה מעכב
וכ"ם בקילור פפרא של כירניו הגדול על החומש: בעי מימר כ"ר, הרוב"ם בסוף פ"ה מהלי כה"מ
פסק דבעי של של הוא ממסקלת דבלי מתחות (פ"א) או ב"ר" אלי לירושלות וכבו ורש" אארי פראי
שלשית פשוט הוא תמום דהא סוגיא ערוכה היא דמביא ג' ומירושלותי לא בריל מילתא: ב"ג לא
שלשית פשוט הוא תמום דהא סוגיא ערוכה היא דמביא ג' ומירושלותי לא בריל מילתא: ב"ג לא יד דבר שמה אפילו עומא ואפילו כר. נראה טעם רבינו שמחק תיבת אלא דריון דגרם אלא א״כ שמה אפילו עומא ואפילו כר. נראה טעם רבינו שמחק תיבת אלא דריון דגרם אלא א״כ שמא דסוגיין פשיטא דנטמא הוא כמו מת ומה מבעי? ליי בנדחה ממום למה יהיה גדחה ממום דלא חוי לעולם עדיף מנטמא דנדחה וגראה אלא דהאבעי אאי אשניהם ולא מלא בברייתא אלא גדחה

כגון שנטמא מחצה של בין הערבים שמביא עשרון שלם וחולהו ומקריב מחלה ומחלה אבד שמעינן דאינה קדושה לחלאין אלא כולו בבת אחת וכיון דלא לריך למחלה השני שכבר נתקדש הרי הוא אבד וקשיא לר"י: שכן אפי' לעבודה. והיינו יום חנוכו לריך להביא ובניו היינו כהנים הדיוטים: ועובד בידו. אפיות הרבה אופה ומטגנה ואופה:

משל יורשין והכא אמר משל צבור (ה)א"ר חייה מברדליה דאפי נדחה ממום מביא השני עשרון

במיש בקיינ: [ד] היג שולמת הק במיש בקיינ: [ד] היג שולמת הק עולם משל עולם כליל מקטר כליל להקטרה רפי בא בר ממל וכרי כלייל והשאר שפינמים נמחק: [ח] הייג שמן הוא אומר משל לפור דבר חורה והכא אמר מחנאי ב"ד א"ר חייא בר אבא יאום הוא מקשה אחא ר' יעקב ב"א ר' אבהו בשם ר"י ד"ח הוא שחהא באה משל להקטרה רפי בא בר ממל וכרי כלייל והשאר שפינמים נמחק: [ח] ה"ג חמן הוא אומר משל לפור דבר חורה והכא אמר מחנאי ב"ד א"ר חייא בר אבא יאום הוא מקשה אחא ר' יעקב ב"א ר' אבהו בשם ר"י ד"ח הוא שחהא באה משל

שם והרכיב לה בתירוצא דהכא דירו׳ ולא נהיר ולא בהיר דסוגיא דירושל' ס"ל דלא הוה אלא חדא מקנה ובבבלי משני ב' מקנות הוו: גליון הש"ם ציון ירושלים

לפור הייתי אומר יגבו לה המקינו שהא באה מחרומת הלשכה לצייל. וה"פ חמן היינו במחמי דמנחות אחר משל לבור בדקאמר מחק עולם והכא במחמי דידן אמר משלי ב"ד דבר חורה משל לבור הייתי אומר יגבו לה כלומר הא זדאי פשיטא דמש"ל ד"מ מקרא דחק עולם אבל הייתי אומר שלא ליקח אותה מחרומת הלשכ" אלא לגבות מכל יחיד ויחיד דהכי משמע קרא דחק עולם משל עולי והמנו ב"ד שיהא בא מחרומת הלשכה ואיזה חלמיד טועה נסחבך במירוצא דבבלי

[h] לא ידעתי לו מקום והגר"א הגיה כר"ש גם זה לא מנאנו. ואולי ל"ל ר"י והוא ר" יוסי ע" מנחות לא או ר"מ והוא הת"ק שם אפשר לקיים הגי" הישנה והוא כר" יאשיה אליכא דרבי ישמעאל ע" מנחות מ ע"ב: [ב] נראה דלדרשה זו כוון . הרמב"ם פ"ג מתמידין הלי"ח תופיני וכו' ולא תאפה מבערב שגם זה נדרש מתופיני ומיושב קושית הלח"מ שם ודוק:

פ"ד ממחוסרי כפרה הל"ב דכל שאפשר לעמוד על קרבנם בוודחי לריכין לעמוד וע"כ דהיו הכוונה גם על קרבנות יחיד. ועי' שבת נה מתוך ששהו את קיניהן שלא הלכו אלל בעליהן משמע דהיו עומדין שם שיודעין היו שהכהנים מתרשלים בדבר. ועי' עירובין דף לב חזקה על ב"ד משמע דלא היה שם ול"ע:

מעום. שנתותר מעשירית האיפה סובר ר"י שילכו לים המלח דה"ל מותר עשירית האיפה וכדאמר ר"י בסמוך וכ"ש הסולת שניתותר: ה"ג מסניסא פליגא על ר"י נמלאו וכו': נמלאו ב' חליין וכו'. קאי אכה"ג שהקריב מחלה שחרית ומינו אחר . תחתיו מביא עשרון שלם וחולהו ומקריב ומחלה אבד נמנאו ב' חלאין אובדין וב' חלאים קריבין: סעובר לורסו. ויפסול בלינה וקשיא לר"י למה ליה עיבור לורה ולמה יולא לבית השריפה הוא לא נתקדש מעולם ואי משום מותר עשירית האיפה יוליכם לים המלח אבל שריפה לא לריך: פסר לה. למתני כר"י דאמר עשרון מקדש וכיון שלריך לימנו למוך העשרון כדי למלומו דלכ"ע למלוה לריך להביא עשרון שלם מבימו כדי למלומו א"כ כבר נתקדש ויוצא לבית השריפה: **נשהכהן מתקרב** עשירית האיפה משלו שנאמר זה קרבן אהרן ובניו אשר יחריבו לה׳ ביום המשח אותו עשירית האיפה הוא עלמו מקריבה: בו ביום נחקרב בחחלה לעבודה. כהן שלא עבד כל ימיו ונחמנה להיוח כהן גדול: מביח שמים. שתי מנחות מעשירית האיפה: אחת לחנוכו. ככהן הדיוט: ואחת לחובת היום. שהוא חביתי כ"ג שמקריב בכל יום: **תופיני.** כתיב מרבכת תביאנה תופיני וקדריש בשעת הבאה אז תאפנה אבל לא בלילה שלפניו: ואין בשחרים סופיני. היינו קודם עלות השחר לא יאפו אותן: ופריך והא סנינן. בתמיד פ"ק: העמידו עושי חביחין בשחרים קודם עלום השחר לעשותו הביתין. ושמעינן שבלילה היתה נאפית: ומשני לעשות חמין לרככם. העמידוהו אז אבל לאפות לא היו אופין עד עלות השחר (ודברי הר' אליהו פולדא בסוגיא זו אינן מחוורים): מעגנה. במחבת ואח"כ אופה אותה בתנור: **תאפנה נא**. בשעת אפייתה בתנור תהא נא כמו אל תאכלו ממנה נא כלומר תהא מבושלת קצת ולא כל צרכה והיינו טגון דבהא מודו כ"ע דתרווייהו בעינן דכתיב על מחבת בשמן וכתב תופיני: **תיאפנה מיאפנה נוי**. בשעת אפייתה בתנור תהא נאה ואם מטגנה תחלה הרי היא שחורה מן השמן ומן המחבת: אסיין אילין פלגווסא וכו' כלומר פלוגתא דאמוראי אמיין בפלוגתא דהכך תנאי וכדמסיק: לא סוף דבר שמח. לאו דוקא שמת כה"ג מביא השני עשרון שלם מביתו אלא אפי נטמא הכה"ג נמי הדין כן: ואפי' נדחה ממום. בעיי׳ היא אם נדחה הכה״ג מחמת מום אם קרב מחליתו או משל שני ופשוט מהא דתני ר"י ב"פ

תורה אור השלם

מחלה בשחרית ומחלה בין הערבים, ג) מנחות נב א,

ד) שם נא ב, ה) לעיל הל"א,

ו) פסחיםיע ב, ו) שס, ק) שם

ע א, ט) נראה דכן היה גורם

בברייםא דריש מקרא דמשל לבור: ולא יאום הוא מקשה. בתמיה דודאי שפיר קא מקשי א"נ בניחומא דלאו שפיר מקשה דידע ר"ח בר בא דשני מקנות הוו: הייתי אומר. שיגבו מכל ישראל לצורך עשירית האיפה ותנאי ב"ד הוא שחבא מתרומת הלשכה אבל לעולם מן החורה משל לבור: בעי. הא דתני במתני" ושלימה היתה קריבה מי אמריען שלימה שחרית ושלימה בין הערבים: ה"ג ושלימה בין הערבים או שלימה שחרים ובטילה בין הערבים. וכ"ה בהתכלת: כד סהא פשיטא ליה. כלותר את"ל דשלימה שחרים ושלימה בין הערבים: ג' לוגין מה הן. דלעשירית האיפה היה הכה"ג מביא ג' לוגין וקמבעיא ליה כשמת כה"ג והיתה המנחה כפולה בסולת אם היתה כפולה גם בשמן או לא: אוף הדא זריכה ליה. גם וה מבעיא ליה: ב' קמצין מה הן. דס"ל לחוקיה

ריבב"ן

לערב והיא מחוסרת כפרה ובכרת היא תיהנו ב"ד שיהו באות משל לבור: המספק את הקינין. שהגזבר לוקח את הקינין מאחד בדמים קלובין וקלבה שלהן כדמפורש בסוף פרק קמא דכריתות אמר רשב"ג המעון הזה אם אלין בלילה עד שיהו בדינרין נכנס ודרש ולימד החשה שיש עליה חמש לידות ודאות מביאה קרבן ואוכלת בובחים ואין השאר עליהן חובה ועמדו קינין בו ביום ברבעתים ומייתי לה נמי בב"ב פרק בתרא (דקס"ו) וה"נ אמרינן בכריתות בפ' ב' נכרי שנתגייר בזמן הזה לריך שיפריש רובע ^{ט)}שקל לקינו דהיינו דינר:

הרוקין הנמלחין בירושלים כל

טהורין. ומוקי בפסחים פ"ק ואט"ג דאתחוק וב התם משום דלא גזרו על ספק הרוקין בירושלים חוץ משל שוק העליון שכל זב נפנה לשם: בשחר כל ימות השנה שבחמלע טמחין. ירושלמי ר׳ חבין בשם ר׳ יהושע בן לוי קלרן של נכרים היה שם בשחר ימות השנה הטמאין מהלכין שיבולת פי' באמנע הדרך לשון שביל והטהורין הולכין מן הלד והטהורין הולכין סתם והטמחין חומרים להם פרושו בשעת הרגל הטהורים הולכין שיבולת והטמאין הולכין מן הנד והטמאין הולכין סמם והטהורין אומרים להם פרושו: מתני' כל הכלים הנמלאים בירושלים דרך ירידה לבית הטבילה טמחין. בפסחים בסוף פ"ק פריך רישה לסיפא דרך ירידה לבית הטבילה טמאין הא דעלמא טהורין אימא סיפא דרך עליה טהורין הא דעלמא טמאין אלא רישא דוקא הא בעלמא טהורין לפי שלא גזרו על ספק כלים וסיפא לאפוקי גזייתא ופרש"י ז"ל מבואות הטנים שהיו סמוכין לדרך הירידה ועליה ופעמים שהיו יורדין דרך אותן מבואות ופעמים היו עולין בהנהו מבואות טמאים מספק שהרי תחלתן טמאין היו ספק נפלו בירידה ספק נפלו בעליה ומספיקא לא נפקי מטומאתן אבל שאר כלים דספק נטמאו ספק לא נטמאו לא גזרו עליהן מספק: שלא כירידתן עלייתן. שבדרך אחד היו יורדין לבית הטבילה ובדרך אחר היו עולין: והמריצה המיוחדין לקברות. פי׳ כלי ברזל שברחשו חד וראוי לחפור בו ארן קשה ובלע"ז סובולונ"י ובירושלמי קורא אותה לפורן שדומה ללפורן מאן דאמר מרינה שהיא מרינה את האבן: בותני' סכין שנמלחת כי"ד בניסן שוחט בה

מיד. הפסח שהטבילוהו בעלים בי"ג שיהא לה הערב שמש בי"ג שונה ומטביל שמא לא הטבילה בעלים עדיין. קופיץ בין בזה ובין בזה

בין בי"ג ובין בי"ד שונה ומטביל שמא עדיין לא הטבילוה בעלים אפילו מלאה בי"ד שמא אין דעתו לעשות חגיגה בי"ד שבא במרובה ואפי" בחול וכ"ש בשבת ובטומאה דלא עבדיגן חגיגה כלל : חל י"ד להיום בשבת. אפי׳ קופיץ: שוחט בה מיד. לפי שהטבילה בי"ג שאין מטבילים כלים בשבת כדאיתא בבילה פ"ב לפי שנראה כמתקן כלי א"נ גזרה שמא ישהה ועל כרחו הטבילה בע"ש שלריך לו לטבילת ט"ו שהוא יו"ט : נמצאת קשורה.

תקלין חדתין במחני׳ דמנחות כדקאמר מחק עולם והכא במחניתין דידן אמר מחנאי ב״ד: ד**״ח משל לכור** הָיִיםי אומר יִגבו לה. כלומר הא ְדאִי פַשִּיטָא דמשל לבור דבר חורה מקרא דחק עולם אבל הייִתי יינות שלא ליקחה מתרונות הלשרה אלא לגבות מכל יחיד ויחיד דהכי משמע קרא דקק עולם משל עולם והמנו ב"ד שיהא באה מתרומת הלשכה ואיזה חלמיד טועה נסתבך בתירוצא משל עולם והמנו ב"ד שיהא באה מתרומת הלשכה ואיזה חלמיד טועה נסתבך בתירוצא משל עולם וה'מני ב"ד שיהא באה מתרומת הלשכה ואחה מלמיד טועה נסמבך בלירולא דבל שם והרכיב לה במירולא הכל דרושלמי ולא נהיר ולא בסיר ולא להיר דסוגית דירושלמי הדבל שם והרכיב לה במירולא דהכל דירושלמי ולא נהיר ולא בסיר ולא להיר דסוגית דירושלמי בשח"ם ה"ד לא הוה אלא חדא מק הוב בשח"ם היר בל את מתכימון קאי דקמני בר"י ושלימה היתה קריבה ומבעיא ליה א שלימה בין הערבים ב"ב ב"ל לוגין שהיה מניא הסקן ב"ד לוילא ליה. הא מבעיא ליה: ג' לוגין שהיה מניא הסקן ב"ד וחולהו לוג ומחלה בבוקר ולוג ומחלה מועם של הב"ל וגין שהיה מניא הסקן בדרון חולהו לוג ומחלה בבוקר ולוג ומחלה בבוקר ולוג ומחלה בין הערבים ועבשיו בשמו או דילמא סולת דקמני לה בברייתא דלעיל שלתה בבוקר כיו ומספקא ליה אם הוכפלה גם כן השמן או דילמא סולת דגלי קרא דאותה לר"י ולר"ש מתספקא ליה אם הוכפלה בשמון לא גלי גלי: אמר רבי יוםי. מהדר למששט בעיא שניה: הוכפלה בלומו או דילמא מאי דגלי גלי: אמר רבי יוםי. מהדר למששט בעיא שניה: הוכפלה בלומו למדו לקומן דחבימין או מגזרה שוה דחק עולם דבחרויהו כחיב או כרוך מלחם הפנים למד לחומן דחבימין או מגזרה שוה דחק עולם דבחרויהו כחיב או כרוך מלחם הפנים לבל התנחות: מה לבל למדי בחימות מד"ל בה"עו בהפנים חלל המלחריון מנחות "א ב"ה הכא נמו בהים הכל מני לחיים דב"ל בסונים דב"ל בה לחל בין מרות מני קומלין דבלחם הפנים מחר לבות הבים לו בדאמרין מנחות מד" קומלין דבלחם הפנים מחר לבות הבים הכא כמי אינו פחות מב' קומלין דבלחם הפנים חסר לבונתה פסול כדאמרינן מנחות (י"א ב') הכא נמי

מינו פחות חב" קוחנון דבנחם הפנים סוליב שנה בשל בנותו מישה בין הכנו נהי מנחת (מיש: אר"ש. מהדר לתפשט קמייתא: רבון דפליגי אאבא יוםי בן דוסמאי בין הפני מפרש בין הפול קוחנון המישה מהדר לתפשט קמייתא: לום לחדו לג' לוגין לא מסמיד. הכי מפורש בספרא פרשה לו פרשה ד' פסקא ה' וכ"ה במנחות (מיש אי) ר"י בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר סלת מנחה ממיד ה"ה כמנחת ממידין מה תמידין ג' לוגין וכי וגיי הספרים והמפשים נשבשו מאד: בדין הוא שימעלו. באפר פרה אלא שמנאי כוי: והסני משאפשין. לשון זילוחא ואין מועלין באפרה. הכי פריך דאמר תנאי ב"ד דאין מועלין הא בברייתא מני דמדאורייתא אין מועלין באפרה והכי פריך בבבלי במנחות שם: ומשני בסחלה היו מקשקשין. לשון זילוחא דקשקש לשון זילוחא המול ומנין אוחה על גדי מרסומיק וגורו שימעלו בה וכיון שנגדרו גזרו שלא ימעלו בה וניחא מה שלמה ביול מנאל ביו ברון דפרשי מספק ת אוקמוה אדאורייתא ודלא כהמפרשים: האשה הואם במה מספפרס. כיון דיפלו לעולה והיא זריכה מטאת לכפרתה ומשני מלא ב"ד כו' וכדפרישית בריש פרקין: שליק פרק שביעי הקוקת התקוחה התקורים המשר הינין של הניין של של מנחלים הם של מספרם. בין הפסרם המשר הביל של התקור בכנתה המשר המשר בכל המשר של היין ברק שליון. בננתל מפרם בל מספרם של ממחים הם שם הן מעומין המשר של מידור בננתל מפרם משרין. בננתל מפרם של מחודים של התקורים בל המשר של התקורים בל המשר של התקורים בל המשר של התקורים בל המשר של המשר המשר של התקורים בל המשר המשר של המשר המשר של המשר

כאבא יוסי בן דוסתאי שסובר בהתכלת דבכל יום בר בא ולא יאות הוא מקשה אתא רבי יעקב בר היה כה"ג מביא ב' קמלין לבונה ומקריב אחד מהן בשחרית וח' בין הערבים וחמר רבי יוחנן התם אחא רבי אבהו כשם רבי יוחנן דבר תורה הוא דהלכתא כאבא יוסי וקמיבעיא ליה כשהוא מביאה שָתהא בא מן הצבור (כיוָן דחוי דקא מידחקא שלימה בשחרית ושלימה בין הערבים אם מביא כל לשכה) הייתי אומר יגבו לה (מן היורשין) (כיון פעם ב' קומלין או דלמא בקומץ אחד סגי: כלום דחזי דפשעי בה) התקינו שתהא באה מתרומת למדו לקומץ. כלומר דלבונה בעי קומץ למדו ממנחת חוטא כדתניא בפרק דלעיל: מה להלן ב' הלשכה [א]רבי יוסה אמר ר' יוחנן בעי מהו אשלימה בשחרית ושלימה בין הערבים אוס שלימה קמצין. לכל עשרון קומך לבונה דס"ל כי היכי דבעינן שעור שמן לכל עשרון אפי" נעשו הרבה עשרונות בכלי אחד כדתנן בפ" שחי מדות ה"ינ בשחרית ובמילה בין הערבים כד תהא פשימא ליה דכתיב מנחת תמיד שלשת לוגין מה הן שלשת בעינן קומן לבונה לכל עשרון ה״ה כאן דכופל לוגין שחרית ושלשת לוגין בין הערבים או ילוג בפיק קותן לפונה לכל עשרון היה לכון לפופל הסולת כופל נמי הקומלין: ו**משני מה סמן לריכה** לי**ה**. כי היכי דמיבעיא ליה גבי חביתי כה"ג אם ומחצה שחרית ולוג ומחצה בין הערבים אמר רבי חזקיה אוף הרא צריכה ליה שניי קומצין מה הן כופל הקומלין ה"נ מיבעיה ליה במביה מנחות הרבה בכלי אחד אם לריך קומן לבונה לכל אחד או סגי ליה בקומן אחד יהיו המנחות ששים או שני קומצין בשחרית ושני קומצין בין הערבים או קומץ אחת בשחרית וקומץ אחת בין הערבים א"ר אחד ובגיר' הירושלמי שבבבלי לא גרסי' כאן מה יוםה כלום למדו לקומץ לא ממנחת חומא מה תמן לריכא ליה: כלום למדו שלשה לוגין. דחביתין להלן שני (א) קומצין אף כאן שני קומצין (מה תמן בעינן ג' לוגין אלא מחמיד שנאמר גבי חביתין צריכה ליה אף הכא צריכה ליה) אמר רבי חזקיה מנחת תמיד הרי היא לו כמנחת תמיד מה להלן כלום למדו שלשת לוגין לא מתמיד של בין הערבים שלשה לוגין לעשרון אף כאן ג' לוגין לעשרון: ומשני מה סמן לריכה ליה. כי היכא דקמבעיא מה להלן שלשת לוגין אף כאן שלשת לוגין ומה תמן ליה בחביתין ה"נ מבעיא ליה בתמיד כגון שלא צריכה ליה אף כאן צריכה ליה: שלא יהיה כו' הקריב מנחה בבקר שהביאה אפילו בערב דכתיב בר נחמן בשם ר' יונתן בדין היה שימעלו (ב)ר"ש בר נחמן בשם ומנחתם ונסכיהם בלילה או למחר אם לריך ג' בה והן גזרו שלא ימעלו בה והא⁷ תני חמאת לוגין לכל אחת או דסגי להו בג' לוגין א"נ ומה תמן וכו' מדברי רבי חזקיה הוא דקאמר לרבי מלמד שמועלין בה בה מועלין ואין מועלין באפרה אמר רבי אבהו בראשונה היו משתקשקין בה ונותנין אותה ע"ג מכותיהן וגזרו שימעלו בה כיון יוסה שהשיב על דבריו דקחמר דלח קמבעיח ליה

במ"ו

את הפסולות ואת האובדות: הדרן עלך פרק מעות שנמצאו א מתני' כל הְרוקין הנמצאין

שנגדרו גזרו שלא ימעלו בה: ועל הקינין כו':

[י] האשהק הזאת במה היא מתכפרת אמר רבי

צחק תנאי ב"ד הוא המספק את הקינין הוא מספק

הלכה בירושלים בחורין חוץ ירידה

. משל שוק העליון דברי ר"מ (ג'רבי יוסי^י אומר בשאר כל ימות השנה שבאמצע ממאין שבצדרין מהורין ובשעת הרגל שבאמצע מהורין שבצדדי ממאין מפני שהמעומין מסתלקין לצדדין כלי הכלים הנמצאין בירושלם דרך המבילה ממאין ודרך עליה מהורין שלא כירידתן עלייתן דְברי ר"מ ר' יוםי אומר יכולן מהורין חוץ מן הסל והמגריפה והמריצה המיוחדין לקברות סכין^{ם, ה}שנמצאת בי"ר שוחט בה מיד יבשלשה עשר שונה ומטביל (ד)קופיץ ולו בזה ובזה שונה ומטביל חל ארבעה עשר להיות בשבת שוחט בה מיד

ואגב גררא דר"פ מייתי ליה לכאן: ואם האובדום. שנאבד המעות בין שקלים לנדבה וכדאמרי׳ לעיל נר"פ דאל"כ האשה הואת נמה מתכפרת: הדרן עלך פרק מעות שנמצאו הלכה א מתנ" כל הרוקין הנמלאין

לר׳ יוחנן אקומן דדומיא דמנחת חוטא הוא

וקאר"ח א"כ מאי קמבעיא ליה לר"י מג' לוגין נילף מחמיד אלא ודאי מאי דגלי גלי מאי דלא גלי לא

גלי א״כ ה״ה לענין קמלין והראשון נ״ל עיקר:

בדיו היה שימעלו. באפר פרה אלא שתנאי ב"ד

הוא שאין מועלין באפרה: ופריך והא סני חטאם

היא. דכתיב בפרה ללתדך שמועלין בה כשאר היא. דכתיב בפרה ללתדך שמועלין בה כשאר חטאות עד שלא היתה להן שעת היתר לכהנים:

ה"ג היא בה מועלין ואין מועלין באפרה:

משתקשקין בה. באפרה היו מתרפאין ונותנים

אותה ע"ג מכותיהן דאפר מרפא מכה: כיון

שנגדרו. ופרשו מספק הזאות אם נטמאו בספק

טומאת המת לא היו מזין עליו שלא ימעלו בה

החשה הוחם במה היח מתכפרת. ל"ג ליה הכח

בירושלים טהורין. ולא מחזקינן להו ברוקו של זב וזבה שהן מטמחין אדם וכלים משום דחולינן בתר רובה: חוץ משל שוק העליון. בגמרא מפרש טעמא: שבאמלע טמאים. משום דזבין וזבות שכיחי ומהלכים באמלע הדרכים

והטהורים מסתלקין לנידי הדרכים מקום שאין דריסת הרגל מצוי׳ ומזהירין לכל טמא שלא יגע בהן אבל בשעת הרגל שרוב ישראל טהורין הטמאים מסתלקין לנדדים שלא יטמאו את העם והטהורים הולכין באמלע הדרכים הלכך בשעת הרגל רוקין הנמלאים באמלע טהורין ושבנדדין טמאין: דרך ירידה לבית הטבילה. ב' דרכים היו למקוה בא' יורדים ובאחד עולים שלא יגעו הטמאין בטהורין ושל דרך ירידה ודאי טמאין לפי שנפלו מיד המביאין לטבילה: שלא כירידסן עלייסן. דבירידסן ודאי טמאין היו לכך היו מורידין לבית הטבילה ובעלייסן טהרו לאחר שהטבילן: ר' יוסי אומר כולן טהורין. דלא גזרו על ספק הטבילה ובעלייסן טהרו לאחר שהטבילן: ר' יוסי אומר כולן טהורין. דלא גזרו על ספק כלים בירושלים: מגריפה. כלי שגורפיון וכונסים בו עצמות המתים כשהם מפחרין. מריצה. מפרש בגמרא: שוחט בו מיד. דודאי הטבילוה בעלים מאחמול כדי שיהיה לה הערב שמש ותהא ראויה לשחוט בה היום בערב פסח: בי"ג שונה ומטביל. כלומר אע"ג דאיכא למימר כבר הטבילוה בעלים לריך המוזאה להטבילה שנית דשמא לא הטבילוה בעלים דהוה לה שהות להתחין עד סמוך לחשיכה ואע״פ שלא גזרו על ספק כלים אפ״ה גבי קדשים הצריכוה טבילה: קופיץ. סכין גדול רובן עשויין לחתוך בשר ולשבר בו עלמות: בוה ובוה. בי"ג ובי"ד שונה ומטביל לפי שעיקרה לחגיגה ששבירת העלם מותר בה ואיירי כגון שהיו ההכנים טמאי ממים בספק וחל שביעי שלהן בע"פ דאין מביאין עמו חגיגה דהוה ליה כססה הבאה בטומאה וחגיגת ט"יו יעשו בטסרה ואין הההנים שהן טבולי יום מטמאין הסכין שאין טבול יום אפיי דמת מטמא כלים: חל י"ד להיום בשבם שוחע בה מיד. ולא אמריען כיון דשבת הוא לא נשחט בה מספיקא שמא טמאה היא ונמלא הססח טמא ומחלל את השבת שלא במקום מלוה וי"מ שוחט בה מיד בקופיץ קאמר דאף על גב דאין חגיגה בשבת מ"מ חזקה שהטבילוה מערב שבת לצורך חגיגת י"ד:

משנת אליהו

ממום ונטמא נשאר בבעי והרמב"ם דפסק בפ"יג מהל' ממידין הל' כ' כהן שהקריג מחלה ומת או נטמא או נולד בו מום כר' פשט הבעי' לחומרא ודלא כמ"ש בק"ע:

שם בגמרא רובע שחל אבל לפנינו הגירסא שם רובע סתמא ופרש"י רבע הדינר ועיין היטב בתוק' ב"ב דף מסו: ד"ה ריבעתים.

עין משפמ נר מצוה

לב א מיי׳ פ״ג מתמידין כלי כב: לג ב מיי שם:

ג מיי׳ פרק י״ג מאה״ט :סל״ח ב ד מיי׳ שם הל״ה: ב ה מיי שם ובהשגוי:

ד ו מיי׳ שם הל"ו:

נוסחת הבבלי

(א) קומלין (בחסר) כו' קומלין בחסר כו׳ אר״ח כו׳: (ב) ר״ם בר נחמן יוחנן כו׳ מקשטין (ג) וחכ"א בשאר ימות כו': (ד) וקופין בין בזה וביו בזה כו':

הגהות הגר"א

מכאן עד הפסק ר"ש [א] בר נחמן וכו׳ מבולבלת מאוד וגי׳ הגאון ז״ל מלובנת ומחוורת. וה"ג כ' אסי א"ר יוחנן בעי מה שלימה שלימה בשחרית ושלימה בין הערבים או שלימה שחרית ובטלה ביו הערבים הדר פשיטא ליה שלימה בשחרית שלימה בין הערבים ודא לריכא ליה שלשת לוגין מהו שלשת לוגין בשחרית ושלשת לוגין בין הערבים או לוג ומחלה שחרי׳ ולוג ומחלה בין הערבים א"ר חוקיה אף הדא לריכה ליה קומן וקומן הערבים או חלי קומן בשחרית וחלי קומן בין כלום הערבים א"ר יוסי למדו לקומן לא מלחם הפנים מה להלן שני קמנים בחסר אף כאן שני קמצים בחסר א"ר חזקיה וכלום למדו לג׳ לוגין לא מחמיד מה להלן שלשת לוגין אף כאן ג' לוגין כל"ל. ותיבו׳ מה תמן לריכא ליה אף כאן לריכא ליה שלא יהי׳ נמחקו: [ב] חסר כאן תמן תנינן מחלה למחלה יפלו לגחלי עולה האשה הואת

גליון הש"ם

וכו':

[h] עי' ק"ע וש"ק רלה לפרש פי חדש והוא פלאי דא"כ בחל י"ד בשבת אמאי שוחט בה מיד הא כיון דאין הואה דוחה שבת ואף בספק טומאה אין מזין בשבת עי׳ יומא דף ח ע״ב וא"כ בא הפסח בטומאה יא"כ לא הטבילו הבעלים הסכין מאתמול ואין לדון על הסכין והקופיץ כלל ועי׳ ש״ס פסחים שם:

קרבו

בט"ו שוחט בה מיד. לפי שכל העם יודעין שהואה וטבילה אסורה ביו"ע ומטבילין את הכל מעיו"ע: נמצאה קשורה לסרין. בגמ' מפרש: גבו' קצרן של נכרים. כובס של נכרים היה שם בשוק העליון וחכמים גזרו על הנכרים שיהו כזבים לכל דבריהם ורוקו טמא: ערודום. ערודי היער היו נוחרין לנורך אריות של מלך: ר"ש בר אבא בשם ר"ח קלרן של נכרים היה שם. ל"ג ליה הכא: וטהרו אם דמיה משום נכילה. כל הסוגיא פירשמי לעיל פ"ג הל"ב: לא כן וכו'. אמתני" פריך לא גזרו על הרוקין שבירושלים ולמה גזרו על הרוקין שבשוק העליון: שיבולם. היינו באמצע: ופריך לא כן וכו'. ובמתני" מנן חוץ מדרך ירידתן לביח הטבילה: ומשני מכיון וכו' נעשו הוכיח. יש הוכחה שהן טמאין ודאי ולא משום גזרה:

הקופין בסכין אפילו נמצאת בחול בי"ד אינו לריך להטבילה הואיל דהיא קשורה עמו הטבילן יחד והסכין לריך לו בי"ד לשחוט הפסח והטבילה בי"ג שיהא להם הערב שמש: בותני' בולד הטומאה. ראשון לטומאה: [מטבילין אוחה] אפילו בפנים. לפי שאין טומאתה מדאורי׳ שאין אדם וכלים מקבלין טומאה אלא מאב הטומאה ואם הטבילוה בחוץ מכניסין אותה מיד שאינה לריכה הערב שמש דטומאתן מדרבנן ושנטמאת באב הטומאה מטבילין אותה בחוץ לפי שאסור להשהותה בפנים וחייב להוליאה בחוץ הואיל דטומאתה מדאורייתא דאמרינן בעירובין בפרק בתרא מזכר עד נקבה תשלחו פרט לכלי חרס דברי ר' יוסי הגלילי ומפרש טעמא לפי שאין לו טהרה במקוה א"נ לפי שאינו נעשה אב הטומאה אבל הפרכת יש לה טהרה במקוה ונעשית אב הטומאה חייב לשלחה ולהוליאה בחוץ ושוטחין אותה בחיל במקום שנקרא חיל לפנים מהר הבית ומקודש ממנו כדאיתא בריש מסכת כלים אם היתה חדשה ונטמאת מטבילין אותה בחיל ושוטחין אותה שם כדי לנוגבה ובין כך ובין כך יראו העם מלאכה שהיא נאה: מתגר' על כל נימה ונימה כ"ד חוטין. כדאיתא ביומא פרק בא לו הפרכת כ״ד חוטין: ארכה מ׳ ורחבה כ׳. כנגד פתח האולם כדאיתא במסכת מדות ומשמונים ושתים ריבוא חוטין נארגת ויש גורסין ריבות פירוש נערות האורגות בפרוכת ושלש מאות כהנים מטבילין אותה: אמרינן בחולין פרק גיד הנשה אמר רצא גחמא דלא לריכי כ"כ כהנים להטבילה ואמרינן התם בג' מקומות דברו חכמים בלשון הבאי גפן תפוח ופרוכת ומפורשים התם: מתני' נשר שנטמא בין באב הטומאה וכו' ב"ש אומר ישרף בפנים הכל. [ואינו] חייב להוליאו מיד לחוץ (ליכא) כדפרישית לעיל דכל שאין לו טהרה במקוה ואינו נעשה אב הטומאה אין חייבין עליו ואוכלין ומשקין לא מצינו להם טהרה במקוה כלל אלא למים דרך זריעה וגם אינן נעשין אב הטומאה דכתיב וכל אשר יגע בו הטמא יטמא וכתיב לעיל מיניה

תקלין חדתין להטפיל דאע"ג דשמא צעלים היה להן סכין לשחוט ולא היתה קופיץ זו להן אלא לשבירת עלמות והיום אין שבירת העלם בשבת אפילו הכי כיון דלריכה להם ביו"ט אחר שבת כבר הטבילה מערב שבת דהא בשבת לא מצו להטבילה כמ"ש במסכת ביצה (י"ן ע"ב) חל יו"ט אחר השבת כו' מלפני השבת: ובע"ו. אם מנאה ביו"ט עלמו: שוחט כה. שלמים מיד דודאי הטבילוה בעלים מאתמול: הרי היא כסרין. ואפילו נמנאת בי"ד שחל להית בחול שוחט בה מיד דודאי הוטבלה בי"ד שחל נהית בחול שומט בה נדיד דודחי הוסבכה עם הסכין בי"ב הואיל וקשורה עמו. לשון רש"י וכן פי רבינו הגאון דקאי הכל אקופין: גמ" קלרין של נכרים. להכי בשוק העליון ממאים לפי שהיה שם כובסים של נכרים והן סובים לכל דבריהם ולכן הרוקין כובסים של נכרים והן סובים לכל דבריהם ולכן הרוקין דשם טמאים: **ערודום.** חיות ששמן ערוד ולהכי טמאין הרוקין דשם ששם היו נכרים נוחרין הערודות: **אריב"ל** מעשה כו'. מייתי לה כל הסוגיא אגב שאמר ערודות היו כו׳ וכל הסוגיא פירשתי בפ׳ ג׳: לא **כן א״ר אבה**ו כו' לא גורו על הרוקין שבירושלים. אשוק העליון פריך ולא שמיעא להו סוגיא דרבי אבין ומשני הא אתמר עלה כו': שיבולת כו'. מפרש טעמא דרבי יוסי ושיבולת הוא באמלע והטהורים מהלכים מן הלד שהיו מרחיקין עלמן ללדדין והטמאים מהלכים שאינם מזהירים לפרוש מהם: והעהורים אומרים להם פרושו. שהיו מזהירין להטמאים שיפרשו מלטמאן לכן הרוק הנמלא בלדדין טהורין ובאמלע טמא: ובשעת הרגל. כי כל ישראל חברים ברגל שנאמר (שופטים כי) ויאסף כל איש ישראל אל העיר כאיש אחד חברים וכולם טהורים כי החיוב על כל במ"ו שוחם בה מיד "נמצאה קשורה לסכין הרי היא כסכין: **גבו'** ר' אבין בשם ר' יהושע בן לוי (^אקצרן (זבין) של נכרים היה שם אמר ר' חנינה ערודות ואוהיו נוחרין בירושלים והיו עולי רגלים משתקעיו בדם עד ארכובותיהן ובאו לפני חכמים ולא אמרו להן דבר (ר"ש בר אבא (ב)בשם ר"ח קצרן של נכרים היה שם) רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי מעשהי בפרדה משל בית רבי שמתה ומהרו את דמיה משום נבילה ר"א שאיל לרבי סימון עד כמה ולא אגיביה שאיל לרבי יהושע בן לוי א"ל עד רביעית מהור יותר מיכן ממא ובאש לרבי לעזר דלא חזר ליה ר' סימון שמועתא רב ביבי הוה יתיב מתני הדין עובדא א"ל רבי יצחק בר ביסנא עד כמה א"ל עד רביעית מהור יותר מיכן ממא ובעם ביה א"ל ר' זריקא בגין דהוה שאיל לך את בעים ביה א"ל בגין דלא הוות דעתי בי דאָמר רְ' חנין והיו חייך תלואים לך מנגד זה שהוא לוקח לו חמין לשנה ופחרת לילה ויומם זה שהוא לוקח מן הסדקי ולא תאמין בחייך זה שהוא לוקח מן הפלמור ואנא סמיך אפלמירא מאי כדון^י העיד רבי יהושע בן פתורה ^בעל דם נבילות שהוא מהור מהו מהור מהור מלהכשיר הא ליממות מממא תמן לי תניגן ידם השרץ מממא כבשרו מממא ואינו מכשיר ואין לנו כיוצא בו ואין לנו כיוצא בו כשיעור מומאתו אבל דמו מממא כבשרו א"ר יוסי פליגי בה תרין אמוראין . חד אמר ממא וחד אמר מהור מ"ד ממא כר' יהודה ומ"ד מהור כר' יהושע בן פתורה א"ל רב אבדומה דמן נחותה ויאות דרכי יהודה מוריינה דכי נשיאה הוה: כל הרוקין וכו': לא כן אמר רבי אבהו בשם ר׳ יוםי בן חנינה לאף גזרו על הרוקין שבירושלים הא איתמר עליה רבי אבין בשם ריב"ל קצרן של נכרים היה שם: יבשאר ימות השנה הממאין מהלכין שיבולת והמהורין מהלכין מן הצד [-]והמהורין

מהלכין סתם והממאים אומרין להן פרושו בשעת הרגל המהורים מהלכין שיבולת והממאין מהלכין מן הצד הממאין מהלכין סתם והמהורין אומרים להן פרושו: וכל הכלים הנמצאים כו': לא כן א"ר אבהו בשם ר' יוחנן לאי גזרו על הכלים שבירושלם מכיון שנמצאו דרך ירידה לבית המבילה נעשו הוכיח אבא שאול היה קורא אותן ציפורין מ"ד ציפורין שהיה דומה לציפורין מ"ד מריצה שמריצה את האבן לבית הקברות: קופיץ וכו': תני הסכין קשורה לה הרי זו כמותה:

הלכה ב מתני' הפרוכת שנממאת בולד המומאה ממבילין אותה בפנים ומכניסין אותה מיד ושנממאת באב המומאה ממבילין אותה בחוץ ושומחין

אותה (י)בחיל מפני שהיא צריכה הערב שמש אם היתה חדשה שומחין אותה על גג האיצטבא כדי שיראה העם את מלאכתה שהיא נאה רשב"ג" אומר משום ר"ש כן הסגן יפרוכת עוביה מפח על שבעים ושתים נימים נארגת על כל נימה ונימה כ"ד חומין ארכה מ' אמה ורחבה כ' ומשמונים ושתים רבוא היתה נעשית ושתים עושין בכל שנה ושלש מאות כהנים מטבילין אותה: גמ' אילו אמר חום א' כפול לשנים שזור לשלשה משזר לששה ארבע מכאן הא® עשרים וארבעה תני שלשים ושתים אילו אמר חומ א' כפול לשנים שזור לארבע משור לשמונה ארבע מכאן הא תלתין ותרין תנא ארבעים ושמונה אילו אמר חום אחד כפול לשנים קליעה לשלשה שזור לששה משור לשנים עשר ארבעה מיכן הא ארבעים ותמניא כתוב אחד אומר 2מעשה רוקם וכתוב א' אומר 3מעשה חושב מעשה" רוקם יפרצוף אחר מעשה חושב שני פרצופות רבי יהודה ורבי נחמיה [¹]חד אמר מעשה רוקם הי מכאן וארי מכאן מעשה חושב ארי מכאן וחלק מכאן וחרנה אמר מעשה רוקם ארי מכאן וחלק מכאן מעשה חושב ארי מכאן ונשר מכאן: בשמונים ושתים רבוא היתה נעשית וְכוֹ': רְ°ָ יצחק בר ביזנא בשם שמואל גוזמא תמן (יְרתנינן פעמים היה עליה כשלש מאות כור רבי יוםי בי רבי בון בשם שמואל גוומא:

עליה בשלש מאחו כה דב יום ביד בין בשם שנשתא בון באר המומאה בין הלכה ג מתני" כשר קדשי קדשים שנשמא בין באב המומאה בין בפנים חוץ משנשמא באב בפנים חוץ משנשמא באב המומאה בחוץ בית הלל אומרים הכל ישרף בחוץ חוץ משנשמא בולד המומאה בפנים

8"7

שראל לטהר עצמם ברגל וכל טמא שאינו יכול ליטהר יפריש עצמו לצדדים ויתרחקו בני אדם ממנו כדי שלא יטמאו כי כל העדה כולם טהורים וזהו דאמר וטהורין מהלכים סחם וטמאים מזהירים אחר לפנים את ענתם כנד כל מנות שמי יכור לישה יפני שננו כדים להחים להחים ממחים במחלים החים להחים שמה שהיה שמום שבירים להן שיפיפט דלעולם המועטים הולכין בלדרין והן המוכים לסוף ו בגילסם הרמב"ם בפירושו: לא כן אחר ר"י. ואמאי אמר במתני דרך ירידה טמאים: **נעשו הוניה.** שמום שבירישו לנפילה נפלו והן טמאים: אצא שהיה קובר ממים בדאמריטן בפרך ג' דנדה והיה רגול בכלים הללו והיה קורא אותה לפורל למגריפה דמתני: **מרילה.** שהיא מרילה את העצם. ופיי דהכי קאמר שהיה קוב של מרילה שהיה היה רגול בכלים הללו והיה קורא אותה לפורל למגריפה דמתני: שרילה שהיא מרילה את העצם. ופיי דהכי קאמר שהיה כלי שהיו מכתמין ומרצלים בו העצמות כדי שיכנסו בסל להוליך אותו ממקום לנים השם מגורם וחרץ את גלגלסו ולחוק טומאתן היו בחוקת טומאה: שני הסכין קשורה לו ה"ז למוספ. ברייתא שמתני וס"ל דאם נמצא הסכין קשור בקופיץ הרי זה למקום הוה השם מגורל ומרץ את לגלנתו ולחוק טומאתן היו בחוקת טומאה: שני הסבין קשורה לו ה"ז כמוסה. ברייתה פליגה אתמני וסיל דאם נמלאה סכין קשור בקופיץ הרי הה סימות וחוד הור שונה ומנולים במרב" פרסה. בלוד הטומאה: שנינה במבוך יוקו וש"ז שהן אבוח היחות הטומאה מדו ליני בשנשאל אותו מתקום לתוקו טוק הכלים לנוכה וש סורת בלי שלה לקבל טומאה: פפנים האינה טעום שלה מתקום לתוקו טוק הכלים לנוכה וש סורת בלי שלה לקבל טומאה: פשים הבליד בשני בשלה לחוק במבול במבול היותו מפרש בגמי: ארכה מ"ד ליו. פשת הלול שהיה גבה מ"ד ורחבו כ"ו ששמונים ושסים רפוא. לשן הגאון צולה הטומאה האין לריך הערב שמש בד"ק כמיש בשהיה גבה מ"ד ורחבו כ"ו משמונים ושסים רפוא. לשן הגאון במרב במ"ד המותו שמים במה" במבול הוא לשן הגאון במרב במ"ד המותו מתיש בשנמרים שניה בגה מ"ד ורחבו כ"ו משמונים ושסים רפוא. לשן הגאון במבול היותו מהים במהה למיכה במהה למיכה במהה למיכה שלה לה"ד משור ששבה ב"ב ה"ד היותו להור לשים במבול הליות הייתו מפרש במה" החוני שלה בלול היה נאתר כפול הייתי אותר לשכים כמלה למשל החוני שה"ל השלה בלול הדוני האיל היה לאתר כפול הייתי אותר לשבים במבול השלה בלול היה לאתר למשלה במבול היה לאתר לשבה במבול היה לאתר לשבה במבול היה לאתר לשמם במבול היה לאתר הוא להיה לאתר ליותו היה לאתר ליותו היה היה לאתר ליותו היה היה לאתר היה לאתר ליותו היה היה לאתר היה לאתר היה לאתר ליותו היה לאתר עלה היה בלל היותו במבול בקוש בלון ותום בלון לות ומתר בלה בלול היות במבול היות לותו מום שליו נוסל בתוב" אתר של של מות הוא בלו מות בלו מות במול בלון להים במול בלון להים בפול בלות אותר בלה היה בלון מום בלון לות בלקד לשון הלאון דמותרן להיות במקדש משום שאיו נושל בלו היות שלה בפנים והיות לות מום שליו נושל בהול היות לות לום המות במבול בתוב" להתי להיות שלום שליו מותלה במול לות מום בלו מות לות מותלה במול בלו לות מותלה במול לות מותלה בלום לום להבל בלול הלום להיות לות מותלה במול בלום לום להבל בלול לות היה בלול לות לום להבל בלול לות היה הואל ולה היה בפול במול לות לות היה בלול הות הות הוא במבול הות היה להות הות המול

שהיא דומה ללפורן. שעשויה כדמות לפורן של אדם: **מני הסכין קשורה לו.** אם נמצא הסכין קשור בקופין הרי זה כקופין ובזה ובזה שונה ומטביל ופליג אמתני' ויותר נ"ל דברייתא לפרושי למתני' קאתי דה"ק נמצאת סכין סתמא קשורה עם סכין אחרת ידועה הרי הוא כסכין ידועה אם טמאה טמאה ואם טהורה טהורה וכן פי' הרמב"ם בפי' המשנה: הלבה ב מתני' פרוכם שנטמאה כולד הטומאה. שנגעה במשקין טמאין

שחכמים גזרו על המשקין שמטמאין כלים גזרה משום משקה דוב וזבה: מטבילין אוחה בפנים. ואינה טעונה שילוח חוץ למחנה שכינה כיון שלא נטמאת אלא בולד הטומאה ומכניסין אותה מיד שאינה טעונה הערב שמש: מטבילין אומה בחוץ. דטעונה שילוח: ושוטחין אוחה בחיל. חוץ לעורה: נימין. לילי"ם בלע"ו: כ"ד חוטין. מפרש בגמי ארכה ארבעים ורחבה עשרים. כמדת פתח האולם שהיה גובהו ארבעים ורחבו עשרים: פ"ב רבוא. דינרי זהב נעשית: גבו' אילו אמר חוט. גבי מלאכת הפרוכת הייתי אומר שיהא כל חוט כפול לשנים: שזור. אילו נאמר חוט שזור הייתי אומר שיהא חוטין כפול לשלשה השתא דכתיב משזר ילפי׳ מיניה דבעינן חוטין כפול ששה דהיינו כפל משזר: ארבעה. כלומר וארבעה מינין היו בו תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר כל אחד חוטין כפול שש מכאן שהיה כפול כ"ד: מעשה רוקם. גבי מסך הפתח כתיב וגבי פרכת כתיב מעשה חושב מאי בינייהו: ר"י ור' נחמיה פליגי. איך היו מעשה חושב ומעשה רוקם והיאך היו שני פרלופין: גוומא. מילתא בעלמא ולאו דוקא: **סמן סנינן.** במסכת תמיד פ"ב החלו מעלין באפר ע"ג תפוח ותפוח היה באמלע המזבח ולפעמים עליו כשלש מאוח כור אפר: הלכה ג מתני' הכל ישרף נפנים. נבית הדשן הגדול שבעורה ששם שורפין

פסולי קדשי קדשים שכל שפסולו בקדש שורפין אותו בקודש: חוץ משנטמא כולד הטומאה בפנים.

משנת אליהו

קלרין של נכרים היו שם. ע"ין רש"י בפסחים וייט ש"ב, ד"ה של שוק העליון שם היו מתקבלים טמאים שלא למנת את חבריהם חמנה לתה לא פירש טעתא דגמתיה דכולה סוגים סוגיל ס"ל כן: סליקא לה ססבת שקלים דכולה סוגיל ס"ל כן: סליקא לה ססבת שקלים

א) מנחות קג ב, ב) לעיל פ"ג הל"ב וירושלמי שבת פ״ח הל״א ועי׳ מנחות קג ב, ג) עדיות פ״ח מ״ח, ד) מכשיריו פ"ו מ"ה. ה) פסחים יט ב, ו) שם, ז) תמיד כט ב חולין ל ב, ה) יומה עה ב, ע) שם עב ב, י) תמיד כט א חוליו ל ב.

עין משפם נר מצוה

ה א מיי׳ פי״ג מהאה״ט הל״ז: ו ב מיי׳ פרק א מאה״ט הל״ד: ז ג מיי׳ פרק י מטומאת אוכלין

הלכה ג: ד מיי׳ פרק י״ג מאה״ט :סל״ח

ב ה מיי׳ פ״ז מכלי המקדש :סלי״ח

"ו מיי׳ שם הלט"ו: יא ז מיי שם פ״ח הלכה טו:

נוסחת הבבלי

(א) קלרין של זבין היו שם כו׳ נוחרין לאריות בירושלם כו': (ב) בשם דר׳ יוסי קלרין כו׳ ולח אניביה כו' ר' ביבין כו' ילחק . עד כו' דעתי כי משום דאית לי חטין למיזבן דח"ר חנינה והיו כו' ר"י בן בתירה על כו' א"ר יוסף פליגי כו' כר"י בן בתירה כו' לא כן א"ר יעקב בר' אחא בשם ר"י בר' חנינא כו' קלרין של זבין היו שם כו' מן הלד וטהורי מהלכין מן סתם וטמאים וכו׳ לא כן א"ר יוחנן כו' הוכיח אומר כולן טהורין אבא שאול היה קורא כו': (ג) בחיל ואם היתה כו': (ד) תנינן מעלים באפר החלו מ"נ תפוח ותפוח היה באמלעיתו מזבח פטמים טולה

הגהות הגר"א

[8] ה"ג א"ר חנינא ערודות היו נוחרין שם אריב"ל מעשה היו נוחריו ערודות באסטרטיא של מלך והיו עולי רגלים משתקעין בדם עד וכו׳. כל״ל: [ב] ה״ג הטמאים מהלכין מן סתם והטהורים אומרים להן פרושו ובשעת הרגל טהורין מהלכין שבולת והטמאין מהלכין מן הלד וטהורין מהלכין מן סתם והטמאים אומרים להם פרושו קתס כל"ל וה"פ דסתם גמ' בא לפרש טעמה דר׳ יוסי ושבולת הוא באמצע והטהורי׳ מהלכים מן הלד שהיו מרחיקין עלמן ללדדין והטמאים מהלכין סמם שאינם מזהירי' לפרוש מהם והטהורי אומרים להם פרושו שהיו להטמאים שיפרשו מזהירין מלטמאן ולכן הרוק הנמצא בלדדין טהורין ובאמלע טמא. ובשעת הרגל שכל ישראל חברים שנה' (שופטי' כ) ויאסף כל איש ישראל אל העיר כאיש אחד חברים וכולם טהורים כי החיוב על כל ישראל לטהר עלמם ברגל וכל טמא שאינו יכול ליטהר יפריש עלמו ללדדים ויתרחקו ב"א ממנו כדי שלא יטמאו כי כל העדה כולם טהורים וזהו דאמר וטהורין מהלכין סתם וטמאין מזהירין להן שיפרשו דלעולם המועטין הולכין בלדדין והן המוהירין וגירסת זו כגירסת סרמב"ם בפירושו: [ג] ה"ג חד אמר מעשה רוקם ארי מכאן וחלק מכאן מעשה חושב ארי מכאן וארי מכאן וחרנה אמר מעשה רוקם ארי מכאן וארי מכאן מעשה חושב ארי ונשר מכחן. כנ״ל:

גליון הש"ם

(א) עי׳ בהגר״א שהגיה ועי׳ מלמ"ל פ"ח מכלי המקדש הלכה :110

ריבב"ן

ירושלמי מע"ש פ"ג הל"ה ועי" פסחי׳ פ״ח הל״ו, ב) סוכה נד ב, ג) בכורות נג א. ד) תוספתא פרה ג הי"ג, ה) ירושלמי סוכה פ"ה הל"ו, ו) סוכה נד ב, ו) כריתות ט א, ה) יומא סו א וש"נ, ע) ל"ל והיינו שיש לו טהרה בטבילה קרינן ביה והנפש וכו' וכ"ה בפרש"י שם.

עין משפמ נר מצוה

יב א מיי׳ פרק י״ט מפהמ״ק : ייל

יג ב מיי׳ פרק ו מתמידין :מל"ג

יד ג מיי פרק א משקלים :הל״ח: שו ד מיי׳ פרק ב מבכורים

:6"35 שו ה מיי׳ פרק א מתרומות :6″3a

יז ו מיי׳ פרק ו מבכורות : 3"55

יח ז מיי׳ שם פ״א הלכה ה: ים ח מיי׳ פרק ו מתמידין הל"ג

ב ט מיי׳ שם הל"ו: בא י מיי׳ שם פ״ט הלכה ב: בב כ מיי׳ פרק י״ג מאיסורי ביאה הלכה ה:

>>⊕(< נוסחת הבבלי

עליו ג' מאות כור ר"י בר אבין בשם שמואל גחמא: (א) בגין דר"ע דר"ע אמר כו' בגין דר"ש דר"ש אמר כו': (ב) במזרח של מוספין כו' במערב ושל ר"ח כו' ניתנין מתחת כרכוב כו' מלמטה כו': (ג) מימר מוספי ר"ח קודם כו': (ד) אמרה הקדש עבר כו' קומי ר"י בר' בון הכא כו' ישנה היא אבל לגבי כו׳ הל׳ כר״ש:

הגהות הגר"א

[א] ה"ג מאכלו ומשקו של מצורע אין מביאין לג' מחנות. וה"פ בגין דאר"ש אוכלין ומשקין של מצורע אין מביאין לג' מחנות ולהכי מה שנטמא בחוץ אף בולד הטומאה דרבנן אין לפנים ור"ש זה לא מצאתי מקומו ונראה דר"ם לנוטמיה אזיל דבספ"ק דכלים בתוספות ר"ש אומר כשם שאין זבות ונדו׳ ויולדות נכנסין להר הבית כך משכבן ומושבן כיולא בהן. וה"נ במצורע אוכלין שלו שנטמאו ממנו. וגי׳ הספרי׳ משתלחיו שבושה הוה דה"כ הף בולד הטומחה בפנים ישרף בחוץ מה"ט ועוד שילוח אוכלין ומשקין מאן שמעת ליה: [ב] מן כילד הוא עושה וכו' עד ברם הכא ל"ג כאן רק לקמן קודם הפסקת שקלים ובכורים וכו׳: [ג] כאן גרסי׳ כילד הוא עושה שוחט מוספי שבת ואומר עליהן שיר ר"ח וגי' הספרי' שבוש דמוכח: [ד] ולא מגביהין תרומות ומעשרות לא גרסינן: [ה] או הגביה ל"ג:

ציון ירושלים

דר"ש אמר מאכלו ומשקו . של מצורע משתלחין חוץ לשלש מחנות. לא ראיתי מחכר זאת אבל בהגהת הגאון מהרא"י הגיה בזה ע"ש: סליה

גליון הש"ם

[א] עי׳ במלמ״ל פ״ו ממעה״ק

דאית ביה סרתי טומאתו בפנים וקילא טומאתו אבל נטמא באב הטומאה אין להשהותו עד שחשרף אלא יוליאנה מיד וישרפנה בחוץ: ישר**ף בפנים.** דכיון דטהור מדאורייתא אפי׳ נטמא בחוך יש לקיים בו שריפתו בקדש: גבו' ולד הטומאה. היינו שנטמא בטומאה דרבנן: זה וזה לא דבר סורה. בתמיה וכיון דמדאורייתא טמא אין להכניסו לעורה הואיל ולא היה פסולו בקודש: ל**א הוו רבנן.** לא פלפלו חכמים בדברי ר' יוחנן דלר' יוחנן ל"ק דאב הטומאה חמירא אבל מולד הטומאה הקילו בה א"יג לא פלפלו חכמים בדברי ר"י דודאי קשיא אלא בדברי בר קפרא דקדקו: **ומשני בגין דר"ע.** בשביל טעמו של ר"ע דקאמר מקום טומאמו שם שריפסו ה"נ קאמרי ב"ש באב הטומאה ישרף בחוץ אבל בולד הטומאה ישרף בפנים כיון

ר"א אומר שנטמא באב הטומאה בין בפנים בין

בחוץ ישרף בחוץ שנטמא בולד הטומאה בין בחוץ

בין בפנים ישרף בפנים ר"ע אומר "מקום מומאתו

שם שריפתו: גמ' בר⁶ קפרא אמר אב המומאה

דבר תורה ולד המומאה מדבריהם ר' יוחגן אמר בין

זה בין זה דבר תורה וקשיִא דר' יוחנן על דבית שמאי

דבית שמאי אומרים הכל ישרף בפנים חוץ משנטמא

באב הטומאה בחוץ מה בין אב הטומאה בחוץ

מה בין ולד המומאה בחוץ זה וזה לא דבר תורה. הוא ואפילו על דבית הלל לא מקשייא דב"ה אמר

הכל ישרף בחוץ חוץ מה שנממא בולד המומאה

בפנים מה בין ולד המומאה בפנים מה בין אב

המומאה בפנים זה וזה לא דבר תורה הוא לא הוו

בה רבנן אלא על דבר קפרא וקשיא דבר קפרא

על דבית שמאי דבית שמאי אומרים הכל ישרף

בפנים חוץ משנטמא באב הטומאה בחוץ מה בין

אב הטומאה בין בחוץ בין בפנים זה וזה לא ד"ת

הוא (^{א)}בגין דר"ע אמר מקום מומאתו שם תהא שריפתו ואפילו על דבית הילל לא מקשייא דב"ה

אמר הכל ישרף בַחוץ חוץ משנממא בולד המומאה

בפנים מה בין ולד המומאה בין בפנים בין בחוץ

זה וזה לא מָדבריהם הוא בגין דר"ש אמר [א]מאכלו

ומשקו של מצורע משתלחין חוץ לשלש מחנות:

הלכה ד מתני באיברים התמיד ניתנין מחצי

במערב של מוספין ניתנין מחצי כבש ולממה (במערב) במזרח של ראשי חדשים ניתנין על כרכוב

תמזבח (לממה) מלמעלן יהשקלים יוהביכורים אינן נוהגין אלא בפני הבית אבל⁶ המעשר דגן וומעשְר

בהמה 'ובכורות נוהגין בין בפני הבית ובין שלא בפני הבית המקדיש שקלים וביכורים הרי זה קודש

כבש

ולממה

דמדבריהם הוא ישרף בפנים ששריפתו בקדש: בגין דר"ש וכו'. בשביל הא דאמר ר' שמעון דמשלחין אפי׳ אוכלין טמאין לחוץ הלכך כל מה שנטמא בחוץ אין מביאין אותו לפנים:

הערה

הלכה ד מתני' מחלי הככש ולמעה במערב. כהנים הזוכים בפיים באברי התמיד להעלותם לא היו מעלים אותם בפעם אחת אלא נותנים אותם על הכבש והולכים ללשכת הגזית לקרוא את שמע ואחר כך חוזרין ומקריבין האברים ע"ג המובח הכבש ארוך ל"ב אמה ומחליו ולמטה נותנין אותן ורוחב הכבש ט"ז אמה ובחליו של לד מערב היו נותנים אותן: ושל

רחש חדש על כרכוב המובח. בגמרה מפרש: אינן נוהגין אלא בפני הבית. שקלים משום דלורך קרבן נינהו וכיון שאין קרבן אין שקלים ובכורים דכתיב ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך בזמן שיש בית יש ביכורים אין בית אין ביכורים: אבל מעשר דגן וכו'. נוהגין בפני הבית דקדושת הארץ לא בטלה: מעשר בהמה. לריך להפריש העשירי: המקדים שקלים וביכורים. בומן הזה: ביכורים אינן קדש. דכתיב בהו בהדיא תביא בית ה׳ אין שם ביכורים חל עליהן שלא בפני הבית: גמ' מי קודם. בהקרבתן אם שתיהן לפניו: חייליה דרבי ירמיה. כלומר כוחו דר"י מהח: שירו של ר"ה קודם. וסבר ר"י דה"ה קרבן ר"ח קודם: **א"ר יוםי.** שאני התם דלכך שיר של ר"ח קודם כדי לפרסם שהוא ר"ח אבל קרבן שבת קודם לר״ח: הא שקלים קדשי. מודה ר"ש אם אומר ביכורים קדש שהן קדש: הגר בומן הוה. אע"ג דליכא מקדש לריך שיפריש

רובע דינר לקינו דלכשיבנה ב״ה יביא קן דגר לריך קרבן ובפחות מרובע לא מלי להפרים דאין מלוי קן בפחות מרובע: מפני הסקלה. שמא יהנה ממנו: ואין מחרימין. דחרם הוא ק"ק דכתיב כל חרם קדש וגו': הבהמה מעקר. דלא לימי בה לידי תקלה: והיא מחה מאיליה. ברעב: עבר והקדיש. מהו שיהיה קדש: הכח. גבי קן של גר את אמר אם עבר וקדשו קדש והכא גבי

ָר"שַ אומר האומר ביכורים קודש אינן קודש: גמ' מו איזהו^{ה)} כרכוב המזבח האמה בין קרן לקרן מקום הילוך רגלי כהנים מוספי^{ה)} שבת מוספי ר"ח מי קודם ר' ירמיה סבר (י) מימר מוספי שבת ומוספי ר"ח מי קודם ר' ירמיה סבר (י) מימר מוספי שבת ומוספי ר"ח מי קודם ר' ירמיה מבר (י) מימר מוספי שבת ומוספי ה"ח מוספי ר"ח מי קודם ר' ירמיה מבר (י) מימר מוספי שבת ומוספי ה"ח מוספי ה"ח קודמין . חייליה דר' ירמיה מן הדא שירוי של שבת ושירו של ר"ח משירו של ר"ח קודם א"ר יוםה שנייא היא תמן דאמר ר' חייא בשם רבי יוחנן כדי לפרסמו ולהודיע שהוא ר"ח [ב]כיצד היה עושה שוחם מוספי שבת ואומר עליהן שירו של ר"ח ברם הכא מוספי שבת ומוספי ר"ח 'מוספי שבת קודמין על שם כל התדיר מחבירו קודם את חבירו: [גּוֹשְׁקְלִים וביכְוריְם וכו': הא שקלים קדשו רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון בין אלו ובין אלו לא קרשו תני[»] ָכֹגר בזמׁן הזה צריך להביא קינו ריבעית כסף אר"ש בימלה ר' יוחָנֹן בן זכאי מפני התקלה מהו מפני התקלה כהדה דתנים אין מקדישין ולא מעריכין ולא מחרימין ^[ה]ולא מגביהין תרומות ומעשרות בזמן הזה ואם הקדיש או העריך או החרים ^[ה]או הגביה הכסות תישרף הבחמה תיעקר כיצד גועל בפניה הדלת והיא מתה מאיליה והמעות ילכו לים המלח: עבר והקדיש מן מה דאמר ר"ש בימלה רבן יוחגן בן זכאי מפגי התקלה הדא (ד)אמרה עבר והקדיש קדשו רבי יודה עגתודרייא בעי קומי רבי יוסי הכא את

(במזרח)

לירושלים ודין הוא בכור טעון הבאת מקום וכו׳ ומעשר בהמה ובכורות ימתין עד שיוממו ובכורות נותנין לכהנים ויאכלום במומן והמעשר יאכלוהו בעלים: המקדיש שקלים ובכורים הרי זה קודש. בכורים ירקבו ושקלים יגטו: ר"ש אומר האומר בכורים קודש אינם קודש: ירושלפי הא שקלים קדש ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש בין אלו ובין אלו לא קדשו. תניא בחוספתא בפ' בתרא קינו של גר אינה נוהגת אלא בפני הבית ר' שמעון אומר אינו לריך להביא מפני התקלה מפני מה אמרו שקלים אינם נוהגים אלא בפני הבית לפי שאין תורמין מן הישנה מפני מה אמרו ביכורין אינן נוהגין אלא בפני הבית משום שנאמר ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך כל זמן שיש לך בית יש לך בכורין אין בית אין בכורים : ירושלבי תני הגר בזמן הזה לריך להביא קינו ריבעת כסף אמר ר' שמעון ריב"ז בטלה מפני התקלה פי הגר שנתגייר בזמן הבית היה לריך להביא קרבן דוקא קינין ושתיהן עולות ותניא בפ"יב דכרימות ר' אותר ככם כגר כאבותיכם מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרלאת דמים כך הם לא יכנסו לברית אלא במילה ובטבילה והרלאת דמים והאי דאמר רובע שקל היינו דינר כדפרישית לעיל עמדו בו ביום

הכבש ט"ץ אמה ובחליו שללד מערב היו נוחנין אותן: **ושל ר"ח על כררוב החובה.** בגמ' מפרש: הש**קלים כו' בפני הביה.** שקלים משום דלורך קרבן נינהו וכשאין קרבן אין שקלים: **וביכורים.** דכתיב ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך בזמן שיש לך בית יש לך ביכורים כו': **מעשר** דגן כו'. דקרומת הארך לא בטלה: מעשר בהמה. בריש פרק במרא דבכורות אמרו שביטלוהו מפני התקלה: המקדיש שקלים וביכורים. דאינם נוהגים אלא בפני הבית אם הפרישן שלא בפני הבית קדשי. לשון רבינו הגאון נראה כפירוש ראשון של הכע"ב דמפריש הפרישן שלא בפני הבית קדשי. לשון רבינו הגאון נראה כפירוש ראשון של הכע"ב דמפריש הפרישן שנת בפני הבית קדשי, נשון רביני הגחון ולחם כפירוש רחשון של הרפ"ב נחוב להחק קאמר מדלא נקט אלא הי תרתי: ביכורים קדש אינון קדש. כיון דבהדיא כחיב בהו חביה בית הי אלהיך אפי הפרישן בדיעבד לא קדשי ואין שם ביכורים חל עליהן שלא בפני הבית: אינו הרכב הי: מוספי שבם כו'. קאי אמחני שהוכיר מוספי שבת ור"ח. ושואל איזה מהן קודם להקרבה כשחל ר"ח בשבת: אמחני שהוכיר מוספי שבת ור"ח. ושואל איזה מהן קודם להקרבה כשחל ר"ח בשבת: שחינה דר"ג. האימון בדי לפרסמו זו" הכי מתרץ לה כ"י בבצלי סוכה דהאי משיבותא שחינה דר"ג. האימון ברי לבישול אורה היו בצלי סוכה דהאי משיבותא היינו ברי לבישול אורה היו בר"א המיבות היינו ברי לבישול אורה היו בר"א המיבות היינו בר"א משיבותא היינו בר"א המיבות היינות היינו בר"א המיבות היינות היינ עבדינן להיכרא שיכירו הכל דפשיטא להו לב"ד שקדשוהו כהלכתו ולא יגמגם לב אדם עליו דרוב בני אדם לא ראו חידוש הלבנה וזהו דוקא בשיר משא"כ לענין הקרבה כו' כל התדיר דרוב צני חדם לח רחו חידום הכנה וחה דוקם בשיר משח"ר נענין הקרכה כו כנ המדיד כו כני המדיד כו כני לדה וא עושה כו ישיר אבת וגירסת הספרים שיבוש דמוכח: כו יעלד הוא עושה כו ישיר אבת וגירסת הספרים שיבוש דמוכח: הא שקנים קדשי רשב"ר אומר משום ר"ש כו. פליג אתנא דמנא בשם ר"ש: חני במסך מרוב במידים במי אין מקדישין ואין מחרימין. דמרם הוי קדש כהקדש דכמיב כל חדם קדשי קדשים: פעקר. דלא ליחו בה לידי חקלה: לים המלח. משום דבעי שחיקה בשאר נהרוח ובים המלח מטיל בעיניה לכן אמר ים המלח: עבר ו**הקידים.** גבי רביעית כסף דגר אם עבר והקדים מטיל ממטיל בעיניה לכן אמר ים המלח: עבר ו**הקידים.** גבי רביעית כסף דגר אם עבר והקדים לאחר שבטלה ריב"ז: מאי. אם קדש בדיעבד ודינן כדין הקדש וחרם דתנן המעות יוליכו לים המלח או לא חל שם הקדש עלייהו: מן מה דאמר מפני הסקלה. משמע דלא בטלה אלא מפני התקלה אבל בדיעבד קדשה: ענסודריא. שם מקומו: הכא אם

וחטאו ביום השביעי כל היכא דקרינא ביה וחטאו דראוי לחיטוי (מי שראוי לחיטוי ראוי) ^{ש)} לטבילה וקרינן ביה והנפש הנוגעת בו תטמא וכל היכא דלא קרינן ביה וחטאו לא קרינן ביה והנפש הנוגעת יטמא לאפוקי כלי חרם ואוכלין ומשקין הואיל ואין להם טהרה במקוה אינן נעשין אב הטומאה כפירש"י בסוף עירובין: ישרף נפנים. במקום ששורפין שאר פסולי ק"ק דתניא בפסחים פ"ב [דף כד] ר"ש אומר בקדש באש תשרף לימד על חטאת ששריפתה בקדש אין לי אלא זו בלבד שאר פסולי ק"ק ואימורי קדשים קלים מנין ת"ל כל בקדש באש תשרף ואמרינן בפרק טבול יום ת"ר ג' בית הדשנין הן א' בעזרה ששם שורפין פסולי ק"ק ואימורי קדשים קלים וכו': חוץ משנטמאם באב הטומאה בחוץ. שלא ישרפום בפנים דהואיל וילא ילא : ב"ה אומרים ישרף הכל בחוץ. והא דתניא לעיל פסולי קדשי קדשים נשרפין בפנים בשאר פסולין כגון הלן והיולא והנשחט חוך לזמנו וחוך למקומו וכיולה בו אבל פסול טומאה לא ובירושלמי מקשה בין לב"ש בין לב"ה אידי ואידי לא דבר תורה הוא פי׳ בין שנטמאה באב הטומאה בין שנטמאה בולד הטומאה טומאתו לאו דאורייתא ואמאי מחלקין בין נטמא באב הטומאה לנטמא בולד הטומחה: מתבי' ר' אליעור אומר באב הטומאה. דחמירא טומאתו ישרף בחוך בולד הטומאה דקילא טומאתו מכניסה בפנים ושורפה ור׳ עקיבא סבר מקום טומאתו שם תהא שריפתו בין שנטמא באב הטומאה בין שנטמא בולד הטומאה ישרף בפנים: מתני' אברי סמיד נחנין מחלי לבש ולמטה במערב. כשמוליכין אברים מבית המטבחיים מניחין האברים בכבש כדתנן בפ"ב דיומא הפיים השני מי שוחט מי זורק מי מעלה אברים לכבש ותניא בסיפא הפיים הרביעי מי מעלה אברים מן הכבש למזבח ושל מוספין ניתנין מחלי כבש ולמטה במזרח להיכרא בעלמא ושל ראשי חדשים ניתנין על כרכוב המזבח ומפרש במסכת סוכה [דף נה] א"ר יוחנן לידע שהוקבע ר״ח בומנו: השקלים והבכורים אין נוהגין אלא בפני הבית. לפי שהשקלין נעשין ללורך תמידין ומוספין ובכורין בעו הנחה לפני המוצח כדכתיב והניחו לפני מוצח ה' ועכשיו אין מזכח מעשר דגן דהיינו מעשר שני נוהגין אפילו בומן הזה ולריך להעלות לירושלים כדאיתא בבילה פ"ק במעשה דר' אליעור שהיה [לו] כרם רבעי והפקירו לעניים מפני שלא היה יכול לעלות הוא ונתנו לעניים כדי שיוליכוהו שם וכרם רבעי ומעשר שני דינן שוה דילפינן קודש קודש ממעשר ומתני׳ דלא כר׳ ישמעאל דתניא בתמורה בפ"ג ר׳ ישמעאל אומר יכול יעלה אדם מעשר שני בזמן הזה

באה"ט אין להשהות הטומאה בפנים עד שתשרף אלא יוציאנה מיד וישרפנו בחוץ: ישרף בפנים. דכיון דטהור מדאוריימא אפי" נטמא בחוץ יש לקיים שריפתו בקדש: גב" בר קפרא אומר ד"ם אב הטומאה ולד הטומאה מדבריהם. דמוקי מה דאמר במחני׳ אה"ט דרבנן כגון מעם לעם שבנדה ובית הפרס וארך העמים: בין בוה כו. דולד הטומאה היינו שנגע הבשר בכלי שנגע במשקה זב וזבה שהוא ולד הטומאה דאורייתא והוי הבשר שני שָהכלי שהוא ראשון לטומאה אם נגע באוכל עשהו שני: זה וזה לא ד"ס הוא. בממיה הא שהכני שהות רסשון נטוממה חם נגע בחוכנ עשבו שני זה זה נח דים החו. במחיה הח לר"י גם ולד הטומאה: ופרין זאפילו על דבים הלל מי גם ולד הטומאה: ופרין זאפילו על דבים הלל. מי לא קשיא לר"י: לא הזו בה רבנן, לא שקלי וטרי רבנן אלא לפרושי מתני אליבא דבר קפרא: מה בין אה"ע בין בחזץ כו'. וקשיא לבר קפרא: בגין דר"ע. דר"א אליבא דקאמר בסיפא בין בפנים כי קושיין אבל ר"ע ס"ל מקום טומאחו שם שריפתו. חושטא דקאמר בסיפא בין בפנים כי קושיין אבל ר"ע ס"ל מקום טומאחו שם שריפתו. ישרף בפנים מקום טומאחו: בגין דר"ש ש"א דר"ש אמר אולין ומשקין של מלורע אין ישרי בפנים כי אומים החי שה אולין ומשקין של מלורע אין מרשא לא חובלין מאפין של מלורע אין מרשא לא חובליו משקין של מלורע אין מרשא לא חובליו לאו מרשא לא מודי מורש לא מר <mark>מביאין לג' מחמוש.</mark> ולהכי מה שנטמא בחוץ אף בולד הטומאה דרבנן אין מביאין לפנים. ור"ש זה לא מצאמי מקומו. ונראה דר"ש לטעמיה אזיל דבספ"ק דכלים במוספתא ר"ש אומר כשם שאין זבות ונדות ויולדות נכנסין להר הבית כך משכבן ומושבן כיולא בהן. יחות כסם שניין וכול ואומר יחימות פנסטן את הפרים הספרים משחלחין שיבושא דאם הרכי נמי במזורע אוכלין ומשקין שלו שנטמאו ממנו. וגירסת הספרים משחלחין שיבושא דאם כן אף בולד הטומאה בפנים שרף בחוץ מה"ט ועוד שילוח אוכלין ומשקין מאן שמעת ליה: מחצי להצי מחלי כבש ולמטה במערב. כהנים הזוכים בפיים באיברי החמיד להעלוחם לא היו מעלים אותן בפעם אחת אלא נוחנים אותן על הכבש ומחליו ולמטה נוחנין אותו שרוחב מעלים אותן בפעם אחת אלא נוחנים אותן על הכבש ומחליו ולמטה נוחנין אותו שרוחב אמר קדשו והכא את אמר לא קדשו א"ל [א]תמן

לכך אין "מקרישין לכתחלה לפי שמצוה להקריב

מתרומה חדשה והיאך ה"ל ישנה והכא מאי אית

לך למימר האי ישנה היא 6 לגבי הקדשות אחרים

וֹקִינו של גר אינו צריך חדשה ואם הקדיש קדוש

מסורת הש"ם

336 (6

עין משפמ

נר מצוה

בג א מיי׳ פרק ח מערכין

:סל״ח ט

בד ב מיי׳ שם פ״ו

ברבעתים ושקל היינו סלע וסלע ד' דינרין. פי' אחר רובע דינר כדאתרינן לעיל: ירושלבו עבר והקדיש מן מה דאמר ר' שמעון ריב"ז בטלה הדא אמרה עבר והקדים קדשו ר' יודן בעא קומי ר' יוסי הכא אתמר קדשו פי ברובע שקל של גר והכא אתמר לא קדשו פי׳ בשקלים ובכורים אמר ליה תמן שמא יבנה בית המקדש

ותתרם תרומת הלשכה בזמנה באחד בניסן והכא מה אית לך רב אדא ורב המנוגא בשם רב אמרי הלכה כר' שמעון:

סליקא לה מסכת שקלים בס"ד

תקלין חדתין אמר קדשו. היינו ברביעית כסף דגר כדאמר הכא: והכא אם אמר לא קדשו. היינו בשקלים לר"ש בן יהודא אליבא דר"ש דגם בשקלי' ס"ל דלא קדשו אף בדיעבד ומביכורים לא קשיא משום דאימעיטא לה מקרא דלא חל עליה שם ביכורים כלל אבל שקלים ס"ד דמשום תקלה גם כן דומיא דרביעית של גר ואם כן אמאי לא קדשו בדיעבד כמו רביעית של גר: ה"ג ממן אין מקדש. להכי בשקלים לא

שקלים את אמר לא קדשו ולר"ש בן יהודה דלעיל פריך: א"ל סמן. גבי שקלים אין מקדישין לכתחלה דה"ל מתרומה ישנה שמא יעבור השנה ומתקנת חכמים דאפי" בדיעבד לא קדשי: ה"ג האי ישנה היא לגבי הקדשות אחרים וקינו של גר א"ל שיהיה מן החדש. הלכך אם הקדיש קדוש בדיעבד: ופריך וינית עד שיבנה בהמ"ק. גם

בשקלים יניח על בנין בהמ״ק ותהיה חדשה ומשני שמא יבנה הבית כבראשונה. בניסן ותתרם התרומה אז ומה שנדר כבר ה"ל ישנה: והכא. גבי קינו של גר מה אית לך למיחש הלכך קדוש:

הדרן עלך פרק כל הרוקין וסליקא לה מסכת שקלים

ויניחנה עד שיבנה בית המקדש שמא יבנה הבית כבראשונה ותתרם תרומת הלשכה מן החדשה בומנה באחד בניםן והכא מאי אית לך רב המנונא ורב אדא בר אהבה בשם

רב יהלכה כר"ש (רב אדא ורב המנונא רב אדא בר אחוה בשם רב הלכה כר"ש): הדרן עלך פרק כל הרוקין וסליקא לה מסכת שקלים

קדשי דעיקר טעם דאין להקדיש שקלים בומן הוה משום שאין מקדש ולא חל שם הקדש עליה כלל דאף אם יבנה בית המקדש חיישינן שלא יבואו להקדש שוחו דקאמר וינית עד כי שמא יקום הפקר כלפט המן המקר ב מקר ב החת היה נחדש בחת של המחלם מכל מל המך מה כל מה מתקד מה כלו שקרים והם קחת הימים עד שמח במה המשון כו הוקם המשכן ותחרם תרומת השפרה מו החדש ולו היהי כלו שקרים בלל דחיי לה שנה ולא משום חקלה דלף אם יבנה בית המקדש בכה"ג לא יקדש ולכן לא חל והכי אימא בחופפתא פרק במרא דמרנילמין טעמא דאין שקלים והגי שהום משלה המחל"ב הכא בדני במקדש חל עליה דכשיבנה בית המקדש ראוי רובע דינר שלו לקרבן רק דבטלה רבי יוחנן בן זכאי מפני מקלה להחדשים והקדשים והקדשות אחרים מאן דכר שמייהו הכא: הלכה כרבי שמעון. דמתני דביכורים לא קדשי ושקלים קדשי וכן קינו של גר קדשו:

וגירסת הספרים משובשים והקדשות אחרים מאן דכר שמייהו הכא: הלכה כרבי שמעון. דמתני דביכורים לא קדשי ושקלים קדשי וכן קינו של גר קדשו:

מליק לה מסבר שקרים משובשים והקדשות אחרים מאן דכר שמייהו הכא: הלכה בעור הברחם על אופללים:

הגהות הגר"א

[א] ה"ג א"ל תמן אין . מקדש ויניח עד שיבנה בה"מ שמא יבנה הבית בראשון ותתרם תרומת מן החדש בזמנה הלשכ" בא' בניסן והכא מאי אית לך רב המנונא ורב אדא בר אהבה בשם רב הלכה כר׳ שמעון כל"ל והשאר שבינתי נמחק וה"פ תמן אין מקדש ולהכי בשקלים

לא קדשי דעיקר טעם דאין להקדיש שקלים בומן הוה משום שאין מקדש ולא חל שם הקדש עליו כלל דאף אם יבנה בהמ״ק חיישינן שלא יבואו לבאד א מדש במדש ניסן במחלמה כמ"ש ויהי בחדש הראשון וכו׳ הוקם המשכן וחתרם תרומת הלשכה מן החדש ולא יהיה ראוי שקליו שהקדיש כלל דהוי לה ישנה ולא משום תקלה דאף אם יבנה בהמ"ק בכה"ג לא יקדש ולכן לא חל והכי איתא בתוספתא פ׳ בתרא מת של היא מות שמת היא משום היא משום מרומה ישנה משליית במינה במינים במינה במייק טעמא דאין שקלים נוהגים שמן הזה משום חרומה ישנה משליית המשליית בסף דגר דהקדש אל עליה דכשיעה במייק ראוי רובע דינה שלי לקרבן רק דבטלה ריב"ין מפני תקלה להקדישו לכחחלה ולא אחי טעמא דרובע דינה שלי משליים והקדשות אחרים מאן דכר שמייהו הכא: פליק במייק מפרים ומפסיע לשם החדש ממנו. וגירסה הספרים משובשים והקדשות אחרים מאן דכר שמייהו הכא:

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

הַדְרָן עֲלָךְ מַפֶּכֶת שְׁקָלִים וְהַדְרָךְ עֲלָן. דַּעְתָּן עֲלָךְ מַפֶּכֶת שְׁקָלִים וְדַעְתָּךְ עֲלָן. לֹא נִתְנְשֵׁי מִינֶךְ מֵפֶּכֶת שְׁקָלִים וְלֹא תִתְנְשֵׁי מִינָן לֹא בְּעָלְמָא הָדֵין וְלֹא בְּעָלְמָא דְאָתֵי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

ּיְהִי רָצוֹן מִלְפָנֶיךּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֶאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא תוֹרְתְךּ אָמְנוּתֵנוּ בָּעוֹלְם הַזֶּה וּתְהֵא עִמְנוּ לְעוֹלְם הַבָּא. חְנִינָא בַּר פָּפָּא רָמִי בַּר פָפָא נַחְמָן בַּר פָפָּא אַחָאי בַּר פָפָא אַבָּא מָרִי בַּר פָפָא רַפְרָם בַּר פָפָא רָכִי*שׁ* בַּר פָפָּא סוּרְחָב בַּר פָפָא אַדָּא בַּר פָפָא דָרוּ בַּר פָּפָּא:

ָדְעַרֵב נָא יִיָ אֱלֹדֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרָתְרְ בְּפִינוּ וּבְפִיפִיוֹת עַמְּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִדְיֶה כָּלְנוּ אֲנַחְנוּ וְצֶאֶצְאֵינוּ וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל כָּלְנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךּ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךּ: מֵאוֹיְבָי תְּחַכְּמֵנִי מִצְוֹתֶיךּ כִּי לְעוֹלְם הִיא לִי: יְהִי לִבִּי תָמִים בְּחָקֶיךּ ּלָמַעַן לֹא אֵבוֹשׁ: לִעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח פָּקּוּדֶיךּ כִּי בָם חִיִּיתְנִי: בְּרוּךְ אַתְּה יְיָ לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךְ: אָמֵן אָמֵן סֶלְה וְעֶד:

מוֹדִים אֲנַחָנוּ לְפָנֶיךּ יִיָ אֶלֹהֵינוּ וֶאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁשַּׂמְתָּ חֶלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שַׂמְתָּ חֶלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. ּשֶׁאָנוּ מַשְׁכִּימִים וְהֵם מַשְׁכִּימִים. אָנוּ מַשְׁכִּימִים לְדבְרֵי תוֹרָה וְהֵם מַשְׁכִּימִים לִדְבָרִים בְּטֵלִים. אָנוּ עֲמֵלִים וְהֵם עֲמֵלִים. אָנוּ עֲמֵלִים וּמִקַבְּלִים שָׂכָר וִהֵם עֲמֵלִים וָאֵינֶן מִקבּלִים שָׂכָר. אָנוּ רָצִים וִהֵם רָצִים. אָנוּ רָצִים לְחַיֵּי הָעוֹלְם הַבָּא וְהֵם ָרָצִים לִבָאֵר שַׁחַת. שֶׁנֶּאֱמַר וִאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִידֵם לִבָאֵר שַׁחַת אַנִּשֵׁי דְּמִים וּמִרְמָה לֹא יֶחֱצוּ יִמֵיהֶם וַאֲנִי אֶבְטַח בְּךְּ: יָהִי רָצוֹן מִלְפָנֶיךְ יִיָ אֱלֹהַי בִּשֵׁם שֶׁעַזַרַתַּנִי לְסַיֵּם מַפֶּבֶת שָׁקָלִים בֵּן תַעַזְרַנִי לְהַתְחִיל מַפֶּבְתּוֹת וּסִפְּרִים אָחֵרִים וּלְסַיּמְם לִלְמֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמוֹר וְלַצְשׁוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרְתֶךּ בְּאַהֲבָה. וּוְכוּת כָּל הַתַּנְּאִים וַאֲמוֹרָאִים וְתַלְמִידִי חֲבָמִים יַצַמוֹד לִי וּלְזַרְעִי שֶׁלֹּא תַמוּשׁ הַתּוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי זַרְעִי וְזֶרַע זַרְעִי עַד עוֹלְם. וְתִתְקַיֵּם בִּי בְּהַתְהַלֶּכְךּ תַּנְחֶה אוֹתֶרְ בְּשַּׁכְבָּךְ תִשְׁמֹר עָלֶיךְ וַהַקִּיצוֹתָ הִיא תִשִּׂיחֶךְ. כִּי נִי יִרְבּוּ יָמֶיךְ וְיוֹסִיפוּ לְךְ שְׁנוֹת חַיִּים: אוֹרֶךְ יָמִים בִּימִינְה בִּשְׂמֹאלְה עֹשֶׁר וְכָבוֹד: יְיָ עוֹז לְעַמוֹ יִתֵּן יְיָ יְבְרֵךְ אֶת עַמוֹ בַשְּׁלוֹם:

יִתְגַּדַל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵה רַבָּא. בְּעָלְמָא דְּהוּא עָתִיד לְאִתְחַדְּתָא, וּלְאַחְיָא מֵתַיָּא, וּלְאַסְּקָא לְחַיֵּי עַלְמָא, וּלְמִבְנֵא קַרְתָּא ּדִירוּשְׁלֵם, וּלְשַׁכְלֵל הֵיכָלֵיה בְּגַוָה, וּלְמֶעְקַר פּוּלְחָנָא נוּכְרָאָה מֵאַרְעָא, וּלְאָתָבָא פּוּלְחָנָא דִּשְׁמַיָּא לְאַתְרֵיה, וְיַמְלִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתֵיה וִיקָרֵיה, [וְיַצְמַח פֻּרְקָנֵה וִיקָרֵב מְשִׁיחֵה]. בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעַגָּלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךּ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. יִתְבָּרַךּ וְיִשְׁתַבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדֶּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלֶּל שְׁמֵה דְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירְתָא תִּשְׁבִּחָתָא וְנֶחֱמְתָא דַאָמִירָן בְּעָלְמָא, וָאִמְרוּ אָמֵן: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן, וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידִי תַלְמִידִיהוֹן, וְעַל כָּל מַאן ּדְעָסִקִין בָּאוֹרַיִתָא, דִּי בָאַתָרָא (קַדִּישָׁא) הָדֵין וִדִי בָכֶל אָתַר וַאֲתַר, יִהֵא לְהוֹן וּלְכוֹן שִׁלְמָא רַבָּא חִנָּא וְחִסִדָּא וְרַחֲמֵי ָּוְחַיֵּי אֲרִיבֵי וּמִזוֹנֵי רָוִיחֵי וּפֶּרָקָנֶא מִן קֶדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאָמִרוּ אָמֵן: יִהֵא שִׁלְמָא רַבָּא מִן שִׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמְיו הוּא בְּרַחֲמְיו יַגֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל